

מבדור עירונים

בלק
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
09:06	08:44	08:31	07:13	ירושלים
09:03	08:41	08:34	07:28	בני ברק
09:07	08:45	08:35	07:21	חיפה
09:03	08:41	08:34	07:28	אשדוד
09:05	08:43	08:32	07:12	בית שמש
09:04	08:42	08:32	07:29	קרית גת
09:07	08:45	08:34	07:24	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופ MATOP
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוץ הכינו את השק לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

הקוראים הנכבדים מתבקשים להמשיך להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

גיליון מס' 460

פרשת בלק, ט"ז בתמוז תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויקר מואב (כב, א) - בעל הטורים מסמיק פאן את הפסוק איילי מואב יאחזמו רעד, והוא נוטריקון תבת לאמרי שבפסוק, ותבת רעד היא בגימטריה בלק בלעם. (פרפראות לתורה)

לפי החשבון, התרחש המאדע של בלק ובלעם בסוף חדש אלול, ולכן בקשו הללו להמתין עד יום טוב ראשון של ראש השנה, שאז נדונים ישראל ונתנה רשות לשטן לקטר עליהם, ואז קללו אותם, וקמו לזה בתבת ארה שהיא נוטריקון א ראש השנה. אולם כשראה בלעם שישאל תוקעים בשופר כדי לבלבל את השטן, לכן אמר ותריעת מלך ב, ודחה את השליחים של בלק שבאו אליו מיום ליום, כדי שבינתים יגיע יום הכפורים, אולם הקב"ה ברב רחמי לא כעס בכל אותם ימים שבין פסה לעשור, ולכן נקבעו ימים אלו לימי תשובה, ואף מלאך רע כבלעם מברך את עם ישראל בעל כרחו. (תפארת יהונתן)

וימה אועם לא זעם ה' (כג, ח) - חז"ל אמרו, שבלעם ידע לבז את הרגע שהקב"ה זועם, ובו בקש לקבל את ישראל, אך בכל אותה עת לא זעם. ופרש בעל הטורים שהתבות וילך שפי הפונה שבלעם הלך לחפש זמן זה, וכל ארבו של אותו זמן שהקב"ה זועם, אינו אלא רגע כפי שאמרו חז"ל, וקמו לזה שתבת שפי במלואה, ש"ן פ"א י"ד, בגימטריה כמה זעמו? רגע! וכן דרשו שם חז"ל את הפסוק במיכה עמי זכרנא מה יעץ בלק, ונוטריקון התבות הוא בין זעם, דהינו שבלעם בקש להבין עת הזעם, ותבת זכר נוטריקון כמה זעמו רגע, ובגימטריה ברכה, שהקללה נהפכה לברכה, וזה קרמו גם בתבת שפי שהיא נוטריקון שמר פתאים ה', דהינו שה' לא זעם באותה עת לשמו על ישראל. (כפתור ופרח)

לא הביט און ביעקב (כד, כא) - בגימטריה צבור, כי כאשר האדם מתפלל בצבור אין מביטים בשמים על עוונותיו, ונוטריקון לא ראה עמל בישאל הוא לב רע, שגם בלעם שהיה בעל לבידע ואותיותיו הן עמל ב', לא מצא חסרון בישאל, שאין בהם ערלים, ומרמוז בנוטריקון התבות לא ראה עמל - ערל. (שם)

ספורים בפרשה

וירא בלק בריצפור (כב, ב)

בהיות רבי מאיר מפרמישילן צעיר לימים, נסע יחד עם כמה מחבריו להסתופף בצל רבו רבי מרדכי מקרמניץ. בעודם על אם הדרך, התקדו השמים בעבים וגשם עז נתה ארצה. החלו בני החבורה לחפש מחסה מזרם ומטר, אולם כל מאמציהם למצא בית יהודי באזור עלו בתהו. לבסוף נקמרו רחמי של נכרי מקומי, והלה הסכים לארחם בביתו עד שהסערה תשכך. בעת שהמשיכו החברים בדרך, התבטא אחד מהם והגדיר את הנכרי שארח אותם, כאיש טוב והגון, אולם רבי מאיר מפרמישילן דחה את דבריו וטען להפך. הופתח ביניהם המשיך עד שהגיעו אל רבם, וכאשר עמדו לפניו והציגו את חלומי הדעת שלהם, תמה הרבי ושאל את רבי מאיר: "מדוע תאמר על הנכרי שאינו הגון? והרי הוא ארח אתכם בביתו והיטיב עמכם?" חיד רבי מאיר ואמר בפקחות: "אדרבה, היא הנותנת. דוקא בגלל שבפד אותנו, הופך הוא להיות אדם מוזר ובלתי רגיל אצל הנכרים, שהרי 'הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב', ואם עבר נכרי זה על הלכה זו, בהקרח שאינו איש הגון..." שחק רבי מרדכי בטובלב והסכים להברכות של תלמידו השנון. עברו ימים ארבים, ושנה אחת בפרשת בלק, לא היה בהן בבית מדרשו של רבי מאיר, והעלו לעליה הראשונה של הפרשה איש בער ופשוט, אך תמים וירא שמים. לאחר התפלה שאלו רבי מאיר בבדיחות הדעת: "אמר נא לי, מי היה בלק, יהודי או נכרי?" תמה האיש ואמר: "בידוע הוא שבלק היה איש נכרי..." "אם כן", המשיך רבי מאיר, "ביצד יתכן שהפרשה תתחיל לספר על איש נכרי כבלק, ואף תקרא על-שמו?" נבז האיש, וכתשובה ספר לו רבי מאיר את ספורו הנזכר שהתרחש בצעירותו בדרך לבקר את רבו בקרמניץ, והוסיף בבת שחוק: "הרי בלק ידע שאסור לבני ישראל להלחם עמו, שנאמר 'אל תצר את מואב, ואם כן מדוע הזמין את בלעם לקלל אותם? אלא שבלק היה איש הגון, ונהג בהלכה שעשו שונא ליעקב, ואם היה ערליכער גוי, אזי ראוי להתחיל עמו את הפרשה ולקרא על-שמו..."

וידע דעת עליון מחזה שדי יחזה (כד, טו)

רבי דוד מטולנא, יצא פעם מרוסקיה למסע ארץ שנמשך כשנתים בערי גליציה ורומניה, שם הפיץ מהודו והזריח מאור תורתו. בין השאר בקר בעירה שפולי, בה התגורר לפניו 'הסבא קדישא' משפולי, ובשהותו שם התענגו לדעת אם נותרו עדין שרידים שזוכרים אותו, ולשמחתו נודע לו כי במקום מתגורר יהודי ישיש שהפליג בזקנה עד כמה שנים. הלך רבי דוד לבקרו, וכאשר שאלו אם הכיר את 'הסבא קדישא' השיב הלה בחיוב. "שמא זוכר אתה איזה דבר תורה ששמעת ממנו?" שאלו, והלה נענה: "זכורני, כי פעם שמעתי ממנו מימרה חריפה, וכה אמר 'כול אדם להיות בדרגה געילית של 'יודע דעת עליון מחזה שדי יחזה', ובכל זאת להשאיר ולהיות בלעם הרשע"... נבעת רבי דוד לשמע הדברים הנוקבים, ומספר, כי במשך שלשה ימים הסתגר בחדרו מעת לעת, כשהוא עורך לעצמו חשבון נפש. כשיצא אמר למלוויו: "בדקתי את עצמי לפני ולפנים, ומצאתי תהלה לה, שאיני מאותם אנשים שעליהם התפון 'הסבא קדישא'..."

הַרְעַם לְבָדָד יִשְׁכַּן וּבְגוּיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב

בריש מושקוביץ, זה היה שמו של היהודי החנוני שהתגורר במחוז סבולץ' שבהונגריה. ישר-דרך היה, ואת פרנסתו מצא מחנות קטנה למוצרי מזון שעמדה בצמת הדרך החשוב שבמחוז. בריש היה נמוך-קומה, צנום ודל-בשר, אולם זריז וחרוץ היה מאין כמוהו, עד שכלם היו משתאים לראותו נושא שקי קמח כבדים שלעיתים שקלו יותר ממנו. היה זה בקר אחד, כאשר אל חנותו הקטנה נדחק אפר הנגרי מגשם, בעל מבנה גוף חסון ורחבי-מדות. הלה היה כנראה רעב כזאב-ערבות, וללא שום גנונים ונטילות רשות, החל לאכל מפל הבא ליד. מישהו אחר במקומו של בריש, היה מבכר לשתק וסופג את ההפסד בדומיה מחשש שמא יבלע לו, אבל בריש התמלא עברה וזעם. בלבו הישר התרעם על גזלת פכשת-הרש, וללא פחד ומורא דרש לראות את ארנקו של-הנכרי, טרם יגיש לו מזון לשבע. עיניו של האבר הוצפו דם לשמע 'הצפתו' של היהודי, וכעסו התלקח בו בבת-אחת. אך עוד בטרם הספיק להתעשת, קרה הבלתי-יאמן. בריש הקטן והנמוך, שהיה נראה בפני האבר החסון כנר בפני האבוקה וכאזוב בפני הארז בלבנון, סטר בחזקה על לחיו התפוחה של האבר. הלה נדהם לרגע, ובעודו פוער את-פיו בתדהמה ומנסה למשש את לחיו הפוארה, חש לפתע סחרחורת עזה ובבת-אחת קרס תחתיו בקול רעש גדול. תחלה עוד השתעל ונסה לשאף מעט אויר לקרבו, אלא שעד מהרה נפח את נשמתו והתפגר, בעודו מוטל בחנות ורגליו בולטות אל רשות-הרבים. כיון שהאזור המה אדם, לא הספיק בריש להתעשת כדי לחפש מוצא מן-הסבה, וכבר התאספו במקום גויים צמאי-נקם. אחרים הזעיקו את השוטרים שפטרלו באזור, ובריש מצא את עצמו בכלא העירוני באשמת רצח. אימה נפלה על קהלת היהודים באזור, ובביתו של בריש תאניה ואניה. פרקליטים מנסים ויודעיי-שם נשפרו מיד בדרמים מרבים, כדי לעמד להגנתו של היהודי המסכן, אך כלם נדו לו ברחמים, וסברו כי אין שום דרך ביצד לחלצו מן-המצר.

באותם ימים, היה המחוז בלז נתון תחת השפעתו והודו של רבי יצחק איזיק טובי, שהתגורר בעיר הקטנה קלוב שבמחוז. לבו של הרבי התחמץ בקרבו לשמע האסון שנחת על בריש החנוני, אך הוא חזק את לבם של בני המשפחה והבטיח להם כי בעזרת השם יצא האב לחפשי ללא פגע. בינתיים שקד התובע הממשלתי על הכנת כתב-אשום נוקב, בו תבע להטיל על הנאשם ענש מות באשמת רצח אזורי-ישר-דרך, והנה נודע כי יום המשפט עתיד להערך בעצומה של שבת-קדש. ביום חמישי הקרוב ליום המשפט, כנס הצדיק מקלוב בבית-מדרשו בית-דין קיחד לדיון בענינו של בריש החנוני, העמיד אדם מסים כקטגור, ואת עצמו מנה לסנגור. המשפט המדמה החל, ומיד לאחר שהקטגור שטח את-טענותיו שנשמעו בחצי און, נעמד הרבי ונשא נאום סגנוני חוצב להבות. טענתו העקרת התבססה על עבדה פשוטה וברורה. "הרי בריש היהודי, ידוע לכלם באדם חלוש-כח ורפה-אונים, נמוך-קומה ודל-בשר, ואם-כן, לא יתכן לטען ולומר שבמפת-לחי אחת הצליח להכריע את האבר הענק שהגיע לחנותו, אחד שגבהו כגבה ארזים וחסון הוא כאלונים, אלא מאי? כנראה איש חולני היה הגוי הלו, ועתיד היה למות בין בה זכה. ואם-כן, הרי גברא קטיל קטל, ועלינו להוציאו לחפשי ולזכותו מכל-אשמה". כסימו את נאומו, פנה הרבי אל הדגנים ובקש את חות דעתם, וכאשר אחד הדגנים תמה ושאלי: "מה יתן ומה יוסיף לנו פסק-הדין שאנו פוסקים כאן? והרי אין אנו יושבים בבית-המשפט שבו עתיד לעמד בריש לדיון!! אולם הרבי אמר בפסקנות: "דעו לכם, שמה שאנו פוסקים כאן עליפי דין-תורה, זה יעמד לזכותו של בריש ויבדאי פה גם יפסקו את-דינו באמת", והוסיף: "ומה יש לי לך מן-התורה. שנאמר בפרשת בלק 'הרעם לבדד יושכן ובגוים לא יתחשב', דהינו שהיהודים אינם נחשבים בעיני הגוים אלא כחלוישי כח ורפי אונים... מובן מאליו כי הדגנים נמנו ונגמרו כי דברי הרבי נכונים ואמיתים, ופסקו את-הדין לזכות.

השבת הגורלית פה נערך המשפט המדבר הגיעה, והמתח היה בשיאו. בבקר השפים הרבי קום, וכאשר סים את תפלת השבת, היתה השעה מקדמת יחסית, בשעה עשר וחצי בבקר. שליחים נשלחו בזה אחר-זה מבית הרבי אל בית-המשפט, כדי לעמד על מהלך הענינים, אך התשובות שהגיעו לא בשרו טוב. הקטגור נשא נאום חריף והרסני שנמשך שעות ארוכות, וכל אותו זמן סרב הרבי לכל הבקשות לטעם משהו כדי לחזק את-לבו. לשוא הפצירו בו בני ביתו ומקרביו, שכן ידעו עד כמה חלוש הוא הרבי וחייו נתונים בסכנה, ורק בשעת חצות נאות הרבי לקדש על-היין ולטעם מעט, אך סרב להסב לסעדת השבת "עד שבריש יבוא הנה בכבודו וכעצמו, ויאכל יחד עמי את סעדת השבת". לפתע, פוצו פנימה מספר אנשים סמוקי-פנים ואחוזי התרגשות עזה, וצעקו בגיל: "בריש שחרר לחלוטין! החברה, כי הרופא הראשי בעיר שבדק את גופתו של האבר המת, הגיע למסר עדות בבית-המשפט, והוא הביע את חות-דעתו כי לא יתכן שהוא מת כתוצאה מסטירת-לחי אחת, חזקה ככל שתהיה, וללא ספק קננה בו מחלה קשה שהכריעה אותו בשהותו בחנות. הטענה הגיונית התקבלה על-לכם של השופטים, והם מהרו להודיע על שחרורו של בריש וזכויו מכל אשמה. וכאשר הגיע בריש אל ביתו של רבי יצחק איזיק מקלוב, נענה זה לקראתו ואמר בחייד: "וואה אהתה המתנת לי עד עתה עם סעדת השבת, שכן מה היית עושה אם כבר היית סועד ומאין היה לך תשולנט מהביל ועבר לאכל עתה, אחרי שכלם כבר סימו מזמן את סעדתם?!"

מאורות

רבי יוסף מוהרני - המהרי"ט
ליום ההולולא י"ד בתמוז שצ"ט

בנו של המהרי"ט, רבי משה ב"ר יוסף טראני מגדולי חכמי צפת שהיה תלמיד רבי יעקב בירב וחקרו של מרן ה"בית יוסף". הניתם גילדותו מאביו, ולמד מפי רבי שלמה סאגים תלמידו וחתנו של האריז"ל. בזמן שקעה קרנה של צפת, שהיתה עיר חכמים וסופרים בדור שלפניו, וכאשר נטע פשד"רה של צפת, הספיק להצעת גדולי יוסטא שבתרפייה לכהן בה כמורה-צדק ואב בית-דין. אל בית-מדרשו שהקימו בעבורו נגדי העיר, נהרו רבים לקבל תורה מפיו, פהם "שמונים תלמידים" מגדולי הדור המא, פעדות בניה. הוא ישב במנוחה על-התורה ועל-העבודה, בזכות שני אחים נגידים בעיר שתמכו בו ביר-נדיבה פשתף "ומשם זכה לכל-הגדולה, שלמד תורה ברוח בלי שום טרדה, שהם עסקו במשא ומתן והוא חלק עמם ולא טרח כלל" - פעדות היעביץ בפרושו לאבות. לאחר שנים מספר, התמנה לחכם באשי ורבה הראשי של תרפייה, ונחשב לאחד מגדולי דורו. כתב חידושים רבים, בהם פרושים למסכתות שה"ש וכתבי הראשונים, אולם רבם לא נשתמרו, ורק חלק זכו לאור עולם, בהם פרושו על-התורה "צפנת פענח" וחידושים נוספים שציאו לאור בדור האחרון. תשובותיו יצאו לאור בשלשה חלקים בשם "שו"ת מהרי"ט", והפכו לחלק יסודי בעולם ההלכה והפסיקה. הוא נקבר בקושטא עיר מגוריו, אך בהתאם לצוואתו העברו עצמותיו לצפת ונקברו בסמוך לאביו, ולפני שנים אחדות התגלתה מצבתו סמוך למערת האלשיף הקדוש.

יוסיף דעת

סיפור רבי יעקב מרדכי מרקוביץ רבה של נור בפולין, כי התפלל פעם עם רבי חיים בריסקר במנחה של שבת בלק, ובקריאת התורה קרא הקורא את הפסוק המובא בתחילת פרשת פינחס כחמש המאות המובא בפרשת בלק: "ישם איש ישראלי הקפה אשר הנה את-הפד-גית", וביטא כמבטאו הקה בחיירי במקום שזרק. הקה רבי חיים בשולחן ודרש לחזור ולקרוא שזרק, שכן זהו שניו משמעות הכתוב, כי הקה משמע שהוא הקה אחרים, ופירוש הפסוק שהוא עצמו הקה. ומעשי אבות סימן לבנים, וכך אירע עם אביו הגרי"ז, כמסופר ב"עובדות והנהגות", שבתקופת מסעו לארץ ישראל, שמע קריאת התורה בבתי-הכנסת של הספרדים בסוריה ולבנון, ויצא ידי חובתו. אולם בחייתו בחיפה בקיץ תש"ח, התפלל בבית-כנסת של חסידים, וכשקראו שם את הפסוק "אשר הקה" - הקה, סבר שלא יוצאים בזה ידי חובה, כיוון שזה היפך משמעות האמיתית. הדבר גם הובא ב"אור תורה", ושם כתב "וסימנך כי הי' חשק ופאלטהו" - חריק שורק קובץ הכל אצלם אחד, ואין להם הבדל בין היא והוא". על שניו זה כבר התריע בקיצור של: "וכן יש הרבה שהיו להם מלומדים עמי הארץ, ומרגילים לקרות השורק בתנועות חסידים, ואמת תנועת שורק הוא כמו תנועת מלאפום, ואם קורין השורק בתנועת חיריק משנה משמעות הירושל, ולפעמים הוא מחרף ומגדף ומהפך המכוון", וכן הועתק מבעל הלבושים, על חסיד מופלג שבא בחלום לחברו וסיפר לו שבבואו לבית-דין של מעלה הוכיחוהו על שלא התפלל כראוי, והחליף צירי בשווא, חיריק בשווא ועוד. מסתבר, כי במקור היו בני אשכנז מבטאים את השורק באופן ממוצע בין מלאפום לחיריק, ובמשך הזמן נשתכח עד שדמה לתנועת החיריק, וכבר התרועע על כך בעל הלבושים ומה"ל מפרא, שבוודם החלו לשכוח את ההבדל בין מלאפום ושורק, אך הגדו להם לישראל, ואלו הרגילים לקרוא כך בוודאי יוצאים ידי חובתם, כפי שהמליצו "דילוגו עלי אהבה".

פניני אור החיים

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

פניני אור החיים הקדוש על הפרשה
 פנינים נשיו וגו' (ו, כו) - הפתוח מדבר כנגד ד' פתוח הצדיקים שגשגו ה' א' הוא פשוטאל הנביא שהיה מסבב כל ארץ ישראל ללמד ישראל תורה ומצוות בכל שנה ושנה באומרים ז"ל. ב' פת הצדיקים הקבועים לתלמוד-תורה ללמד וללמד ולהורות משפט, והיא פת העומדת בלשפת הגזית העוסקת בתורה ובהוראה כדוע, והיא בגדר הראשון עצמו אלא שהמקבש ה' יבוא אליהם, מוסיף עליהם שמואל שהוא היה מסבב להורותם. ג' פת הלומדת תורה לשמה לעצמה להשפיל ולהביא אמרי נעם, תרה עליה פת הראשונה שלומדת ומלמדת. ד' היא פת המחזקת די הלומדים ויוצאים למלאכתם למצא טרף אדם. וכנגד ד' פתות אמר ד' דמיונים, כנגד פתו של שמואל אמר פנינים נשיו, שהם עושים פנחל הזה שנוטל מימיו מקומם למקום לשתות ממנו, כמ"כ פת זו שטורחין בעצמן להשקות צמא למים חיים, וכנגד ב' פת אמר פנינים נהר - פנח הזה שהוא נטוע וכל הרוצה להנות יבוא ויהנה, גם מוליכים פרות ממנו וזנים הרחוקים, כמ"כ פת פת נטועה בלשפת הגזית וכל הרוצה להנות יבא ויהנה, גם פרותיהם הולכים למרחוק שהבאים לשם מתחממין מהם ויוצאים להשקות צמאי תורה וכו'. וכנגד פת ה' הלומדין לעצמן ואין בהם כח להשפיע לאזלת, אמר פנינים נטע ה' - כיצחק איש תם יושב אהלים ללמד לעצמו, ואמר לשון נטועה בנטיעה הזאת שקל שהיא מתישנת מוסיף עושים ואחיה ביניקתה, כמו כן לומדי תורה בל"ז שמואל בעסק התורה תוסיף להשתרש נפשו בה, וכנגד פת ה' אמר פנינים עלימים - ארזים רמז לעשיריים בעל-קומה בעל-יכח ועבודה בעולם הזה, אבל אין עושים פרות בתורה לפי שאינם לומדים בתורה.

דברי הימים

דבר פלא מספר רבי משה טייטלבוים מאוהעל בספרו "שמח משה", כי בחלומו ראה "שהאריז"ל חי בל"ד שנים, משום שתיקן מה שקלקל בלעם ארעי בל"ד שנים שחי כמובא בסנהדרין, ואתבונן אליו בבוקר והנה הוא אמת, דבלעם פעל השמדיות והאריז"ל תיקן שלא יהיו שמדיות, והבן זה. אולם הדבר תמוה, שכן ידוע כי האריז"ל נולד בשנת רצ"ד ונפטר בה' במג"א ש"ב בהיותו כבן ל"ח בערך, וכך כתב החיד"ו וכן מובא בשבחי האר"י, ולכן ביאר רבי יואל מסאטמאר בתשובותיו על אורח חיים, כי כוננת זקנו ה"שמח משה" לשנות האריז"ל ללא שלוש שנותיו הראשונות "שאין בהן עדיין תורה, וגם שנה הרביעית אינו מעיקר החיוב לתורה, כמבואר במשנה 'בן חמש למקרא'. ואף שהאר"י ז"ל היה קדוש מרחם ונתמלא כל העולם כולו אורה מיום היוולדו, עם כל זה לתקן תומאת בלעם צריך כח התורה, וזה מתחיל בשנה החמישית, ונמצא לענין זה החשבון מכוון ל"ד שנים". וכדי להבין את גודל מעלתו של האריז"ל, יש להסמיק את המעשה שאירע בשבת-קודש פרשת בלק בשנת של"א או של"ב בעת מגורי האר"י בצפת, כאשר נח מעט לאחר סעודת שבת לקיים מצוות עונג שבת, וכדרכו שהיה מצווה לישון צהרי השבת לתועלת הנשמה, בא תלמידו רבי אברהם הלוי וראה את שפתותיו מרחשות בתוך שנתו. הטה התלמיד את אוזנו לשמוע את פשר הלחישה, והאריז"ל הניח וראה את תלמידו רוכן אליו. וכאשר ביקש לשמוע מה לחש, אמר לו כי בזמן שהוא ישן נשמטו עולה למעלה ומגלים לה סודות עליונים בתורה הקדושה. ביקש התלמיד לשמוע את הסודות שקיבל עתה, ואמר רבו, שגם אם יחיה שנים רבות, לא יספיק לדרוש מה שקיבל עתה בפרשת בלעם והאתון.

שליט עריץ ואבן, היה הצאר ניקולאי הראשון, וזכה עקב כך לכינוי המפקפק "צאר הפרזל". שלשים שנות שלטונו היו מסכת אחת של אכזריות והתעמרות בנתיניו, אולם אכזריותו הגיעה לשיא בכל מה שנגע ליהודים אזורי רוסיה. הוא ראה בהם זרים, ובשנות שלטונו פרסם נגדם לא פחות ממש מאות גזרות קשות ואכזריות. את הגזרות כנה בפני חוץ 'תקון היהודים', אך שגאתו העזה ליהודים פגעו בו באופן גלוי, ומטרתו העיקרית הייתה הקמת כל יהודי רוסיה לנוצרים פרבוסלביים ומחיקת כל סממן יהודי מארצו. לשם כך לא בחל בשום אמצעי נבזה בכל שיהיה, ובמאוזו הקודח חפש בל"ד פיצד להרע להם, מתוך מחשבה אולת פי כף יאלץ אותם לזנוח את מסרת אבותיהם ולערק אל 'דת החמלה והרחמים'. היה זה לאחר חדשים ארמים של התלבטיות וחבוטת-נפש, כאשר הצאר החליט על פנוס מועצת שרים לשם בצוע ההחלטה הנועזת שרקם. גרוש כללי של כל יהודי רוסיה. הצאר ידע היטב, כי גזרה פוללנית שכזו, של גרוש מיליוני נתינים מרחבי הממלכה הרוסית הגדולה, לא תעבר בשתיקה ולא תתקבל בענייפה גם אצל אלו שאינם חשודים באהבת ישראל גדולה, ולכן החליט לזמן לפטרבורג עיר הבירה אספה רבתי. בה יטלו חלק שרים נבכדים מכל המחוזות, ובמעמדם יודיע על החלטת הגרוש. "אך לא רק שרים משלתיים זימנו לאספה", אמר הצאר ליועציו, "אלא גם נציגי היהודים זימנו אליה, וכאשר נציג בפניהם את השענות שלנו כנגד דתם ומנהגיהם, לא יוכלו לפצות פה מרב אימה ובלבול, וכך נוכל לשלל מהם את הזכות להמשיך לדבך בדתם, ונוכל להכריז על גרושם של אלו שמאמינים להצטרף לדתנו".

היה זה בשנת תר"ד, בשלהי העשור השני לכהנתו של הצאר ניקולאי, כאשר האספה הגדולה התכנסה בפטרבורג הבירה. את נאום הפתיחה נשא שר-הפנים הרוסי, ונאומו היה עשוי מלאכת מחשבת מתוך מטרה להטיל מרד בזקני היהודים שהזימו לאספה, ולגרם להם יאוש ורפיון-ידיים. את דבריו החל בתאור השליליות וההרס השוכנים בעם היהודי מאז ומקדם, תאר אותם כאסון לאנושות וכרקב-עצמות בגוף פליממלכה, האריך בנזק העצום שהם גורמים לסביבתם, עד שהביע את תמיהתו 'לשם מה ברא הבורא את האמה השפלה הזו, שאין גרועה ממנו באנושות בל"ד... דברי הנבלה, שכמותם לא שמעו נציגי היהודים מעולם באופן פה בוטה ופוגעני, נפלו עליהם כרעם ביום בהיר, והם לא ידעו את-נפשם. לבם נמס בקרבם, חלחלה אהזה במתנם, והם הביטו זה בזה בהסראונים וביאוש עמוק. שר-הפנים הביט בהם במבט מנצח, ולבו גאה מאשר למראה הצלחת נאומו, אך לפתע קמו עיניו. בין הרבנים היושבים, נתקלו עיניו ברב יהודי נשוא-פנים, שישב זקוף-קומה והביט בו במבט מוחזק ומנצח. הדבר פגעט הוציאו מכבד-משקלו, והוא הודיע על הפסקה קלה. הוא ירד מהדוכן, ופנה אל הרב היהודי. "מה שמך?" פנה אליו בקול נוקב, מתוך מטרה להטיל עליו אימה, אולם גם נימה זו לא השפיעה על-האיש, ובקול בוטה השיב הלה: "שמי יצחק בן-חיים איצקוביץ, ומתגורר אני בעיירה וולוז'ין". היה זה רבי יצחק בנו הנודע של רבי חיים מוולוז'ין, שגחשב כראש המדברים של יהדות רוסיה, ואף שלטון הצאר הפיר בו ברב הכוללי של ליטא ורוסיה הלבנה. "מדוע יושב אתה בשלוח שכזו, בעוד פני חביריך קבצו פארוה, ושרויים הם במבוכה ושבדון-לב"? פנה השר בתמיהה אל רבי יצחק, ונענה: "הקשבתו בקשב-רב לדבריו של הוד-מעלתו, ולענן היה לי לשמע דברים הראויים לתשומת-לב". התמיהה על-פניו של שר הפנים הרוסי, הלכה והתרחבה. "הרי לא דברי שבח ותהלה לטובת היהודים היו בפי, אלא להפך, ואם-כן הולכת תמיהתי וגדלה, פיצד יושב אתה באר-דרווח ומאזין לדברים פה חריפים, והחיוך אינו מש מזויות פיד"? "ובכן" נענה רבי יצחק מוולוז'ין ואמר: "הריני לגלות את אזניו של הוד-מעלתו, כי מאז ומקדם אני יושב ומצפה, מיחל ומקווה, מתי תבוא העת הזו שבה נשמע דברים כאלו מאישיות כה רמת-מעלה. אך דבר, לא רק שאיננו צריכים להצטער על דברים מעין אלו, אלא עלינו להתמלא מקף תקנה ואמונה עזה, ולא יפלא אפוא מדוע האזנתי לנאום בפנים מסבירות ושמוחות". "אתה מדבר בחידות", אמר השר בפליאה עצומה, "ואני דורש מקף הסברים ברורים, אבל אל תסובבני בעולם, ושמו בלעם בן-בעור. הלה התנבא על עתידו של עם ישראל, ובין השאר אמר נבואה זו: **פעת יאמר ליעקב ולישראל מה-פעל אל**, בלעם בן-בעור התנבא אפוא, כי עתידה לבוא עת כזו, בה יעמדו אמות העולם ויזלזלו בה עמקות בעם ישראל, עד שיעמדו ויתמהו קבל-עם ועדה, לשם מה בראם הקב"ה ולאיו מטרה הביאם לעולם, והם יאמרו ליעקב ולישראל 'מה פעל אל' - לשם מה יצר אהכם הבורא? אולם בלעם המשיך והתנבא מיד: **'הויעם פלביא יקום וכארי ותנשא, לא ישכב עדי-אכל טרף ודם-חללים ישחה'** - דהינו מיד לאחר עת זו, בה ישפלו ישראל וכארי ויכניעו את כל הגוים ולשניה, אויזו יתהפך עליהם מזלם בבת-אחת, והם יתגברו פלביא וכארי ויכניעו את כל הגוים תחתיהם". "ועתה" סים רבי יצחק את-דבריו שנאמרו בלהט ובעז מפלא, "כאשר רואה אני פיצד מתקנים החלק הראשון בנבואת בלעם, הכיצד לא אעמד ואשמה מתוך אמונה מלאה כי החלק השני עומד כבר להתקיים, והנה-זה עומד אחר פתלנו!" בבשת-פנים ובלי אמר ודברים, פנה שר הפנים לדרכו, ובסופו של-דבר התפארה האספה ללא שום החלטה. יהודי רוסיה נצלו שוב ממאזמו של הצאר ניקולאי, וסופו היה פסופם של כל צוררי ישראל לדורותיהם, "בן יאבדו כל-איביה ה'".

ישב רבי יהודה הורביץ מדז'יקוב, וקרא את הפסוק שבגבוואת בלעם: "לא־הביט און ביעקב", ולאחר מכן פתח ובאר פרוש משלו. והיה הדבר בלתי שכיח, שכן ברב ענותנותו לא היה אומר ברבים פרושים משלו, אלא מצטט בשם צדיקים וגדולים אחרים. "דרבם של בני־אדם, שפאשר הם מבקשים לקרא כתב פלשהו, אם מתוך ספר ואם מתוך גליון, הם מחזיקים את הכתב במקרה מסוים מעיניהם ומעינים בו. אך אם יקרב את הפתוב יותר מדי, ממש סמוך לעינים, הרי לא יעלה בידם לקרא מאומה. וזו פונת הפתוב 'לא־הביט און ביעקב', דהינו שהקב"ה אינו מביט בעונותיהם של ישראל ולא רואה עמל בישראל, והטעם הוא מפני ש'ה' אלקיו עמו', דהינו שהקב"ה מקרב כל־כך את עם ישראל אליו, והם כה סמוכים אליו, עד שבכביכול אינו יכול לעין בעונותיהם מרב שהם קרובים אליו, כאדם שאינו יכול לקרא כתב סמוך יותר מדי לעינים..."

מדה זו של "לא־הביט און ביעקב ולא־ראה עמל בישראל", היתה משרשת ברבי לוי יצחק מברדיטשוב, וכנזיר נודע בפייבלו: "סגנון של־ישראל". הסבא קדישא רבי ישראל מרוזין היה אומר עליו, שבגלל כן זכה להמשך הפסוק "ה' אלקיו עמו" והצליח בכל אשר פנה. תדיר היה מחפש ללמד זכות על־ישראל, וכאשר שמע פעם אחד מישראל שהוא מוציא דבה על חברו, מדבר בגנותו ומספר על מעשיו הרעים, פנה אליו רבי לוי יצחק, ואמר בלשון רכה: "ביצד אינה חושש להוציא לעז חלילה, על התפליו של הקב"ה בכבודו ובעצמו?! הביט הלה עליו בעינים תמחות, ורבי לוי יצחק הסביר: "הרי אמרו חז"ל, שבתפליו של הקב"ה נאמר 'מי בעמך ישראל גוי אחד בארץ', ואם אתה מוציא לעז על אחד מבניו של הקב"ה, נמצאת פוסל אותו חלילה..."

בשנת תרי"ח, בקר רבי יצחק מנסכיו בעיר אליק, טרם החל בתפלה, נכנס אליו משמשו והחל לדבר סרה באחד התושבים במקום, שמעשיו אינם הגונים. נסער הרבי לשמע הדברים, נגש לתפס את ידית הדלת, ואמר בהתרגשות: "הרי אתה כבר שוהה בבית זה מספר שנים, האם טרם תדע שכל אדם שאוחז בידית הדלת שלי, אני יודע ומרגיש תכף מה שעשה האיש מיום הולדו ועד־עתה? אולם למרות כל מה שאני רואה, זוכר אני היטב את דברי הפסוק שבפרשת בלק 'לא־הביט און ביעקב', שהקב"ה אינו מביט על החלק השלילי של ישראל, ואם־כן, איך אוכל אני להביט בחלק הרע? אין דרבי להביט אלא על החלק הטוב שבאדם, ואם הייתי מביט בחלק השלילי שבאדם, לא הייתי מניח לשום אדם להפגם לביתי, שכן מיד רואה אני את־מעשיו!"

רבי שמואל אגנל מרדומישל, היה מיוחד במדת אהבת ישראל, ומעולם לא־הביט און ביעקב ולא ראה דבר מגנה ופגם באדם מישראל. רגיל היה לשנן את־פתגמו של רבי יחזקאל משינובה: "אל תהי כו לכל־אדם", דהינו אל־תבזו את־בלו, גם אם מצאת בו חסרון כלשהו, שהרי יש בו לעמת זאת מעלות אחרות אשר מכריעות את־הכף לטובתו, ותמיד היה משנן באזני תלמידיו וצאצאיו פי עליהם לזכר את מלות התפלה שתקן הרבי ר' אלימלך מליז'נסק לומר לפני התפלה: "שנראה מעלת חברינו ולא חסרונם". פעם שמע ביצד מאן־דהו מדבר סרה ביהודים והוא מפרט את החטאים שלהם, ומיד נעמד בסערת־רוח ואמר: "בקר הקדים אתכם הבעל־שם־טוב הקדוש, שהיה מונע מהמוכיחים בעם לקטרג על־ישראל, והיה אומר שבאשר יהודי טרוד במקורו בשוק במשך בל־היום, מתעורר לפתע פי פנה יום ועוד מעט תשקע השמש, והוא ממהר להתפלל מנחה, אזי גם אם תפלתו פשוטה מאד, מזדעזעים ממנה מלאכים ושפרים בשיבה של־מעלה!"

"ה' חפץ חיים" נסע פעם ברכבת לכנוס תורני של גדולי הדור, והתלווה אליו רבי מאיר דן פלוצקי בעל "בלי חמדה". השמועה על נסיעתו של זקן הדור התפשטה כחץ מקשת, ובאחת התחנות המרפזות של הרכבת, עמדו המונים שבקשו לחזות בזיו־פניו של ה"חפץ חיים". נכנסה משלחת של רבנים אליו בבקשה לצאת אל הצבור ולברכו בברכת בלהים באהבה, אך הוא סרב לבקשה. פנה עליו ה"בלי חמדה" ותמה על־סרבנו, וה"חפץ חיים" שטח בפניו את־הסברו: "ביצד אפשר לבקש מיהודי זקן שכמוני לזכות בנתח של כבוד בעולם הזה?! והרי הכבוד מעמיד את האדם נסיון גדול, וידיעים דברי רבנו יהודה החסיד, שעל כבוד שהאדם נוהל בעולם הזה, מנמים לו מזכיותיו בעולם הבא". נענה רבי מאיר דן ואמר: "יש בפי שתי תשובות כדי להניח את־דעתו של מר. ראשית, כדאי לאדם להפסיד מעט מהעולם הבא שלו, ובשביל להנות אנשים כה רבים מישראל ולברכם", ובעוד הוא מנסה להמשיך ולומר את תשובתו הנוספת, קם ה"חפץ חיים" ואמר לו: "די בטענתך האיטנה הזו, ואין צורך להוסיף עליה מאומה". ומיד פנה אל חלון הקרון.

ה"אהבת ישראל" מוויזניץ, קרב פעם אדם אחד שנהשד ב'מוסר' לשלטונות על עריקים מהצבא הרומני, והגיש לו בוס יין. עמד שם חסיד אחד, שאחיו נתפסו לצבא בעטיו של אותו מלשין, ומרב צער לא הצליח להתאפק ושאל את הרבי: "איך אפשר לקרב אדם שפל כזה?" השיבו הרבי: "מאין יודע אתה שהוא המלשין?" וכאשר האיש השיב ש"כך מדברים עליו", אמר לו הרבי: "אם כן, ביצד מתר לך לקבל דברי לשון הרע? הרי צריכים להושיב בית־דין של שלשה דנינים ושני עדים, כמובא בהלכה, ורק אם יפסקו שהוא המלשין, נוכל לקבל את־הדבר. אבל אין לסמוך על דברי המון העם ללא פסוס". נאנח החסיד ואמר: "אבל אני אינני במדרגה של־הרבי..."

מטעים

אם־יתרלי בלק מלא ביתו בסף וזהב ^(מכ. כג) מפרש רש"י שנגש בלעם היתה רחבה והמד ממון אחרים, ורבים תמהו שהרי מובא באבות על רבי יוסי בריקסמא שאמר "אפלו אם אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם, איני דר אלא במקום תורה", ומדוע הוא אינו נקרא בעל נפש רחבה? אלא שבתת וזהב שבפסוק זה מטעמת באתנחתא ומפסקת מהתבות לא אוכל לעבר את־פי ה' אלקי, ולעמת זאת בהמשך נאמר אם־יתרלי בלק מלא ביתו בסף וזהב, ושם תבת וזהב בקף קטן ומחברת אל התבות האות לא אוכל לעבר וגו'. פי בתחלה אמר בלעם שאם יקבל מלא ביתו כסף וזהב אזי יבוא, והתבה באתנחתא כי זו היתה תאונה שהיה בעל נפש רחבה, אך הוסיף שצריך את רשות הקב"ה, אוכל למעשה גלה את האמת בלק, שלא היה יכול לבוא ללא רשות ה', ולכן התבות מחברות, שאין לו כח משלו. ^(מציין מכלל 19)

ודבר מה־יראני והגדתי לך ^(מכ. כג)

באור הדברים, שאת־הדבר אשר יראני ה' אגיד לך, ותבת מה מחברת במקף אל תבת יראני ואף אין בה טעם משל עצמה, והבאור הוא מה שיראני, וכן תרגם אנקלוס "ופתגמא ד'יהונו" - דהינו הדבר אשר יראני. ואם אין תבת מה מחברת אל תבת דבר שלפניו, מכאן שהצורה השגור 'דברימה' בהוראת דבר כלשהו - בהטעות יסודו. ^(דעת מרדכי)

מדגש

על נסח הפסוק 'מי מנה עפר יעקב ומספר את־רבע ישראל', כתב רבי יהודה הלוי עפשטין ב"מקור ברור", כי הפונה בתבת 'ומספר' כאלו נאמר 'ומי ספר', דהינו מי מנה את עפר יעקב, ומי ספר את רבע ישראל, שהרי פעמים רבות נשמטת הי"ד בתבה, כמו 'זמרת' במקום 'זמרת', ופעמים מתחברות שתי מלים לאחת, כגון בפסוק זה 'כמוהו' - 'כמו הוא', וכן דרשו חז"ל בלעם - בלע עמ, שהתכוון לבלע את עם ישראל. היו שבקשו לתקן את נסח הפסוקה ולהגיה 'ומי ספר' במקום 'ומספר', והוכיחו מנסח הרש"י ותרגום השבעים שבהם נכתב כן, אך חלילה לומר כן, והנסח האמתי הוא 'ומספר', והוא בדרך מליצת השיר. גם בנסח המקרא שהשתמר בידי השומרונים נכתב 'ומי ספר', אלא שבכך הוכח שהללו שנו רבות מהמקור, להתאמת התורה לאמונתם המשבשת.

ממלה

ספר רבי פישל לנידר מיקורי וירושלים, על אביו רבי יחזקאל אלימלך, שטפל פעם באיש עזוב ומדבא בהללים, וכאשר מצבו הדרדר, נשאו יחד עם חבריו אל בית־הרפואה הנודע שערי צדק, שיסד הרופא הנודע רבי משה וולף. הללו הכניסו בתוקף את האיש אל חצר בית־הרפואה, כדי שיאכלו לקבלו למרות שאין לו מכיר שישא בהוצאות רפואתו, וקראו לד"ר וולף: "אם אתה מקבלו, הרי שמך ול"ד מתפרש בנוטריקון 'ואהבת לרעה כמוך', אך אם תסרב להציל יהודי, הרי אתה הופך מול"ד לב"ק", ואף הוא נוטריקון בחדוד 'ואהבת לרעה כמוך'..."

מדוע נקראת הפרשה על־שם בלק? והרי שם רשעים ירקבו?! ואם קראו על־שם גוי, היה צריך לקרוא על־שם בלעם, שמקללותיו נצלו ישראל? אלא שבלק היה יותר מבבלעם, שהרי לא היה צבוע כמותו ופיו ולבו היו שווים בשנאתו לישראל, וגוי 'הגוי' שכזה זכאי שתקרא פרשה על־שמו... ^(ירמיה)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בלק

בלק", כי הרי אין זה כבודו שישלחו אליו פשוטי עם. אולם כאשר שלח אליו בלק שרים נכבדים אמיתיים, המאיימים על כבודו ומעמדו, או אז מתהפך הגאווותן ורומס ומבזה אותם ומתייחס אליהם בזלזול עד שקורא להם "עבדי בלק"!
(הגאון ר' נח מינדס ז"ל)

"אם לקרוא לך האנשים" (כב, כ)

השאלה מפורסמת וידועה: מדוע בתחילה לא הסכים הקב"ה לבלעם ללכת עם שרי בלק, באומר "לא תלך עמהם", ולאחר מכן

- בעת שאמר בלעם לשרי מואב שילינו אצלו הלילה וישיב להם דבר בבוקר - אמר לו הקב"ה: "אם לקרוא לך באו האנשים קום לך איתם". מה נשתנה?

בעת שביקש רבי חיים מוואלוז'ין, תלמידו המובהק של הגר"א מווילנא, להקים את ישיבת וואלוז'ין, החליט לבצע מהפך שורשי מן הנהוג עד אז בישראל: לא עוד בחורים יושבים מפוזרים בבתי מדרשות ולומדים בחוסר כל, כאשר הם נזקקים לחסדיהם של יהודים טובים, אלא ישיבה שתרכז את טובי ומופלגי המתמידים שמוכנים להקדיש את חייהם ללימוד התורה.

הישיבה שיקים, הגה רבי חיים בחזונו, תהיה בית יוצר להעמדת תלמידי חכמים ומורי הוראה, כאלו שיהיו מופת ודוגמה לכל אשר בשם ישראל יכונה, כיצד נראה ומתנהג תלמיד חכם.

ראשית לכל נסע רבי חיים לוויילנא, אל מורו ורבו, הגאון מווילנא, רצה לשמוע מהי דעתו על התוכנית החדשה. נכנס בדחילו ורחימו אל רבו ושטח באוזניו בהתלהבות את התוכנית כולה לפרטי פרטים. הגאון ישב והקשיב לכל מילה שהוציא תלמידו המובהק. בסיום

"ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא" (כב, ג)

לכאורה היה צריך הכתוב לומר בלשון רבים: "כי רבים הם". אלא, ביאורו של דבר על פי מאמר חז"ל (תנחומא נצבים א) שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת, ואמרו במדרש, משל לחבילה של קנים, שאם יפרידו כל קנה וקנה בפני עצמו, בנקל ישברו כל אחד, אבל אם מתאגדים באגודה אחת, אי אפשר לשבור אפילו אחד מהם.

אכן גם מצינו בתורה, שכל מקום שהיו כלל ישראל באחדות, השתמש הכתוב בלשון יחיד, בעת שהגיעו להר סיני נאמר: "ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט, ב), ופירש"י "ויחן" כאיש אחד בלב אחד.

זו הייתה סיבת חששם של מואב: "ויגר מואב מפני העם כי רב הוא", היינו, על אף שהם רבים, מכל מקום הם בבחינת "כי רב הוא" מאוגדים ומאוחדים כאיש אחד, ואז אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם. (ישמח משה)

"ארה לי את העם הזה" (כב, ו)

אמר החפץ חיים, בוא וראה עד היכן מגיעה רשעותם של אומות העולם! כאשר פחד בלק בן ציפור מ ישראל, לא ביקש מבלעם שיברכהו שלא יינזק, אלא ביקש ממנו שיקלל את ישראל. רשעותו הייתה כה גדולה עד שהעדיף שהאחר יינזק, ולא שהוא ינצל.

"ויאמר אל שרי בלק" (כב, יג)

מדוע כאן קראם הכתוב "שרי בלק", ואילו לאחר שבאו "שרים רבים ונכבדים מאלה" נאמר "ויאמר אל עבדי בלק"?
אלא, כך היא דרכו העקלקלה של בעל גאוה, בתחילה כששיגר בלק אל בלעם שלוחים פשוטים, אזי בלעם לכבוד עצמו התייחס אליהם כשרים חשובים וקרא להם "שרי

מַעֲשֵׂה בְּאֵלֶימָנָה אַחַת עֲנִיָּה, שְׁהִיְתָה מְתַאֲמָצֶת וְחוֹסֶכֶת פְּרוֹטָה אַחַר פְּרוֹטָה - פְּדֵי שְׂתוּכָל לְקִנּוֹת עוֹף לְכַבּוֹד שְׂבֵת.
לְפַעֲמִים הָיוּ מִתְעוֹרְרוֹת שְׂאֵלוֹת בְּכִשְׁרוֹת הָעוֹף, וְהָאֵלֶימָנָה הִיְתָה רְצָה לָרֵב בְּשִׁהְעוֹף בְּיַדֶּיהָ, מְגִיֶּשֶׁה אוֹתוֹ לָרֵב בְּמִתַּח וּמְצַפָּה לְמוֹצֵא פִּיּוֹ.
לְמִזְלָה הַפְּחוֹת טוֹב, הָיָה רַב הָעִיר מִהַמְּחַמִּירִים הַגְּדוֹלִים בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, וּבְהֶרְבֵּה מִן הַמְּקָרִים הָיָה מְטַרִיף אֶת הָעוֹף וּמוֹרָה לָהּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת הָעוֹף לַפְּנֵי הַכְּלָבִים...
לְאַחַר תְּקוּפָה אֶרְכָּה שְׂבָה כְּמַעַט בְּכָל שָׁבוּעַ הִיְתָה הָאֵלֶימָנָה מְגִיעָה לְבֵית הָרֵב, הַפְּסִיקָה בְּאַחַת לְהוֹפִיעַ בְּחֶדְרוֹ.
עָבְרוּ שָׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים - וְהָאֵלֶימָנָה אֵינָה בָּאָה. הַתְּפִלָּא הָרֵב: הָאֵם מְצַאָה לָהּ רַב חֻדָּשׁ לְשֵׂאל אֶת שְׂאֵלוֹתֶיהָ, אוֹ אוֹלֵי אֵין לָהּ יוֹתֵר שְׂאֵלוֹת? מוֹזֵר.
לְאַחַר כְּמַעַט שָׁנָה, הִיא חוֹרָה לְבֵית הָרֵב. עוֹף בְּיַדֶּיהָ...
שְׂאֵל אוֹתָהּ הָרֵב: לְהִיכֵן נַעֲלַמְתָּ? הָאֵם מְצַאָתָּ רַב חֻדָּשׁ שְׂפִסְקָ לָךְ עַל שְׂאֵלוֹתֶיךָ?

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בלק

(להנאתך וטובתך, כלשון רש"י) באו האנשים - שוב אין חשש. תוכל ללכת ולא תצליח להזיק מאומה. והנמשל עבורנו, חד וברור.

(במחשבה תחילה)

"ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתונו" (כב, כא)

כותב כאן רש"י, אמר הקדוש ברוך הוא לבלעם: 'רשע, כבר קדמך אברהם אביהם, שנאמר (בראשית כב, ג) 'וישכם אברהם בבוקר ויחבש את חמורו'.

נשאלת על כך השאלה, לשם מה היה צריך להראות לבלעם שיש דמיון בגין מעשהו לשל אברהם, ומה רצה הקדוש ברוך הוא ללמדו בזה?

אלא, הקב"ה רצה לומר לו בזה: אינך הראשון, שבגלל חשקו ורצונו לעשות את אשר בלבו, השכים בבקר וחבש את בהמתו בעצמו, כדי להזדרז לצאת לדרך, שכן כבר קדמך בזה אברהם, אלא שבעוד שאברהם הזדרז לעשות את רצונו, ולשחוט את בנו כפי שצויתיו, הרי אתה הזדרזת לעשות נגד רצוני, ולקלל את בני.

היה לך ללמוד מכך קל וחומר, אם אברהם שבקש לקיים את רצוני, לא הועילה לו השכמתו בבוקר, שהרי מנעתי ממנו לשחוט את בנו, קל וחומר שאתה, שמבקש לעשות כנגד רצוני, לא תועיל לך

השכמתך, ולא תוכל לבצע את זממך.

(נפת צופים)

"ויתייצב מלאך ה' בדרך לשטן לו... ושני נערו

עמו" (כב, כב)

להיות חביבים עלי דברי דודים אכתוב דבר אחד ששמעתי בשם רבינו מו"ה צבי הירש מזידיטשוב זצוקללה"ה בפסוק ויתייצב מלאך ה' בדרך לשטן לו והוא רוכב על אתונו ושני נעריו עמו, ופירש רש"י מלאך

הדברים הגאון היטה את השיחה לנושאים אחרים. בסיומו של ביקור גילה רבי חיים שרבו לא הסכים לתוכנית, אך גם לא התנגד לה. אלא שכתלמיד מובהק שאינו זו שום צעד ללא עצת רבו, בוודאי לא בנושא כה גורלי, החליט רבי חיים להימנע לעת עתה.

שב לוואלוז'ין והמשיך בלימודו ושיעוריו. אלא שהמצב הטריד אותו והציק לו ביותר. הוא ראה את בחורי הישיבה והצר בצרתם, חפץ היה בכל מאודו לעשות משהו כדי לרומם את קרנם, כדי לכוונם בדרך העולה בית קל.

בפעם הבאה שנסע רבי חיים לוילנא, שטח כבדרך אגב בין השיטין את תוכניתו הישנה לייסוד ישיבה. להפתעתו הרבה הגר"א היה נחרץ: בוודאי! זהו דבר נחוץ וחשוב ביותר!

שאל רבי חיים: רבי, מאי שנא? מדוע בפעם הקודמת שבאתי במיוחד בשביל הישיבה והסברתי בהתלהבות על התוכניות, הרבי העביר נושא ולא התייחס. אולם כעת, כשלא הגעתי דווקא עבור זה, אני מקבל ברכת הדרך וגיבוי מלא?

ענהו הגאון מווילנא: היא הנותנת. בפעם הראשונה הגעת וחששתי שברוב רצונך להעמיד ישיבה ולראות את דור העתיד, טמונה איזושהי נגיעה עצמית. כזו שיש לה טובת הנאה שלך בין השיטין. אולם כעת כשאתה מדבר מתוך כאב ולשם שמים לגמרי - הרי שאין שום חשש וצריך אתה לפעול למען התורה בכל הכוח.

יש שביארו את סירובו של הקב"ה בפעם הראשונה לבלעם, בכך: ייתכן שבלעם הולך לקלל את ישראל מתוך אידיאולוגיה. מתוך רצון שלא יהיה עם אחד נבחר, אלא לכל האומות תהיה דרגה וקרבה שווה אצל הבורא יתברך. לכן הקב"ה סירב לו נחרצות, שכן מי שפועל מתוך אידיאולוגיה - יכול לפעול גם במקום שזה כמעט בלתי אפשרי. אולם כאשר התברר שבלעם בסך הכל רוצה "כסף" ותן לא - "אם לקרוא לך

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד נ"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בלק

אם אין רצונו של ה' לקלל את ישראל- מוטב לו שיחזור לביתו. אך בלעם לא רצה שתהיה לו שהות לחזור בו, ועל כן הוא רכב על אתונו לבדו, כדי שיגיע במהירות אל יעדו. כשראה הקב"ה כך, חרה אפו בבלעם ושלח אליו את המלאך שיעמוד מולו בדרך לעכבו מללכת.

כמוהו, אף אתה, נוהג כבלעם, ברגליים ממהרות לרוץ לרעה. אם היית הולך ברגל, ודאי היו עולים בליבך הרהורי חרטה על אשר אתה עומד לעולל, ועל כן שכרת סוס מהיר, כדי שתוכל לבצע את זממך לפני שתהיה בידך שהות להתחרט...

אכן זו הסיבה שהרגליים תמיד ממהרות לרוץ לרעה. לא רק משום שהן מתאוות לעבירה, אלא מפני שהיצר יודע כי אין לו זמן רב לבצע את זממו, שכן

אם האדם יתחיל לחשוב ולהתיישב בדעתו, ישנם סיכויים רבים שהוא יתגבר על יצרו וימנע מלעשות את העבירה, ולכן הוא ממהר את האדם ומריץ אותו אל עבר הרע.

כדברי הרמח"ל בספרו מסילת ישרים (פ"ב): "אחת מתחבולות היצר הרע ועורמתו, להכביד עבודתו בתמידות על ליבות בני האדם עד שלא יישאר להם רוח להתבונן ולהסתכל באיזה דרך הם הולכים, כי יודע הוא, שאילולי היו שמים לבם כמעט קט על דרכיהם, ודאי שמיד היו מתחילים להניחם ממעשיהם, והייתה החרטה הולכת ומתגברת בהם עד שהיו עוזבים החטא לגמרי".

(פניני עין חמד)

"ויפתח ה' את פי האתון" (כב, כה)

מפני מה חולל ה' נס כזה גדול ועל טבעי, שהאתון פתחה את פיה ודברה?

הקדוש ברוך הוא רצה שבלעם יברך את ישראל במקום לקלל, כדי שאומות העולם יראו שאפילו הנביא שלהם מספר בשבחם של עם ישראל, ומברך אותם, ואז תפול עליהם אימתה ופחד.

אולם הגויים שהכירו את בלעם, וידעו שהוא חובב ממון, ואמרו לעצמם: "אולי בלעם מברך את עם ישראל, משום שהם הבטיחו לו שכר על כך", ולכן לא נגרם בכך קדוש השם,

של רחמים היה וכו'. וקשה, אם רחמים היה, מדוע נאמר לשטן לו?

ותירץ רבינו, כי איתא במס' אבות (ה, יט) תלמידיו של אברהם אבינו עין טובה רוח נמוכה נפש שפלה, תלמידיו של בלעם הרשע עין רעה רוח גבוהה נפש רחבה, ולכן נאמר באברהם אבינו ויקח את שני נעריו אתו ע"ן ר' רוח נ'פש ראשי תיבות נער, כי הכניס הכל אל הקדושה כמו שכתוב אצלו (נחמיה ט, ח) ומצאת את לבבו נאמן לפניך.

וגם בבלעם הרשע נאמר ושני נעריו עמו כי הוא היה ההיפך ממש, והנה שט"ן הוא ראשי תיבות ש'פלה ט'ובה נ'מוכה, וזהו לשט"ן לו, שהיה המלאך מתכוון להחזירו למוטב שיהיה לו עין

טובה רוח נמוכה נפש שפלה, וזהו שפירש רש"י מלאך של רחמים היה והיה רוצה למנעו מלחטוא, עד כאן שמעתי ודפח"ח.

(אמרי יוסף)

"ויחר אף אלוקים כי הולך הוא ויתייצב מלאך ה' בדרך לשטן לו והוא רוכב על אתונו" (כב, כב)

מקשים העולם, מדוע יצא חרון האף על בלעם, ומדוע התייצב מלאך ה' לשטן בדרכו, הרי הקב"ה נתן לו רשות ללכת עם שרי בלק? בספר 'ילקוט הגרשוני' מובא מעשה ביהודי עני, שמרוב עניותו לא היה לו כסף אפילו לשלם על נסיעה בעגלה.

אולם כשפרצה מריבה קשה בינו לבין חברו, הוא שכר סוס בכסף רב, ודהר עליו בזעמו הרב אל בית המושל, כדי להלשין על החבר. למעשה שפל זה פתאום היו לו אמצעים...

כאשר חזר משם בחדוות ניצחון, פגשו רב אחד, ואמר לו כך: "כל ימי תמה הייתי על פסוק בתורה, ובזכותך הבנתי.

כאשר הלך בלעם לקלל את ישראל בלוויית שרי מואב, מספרת התורה "והוא רוכב על אתונו" ומעודי תמהתי, הסביר הרב, מה עניין הרכיבה על האתון לזה

שמלאך ה' ניצב לו לשטן?

"אך עתה הבנתי, כי ה' אמר לבלעם ללכת עם השרים שבאו לקרוא לו, מתוך כוונה כי בדרך יהרהר בדבר, ויבין כי

זֶה אֶכֶן סְפוּר נֶחְמָד, אֲבָל יֵשׁ בּוֹ אֲמַת עֲצוּמָה: יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁלֵא מְסֻגָּלִים לְהַבִּיט עַל אָף אֶחָד בְּמַבְט חַיּוּבֵי וְכֶשֶׁר, כָּלָם פְּסוּלִים בְּעֵינָיו (חוץ מִמָּנוּ בְּעֵצְמוֹ, כְּמוֹבֵן...). כָּלָם טְרָפִים, כָּלָם לֹא רְאוּיִים... מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּמַבְט שְׁלִילֵי עַל הָעוֹלָם - אֵינוֹ שׁוֹנֶה בְּהִרְבֵּה מֵאוֹתוֹ רַב - כֻּלָּב'... הַפְּרִי הָאָרֶץ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ לְהִתְמַקְדַּ בְּעֵצְמָנוּ, לְהִתְעַסֵּק עִם הַהִתְמוּדְדוּיּוֹת הָאִישִׁיּוֹת שְׁלָנוּ - וְאֵלוֹ אֶת הַסְּבִיבָה לְדוֹן לְכַף זְכוּת, לְהִסְתַּכֵּל בְּמַבְט חַיּוּבֵי וּמְאִיר... גַּם אֲנָשִׁים שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם עָשׂוּ מַעֲשִׂים שְׁלֵא יַעֲשׂוּ - זֶה כִּי הַבּוֹרָא רוֹצֵה לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ, הוּא רוֹצֵה שְׁנַבִּין שְׁגָם אֲנַחְנוּ הֵיִינוּ חֲלִילָה מְסֻגָּלִים לַעֲשׂוֹת כֶּךָ - אִם לֹא שֶׁהוּא הִיָּה שׁוֹמֵר עָלֵינוּ... (נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בלק

או אז שלח המלך את אנשיו באישון ליל, ונכנסו לתוך המנהרות העמוקות, תפסו שם את אויבי המלך ואסרו אותם בשלשלאות של ברזל והעמידו עליהם שומרים מטעם המלך. בבוקר ירד המלך עם בנו לתוך המנהרה החשוכה והחנוקה שחפרו אויביו.

תמה הבן ושאל את אביו: 'אבי, מהי המנהרה הזאת ומדוע אתה מכניסני למקום חשוך כזה שכמעט אי אפשר לנשום בו?'

השיבו המלך שרצונו להראות לו בזה את חיבתו ואהבתו אליו. מיד אמר הבן: 'אבי, יודע אני שהנך אוהב אותי מאד, אין צורך שתראה לי זאת בדרכים של צער!'

בני יקירי, עדיין אינך יודע כמה אני אוהב אותך, כפי שתבין תכף. כשהגיעו סמוך למדינת האויב הראה המלך לבנו את כל האויבים כלואים על ידי שוטרי המלך. ואת המזימות שירדו לטמיון... אז צוו השוטרים את האויבים לספר מה הייתה מזימתם, והם ספרו שרצונם היה לחטוף את בן המלך, ולא להשיבו כי אם בתנאי שהמלך יתן להם מלכות וממשלה משל עצמם, ותכננו לבזות עמו את המלך כשייקחו אותו לעיני העמים ויראו לכולם שבן המלך הזה, שדומה למלך ומוכשר ומלומד בנימוסי מלכות, כעת הוא בידם, ותכננו לעקור את עיניו ואת ידיו ורגליו עד שהיה מת מצער.

אמר המלך לבנו: 'אם הם רק היו מצליחים לצעוד עוד צעד אחד לתוך הארמון - היית שבוי בידם וכבר לא יכולתי להצילך!'

כתב החתם סופר (שו"ת יורה דעה שנו): כל התורה כולה ראינו בעינינו חוץ מפרשת בלעם, מי הגיד לנו מה היה בין מלך מואב ובין קוסם אחד בלעם, שבא אליו אל ארצו, ולמה בא, ומי הביאו, ומי ידע שבנה מזבחות, ושרצה לקלל ונהפך לברכה, מי בא בסודם, וישראל היו שרויים במדבר, ואם הם עמדו בארץ מואב בראש הפסגה וראו למטה אל המדבר למרחוק, מאין ידעו יושבי מדבר שמביטים עליהם מראש ההר הזה, ושנחשים עליהם, ואפי' משה רבינו עליו השלום לא ידע, ורק מפה הקב"ה ית"ש נכתבו הדברים.

"נאם הגבר שתם העין" (כד, ג)

חז"ל אומרים שבלעם היה סומא באחת מעיניו, ואילו בתרגום נאמר: "גברא דשפיר חזי" - האיש שרואה היטב. כיצד ניתן ליישב את הסתירה בין דברי חז"ל ללשון התרגום? ידוע שכאשר אדם רוצה לזכות לנבואה, עליו לקדש את כל גופו. בלעם היה ההפך הגמור מכך - הוא טימא את כל גופו, כפי שמסופר חז"ל. אולם הקדוש ברוך הוא רצה בכל זאת להשרות עליו נבואה, כדי שלא יהיה לגויים פתחון פה, וכיצד ניתן להשרות נבואה על מי שכל גופו טמא? לשם כך סימא ה' את אחת מעיניו של בלעם, וכך נמצא בו אבר אחד אשר איננו חוטא, ובזכות עין סתומה זו, זכה להיות "שפיר חזי" - ולראות את המלאך. (תורת משה)

והגויים לא הכירו בזה שרצון ה' הוא זה שהפך את פיו של בלעם מקללה לברכה, ולא מרצונו ברך. על כן היה צורך בנס נוסף, על טבעי, שיראו אומות העולם שיד ה' בדבר, משום כך פתח ה' את פי האתון, והבינו שאף ברכתו של בלעם הייתה משמים, ולא בגלל שעם ישראל שחדו אותו בממון. (משך חכמה)

"לא הביט און ביעקב" (כג, כא)

בליקוט מאיש לרעהו מובא, באחת משיחותיו של הרבי הרי"צ מליובאוויטש זי"ע הוא סיפר: שכשהייתי ילד בן ארבע שנים, שאלתי את אבי, האדמו"ר הרש"ב זי"ע, למה נברא האדם בשתי עיניים ובפה אחד וחוטם אחד? שאלני אבא: האם יודע אתה אל"ף ב"ת? השבתי הן, והוא שאל שוב: האם יודע אתה שיש שיי"ן ויש סיי"ן ומה החילוק שביניהן? והשבתי לו בשי"ן הנקודה היא בצד ימין ובסי"ן בצד שמאל. אז אמר לי אבא: לכך צריך שתי עיניים; כי ישנם דברים שצריך להביט עליהם בעין הימנית ויש דברים שצריך לראותם בעין השמאלית - על יהודי צריכים להביט תמיד בעין הימנית, ואילו על סוכרייה וצעצוע בעין השמאלית. מאותה שעה, סיים הרבי, החדרתי לעצמי כלל - שעל כל יהודי, יהיה מי שיהיה, צריך להביט עליו תמיד רק בעין יפה. (סיפורי חסידים)

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל"

ה' אלוקיו עמו" (כג, כא)

כתב המהרש"ם מברעזאן זצ"ל בהקדמתו לספרו גילוי דעת, ידוע שכאשר אדם רוצה לעיין בספר, חייב הוא להחזיקו במרחק מסוים מעיניו, מפני שאם יתן את הספר סמוך לעיניו ממש לא יצליח לקרוא את הכתוב בו. בזה פירש את הפסוק, 'לא הביט און ביעקב' - הקב"ה אינו מסתכל בעוונותיהם של ישראל, והסיבה לכך היא כי ה' אלקיו עמו', בגלל שהקב"ה קרוב מאד לעם ישראל, ומחמת קרבתו הגדולה אינו יכול כביכול לראות את חטאיהם. (מפי ספרים וסופרים)

"בעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל"

(כג, כג)

משל למלך גדול שהיו לו תכסיסי מלוכה רבים וחכמות גדולות, והיה לו בן יחיד שעתידי לירש את המלוכה. המלך היה מטיב תמיד לבנו ורצה שהוא יכיר לו טובה באמת וכירי בגדולתו, ויאהב אותו בכל לבו ונפשו, לכן המלך עשה בחכמה ושלח שליחים לאויביו שעוררו אותם לנסות לחטוף את בן המלך, ונתן להם כלים שעמהם האויבים חתרו מנהרה עד לחדרו של בן המלך שבארמון, כאשר שומרי המלך יודעים מכך ועוקבים היטב אחר הנעשה.

סיפורי צדיקים

גליון 472
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

עתה ילחכו כל סביבותינו

בלק בן צפור קוסם גדול היה, והיה עוסק בכשפנות על ידי צפור. עשה לו דמות צפור אחת, ראשה, גופה ורגליה משל זהב, פיה משל כסף וכנפיה משל נחושת קלל, הניח בפיה לשון של אותה צפור ששמה "ידוע" והעמידה בחלון ביתו, ביום מול אור השמש, ובלילה שיפול עליה אור הירח. ושם היתה עומדת שבעה ימים רצופים, והוא מקטיר לה קטורת ומקריב לה קרבנות, ועושה לה כל מיני השתחויות ועבודות. כיון שעברו שבעה ימים, היתה אותה צפור מתחילה לכשכש לשונה בפיה, וכשהיו נוקדים לשונה במחט של זהב, היתה מדברת גדולות ומגידה עתידות, על ידי צפור זו ראה בלק וידע מה שבני אדם אחרים אינם רואים ולא יודעים. ביום מן הימים פרצה אש ושרפה כנפיה של אותה צפור, כיון שראה כך, אחזתו אימה ופחד, אמר מכוחם של ישראל חורכו כנפי ציפורי, עתה ילחכו כל סביבותינו.

(זוהר ח"ג קפד, ב)

פרשת השבוע

עליו שיוכל לחזור בדרך הסלולה והישרה, ולא יתעה חלילה בדרכו. גם עלינו הסביר הרב בלהט לעשות לנו סימנים, כדי שלא נתעה בדרכי החיים, ובכדי שלא נאבד את הדרך הסלולה לנו מדור לדור, ועל כן קודם כל אנו מכריזים אין כאלוקינו, וזהו סימן אחד, ואחר כך אין כאדונינו, וזהו סימן שני. בעת לאחר שסימנו לקבוע לנו את הסימנים, אפשר לצאת לדרך ולשאול מי כאלוקינו, מי כאדונינו, שאלות מסוג זה לרוב מסוכנות המה, אך לאחר שהסימנים בידינו איננו צריכים לחשוש, אנו בדרך הנכונה והישרה דרך המלך.

רואה אני ילד חביב, שבעוד זמן מה יהיה עליך לעזוב את ירושלים, שנים רבות לא תהיה כאן, בשנים הרבות הללו אל תשכח להציב לך סימנים בדרכך, אלו ישמרו עליך בכל אשר תפנה לבל תסטה חלילה מן הדרך, אל תשכח ילד חביב.

סיפר הילד הקשיש אברהם ברגמן, כל שנות הזעם הנאצי ומוראות מלחמת העולם השנייה חרוטים עמוק על בשרי, פעמים רבות עמדתי בפני יאוש מוחלט, לא יכולתי לסבול עוד וגמרתי אומר בליבי, כי טוב לי מותי מחיי, אך תמיד בעת צרה וזכרתי היטב את דבריו של הרב הישיש, דמותו הודקרה מול עיני, "עשה לך סימנים" קבעתי אותם עמוק בתוך תוכי, לא שכחתי. בזכותם זיכני הש"ת לחזור לארץ ישראל, זכיתי בזכות הסימנים לצאת מן המערה האפילה של החושך, הצרות והיסורים. הלקח שלמדני הרב הזקן בילדותי לא עזבני לעולם

דרך המלך נלך לא נטה ימין וכו' (כ' י"ז) הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד נהג לרקוד בשמחת תורה יחד עם מאות ילדים. אחד ממאות הילדים שזכו לרקוד עם רבי יוסף חיים בהקפות של הילדים, היה הילד אברהם ברגמן שסיפר בסוף ימיו את הסיפור הבא:

שנה אחת לאחר שסיים רבי יוסף חיים לומר את איך כאלוקינו, ניגשתי אליו ואמרתי בקול שקט ובביישנות. רבי יש לי קושיא חמורה על הסיפור. הביט בו רבה של ירושלים ברוך, ליטף את לחיו של הילד ואמר, שאל בני היקר. מדוע אנו אומרים קודם אין כאלוקינו איך כאדונינו, ואחר כך שואלים מי כאלוקינו מי כאדונינו? והלא הסדר צריך להיות הפוך. נכון אתה חיך הרב, בתשובה אמשול לך משל. מכיר אתה ודאי את מערת צדקיהו שע"י שער שכס. הילד הנהן בראשו, והרב המשיך, ברחבי העולם קיימות מערות נוספות, ישנן מערות קצרות וישנן ארוכות יותר, יש גם מערות ענקיות תמיד שוררת שם חשיכה מוחלטת. מה יעשה אדם הרוצה להלך במערה ולצאת ממנה לאחר מכן? אדם פיקח, עושה לו סימנים בדרכו, כאן יש אבן גדולה, ובפינה זו יש עמוד יצוק בקרקע וכדו'. לכשירצה לצאת מן המערה יחזור על פי הסימנים ולא יתעה בדרכו. שוטה לעומת זאת, אינו חושב על המחיר, ואינו שם לבו לעתיד, נכנס הוא במהירות, אינו משגיח ואינו קובע לעצמו סימנים, ועל כן סביר להניח שיתעה מן הדרך הישרה, חוקה עליו שיאבד את שבילי דרך המלך. יוצא אם כן, שהסימנים שהאדם קובע בדרכו הם הביטחונות שבידי האדם, השומרים

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:03

פרשת בלק

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:13 ת"א: 7:28

ר' יוסל'ה צדיק נסתר

מסופר: אל הרה"ק המגיד רבי מרדכי מטשערנוביל זיע"א, בא אחד מחשובי החסידים בעל יחוס וירא שמים, בבקשה שהרבי יציע לו שידוך עבור בתו היחידה. מדי פעם דחה אותו הצדיק ואמר לו: אל תיחפו יש עוד זמן. בתחילה היה החסיד מרוצה, הוא הבין שאין לו מה לדאוג, אך משעברו שנים והבת בגרה, החל החסיד להרהר בדאגה לעתידה ותהה לכוונת הרבי, שמא סימן רע יש בתשובותיו?

פעם אחת אזור החסיד אומץ ניגש אל הרבי ושאל אותו לפשר דחיותיו בקשר לשידוך של בתו, חיך הרבי וענה לו, הדבר הוא פשוט, זיווגה של בתך נמצא ואני גם יודע מיהו, ואתה בוודאי היית מתפאר בו, אך מה לעשות אם הוא אינו מעוניין כרגע להינשא, והבחור הינו אחד מל"ו הצדיקים הנסתרים, בצדקתו הרבה, הוא מוכן להינזר מכל תענוגות העולם הזה, ועל כן הוא מוותר על ענין השידוך, אך אל דאגה עוד אצליח לשכנעו שיסכים להינשא, כיון שליהודי אסור להינזר ולהימנע מלהינשא, ובפרט כשזיווגו עומד ומצפה לו. כאשר שמע החסיד את דברי הרבי נחה דעתו ונרגע מדאגתו. אך כעבור זמן קצר שוב היה בקוצר רוח, שכן היה סקרן לדעת מיהו הבחור הצדיק שהרבי בחר בו כחתן לבתו? מובן שהרבי לא רצה לגלות לחסיד את שמו של החתן, הוא פשוט הסביר לו במלים פשוטות שטרם הגיע הזמן לגלות מיהו חתן בתך. שתק החסיד בשל אמונתו הגדולה ברבי והתאזר בסבלנות.

היה זה בשנה אחת בערב ראש השנה, כאשר בא החסיד לטשערנוביל לשהות בימים הנוראים במחיצתו של הרבי, פנה אליו הרבי ואמר לו, הכן עצמך לדרך וקח עמך את בתך, עשה החסיד את אזנו כאפרכסת והקשיב היטב לדברי הרבי אשר תיאר לו את מקום יעודו, עיירה קטנה לא הרחק מטשערנוביל, סע אל אותה העיירה ושהה בה עד לאחר חג הסוכות, הכן לך שם מראש מקום לינה וגם סוכה תבנה לך, אל סוכתך תזמין את ר' יוסל'ה הידוע בעיירה, ובוה תבוא אליך הישועה כי שעת רצון תהיה לך. ור' יוסל'ה הנועד להיות חתן יתרכך אי"ה ויכנע לדעתו, זו הדרך היחידה שאפשר להשפיע על ר' יוסל'ה המתעקש, כך אמר הרבי ואגב כך גילה הרבי לחסיד, שלא פעם ניסה להפגיש את ר' יוסל'ה עמו ועם בתו, אלא שר' יוסל'ה סירב בכל פעם, עתה הגיע זמנו להינשא, סיים הרבי את דבריו.

נסע החסיד עם בתו לעיירה, החסיד שהיה בעל יכולת, שכר לעצמו דירה מרווחת כיאה לבעל בית חשוב ונכבד, בעיירה הקטנה עורר בואם של החסיד ובתו, סקרנות גדולה בקרב

התושבים, הכל הבינו שיהודי מכובד כמותו, לא יבוא להתיישב בערב יום טוב בעיירה חדשה, מבלי שתהא לו מטרה חשובה לכך, לכן התענינו לדעת מהי מטרת בואו? בנחשם שכנראה כוונת היהודי לחפש חתן לבתו, החלו שדכנים להתדפק על דלת ביתו, אך החסיד לא שת לבו להצעותיהם של השדכנים אלא התעניין אודות ר' יוסל'ה, איש מאנשי העיירה לא הכיר את ר' יוסל'ה, והחסיד החל לדאוג שמא קיבל בטעות כתובת אחרת, הוא שב וניסה לשאול את האנשים, והם בשלהם, ר' יוסל'ה מיוחד אינו ידוע לנו, סתם יוסל יש כאן הרבה. החסיד לא התעצל והחל להתעניין בכל אחד שנקרא בשם יוסל, ונאמר לו יש בעיירתנו יוסקה הבלן שנישא כבר פעם שלישית, גר עמנו גם יוסל העגלון שהוא עז פנים והוא כבר גם אב לילדים רבים, כמו כן נמצא פה יוסל שהוא משמש כעוזרו של השמש, בחור מבוגר איש תם ולא יוצלח, נאנח החסיד והבין שרק יוסל'ה עוזרו של השמש הוא זה שאליה התכוון הרבי, אך הוא השתומם: היתכן שהרבי שלחו אל אדם תם ולא יוצלח? אלא שלא היתה בידו ברירה היות כי אין בעיירה זו יוסל'ה אחר, והוא החל לחפש אחר יוסל'ה עוזרו של השמש.

בבית המדרש פגש החסיד את יוסל'ה, הוא היה עסוק באותה שעה בעבודת ניקוי המקום וטאטא את רצפת בית המדרש, אחר כך ניגש אל המנורות והסיר מעליהם את חלב הנרות, לאחר מכן ניקה יוסל'ה את הארובות, וכל עבודתו נעשתה בניחותא. לאחר שסיים את מלאכתו הלך מבלי שאיש ידע לאן, הוא החל מתעניין אודותיו וכפי שסיפרו לו היה מקום לינתו מתחת לספסל בבית המדרש, לעתים רחוקות ראוהו אוכל ואיש לא ידע מה היו מעשיו בזמנו הפנוי, לפעמים היו שומעים את קולו כשהוא יושב ומתנועע ליד ספר לימוד, אך כשהיו מתקרבים אליו והתבוננו בספר, ראו שהוא מונח הפוך והדבר עורר צחוק וגיחוך בקהל, מעולם לא ראהו איש מתפלל כראוי ואמרו עליו שבקושי ידע לבטא מלים, כיוון שמעולם לא שמעוהו מדבר בקול רם, אלו שהקשיבו פעם לתפילתו, ציינו כי ביטויו דומה לשל גוי.

לשמע דברים אלו ירדה מועקה כבדה על לבו של החסיד, ואם לא היו הימים ימי חג היה שב על עקבותיו. בערב סוכות הקים החסיד סוכה נאה וכשרה, וזכר שהרבי ציווה עליו להזמין את ר' יוסל'ה לסוכתו, אך לא הבין שזהו יוסל'ה עוזרו של השמש, כשחזר החסיד בליל סוכות מבית המדרש והחל לומר את האושפיון, נזכר ביוסל'ה השמש וחשב בלבו, אולי ר' יוסל'ה לא נמצא בעיירה, אבל יוסל'ה זה אין לו מקום לאכול ואיש לא הזמינו להסב לשולחנו, על כן ריחם עליו החסיד וחזר לבית המדרש כדי להזמינו.

משל ונמשל

כמים הפנים לפנים, כן לב האדם

משל לאיש כפרי, שבאחד הימים בעודו עסוק בסידור ערימות החציר בשדהו, קיבל מכתב מדודו, אחי אביו. במכתב הוא מזמין אותו להגיע אל העיר הגדולה לביקור. בן הכפר עמד נרעש ונרגש מול הזדמנות הפז שנפלה בחלקו. מיהר ושיתף את חבריו ואת ידידיו בחוויה הגדולה שנודמנה לו. הללו השפילו את עיניהם בקנאה. משסיים את עסקיו, רתם את סוסו לעגלה, נפרד ממשפחתו, מחבריו ומידידיו, ויצא לדרך. כפרים ועיירות חלפו ביעף על פניו, אך הוא לא התמהמה. הן פניו מועדות אל העיר הגדולה. כשהגיע אל שערי העיר, ירד בקפיצה מעגלתו, מותר את סוסו מאחור, ועמד נפעם מיופיה וגודלה של העיר. לעת ערב מצא סוף סוף את הבית. עייף ומותש עמד לרגע, נשען ליד שער הבית. בעודו משעין את גבו אל הקיר, שמע זמזום עצבני. הוא ניתר בבהלה הצידה, שמא החריד מרבצו בעל חיים מאיים. והנה, נפתחה הדלת, ודודו, ששנים רבות לא ראה אותו, קיבל את פניו והובילו אחר כבוד אל הבית פנימה. "גש נא אל הכיור ושטוף את פניך ואת ידיך", אמר לו הדוד. הוא ניגש, אולם כעבור דקה חזר: "סלח לי דוד יקר, אבל המים אולו מן הכיור". הדוד חיך מתמימותו של הכפרי, ניגש אל הכיור ופתח את הברז למול עיניו הנדהמות, והמים זרמו למרבה הפלא של האיש. גם האכילה לא היתה מלאכה פשוטה כלל וכלל. לא רגיל היה לאכול בכפית ובמזלג, ודקר את עצמו, עד שהצליח להכניס לפיו משהו מן הצלחת. כוחותיו לא הסכינו לחידושים כה רבים. משהראה לו הדוד את חדרו, נכנס וסגר אחריו את הדלת. והנה, הוא ראה מולו דמות אדם. לרגע רגז על דודו שהכניסו לחדר משותף עם אדם מכוער שכזה, אולם לאחר מחשבה שנייה ביקש להראות לאותו פולש כי הוא אחיינו של בעל הבית. עמד ושרבב את לשונו למול אותו מכוער. לתדהמתו, ברוב חוצפתו, ההין הלה ושרבב אף הוא לשון כנגדו. התכעס וביקש להרים את אגרופו, אולם הלה, שמגושם היה, הרים אף הוא את אגרופו. עמד בפרצוף נזעם, ואף הלה עמד כך כנגדו. "די!!! נצטעק בקול. לשמע הצעקה נבהל דודו ומיהר אל החדר. ראה את אחיינו עומד נזעם כולו, ומאיים באגרופו. "מה קרה?" שאל הדוד. "למה זה הכנסתני לחדר אחד עם מכוער ועצבני שכזה?" התרעם בן הכפר. הדוד חיך בהבנה: "ודאי אתה הוא זה שהתחלת במריבה. נסה נא להתפייס ותראה מה יהיה". משראה כי אחיינו מהסס, אמר: "תן חיוך קלוש". חיך הכפרי, והנה אף האיש שכנגדו חיך. חיך הכפרי חיוך עמוק יותר, והלה הגדיל את חיוכו. ביקש להתפייס כדרכם של ידידים, וניגש ללחוץ את ידו. התקדם צעד אחר צעד, הושיט את ידו, ונתקל בזוככת...

הנמשל: אדם עומד מול ידידו ותמה על החמצת הפנים, על חוסר ההארה, על הזלזול ועל העצבנות. כדאי לו לנסות את דברי שלמה המלך, החכם מכל האדם, שאמר: "כמים הפנים לפנים, כן לב האדם". הניסוי יצליח למעלה מהמשוער.

(מתוך מאמר)

כשנכנס החסיד לבית המדרש היה המקום כבר חשוך בחלקו ורק נרות הזכרון האירו עדיין, עמד החסיד ליד הדלת והנה הגיע לאזניו קול ניגון, היה זה קולו של יהודי המתפלל בכוונה גדולה, הוא אימץ את עיניו לראות באפלולית, והנה הבחין ביוסל'ה העומד לו לבדו בפניה ומתפלל ביחידות, הוא עמד משתחה ותמה למראה עיניו, כי היתה זו תפילה נלהבת הנאמרת בקדושה יתירה, אשר רק אצל הרבי או צדיק אחר אפשר היה לשמוע כמותו. כעבור דקות מספר פנה החסיד אל פינה בחדר והמתין לסיום תפילתו של יוסל'ה, לאחר זמן רב של המתנה, כשסיים יוסל'ה להתפלל והסתובב, ראה החסיד את פניו המאירים, עיניו הנוצצות ומצחו הזורח, היה זה יוסל'ה אחר, כשיצא יוסל'ה מבית המדרש הלך החסיד בעקבותיו עד שהגיעו ליער עבות, בעמקי היער כשיוסל'ה עצר לפתע, התחבא לו החסיד מאחורי עץ ולעיני החסיד נתגלתה סוכה, הסוכה היתה מוארת בנרות ויוסל'ה נכנס לתוכה, ומיד נשמעה שירה ערבה מתוך הסוכה, היתה זו אמירת האושפיזין של יוסל'ה, התקרב החסיד אל הסוכה והציץ דרך סדק וכמעט התעלף מפחד, כשלעיניו נראו יוסל'ה וחבורת זקנים עטורי זקן כסוף כשהם יושבים סביב ושרים, שב החסיד לביתו כשכולו שקוע בהרהורים והבין שזוהו ר' יוסל'ה אשר אליו שלחו רבו המגיד מטשערנוביל.

למחרת בהיותו בבית המדרש, בשעת קריאת התורה קנה החסיד מפטיר, וביקש את השמש לקרוא לתורה את יוסל'ה במקומו, אך הלה התנגד לעלות לתורה ואמר: אינני יודע את הברכות, ניגש אליו החסיד ולחש באזנו: "ר' יוסל'ה, הכל גלוי כבר לפני, הגיע הזמן שעליך להתגלות דבר לא יצילך מכך". ר' יוסל'ה עלה על הבימה ואמר את הברכות, תחילה ניסה לגמגם כמי שאינו יודע לברך, אבל מיד התעשת ואמר את הברכות בהתלהבות גדולה ובמתיקות רבה להשתוממות כל הקהל, לאחר התפילה הזמין החסיד את ר' יוסל'ה אליו לסוכה, ור' יוסל'ה נענה ברצון להזמנה, בסוכתו של החסיד הגישה בתו את הסעודה, לאחר סעודת החג שאל החסיד את ר' יוסל'ה את חוות דעתו על בתו, השיב ר' יוסל'ה נו אם המגיד מטשערנוביל בחר אותה עבורי הרי זו עובדה קיימת, הוא נצחני, כל זמן שהייתי נסתר יכולתי לחיות בדרך שבחרתי לי, עתה אני נכנע. במוצאי החג נכתבו התנאים וכל העיררה רעשה, כשנודע לתושביה שיוסל'ה המוכר להם כבור ועם הארץ הרי הוא צדיק נסתר.

צ'ין אדם לחברו

בשביל גמילות חסד אחת כדאית כל הטרחה הזו

מסופר, פעם בערב שבת קודש אחר חצות היום, כאשר ישב הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א (יומא דהילולא כ"ב תמוז) בביתו וכולו אחוזו שרעפים, מתכוונן לקבל את השבת, ראה מבעד לחלונו אדם המסתובב מחנות לחנות, מבקש לפרוט רובל ואינו מוצא. נקש הצדיק על החלון, והזמינו להיכנס לביתו, משכנס, לקח שולחן, העמיד עליו כיסא, עלה על הכיסא ופשט ידו על ארון גבוה שעמד שם. משם לקח מספר קופסאות כסף ממעות ארץ ישראל שהיו לו, ירד מהשולחן ומנה את הפרוטות שהיו שם, ופרט לו רובל כבקשתו. בתוך כך נכנס אחד מאנשי שלומו של הרבי, וכולו פליאה: האם בשביל ענין כזה, יטריח הרבי את עצמו בטירחה כה גדולה? השיב לו רבי שלמה: הלא זוהי גמילות חסד, בשביל גמילות חסד אחת כדאית כל הטרחה הזו.

לא רוצה שיתן ולא יתנו אחרים מסופר: אל חדרו של הגה"ק רבי יחזקאל לנדא זיע"א בעל ה"נודע ביהודה", נכנסו גבאי צדקה ובקשה בפיהם: נודמנה לדינו מצוות פדיון שבויים, וזקוקים אנו בדחיפות לשלוש מאות זהובים. קם רבי יחזקאל מכסאו ופנה אל החדר הסמוך, עד מהרה שב החדרה והניח על השולחן לפני הגבאים מלוא חופניים מטבעות, ספרו הגבאים את הסכום והגיעו לכדי מאתיים ותשעים אדומים, זו נדבתו, אמר להם הרב ואת השאר יתנו אחרים. גדולה היתה שמחתם של גבאי הצדקה בסכום הנכבד שניתן להם, הם הרעיפו מלות

תודה על ה"נודע ביהודה", ואולם שאלה קטנה אך מציקה ניקרה בליבותיהם, אם רבי יחזקאל נדב להם סכום כה גדול בעין יפה, מדוע כבר לא נתן עוד עשרה אדומים בלבד, ואז כל המצווה היתה נקראת על שמו. מסתבר שתמיהתם נכרה על פניהם, שכן רבי יחזקאל פנה אליהם ואמר: דומני כי הוסחה הדעת משום מה ממשנה שלמה, הן שנינו (פרקי אבות ד' - ט"ז) "הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים" עתה הבינו הגבאים על מה ולמה לא קיבלו את שלוש מאות האדומים בשלמותם.

שיפויו ומעלתו של יהודי מספרים שפעם תוך כדי שיחה דיבר הרה"ק רבי שלום דובער מליובאוויטש זיע"א בשבחם של אנשים פשוטים ותמימים, התערב בשיחה אחד החסידים העשירים ואמר: מדוע לו לרבי לעשות עניין שלם מאנשים פשוטים? כי יש בהם מעלות רבות, השיב הרבי, אמר העשיר אינני רואה את המעלות שלהם, שאלו הרבי האם מצויים עתה בדרך היהלומים שבהם אתה סוחר? כן, השיב החסיד ומיד שלף חבילת יהלומים, הניחה לפני הרבי, ואמר בהתפעלות תוך שהוא מצביע על אחת מהאבנים, "אבן מופלאה בעלת יופי נדיר" "יופי נדיר אבן מופלאה!", אמר לו הרבי אינני רואה זאת, כדי לעמוד על טיבה של אבן ולהכיר ביופיה יש צורך במומחיות. הבהיר החסיד סוחר היהלומים, גם כדי להכיר ביופיו ובמעלותיו של היהודי הפשוט והתמים יש צורך במומחיות, השיב לו הרבי.

הילולא דצדקיא

שבת ט"ז תמוז הרה"ק רבי דוד היילפרין אב"ד אוסטרצה ב"ר ישראל (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה)

יום ראשון י"ז תמוז יהודה בן אשר (בן הרא"ש - ה"א קנ"א)

יום שני י"ח תמוז הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי מטאלטשאוא ב"ר אשר אנשיל (תולדות אדם - תרט"ז) הרה"ק רבי יעקב אריה מראזמין ב"ר שלמה (תרל"ד)

יום שלישי י"ט תמוז הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל (תפארת שמואל על הרא"ש (תל"ט)) הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף (אבי הפרמ"ג - תקל"ג)

יום רביעי כ' תמוז הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה (שערי ציון - תפילות - תמ"ג)

יום חמישי כ"א תמוז רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום שישי כ"ב תמוז הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב) הרה"ק רבי אורי פיבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודי" רפורם יוסף הר"ם על הפנינים.

הגבחת התורה (ז')

א) כשקורין בשני ספרי תורה, המחזיק את הספר תורה הראשון, אין לו לעמוד בשעה שעושין ההגבהה לספר תורה השני. (שו"ת קנין תורה, חלק ה', סימן ט"ז)
ב) כשעושה הגבהה בספר תורה פתוח, לא יסתובב מהר, אלא בנחת, כדי שהציבור יוכלו להסתכל היטב בספר תורה. (שערי אפרים, שער י', סעיף י"ד)
ג) מה שנהגו להסיר רצועת התפילין מהאצבעות בהגבהת הספר תורה, זה רק מכיון שזה מכאיב האצבעות כשהרצועה על האצבעות, אבל רשאי לעשות הגבהה גם אם הרצועה על האצבעות, וכן נהג האדר"ת שלא היה מסיר כלל הרצועה מאצבעותיו. (תפילת דוד, עמוד מ"ו)

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֵׁת בְּלֶק - שְׁנֵאת הַגּוֹיִים לְיִשְׂרָאֵל

"וַיִּקֶץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר כב, ג)

הוא הפליג בספינה מארץ ישראל לאטליה, אחד מגדולי הרופאים בעולם שהיה בספינה, הודיע שהוא עומד לדרוש ולהזהיר על גודל הסכנה שיש בעישון סיגריות.

אותו רופא אכן הודיע לשומעים כמה רע העישון. הוא הוסיף ואמר כי הסיגריות מקצרות את חיי האדם כפשוטו ממש.

לאחר מספר שעות הרב ראה לתדהמתו המרובה את אותו הרופא מסתובב להנאתו ומעשן סיגריה.

הרב פנה אליו ושאל: "אדוני הרופא סיפר אך לפני מספר שעות על הנזק שגורם העישון. והנה הרופא בעצמו נוהג כנגד כל מה שאמר?"

הרופא ענה לו בתמיה: "נכון שאמרתי כי עישון מקצר את חיי האדם. אך לא אמרתי שכדאי להימנע מלעשן בגלל זה. יתר על כן, אני מעדיף להפסיד עשר שנים מהחיים שלי ובלבד שאוכל לעשן. בלי העישון חיי אינם חיים!"

בעקבות מקרה זה הרב כתב, שעתה הבין את גודל טומאת הכופרים והגויים. אפילו חכם גדול ומפורסם אצלם מסכים לקצר את חייו רק כדי להשיג עוד הנאות חולפות ומזדמנות, וללא זה חיהם אינם חיים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צפני לבת

ע"פ	כנסת לבת	צאת לבת	בינו חם
י"ג	19: 14	20: 26	21: 21
ת"א	19: 31	20: 24	21: 18
מ"ט	19: 35	20: 27	21: 22
כ"ב	19: 31	20: 23	21: 18

רש"י הקדוש פירש את המילים: "וַיִּקֶץ מוֹאָב" (במדבר כב, ג) - קצו בחייהם. צריך להבין מה הטעם שמואב קצו בחייהם, וכי מפני הפחד ממלחמה עם ישראל הם כבר איבדו את הטעם לחייהם?

לפי מה שכתבו הראשונים (רמב"ן במדבר כ"ב ג') יש לתמוה: הרי בלק כבר ידע שעם ישראל לא ילחמו נגדו, שהרי כבר קיבלו ציווי על כך: "אַל תִּצְרַךְ אֶת מוֹאָב וְאֶל תִּתְגַּר בָּם מִלְחָמָה" (דברים ב, ט).

הם לא חששו אלא שמא עם ישראל יכבשו את הערים שסביבות מואב ויטילו מס על המואבים. אם כן, קשה יותר להבין מדוע המואבים קצו בחייהם. האם מחמת חשש כזה האדם כבר קץ בחייו רק מפני חשש הפסד ממון של תשלום מס?

נראה שהביאור בזה שהם חששו שאם עם ישראל יתגברו עליהם במלחמה וישלטו עליהם, יתחילו הם להסתובב ביניהם. במציאות כזו יקשה עליהם להמשיך לחיות חיי תאוה והפקרות כתאוות ליבם.

כאשר הם יראו בכל עת את האמת והיופי שבחיי הקדושה בעם ישראל, המצפון שלהם לא יניח להם להמשיך לנהוג בהפקרות כדרכם. זה הכוונה שהם קצו בחייהם מפני בני ישראל.

כל חיי הגוי הם רק כדי למלאות את תאוות-ליבו. ברגע שאינו יכול למלאות את תאוות-חייו אינם חיים.

הגאון הרב משה שטרנבוך שליט"א סיפר על כך (בספרו ביאורים והנהגות על התורה): כאשר

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרוור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותי בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלְכָה - שֶׁבֶת- הַטְּמָנָה - חֵלֶק ג'

מהו איסור הטמנה?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה:

אסור להטמין בשבת, אפילו באופן שאינו מוסיף חום לתבשיל, ואפילו אם התבשיל כבר מבושל כל צרכו. **הערה:** חז"ל גזרו, שמא ימצא קדירתו צוננת ויבוא להרתיחה. כן פסקו השו"ע (או"ח סימן רנז ס"א), משנה ברורה (שם ס"ק יג) ושער הציון (סק"ו). כתב הגרש"ז אורבך בספר 'שמירת שבת כהלכתה' (פ"א סו"ה והערה קצג) אע"פ שהפלטה כאש קטומה ואין חשש חיתוי, מכל מקום הבגדים מוסיפים הבל מחמת חום הפלטה, נחשב כגפת, שלא שייך בו חיתוי ואסור. ראה משנה ברורה (סימן רנז ס"ק מז).

לכן אסור לתת על הסיר מגבת או שמיכה כדי לשמור את החום. בדיעבד, אם עבר והטמין- התבשיל מותר. **מקורות:** הגרי"ש אלישיב זצ"ל כתב בספר קובץ תשובות ח"ג (סימן מב) אדם שעבר והטמין, אינו חייב להסיר את הטמנה. הטעם הוא, מכיון שאיסור הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל, הוא שמא ימצא קדירתו צוננת וירתיח אותה. יתכן, שאסרו רק את פעולת הטמנה, אבל לא חששו, שמא יסיר את הטמנה וירתיח את הקדירה.

סיר לבישול איטי, שיש לו קדירה כפולה [קרק פוט], והסיר החיצוני מתחמם על ידי גופי חימום חשמליים ובסיר הפנימי מונח התבשיל, נחלקו הפוסקים האם מותר להשתמש בו, או שמא יש בו איסור הטמנה. העיקר להלכה להתיר. **הערה:** דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל להחמיר בזה, כפי שהובא בשמו בספר 'מטבח כהלכה' (ביאורים לפ"ה אות א). כן דעת הגרש"ז אורבך זצ"ל בסוף ספר 'אורחות שבת' ח"ט (בירורי הלכה סימן ב). אולם בשו"ת 'שבט הלוי' ח"ט (סימן נב) וכן הראש"ל בספר 'חזון עובדיה- שבת' ח"א (עמוד טד) כתבו להתיר, מכיון שמכסה הקדירה אינו נדון כהטמנה, משום שעיקר מטרתו לשמור על התבשיל מפני הלכלוך, כמבואר בשו"ע (סימן רנז ס"א). ע"ש. עוד נראה להתיר, מכיון שסיר החרס שהמאכל בתוכו אף שהוא מוטמן בתוך הסיר החשמלי מכל מקום יש הבדל של 2 ס"מ ביניהם. בכהאי גוונא כשיש הבדל אוויר לא הוי הטמנה כמבואר בשו"ע (שם ס"ח) שכאשר מניח ע"ג הקדירה כלי רחב שאינו נוגע בצידי הקדירה אין כאן הטמנה. דדין זה הוא לפי דברי התוספות בשבת (מח). דלא אסרו, אלא כשמטמין ומדביק סביב הקדירה דומיא דרמץ אבל תנור או חפירה שיש אוויר בין הדפנות לקדירה, אין לאסור. ע"ע מ"ש בשו"ת מנחת פאר ח"א (סימן יג) דהמיקל יש לו ע"מ שיסמוך. **ובלבד שיכסה את כפתורי הפעלה.**

כאשר מטמין את החלה תחת השמיכה הנתונה מערב שבת 'בדרך אגב' מותר. כגון, אם הסיר את השמיכות לבדוק את התבשיל או להוציא מתוכו, כאשר הוא מכסה בחזרה, מותר בדרך אגב לכסות דבר יבש, כגון חלה. **מקורות:** משנה ברורה (סימן שיח ס"ק נא) בדעת מרן השו"ע. בשו"ת מנחת שלמה מהדו"ת (סימן יב אות ח) כתב, שלא הותרה הטמנה דרך אגב אלא כשאפשר לתלות שהכיסוי הוא עבור הקדירה שהיתה טמונה קודם לכן. לדעת החזון אי"ש (או"ח סימן לז ס"ק יז) אין לעשות כן.

איסור הטמנה נאמר אפילו בקדירה מבושלת כל צורכה, ואפילו מצטמק ורע לו. **מקורות:** שו"ע (סימן רנז ס"ז). הרמ"א כתב, י"א דמבושל כל צורכו - אין בו איסור הטמנה.

אָמוּנָה בְּבוֹרָא עוֹלָם

הרב משה פורטמן זצ"ל ששימש כעוזרו הנאמן של מרן הרב הצדיק מפוניבז', הגאון ר' יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, סיפר: ביטחונו של רבינו בה' יתברך היה לאות ולמופת. יום אחד מספר אנשים התאגדו יחד לבוא ולתבוע מרבינו את החובות הכספיים שחב להם (הרב לווה מאותם אנשים עבור ההוצאות של ישיבת פוניבז'- תשלומים לר"מים, אוכל לתלמידים וכיו"ב).

הרב אמר להם: "מחר בעזרת ה' אביא לכם את הכסף". אחד המלווים ענה: "הרב, כבר אמר לנו זאת פעמים רבות ולא יצא מזה מאומה". הרב מפוניבז' קם לפתע בצורה נחרצת ואמר: "אני מבטיח לכם, שמחר כולם יקבלו ממני את הכסף!". כששמעו את ההבטחה הזו, שיצאה מפי הצדיק, המלווים יצאו מהבית. לאחר מכן שאלתי את מרן: "כבוד הרב, הרי אני יודע שאין לרב פרוטה. על סמך מה הבטיח, שמחר כולם יקבלו את הכסף? הרי מדובר בסכומים גדולים!". הרב ענה לי: "גם אתה תראה, שיהיה לי". למחרת, הרב אמר לי: "היום לוקחים מונית ונוסעים". לא ידעתי לאן הרב רוצה לנסוע ולא שאלתי.

הזמנתי מונית. כשהנהג הגיע, נכנסנו לרכב. נהג המונית שאל: "להיכן אתם רוצים להגיע?". הרב מפוניבז' ענה לו: "סע לאן שאתה רוצה". הנהג נדהם מהתשובה. אף פעם לא נתקל בנוסע שביקש כך. הרב הרגיע אותו ואמר: "מה אכפת לך. תיסע לאן שאתה רוצה, ואני אשלם לך מחיר מלא..."

הנהג התחיל לנסוע לעיר תל-אביב הסמוכה לבני-ברק. הם נסעו ברחובות ללא מטרה... לפתע מישהו סימן למונית לעצור. המונית נעצרה, ואליה יהודי ניגש. הוא פנה לרב מפוניבז': "רבינו, כמה אני שמח לראות את הרב... זה עתה השלמתי ב"ה עסקה גדולה. הבטחתי, שאם היא תצליח- אתן את המעשר לישיבת פוניבז'. הכסף נמצא אצלי בכיס, ולא ידעתי כיצד להעביר אותו לרבינו. הנה הקב"ה זימן אתכם לידי". האיש הוציא את הכסף ומסר אותו לרב. **למרבה הפלא, היה זה סכום שהספיק לכסות את כל החובות...**

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PNineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב סיני יצחק הלוי אדלר זצ"ל

הצדיק הרב סיני יצחק הלוי אדלר זצ"ל- נולד בשנת ה'תרפ"ח (1928) בפראג שבצ'כוסלובקיה. הגרמנים כבשו את פראג לאחר כעשר שנים. הגרמנים ניהלו רישום מדוייק של היהודים והכריחו אותם לעמוד טלאי צהוב. בנוסף, נאסר עליהם לצאת לאחר החשיכה וכן היה אסור להיכנס לכל מקום ציבורי כולל מגרשי משחקים לילדים. בשנת ה'תש"ג (1943) הגרמנים ימ"ש העבירו את היהודים לגטו טרזין. לאחר מכן העבירו קבוצת אנשים שביניהם היו רבינו ואביו למחנה הריכוז אושוויץ בירקנאו. אביו ומשפחתו של רבינו הי"ד נעקדו על קדושת ה'. רבינו הצליח להשיג תפילין בדרך לא דרך. כאשר הגרמנים ידעו כי הצבא הרוסי יכנס בעוד זמן קצר אל המחנה, הם החליטו לקחת את היהודים שנשארו אל 'צעדת המוות'. משמעות הדבר שהם הלכו בשלג במשך מספר ימים. רבים מאחינו היהודים לא שרדו את המסע המפרך. לאחר כשלושה שבועות רבינו הגיע אל מאוטהאוזן. משם עבר למחנה גונסקירכן. רבינו שתה את כוס התרעלה ואיבד את משפחתו. בניסי ניסים הצליח לעבור את השואה האיומה. רבינו הגיע ללונדון ולמד בישיבת 'עץ חיים'. בשנת ה'תש"ו (1946) עלה לארץ ולמד במשך שש שנים בישיבת חברון בירושלים. בשנת ה'תשי"ב (1952) עבר לכולל 'בית זבול' ולמד שם שלוש שנים.

בשנת ה'תשכ"ב (1962) התמנה כרב ראשי אשכנזי באשדוד, במקביל לרב הספרדי ישראל אליזרע. פעל רבות ונצורות יחד עם הרב הספרדי. הם הצליחו לגרום לכך שנמל אשדוד לא יפעל בשבת ועד היום הנמל לא פועל בשבת. בשנות ה-80, לאחר פטירת אשתו, עזב את רבנות העיר אשדוד, כדי להתמסר ללימוד תורה. עבר להתגורר במבשרת ציון, שם החל ללמד בכולל מר"ץ (מרכז צוותים). הרב העביר בכל יום שיעורים עוד לפני מניין ותיקין וגם שעה לאחר התפילה בנוסף לשיעורים רבים. כך נהג, בכל יום, במשך שנים רבות. נפטר בי"ט תמוז ה'תש"פ (2020). חי כ-92 שנים. ציונו בסנהדריה.

אביו: ר' ד"ר שמעון אדלר (לימד בת"ת 'מחזיקי הדת' באנטוורפן שבבלגיה. שימש בקהילות שונות, ביניהם כרבה של העיירה זברסלב וכרב בית-הכנסת 'הוכשול' והיה הרב של פראג).
אימו: מרת רייזיל (בת ר' סיני שיפר ומרת אסתר פרל). **אשתו:** מרת שרה מרים (בת ר' מרדכי יהודה לייב זק"ש, רבה של שכונת 'שערי חסד' ומרת רוחמה חיה בריינה, בת ר' יעקב משה חרל"פ).

מרבותיו: הגאון ר' אליהו לופיאן, מרן הרב שלום אלישיב. **מספריו:** **דבר סיני-** סדרת ספרים עם חידושים על הש"ס, חידושים ביד החזקה, על חגי ישראל ומועדיו, על התורה, ענייני שבת, הלכה ובאגדה, שו"ת בנושאים הקשורים לשואה **יהודיה יבגיא צלמות-** אוטוביוגרפיה, חייו במחנות ריכוז • **הורינו-** קורות חיי הוריו (בשיתוף עם אחיו ר' מתתיהו)

מידי שנה במוצש"ק הרב ערך סעודת הודיה רבת משתתפים לרגל שיחרורו ממחנות ההשמדה. למרות התנאים האיומים והקשים ששררו במחנות ההשמדה רבינו השתדל לקיים כמה שיותר מצוות ואפילו בדוחק רב. רבינו סיפר: אחד מהיהודים הצליח להבריח תפילין למחנה. בחורף היינו יוצאים לעבודה הרבה לפני עלות השחר. הייתי מניח תפילין תוך כדי עבודה (מתחת לערימת החציר בד"כ). פעם אחת אירע לי דבר שאפשר להסבירו רק כנס. נכנסתי לאחד הצריפים ששימש כבית-מלאכה. ישבו בו אסירים רבים ועסקו איש-איש במלאכתו.

נעמדתי באחת הפינות. הנחתי תפילין כשפני מופנות לקיר והתפללתי. עמדתי כך, עטור תפילין וכובעי על ראשי. לאחר מספר דקות שמת לי לב כי השתרר במקום שקט בלתי רגיל. הסתובבתי כדי לעמוד על פשר הדבר. לתדהמתי הרבה ראיתי שבאותו רגע ממש עברו מאחורי גבי, במרחק של מטרים ספורים, שלושה קצינים בכירים של הס"ס. ביניהם היה מפקד המחנה ומפקד אזורי הממונה על ענייני העבודה.

הם הגיעו לביקורת פתע. **למרבה הפלא, אף אחד מהם לא הבחין בי ובמעשי.** אין לתאר מה היה קורה לי אילו הבחינו בי. הרי באותו הרגע עברתי מבחינתם על כמה עבירות חמורות ביותר: **הנחתי תפילין.** בנוסף לכך **חבשתי כובע לראשי.** דבר שהיה בניגוד לאחד מחוקי המחנה: "בראותך איש ס"ס-ו הסר מיד את כובעך". בפרט כשאתה נמצא במקום מקורה, שזה כשלעצמו דבר חמור מאוד. **גם עמידה כשהגב מופנה אליהם נחשבה עבירה חמורה.** ומעל הכל, **עברתי את כל העבירות הללו באמצע העבודה! דבר זה נחשב לחבלה במאמץ המלחמתי, שאין עוון חמור ממנו.** (רבינו בענוה הגדולה שלא תלה את הנס המופלא שהתרחש עימו בזכותו, אלא הוסיף ואמר): "היהודי בעל התפילין היה צדיק תמים. בוודאי בזכותו ובזכות התפילין שלו התרחש לי הנס הזה!".

רבינו סיפר על הרגע שכה יחלו לו, השחרור מידי הנאצים הארורים ימ"ש וזכרם. היה זה לאחר שראו את הג'יפ הראשון של הצבא האמריקאי נכנס למחנה. רבינו היה במחנה גונסקירכן. המחנה היה במרחק קצר מהכביש הראשי המחבר בין שתי ערים באוסטריה: וולס ולמברך. רוב אנשי המחנה, שהיו מסוגלים ללכת, יצאו מהמחנה לכיוון העיר וולס שהיתה קרובה יותר. רבינו ובחור בשם יהודה בקון החליטו ללכת בכיוון ההפוך. לימים סיפר כי חשב בתמימותו שכך יגיעו לשוויץ. **לאחר שהגרמנים עזבו את המחנה, הם התנפלו על מחסן האוכל של המחנה. כך כל אחד מהם השיג פרוסות אחדות של לחם.** כך הם יצאו לדרך. לאחר שהלכו כברת דרך הם נתקלו במכונית נטושה. רבינו וחברו נכנסו לתוכה כדי לסעוד את הפרוסות שהיו בידיהם.

באותו הרגע בדיוק עברה על ידם קבוצה של גויים אוקראינים שנראו כשבויי מלחמה. כשהם ראו שהם מחזיקים בידיהם לחם, הם התנפלו עליהם וחספו את הלחם. ככל הנראה גם הם היו רעבים. כמובן שרבינו וחברו לא יכלו לעשות מאומה מול אותה קבוצת גויים. לאחר מכן התברר לרבינו שלחם זה שהיה מיועד לחלוקה במחנה, הורעל ע"י הגרמנים ימ"ש. הרשעים הארורים רצו לתת אותו לאסירים במחנה כדי להרוג אותם. אולם הם לא הספיקו להפיק את זממם.

קבוצת הגויים שחטפה את הלחם ואכלה אותו, מתה ממנו. למעשה הם זכו לראות במו עיניהם כיצד בורא עולם שומר עליהם מכל רע. גם כאשר רואים דבר שנראה באותו הרגע אכזרי, בסוף מתגלה כמעשה חסד של בורא עולם. ה' יתברך רצה להגן עליהם שלא ימותו ע"י אכילת הרעל, ולכן זימן את אותה קבוצת גויים שחטפה מידיהם את הלחם המורעל, וכך הצילה את חייהם! (הסיפורים מעובדים מתוך ספרו 'בגיא צלמות')

כָּל מַה שֶׁה' עוֹשֶׂה - לְטוֹבָה

באותו יום, הוא צעד בלי כוונה במסלול הישן, שעובר ליד החנות הגדולה והמפוארת שהגוי פתח. עיניו הביטו אל החנות שלא מרצונו. הוא ראה מודעה גדולה - "החנות למכירה".

הוא לא האמין למראה עיניו. "מה? למה? למה למכור חנות מצליחה כל כך? למה הבעלים רוצה למכור אותה פתאום?" תהה לעצמו והוא החליט, "אכנס לשאול אותו. אין לי הרבה מה להפסיד, שהרי אני ממילא צריך לעזוב את החנות הותיקה שלי בעוד זמן קצר".

הוא ניגש לבעל החנות ושאל על השלט המוצב בחוץ. "החנות אכן למכירה", הגוי אמר, "יש הרבה קונים והרווחים יפים מאוד". הוא הסביר שיש לו סיבות אישיות המאלצות אותו לעזוב את האזור, לכן הוא חייב למכור את החנות.

"אני מעונין עקרונית לקנות את החנות", הסוחר אמר, "האם נוכל לשבת ולשוחח על כך באופן רציני?". "נוכל בהחלט. תבוא מחר בבוקר בשעה עשר בדיוק. אל תאחר, מכיוון שבשעה אחת עשרה קבעתי פגישה עם אדם אחר, שגם הוא מתעניין בחנות".

בשעה עשר הסוחר היהודי הגיע לחנות של הגוי. לאחר משא ומתן לא ארוך במיוחד הם הגיעו להסכמה וחתמו בשעה טובה ומוצלחת על הסכם מכירה. בשעה אחת-עשרה האדם האחר שהתעניין בחנות הגיע אליה. בעל החנות הודיע לו שהחנות כבר נמכרה.

כעת, במבט לאחור, יכל הסוחר להבין שכל הצער הגדול שלו- מקורו היה בטעות. הוא הצטער מאוד על החנות היפה והגדולה, שנפתחה בסמוך לחנות שלו ועל הצלחתה הגדולה.

הוא הצטער על העובדה שרוב הלקוחות הקבועים שלו עזבו אותו וכמעט שנשבר לרסיסים, כששמע כי עליו לעזוב את מקום השכירות הוותיק שלו.

מה התברר למפרע? הכול היה לטובתו ולתועלתו. כל הדאגות והחישובים שלו היו טעות. הקדוש ברוך הוא רצה לתת לו חנות יותר מוצלחת ויותר מבורכת.

אם החנות החדשה לידי לא היתה נפתחת, היה עליו לעזוב את החנות הישנה בתום השכירות ולהתחיל את הכל מהתחלה. לפתוח חנות במקום אחר, למכור במחירים זולים במיוחד כדי למשוך לקוחות, ומי מבטיח לו שהיה מצליח?

ה' יתברך ריחם עליו ונתן לו הכל כבר מוכן. הוא קיבל את החנות החדשה עם הלקוחות הקבועים שלו, כשהיא כבר מבוססת ומניבה רווחים יפים.

להלן סיפור המעובד מתוך הספר 'משכני אחרך'. ניתן ללמוד ממנו כי כל מה שה' עושה - זה לטובה. גם אם, חלילה, נראה לנו כי אנחנו נפגעים מאותו מהלך, הרי שבסופו של דבר נגלה, כי הדבר היה לטובתנו ולתועלתנו.

ליהודי אחד בניו יורק היתה חנות של יינות ומשקאות חריפים. החנות ב"ה הניבה רווחים יפים, והוא כלכל את בני ביתו בנחת ובכבוד.

יום אחד הגיע גוי עשיר. הוא קנה בניין גדול שסמוך לחנותו של היהודי. העשיר פתח שם חנות מפוארת של משקאות חריפים.

בחנות החדשה היה מבחר גדול של יינות ומשקאות חריפים. לרגל פתיחת החנות המחירים היו זולים משמעותית מהמחיר בחנות של היהודי.

העשיר היה יכול להרשות זאת, אולם מיודענו לא היה יכול לעמוד בכך. כתוצאה מכך, קונים רבים עזבו את החנות של היהודי ועברו לקנות בחנות החדשה.

החנות של היהודי צברה כל חודש עוד ועוד הפסדים. מעט מאוד אנשים נכנסו לחנות, ופעמים רבות אף יצאו בידיים ריקות.

מיודענו המשיך להחזיק את החנות ולשלם את דמי השכירות הגבוהים, למרות שהתקשה בכך מאוד. הוא קיווה, שיבוא ימים טובים יותר.

יום אחד, כשהיהודי ישב בחנות הריקה מקונים ומתפלל בלב נשבר, נכנס לחנות אדם לבוש בגדים יקרים. הוא הודיע לו, שעליו לפנות את החנות בתוך פרק זמן קצר.

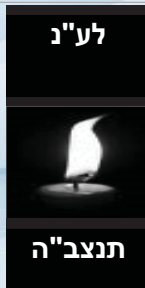
"מה פירוש?" הסוחר מחה. "אני שוכר את החנות הזאת כבר שנים לא מעטות. איזה זכות יש לך לסלק אותי מהמקום?"

אותו אדם הודיע לו: "אני קניתי את החנות הזאת, וגם את שאר החנויות שנמצאות בבניין הזה. אני לא מתכוון לחדש לך את השכירות. בסוף תקופת השכירות עליך לעזוב את המקום ולחפש לך מקום אחר".

הסוחר היה שבור לחלוטין. אם חשב לפני כן, שהמצב גרוע, כעת התברר לו, שהמצב גרוע הרבה יותר...

הסוחר החליט לשוב לביתו, שם יוכל לתת פורקן לכאבו ולצער. הדרך מחנותו לביתו עברה בסמוך לחנות החדשה. מאז שנפתחה החנות ההיא, הסוחר הלך תמיד בדרך עוקפת, כדי לא לראות את ההצלחה הגדולה של החנות. היה קשה לו לראות את הקונים הרבים. במיוחד אלו, שפעם היו הלקוחות הקבועים שלו, ועכשיו הם נכנסים לחנות החדשה ויוצאים עם שקיות מלאות במשקאות חריפים.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה
סלים בן פרחתה ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחתה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	מרים בת שרה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	אביבה לוי ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן ארץ מיוחס ז"ל
דוד בר חסיה ז"ל	חיי זיזי בן קלרה ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
דוד בר חסיה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה
עדיק חכם בן חזלה ז"ל	דוד יצחק בן פרחתה ז"ל	גורג'ה בת נעימה ע"ה
דוד בר חסיה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן ארץ מיוחס ז"ל
דוד בר חסיה ז"ל	חיי זיזי בן קלרה ז"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה
דוד בר חסיה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן ארץ מיוחס ז"ל
דוד בר חסיה ז"ל	חיי זיזי בן קלרה ז"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה
דוד בר חסיה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן ארץ מיוחס ז"ל
דוד בר חסיה ז"ל	חיי זיזי בן קלרה ז"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה
דוד בר חסיה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן ארץ מיוחס ז"ל

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

או צרות הפרשה

פרשת "בלק"

"מי מנה עפר יעקב" [כג, י]. כשהילד לומד תורה.

לפני כמאתיים שנה חי בעיר מקנס שבמרוקו איש אלקים קדוש, הדיין רבי רפאל ברדוגו זצ"ל, שהיה קרוי בפי כל בשם "רפאל המלאך". בספרו "מי מנוחות", הסביר פסוק בפרשתנו, באופן שיש לו השלכה אקטואלית גם לימינו אנו. כאשר יעקב אבינו בא לפני יצחק אביו לקבל את הברכות הניצחיות, הוא התחזה בפניו לעשיו. מישש יצחק אבינו את ידיו שהיו מכוסות בפרוות גדיי עיזים, ואמר: "הקול, קול יעקב. והידיים, ידי עשיו". מילים אלו נאמרו ברוח הקודש, ויש בהן הבטחה ניצחית: כל זמן שהקול קול יעקב, כל זמן שהילדים והנערים היהודים לומדים תורה ומשמיעים קולם בתפילה – אין הידיים ידי עשיו, אין האומות מתגברות עליהם, וכל מזימות הגויים מופרות ומתבטלות! אך אם אין הקול קול יעקב, אם חלילה יחדל קול לימוד התורה – עלולות לגבור הידיים ידי עשיו! ה' ישמור וינצור.

חכמינו זכרונם לברכה סיפרו לנו, שכאשר באו מלכי מדיין אל בלעם לשאול האם יוכלו לנצח את עם ישראל, אמר להם: לכו וראו, אם תינוקות של בית רבן בטלים מלימודם, אתם יכולים להם. ואם לאו, אינכם יכולים להם. ואמנם, כאשר הלך בלעם לארץ מואב וביקש לקלל את עם ישראל, נשא עיניו וראה את המחזה המרנין, הנפלא: רבבות ילדים יושבים על הארץ לפני רבותיהם, כמנהג אותם ימים, ועוסקים בתורה, וקולם הענוג נשמע למרחוק. ראה את הנערים המבוגרים יותר יושבים קבוצות קבוצות, ועוסקים בלימודם בהתלהבות רבה. נשא משלו ואמר: "מי מנה עפר יעקב", אלו הם הנערים הצעירים היושבים לארץ, ומתעפרים בעפר. "ומספר את רובע ישראל", אלו הבחורים המבוגרים יותר המתקבצים בקבוצות ועוסקים בתורה – וידע, כי לא יוכל להרע להם!

כאשר המן בן המדתא האגגי צורר היהודים גזר להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים, הכריז מרדכי הצדיק על ימי צום ותפילה, וכינס את כל הילדים ללימוד תורה. בלילה ההוא נדדה שנת המלך, וקראו לפניו שמרדכי הציל אותו ממוות. לפנות בוקר הגיע המן כדי לבקש מהמלך לתלות את מרדכי – ונצטוו להלבישו בגדי מלכות ולהרכיבו על סוס המלך, כשהוא קורא לפניו: "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו". לא הבין המן את פשר המהפך. הלך אל מרדכי – ומצאו יושב ומלמד את ילדי ישראל תורה. אז ידע המן מה גרם למפלתו: לימוד תורה לילדי ישראל, הוא שגרם למהפך!

וצריכים אנו לדעת, שכשם שלימוד התורה של הילדים והנערים בתלמודי התורה ובישיבות הקדושות מציל את עם ישראל מכל מיני גזירות רעות, כך לימוד התורה במשפחה מציל את המשפחה מכל רע, ומביא לה שפע ברכה והצלחה, ישועה ורפואה! הבה נגביר את לימוד התורה, שלנו ושל בנינו. נקבע עיתים לתורה ונחנך בנינו לתורה. נקשר ונהדק את שלשלת הדורות ומסורת האבות ונועיל בכך הן לעצמנו ולמשפחתנו, ולכל עם ישראל. יחולו על ראשינו ברכות מרובות, וכל שוטנינו ושונאינו יסוגו אחור!!! (מעייך השבוע).

אמר בלעם לבלק: "אלוקיהם של אלו שונא זימה הוא, לך והחטיאים". לקח הפרשה.

התורה, אומר הזוהר הקדוש, היא לשון הוראה. כל פרשיה בה באה להורות ולהדריך, ללמד דעת. יש ציוויים מפורשים, כשמירת שבת והנחת תפילין, ויש לקחים הנלמדים מסיפור מעשה. מסיפור מי מריבה, למשל, למדים אנו את גנות הכעס, את ההקפדה על עוון חילול השם, ועוד.

מה יש לנו ללמד מפרשתנו, פרשת בלק? מהבאתו של בלעם לקלל את ישראל, משימת הברכות בפיו, מעצתו להחטיא את העם בבנות מואב ומהמגיפה שפרצה בגין כך? לכאורה זה מאורע היסטורי, מעשה שהיה. אבל התורה אינה ספר היסטוריה, התורה היא ספר הדרכה- איזו הדרכה יש בפרשה זו?

כשנעייך בדבר נמצא שיש כאן לקח יסודי עד מאוד. להבהרת הלך נשתמש במשל. בפרשיה מתוך העבר הקרוב. מדינת ישראל חרטה על דגלה את המילים "לא עוד": "שנית מצדה לא תיפול", לא נלך עוד כצאן לטבח. בנינו כח הרתעה, צה"ל ישיב מכה תחת מכה. יכה שבעתיים, בידו היוזמה. יש לנו חיל אוויר ושריון, צנחנים וסיירות, הכל בכל. דור שלם גדל על המלים המתלהמות. והנה, בערב יום הכיפורים באה התראה. המצרים מתכננים מתקפה. הרמטכ"ל לחץ להקדים מכת מנע, קרבנות רבים ייחסכו. ראש הממשלה פסקה: נכפוץ ראש ונספוג את המכה, רק אז נשיב מלחמה. והמכה הייתה כואבת, צורבת. עברו כמה שנים, ופרצה מלחמת המפרץ. בראש הממשלה עמד אדם קשוח ונחרץ, והנה ניחתו על המדינה עשרות טילים, בנס לא היו נפגעים. ואנו? למה לא הפעילו את הצבא?!

אנו יודעים מדוע, ומבינים את ההחלטה. ראשי הממשלה ידעו שאם יזניקו את הצבא, יאבדו את תמיכת המעצמה הגדולה שהמדינה חוסה בצילה וזקוקה לה הן מבחינה מדינית וצבאית והן מבחינה הכלכלית. ושמירה על יחידותה חשובה יותר מכל. ההנחה הייתה, שאילו היינו תוקפים ראשונים במלחמת יום הכיפורים היינו מרוויחים בטווח הקצר, ומפסידים את הרכבת האווירית האדירה שסיפקה נשק וחלפים כה נחוצים, והשכר היה יוצא בהפסד כבד. אולי יהיה מי שיחלוק על השיקול, אבל אנו נקטנו בפרשיות אלו כמשל.

והנמשל מהו? בלק ובלעם ידעו. לעם ישראל יש מחסה טוב לאין ערוך מידידותה הפושרת של המעצמה הגדולה (שיודעת ללחוץ ולהכאיב, ולערוך "בחינה מחדש של היחסים"...). – "טוב לחסות בה", מלבטוח בנדיבים!". וידעו, כי אם ברצונם לגבור חלילה על ישראל, אין להם לבטוח בכוחם. שהרי לא הייתה בזמנם מעצמה כבירה ממצרים, והקדוש ברוך הוא היכה בהם עד חרמה והוציאנו משם ביד רמה. אם ברצונם לגבור עלינו – עליהם לתקוע טריז, להפריד בין ישראל לאביהם שבשמים חלילה. בתחילה ניסה בלעם לעודד את מידת הדין בקללותיו, ונכשל. לאחר מכן ניסה בשיטה בדוקה שהצליחה, רחמנא ליצלן: להחטיא את ישראל. החטא יוצר מסך, ריחוק וניכור הדדי: "כי אם עוונותיכם היו מבדילים בינכם לבין אלוהיכם, וחטאותיכם הסתירו פנים מכם". כל עבירה כך, ופריצות בייחוד: "ולא יראה בך ערות דבר – ושב מאחריך!"

אמר בלעם לבלק: "אלוהיכם של אלו שונא זימה הוא, לך והחטיאם". תקעקע את גדרי הצניעות, תבטל את סייגי טהרת המשפחה, ותסיר מעליהם את הגנת הבורא. וממילא יפלו, אף בלא מלחמה, רחמנא ליצלן: פרצה בהם מגיפה! איימה לכלות את העם, ואף כשנבלמה הפילה עשרים וארבעה אף!

אין לזלזל חלילה בכל האמצעים הננקטים – במישור הצבאי, המדיני הכלכלי, החברתי. אבל אם ברצוננו שישאו פירות, יש לגרום לכך שהבורא יפרוש חסותו עלינו, שיאיר לנו פניו. וזאת, רק על ידי תשובה, מצוות, הוספה בשיעורי תורה! ולא לתקוע טריז על ידי עבירות. ובמיוחד, פריצת גדרי צניעות בהתנהגות – ואף בדיבור: "בעוון נבלות הפה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות, ובחורי ישראל מתים, יתומים ואלמנות צועקים ואינם נענים. וכל המנבל את פיו, אפילו חתמו עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה הופכים אותו לרעה!" ויש לנו לדעת, כי כשם שהדבר נכון במישור הכלכלי, כך נכון הוא במישור האישי. ודאי, יש לאדם לעבוד כדי להתפרנס. אבל לעתים נדמה לו שאם יעבור חלילה על רצון הבורא, ירוויח. ואם ילך לשמוע שיעור תורה יפסיד שעת פרנסה. אבל טעות בידו. משול הוא למי ששלח את צבאו להגיב – ואיבד בכך את חסות מעצמה העל. גם אם הרוויח "בקטן" הפסיד "בגדול"! אבל אם שמע לרצון הבורא ומשך עליו את חסדו – אזי יזכה לאור פניו, וירוויח בלי די! (מעייין השבוע).

עצת בלעם

כמה הרהורים מעוררת פרשת השבוע. מה בין הגויים של פעם ליהודים של היום. להבדיל, כמובן. בין קודש לחול, בין אור לחושך, ובין ישראל לעמים. פעם, כשרצה בלק לגבור על עם ישראל, ידע את הדרך: רק ברוחניות. אם ישלח לקרוא לנביא האומות, שיקבל רשות ממרום לקלל. ואכן, זו הייתה הדרך, וחסד עצום עשה עימנו הבורא יתברך שלא הרשהו להפעיל כוחו. חסד, שאנו מודים עליו לנצח, שנצטוונו לזכור לעד. כאמור בהפטרות הפרשה: "עמי, זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור, למען דעת צידקות ה'!"

ההכרה הזו, שדברים נחתכים במרום, הייתה אפילו נחלת גוים עובדי עבודה זרה וצוררי ישראל. בלק בנה מזבחות לה', והקריב פרים ואילים. וניצוץ טוב אינו אובד, בזכותם זכה לכדה כרות המואביה, סבתו של דוד המלך, אימה של מלכות.

אילו הייתה הכרה זו נר לרגלי מנהיגנו, לא היו מתנכלים לעולם התורה, לא היו חורשים מזימות איך מדללים את אברכיו. להיפך, היו מעודדים את לימוד התורה כדי להוסיף זכויות. יודעים היו כי: "מי גרם לדגלינו שיעמדו במלחמה, שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה!" מכה הכרה זו, לא זו בלבד שדוד המלך לא גייס את לומדי התורה, אלא עוד ציווה להעניק להם חלק בשלל המלחמה, כשהוא מרגיש שלאמיתו של דבר הגיע להם הכל, כי בזכותם ניצחו הלוחמים! כשם שיעקב אבינו ייחס ניצחון בניו בשכם לתורתו ותפילתו.

בוא וראה מה בין גוי צורר של פעם, ליהודי בדורנו. בלעם הרשע, אותו שאין לו חלק לעולם הבא, כשראה שאינו יכול לקלל את העם, זמם מזימת רשע להפילו ולעורר עליו חימת שמים: להחטיאו בבנות מדיין.

כי החטא הוא ערובה לכישלון, למפלה, לסילוק ההגנה האלוהית האופפת את העם. כאמור: "ולא יראה בך ערות דבר, ושב מאחריך", תסתלק השכינה. "כי ה' אלוהיך מתהלך בקרב מחניך, והיה מחניך קדוש".

שמירה על גדרי הצניעות והטוהר, על לבוש הולם והתנהגות הולמת, היא הערובה להשראת השכינה. פריצת גדרי הצניעות מגרשת את השכינה. מהעם, מהמחנה, מהעיר, מהבית, חלילה.

וידועים דברי רבינו הרמח"ל זצ"ל, ששורש כל הטובות בעולם, ברוחניות ובגשמיות, הוא אור פני ה'. "כי באור פניך נתת לנו ה' אלוהינו תורה וחיים, אהבה וחסד. צדקה ורחמים, ברכה ושלוש". "אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: אין לנו אלא הארת פניך! שנאמר: אלוהים צבאות השיבנו הארר פניך – ונושעה". ושורש כל הרעות, הסתר פנים וסילוק השכינה, כמו שנאמר: "והסתרת פני מהם – ומצאוהו רעות רבות וצרות". ומה מביא להסתר הפנים? כתב הרמח"ל: "אמנם קשה היא העבירה, וגורמת שיהיה הקדוש ברוך הוא פונה חלילה מישראל. ועליה נאמר: "ויתעצב אל לבו". כי אינו שמח על העולם ובריותיו, ואז כל ההשפעה נעדרת, וסרה ההצלחה חלילה". והמתבונן יראה שפסוק זה נאמר בעקיבות פריצות דור המבול והרס גדרי צניעות, הגורמים לסילוק שכינה והסתר פנים נורא!

הלואי ונבין את מה שהבין בלעם: פריצות ומתירנות מביאים לסילוק שכינה, לסילוק ההגנה, לחרון אף, לכל רע. שמירת הגדרים תביא לאור פני ה', ולכל טוב ברוחניות ובגשמיות! (מעייין השבוע).

קדושת השבת

קדושת שבת היא למעלה מכל הקדושות, וברכתה למעלה מכל הברכות, ולכן נתקדשה ונתברכה מראשית הבריאה וכמו שכתוב: "ויברך אלוהים את יום השביעי ויקדש אותו", והיא מקור הברכה לכל ימות החול, ולכן נצטוו ישראל על השבת בשבעה פרשיות שבתורה, והם: בשלח, יתרו, משפטים, כי תשא, ויקהל, אמור ואתחנן. להורות שכל שבעת ימי השבוע בשבת תלויים. ולכן אנו מזכירים בכל יום את השבת שאומרים בשיר של יום, ראשון בשבת, שני בשבת, וכן כולם (שולחן ערוך).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח הרצון

פרשת בלק

בס"ד | גיליון מס' 336

כיצד 'צנח' סידור היישר על רעמת השיער הנכונה?

קום לך איתם (כ"ב, כ)

מידותיו ואם רצונו אמיתי להרבות חסד - הרי שמשמים יתנו לו את הכוחות להגשים את הרצון! אל לו לאדם למדוד את יכולותיו בהתאם לכוחותיו כעת, כי אם ירצה באמת - יתנו לו משמים כוחות חדשים לממש את הרצון!

בפרשת השבוע אנו מגלים את כוחו של הרצון - על דרך השליחה, בסיפורו של בלעם הרשע היוצא לדרך, בניגוד לרצון הבורא. האתון לא משתפת פעולה, פעם אחר פעם הוא רואה שרצון ה' שלא יילך, ובכל זאת הוא כן רוצה ללכת. ולפיכך, בורא עולם הוא שאומר לבלעם 'אם לקרוא לך באו האנשים קום לך איתם, ורש"י מגלה על אתר כי ביסוד האישור השמימי ללכת לדרך שבואר עולם אינו רוצה בה, עומד הרצון של בלעם, הואיל והוא רוצה - משמים מוליכים אותו לממש את רצונו!

ואם כך בבלעם שרצונו היה נגד רצון בוראו, על אחת כמה וכמה יהודי טוב, ילד, בחור, אברך או עמל לפרנסתו, שקם בבוקרו של יום ואומר לעצמו 'כן, אני רוצה להתחזק היום בלימודי', או 'כן, חפץ אני להתפלל היום כראוי!', או 'כן! היום אני שואף לשפר את מידותי ולהרבות בחסד לזולתי' - בוודאי שמשמים יסייעו בעדו לממש את רצונו, כי זו סגולת הרצון, שנותן כח שמימי המלווה למימוש השאיפה!

אחים יקרים, הלקח שלנו מפרשת השבוע, הוא להכיר את כח הרצון הפועם בנו. לא להרים ידיים מול מכשולים ונסיונות, לא להעיף מבט אל עבר הכוחות שאנו חושבים שיש לנו. כי אם נרצה באמת, משמים יתנו לנו את הכח, יעניקו לנו את היכולת! כל מה שנדרש מאיתנו הוא לרצות, וככל שנרצה יותר, ורצוננו יהיה זך ואמיתי, טהור וכנה - כך נזכה שבואר עולם יסייע בעדנו לממש את רצוננו, ונזכה להגשים כל שאיפה, להשיג כל הישג, להגיע לכל יעד נרצה!

הסידור ש'צנח' במקום הנכון...

בית הכנסת של חסידי 'צאנז' בעיר העתיקה בצפת, הוא מקום מוכר למדי לאלו הנוהגים להתארח או לשובות מעת לעת בין סמטאותיה הציוניות של עיר הקודש. לצד תושבים מקומיים המתפללים בקביעות במקום, מחזה נפוץ הוא לראות אורחים הנקלעים למקום, ומתפללים בבית הכנסת תפילה או שתיים. לצד כאלה המתפללים בקביעות ורק בית הכנסת הצפתי זר עבורם, יש לא מעט כאלה הנקלעים לבית הכנסת לראשונה בחייהם, ומביטים בתפילה בעיני תייר פערות...

המנוע החזק ביותר שמפעיל את כולנו, הכח העומד מאחורי כל מה שאנו פועלים, המקור ממנו נובעים כל המעשים שלנו - הוא מעייך בלתי נדלה של אנרגיה, ושמו 'כח הרצון'. כל אדם שמגשים שאיפה בחייו, שמגיע ליעד שהציב לעצמו, שמצליח לשים את ידו על הישג חשוב לו, זה הכל מכח הרצון.

לפני שאדם יוצא לדרך, כל דרך שהיא, ראשית הוא קובע לאן הוא רוצה להגיע. כלומר, מה הרצון שלו. זה לא רק ביציאה לדרך פיזית, אלא גם ביציאה למסע להגשמת חלום גדול, כמו הישג לימודי, הצלחה כלכלית, או כל יעד רצוי אחר. יעד רצוי - כשמו כן הוא, זהו היעד אליו מכוון הרצון, שהוא המנוע המניע את האדם להגיע אל היעד.

כח הרצון הוא מתנה עצומה שנתן לנו בורא עולם, כדי להעניק לנו את הכלי החשוב ביותר להתקדם בחיים. ברגע שאדם רוצה משהו, ורוצה אותו באמת, וככל שהרצון שלו חשוב יותר, חד יותר וחי יותר לנגד עיניו - יש לו את הכלי הראשון שיוביל אותו לאותה הצלחה. כי כח הרצון - הוא העומד בבסיסה של כל הצלחה, והיא נובעת ממנו. 'פותח את ידיך ומשביע לכל חי - רצון!' - בורא עולם פותח את ידו ומעניק לכל אדם חי את כח הרצון, כי ממנו יוכל לצמוח ולפרוח!

אולם כח הרצון הוא לא רק כח מניע ומפעיל. חז"ל חושפים כי בתוככי הרצון טמון כח רוחני רב עוצמה, כור של אנרגיה רוחנית כבירה, המובילה את האדם למימוש רצונו. דברי חז"ל 'בדרך שאדם רוצה ללכת מוליכים אותו', מגלים שהעובדה שאדם רוצה משהו - לא רק מניעה אותו באופן אישי לפעולה, אלא גם מעניקה לו משמים כוחות לממש את רצונו. כלומר, בשמים בונים את המסלול ומכשירים את הדרך, על מנת שיוכל להוציא את רצונו לפועל!

זה לא פחות ממדהים: אנשים נוטים לחשוב, שנכון שאנחנו רוצים כל מיני דברים, ונכון שאנו שואפים להתקדם בלימוד התורה, להתפלל בכוונה, להיטיב את המידות שלנו או להרבות בחסד, אבל אין לנו את הכוחות לכך, ולפיכך אנשים נוטים להישבר ולהתייאש ממימוש רצונם, מתוך חשיבה מוטעית שאין להם את הכוחות לממש את הרצון הכמוס עימם.

דברי חז"ל מגלים שלא היא, אלא שהעובדה שאדם רוצה לכשעצמה - נותנת לו כוחות ממעל להגשים את הרצון. אם הוא באמת רוצה להוסיף בלימוד התורה, אם הוא באמת רוצה להתחזק בתפילה בציבור ובכוונה, אם הוא באמת רוצה לשפר את

אוכל כשר, רק בשבת?

סוף העולם. זו תחושתו של בחור מארץ ישראל, שנקלע שלא בטובתו לבית חולים ענק באינדיאנה שבארצות הברית. הוא הגיע בעקבות חברו שאושפז שם לניתוח דחוף, והמשפחה ביקשה שישהה לצידו בשבת שלאחר הניתוח. בבית החולים הנוכרי, אין זכר לשבת, אין בל של יהדות. לא מניין, לא אוכל כשר, לא נרות ולא זמירות. לפיכך הצטייד הבחור באוכל כשר בשפע, לעשות את השבת כראוי ולהתענג בתענוגים ככל האפשר, גם בתנאים כאלה...

ליל שבת. שני החברים בלובי המחלקה, האחד שוכב על מיטת בית החולים מתאושש, והשני עורך שולחן, פורש מפה, מקדש על היין, ומשורר זמירות עם חברו בנעימה. לפתע פתאום ניגש אליהם אדם זר - שנראה כגוי ממש!, ושואל באנגלית: 'האם יש לכם אוכל כשר?'

הם השיבו מיד בחיוב, והלה שאל אם יוכלו לתת לו לאכול. הם ניאותו ברצון, והזמינו אותו להצטרף לסעודה, כשעיניהם תמהות מה לאיש הזר ולסעודת שבת כשירה... לאחר ששבע, השיב ההלך הזר למבטיהם התמהים, והסביר: 'האמת, אינני שומר מצוות כלל, לא יודע מה זה בכלל. לא גדלתי על זה, לא חונכתי להכיר בתורה ובמצוות. אבל לפני כמה שנים שמעתי שיהודים אוכלים כשר, ומאז - אני מקפיד שבסופי שבוע, ביום השבת, אני אוכל כשר...'

ובכן, למרבה הצער הוא לא שומר שבת, ואפילו לא שומר כשרות. אבל בשבת - לפחות כשרות הוא שומר... 'ואז', המשיך האיש, 'הגעתי לבית החולים, ולא הבאתי עמי אוכל כשר. רעבוני גבר עליי, חשבתי שאין סיכוי למצוא כאן מזון כשר, ואולי אין לי ברירה... מצד שני, רציתי בכל מאווי להקפיד לאכול אוכל כשר בשבת, כמנהגי!'

וכך יצאתי לסיבוב בבית החולים הענקי, עובר ממחלקה למחלקה, ומחפש יהודים. עליתי קומה ועוד קומה, אני משוטט כבר שעה ארוכה, רעבוני צובט את בטני, אבל אינני רוצה להישבר, עודי מחפש יהודים שאפשר לקבל מהם אוכל כשר... ואז מצאתי אתכם! - סיים האיש, והודה בהתרגשות על הסעודה לפני שנעלם לדרכו...

סיפור מפעים זה, אותו שמענו מהבחור שהיה עד לו, מדהים כל כך: הנה כי כן, יהודי שעדיין אינו שומר מצוות, למרבה הכאב, אבל הוא רוצה לאכול כשר, לפחות בשבתות... וכיוון שרצה באמת - בורא עולם זימן לו אוכל כשר אל תוך בית חולים נידח באינדיאנה, בדרך ניסית של ממש, כי כשיהודי רוצה באמת - אבא שבשמים מסייע לו! אחים יקרים, הבה נרצה באמת. אם נרצה באמת - בורא עולם יסייע בידינו לממש את רצוננו, להתקרב אליו באמת!

הכרטיס שהונח מעל הארון...

שעת אחר הצהריים של ערב שבת, בבית כנסת מקומי, אי שם בעיר דרומית. בבית הכנסת ישב בחור, תלמיד אחת הישיבות בסביבה, ועיין בעלוני השבת לפי תומו. האמת, זה לא היה ממש לפי תומו, הוא פשוט המתין למשהו שאין סיכוי שיקרה...

העניין הוא, שאותו בחור, שאינו משתייך לקהילות החסידיים, העיר ה' את רוחו על חשיבות עניין הטבילה במקווה, והוא גמר אומר לקבל על עצמו לטבול מדי יום ביומו. לצורך כך הוא זקוק ל'כרטיס מנוי' למקווה, אולם עלות התשלום בגין המנוי החודשי היא למעלה מיכולתו. הוא מקבל סכום זעום מדי חודש כדמי כיס, ואין בסכום הזה כדי לכסות את עלות המנוי.

אולם הוא רצה, רצה באמת. ולפיכך, החליט כי ילווה סכום כסף - כדמי עלות המנוי, וינסה במשך החודש לכסות את העלות ולפרוע את ההלוואה. בדרך לא דרך, זימן לו ה' מדי חודש את הסכום הדרוש, וכך במשך שלושה חודשים הצליח לעשות מנוי חודשי, לטבול באמצעותו מדי יום, ולהשיב את ההלוואה עד סוף החודש.

אולם, בסיום החודש השלישי, מצא את עצמו ללא יכולת ללוות כסף. הוא אמנם השיג את סכום ההלוואה שלקח בתחילת החודש ופרע את ההלוואה, אך לא הצליח ללוות את אותו סכום שוב. בכל זאת לא רצה לוותר על הטבילה, מה עוד שאותו היום - היה ערב שבת קודש. לפיכך יצא לכיוון המקווה, וקיווה שה' יזמן לו משהו...

הוא מגיע למקווה, ולמרבחה הפתעה - אין הפתעה. הוא מעביר את הכרטיס במכשיר, שמגיב בחריקה צורמנית וקובע במסך הדיגיטלי כי תוקף המנוי פג, יש להטעין מחדש... לנוכח זאת אין לו ברירה, הוא נכנס לבית הכנסת הסמוך, ומנסה לחשוב על מוצא מהסבך - איך ישיג כסף להטענת הכרטיס שלו?! הרי הוא רוצה בכל מאודו להיכנס למקווה ולטבול, אבל אין לו כסף לדמי המנוי!

עודו יושב בבית הכנסת, נכנס פנימה יהודי הדור פנים, ושואל אותו לפי תומו האם כבר טבל היום. הבחור הופתע, והחליט לגלות את כל האמת - כי לכך בדיוק הוא מצפה, אלא שאין לו כסף... המנוי החודשי - פג תוקפו, וכרטיס מנוי המשולם לפי כניסות - אין ביכולתו לממן. 'אני רוצה מאוד לטבול, לא רק היום, אלא כל יום!' - אמר הבחור והסתיר דמעה של רצון כנה, 'אבל אין לי איך!'

אותו יהודי התרגש, והשיב לו מיד: 'הקשב לי ידידי, אני גר פה בסמוך, ומחזיק כרטיס העובד לפי פעימות - דהיינו שעל כל כניסה יורד מהכרטיס סכום כלשהו, סכום נמוך ביחס לעלות כניסה חד פעמית. אני אשאיר את כרטיסי כאן, באופן קבוע!' - אמר האיש בנדיבות והניח את הכרטיס מעל ארון הספרים, 'אתה, מתי שרק תרצה, תוכל לקחת את הכרטיס מאן, ולהיכנס למקווה כאוות נפשך, על חשבונאי!'

הבחור הביט בו כאינו מאמין, אבל היהודי אכן עשה מעשה והניח את הכרטיס. 'תרגיש בנוח לעשות זאת מדי יום!' - אמר, 'אני אעקוב אחר הכרטיס, כל אימת שהסכום הטעון בו יאזל - אני אטעינו מחדש. אנחנו נשתמש באותו כרטיס, אני משאיר אותו פה!' - אמר, והלך לדרכו...

והבחור, כל שנותר לו - באותו יום, ובשאר הימים מאן ואילך, הוא להגיע לבית הכנסת לגשת לארון הספרים, לשלוח את ידו אל מעל לארון, ולשלוח את הכרטיס. עמו הוא נכנס למקווה, ואחר כך משיבו למקומו, ואותו יהודי טוב - הוא שמטעין את הכרטיס מעת לעת...

את הסיפור שמענו מהבחור בעצמו, ויש בו מימד מרגש במיוחד: הנה כי כן, בחור שאף לעשות מעשה טוב, רצה בו באמת, אבל לא היה ביכולתו. הוא לא התייאש ולא הרים ידיים, הוא פשוט החליט לעשות מצידו הכל - להגיע עד לשערי המקווה, לרצות בכל הכח להיכנס...

ואז - בלי כסף, הוא הצליח להיכנס. באותו יום, ומדי יום. כי כשיהודי רוצה משהו באמת - הקדוש ברוך הוא נותן לו את הכח. אחים יקרים, הבה נרצה באמת, נרצה בכל הלב. נעמיד את שאיפותינו האמיתיות בראש מעיינינו, נפעל ליישם כל רצון הפועם בנו, בלי לחשוב על כמה איננו יכולים או איננו מסוגלים. ובורא עולם - הוא יעמוד לצידנו ויסייע לנו להגשים את רצוננו, להתעלות מעלה מעלה!

באחת השבתות התארכה בצפת משפחה, אשר בבוקר יום השבת החליטה האם לקחת את בתה הקטנה לבית הכנסת, להתפלל בו תפילת שחרית. הן מצאו לעצמן מקום בקרבת קיר המזרח של עזרת הנשים, במקום ממנו שומעים ורואים היטב את הנעשה בבית הכנסת. הבת הקטנה נטלה את הסיידור האישי הקטן שהביאה עמה האם, ונעמדה על גבי החלון הפונה לעזרת הגברים, כשהסיידור בידה...

חלפו כמה דקות, ומבלי משים ניתק הסיידור הקטן מידי הילדה וצנח מטה - אל עבר היכל בית הכנסת. האם נבהלה קמעא, הרי אין לדעת על מי נפל הסיידור ובמי פגע, יתכן שנפל בעוצמה על יהודי מבוגר שנחבל קלות, יתכן גם שהבהיל את מי שהסיידור נפל לצידו. היא גם לא מקומית, כך שמדובר בתקרית בכלל לא נעימה...

אולם את הנעשה אין להשיב. הסיידור נפל על מי שנפל, אין לדעת במי פגע, ולידי מי הגיע. האם המתונה בדריכות עד לסיום התפילה, ואז נעמדה ביציאה מבית הכנסת, מחפשת ילד שתוכל לבקש ממנו להיכנס לבית הכנסת ולהוציא עבורה את הסיידור, ושמא גם תצליח לפגוש במי שהסיידור נפל עליו, ותוכל להתנצל בפניו.

לפתע יוצא יהודי מהיכל בית הכנסת, ומראהו - זר ומוזר. על ראשו רעמת שיער לבן גדולה, כיפה תלויה מעל בריוול, ולבושו מאוד שונה מהמקובל. ניכר עליו שאינו מבאי בית הכנסת בקביעות, ומבטו התווה והתועה - הסגיר שכל העניין הזה של תפילה קצת מוזר עבורו, כנראה שלא גדל או חונן על ברכי התפילה...

ואותו יהודי, בדיוק הוא, מחזיק בידיו את הסיידור הקטן שלה, ותר בעיניו אחר בעליו!

היא פנתה אליו מיד, התנצלה על שהסיידור כנראה נפל עליו, ואמרה כי אכן כן, זהו הסיידור שלה, והוא יכול להשיב לה אותו. ואז, להפתעתה, פנה אליה אותו יהודי, וסיפר בהתרגשות ובדמעות של ממש את סיפורו האישי:

ובכן, מסתבר שאכן כן, עד גיל מבוגר למדי, כל מה שידע על יהדותו - הסתכם בכך שידע שהוא יהודי. לא תורה ולא מצוות, לא שמירת שבת ולא תפילה. כלום כלום כלום. יהודי שלא זכה להתחנך על הכרת בוראו, לא ידע שיש לו אבא גדול וחזק בשמים, ולבטח לא ידע שאפשר לדבר אתו ולהתפלל אליו!

ועכשיו, בגילו המתקדם, החליט לבוא לצפת למטרת תיירות, לראות את העיר, את קריית האמנים, את העיר העתיקה, את השילוב בין הישן לחדש... הוא ידע שבמקום יש בית כנסת, והחליט שאולי זו הזדמנות להיכנס אליו, ולראות מה עושים בו. איך נראית תפילה? מה אומרים במהלכה? ואולי יזכה גם להתפלל בעצמו, לראשונה בחייו!

הוא נכנס לבית הכנסת, ידע שיש ספר כזה שנקרא סידור - ובו כתובות מילות התפילה הנאמרות על ידי הקהל. אולם התפילה כבר היתה בעיצומה, כל הסיידורים כבר היו תפוסים, ולו לא נשאר סידור! לפיכך, נעמד לו האיש בשולי בית הכנסת וצפה בקהל המתפלל, כשרצונו חזק ואיתן להצטרף אליהם, אולם הוא אינו יכול, שכן אינו יודע מה אומרים, ואין לו סידור!

הוא כבר חשב להישבר ולוותר על הזדמנות חייו להתפלל, אולם החליט להתעכב עוד קצת, הן כל כך רוצה הוא לחוות פעם את חוויית התפילה, לחוש אותה על בשרו, לומר את המילים עם הקהל, להיענות לקריאותיו של החזן! אין לו סידור - זו אכן בעיה, אבל הוא כל כך רוצה...

ואז, משמים, צנח עליו סידור מעזרת הנשים!!!

לא יאומן כי יסופר! הוא הביט בסידור ועיניו נמלאו דמעות! בורא עולם שלח לו סידור, ליהודי הטועה והמבלבל, התווה והנבון, זה שלא יודע מהי תפילה וניצב בה לראשונה מעודו - ולידי אבא שבשמים הצניח סידור! בהתרגשות אין קץ פתח את הסיידור, מאן דהוא הראה לו היכן אוחזים בתפילה, והוא זכה להתפלל עם הציבור - לראשונה בחייו!

ככל הסיפור הזה סיפר האיש הזר לאשה ההמומה, שהבינה שלא בחינם צנח הסיידור מידי בתה... אבא הטוב שבשמים שלח אותו ליהודי שרצה להתפלל, ולא ידע איך, ולא היה לו סידור, וחש אבוד מול בית הכנסת הפועם. והנה כי כן, בכח הרצון שלו - הוא הצליח להביא לעצמו סידור יש מאין, לא יאומן כי יסופר!

סיפור מדהים זה, אותו סיפר מגיד המישירים הגאון רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א, מאיר את עינינו: אחים יקרים, כל מה שיהודי צריך זה רק לרצות, לרצות באמת. כשיהודי רוצה - לא משנה כמה הדבר רחוק, כמה אין זה הגיוני, כמה זה לא שייך, כמה אין לו כוחות או יכולות - בורא עולם יפיל את הדרך, יעניק לו את הכח!

כל מה שנדרש מאיתנו הוא לרצות, אבל לרצות באמת. הבה נרצה באמת להתעלות בתורה, הבה נשאף בכנות לשפר את המידות, הבה נחפוץ מכל הלב להתפלל בכוונה לאבא שבשמים. ככל שנרצה באמת - כך נזכה שבורא עולם יפתח לנו את השער, יתווה לנו את הדרך, יעניק לנו את הכוחות, ויוביל אותנו לממש את רצוננו!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש טז תמוז תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת בלק

"מה טובו אהליך יעקב"

מי נדחה מפני מי?

באחת הפגישות שקיים כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג – רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל עם ראשי השלטון החילוני, התבטא אחד מהם בנוכחותו, שכדי לאפשר דו-קיום בחיים המשותפים צריך כל צד לוותר משלו... השיב לו הרבי:

"עליכם לדעת שיש דברים עקרוניים, אשר היהודי החרדי אינו יכול בשום אופן להתפשר עליהם בעוד שעמיתו החילוני לא יפסיד בגללם מאומה. עליכם לדעת שיש יהודים, אשר אינם יראים משום דבר שבעולם זולת מאש הגיהנם בעלמא דקשוט".

"אני עצמי בהיותי בשבי הנאצים ימ"ש, לא בא בפי שום אוכל לא כשר, למרות שהייתי צפוי למות ברעב, ולא עשיתי שום מלאכה ביום ש"ק, על אף הסיכון הממשי שיוציאוני להורג בגלל התנהגותי זו. ואילו לאדם שאינו נזהר בכשרות, לא יאונה כל נזק, אפילו אם יאלצו אותו לאכול מאכלים כשרים דוקא..."

"מוגנים בזכות לומדי התורה..."

בימים הטרופים של מלחמת תש"ח כתב הגרצ"פ פריק זצ"ל מכתב למפקדת הצבא. וכך כתב בין היתר: "חלילה להוציא ולנתק את בני הישיבות מאהלי התורה ולשבעדם לצבא המלחמה, אימונים או שאר עבודות. וידעו נאמנה שכל מי שמסר נפשו וחיייו לשקידת התורה, הנהו איש צבא מלגיון מלכו של עולם להגנת עמנו וארצנו. וכל אלה העומדים במערכת הקרב עם האויב מוגנים בזכות לומדי התורה..."

ומסיים את מכתבו בזה הלשון: "בכל לבי אני קורא לכם, הבו גודל לאלוקינו ותנו כבוד לתורתנו, שלא ייבש המעיין וקול התורה לא ידום. כדאי הוא קול התורה שבכוחו להגן לכל היורדים לשדה המלחמה, שיחזרו במהרה בחיים ושלוים לביתם בזר הנצחון, וממשלת זדון תכלה ותעקר מן הארץ".

עמוד ההוראה

בני הישיבות העוסקים בתורה, מקיימים את עם ישראל ומצילים אותו מאויביו, וזוהי הברכה הטובה ביותר לעם ולארץ!

נלמד מהפסוק: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" (פרק כד-ה) ואמרו חז"ל (סנהדרין קה:): א"ר יוחנן, מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו. ביקש לומר שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות "מה טובו אהליך יעקב"... אמר רבי אבא בר כהנא כולם חזרו לקללה [=כל הברכות של בלעם חזרו לקללה כמו שהיתה כוונתו מתחילה. רש"י]. חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות שנאמר "ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך" – קללה ולא קללות.

יש להבין: כאשר כל הברכות חזרו – עקב החטאים – לקללה, כפי שהיתה כוונת בלעם מתחילה, מדוע נותרה רק ברכה זו של "בתי כנסיות ובתי מדרשות" משאר ברכות? ומדוע מהסיבה "כי אהבך ה' אלוקיך"? מה המיוחד בברכה זו שנצרך לה אהבת ה' מיוחדת כדי להותיר רק אותה?!

התשובה היא: משום שבלי בתי המדרש והיכלי התורה אי אפשר לשרוד אפילו יום אחד! אין קיום לעם ואין גם קיום לעולם! וכמש"כ "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתיו". נמצא שכל ההצלה וההגנה תלויים רק בלימוד התורה שבישיבות ובהיכלי התורה. וממילא בכל מצב, על זה אי אפשר לוותר!

וידועים דברי חז"ל: "הקול קול יעקב"... בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין ידי עשיו שולטות. וכן אמרו (מד"ר בלק): אמר הקב"ה לישראל: אם שמרתם מצוותי אני מפיל שונאיכם לפניכם. וכן (במד"ר קדושים): אמר הקב"ה לישראל: בני עסקו בתורה ואין אתם מתיראין משום אומה. וכן בגמרא (מכות י:). מי גרם לרגליו שיעמדו במלחמה – שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה.

וזהו שאמרו חז"ל (במד"ר תולדות ס"ה): נתכנסו כל האומות אצל בלעם, אמרו לו, תאמר, האם אנו יכולים לנצח אומה זו? אמר: לכו וחזרו על בתי כנסיות ובתי מדרשות שלהן, ואם מצאתם שם תינוקות מצפצפין בקולן, אין אתם יכולים להם, שכך הבטיחם אביהם "הקול קול יעקב" וכו'.

במכתב (מכ"ג אדר תשכג) כתב (בין היתר) רבינו הגרא"מ שך זצ"ל: "ומי שיש לו מח בקודקדו יבין וידע כי כל קיומנו בכל שנות הגלות המר הזו, שלא התערבנו בין האומות היא רק ע"י התורה ולומדיה. והרי עמים רבים גדולים ועצומים אין זכר להם, ואנחנו המעט מכל העמים ב"ה חיים וקיימים, וכל מדינה שנתדלדלה מלימוד התורה. התבללה. וסוף היה שאפילו שומרי מצוה לא היו, וכל מדינה שהחזיקה בלימוד התורה ויסדו ישיבות, החזיקה מעמד בזמנים הקשים ביותר תחת גזירות וכו'.

הדפסת והפצת העלון השבועי "איש לרעהו" פרשת בלק, הפועל למען הזולת נתרמו באדיבות יו"ר זמנה"ל "הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - ירושלים" – ע"ר, לעילוי נשמתה של מנהלת הליגה מרת הדסה אסתר זיסל בת יעקב ישראל סוקוליק – סמית ע"ה הקדישה את חיה לטובת הזולת, הן בריפוי מחלות ריאה והן במניעתן, במסגרת הליגה למלחמה בשחפת. גייסה כספים מקרנות צדקה עבור משפחות נזקקות שנמנעו בעקבות מחלות ריאה. לרגל יום השנה, נפטרה ביום כ' תמוז תשס"ה, ת.נ.צ.ב.ה.

לשמור כבודו של כל אדם באשר הוא!

נלמד מהפסוק: "ויפתח ה' את פי האתון... ואותה החייתו" (פרק כב-כה, לג)

וכתב רש"י (מהמדורש): ועתה מפני שדיברה והוכיחה ולא יכלת לעמוד בתוכחה כמו שכתב "ויאמר לא" הרגתיה: שלא יאמרו זו היא שסילקה את בלעם בתוכחה ולא יכול להשיב, שחס המקום על כבוד הבריות.

אמרו חז"ל על בלעם הרשע "וישם ה' דבר בפיו", נתן לו הקב"ה רסן וחכה בפיו. והביא הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל (בספרו דרכי מוסר) את תמיהתו של הסבא מקלם: הלא לכל אדם יש בחירה והיאך לקח ה' ממנו את כח הבחירה? [ושמא ניתן לתרץ, לאור מה שכתבנו בעלון "איש לרעהו" - פרשת "חוקת", עפ"י הפסוק (במשלי כא-א) "לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפוץ יטנו" עיי"ש].

וביאר הסבא מקלם, כי באמת ה' לא לקח ממנו את כח הבחירה, אלא הקב"ה גילה את עיניו והראה לו את מעלתו וחשיבותם של ישראל, וממילא לא העיז יותר לקללם והיה מוכרח לדבר בשבחם של ישראל.

והוסיף הרב ניימן, כיצד יש לראות את מעלתם של ישראל, עפ"י מה שסיפרו חז"ל בגמרא (בבא מציעא פג): מעשה ברבי יוחנן בן מתיא שאמר לבנו צא ושכר לנו פועלים. הלך ושכר ופסק להם מזונות, וכשבא אצל אביו אמר לו: בני, אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך שהם בני אברהם יצחק ויעקב.

וואים מכאן כיצד צריך לראות את מעלתם המיוחדת של עם ישראל. הרי הפועל הפשוט הזה שהוא בעצמו לא מחשיב את עצמו, ולא עולה על דעתו שמגיע לו יותר מאשר פת וקטיניות, בכל זאת רבי יוחנן בן מתיא אומר לבנו: אם פסקת להם מזונות סתם, אזי אפילו סעודה כסעודת שלמה לא מספיקה להם, אלא מגיע להם כאברהם מפני שהם בני אברהם.

כי על כן, רבי יוחנן בן מתיא שאמר זאת, הבין היטב מה היא מעלת נפש מישראל שכל "יהודי פשוט" שהוא בן אברהם יצחק ויעקב, יש לו קשר עם האבות הקדושים. אין יהודי פשוט! כל "יהודי פשוט" הוא יותר חשוב ויותר מרומם מהשרים הגדולים של אומות העולם, מפני שהוא בן אברהם יצחק ויעקב, כמו שאמר הכתוב "כל השמים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו". ועוד, כל "יהודי פשוט" קשור הוא עם התורה הקדושה, והתורה הקדושה מקשרת אותו אל הקב"ה, ולכן כל יהודי הוא מרומם ונישא עד לאין שיעור.

וזהו שכתב הרמב"ם (סנהדרין פכ"ד ה"י): אל יהיה כבוד הבריות קל בעיני האדם, שהרי הוא דוחה לא תעשה של דבריהם. וכל שכן כבוד בני אברהם יצחק ויעקב המחזיקים בתורת האמת, שיהיה זהיר שלא יהרס כבודם."

מובא במאסף ישורון (חלק מא) שכאשר קרא פעם הגאון רבי שריה דבילצקי זצ"ל באחד מכתבי העת התורניים תיאור על דרכו של תלמיד חכם גדול מרביץ תורה הנוהג לזרוק מרה בתלמידיו בביטויים חריפים בשעה שמוסר את שיעורו, עמד רבי שריה ושיגר מכתב למערכת ובו כתב את הדברים הבאים לשם פירסומם:

"עז היום ידעתי כי כשאומרים לאחד נגב או עם הארץ... עוברים על איסור דאורייתא בלאו של "ולא תונו", ואם זה ברבים עוברים גם על איסור מלבין פני חברו ברבים שאיסורו ועונשו חמור מאד מאד, ואסור גם בדרך שחוק כמש"כ בספר חובת השמירה למרן הח"ח... ואם כן, מי הם הראשונים או האחרונים המתירים כל זה בשופ"י המחכה לתשובתכם. ידידכם..."

"בזכות הזהירות הרבה בכבודו"...

סיפר הר"ג רבי אברהם צבי טויב שליט"א: כשלמדתי בבחורותי בישיבת פוניבז', היה שם בחור בעל כשרון אדיר שקלט ברגעים את הנלמד, אך היו לו בעיות קשות בהתנהגותו שבעטיין הספיק להזיק מכמה ישיבות. אף בפוניבז' שלח ידו במעשי קונדס לא מעטים עד שבאחת הפעמים הגדיש את הסאה וקיבל הוראה חד משמעית לקום ולעזוב.

הוא ניגש אלי והתחנן שאעזור לו לנסות לסדר שיוכל להשאר. באתי לרבינו הגרא"מ שך זצ"ל וסיפרתי לו על הבחור שנשלח מהישיבה. הוא הקשיב והרהר בקול "מה ניתן לעשות איתו"? ולפתע שאלני: "היכן נמצא הבחור ברגעים אלו"? השבתי שנמצא בחדרו בפנימיה. אמר לי הרב שך: "הבה נרד. נכנס לחדרו ונדבר על ליבו שישוב לדרך הטובה!"

כמובן שהגבתי מיד שאין זה לכבודו של ראש הישיבה שיטריח עצמו לחדרו של הבחור, והצעתי שאקרא לבחור שיבוא להיכל הישיבה לראש הישיבה. אך הרב שך התעקש לבוא לחדרו. הוא אחז בידי וכך הלך מרחק די גדול עד לחדרו של הבחור.

כשהגענו לחדר אמר הרב שך לבחור: "מה אתה חושב שהחיים קלים לכל אחד?! נראה לך שהיה לי כל הזמן טוב וקל? היו לי עליות ומורדות כל העת! אבל דע לך, כל המשברים חולפים אם דבקים ביעד האמיתי ואז מגיעים למטרה הנכספת! כך הסיף ודיבר על לב הבחור וכשחש שהדברים מחלחלים ללבו דרש ממנו הבטחה להמשיך דרכו מה שסלל את הדרך להשארותו בישיבה.

לאחר שיצאנו, שאלתי את הרב שך מדוע מצא לנכון להטריח עצמו עד לחדרו של הבחור, הרי יכולתי לקרא לו לאולם ושם היה שומע את אותם דברים מראש הישיבה?

ענה לי הרב שך תשובה מאלפת: "כשסיפרת לי שזרקו אותי מהישיבה הבנתי שהגדיש את הסאה. חשבתי לעצמי, מה עוד ניתן לעשות כדי להצליח לשנות בו משהו ואז אמרתי לעצמי: אעשה מאמץ מיוחד. אטריח עצמי, בשביל שלא יתבייש שיראוהו מגיע אלי להיכל הישיבה לעיני-כל. אלך עד לחדרו לחזק אותו. אולי בזכות המאמץ לבוא עד אליו והזהירות הרבה בכבודו, תהיה לי סיעתא דשמיא מיוחדת". ואכן זכה לס"ד מיוחדת. הדברים פעלו והבחור חזר למוטב.

הלמות עמלים

כבודה של ילדה...

אחד ממקורבי הגה"צ רבי שלום שבדון זצ"ל שלח את בתו הקטנה עם מגש עמוס במשלוח מנות בפורים למעונו של רבי שלום. אך בכניסתה לביתו רפו ידיה והמגש על כל תכולתו נפל ארצה. בקבוק היין התנפץ לרסיסים והיין נשפך על הארץ.

מבוכה רבה ובושה כיסו את פני הילדה. רבי שלום ששהה בחדר הפנימי הבחין במתרחש, מיהר לצאת ולהפוך את התקלה לאירוע מוצלח... ובכך להפיג באחת את בושתה של הילדה. הוא קרא בהתלהבות: כמה טוב שבקבוק היין נשבר הרי חז"ל אומרים (עירובין סה). "כל בית שלא נשפך בו יין כמים, אין בו סימן ברכה".

רבי שלום המשיך בהתלהבות גואה ובצהלה רבה ששחפה את כל בני הבית למול שברי הבקבוק: "ברוך השם נשפך יין בבית. כזה סימן ברכה בפורים הרבה זמן לא היה לנו..." ושמחת הפורים גדלה שבעתיים.

קול חוצב

לשמור על כבוד השואל...

סיפר הגאון רבי דוד כהן שליט"א (ראש ישיבת חברון): "יום אחד השתתפתי בשמחת "שבע ברכות" שהיה נוכח בה הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל. בעלי השמחה כיבדו את רבי אברהם לשאת דברים לכבוד החתן. והנה באמצע דרשתו הפסיקו אברך צעיר שנוכח במקום והעיר על דבריו, אך דיבר שלא לענין ובחוסר דרך ארץ עד שממש צרם לאוזני השומעים.

"רבי אברהם התייחס אליו בצורה מכובדת מאוד ושיבח את שאלתו. אנכי תמהתי על הנהגתו הזו של רבי אברהם ביודעי שאם הלה היה עושה כן לדרשנים אחרים, אזי או שלא היו מתייחסים כלל, או שהיו מעמידים אותו במקומו הראוי..."

לאחר שסיים רבי אברהם את דבריו, ניגשתי אליו ושאלתי: מדוע לא העמדתם את אותו שואל טרדן על האמת להראות לו שטעה בכל דבריו?

השיב לי רבי אברהם: האברך הצעיר הזה ששאל, מטבע הדברים יש להניח שאשתו נמצאת מאחורי הפרגוד, וכאשר שומעת את קולו, תיכף ומיד מטה אוזן לשמוע את אמרי פיו, ואם אני לא אתייחס אליו בכבוד הראוי יש לחשוש אלו תוצאות עלולות לצאת מזה. וכאשר הנני מכבדו ומשבח אותו הרי כל השלום-בית מתחזק אצלו.

והפטיר רבי דוד: "יותר ממה שהתפעלתי מענוונותו של רבי אברהם, התפעלתי מחכמתו איד שבין רגע על-אתר, חישוב כל זאת".

אגן הסהר

לדון וללמד זכות על כל אדם מישראל!

נלמדה בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקיו עמו" ... (פרק כג-כא)

ופירש כ"ק האדמו"ר, גאב"ד אונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בספרו משנה הלכות מ"מ עה"ת) את הפסוק כך: "לא הביט און ביעקב" ... כלומר: אדם שלא רואה כל עוול וחסרון בעם ישראל. אינו מביט על עוונם וחובותם, אלא מלמד עליהם רק זכות. רואה הוא רק את מעלתם. אדם כזה יזכה ש"ה" אלוקיו יהיה עמו" - שהשכינה תהא מתייחדת עמו, "ותרועת מלך בו" - שהקב"ה נעשה לו כ"רע"

מובא בספר פלא יועץ: "ידוע שהקב"ה חפץ שילמדו סנגוריה על ישראל על הכלל ועל הפרט... וגדעון זכה על שלימד סנגוריה על ישראל ובשביל זה זכה להושיע את ישראל כדכתיב "לך בכחך זה והושע את ישראל" (שופטים ו). והטעם הוא כי כל אשר ידבר האיש, עושה רושם ומעורר פמליה של מעלה. אם מדבר אדם קטרוגיה מעורר המקטרגים, ואם מדבר סנגוריה מעורר סנגורים ודבריו עושים פירות."

"הנה כי כן" - מוסיף הפלא יועץ - "מה מאוד צריכים להזהר הדרשנים ובפרט בימי הדין ימים נוראים, שלא לעורר דין ושלא ללמד קטגוריה בדרשות בהזכירם חטא רבים ח"ו, ורק יאמרו מה צריך לעשות וממה צריכים להזהר והשומוע ישמע. ואם ימצא בבתי כנסיות של עמי הארץ וישמע שמלמדים חובה על ישראל, יאזור חיל ללמד עליהם זכות אפילו בטענות שאינם ברורים לו.

וביותר צריך להזהר כשאדם נתון בצרה, ללמד לו סנגוריה, ושלא להזכיר עונותיו, כמנהג קלי הדעת שאומרים: זה וזה גורם, ועל כן באה עליו הצרה הזאת. כי יודע שאין מקטרג אלא בשעת הסכנה ונמצא שיגלו שמים ועונו ורק מתקוממה לו."

שח החפץ חיים כיצד משה רבינו לימד זכות על ישראל כשאמר קודם פטירתו: תיקנתי עבור הכל אבל עבור רוצח בשגגה עוד לא תקנתי כלום. על כן ביקש מהש"ת עבור זה ונענה שיעשה עבורם ערי מקלט. ועשה זאת מיד בשמחה. לאחר שתיקן זאת, שוב אמר משה: אמנם תיקנתי עבור הרוצח בשוגג אבל עבור המזיד לא תיקנתי כלום.

עוד נאמר בפסוק: "ונסלח לכל עדת בני ישראל וגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגגה" (במדבר טו-כו). ודרשו חז"ל: "כשם שאתה סולח לגר, כך תסלח לכל בני ישראל". והיינו, כמו שהגר שעד אתמול היה נכרי ולא ידע כלום מהתורה ועכשיו נעשה יהודי, הרי אם עוד יעבור על אחת ממצוות התורה, וכי תהיה טענה עליו? הלא לא ידע כלום! כי עד עכשיו היה בין הגויים.

כמו כן הדבר אצל עובר העבירה. אם היה יודע את גודל קדושת תורתנו ומתן שכרן שעל מצוות, לא היה מצוה שהיה עובר עליה. נמצא שמה שעוברים על המצוות זה כמו "הגר", מפני שלא יודעים מאומה. בכך לימד משה זכות על ישראל ואמר: "כשם שאתה סולח לגר - כי הוא שוגג - כן תסלח לכל עדת בני ישראל."

כשראה החפץ חיים בחורים מאמריקה באים ללמוד בישיבה בעיירתו, היה מתמלא שמחה, והיה פונה להקב"ה בהתרגשות ללמד עליהם זכות באומרו: "הביטה וראה רבש"ע" עומד לו בחור ועוזב את ביתו, את הוריו וקרוביו באמריקה, ארץ שמכילה כל התענוגים והנוחיות, הלא גם שם מצויות כבר ישיבות, ואילו הוא בא לכאן, לעיירה קטנה ונידחת לחיות חיי צער, הרי זו גלות בתוך גלות לשם מה ולשם מי? לשמך ולשם תורתך!"

"בגלל זה לבד הלא עליך לרחם כבר על עמך ישראל ולקבצו מכל גלויותינו. הגיעה העת, העת הגיעה!" ופרץ הח"ח בבכי.

"כל אשר לאיש יתן בעד נפשו"...

ביתו של כ"ק האדמו"ר רבי דוד מלעלוב זצ"ל, הגיע ביום קר ומושלג יהודי עני. מנעליו קרועים ובלויים מאוד. חשב רבי דוד: "אני הרי יכול להשאר ספון בביתי, ואילו הלך זה משרך את רגליו בשלג וברפש בנעלים קרועות". מיד חלץ הרבי את נעליו ונתנם לעני.

כשהרבנית מצאה את בעלה רבי דוד מתהלך יחף, מיהרה ללוות כמה פרוטות ויצאה לשוק. חיפשה למצוא זוג נעלים משומשים במחיר מוזל. הפנו אותה לדוכנו של גוי מוכר נבלות ובשר פיגולים שהציע למכירה זוג נעלים. מה מאוד נדהמה לראות כי אלו הם נעליו של הרבי. התברר שהגוי קיבלן מאותו עני תמורת נתח בשר משוקך.

מיד קנתה הרבנית את הנעלים ושבה לביתה. היא פנתה לרבי דוד בטרוניה: ראה למי נתת את נעלך. לרשע המפגל נפשו במאכלות אסורות.

טען רבי דוד כנגדה: "התבונני נא, עני המבוסס בשלג בנעלים קרועות שהבוץ והקרח חודרים דרכו, והוא זוכה בזוג נעלים שלימות וטובות, היעלה על הדעת שהוא ימכור אותם בשביל נתח בשר לתאבון?!"

"אין זאת" - לימד עליו רבי דוד זכות - "אלא שהיה רעב עד מות ואחזו 'בולמוס', ושנינו במשנה (וימא פח) כי מי שאחזו בולמוס, מאכלים אותו אף נבילות וטריפות. א"כ, עשה אותו עני כדון שנתן נעליו תמורת נתח זה, שהרי "כל אשר לאיש יתן בעד נפשו". חשבנו לקיים מצות צדקה ועלה בידינו מצות פיקוח נפש.

הלמות עמלים - ח"ב

"בשום אופן אין בחורים רעים"...

באחת השנים בתחילת "הזמן" בישיבת חברון, נכנסו מספר בחורים לחדרו של ראש הישיבה הגאון **רבי שמחה זיסל ברוידא** זצ"ל, כשבפיהם הצעה כלשהי בדבר תוכניות מסויימת הנוגעת לבני הישיבה, על מנת לקבל את הסכמתו לכך.

תוך כדי דיבור נפלט מפיו של אחד הבחורים: "הרי הראש ישיבה יודע שיש בישיבה גם בחורים רעים, ולא רק טובים"...

למשמע הדברים נחרד ראש הישיבה כולו, ונתרע לאחוריו כמי שנכווה ברותחין, וזעק: "לא! אין כזה דבר! אין בישיבה בחורים רעים! אמנם לצד הבחורים הטובים ישנם גם טובים פחות, אבל בשום אופן לא בחורים רעים"...

נסיד ממלכת התורה

הניצוץ היהודי...

סיפר הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: "פעם התקיים סמינר ולקירוב רחוקים) במלון "המלך שאול" שבאשקלון. כשהגעתי למקום למסור הרצאה, עמדה שם ניידת משטרה. התברר כי אחד השכנים התלונן שמרעישים בקומת המרתף של המלון, ומפריעים לו לישון..."

"ידעתי כי מדובר בתלונה קנטרית והצקה מכוונת, משום שבכל לילה מתקיימים שם אירועים רעשניים ומסיבות הוללות והם לעולם לא הטרידו את השכן. ולפתע דוקא הרעש של הסמינר מפריע לו?!"

הבטחתי לשוטרים כי נקפיד שלא להרעיש, אך הם חזרו שוב ושוב עד שלבסוף הופיעו עם השכן טען: "האמינו לי, יש לי סימפטיה לדת, אבל דעו לכם, כי אם תרעישו ותפריעו לי לישון, אני עוד אנקום בכם..."!

"אני בגישה תמידית של "לימוד זכות" על ישראל - אומר רבי אריה - לדעתי אין רשעים בעם ישראל. כל אלה המנסים להצר את צעדנו, עושים זאת מכאב, מקנאה, מתיסכול ומירמור, אך לא משנאה אמיתית. כואב להם לראות אחרים קרובים אל ה' בשעה שהם רחוקים. קשה להם להודות על האמת. אילולא כן היו מצטרפים מיד אלינו.

"ובכן" - המשיך רבי אריה לספר - "ניגשתי אל המתלונן, הנחתי עליו יד ידידותית, לקחתי אותו הצידה ואמרתי לו: תגיד לי את האמת נכון שמה שמפריע לך לישון זו דמותו של הסבא שלך, שהיה יהודי שומר תורה ומצוות? נכון שבתוך ליבך היית רוצה להיות כאן עם כל המשתתפים שמגלים את אור היהדות? לא הרעש מפריע לך אלא זה שאחרים זוכים לשמוע דברי תורה ואתה לא, וזה מה שכואב לך שאתה לא יחד איתם!"

"ברגע זה ראיתי את עיניו מתחילות להתמלא בדמעות. הוא הודה שאכן בסתר לבו יש לו משיכה להשתתף בסמינר... ומיד ביטל את התלונה ושלח את השוטרים לדרכם."

עפ"י 'אריה שאג'

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"...בתנאי שאתה מוחל"

גבוה - מעט יותר מבחורים אחרים, או על תרומה חד פעמית לטובת הישיבה...

מדוע הם רוצים להיכנס? אם החליטו לא לקבל - שיאמרו! ואם הוחלט לקבל אותו אפשר להודיע זאת בטלפון קצר. מסתבר שהם רוצים משהו שקשור איך שהוא ליסוד הגדול של "תן וקח"...

לא הייתה לו ברירה והוא לא דחה את הפגישה, אבל הכין את עצמו אליה, עם זעם סמוי, ועם תכנית לשפוך את מה שיש לו בלבבו פנימה...

* * *

הם הגיעו לביתו המפואר. התיישבו ר"מ הישיבה ומלווהו שליט"א. הוא קיבל אותם בפנים עצובות, והם דווקא התיישבו בפנים רציניות אבל שמחות.

שקט שרר בחדר הגדול.

הוא לא הצליח לקורא על הפנים שלהם את הכוונות...

הר"מ הישיבה התיישב ואמר לו כך.

תשמע - אמר לו הר"מ - התבקשנו מפי "ר"ב אהרן-ליב" לקבל את הבחור, אבל הוא ביקש מאיתנו להגיע אליך במיוחד, ולומר לך כי מקבלים אותו בתנאי ש-

האיש נדרך לשמוע מה התנאי והר"מ המשיך: בתנאי שאתה מסכים לעמוד ולומר "הריני מוחל וסולח לראשי הישיבות שאני עזרתי להם עשרות פעמים והם לא הכניסו את הנער לישיבתם - ואני גם אשתדל להמשיך לסייע ולעזור להם כאשר יהיה ביכולתי".

האיש - שלא האמין למשמע אוזניו - הניח את ראשו על השולחן. והחל בוכה.

לאחר שיצאו, נכנסה רעייתו לחדר, וראתה את בעלה נרגש מאד.

הוא פתח ואמר לה: הבחור התקבל לישיבה, ואני התקבלתי לתוך עולם של רחמים וחסדים. לא העליתי ברעיוני בקשה כזו...

"הריני מוחל וסולח ולא תהיה לי קפיידא כלל".

[מתוך היצירה החדשה 'חכימא דיהודאי' שעתידה לראות אור בקרוב!]

איש עסקים נכבד מאד, בר-אוריין ומורם-מעם במעשיו הטובים, סיפר דברים כהווייתן: (מפאת צנעת הפרט שונו מעט פרטי הסיפור).

הוא סייע רבות לישיבות ביעוץ משמעותי, וברוב המקרים ללא טובת הנאה.

והנה הגיע רגע, שהחליט אישית לסייע לאשה מתושבי שכונתו להכניס את בנה לישיבה גדולה. הוא היה בטוח שכל הדלתות יהיו פתוחות לפניו. נכון, הבחור לא היה מאלו שרצים אחריהם, אבל היה בחור טוב.

הוא הגיע בימים האחרונים של זמן הרישום, בעת שרוב הישיבות הטובות כבר עמוסות וסגורות, וניצבות בפני לחצים רבים מכיוונים שונים, כך שלא היה חסר להם לחץ נוסף. ואכן הוא נתקל בתגובות מתחמקות ובנעילת כמה דלתות.

הוא ניסה במקומות שנעזרו בו רבות, אך ללא הצלחה.

הוא היה כאוב ולא האמין "הרי סייעתי לאותן ישיבות לא פעם אחת - והרי הם עוד יצטרכו את עזרתי!"

* * *

אם נבחן את הדברים במבט עמוק יותר, נוכל לקבוע כי אדרבה זה מוכיח כי הסיבה להתחמקות נובעת ממצוקה אמיתית, שבאמת בלתי אפשרי לשלב את הבחור במסגרות שביקש. אלא שהם צודקים מבחינתם והוא צודק מאד מבחינתו.

כיון שכאבו עלה לגרונו, נכנס ל"ר"ב אהרן-ליב" ואמר לו דברים כהווייתן ואת הכאב הצורב: "עזרתי להם, וכעת ביום פקודה לא עומדים לי פעולותיי למענם, וכי אין הגינות?!"

"ר"ב אהרן-ליב" הרהר ואמר: גם אצלנו ב"אורחות תורה" נסגר כבר הרישום, אבל אני אברר ואם הוא בחור טוב אכניס אותו אצלי. הוא יצא בתחושת רוגע קלה.

לאחר כשבוע הוא קיבל טלפון כי הר"מ של ישיבת 'אורחות תורה' רוצה להיכנס אליו בעניין אותו בחור כדי לדבר איתו אודות תנאי מסוים לפני שיקבלו את הבחור לישיבה.

האיש, שהיה גם עשיר בעל ממון, הבין לתומו ובצדק, כי הם מעוניינים לשבת איתו ולרמוז, או אפילו לסכם, על שכר חודשי

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות בלק - פינחס תשפ"א ♦ עלון מס': 68

השגחה שבועית

אני 'כן' או אני 'לא'?

מאז שהתפרסם סיפורו של ר' יעקב פרל הייזו על ידי ר' דוד שליט"א (השבוע בסיפור המרכזי), אני הולך לכל מקום מזוין במכתב השחרור של יעקבי המונח בכיסי. פשוט כי אנשים עוצרים אותי ושואלים:

זה נכון? ראית את היד לפני שזה קרה? ראית את היד לאחר מכן? לכל מי שרוצה, אני מראה את מכתב השחרור מבית החולים. שם כתוב שהאצבעות שלו נחתכו במכוונה. את היד השלמה רואים כולם.

נהניתי מיהודי שאמר לי: בכל מקום מדברים על זה ושואלים אם זה אמת, אם ראית או לא ראית. אך אני, במקום לשאול ולדבר, לקחתי את העניין למעשה, והתחלתי להשקיע בהודאה. ואני פשוט רואה ישועות... הספרים הקדושים מלאים וגדושים בכוחה של ההודאה. העניין מוסבר ביותר בספר 'אגרא דכלה' פרשת קרח:

הרי קרח היה אדם גדול מאוד, ואיך הוא נפל כך? אלא שכתוב "ויקח קרח", הוא לקח משהו שאין לו מציאות בפני עצמו.

מהו הדבר שאין לו מציאות? הרעו! לרע אין מציאות בפני עצמו, כי הקב"ה בורא רק טוב, ולכל דבר רע חייב להיות שורש בטוב. אם נעמיק עוד, נראה שלא רק שרע אינו עומד בפני עצמו, אלא שכל הקושי והכאב נובעים דווקא מרוב שפע של טוב.

למה לא שאף חצקל משבט יהודה להיות נשיא? למה לא רצה יענקל משבט בנימין להיות כהן? כי הם לא נולדו לשבט לוי.

דווקא קרח שאף לאלו, כי הוא נולד לשבט הנבחר - שבט לוי. רק משום שהוא קיבל משהו טוב, התעוררה בו השאיפה להיות נשיא.

עכשיו עומדות בפניו שתי אפשרויות: האחת - להסתכל על זה שהוא 'כן' זכה להיות משבט לוי. השנייה - להסתכל דווקא על זה שהוא 'לא' נשיא.

קרח הסתכל על זה שהוא לא נשיא, ועל זה אמר משה רבנו, ירב לכם בני לוי, תסתכלו על המעלה שהקב"ה נתן לכם. אם קרח היה מתבונן בטובות שהקב"ה נתן לו, היה הכול נהפך לטוב.

וממשיך 'אגרא דכלה' בעצה נפלאה:

והנה עצה היעוצה מאת תלמידי הבעש"ט שקיבלו מרבים הקדוש זצ"ל, **שבכל עניין שיבוא על האדם וכל המאורעות המעיקים לו, ימצא בהם שורש הטוב, היינו שיחפש בזה המאורע עניין הטוב המתנוצץ בזה, ואז נעשה הרע כסא אל הטוב ויתהפך למציאות הטוב.**

אם לאדם כואבת היד זה משום שיש לו יד. אם ליהודי יש ילד מבוגר בשידוכים זה משום שזכה לבן ברוך ה'. כשחסר כסף לפרנס את המשפחה, זה אומר שיש משפחה.

כמו כן ברוחניות. לגוי לא קשה כלום. רק אנחנו זכינו להימנות על העם הנבחר, ללמוד תורה ולשמור את המצוות, כאשר בד בבד קיבלנו גם את הניסיונות. ניסיונות שנובעים מעומק הטוב, הן כל כך טוב להיות יהודי! אם יש קושי, העצה הטובה ביותר היא להודות. להודות לקב"ה שנתן לנו יד, ילדים, משפחה... ברוך ה' שלא עשני גוי, אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו.

הבה נשקיע בהודאה פשוטה לקב"ה על הטוב שנתן לנו, אז יתגלה הטוב ויתעצם, וינשור הרע מעצמו. כל הקשיים ייפלו והכול-הכול יתהפך לטובה.

שבת שלום ומבורך, פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

גם עשיר צריך בטחון?

עלייה או שתערוך איזה דינר לכבודי. השטויות האלה לא מעניינות אותי, אבל בשביל החינוך שלך אני חייב להעיר, איפה 'הכרת הטוב'???

מי שלומד שער הבטחון ניצל מכל החשיבה המוטעית הזאת. הוא יודע שאת הכסף שלח לו ה', וזהו **פיקדון אצלו לזמן קצוב**. אין לו שום ביטוח שהעושר יישאר אצלו לכל החיים. כעת יש לו תקופה טובה, וצריך לנצל אותה כדי לעשות דברים טובים עם הכסף. בעל הכסף מלמעלה נתן לו נאמנות שהוא יהיה שליח טוב, ובהרגשה הזאת הוא עושה צדקה וחסד, וממלא את חשבון הזכויות שלו לעולם הבא. דרך משל, כשהוא בא לבנק ומבקש להוציא מחשבונו האישי את הרבבות, והפקיד נותן לו מזומנים בסבר פנים יפות, האם יעלה על דעתו לשבח ולפאר את הפקיד, ולקנות לו מפטיר יונה? לא ולא. הוא יאמר לו תודה משום הנימוס, וייקח את כספו.

במבט של אמונה אין שום הבדל בין פקיד שמעביר את הכסף לבעל החשבון, לבין הנדיב שנותן צדקה. על ידי שהבורא נותן לאדם הרבה כסף, הוא למעשה ממנה אותו להיטיב עם בריותיו, ולכן כאשר הנדיב זוכה לעשות את זה כהלכה, אומר רבנו בפתוחה: **הוא מודה לבוראו יתברך אשר שמהו סיבה לטובות**. את ההודאה הזאת הוא לא עושה קבל עם ועדה, כשעומד לפני הקהל וקורא בקול רעש גדול: אני מודה לה' שזיכני לנדב את ארון הקודש, לסייע לחמישים משפחות לכבוד יום טוב, ולתמוך במסודות תורה מדן ועד באר שבע. לא ולא. את ההודאה הוא נותן בשקט, בינו לבין קונו. נכנס לחדר סגור שבביתו, ומודה לבורא יתברך על שזיכה אותו להיות שליח טוב להיטיב לבוראיו.

(מתוך שיעור 17 בשער הבטחון)

מצוות הבטחון אינה מיועדת רק לעניים. אנחנו רגילים לשמוע סיפורים וחיזוקים על אנשים שלא ידעו מאין יבוא עזרם, והם התפללו לה', הודו לו ובטחו בו, ואכן ישועתם הגיעה, והכסף נחת אצלם מן השמים בדיוק ברגע הנכון. אכן, רוב בני האדם אינם עשירים מופלגים, אבל רבנו מדבר גם אל האנשים האלו, שקיבלו את ניסיון העושר. הקושי לבטוח בה' כשיש הרבה כסף, הוא מפני שבעולם הזה נראה כאילו לכסף קיימים כל הכוחות, כי הרי כל דבר שצריך אפשר להשיג באמצעותו. כשלאדם יש כסף, הוא בטוח שישתדר והכסף הוא מבטחו. אם הוא עדיין לא למד את הסוגיה, הוא עלול למצוא את עצמו בהרגשה שהוא בעל הבית כאן. הוא החכם שהשיג הכול, וכשמואיל בטובו לתת איזו נדבה, מן הראוי שכל העולם ידע מזה.

אולם מי שזוכה ללמוד את הסוגיה, מבין שהכסף הוא פיקדון אצלו. בורא העולם בחר בו שישתמש בכסף למה שצריך. הוא אומר לעצמו: ה' נתן לי תפקיד להיטיב לברואיו, וזאת היא אחריות גדולה. באופן הזה יש לו כוח לתת צדקות גדולות בלי שאף אחד ידע מזה. הוא מסוגל לקחת מעטפה, למלא אותה בשטרות של כסף מזומן, ולהכניסה לתיבת דואר של יהודי טוב בצרך. המקבל שמח בלבו, ורוצה להודות אך אינו יודע למי, ואז הוא מודה לבורא על ששלח לו עזרו מקודש, ומבקש שהשליח יישא ברכה מאת ה'.

כשאדם חושב שהוא בעל הבית, והוא זה שנותן ומנדב, הוא דורש שיתלו על התרומה שלט גדול: 'זאת נדבת הנגיד הגדול הגיבור הנורא גומל חסדים טובים... כשנותן למחותן נדבה גדולה, הוא מצפה ממנו שיכבד אותו בברכה אזוריתא לכל הפחות, או שיקנה לו שיש בשבת שבע ברכות... וכזשה לא קורה, קורה הנדיב את המקבל לסדר ואומר לו: תאמין לי שאין לי שום עניין שתקנה לי

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

אצבע אלוקים

על פניו כאילו הוא נתון בתוך מסע תענוגות??? אחרי מעמד נדיר של קידוש השם, לפנות בוקר הוא יצא הביתה ביד חבושה. הוא לא קיווה שיתרפא לגמרי. הוא לא חשב שאולי תצמחנה לו אצבעות במקום אלה שנחתכו. הוא היה פשוט בטוח בכך.

כנהוג בקהילתו, נפגש יענקי מפעם לפעם ביזיץ של חיזוק עם חבורה קבועה של עשרים אברכים בני גילו. במפגש הקרוב הם ראו אותו כשתחבושת על ידו השמאלית, ושאלו בדאגה מה קרה לו. יענקי ענה להם דברים כהויתם, ובאותו רגע החליטו חבריו להתפלל עליו בכל לב לרפואה שלמה. פנחס יעקב בן ברכה. אחד מן החברים, בדחן מקצועי, שאל אותו, "ומה תעשה בערב שבת? איך תקצץ ציפורניים לפי ההוראה בשולחן ערוך, שיש לקצץ ציפורניים בדילוג של ציפורן אחת בכל פעם, לפי הסימן 'בדאג'ה'?"

הוא שואל בצחוק, ויענקי עונה ברצינות: "הסר דאג'ה מלבך. בעזרת הבורא המצמיח ישועות, אקיים את ההלכה כימים מקדם".

בני החבורה אינם מאמינים למשמע אוזניהם. הבהדן צחק צחוק גדול ואומר לו "חלמא טבא חזית! חלום טוב ראית. פורים יחול בעוד חודש, ואז תוכל לומר בדיחות כאלה. נראה שמהיום תוכל לקיים את ההלכה באצבעות של יד ימין, וביד שמאל תגיד תודה על מה שנשאר".

יענקי לא נבהל: "אתם צוחקים ממני, ואני עוד אצחק מכם. ימין ה' רוממה! אתם תראו כמו עיניכם איך אקבל משמים אצבעות חדשות עם ציפורניים, ואקיים את ההלכה לגזור ציפורניים בדילוגים כנפסק בשולחן ערוך, הלכות שבת סימן ר"ס".

חודשיים ימים עוברים על ר' יעקב בביקורים סדירים אצל רופא שיחליף לו את התחבושת וימרח משחות. במשך רוב הזמן הזה הוא חש כאבי תופת באצבעות. לילות שלמים עוברים עליו ללא שינה מרוב הייסורים, אבל החיוך נמצא. היום, למעלה משנה מאז הפציעה, הוא יושב בבית שכנו, ר' דוד, ומתאר לו את הסבל הנורא שעבר עליו.

"איך החזקת מעמד?" שואל אותו ר' דוד. ר' יעקב עונה בחיוך וברצינות, כי זה שש שנים שיש לו סדר לימוד קבוע בשער הבטחון, וכן בספר 'שומר אמונים' - מאמר הבטחון וההתחזקות ומאמר השגחה פרטית. באותם חודשיים אפופי סבל הוא לא הלך לעבודה, וכך התפנה הרבה מאד זמן כדי לעסוק ולהתייגע עוד ועוד בענייני אמונה ובטחון. השקיע ראשו רובו, ועמל להעביר את הדברים מהמוח ללב.

משלושה איברים - שלוש עצמות העטופות בעור, בשר וגידים. האמה והקמיצה של ר' יעקב נחתכו באמצע העצם האמצעית, והרופאים הודיעו שהם עומדים לחתוך את פיסת העצם שנותרה ולכסות את המקום הקטוע בעור.

ר' יעקב לא הסכים לטיפול. "לא בחרתי להיפצע", הוא אמר לרופאים, "הקב"ה החליט כמה בדיקת לקחת מהאצבעות שהיו לי. ה' נתן וה' לקח. את מה שלקח, בטוח שהוא יתן בחזרה, אבל שאנחנו נוריד עוד חצי עצם ועל ידי זה הוא יצטרך להגדיל את הנס? לזאת איני מסכים".

ר' יעקב היה נחוש, והרופאים נדו בראשם כחמלה. מסכן, מרוב כאב וייסורים השתבשה עליו דעתו. וכי אינו יודע כי מי שנקטעו אצבעותיו רח"ל, נותר בעל מום כל ימי חייו? מאחורי גבו דיברו עם אמו, ואמרו לה כי ככוונתם להזריק לר' יעקב זריקת הרגעה. אין ספק כי משהו זז לו במוח, אם הוא מדמיין שתצמחנה לו אצבעות חדשות.

ר' יעקב סובב את ראשו. "שמעתי הכול", הוא אמר בקול תקיף, "ואני דורש שלא לבצע שום טיפול שהוא נגד רצוני ונגד אמונת".

פרופסור בכיר ניגש לר' יעקב. הוא הסביר לו מה הוא הולך לעשות, וביקש ממנו לחתום על הסכמה לגיתוח. ר' יעקב אינו חותם. הכאב החד והחותר אינו מקהה במאומה את עמידתו האיטנה. "התורה נתנה רשות לרופא לרפא, ולא יותר מזה. תעשו מה שאתם יכולים כדי לסגור את הפצע בלי לחתוך את העצם".

בינתיים נשלחים צילומים של האצבעות לכל המומחים בארץ, ומאחד המומחים הגדולים ביותר הגיעה הודעה כי יש טכניקה פורצת דרך לסגירת פצעים מעין אלו, ללא חיתוך העצם. ואם יש אדם שמוכן שיטפלו בו בשיטה זו, הם ישמחו לבצע בו את הטיפול.

הטיפול בפציעה של ר' יעקב הפך לאירוע לימודי. עשרות סטודנטים נקראו אל חדר הניתוח כדי לחזות בשלבי העבודה בזמן אמת. ר' יעקב בעצמו ראה כיצד מטפלים באצבעות שלו, וידידו שהעצם החלקית הקיימת נשארת על מקומה. במשך כל זמן הטיפול הוא הרים עיניו כלפי מעלה, משבח ומודה לקב"ה בכל השבחים השגורים על פיו, ומזמר 'מזמור לתודה'.

הרופאים והצוות, תלמידי הרפואה וכל מי שנמצא באזור, ייתכן שיכלו לברך בשם ומלכות 'ברוך משנה הבריות'. איך ייתכן שאדם שסובל כאבים איזמים כאלו, שנעשה בעל מום רק לפני מספר שעות, יושב ומזמר ומודה, כשחיוך

לא היה זה דבר יוצא דופן, שר' יעקב פרל הי"ו, אברך בן עשרים וחמש משכונת בתי אונגרין בירושלים, נשאר בבית הדפוס עוד כמה דקות אחרי השעה ארבע. באותו יום ראשון, ז' בשבט תש"פ, ביקש ממנו חברו לעבודה להמשיך בפיקוח על פעילותה של מכונה אחרת מזו שהוא רגיל אליה, מכיוון שהפעל הקבוע לא הגיע באותו יום. ר' יעקב נענה לבקשה בחפץ לב, ופנה לעבוד עם המכונה השכנה. הוא הבחין בספר שנפל מתחת למכונה, והתכופף להרים אותו. יד שמאלו נגעה בגלגלי השיניים המסתובבים במהירות אדירה, ובאותו רגע, כשהוא נקף את שתי אצבעותיו כפי שהכריזו מלמעלה, נקטעו שתי אצבעות - האמה והקמיצה.

הדם פרץ באחת כמו מפל מים, הייסורים שתקפו אותו באותו רגע בלתי ניתנים לתיאור, אבל הקול היוצא מפיו של ר' יעקב פרל נשמע כלקוח מעולמות אחרים. הוא לא צועק 'איי', איננו נועק בצעקות אימים, לא 'הצילו' ולא 'אמבולנס'. עומד לו האברך ומסתכל על המציאות החדשה של ידו הימנית החסרה והמדממת, ומתוך ייסורים נוראים הוא אומר פרק ק' שבתהלים: "מזמור לתודה!" הוא צועק "עבדו את ה' בשמחה! בואו לפני ברננה!" דמעות הכאב וההודיה מתערבות יחדיו. אני מודה לך, ריבונו של עולם, על עשרים וחמש שנה בהן היו כל איברי שלמים, מודה לך על שלקחת ממני חלק מהם לטובתי, ומודה לך כבר עתה על שאתה עתיד להחזיר לי!

אלו היו הדיבורים של ר' יעקב. דיבורים קדושים ומופלאים מתוך עומק הייסורים. הפועל שלידו חבש במגבת נקייה את אצבעותיו הכרותות של ר' יעקב. תוך רבע שעה הדהיר את מכונתו ממישור אדומים לכיוון בית החולים הדסה הר הצופים. תוך כדי נסיעה התקשר ר' יעקב לאמו, וסיפר לה ברוגע, "אבא שבשמים נתן לי עשר אצבעות בריאות, ועתה הוא לקח ממני שתיים בחזרה. אני בדרך להר הצופים".

אמו הבינה את חומרת המצב, וטסה במהירות מביתה שבשכונת מאה שערים לכיוון בית החולים. בינתיים, כל הדרך במכונית, ממשיך ר' יעקב בדיבורי הלל ושבח לקב"ה, שוב ושוב הוא חוזר ברגש רב על הפרק 'מזמור לתודה', שוב ושוב מודה על האיברים השלמים שבגופו, על מה שהיה, על ההווה ועל הרפואה העתידה לבוא.

הרופאים פנו לטפל בפצוע. הרופאים פנו לטפל בפצוע. הרופאים פנו לטפל בפצוע. הרופאים פנו לטפל בפצוע. הרופאים פנו לטפל בפצוע. הרופאים פנו לטפל בפצוע.

ברגעי הסבל הקשים הוא אמר לעצמו: 'אני מאמין שזה לטובתי באמת! כי הבורא יתברך מרחם עלי יותר מכל מרחם, כמאמר רבנו בשער הבטחון בתחילת פרק ג'. וייסורים הם מתנה. כשמקבלים מתנה גדולה אומרים תודה גדולה, וכשמקבלים מתנה מיוחדת ביותר, מודים פי כמה וכמה. הקב"ה הוא היוצר, והוא מרחם יותר מכל מרחם. הוא זה שהביא עלי ייסורים אלה. זה כמו שהוא אומר לי, אני אבא שלך ורוצה רק בטובתך'. המחשבה הזאת גורמת לר' יעקב רק להודות עוד ועוד, ולברך את הקב"ה בכל מיני ברכות והודאות, תהילות ותשבחות. כשהאב מתגבר ומתחזק, הוא אומר כנגדו 'מזמור לתודה', והמילים פורצות מעמקי לבבו, אמתיות ונוקבות: "דעו כי ה' הוא אלוקים! לו אנחנו! הוא קורא לכל באי עולם להודות יחד אתו - 'בואו שעריו בתודת... הודו לו, ברכו שמו!"

ההלכה שלעולם היא אדם רגיל לומר 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד' (אוי"ח סימן ר"ל סעיף ה'), מקבלת משמעות מיוחדת. פסוקי הודאה נעשים שגורים על פי, דמעות מתערבות בשירה, 'אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני' (ישעיה י"ב).

ר' יעקב לא רק הודה; הוא גם התפלל וביקש בקשות מעומק לבו. הוא שפך דמעות כמים בתחינה שהקב"ה ירחם עליו, וייתן לו כוח להמשיך להודות לו על מה שהיה עד היום, על הייסורים של היום, ועל האצבעות החדשות אשר יצמיח לו בעתיד. בכל ספרי הרפואה כתוב, שברוך הטבע לא יכול להיות דבר כזה, אבל בספרי האמונה כתבו צדיקים שיש בכוח ההודאה להצמיח ישועות מחוץ לדרך הטבע.

ר' דוד שומע ודומע. מאיפה מגייס אברך שעדיין לא הגיע לגיל 26 כוחות נפש כאלו? 'לו לא ראיתי אותו יושב אצלי בבית, מאושר ושמח, לא הייתי מאמין שיכול להיות דבר כזה', הוא אומר.

שמעו נא רבותי, התוצאות לפי ההשקעה. ביום חמישי ח' בניסן, ערב שבת הגדול תש"פ, חודשיים בדיוק לאחר הניתוח, מוזמן פנחס יעקב פרל לביקורת בבית החולים. בזמן שכלל ישראל מנקים את הבית, מנקה לו גם הרופא המומחה את היד בחומרי ניקוי. בימי ערב פסח, כאשר בכל רגע נבראים מלאכים טובים מההכנות הקדושות ליו"ט, נוספו בעולם עוד אלפי מלאכים מכוח ההודאות של פנחס יעקב בן ברכה. במשך חודשיים הוא התחזק מאוד באמונה ובטחון, ובהודאות עצומות מתוך כאבים נוראים. אפילו פעם אחת לא הרהר כלפי מעלה, אלא הצדיק עליו את הדין. מעל לאלף שעות היה פיו ממלמל 'גם זו לטובה'.

הרופא מנקה את האצבעות, התפרים נעלמו, הוא מסיר שכבות של לכלוך ושאריות של משחה, ומול עיניו הנדהמות מתגלות אצבעות שלמות. אצבע אלוקים היא! העצם האמצעית שבכל אחת מהאצבעות הושלמה, ומעליה צמחה עצם נוספת, לבושה גם היא בעור, בבשר ובגידים, כולל ציפורן!!! שתי אצבעות חדשות לגמרי, בריאות ונכונות לפעול ולעשות לכל דבר.

ר' יעקב זוקף את אצבעות ידו, המעידות כאלף עדים ויותר כי רק הבורא יתברך לבדו פועל גבורות. הוא לבדו עושה חדשות, הוא לבדו מצמיח ישועות, ועל כולם - הנפלאות, בורא רפואות. רק הוא יתברך אדון הנפלאות, המחזק בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. הרופאים היו חייבים להודות שזהו נס גלוי, מחוץ לדרך הטבע. ומאז יש לו, לר' יעקב, פירושים חדשים בתפילות. "מודים אנחנו לך... על נפלאותיך... ועל טובותיך... על חיינו המסורים בידך". הו, כמה צריך להודות על האיברים השלמים שיש לנו. "ברכי נפשי את ה'!" כשהוא משתפך ב'נשמת' ומגיע למילים "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך", הוא מסתכל על האצבעות החדשות ומתרגש עד עמקי הלב. ובאמרו 'מזמור לתודה', המזמור אשר ליווה אותו בעניו העלה אותו לרום המעלות, וזולגות דמעות מעיניו.

ר' יעקב נפצע בשבוע שבו קוראים פרשת 'בשלח', שבת שירה. בקריעת ים סוף הורו בני ישראל באצבע וקראו "זה קלי ואנוהו". כבר אז, כשניגד דמו כמים, הוא היה בטוח שיבוא היום והוא יורה באצבע "זה קלי!"

וכך אכן היה. הנה אלוקינו זה, קיוינו לו ויושיענו.

- - -

מאיפה היו לר' יעקב הכוחות להגיב מיד בהודאה להשם? איך מגיע אברך רגיל לדרגות נעלות כאלו של אמונה והודאה בהש"ת, עד שזוכה ונעשה לו נס שלא כדרך הטבע?

לפני כשש שנים, בשנה הראשונה לנישואיו, הוא סבל מכאבי גב. תחילה היו הכאבים קלים, אולם הם נמשכו זמן רב, והלכו והתגברו. גבו נעשה כפוף כל כך, עד שנראה היה שהוא מקופל לשניים. מי שהלך מאחורי ר' יעקב חשב שלפניו זקן בן תשעים, אולם כשראה את פניו היה נדהם לראות פנים צעירות, ילדותיות כמעט. הוא פנה לרופא כדי לברר את פשרם של הכאבים החזקים, וכך גילה שהוא סובל מפריצת דיסק. הרופא המליץ על ניתוח. מבירור עם עסקנים הבין ר' יעקב, שאחרי הניתוח החיים אינם חוזרים למסלולם. כל מי שעבר ניתוח כזה הופך למוגבל בתנועותיו, כשהגבלה העיקרית היא שאסור לו לשאת משא כבד, אף לא דלי מים. ר' יעקב החליט לדחות לעת עתה את הניתוח והמשיך ללכת בגב כפוף ולסבול מכאבים קשים.

בבית המדרש פגש בו ידידו ר' חיים משה ברוין הי"ו, ורצה לעודד אותו. הוא ניגש אליו ואמר לו - יש לי סיפור בשבילך.

הוא פתח וסיפר את המעשה שסיפר לאביו ר' דוד וייס הי"ו מפלטבוש. לר' דוד יש חברותא, רופא עיניים במקצועו, וזה סיפר לו שיום אחד הגיע יהודי מארץ ישראל במטרה לטפל בעינו השמאלית. אחרי בדיקה של שתי העיניים, אמר הרופא שהעין השמאלית כבר יצאה מכלל שימוש רח"ל, ומה שדחוף עכשיו זה להציל את העין הימנית שעדיין רואה, ולכן נדרש ניתוח חירום.

היהודי, שכלל לא העלה על דעתו שזה המצב, ביקש מהרופא לעזוב את שטח בית החולים

ולחזור בעוד כשעה. הוא נכנס לבית כנסת ריק, ומול ארון הקודש התחיל להודות ולהלל לה' יתברך על כל הטובות שעשה עמו עד היום. מנה את כל האיברים מכף רגל ועד קדקוד, אלו שברחמי הש"ת פועלים כתקנם. לבסוף, אחרי ההודאות המרובות ופסוקי ההלל וההודאה שיצאו מליבו הטהור ונמשכו במשך שלוש שעות, יחד עם קבלה עצמית להתחזק יותר בשמירת העיניים, התפלל היהודי לה' ואמר, שרוצה להודות לו גם על עיניים בריאות הפועלות כשורה.

כאשר שב אל הרופא, טרם נכנס לניתוח, ביקש לעבור שוב את הבדיקה. הרופא בודק ואומר - חל שיפור. נחכה עוד קצת.

במשך שלושה ימים נבדק היהודי. בימים אלו, הרבה בהודאה על העבר, על ההווה ועל העתיד. בסיומם שוב נערכה בדיקה, והנה הפלא ופלא - עיניו בריאות לחלוטין. הרופא שלח אותו לביתו בלי שום טיפול, והודיע לו שעליו לכוון היטב בברכת 'פוקח עוריים', כי אצלו התרחש נס כפשוטו ממש, מכמעט עיוור

הוא חזר לראות כאחד האדם.

ר' יעקב שמע את הסיפור, וראה בו מסר משמים. הוא התחיל להודות לה' על כל פרט בחייו, ועל כל האיברים הבריאים שניחן בהם. הוא הודה גם על הגב שהיה בריא עד היום, ועל שיהיה בריא בעתיד הקרוב. בתחילה זה לא היה קל. הוא היה צריך להפוך את כל הילוך המחשבה, כדי שהתודה תבוא מעומק לבו. אבל עם הזמן, התרגל לחשוב כי כל מה שה' עושה הוא לטובה, והתודה בקעה אכן מפנימיות נפשו. גבו הלך והתיישר, ומראהו החיצוני נעשה תקין לחלוטין. רק הגב המשיך לכאוב. הוא פנה לבקש ברכה מרבו לבריאות איתנה, וגם הוסיף קבלה, להתחזק בהימנעות משיחה בטלה עם התפילין.

הפלא התרחש. ר' יעקב הבריא לחלוטין! האיום שמא לא יוכל להרים משאות כבדים, התפוגג לגמרי. בעבודתו הוא מרים משאות כבדים במיוחד, ברוך ה', כה ייתן וכה יוסיף לו הקב"ה כוח ואון לעבדו בלבב שלם!

יש אנשים ששמעו את הסיפור 'אצבע אלוקים' והתקשו להאמין. לכן הכנסנו לקו שיחה עם ר' יעקב פרל בעצמו. אפשר לשמוע את בעל המעשה, מעיד כי אכן כל פרטי הסיפור אמת. באצבעותיו החדשות יש סימן של המקום שבו נחתכו, והציפורניים החדשות מבריקות יותר מבשאר האצבעות. אולם האצבעות פעילות בדיוק כמו האצבעות המקוריות. ר' יעקב מקפל את אצבעותיו - "זה עובד!" הוא אומר, ולסימן שנותר עליהן הוא קורא "זכר עשה לנפלאותיו".

והזכר הזה מזכיר לו שוב ושוב: להודות! להודות! להודות!

(מתוך השיעורים בשער הבטחון 208-209)

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

שאלה מספר 22

ידוע אשר אין רע יורד מלמעלה. יש דברים שמוכח הדבר שהוא רע; לדוגמה, אחד שיש לו צער גידול בנים, ובניו אינם הולכים בדוך הישר ר"ל. איך אפשר לראות דבר הזה טוב?

ג.א. מחיפה

בהדי כבשיה דרחמא

רבים מהקוראים הביאו את סיפורו של חזקיהו המלך, שלא רצה לשאת אשה משום שראה שבניו יהיו חוטאים, ונוף בו ישעיהו הנביא: בהדי כבשיה דרחמנא למה לך? ובסופו של דבר על ידי בנו של חזקיהו - מנשה - צמחה טובה לכלל ישראל, שפתח פתח לבעלי תשובה לשוב אל ה'.

טוב הגנוז

לא תמיד במבט שלנו אפשר לראות את הטוב שבכל דבר, אך גם בעינינו יש בזה טוב מוסתר. וכך מביא לנו הרב ישראל בר שלום מירושלים מספר 'שבט מוסרי' (פ"ו אות ה'): אדם שקורה לו מקרים רעים וכגון בבנים בלתי הגונים. לבניו הגיע ניסיון זה להרבות שרם, ולאבא הגיע ניסיון זה למרק עון. ואין ספק שלטובתו בא. כך גם מביא הרב אהרן וייס מבני ברק מספר 'צדקת הצדיק' (אות ע"ח) וז"ל: "פעמים גם בנים רשעים, אפשר שיהיה נצמח איזה טובה לאב". ועי"ש שמביא הרבה דוגמאות לכך.

הבן הזה, שסר מדרך הישר, בכוחו להוציא יקר מזולל, וכך מביא לנו הרב שלמה זלמן בוים מביתר עילית: מובא בספיק"ק אשר החזיר בתשובה מעלה ניצוצות שהיו לכודים בקליפות, והתקווה היא שכשהבנים יחזרו בתשובה הם יתקנו תיקון גדול.

נקודה טובה נוספת היא, אשר מחמת צרה זו יש בכוח האב להמליץ זכות על ישראל. וכך מספר לנו הרב משה גולדמן מביתר עילית על בנו של ה'באר מים חיים' שסר מהדרך, והיה אביו הצדיק מטפל בו. פעם אחת כאשר הסתאב הבן ביינו בא אביו וניקה אותו, ואמר: ריבונו של עולם, ראה נא, אפילו בני שאינו הולך בדרך טוב ואני מתבייש במעשיו, עם כל זה אני מטפל בו, כרחם אב על בנים. כן ריבונו של עולם, רחם נא על בניך בני ישראל, אפילו הם חוטאים לפניך. דברים דומים אומר לנו הרב משה דלזניק מירושלים: לדאבון לב יש יהודים רבים מזרע ישראל אשר אינם שומרים תורה ומצוות, ומן השמים חפצים שיתפללו עליהם שתתערה עליהם רוח טהרה. לכך מגלגלים מהשמים שבנים ממשפחות טובות זקוקים לאותו דבר, וכך מתפללים ההורים על כל עם ישראל.

טוב הנסתר

הרב חיים שטרן מבני ברק: בנוהג שבעולם, לתבל המאכלים בתבלינים חריפים. תבלינים אלו כשלעצמם קשים הם לאכילה, אך כאשר הם מעורבים במאכל, הם ערבים מאוד. כך גם בהנהגת הבורא: לנגד עינינו אין אנו רואים את התמונה המלאה. לפעמים דבר שנראה מר אינו אלא חלק קטן ממכלול שלם, ואין לנו מושג כמה טעם טוב מוסיף הדבר.

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-300-11-300 שעות 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) [זמן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עד יום ראשון פרשת מטות מסעי. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

מעולם לא האמנתי שזה יכול לקרות לי, אבל זה קרה: בגיל מבוגר ביותר, השתנו החיים שלי לחלוטין. כל ההסתכלות שלי השתנתה, חיי נהיו רגועים ושלווים בהרבה, ושמהים יותר. כל היום אני מודה לקב"ה על כך שהביא לעולם את יקו השגחה פרטית!

מצד המקילים

י.ג. בני נק

שיחה שהגיעה למערכת

יום חמישי ז' בתמוז - 9:57 בבוקר
נא קחו את התרומה שלי, ואם אזכה
בישועה אתרום עוד בע"ה.

יום חמישי ז' בתמוז - 12:14 בצהריים
ברוך ה' עשיתי אני יוצא מבית המשפט,
זוכיתי בצורה פלאית, נא קחו עוד
תרומה כתבתי.

מצד החוננים

קח גם אתה שותפות קבע
בהצפת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים:
בנים ובני בנים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק	מטלוח בדואר	בעמדות נדרים
902 לאומי סניף 3	ת.ד. 5475	פולס על שם
חשבון 57390056	ירושלים	'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

הסכם יששכר זבולון

בחי' אלף מאינים לחדוש

בכול העולמי השגחה פרטית

על ידי ולכות עירן ישראל בן טרז אסתר
והו"ר איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו

לזכר הרה"ק רבי שלמה בן יצחק וצוק"ל הי"ד מקרלין
והרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה וצוק"ל מקערסטיר
ולע"נ הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחטי"א הרב יעקב
ולכות עובדי מרים פינגסיים

עלוניים ל-80 בתי כנסת

לכות חיה שרה בת רייזל ולכות צארטל רבקה בת רייזל
לישועה הכללית והפרטית

עלוניים ל-40 בתי כנסת

לכות נועה מלכה בת מרים שתתקבל לבית ספר בניקל

לכות רבקה בת אריאלה רחל
ליווג הגון ולאמונה תמימה בהקב"ה

בעילום שם

להצלחה ברוחניות וגשמיות לתורמים ולבני ביתם
הרב אלתר שמעון הולס שליט"א
לכות את הרבים

המעוניינים להפיץ את העלון

מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 12:00 ל-14:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"ד

מעלון הילדות היה לא תשלום למפיצים 250 עלונים מעלה
במצגת מקודדת חלוקה או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

העלון יוצא לאור בשפות

עברית, אידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 023011300@gmail.com

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

רצה תענוג אמתי?

למעשה, זהו שורש העניין. סימן לביטחון - להתענג
מהביטחון. כשמתענגים על הביטחון אז זוכים למילוי
משאלות הלב בראיית ישועת השם עין בעין.

ההתחזקות בביטחון אינה קלה, ויש בכך ניסיונות רבים.
אך תמיד צריך לזכור כי כל ניסיון בא בכדי לחשל,
ומטרת הניסיון להביא את האדם לידי התעלות. כלל
ויסוד גדולים במידת הביטחון הוא לבטוח בחזקת ה'
יתברך, ללא שום פפקוק ופחד.

זקני אב"ד בני ראם הגאון רבי ישעיה שנייבאלג זצ"ל
אמר פעם, מהו ענין ה'יתשליך' שעושים בראש השנה?
ענין ה'יתשליך' הוא להשליך הכול על ה', 'השלק על
ה' יתברך'.

הכדאי ביותר זה לעשות 'יתשליך' בכל יום, לא לחכות
לראש השנה. ברגע שהאדם משליך את הכול על ה', אז
הקב"ה משפיע עליו שפע רב.

אם האדם מקיים "הוסר ממנו יגון ואנחה", אז מתקיים
"ומלך עלינו אתה ה' לבדך", אז הקב"ה מולך על האדם
ומשפיע עליו באופן פרטי.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

לעילוי
נשמת
שלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

386

פרשת בלק תשפ"א

המדוברת, ולא את שפת האידיש. כשילדי העיר זיהו כי הכלב הוא יחיד מסוגו, בהיותו מבין את שפת האידיש, הם מצאו תעסוקה חדשה להשתעשע בה מידי ערב. כל ערב הם היו מתאספים סביבות הכלב, ומחלקים לו פקודות באידיש; מריצים אותו מכאן לשם ומשם לכאן, ומפתים אותו לאכול 'בובקעס' זרעונים וכדומה. היו ילדים שאף הגדילו לעשות – הציקו לו, משכו באוזניו ובזנבו, זרקו עליו אבנים וחפצים ועוד.

כצפוי, פעם אחת פקעה סבלנותו של הכלב, והוא התנפל על אחד הילדים, נשך אותו בצורה אכזרית ופצע אותו אנושות, ותהום כל העיר. הילדים הקטנים הסתובבו סהרוריים ומשתוממים: "היתכן שכלב מיוחד כמותו שמבין את שפת האידיש - יבצע מאורע כה מחריד!? כלב יחודי כזה ממשיך לנשך כאחד הכלבים הפשוטים?!...".

"אולם אני לקחתי מזה תובנה חכמה לכל החיים", אמר לי רבי חנא, "התובנה היא - כי כלב נשאר כלב! אפשר להחדיר בו חכמה כזו וחכמה אחרת, הבנה כזו והבנה אחרת. אפשר אפילו לאלף אותו להבין את שפת האידיש, כמנהג בעלי בתים חשובים דפה. אבל אין לטעות: כלב נשאר כלב עד יומו האחרון, את שורשו ומהותו לא שייך להחליף ולשנות בשום צורה!".

"יסוד זה מצוי גם בעבודת השם", המשיך רבי חנא לומר, "אדם שלקוי במידות רעות ואינו עובד על עצמו לשפר ולתקן את מידותיו, ניתן לאלפו חכמה ובינה, יתכן אף למלא את ראשו בדברי נבואה. אולם כל עוד שמהותו לא משתנית, כל הידיעות וההשגות לא יעלו ולא יורידו, הם לא יצליחו לשנות בו מאומה מבחינת עצם האישיות, והוא ישאר אותו אדם שפל, אנוכי ומושחת".

כזה היה בלעם. התורה מעידה עליו: 'יודע דעת עליון', 'מחזה ש-די יחזה'. כלומר, הוא אכן השיג השגות עליונות, הבין רזי עולם, אך כל זמן שלא השיב לליבו את ההשגות המופלאות הללו, ולא שינה את מזגו הרע ושחיתותיו - הוא נשאר חוטא שפל מהרובד הנמוך ביותר.

למרות רוח האלוקים שנחה עליו, ולמרות שפיו היה מלא דברי חכמה ונבואה, הוא גילם בדרכיו את סמל השחיתות והרוע. הוא יעץ בשעתו לפרעה מלך מצרים לזרוק את כל הזכרים ליאור (סנהדרין קו:), וכן יעץ לבלק להכשיל את ישראל

ויפתחוה' את פי האתון (כב, כז)

עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן... ופי האתון (אבות פ"ה מ"ו)

תמוה לכאורה, מדוע היה צורך בנס מיוחד זה של דיבור האתון, וכי לא היו הדברים מתקבלים גם אילו היו נאמרים על ידי המלאך?

ביאר בספר 'דרש דוד', דהנה יש להבחין בין נבואתו של בלעם, לנבואתם של נביאי ישראל. שהנביאים בישראל זכו לנבואה רק אחרי שהכינו עצמם וזיכנו את עצמם בזיכור אחר זיכור עד שביטלו את מחיצות החומר ונעשו ראויים לקבל את דבר ה', וגם עצם ההתנבאות הביאה אותם לפסגות רוחניות גבוהות. לעומת זאת בלעם, לא קידש עצמו ולא הכין עצמו לנבואתו, אלא היה עולה על יצועו כאחד האדם, ומתנבא, וגם הנבואה לא קידשה אותו ולא שינתה את מהותו, שהרי היה בלעם היפך הקדושה כמבואר בחז"ל, וגם במידותיו היה מושחת, שהיה בעל עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה.

וא"כ יוצא שהנבואות שהתנבא בלעם, רק עברו דרכו בתור 'צינור' בעלמא שעשוי להעביר את דבר ה' אל אומות העולם, אבל לא הקנו לו כלום, ולא נכנסו בקרבו, וממילא נשאר אחר הנבואה כמו שהיה לפניו. ולכך רומז הנס של פתיחת פי האתון, כי האתון גם כאשר היא מדברת - עדיין נשארת אתון, וה"ה בלעם לא השתנה ע"י ההשגות שחווה וע"י נבואתו ונשאר שפל כמו שהיה.

* * *

סיפר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: שמעתי פעם מפי יהודי ישיש מופלג מוותיקי תלמידי ישיבת ראדין, הרב הגאון רבי חנא קלצקי זצ"ל. איש תם וישר דרך, שהתגורר בימי זקנותו בעיר ליקווד בארצות הברית. הוא סיפר לי, כי בשנות ילדותו הכיר במקום מגוריו יהודי תמהוני שהחליט לאלף את כלבו, ולימדו להבין את שפת האידיש...

באופן כללי, הדגיש לי רבי חנא בדבריו, היה זה דבר נדיר מאוד שיהודי חרדי יחליט לגדל כלב בתוך ביתו, וגם אותם יחידים שהתעקשו לגדל כלבים, כפי מנהג הגויים, אילפו אותם להבין את השפה הפולנית, השפה המקומית

בבנות מדין עבור בצע כסף (כמובא בסוף הפרשה). על אף שהשיג וידע היטב את החביבות לה זוכים עם ישראל מאביהם שבשמים.

ניגודים כאלו יכולים להימצא רק במי שאינו משיב לליבו את ההשגות שהשיג, ולא חושב אף לא לרגע אחד כיצד לשנות את עצמו, ומשאיר את הכל כידיעה גרידא. לכן שום דבר לא משתנה במהותו והוא נשאר רע ומושחת כפי שהיה. עד כדי כך שכל מה ששייך לדרוש אודותיו לגנאי - חז"ל נותנים לנו רשות לדרוש (סנהדרין שם). **[מתוך 'אוצרותיהם אמלא']**

* * *

בשלהי השואה האיזומה. ארגון הג'וינט התארגן לעזור לפליטי החרב באירופה, בחלוקת סלי מזון, ובעיקר לסטודנטים היהודים. כמובן שהתחדש אז ביתר שאת הפולמוס הנוקב על מעלתם של בני הישיבות, ואנשי ההשכלה שבתוך הג'וינט סרבו לאשר חלוקת מזון לבני הישיבות הפליטים, בטענה כי הם 'לא מועילים' כלום בלימודם!!!

מספר הגאון רבי **יונה בלומברג** צ"ל, משרידי בני הישיבות בליטא, שהוא נשלח לייצג את בני הישיבות בוועד הג'וינט שישב בגרמניה. הוא בקש את רשות הדיבור וכך אמר: "הרב סניעג שהיה רב ראשי של צבא ליטא, ואח"כ התמנה לרבה של קובנא, בזמן המלחמה נלקח לאחד המחנות של הגרמנים ימ"ש. הם בנו את המחנה למרגלות גבעה גבוהה מאד, ומסילת הרכבת הייתה בראש הגבעה. [זו הייתה כוונתם הזדונית, ימ"ש - שכל פעם שהובאו יהודים למחנה, היו צריכים להתדרדר בחולשתם את כל מדרון הגבעה עד פתח המחנה...] משהסתיימה המלחמה שוב הגיעה רכבת לראש הגבעה, אבל הפעם של הצבא האמריקאי, שהביא חבילות מזון ליושבי המחנה. התעוררה בעיה כיצד יורידו את החבילות במדרון לפתח המחנה? לא היו מספיק חיילים לעשות זאת, אז הכריזו המפקדים כי מי שיעלה במעלה הגבעה לקחת חבילתו, יזכה בארבע חבילות.

אחד השרידים הרב סניעג צ"ל היה תשוש וחלוש מלעלות למרומי הגבעה, והוא ניגש לאחד הצעירים שהיה נראה יותר חסון וביקש ממנו: "תעשה לי טובה, תעלה ותביא בשבילי חבילה אחת משלך, ואני אוכל ואתחזק ואוכל לעלות ולהחזיר לך חבילת מזון משלי".

תגובתו של הצעיר היתה: "לא מסכים!!".

אמר הרב בלומברג, שאת הסיפור הזה שמע מהצעיר עצמו... שאמר לו: "ומה נראה לך שהסכמתי לו? ודאי שלא! הגרמנים הפכו אותנו לחיות רעות... לא היו לנו הרגשים של בני אדם".

המשיך הרב בלומברג: "יש לי עוד סיפור קטן, והוא קרה במחנה עבודה אחר בזמן המלחמה. היה יהודי במחנה שקראו לו גרשון ליבמן [הלא הוא הגה"צ ר' גרשון ליבמן צ"ל מגדולי

תלמידי הסבא מנוברדוק]. יום אחד ראה ר' גרשון שסוחבים יהודי בשם יואל זוילער לחדר המתים של המחנה, הוא הלך בעקבותיהם, וכשיצאו ניגש אליו וראה שיואל זוילער עדיין נושם וחי.

"באותו זמן הוא שמע את הכרוז הקבוע המכריז על חלוקת המרק לאסירי המחנה, והנה לא הוזכר שמו של יואל זוילער, מבחינתם הוא מת... כשהזכירו את שמו של ר' גרשון, אץ רץ לקחת את צלחת המרק שלו ושב לחדר המתים, והכניס כפית אחר כפית לפיו של יואל זוילער, עד שהוא התאושש וקם על רגליו, והוציאו חזרה לצריף שלו".

ממשיך הרב בלומברג: "סיפרתי לאנשי הג'וינט את שני הסיפורים האלו, וסיימתי - תדעו לכם, הצעיר הראשון שלא הסכים לתת חבילה לזקן התשוש היה 'סטודנט!' והצעיר השני שתרם את מנת המרק היחידה שלו שזהו כל אוכלו לאותו יום, היה 'בחור ישיבה'!! בעוד אתם דנים מיהו סטודנט ומיהו בן ישיבה, תדונו דבר ראשון מיהו בן אדם!!!".

הדברים מיד הובנו, ועל המקום יו"ר האסיפה של הג'וינט הכריע שמהיום יחלקו גם חבילות מזון לבני הישיבות.

מסיים הרב בלומברג: "אגלה לכם מדוע יו"ר הג'וינט נלחץ מאד, ומיד אישר את בקשתי לבני הישיבות: הוא עצמו היה הצעיר שסרב לתת חבילת מזון לרב סניעג! והוא זה שסיפר לי זאת בעצמו!! וכדי שלא אמשיך בתגליות האלו הוא מיד אישר את ההחלטה...!!".

לימוד התורה מרומם את האדם, מחנכו ומלמדו אורחות חיים, עד שגם במצבים הכי קשים הוא אדם!! לימוד חכמות העולם אין בכוחו אלא ללמד ידיעות מדע וחכמה, והלומד נשאר בהמי כמות שהיה, ובמצבים קשים מתגלה כי אין רגש אדם בתוכו!!!

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב בנימין בירנצוויג]

פֵּעַת יֵאָמַר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מִהַ פֵּעַל אֵל (כג, כג)

יאמר על יעקב ועל ישראל מה פעל אל, כלומר, כל כך יעשה הקב"ה נסים וגבורות לישראל עד שיאמרו הכל כמה פעולות פעל הקב"ה עם אלו, והוא כמו 'מה רבו מעשיך ה' (דעת זקנים מבעלי התוס')

הקב"ה פועל נסים וגבורות לישראל, הן ביחיד והן בציבור, בין בנגלה ובין בנסתר, ובפרט כשיהודי פונה ומתפלל אליו.

* * *

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מאחד מראשי הכוללים שליט"א, שלפני תקופה הגיע אליו השכם בבוקר אחד מהאברכים הלומדים אצלו ונתן לו 400 שקל -

במקומם, ולא נראה אפילו גרמני אחד בכל השטח. הם נעמדו בשמחה להתפלל מנחה, נטלו בשמחה את התפילין והתקדמו לתוך היער, בכדי להגיע למקום המחנה החדש של הפרטיזנים.

אלא שכשהגיעו לאותו מקום הם מוצאים את כל בני המחנה מוטלים מתים על הקרקע, ולא נשאר אפילו אחד חי... התברר, שכשנודע לגרמנים שהפרטיזנים ברחו לעומק היער, לא ויתרו, רדפו אחריהם והשיגום. אלא שבאותה שעה עשו שני האחים את דרכם חזרה בדרכים שאינן סלולות, ולא ראו אותם הגרמנים, ונפשם ניתנה להם לשלל בזכות חזרתם אחר התפילין. וראו בחוש כי מחמת מסירות נפשם עבור המצוה זכו בהשגחה פרטית מיוחדת ונתרו בחיים. **[מתוך 'באר הפרשה']**

* * *

סיפור נפלא זה מופיע בגיליון 'פיקודיך דרשתי' - בעדות אישית מפי בעל המעשה: הרב ג., גיבור סיפורנו, היה נהג חדש וטרי בעת שהחנה את רכבו בחניון צפוף באחת משכונות ירושלים, וכשניסה לצאת מהחניון - לא הצליח לסובב את ההגה כיאות, ונתקע בעוצמה ברכב שחנה בחניה. מעוצמת הפגיעה נשבר מכסה הבגאז' של הרכב, פנסיו התנפצו, הפח נמערך, בקיצור - נזק רציני... הרב ג. לא ידע את נפשו. הן זה עתה קיבל את הרישיון, הוא נהג חדש, לא נעים להתחיל את חיי הנהיגה בתאונה שכזו... הוא מביט לכל עבר, מחפש את בעל הרכב, וכשהוא מגלה שהוא לא בסביבה, הוציא פתק מכיסו, רשם התנצלות נרגשת בכתב ידו, הוסיף את מספר הטלפון שלו, והותיר את הפתק על השמשה הקדמית של הרכב הנפגע, כמקובל במקרים כאלה.

כצפוי, למחרת בבוקר צלצל מכשיר הסלולרי שלו, והאיש מעבר לקו הזדהה כבעל הרכב הנפגע. הרב ג. התנצל מעומק הלב, וביקש מבעל הרכב לסור למוסך, לבדוק מה גודל הנזק, והוא בוודאי מתחייב לשאת בעלויותיו... אלא שהרב ג. לא העלה בדעתו באיזה סכום מדובר, ולבו נרעש כשהאיש שב והתקשר, ובישר לו ביובש: "הייתי במוסך, וצר לי לבשרך כי עלות התיקון היא 8000 שקלים. מתי אתה יכול להעביר לי את הכסף כדי שאוכל להכניס את הרכב לתיקון?"

לבו של הרב ג. צנח. 8000 שקלים? הן זהו סכום עצום, כגובה כל הכנסתו החודשית הקבועה! ריבונו של עולם, איך מתמודדים עם נזק שכזה, עם חור כה גדול בכיס?!

כעבור כמה שניות התאושש, ואז השיב לבעל הרכב בנימוס: "ראה נא, איני מתכוון להתחמק, עשיתי את הנזק - ואשלם את כולו, עד השקל האחרון, אלא שאין לי כסף כרגע. התואיל להמתין עם ביצוע התיקון עד העשירי לחודש, המועד בו משכורת נכנסת אל הבנק, ורק אז תכניס את הרכב לתיקון, כשאוכל לשלם לך את הנזק מידיתי?"

תרומת קודש מחמיו עבור הכולל. אותו ראש כולל היה מאד מקפיד שלא להשאיר סכומי כסף אצלו במזומן אלא היה רגיל מיד להפקיד הכל בבנק. אך 'משום מה' הסכום המדובר נשאר בכיסו, ו'משום מה' בסוף הסדר החליט לתת סכום זה לאברך נזקק. הוא סקר בעיניו את מאות הלומדים והחליט 'משום מה' לתת לאברך פלוני בלא שידע בעצמו מדוע נותן לו ולא לאחרים. הוא ניגש אליו ונתן לו 400 שקל בלא אומר ודברים...

למחרת ניגש אליו החברותא של אותו אברך, וסיפר לו, כי אתמול בתחילת הסדר סיפר לו החברותא, כי זקוק הוא להחזיר היום 'לגמ"ח' 400 שקל כפירעון הלוואה, וכבר הוציא מהבנק סכום זה, אלא שבטרם שיצא לכולל הודיעו לו בביתו שזקוקים הם ל-400 שקל לתשלום חוב כלשהו, ונתן להם, וכבר אין יכול להוציא עוד כסף מהבנק כי נגמר הכסף, ואינו מסוגל נפשית לחפש הלוואה, ועל כן מבקש מהקב"ה שישלח לו עזרו מקודש בלי הלוואה, "ואכן נשלחת כמלאך מן השמים..."

ראו נא ראו את נפלאות ההשגחה, כמה דברים שאירעו 'משום מה' בשביל למלאות לאותו אברך את שאלתו... כי אכן כל ברואי מעלה ומטה אינם אלא 'שלוחי דרחמנא' להביא את רצונו יתברך לידי מעשה.

* * *

סיפר אחד הרבנים מהדור הקודם - שלאחר מלחמת העולם השנייה קבע את מושבו בארה"ב - שבשנות המלחמה הצליח לברוח ביחד עם אחיו אל תוך היער והצטרפו שם לקבוצת פרטיזנים. בדרך כלל קבוצות הפרטיזנים היו או כולם יהודים או כולם גוים, המקרה הזה היה שונה בזה שהוא ואחיו היו שני היהודים היחידים בתוך קבוצה גדולה של פרטיזנים גוים. והנה, אצל הפרטיזנים היה מקובל שהיו ממנים 'שומר' שישב על עץ גבוה, והיה צופה למרחק לראות האם הגרמנים ימ"ש מתקרבים לעבר היער.

באחד הימים הבחין השומר בחיילים מתקרבים, מיד מיהר להודיע לכולם וכל בני הקבוצה נמלטו על נפשם ונכנסו לעומק היער העבות, בכדי להגיע לקצה השני. גם אותם אחים ברחו כל עוד רוחם בקרבם, אלא שכשהגיעו למקום מבטחים גילו לחרדתם שמרוב בהלה שכחו את התפילין במקום הקודם... ואז החל הספק לכרסם בליבם, מצד אחד רצו לחזור על עקבותיהם בידעם שאם לא עכשיו אימתי, ואם לא ידאגו עכשיו לעצמם מי יודע אימתי יזכו שוב להניח תפילין... ומאיך הרי סכנת נפשות יש בדבר, ויש חשש גדול שיתפסו אותם האויבים, חלילה. אך הם החליטו שאינם יכולים לוותר על מצוה זו ויהי מה... ובמסירות נפש חזרו האחים למקום המחנה הראשון, אמנם מחמת הסכנה שבדבר הם עשו את דרכם בדרכים עוקפות שאינם סלולות כדי שלא ירגישו בהם הגרמנים. ובאמת כשהגיעו למקום הקודם שמחו מאד לראות שהתפילין מונחות שלמות

בעל הרכב ניאות להמתין מספר שבועות, והרב ג. החל לחסוך מפתו, מנסה להתקיים במינימום הנדרש, להדק את חגורת התקציב המשפחתית. הן בחודש הבא אין לו משכורת - כולה משועבדת לתיקון הנזק!

הגיע היום הגורלי, יום כניסת המשכורת, [ובמקרה - היה זה ביום ההולדת של הרב ג., עת רצון אישית שלו...]. הרב ג. יוצא מביתו לתפילת שחרית, מתכנן לטפל בהעברה הבנקאית בשעות הבוקר - עם שובו מהתפילה. על פניו שרויה עננת דאגה, מי יודע מהיכן יתקיים בחודש הקרוב, הרי כל משכורתו עומדת להיעלם...

הוא נכנס לבית הכנסת ופותח בתפילה נרגשת. מכון בכל מילה, ובמקומות המיועדים לכך - מוסיף תפילה משלו. בדמעות ובתחנונים הוא מבקש מהבורא מוצא מהסבך, הכנסה נוספת, סכום שייפול עליו משמים, משהו שיעניק לו חמצן של פרנסה בחודש הקרוב. בקול נרגש הוא מבקש מבורא עולם, כי ישמור על משפחתו שלא יחסר להם דבר, הזן את העולם כולו בטובו - ישמור על בני משפחת ג., שגם החודש יהיה להם מה לאכול...

תפילתו ארכה שעה ארוכה, הוא חש כי לבו נפתח, מעיין דמעותיו נבע מאליו. רק בשעת בוקר מאוחרת שב מבית הכנסת, ואז גילה על צג הטלפון 10 שיחות שלא נענו, כולן מבעל הרכב. 'הן לא התכוונתי להתחמק, אני עושה לו היום את ההעברה, למה הוא רודף אחריי?!' - רטן לעצמו, 'עכשיו אני מטפל בהעברה, לא צריך להתקשר בשביל זה 10 פעמים!'

הוא מתקשר לבעל הרכב, והלה - בקושי יכול לדבר, כולו נרגש, נפעם, המום... הרב ג. מתבלבל, אינו מבין מה פשר השתיקה, מדוע האיש מתנשף, וממתין בסבלנות כדי לשוחח אתו בנחת. ואז בעל הרכב צועק: "אתה איש טוב אתה, לא יודע, אבא שבשמים אוהב אותך, איזה מזל יש לך..."

"מה קרה? מה קרה?" - ניתר הרב ג., עדיין לא מבין אם הלה מבשר טובות או רעות, אם הוא רציני או ציני. ואז מספר לו בעל הרכב, כי לפני כשעה נכנס אוטובוס אגד נהוג בידי נהג ערבי לאותו חניון בו חנה הרב ג., וגם הוא לא הצליח לצאת מהחניה בקלות. בשלב מסוים, במהלך סיבוביו בנסיונות לצאת, לא הבחין ברכב העומד בפינה, ופשוט מעך אותו לחלוטין, הפך אותו לערימת גרוטאות מרוסקות...

"אתה לא מאמין!" - הוסיף בעל הרכב ואמר, "לפני כמה דקות הגיע שמאי של חברת אגד, בדק את הרכב, וקבע לי פיצוי - תשלום מלא של מחיר הרכב, כי הוא התרסק לחלוטין. ואתה, הרב ג., אתה פשוט ניצלת בנס. האוטו איננו, הנזק שעשית נמערך תחת נזק אחר, ואני מקבל את הסכום במלואו מאגד - כך שאתה פטור מתשלום, בר מזל שכמורך!"

לבו של הרב ג. ניתר בהתרגשות. הן לפני שעה קלה עמד והתפלל, הרהר על פתרונות שונים שיכולים לפתור את מצוקתו הכלכלית, ועתה - מסתבר שלבורא דרכים מקוריות משלו, הוא פותר את הבעיות בדרכים אחרות... בקול נרגש לחש: "ברוך השם, איזה נס ופלא!", ואז מיהר לתקן את בעל הרכב: "זה באמת נס, אבל זה לא עניין של מזל, זה פשוט עניין של תפילה. הבוקר קמתי שבור, ידעתי שכל משכרתי הולכת אליך - ובצדק, ופשוט התפללתי לבורא עולם שיושיעני. הנה, ראית בעיניך, הוא שלח את נהג האוטובוס לחניון, עצם את עיניו שלא יראה את הרכב שלך, נתן לו כוח ללחוץ על הגז בכל הכוח כדי שהאוטו יימחץ לחלוטין, וכל זאת - על מנת שלא אצטרך לשלם את הנזק שגרמתי... זה לא 'בר מזל', זה 'בר תפילה' ידידי!" - סיים הרב ג. ונפרד מבעל הרכב לשלום...

* * *

הסיפור שלפנינו פורסם בגיליון 'קדוש היכלך': היה זה בבוקרו של יום שישי, ג' אדר א' תשע"ט, בחצר בית כנסת צפתי קטן. אל בית הכנסת נכנס אברך, עננת דאגה על פניו. כשיצא מהבית התבקש לחזור עם קופסת מטרנה לבתו הפעוטה, אולם מי כמוהו יודע כי בבנק - כמו בכיס, אין פרוטה לפרוטה. עוד כמה שעות תיכנס השבת, הרי ברור שלא ניתן להיכנס לשבת כשאינן מטרנה לקטנה... הוא מתחיל להתפלל, אולם כל העת מוחו תפוס בשאלה מנין יבוא עזרו. הוא תכנן להישאר בבית הכנסת עד לאחר אמירת 'קדושה', ולאחר מכן למהר לנסות לחפש מקור מימון לקניית המטרנה הנכספת. אלא שבעיצומה של התפילה, בברכת 'שמע קולנו', גילה כי בסידור מופיעה תפילה יפה על הפרנסה, והחליט כי זו העת להתפלל אותה... לכמה רגעים שכח מהמטרנה הבורעת, והתרכז בשיחה נרגשת עם אבא שבשמים, מי שנתן לו את הפעוטה - בוודאי יכול לתת לו את המטרנה עבורה... בדמעות שליש ביקש סיוע שמימי, וכשסיים את תפילת הלחש - חש שאין זה הוגן לברוח מבית הכנסת אחר 'קדושה'. הן הוא עומד לפני המלך ומצפה לקבל מידי מטרנה, וכיצד יברח ממנו?!... הוא מחליט להישאר עד תום התפילה, ומיד בסיומה הוא יוצא החוצה, מתקשר לחבר לגבי נושא אחר בכלל, ואז, בסוף השיחה, למרבה ההפתעה, החבר שואל אם יש לו מה לעשות ב-400 שקל, שהוא רוצה להעביר למישהו שזקוק לכך...

"יש לי מה לעשות בהרבה יותר מ-400 שקל", הוא משיב בצחקוק מריר, "אבל 400 שקל עכשיו - הם קריטיים עבורי!"

"קיבלת!" - משיב לו הידיד, וכעבור פחות משעה מסיום התפילה, רכש מידענו 5 אריזות מטרנה נוצצות ובוהקות, ועוד כמה מוצרים לשבת המתקרבת, אותם קיבל בתזמון מושלם מידי של שומע תפילות... [מתוך 'פניני פרה"ש']

אזר השבת

כניסת השבת: 19:29
שקיעה: 19:51
צאת השבת: 20:32
דבנו תם: 21:04

הגיליון יו"ד
 בעיה"ק נתיבות

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
 מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

האלון נרכש לפני שנים: מורה בת נשיאה - לבית אבי וסמחה בת נשיאה - לבית אבן
 נכח לפני נשיאת מקבאל בן אלו לנפסחת

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

ערבים שבשלו גרעני תירס ע"י בלוני תבערה וכו' האם הישול בישול עכו"ם

שאלה בדרך צחות: אולם חשוב לשמוע דעת תורה בזה ערבי שזרק טיל לשדה תירס ומרוב החום של השריפה זה נהיה פופקורן, האם זה בישול עכו"ם?
 תשובה: בדרך צחות ערבי שזרק טיל לשדה תירס ומרוב החום של השריפה זה נהיה פופקורן, האם זה בישול עכו"ם, לעג"ד י"ל וכן הערני הבה"ח יעקב הלר נ"ו שבשו"ע יו"ד סימן קי"ג ס"ה הרי עכו"ם שבישל ולא נתכוין לכך מותר, והכא נמי נתכוונו רק להרוג, ולא לבשל. ובמש"כ לן כת"ר דאכתי מיירי שהערבי נתכוין לעשות שריפה האם חשיב בישול, י"ל דאכתי לא חשיב ונתכוין לבישול שהטיל יפול דוקא שם ודו"ק היטב בכ"ז.

הלכות מלחמה מהגר"א דינר:

שאלה: האם אדם שקם באמצע הלילה מחמת הטילים צריך ליטול את ידיו, כי הרי מחכה הרבה זמן?
 תשובה: כן.
 שאלה: האם הטילים וכדו' מיקרי מכת מדינה, לגבי הזמנת צימרים בצפון, שאנשים חוששים לנסוע מחמת הדרכים בצפון שהערבים נשאו ראש ה' ירחם?
 תשובה: זהו מכת מדינה.

שמות הזוכים בהגלת לימוד מ"ה ש"סים לע"נ מ"ה הרוגי מירון ז"ל (בחסות פרסטר):

כרטיספר: משפחת גרינולד, בית שמש. **נגן:** בצלאל יוסף, אופקים. **אברהם פלדמן,** ביתר עילית. **משה יהושע,** כרמיאל. **דיסק און קי:** משפחת ראש, ירושלים. **יונה ברנסדרפר,** נתניה. **אברהם יונה אדלר,** חיפה. **משפחת כ"ץ,** ירושלים. **ספר 'אוצר הפלאות':** שלמה פולק, אשדוד. **יעקב טשערסקי,** אשדוד. **ספר 'אזר השבת':** ברוך חורטינר, אשדוד. **אליסף קדוש,** אשדוד. **שובר הלבשה:** מיכאל רוזנבלום, בני ברק. **כרטיספר, 2 שוברי פרסטר, 4 עטים יוקרתיים:** זכנו בחורי הישיבה המובילה 'באר התלמוד' בירושלים

מעשיות בפרשה

"ויגד מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקח מואב מפני בני ישראל"

הפסוק נכתב בלשון יחיד מפני שכל מקום שהיו כלל ישראל באחדות השתמש הכתוב בלשון יחיד, כמו בעת שהגיעו להר סיני נאמר (שמות יט, ב) 'ויחן שם ישראל נגד ההר', ופירש רש"י כאיש אחד בלב אחד. והאחדות הזו היתה הסיבה לפחד של מואב, 'ויגד מואב מפני העם כי רב הוא' - על אף שהם רבים, מכל מקום הם בבחינת 'הוא' - מאוגדים ומאוחדים כאיש אחד, ואז אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם. (ישמח משה)

"ידעתה לכה נא ארה לך את העם הזה כי עצום הוא ממני ארלי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ כי ידעת את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר"

בוא וראה עד היכן מגיעה רשעותם של אומות העולם! בן ישראל שמצבו בכי רע הולך לצדיק ומבקש את ברכתו ומתפלל לה' יתברך שיושיעו. לא כן דרכם של אומות העולם, כאשר פחד בלק בן ציפור מישראל, הוא לא ביקש מבלעם שיברכהו שלא ינזק, אלא ביקש ממנו שיקלל את ישראל. רשעותו היתה כה גדולה עד שהעדיף שהאחר ינזק, ולא שהוא ינצל. (חפץ חיים)

נכנס יהודי אל הרה"ק רבי שלומק'ע מזוועהיל זי"ע, ושפך לפניו את מר נפשו אודות אדם היוודד לחייו, ובתוך דבריו החל לקלל את יריבו נחרצות. נענה רבי שלומק'ע ואמר לאותו יהודי: "מקלל אתה את חברך בגלל שאתה חושב שאפשר לפעול בדיבור הפה. דע לך שאם כן הדבר, הקללות עלולות להזיק גם לך ח"ו, כי זה מסוכן לקלל יהודי. עדיף שתברך את עצמך ותבקש מהקב"ה שישפיע עליך שפע פרנסה ורוב נחת, ובוזה תצא מצרה לרווחה ומאפלה לאורה". (ראה גם בראשית יב, ג). (באר הפרשה) (תשו"ח לרב עורך הספר 'לקוט מאיש לרעהו')

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזוכים מתגרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ואדיר'.

אור התורה
 לע"נ בנימין בן רחל
 7665190@gmail.com

חידה: היכן מצינו שני אמוראים שמקטנותם ניכר חריפותם?
 חידה משבוע שעבר: איזה דבר הקב"ה מעיד עליו שהוא שקר, ובכ"ז אנו מתפללים שהוא יביא לנו אותה?
 תשובה לחידה משבוע שעבר: חן. 'שקר החן', 'שים שלום וגו' חן וחסד', אע"פ שמעידים על חן שהוא שקר אנו מבקשים עליו בתפילת שמו"ע המדור מוקדש לרפואת: התינוקות אודיה בת רחל בתושח"י

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

כרטיספר בחנות 'אור החיים'
נגן איכותי כשר MP3
פרסטר כובע יוקרתי ואיכותי מתנת

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוויא המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון ההצלחת הגביר היקר: מר תומר סרגון רעייתו ובנו לביא
 להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com
 טלפון: 052-7148454 | קו התוכן: 079-5904730
 מקט: 08-9941870 | מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

לע"נ: מו"א רבי משה בן עישה, עישה בת חנינה, חרויה בת מיכל מסעודה, מור רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, ר' יצחק בן שושנה הקשנה, ישראל אפללו בן אדוה, יאיר עידן בן יעקוטא תחי, מוקים בן שקלילה, הרב אברהם כהנא בן בקרא, אמנון בן יודא נפחוס, ר' אליהו איש בן עזיה, ורדה בת ורנה, גיסים בן זינה.

להצלחה בריאות ופריסה: טו"א מ"י פת ורודה תודי.
 להצלחת שרה, נעת ורשת אביו בני שני סלח, משה חיים התאר בת רחל, תאר עריכה פת דעה יענה.
 לוב"ק: אלה יסכה בת יפיה, איילת עליה בת אסתר, שולמית בת אדירם

מאת: אילנה זמין

אמכרה

סיפור לשכת

לאור השבת

סיפור אישי ומעניין!

מעשרות: מילה זו מילה

בעליל, ובפרט בתקופת הקורונה שכולם היו בסגר וסגורים בבתיים, וכמה שאפשר להשיג תאריך זמן פגישה פתאום יש סגר והכל שוב יורד לטמיון. "כשספרתי זאת לידידי ומכריי שאני כעת מנסה לסדר פגישה עם הפקיד של השגרירות בישראל. הם הביטו עליי במבט חצי צחוק חצי דואגים לי ואף לא היסטו ואמרו לי: 'תרד מזה אין לך סיכוי לקבל פגישה'.

"בתחילה היה לי צד של ייאוש. במיוחד שכל הקיץ הקודם (תש"פ) נסיתי לקבוע פגישה ולא 'הלך' לי אבל אחרי שנתתי מעשרות כמו שצריך אמרתי לקב"ה מילה שלך זו מילה. והתחננתי לבורא עולם, שאני מצידי עושה כמה שאני יכול למענו, וכאן אני מתחנן שיעשה עבורי את רצוני הקטן שזה פגישה עם הפקיד ופשוט להצליח להסדיר את התעדת זהות, והוספתי לה' יתברך שכעת זו הזדמנות להראות לכל מי שלגלג על הסגולה והציווי הנדיר הזה של מעשר גורלי, שיראה שקוראים דברים מעל הטבע במקום שאדם מקדיש בעצמו לכבוד הבורא יתברך שמו.

"מכאן לשם, חייגתי שוב לשגרירות בארץ והתחננתי בפניהם שיסדרו לי פגישה עם הפקיד לענייני אזרחות בשגרירות."

"מכאן לשם, חייגתי שוב לשגרירות בארץ והתחננתי בפניהם שיסדרו לי פגישה עם הפקיד לענייני אזרחות בשגרירות. וכך היה הזמנתי עוד פגישה והלא יאומן קרה. לאחר יום אני מקבל טלפון לבית שמודיע לי שאכן הודעתתי התקבלה במשרד וכי קיבלתי פגישה, בעוד כשבוע ימים בדיוק. אתם שומעים? שבוע!!

"לאחר כשבוע הגעתי לפקיד שכולי תפילה ובקשה מבורא עולם שהפעם זה יצליח ללא כל מנעים וחסמים מיוחדים. ואכן בסייעתא דשמיא הפגישה הייתה עניינית ורלוונטית במיוחד, כך שקבלתי את מה שהייתי צריך והמענק שהם צ'קים מארה"ב, כבר אצלי.

"וחשוב להוסיף, שכל מי שצחק עלי אז שניסתי לקבוע את הפגישות מול השגרירות שלהזכירכם היו להם סיכויים אפסיים עד אפס אחוז סיכויים, התקשרו אליי אחד אחרי השני ובקשו ממני סליחה על כל הצחוק והקלס שעשו מהרעיון שהעליתי בפניהם.

"או אז אמרתי להם, אני לא כועס עליכם אני פשוט ידעתי שמילה של הקב"ה זו מילה, וכשהתחלתי לתת מעשרות פשוט האמנתי וידעתי שגם דברים מעל הטבע יקרו. ואכן ה' יתברך עמד במבחן ובגדול!

"ומאז, מסתיים הסיפור המרגש והמיוחד, "לא היה חודש אחד שהפסקתי לתת מעשרות. מסיבה פשוטה, תגידו לי: מי מפסיק ישועות?"

הסיפור המדהים הבא התקבל במערכת בשבוע האחרון:

"מעולם לא העליתי על דעתי את כל הנושא והחובה של הפרשת מעשרות לכבודו של הבורא יתברך. תמיד נתתי לזה ערך אבל לא נתתי לזה להתקרב לתוך כיסי, כל פעם עם תירוץ אחר במסווה אחר. פעם טענתי שאני בן תורה ולא צריך לתת מעשרות, ופעם טענתי שאין כסף מספיק בשביל זה ושכל שקל חשוב.

"אמנם, בערוב הימים ובחלוף השנים, חשבתי על הנושא הזה שוב ושוב עד שהגעתי להחלטה שנחשבת משמעותית בחיי הפרטיים והכספיים. פשוט התחלתי להקפיד על מצוות מעשר כספים בחודש חשוון שנה זו, ומיד לאחר מכן, והמתנתי לראות איך ה' יעמוד בהבטחתו כפי שאומר הכתוב "בחננוני גם בזאת", ולצורך סיפור הישועה אקדים הקדמה קצרה וחשובה למהלך הסיפור:

"גדלתי ונולדתי באמריקה. עם שכנים ידידים ומכרים עד שהתקבלה החלטה בליבי להעתיק את מקומי ולעלות לארץ ישראל, ארץ הקודש. כך בלי תכנונים ובלי התארגנויות מיוחדת לפני כן. "עברתי להתגורר בעיר התורה במרכז הארץ בית שמש, כמה שיותר קרוב לירושלים ולכות המערבי בירתו הניצחית של עם ישראל לדורותיו. וכמו שידוע לכולם, כמו בארץ כך בכל העולם חלקו לאזרחים מענק קורונה מיוחד. כל מדינה והסכום שלה, בד בבד שבארה"ב המענק עמד על סכום גבוה במיוחד שעליו הוחלט בממשל. ומכאן אזרחותי האמריקאית הייתי זכאי ל'מענק קורונה' מכובד ביותר מממשלת ארצות הברית.

"בכדי לקבל את המענק הייתי צריך להיות רשום בשלטונות אמריקה בתור אזרח של המדינה המתגורר בארץ ישראל לשם עסקים, אבל לפתע צצה לי בעיה קטנה, שלמפרע היא גדולה במיוחד וכמעט שאבדתי בגללה את המענק שהגיע לי. הבעיה הייתה שהיה לי דרכון אמריקאי המעיד על אזרחות אמריקאית אבל משום מה לא היה לי מספר זהות אמריקאי שרק באמצעותו היה אפשר לקבל את המענק לאחר חתימה של מסמכים שונים ומשונים.

"אזרח אמריקאי שנתקל בבעיות רישום לגבי אזרחות צריך ללכת במידיות להסדיר את העניין מול השגרירות האמריקאית שבישראל, הממוקמת בירושלים עיר הקודש. ולצורך כך הייתי צריך להפגש עם הפקיד בשגרירות האמריקאית בישראל. האדם הכי עסוק והכי לא זמין שיכול להיות בארץ. שזה נחשב לבד דבר לא מציאותי

שלהי זמן קיץ. אי אפשר לסכם למעלה משלושה חודשים של לימוד פורה, כמובן בשורות אלו. ונעלה נקודה חשובה מאוד למחשבה וכמובן כדרכנו גם למעשה.

בחור יוצא מזמן קיץ עם מה אתה יוצא ביד? עם דיבורי סרק בעלמא, או עם מסכת גיטין או מכות בעל פה. עם טיולים והנאות או עם שיעורים בעיון וסיכומים או יותר מזה קונטרס מסודר על כל הנושא המדובר בזמן קיץ דאשתקד בהיכל הישיבה? אתה התשובות כל אחד יאמר לעצמו ובלב.

איך נכנסים לזה, איך מתחברים ללימוד מהנה עם שטייגען וברע'ן כמו שצריך, איך למעשה גורמים לי לרדוף אחרי הגמרא שיעורים וסדרים ולא לגרום להם לרדוף אחרי. ובקיצור, המתכון המלא להפוך את התורה לקניין אישי ופרטי שלך בה תצליח להשתנות (אולי כן ואולי לא – זה תלוי כבר בך) בשבועות האחרונים של זמן קיץ שהולך ונעלם מעינינו.

ראשית זעקנו רבות על הנושא של הסדר יום. בן ישיבה שלא קם לתפילת שחרית בישיבה – כך נוהגים לומר גדולי ראשי הישיבות זצוק"ל ושל"טא – בוודאות הסדר יום שלו נראה אחרת. הוא נכנס לחדר אוכל בשעה תשע מתארגן וסדר א' מתחיל לא לפני עשר ורבע עשר וחצי. וזה במקרה הטוב, תלילה במקרה הלא טוב, אם בכלל יש סדר א'. וכמובן זו הנקודה הראשונה הסדר יום המשמעת העצמית של בחור ישיבה אמורה להיות בשיאה יותר מכל אדם אחר כשהוא בונה את עצמו עם מטרה ותכלית להמשך החיים.

לצורך המשל, אדם לא יכול לעלות לרכב ולא לכוון ג'י פי אס ולהגיע למקום חפצו בלי שיוודע כלל מה המסלול, אדם נורמאלי לפני שמתחיל נסיעה למקום חפצו מכוון את הג'י פי אס וכך מגיע להיכן שרוצה, כך להבדיל הם חיי הישיבה שאיפות חייבים להיות וכמובן המטרה והיעד צריכים להיות ברורים עוד קודם בכלל שמתחילים לדבר על לימוד וחייבו ללימוד.

ובסוף זמן תמיד אפשר לתקן, היה פנצ'ר בשבועות האחרונים לא קרה כלום, שבע יפול צדיק וקם, תפוס את עצמך ותאמר מהיום אני משתנה מהסדר הקרוב אני לא אותו מוישי 'הגייעסן', או מוישי 'הישנוני' אני הולך להיות מוישי 'השטייגעניעסט' של הישיבה' אני הולך להיות המקבל הראשי של הישיבה. ובשביל זה אני צריך לזווג מהלך מעצמי מהלך שיקריב את כולך לבית המדרש. כמובן עם פורפוציה מסויימת ולא באוויר. מותר להינות ומותר לצאת, אבל מתי? באמצע שבוע בכל חודש, בוודאי שלא! זה לא דרכו של בן ישיבה ובן תורה השואף לגבוה. בן תורה צריך להחזיר שאת המטרה שלו בחיים הוא מציין בדיעת התורה לעומקה וכמובן לדעת את יסודותיה היטב היטב. אחרי שעשית קנין אישי ואתה מרגיש חובה לצאת בשביל להמשיך לצמוח – תצא. תלך ליציאה של כמה שעות לים או בריכה וכמובן שזה יהיה חלק מהמסלול שלך כבן ישיבה ולא כהפסקה מלימוד התורה.

ובאמת, בחור שיתפוס את אלה ההנהגות מובטח לו שאת המתקיות שיש בתורה הקדושה הוא ירגיש גם ירגיש, כמו שצריך!

באפשרותכם לזכות את הרבים! ללא כל תמורה! אם אירע אתכם או מכירים סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

לגור השבת

מעולמו של בן הישיבה

מוסר ואמרו קודש מהפרישת היום

"הן עם כלביא וכארי יתנשא..." (במדבר כג, כד)

התפילה; מהותה וזמנה

ופירש"י ז"ל, "כשהן עומדין משנתם שחרית, הן מתגברין כלביא וכארי לחטוף את המצוות ללבוש טלית, לקרא את שמע ולהניח תפילין".

וכתב בספר "זהב משבא" [להגרמ"ש שפירא זצ"ל], דמשמע מדברי רש"י הללו שלעמוד משנתן אין צריך להיות כארי. ואם אינו עומד משנתו הרי הוא סתם עצל.

האמנם במדרש רבה כתב, איתא, עומדין משנתן כאריות מוטפין ק"ש וממליכין להקב"ה.

הנה כדי לעמוד משנתן צריך כח כארי. וא"כ מה כי נלין על אלו שאינם עומדים משנתם לקבלת עול מלכות שמים, והרי כח כארי הם צריכים?

אכן בשו"ע (או"ח א, א) כתב, יתגבר כארי לקום בבוקר וכו' והגר"א בביאורו ציין לפרש הנ"ל, ואם כך הוא הדין בשו"ע מוכרח מזה שאכן יש לכל אחד כח ארי לעמוד משנתו.

ועל כן על אף הקשיים המרובים שלפעמים השינה מתאחרת וקמים חשוב מאוחר, מאוחר מאד להלחם בכל הכח עם היצר ולהתפלל בזמן

ומעתה אמור, אם אינו קם, הרי מאדי נעשה לשועל וכבשה, הלא יבוש הארי החזק ליהפך לשועל וכבשה מבלי כח.

ועל תוספת הכתוב "כארי יתנשא", פירש הנצי"ב בהעמק דבר, שהארי הוא גיבור

בטבעו, ועוד יש לו התנשאות הנפש שמועיל לו הרבה להפיק רצונו יותר מכפי כוחו גם כן, וזהו ברכת ישראל, לבד שמתגבר בטבע, עוד כארי יתנשא, יותר מכפי כוחו.

והוא כפירוש רמב"ן על הפסוק "ויבאו כל איש אשר נשאו ליבו" (שמות לה, כא), שאעפ"י שלא היו למודים למלאכות דקות כמלאכת המשכן, אבל נשיאת הלב היא זו שמצאו בטבעם לדעת לעשות כן, ויגבה ליבם בדרכי ה', שיש בכח נשיאות הלב לפתוח כחות עליונים יותר מכפי כוחו. וכמו שמצינו אצל יעקב שזכר שלא התפלל במקום שהתפללו אבותיו, ויהיב דעתיה וליביה למהדר. ותימה מה סלקא דעתך והרי הוא עומד בהרן, וכי יספיק להגיע לבית אל קודם שתחשך. אלא מכיוון שיהיב דעתיה וליביה למהדר, ונשאו ליבו לכך, נתינה לו הסיעתא דשמיא וקפצה לו הדרך.

ועל כן על אף הקשיים המרובים שלפעמים השינה מתאחרת וקמים מאוחר, חשוב מאד להלחם בכל הכח עם היצר ולהתפלל בזמן, בכדי שסדר היום החשוב שאיתו אנו נבנים להמשך החיים של בן התורה ישאר ישר ותקין ללא כל בעיות ותקלות.

ועל האדם לשאוף בנשיאות לב לדבר, ושמים יסייעו לזה.

לטיפורים אישיים: 052-7148454

המשכורת של בורא עולם

תוספת של שעות עבודה נוחות במיוחד ועם תוספת של שכר רציני. וקבלנו אני ובעלי עוד תוספת של כסף. וברוך ה' עד כאן הכל טוב. "אך בעיה אחת קטנה הייתה לי. התרומה החודשית שהעברתי לאותו ארגון היה סכום גדול מאוד לעומת המשכורות שהיינו מקבלים מידי חודש, ולכן רציתי להתקשר אליהם בכדי לבקש מהם שיורידו את הסכום של התרומה לסכום קטן יותר כדי שאוכל להשתמש בכסף הנוטר להוצאות השוטפות של הבית.

"כשהתקשרתי אליהם וספרתי להם על מחשבותיי שאני רוצה להוריד את סכום התרומה. והם מעבר לקו השני שכבר מכירים אותי מהתרומה הקודמת מנסים לשכנע אותי אולי אשאיר את הסכום כמות שהוא - כמובן לניסיון של חודש - ושוב פעם אם לא אוושע בזכות תורתו של מרן החפץ חיים הרי שאבטל את הסכום הגדול ואתרום סכום קטן או לא אתרום כלל כפי החלטתי.

"את האמת. שוב פעם השתכנעתי ואמרתי לבעלי, שננסה שוב עוד חודש אחד ונראה איך זה יעבוד.

והדגשתי בפניו שאם אכן זה יועיל לא יעזור בית דין והוראות קבע לא תרד ולו באגורה שחוקה אחת!

"בעלי בתחילה הייסס מעט, וטען שהכסף נצרך לבית. אבל לאחר דין ודברים אפשר לומר שהוא השתכנע והכסף בהוראת קבע נשאר כמות שהוא.

"לא יאומן כי יסופר! כבר למחרת בבוקר הגיע אלינו עוד בשורת טובה, שבעלי קיבל עוד מקור פרנסה והיא יותר טובה משתי העבודות שהיו לו קודם יחד.

"לא יאומן כי יסופר עד כמה המאמין בבורא עולם ומאמין בצדיקים כמה הוא זוכה לחסדים מאיתו יתברך והכל מול העיניים ועל אצבעות הידיים ממש".

וכאן קוראים יקרים, זה הזמן להתחבר לצדיקים. היום (ט"ו תמוז) חל יומא דהילולא של מרן בעל ה'אור החיים' הקדוש זיע"א והסגולה ללימוד בספרים הקדושים ידועים עד כמה שאין גבול ואין שום שיעור לפעולות והניסים שהם פועלים בשמים. ונזכיר כאן סגולה קטנה שידועה בשם אחד מגדולי הדורות, שישנו חידוש בספר ה'אור החיים' על התורה שהוא סגולה בדוקה לזרע קודש בר קיימא, ובגלל שנעלם ממנו אותו החידוש נוהגים ללמוד את כל התורה עם פירוש האור החיים במשך השנה. ובדידי הווה עובדא, זה סגולה שפועלת באורח פלא!

הסיפור המדהים והמיוחד הבא שתקראו הגיע למערכת ממש השבוע בעת סגירת הגיליון והטלפון מצלצל. על הקו אישה ששמה טובה, כשהיא בסערת רגשות, ומסבירה לנו בטלפון שיש באמת חתה סיפור מיוחד ומרתק, במיוחד לתקופה הנוכחית בה אנו נמצאים ובעקבות כל תקופת הקורונה הקשה (שאו"ל) כבר עברנו אותה בהצלחה.

העלון מוכן וסגור לדפוס. אבל על סיפור כל כך חזק וכל כך מרגש אי אפשר לוותר. והנה הוא לפניכם. "בתקופת הקורונה נקלענו למצב כלכלי מאוד קשה בבית, ובמקביל בעלי גם שבר את היד מה שמנע ממנו גם עבודה פיזית שתכניס כסף לבית. והוא נשאר בבית, והמצב הכספי היה בכי רע. צ'קים חוזרים כל יום, והוראות קבע לא יורדות בגלל שהחשבון פשוט ריק מכסף אגורה אין בו!

"אך בד בבד ובמקביל לכל הצרות, תמיד האמנתי בבורא עולם, והחזקתי בדרכו של אבא שבשמים, שהוא עוד יציל אותנו ויביא לנו ישועה מיוחדת שתוציא אותנו מאפילה לאור גדול. ולמרות שהאמנתי הפחד

והחרדות עשו בי ובבעלי כמין סוג של חרדה ודכאון בחיים. היה אפילו פעם שבעלי אמר לי: 'טוב לי מותי מחי' ממש במילים כאובות אלו.

"באחד הימים קיבלתי הצעת עבודה, לאחר כמה חודשים ללא מקום עבודה. העבודה התאימה למה שלמדתי והוצאתי תעודה עבור 'סייעת מרפאת שיניים' והבנתי שמקום העבודה אינו מספק את צרכי התורה וההלכה ולכן החלטתי לוותר על העבודה למרות השכר הגבוה שיש בעבודה הזאת, בגלל שלמרות הכל התורה והיהדות לפני הכל.

"ואז הזדמנה לידי חוברת של הלכות לשון הרע לבעל החפץ חיים זצ"ל, קראתי וראיתי שמי שדואג ותורם להפצת הלכות לשון הרע זוכה לישועות בנקל. ובאמת התקשרתי לאחד הארגונים העוסקים בדבר ולאחר שברכו אותנו שהמצב הקשה יסתדר ויחזור לאיתנו במהרה. ואז הציעו לי לנסות לתרום חודש אחד ולראות אם זה עובד, אם יעבוד ותמצא עבודה וכל העניין הכלכלי יסתדר מה טוב ומה נעים, אבל אם המצב ימשיך כמות שהוא אז שנבטל את התרומה.

"וכך עשיתי. ובאמת ברגע שעשיתי את זה לאחר כשבוע בדיוק הבורא יתברך זמן לבעלי עבודה נוספת שהוא ממש היה צריך אותה בשביל להשלים את ההכנסות החודשיות גם בשבילי כי הייתי עובדת רבע משרה. "ועוד לא מסתיים. לאחר מכן קבלתי עוד

למרות שהאמנתי הפחד והחרדות עשו בי ובבעלי כמין סוג של חרדה ודכאון בחיים. היה אפילו פעם שבעלי אמר לי: 'טוב לי מותי מחי' ממש במילים כאובות אלו.

מדור תפיהות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימון טוב שליט"א

חיזוק

סיפורים אחזקים

אור השבת

היאך ריש לקיש מכר עצמו לאוכלי בני אדם?

הגמרא בגיטין (מז.) מספרת שריש לקיש מכר את עצמו ללודאי, אומה האוכלת בני אדם (רש"י שבת י.). והיה נוטל עמו שק קשור ובתוכו עיגול עופרת או אבן, באותו היום שביקשו להמיתו שאלו את ר"ל מה בקשתו האחרונה, שכן היה חוקם לעשות למת כל רצונו כדי שימחול להם על שפיכות דמו. ביקש מהם ר"ל להושיבם ולקושרם וליתן לכל אחד בשק שבידו מכה קלה (מהרש"א), מיד הסכימו לבקשתו. ריש לקיש קשרם והושיבם והיה הולך ומכה בהם, וכל אחד מהם משקיבל מכה אחת מהשק שבידו כבר מת ויצאה נשמתו, וכך המית את כולם. ונשאלת השאלה היאך ר"ל עשה בעצמו דבר כזה למכור עצמו לאוכלי בני אדם, והכניס עצמו בסכנת מיתה ממשית שכמעט והמיתוהו וביקשו לאכול את בשרו, ובודאי לא יכול היה לסמוך על הבקשה האחרונה שנותנים לכל אחד, כי עדיין לא יצא הדבר מכלל סכנת נפשות, שמה לא היה עולה בידו להמיתם והיו גוברים עליו?

יישוב א'

מכר עצמו לפני שחזר למוטב

התוספות (שם ר"ל) והתוספות רא"ש הרגישו בקושיא זו, וכתבו לתרץ שודאי מעשה זה היה קודם שר"ל חזר למוטב (ב"מ פד.). כי אחרי שחזר למוטב מסתמא לא היה מזלזל בעצמו כל כך. כלומר שלא היה מכניס את עצמו לסכנה כזו. ולכאור יש להעיר דקצת לא משמע כן בגמרא, שא"כ מה באה הגמרא להשמיע לנו במעשה זה, וכן העיר בחי' עין אליהו.

יישוב ב'

להמית את השודדים שלא ימיתו עוד בני"א ולא יתייחס אליהם מעשיהם

בחי' עין אליהו מתרץ שר"ל מכר את עצמו ללודאי אחרי שקיבל על עצמו להיות בן תורה, ורצה לעשות תיקון לנפשו על מה שהיה מתחילה רבן של ליסטים כמבואר במסכת בבא מציעא (פד.) והיו מלסטמים את הבריות, לכן מכר את עצמו להם וסמך על כוחו שיהרוג את כולם כדי שלא ילסטמו את הבריות, וכן היה שהרג לכולם, ובזה עשה תשובה ותיקן במה שחטא. כלומר שעשה כל זה בתחילה כדי להמית את כל אותם חבורת הליסטים שהיה מלפנים רבם, כדי שלא ילסטמו את הבריות, ולא יתייחס אליהם מעשיהם מכה שהיה רבם מתחילה, וגם על ידי זה עשה תיקון במה שהיה מתחילה רבן של ליסטים, כי עתה הציל את הבריות במיתתם.

יישוב ג'

שיתכפרו עונותיו קודם שובו ויהיה ראוי לקבל עליו עול תורה

הגאון רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל בספרו תקנת השבין (אות ג"א) מתרץ שודאי אף לבריי התוספות שמעשה זה היה קודם שר"ל חזר למוטב, מכל מקום ודאי הגמרא הביאה מעשה זה לשבח, וביאר שכפי דעת בני אדם היה ראוי משפטו להימסר ללודים שהם ראשי השופכי דמים, דעיקר הרציחה לאכילה ולשאר הנאות, ויותר אכזריות לרצוח ולאכול את הנרצח עצמו, ולפיכך הם נחשבים ראשי הרוצחים, ור"ל נמכר להם והתכפרו עונותיו במה שניצל מידם כי אין לו משפט מוות. ומבואר מדבריו שהקב"ה סיבב דבר זה לפני שר"ל קיבל עליו עול תורה שימכר ללודאי ומחמת הפחד שבאין להורגו יתכפרו עונותיו, ואז היה ראוי ומוכשר לקבל עליו עול תורה ולהכנס תחת כנפי השכינה, וגם מה שניצול מלודאי זה היה מפני שהיה גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שר"ל עתיד לקבל עליו עול תורה.

מסופר במסכת עבודה זרה דף ח"ב אמר רב יהודה אמר רב: ברם זכור אותו האיש לטוב ורבי יהודה בן בבא שמו, שאלמלא הוא בטלו דיני קנסות מישראל, שגזרה מלכות הרשעה גזרה: כל רב הסומך תלמיד יהרג, וכל הנסמך יהרג, ועיר שסומכין בה תחרב, ותחום שסומכין בו יעקר; מה עשה רבי יהודה בן בבא? הלך וישב בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות בין ב' תחומי שבת, בין אושא לשרפעם, וסמך שם חמשה זקנים: ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע, ורב אייא מוסיף: אף רבי נחמיה; כיון שהכירו בהם אויבים, אמר להם: בני, רוצו! אמרו לו: רבי, ואתה מה תהא עליך? אמר להם: הריני מוטל לפניכם כאבן שאין לה הפוכין; אמרו: לא זזו משם עד שנעצו לגופו ג' מאות לולניאות של ברזל ועשאוהו לגופו ככברה!

ספר ד"ר הרט, שמישהו נגש פעם לרבי חיים קניבסקי שליט"א ושאל אותו כמה פעמים כתובה בתורה המלה 'משה'. על אתר השיב לו רבי חיים בהחלטיות: "שש מאות וארבע עשרה!" שאל אותו יהודי: "אבל כבוד הרב, בדקתי במחשב ויצא שיש שש מאות ושש עשרה פעמים?" אמר לו רבי חיים: "המחשב טעה, יש בדיוק שש מאות וארבע עשרה פעמים!" תמה האיש: "כיצד יתכן שהמחשב טועה?" ורבי חיים הסביר: "אתה בקשת מהמחשב שימצא את המלה 'משה', וכתבת זאת בלי נקוד. בתורה כתובה המלה משה שש מאות וארבע עשרה פעם, ומלבד זאת האותיות מ.ש.ה. מופיעות פעמים נוספות, אך בנקוד אחר: האחת - 'ואם ימעט הבית מהיות משה', והשניה - 'שמוט כל בעל משה ידו'..."

מעשה ברבי זאב מזברז' שהיה מיסב עם אנשי שלומו בסעודה שלישית בשבת קודש. הוציא אחד המסובים צנון, והתחיל אוכל ומכרסם בקול. נזפו בו היושבים: רעבתן, זללן! מעט דרך ארץ לפני הרבי! נתמלא אותו אדם בושה וכלימה. הרגיש רבי זאב בדבר. נענה ואמר: אף אני רצוני בחתיכת צנון. שמח הלה שמחה גדולה, חלק לרבי מן הצנון, ורבי זאב אכל בפני כל המסובים...

הרבנית רחמיה עליה השלום הבת הגדולה של בבא סאלי, סיפרה שפעם אחת בתור ילדה קטנה, פחות מגיל 10, נאמר לה שאביה נסע. מדי פעם נצרך היה הבבא סאלי לצאת לנסיעות ארוכות, ומפני שהיה אוסף כסף עבור הישיבה אותה ייסד סבו, רבי יעקב. לאחר שבועיים שלושה שלא היה בבית, סבתי מספרת שלא הרגישה טוב, ולכן קמה באמצע הלילה וחיפשה את אמא שלה. באותו הלילה היא מספרת שראתה את אמא שלה מחזיקה צלחת של אוכל ומעלה אותה למעלה לעליית הגג. מעבר לדלת נתגלתה לה דמותו של אביה, אשר נשען כפוף באותה עליית גג צפופה ונמוכה. סבתי נבהלה ממראה אביה, אמנם הבבא סאלי פנה אליה וביקש שלא תגלה לאיש על דבר הימצאו. בטעות ובמקרה נתברר לה, כיצד אביה היה מסתגר בעליית הגג ימים ושבועות בצום ובתענית, ורק בשעות לילה מאוחרות, הייתה אשתו מעלה לו אוכל. כך היה סגור ימים ולילות בחדר קטן במקום בו אי אפשר לעמוד מלוא קומתו, כל היום יושב ועוסק בתורה בהתמדה בלתי נתפסת.

אור השבת דניאל ת. אלפסי | עורך

למכורדינו היקרים
משפחה שוקדת **שידה'**
ברכת מזל טוב
לרגל נישואי **ביתכם** החי'
עם הרה"ג **המפואר** הי"ד
יה"ד שיוזכו להקים בית נאמן
בישראל על אדני התורה הק'

"עיני עיני יורדה מים"

כוס תנחומים נשגר לידינו היקר האי גברא רבא מגיד משרים ומזכה הרבים

הרה"ג **ליאור גלזר** שליט"א עם השמעה הבשורה הכואבת על הסתלקותו בחטף של ראש המשפחה הרב **שמואל גלזר** זצ"ל מן השמים תנחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד עד עולם

אור השבת
הקב"ת הקוראים / צנאט ח. אלפסי, צורך

שימו לב! האקדמה
את ההגדלה בשבילכם!

המלכה החדשה
המלכה החדשה והחלה דרכי חיים מיוחדים ויחידים לך ולביתך

בחדר המלכה
תקני לרכוש כרטיסים כספי טמפרטורה

תורת הלב
תקני לרכוש כרטיסים כספי טמפרטורה

הכשיטיים
בשוד 2000 ש"ח לנישואיכם

לפרטים ולרכישת כרטיסים
052-7148454

תורמים מצילים חומות!

נאה דורש

פנינים

ממיטב ספרי המגידים בהוצאת "יפה נוף"

אף אף פי כן, לא היה רבי יוסי בן קסמא מוכן לדור בשום מקום אלא במקום תורה!

(רבי אריה שכטר זצ"ל - אריה שאג)

'שלא לשמה' המביא אחרים לעשות 'לשמה'

ויעל בלק ויכלעם פר ואיל במזבח (כג, ט)

הרבי רבי שלום שבדרון זצ"ל, נהג לדרש בירושלים בפני הצבור, ולדרשותיו היתה השפעה גדולה על קהל השומעים. פעם נכנס בו הרהור מחשבה, שפדי שיהיה ראוי לדרש ולהטיף ברבים, צריך שהוא עצמו יהיה נקי דעת ובר לבב, שלא יתערבב בדרשות שלו שום רגש זר, שום נגיעה של כבוד וגאווה. מי יודע, אולי חסר בנקיות שלו, ב'ריוקניטי', אולי חסר משהו ב'לשמה'. הגיעו הדברים לידי כך שהוא חשב בדתו להפסיק לגמרי את דרשותיו. אבל מצד שני זו החלטה המצריכה שקול דעת ואחריות. מה עושים?

באותה תקופה המשגיח רבי חצקל לוינשטיין זצ"ל התגורר בירושלים. רבי שלום החליט להכניס אליו ולשטח בפניו את הענין. אמר ועשה. שמע ר' חצקל את הדברים, הרהר בינו לבין עצמו ואמר לו: "אם חסר בנקיות, זו בעיה גדולה.... גאווה היא מדה מגנה מאד!"...

רבי שלום יצא משם ברוח נכאה. הוא היה שבור ורצוף. בעודו עושה את דרכו מביתו של ר' חצקל עבר שם חסיד גור נכבד, ממכריו של רבי שלום. פנה אליו רבי שלום ושפך לפניו את לבו: "חשבתני שר' חצקל יעודד אותי, ולבסוף הוא עוד הגביר את תחושת המועקה שבלבי".

אמר לו אותו חסיד: "הגמרא (סנהדרין קה ע"ב) אומרת: לעולם יעסק אדם בתורה ובמצוות אפלו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה יבוא לשמה. שמעתי בשם אחד הגדולים שפרש כך: אמנם גם אם אתה עצמך עושה זאת שלא לשמה, אבל אם "מתוך שלא לשמה יבוא לשמה" - דהיינו, שתגרם לשני שיבוא מזה לידי 'לשמה' - על כך אמרו: "לעולם יעסק אדם".

פנה החסיד ואמר לרבי שלום: "גם אם אתה חושש על עצמך שאולי חסר לך ב'לשמה', עליך לדעת: אם אפלו יהודי אחד יתחזק מדרשותיך ויתעורר על ידך לעבד את ה' לשמה - די בכך כדי לחיב אותך את דרשותיך ברבים!"

הוכחה מפרשת לדברים הללו אנו מוצאים בפרשתנו. שכן, אחת ההוכחות לכך ש"לעולם יעסק אדם בתורה ובמצוות אפלו שלא לשמה" היא מב'לק: "שבשכר ארבעים ושתים קרבנות שהקריב בלק - זכה ויצאה ממנו רות" (סנהדרין קה ע"ב).

צא ולמד, בלק הרי הקריב מ"ב קרבנות ב'לא לשמה' הגרוע ביותר שאפשר להעלות על הדעת. בדרך כלל הקרבת קרבן נעשית לצורך עבודת השם ולטהרת הנפש, אך הסבה שב'לק הקריב את עשרות הקרבנות היתה הפיכה בתכלית: הוא רצה שאזכות הקרבת הקרבנות תעמד לו שיחולו הקללות על עם ישראל, והם יפְּתוּ מעל פני האדמה. איזה ערך יש לקרבנות שפאלה?! הרי על קרבנות טובים מאלו אמר הקב"ה: "למה לי רב זבחים" (ישעיהו א, יא)!

למרות זאת, המעשה הזה של הקרבת הקרבנות ב'לא לשמה' הגרוע והשפל ביותר, עמד לו לבלק לזכות - הוא זכה שיצאה ממנו רות, וממנה יצא שלמה המלך שהקריב קרבנות לשם

בלעם קלל וברך בהתאם להכרזה בשמים

כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יאָר (כב, ט)

"כי ידעתי" - איך נודע הדבר ש"את אשר תברך מברך ואשר תאר יאָר"? איך, פתאם, הפך בלעם ל"בבא" מפרסם, שברכותיו וקללותיו מתקיימות?...

המדרש אומר, שבשמים מכריזים שלשים יום מראש כמה יעברו וכמה יבראו, מי יחיה ומי ימות, מי יעני ומי יעשה, מי ישפל ומי ירום, ובלעם היה שומע את ההכרזות הללו. מעתה, כל חולה שהיה בא אליו - הוא היה יכול לדעת מה יעלה בגורלו, ולפי זה "בבא" את עתידו. כמו כן, את כל מי ששמע שמכריזים עליו שהוא עתיד למות - יכול היה "לקלל", וכבר יכול קללתו היא זו שהביאה למותו.

ברבות הימים נזכחו הכל לדעת כי כל "בבאותיו" מתממשות, ברכותיו וקללותיו חלות, לא נופל מדבריו דבר אחד ארצה, ו"את אשר תברך מברך ואשר תאר יאָר".

בדומה לזה, מובא בירושלמי מעשה באדם רשע שחי בתקופת בית ראשון, שכשהיתה מגיעה לפניו אשה בהריון, ובקשה ממנו שיתפלל עליה שתלד בשלום בן זכר, היה מברך אותה שאכן תלד בן, ובצאתה מלפניו היה אומר לתלמידיו, שהיו רשעים כמותו: "היא תלד בת, אלא שלא רציתי שיהיה לה צער בכל חדשי הריונה, ועל כן אמרתי לה שזהו בן".

והיה, אם בסופו של דבר ילדה בן - היה אומר: "הנה, אמרתי לה שיהיה לה בן, ומה שאמרתי לכם שתהיה לה בת הוא משום שלא רציתי שישלט, בבן זה, עין רעה". ואם בסופו של דבר ילדה בת - היה אומר: "הנה, אמרתי לכם שתהיה זו בת, ומה שאמרתי לה שיהיה זה בן, הוא מפני שלא רציתי לצער אותה..."

(רבי בנימין מוצמי שליט"א - דורש ציון)

@הרשע מחפש את טובת עצמו

אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב (כב, יח)

הקשה האדמו"ר הגה"ק רבי יואל מסאטמאר זצ"ל: הרי המשנה (אבות פ"ו מ"ט) מביאה את דברי רבי יוסי בן קסמא, שהשיב לאותו אחד שהציע לו לדור בעירו: "בני, אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה!".

לעמת זאת, בלעם אמר: "אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב, נמצא שבלעם שהיה תאב לממון, הסתפק רק במלא ביתו של בלק, ואלו רבי יוסי בן קסמא דבר על כל העולם כולו מלא באבנים טובות ומרגליות. כיצד יתכן אפוא שרבי יוסי בן קסמא דבר על יותר ממון מבלעם הרשע?"

מבאר האדמו"ר מסאטמאר, שההבדל בין רבי יוסי בן קסמא לבלעם הרשע הוא, שבלעם רצה רק לעצמו, רק בשביל הבית שלו, להחליף שתיחים, להחליף פרקטים, לקנות רהיטים מעצבים וכדומה. הכל לטובת עצמו וביתו.

להבדיל, רבי יוסי בן קסמא לא היה צריך בשביל עצמו מאומה, וכך צרכיו היו עבור עולם הנישבות, תלמידי התורה והחזקת תלמידי חכמים. לכן הוא נקט בלשון: "אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם", דהיינו: כל מה שצריך בשביל הצבור ובשביל עולם התורה.

שמים - "והמלה וכל ישראל עמו זבחים זבח לפני ה'" (מלכים א' ח, טב).

בלק אמן הקריב את קרבנותיו שלא לשמה, אבל כיון שסוף כל סוף המעשה שלו גרם שאחרים יקריבו לשמה - די היה בכך כדי שהמעשה שלו, החמור כשלעצמו, יזקף לו לזכות.

(רבי ראובן קרלנשטיין - זצ"ל - יחיר ראובן)

כל יהודי בשעת פטירתו רואה את הקב"ה

תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו (כג.)

בלעם התקנא בצורה בה יהודי נפטר.

על הפסוק (שמות לג, ט): "כי לא יראני האדם וחי" דרשו חז"ל (מסכת שמחות פרק א): "בחייהם אינם רואים, אבל בשעת מיתתם רואים אותו. אין אדם מת עד שרואה את הקב"ה".

בשעת פטירתו של יהודי, השכינה יורדת אליו, והוא רואה אותה, ואז נשמתו עולה למעלה. זוהי בחינת "נשיקה", שלכך זוכה כל איש יהודי בשעת פטירתו. ויש צדיקים שאזכים ממש לנשיקה בפה.

זוהי הסבה לכך שמכסים את פני הנפטר לאחר פטירתו, כי מאחר שפניו זכו לראות את השכינה - לא ראוי שהן תשארנה מגלות, וכמו שמכסים כל דבר של קדש, כמו המעיל שמכסים בו את ספר התורה, או הפרכת שעל ארון הקודש.

למיתה שפכו התאנה בלעם, אבל הוא "אחר את הרבנות": כדי לזכות למות כמו יהודי, צריך גם לחיות כמו יהודי! אי אפשר לחיות כמו גוי ולמות כמו יהודי...

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

בלעם יחל לחרבו בתי המקדש

מה טבו אהלך יעקב משכנתיך ישראל (כה.)

דרך העולם - אומר הרב לזרוב בספרו "משה יהודה" - ששפאדם קונה תכשיטים יקרים לאשתו והוא מראה אותם לכל מכיריו וידידיו, הרי שאוהביו האמתיים מברכים אותו: "יתן לך ה' עשר ואשה, ותזכה לקנות לה כהנה וכהנה, ותתענג על רב טוב". לעמת זאת שונאיו, בראותם תכשיטים יקרים אלו שבידיו, מקללים הם אותו בלבם: "יתן ה' שבקרום תצטרך למשכן אותם אצל המלה ברבית...".

בלעם הרשע ראה בכח נבואתו את שני בתי המקדש שהיו לישראל, ומרב התפעלות קרא: "מה טבו אהלך יעקב" - מה יפים ונחמדים הם בתי המקדש הללו, ומיד הוסיף: "משכנתיך ישראל" - הלואי שבקרום תאלץ למשכן אותם, שילקחו ממך כערבון על עוונותיך...

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - ומתוק האור)

צורת היום תלויה בשנת הליכה

הו עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף (כה.)

לא ישכב בלילה על מוטתו עד שהוא אוכל ומחבל כל מויק הבא לטרפו. כיצד? קורא את שמע על מוטתו ומפקיד רוחו ביד המקום (רש"י)

השלחן ערוך פותח את דיני השכמת הבקר כך: "יתגבר בארי לעמד בבקר לעבודת בוראו" וכו'. וב"מ"א (ש): "ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד כשיעור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה".

יש השואלים: מדוע הלכה זו ש"בשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב", מזכרת בהלכות השכמת הבקר, ולא בסימן רל"ט. העוסק בדיני קריאת שמע על המשה?

התרוץ הוא כך: אם הולכים לישן כמו אריה - נתן לקום כמו אריה, אבל אם הולכים לישן כמו חמור - אי אפשר לקום כמו אריה... האסן היחיד בו נתן להשיבם ולהתגבר בארי, הוא על ידי שהולכים לישן בארי.

צורת הקימה בבקר היא מהיסודות ממש. זוהי דגמה להשתדלות קטנה ורוחים עצומים. ישנם כאלו שקמים בצורה של - "הדלת תסוב על צירה ועצל על מסתו" (משלי כ, יד)...

דלת שסובבת על צירה, יתכן שעברה מרחק של קילומטרים רבים בסובוביה. אף על פי כן היא נמצאת עדין על עמדה, באותו מקום שהיתה בהתחלה. כך העצל - הוא מתעורר בשש וחצי, ומסתובב לצד השני. מתעורר כעבור רבע שעה, ושוב מסתובב לצד השני וממשיך לישן...

מי שקם מתוך עצלות כזו - כל היום אצלו 'הולך הפוך'. הוא מגיע מאחר לבית הנכנסת וחותר את התפלה לפסות קטנות, בורר לעצמו מה לומר ומה לא. 'פטום הקטרת' אין צורך לומר, אמירת הקרבנות נועדה רק לבעלי בתים, ויבא לצינון הרי נאמר בכדי להחזיק את העולם, והעולם שלי בין פה וכה חרב... כך נראה כל היום של אותו עצל.

אם הולכים לישן על מנת לקום מתוך חזוק, מתוך חשק, והולכים לישן עם ה' יתברך מתוך יחוד ה' ודברי תורה, הקימה בבוקר נראית אחרת לגמרי, וממילא גם הצהרים והערב אחרים. בערב אומרים שוב פעם קריאת שמע, וכך זה מסובב את כל היום. אדם יכול להעשות ממש אדם אחר, אבל כאשר שתי נקודות אלו - הקימה והשנה - חלשות, היום כלו חלש.

ישנו בחור 'מתמיד', שגם כאשר כבר הגיע הבינה מהישיבה בשעה שתיים-עשרה וחצי בלילה, עדין חפץ הוא להמשיך בלמודו, וחושב בלבו שרק "יגיה את הראש" לכמה דקות כדי לאגור כח, כי סוף כל סוף הוא בכל זאת קצת עיר... הוא 'מניח את ראשו' לחמש דקות.

ו... מתעורר למחרת בשבע בבוקר...

"גוי" - כך הוא חושב לעצמו - "נכון, הפסדתי קריאת שמע שעל המטה, אבל זה לא כל כך נורא..."

אבל הגמרא (ברכות ח"ב) מתבטאת על דבר זה בהרפיפות כזו, שכמעט לא מוצאים בחז"ל לשון כה הרפיפה.

נאמר שם: "ואל תשבו על מוט ארמית" - אסור לישן על מטה של גוי. מהי מטה של גוי? "איבא דאמרי: לא תיגנו בלא קריאת שמע". פרש רש"י: "בלא קריאת שמע - שתהא מסתך דומה למשת ארמית".

עלינו להאזין היטב למה שלמדנו כאן חז"ל, שאין בלשונם שום גזמאות: ההולך לישן בלי קריאת שמע - הריהו ישן על מטה של גוי, ו"גוי" מבטא יציאה מחלשת מתחום הקדשה.

אדם ישן בלילה בין חמש לשמונה שעות. זהו אחוז עצום מהחיים! שמונה שעות הן שליש מהחיים. אם מדבר בשש שעות, גם זה המון - רבע מהחיים: מי שמתרגל לישן בלי קריאת שמע שעל המטה, הרי שרבע מחייו הוא חי כמו גוי!

אך מי שמתרגל לומר קריאת שמע שעל המטה כמו שצריך, הרי שעל ידי השקעה קטנה זו הוא זוכה ברבע מחייו לישן כמו יהודי!

על ידי אמירת קריאת שמע, שענינה המלכת הקב"ה עליו, הוא כביכול יושב בחיקו של הקב"ה, ואז הוא נרדם כאשר מחשבתו היתה דבוקה בהש"ת, תפוסה ביחוד ה'. הוא דבוק בה' אלקי ישראל. זוהי מציאותו של היהודי, ובלאו הכי הרי נחשב כישן על משת גוי! השתדלות כה קטנה - היא הגורמת את ההבדל!

ה"רמ"א (סי' רל"ט ס"א) הביא מהראשונים שיטת לקרא קריאת שמע סמוך למשנתו. כלומר, אם אדם קרא קריאת שמע שעל המטה זמן רב לפני השנה, עליו לחזור ולקרא שוב סמוך למשנתו. לא מצאתי בכתובים את סבת הדבר, אבל פנראה שהוא מסבא שצריך לומר קריאת שמע - "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", סמוך למשנתו, משום שעל ידי היחוד האמתי, שאין עוד מלבדו, צריך היהודי להרדם.

(רבי שמשון פינקוס זצ"ל - פניני שמשון)

פניני ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

זהירות בכבוד הזולת

מסכנים, עם פעילויות ורבנים שידרשו ויעודדו. בדרך לשם עברו אצל רב גדול ומקובל לשאול מה עוד אפשר לעשות, הרב שמע את הדברים ואמר לאבי הילד, 'פגעת במישהו וצריך לבקש ממנו סליחה', שאל האב 'במי פגעת?', ענה הרב 'תחשוב לבד ותמצא, בטוח שפגעת במישהו, והילד שלך תלוי במחילה הזו'. האב יצא משם שבור עוד יותר, מנסה לחשוב במי פגע ומתי, ולא זוכר דבר. בדרכם הלכו למירון לרבי שמעון, שם בכו התחננו וביקשו מהקב"ה שימציא להם את מי שצריך לבקש ממנו מחילה, שיוכלו לדעת במי מדובר.

משם המשיכו לאותו אירוע, לשם היה אמור להגיע הרב ישראל מאיר שושן שליט"א, היודע לדבר אל הילדים, לשמח אותם ולהחזיר להם מוסר. ברגע האחרון קרה לרב אונס, וביקש מאחד מידידיו בשם רבי יהודה רבינוביץ שליט"א, גם הוא יהודי משכמו ומעלה היודע לדבר עם ילדים, להגיע במקומו לאירוע. לאחר שסיים הרב רבינוביץ את דבריו, ניגש אליו אבי הילד ורואה שהפנים מוכרות, והתברר שהם למדו יחד באותה ישיבה. הם דיברו על דא ועל הא, ותוך כדי הדברים שאל אותו הרב מה מעשיו כאן? ואז סיפר לו אבי הילד את הצרה הנוראה וגולל בפניו את כל הסיפור, ובכללם דברי הרב המקובל.

התפלא הרב רבינוביץ ואמר, 'כיצד אינך זוכר במי פגעת', התאמץ האב שוב לזכור עד שהזכיר לו הרב רבינוביץ, 'כאשר היינו בישיבה קטנה, היה לנו רב ת"ח גדול, שהיה עושה כל מיני עיוותים ותנועות בלתי רצוניות בעיניי, ואתה היית פשוט כסיל וליצן גדול, עומד מול הרב ומדבר איתו ועושה את אותם תנועות שהוא עושה, וכל הכיתה היו מסתכלים וצוחקים, ואתה היית נהנה מכך, לא פעם ולא פעמיים, ובוודאי שהרב נפגע מכך עד עמקי נשמתו'.

החליט האב לבקש את מחילתו של אותו רב. הרב רבינוביץ אמר שהוא מכיר רב אחר שקשור אליו, וינסה להגיע אליו דרכו. התקשרו אליו ואכן באותו רגע הם היו יחדיו בכנס כלשהו. אותו רב מיד אמר לרב שנפגע שיש לו טלפון דחוף, ושמדובר בפיקוח נפש וביקש ממנו לצאת מהאולם. וכך היה, הרב שנפגע לקח את הטלפון והחל לדבר עם אבי הילד, שדיבר איתו במשך דקות ארוכות, בכה וסיפר את כל הסיפור. הרב שנפגע לא חשב הרבה ומיד אמר לו 'מחול לך, מחול לך, מחול לך', ומכאן הדרך לישועה היתה קצרה, תוך כמה ימים הילד פשוט התחיל לעמוד על רגליו, הרופאים השתאו ולא האמינו, עשו לו בדיקות, וראו איך המחלה נסוגה, ועם הזמן ממש פלא פלאים, הילד יצא לגמרי מהמחלה ולאחר מספר שבועות היה בריא ככל האדם.

רואים מכאן עד כמה צריך להזהר בכבוד הבריות, ועד כמה התורה הקדושה מקפידה על כבוד הבריות, ואם על רשע מקפידה התורה כך, על אחת כמה וכמה על מי שיש לו צלם יהודי, כמה הכבוד שלו חשוב בעיני ה' יתברך.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

ברשת השבוע מתואר כיצד נגלה המלאך בלעם הרשע, בעודו רוכב על האתון בדרכו לקלל את ישראל. בתחילה האתון זכתה לראות את המלאך אך בלעם לא. כשהגיע הרגע שהדרך היתה צרה והמלאך כנגדם, רבצה האתון תחת בלעם, ולאחר שבלעם היכה אותה, הוכיחה האתון את בלעם ככתוב, "וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֶתוֹן, וַתֹּאמֶר לְבָלַעַם, מַה עֲשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלַי... הֲלוֹא אֲנִי אֲתִנֶּךָ אֲשֶׁר רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדָךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, הֲהִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לָךְ כֹּה" (במדבר כב, כח), לפתע רואה בלעם את המלאך, מתוודה ואומר "חָטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אֵתָּה נֹצֵב לְקַרְאתִי".

היה זה גילוי מיוחד ונס מעל הטבע, שהאתון פתחה את פיה והוכיחה את בלעם, אך למרות שרצה המלאך להרוג את בלעם הרשע בעבור מעשיו, בסופו של דבר המית המלאך את האתון. לכאורה זהו פלא עצום, מה עשתה האתון ומה היא אשמה בכל הסיפור, הרי היא בסה"כ בעל חי המשרת את אדונו.

אומר רש"י במקום, "כִּי עָתָה גַם אֲתִכָּה הֲרַגְתִּי וְאוֹתָהּ הֵחַיִּיתִי" - ועתה מפני שדיברה והוכיחה, ולא יכולת לעמוד בתוכחתה... הרגתיה שלא יאמרו, זו היא שסלקה את בלעם בתוכחתה ולא יכול להשיב. אדרבה, הרי רשע כזה צריך להוכיחו, ממשיך רש"י ואומר, שחס המקום על כבוד הבריות, כלומר שהקב"ה חס על כבודה של כל בריה ואפילו של בלעם הרשע, שאם יראו הבריות את האתון, יאמרו זו האתון שהוכיחה את בלעם הרשע ויתבייש ולא יהיה לו מה להשיב וכו'.

לכאורה אם נשאל, הרי אם האתון תשאר בחיים, יבוא מכל העולם להסתכל באתון שפתחה את פיה לראשונה בהיסטוריה, וידעו כולם שיש בורא לעולם ויש דין ויש דיין, קידוש שם שמיים! האם יש דבר יותר גדול מקידוש ה' בעולם לכל הדורות? הרי כל הבריה נוצרה לכבוד ה' יתברך, ומה אכפת לנו מהבזיונות שייסבול עקב כך בלעם הרשע. לכן אמר רש"י, לא פוגעים בנבא אדם לחינם, ואפילו בבלעם הרשע, גוי משוקץ ומתועב שרצה לכלות את ישראל חלילה, ולקללם בשעה שהקב"ה כועס, אף על פי כן, לא פוגעים באף אדם אם לא מגיע לו, על אף כל ההפסד שיווצר מכך. כשמדובר על כבוד הבריות, מוותרים על הכל. זהו יסוד שצריך להיות תמיד לנגד עינינו, לדעת שלפגוע באדם זהו דבר חמור ביותר.

מספר הרב בידרמן סיפור שהיה עד אליו, על זוג הורים צעירים לילד בגיל 4, שלא עלינו ביום אחד התלונן על כאבים. הרופא בדק ומיד שלח אותם למומחה גדול, שבדק גם הוא והודיע להם שיש לילד מחלה קשה ומסוכנת, שאי אפשר לשרוד איתה את החיים, הוא יצטרך לעבור טיפולים ובכל אופן לא יאריך ימים, ולפי מה שיש בידו, לא יוכל לחיות מעבר ל-4 חודשים נוספים. בשורת איוב שנפלה עליהם לפתע, כיצד יוכלו להמשיך בחיים?

ניסו ההורים לקבל ישועה בכל דרך, וביום האחרון של חנוכה, זאת חנוכה, החליטו להגיע לצפון, לאירוע גדול שנערך לאותם ילדים

כשמדובר על כבוד הבריות, מוותרים על הכל. זהו יסוד שצריך להיות תמיד לנגד עינינו, לדעת שלפגוע באדם זהו דבר חמור ביותר

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות
	21:21	20:25	19:14

לע"נ
יוסף מנחם אליהו
בן מסיעדה ואהרון
ז"ל

לע"נ
יוסף חיים בן
עזיזא ז"ל

לע"נ
שאול חי
בן מרים ז"ל

נוחה של קבלה טובה

בעניינים כמו ניתוק מכלי טכנולוגיה, משחית הזמן והלב, מעוררי הנסיונות וההתמודדויות, או בכל קבלה טובה אחרת. העמידה בקבלה דורשת כוחות גוף ונפש, תעצומות עוז אדירות. ובכל זאת - זה כדאי מאוד, כי מסירות נפש אחת עשויה לחסוך מסירות נפש אחרת, להעניק חיים. גיבור סיפורנו זכה בחייו במתנה, רק בעקבות ההתגברות על הנסיון והקבלה אותה קיבל, ורק בעקבות העמידה העיקשת על הקבלה שלו.

נכון, זה לא קל, זה דורש התגברות על קשיי חברה וסביבה, על אורחות חיים והרגלים ותיקים. אבל זה כל כך כדאי, כי בעתיד, עשוי להתברר עד כמה האדם שהתגבר היה נחשון שחוף מהצלת עצמו - אף אחרים למדו ממנו, ובכך

ת הסיפור הבא, מופלא ומפעים ככל שישמע, קיבלנו מגיבור הסיפור בעצמו, המתאר את שעבר עליו. גם בסיפור זה אנו חוזרים אל האסון הנורא במירון, והפעם - אל הרגעים הקריטיים ומעוררי החרדה, כשהאסון היה בעיצומו. בין אלפי הדחוקים באותו מסדרון צר שהפך לפרוודור מוות, נמנה גם גיבור סיפורנו, יהודי יקר שמצא עצמו דחוס בין ההמונים המשוועים לטיפת אוויר לנשימה, לחוצים ומעוכים, ואין להם מוצא או מציל. הוא שמע את חרחורי הנשימה האחרונים של הסמוכים אליו, חש את הלחץ האימתני עומד לרסק את איבריו, ואט אט הרגיש שגם הוא מאבד נשימה... שפתותיו כבר מלמלו 'שמע ישראל', הוא ניסה להחזיק מעמד בכוחות לא לו, אבל הרגיש שהלחץ הולך וגובר והוא עומד להימחץ סופית בין ההמונים. הוא חש שאלו רגעיו האחרונים, והחל עורך את חשבון נפשו ושב בתשובה, לקראת התייצבותו בבית דין של מעלה...

ואז, בעורכו את חשבון הנפש, נזכר שבמשך שנים ארוכות עשה שימוש במכשיר סלולרי שאינו כשר, רווי תוכן בעייתי וממכר. הוא כבר היה 'מכור' למכשיר הזה, והתקשה להאמין שיוכל אי פעם להתגבר עליו ולהיגמל ממנו. ובכל זאת, ביום מן הימים, לפני למעלה משנה, קיבל על עצמו להתנתק כליל מהמכשיר הזה, לעזוב אותו לנצח. זה היה קשה, קשה מאוד. הוא חש שמדובר עבורו במסירות נפש של ממש. חלק נכבד מחייו היה מרוכז בתוככי המכשיר הזה, באמצעותו יצר קשר עם אנשים, התעדכן בנעשה, רבים פנו אליו דרכו. לבו נקרע בין התלות שפיתח במכשיר לבין התובנה שהייתה בו עד כמה המכשיר הזה זורע בו הרס, כיצד מיטב שעותיו וימיו הולכים לאיבוד, ובכמה נסיונות הוא מתקשה לעמוד - נסיונות הנובעים מתוך המכשיר הזה בעצמו...

והוא החליט להתגבר. באבחה אחת תפס את המכשיר, שבר אותו, נפרד ממנו לעולם. בימים שאחרי עוד חש כמה הדבר קשה, הוא כבר היה כה למוד ומורגל שבכל רגע פנוי המכשיר לצידו, תמיד יש לו משהו מעניין לראות או לקרוא. גם חבריו וידידיו לא תמיד העריכו את המאמץ שלו, רבים מהם 'נזפו' בו - מתוך קנאה - על העובדה שהתנתק מכל קשר עם חבריו. אבל הוא עמד בנסיון בגבורה...

ואז, בשוכבו תחת ההמונים במירון, כשהוא לחוף ומעון ועורך את חשבון נפשו, נזכר בקרבן הזה שהקריב, ובכוחותיו האחרונים פנה לקדוש ברוך הוא במילים מעומק לבו, באומרו כי הוא כבר מסר נפש פעם אחת לכבודו יתברך, הוא מבקש לא למסור נפשו פעם שניה... כן, הוא יודע עד כמה המצב קריטי, ובכל זאת, כשדמעות בעיניו החל לצווח באלם קול: 'מסרתי נפשי לה' כבר לפני שנה, ה' יתברך - תציל אותי!'

בעודו מהרהר כך, חש לפתע זוג ידיים תופסות בשתי ידיו, מנסות לחלץ אותו החוצה מתוך גיא ההריגה. זה לא היה קל, הוא היה תחוב ולחוף בין כולם, אך הסדרן - שכנראה היה חסון ורב כח, התעקש למשוך אותו החוצה. אין לדעת למה בחר דווקא בו, והוא אפילו לא יודע מי היה אותו סדרן. רק דבר אחד ברור: לאותו סדרן היה הרבה כח, והוא הצליח למשוך אותו מתוך המחץ האנושי הנורא, להוציאו החוצה ולהושיבו על אבן סמוכה לשאוף אוויר וכוחות...

לאחר שהתאושש קמעא, הוא חזר למרכז הארץ, כשכל העת מגיעות השמועות על האסון הנורא, על 45 הנספים רחמנא ליצלן, על הפצועים, על המשפחות שאיבדו את יקיריהן. הוא מתקשה להאמין שהוא חי וקיים, אינו מבין איך דווקא הוא שרד את התופת, איך בדיוק הוא חולץ מתוך ההמונים הנלחצים למוות... גם אנחנו לא מבינים, איש אינו יודע חשבונות שמים, מי מהעולים לשמוח בשמחת רשב"י זכה להמשיך לעלות ולהתעלות להיכלו, ומי מהם זכה להישאר בעולמנו.

ובכל זאת, סיפור זה, אותו שמענו מבעל המעשה - כאמור, מאיר כאבוקת אש: לפעמים, קבלה טובה דורשת מסירות נפש, היא אינה קלה. בוודאי כשמדובר

הוא כבר מסר נפש פעם אחת
לכבודו יתברך.. כשדמעות בעיניו
החל לצווח באלם קול: 'מסרתי
נפשי לה' כבר לפני שנה, ה' יתברך
- תציל אותי!'

התגברותו האישית
הפכה למנוף
לסביבה כולה! ועל

אחת כמה וכמה, אלה שזכו וטרם נפלו ברשת - תרתי משמע, כמה עליהם להודות על הזכות העילאית הזו השומרת ומגינה עליהם, ובד בבד הם מהווים מופת וסמל לסביבה שאפשר גם אפשר להתגבר!

ואין מדובר דווקא בקבלה זו, אלא כל אחד שעושה צעד אמיץ בכיוון הנכון - ראוי לשבח והערכה. אם אנו מכירים אדם כזה - עלינו לתת מילה טובה, לטפוח לו על שכמו. הוא מתאמץ. וכן אנחנו, כל אחד מאיתנו יכול לקבל על עצמו קבלה טובה, אם בשמירת העיניים והפה, אם בקבלת עול לימוד התורה, ואם בקיום עניינים של בין אדם לחברו, ובלבד שנקבל על עצמנו קבלה טובה. ככל שניקח על עצמנו קבלה שכזו, ככל שנוודא שאנו יוצאים עם המסר של סיפור נפלא זה עם נכס ברזל של התחזקות - כך נזכה שהקב"ה יוסיף וישפיע עלינו לכל ימות השנה, למען נזכה להתעלות בקרבת אלוקים!

כל יהודי יודע בעומק לבו היכן הוא נדרש להתחזק. אם בהוספת שעת לימוד, אם בתוספת כוונה ורצינות בעבודת התפילה, אם בלימוד ספר מוסר שיחזק בלבבו את ה'יראת שמים', אם בהקפדה יתירה על קדושת העיניים והפה, אם בפרישה מטכנולוגיה אסורה. לכל אחד מאיתנו יש במה להתחזק ולהתעורר, וכמה כדאי לעשות זאת עכשיו! הבה נקבל על עצמנו קבלה טובה, שנעמוד עליה, נקפיד לקיימה, נהיה אחראיים שהיא מקויימת ברציפות. ככל שנקבל על עצמנו קבלות טובות, כך נזכה לעלות ולהתעלות בדרך העולה בית ה', כך נזכה למחוק את כל מה שאנו לא רוצים שיופיע בהיסטוריה האישית שלנו, כך נזכה להתברך ולהתעטר בקשר קרוב ואוהב עם אבא שבשמים!

(הרב אשר קובלסקי שליט"א)

מה טובו אהליך יעקב

במהלך נבואותיו של בלעם, נתקנא בלעם בישראל ואמר "תָּמַת וּפְשִׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתִהְיֶינָה אַחֲרָיִתִי כְּמֹהוּ" (במדבר כג, י), ולא עוד אלא שבנבואתו האחרונה אמר "מִה טֹבֵי אֶהְלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁפֹּנְתֶיךָ יִשְׂרָאֵל" (שם כד, ה), ונשאלת השאלה מה הטוב שראה בלעם הרשע בישראל, ולמה ייחל כ"כ למות מות ישרים ולזכות לאחרית כמותם?

לשם כך נספר מפי החפץ חיים, משל ליהודי אביון שהיה מטופל בילדים הרבה והיה מחוסר פרנסה, ומעולם לא עלה בידו להשיג אלא כדי פרנסה בצמצום. פעם אחת הלך ברחוב ונפשו מרה עליו. והנה בלכתו בראש מורד, הבריק דבר מה לנגדו. בתחילה כמעט וגמר בדעתו להמשיך בדרכו, אולם חשב שמא כדאי לו לראות מהו הדבר הנוצץ, אולי מטבע הוא, ואפשר יהיה לקנות בו לחם לפי הטף.

גחן והרים את הדבר, וראה שזו אבן מבריקה בשלל צבעים, גדולה ומלוטשת, שבשעה שמגלגלים אותה היא מתנוצצת בצבעים שונים. פנה והלך לחנותו של הצורף והראה לו את האבן. כשבחן הצורף את האבן, קפץ ואמר שאוצר כזה עין לא ראתה עדיין, וכי ראוייה אבן כזאת לפאר את כתרו של הקיסר. מיד הודיע הצורף לקיסר על האבן יקרת הערך שנתגלגלה לידיו של העני, והביאו את העני לפני הקיסר, שלא פסק מלהלל ומלשבח את האבן המופלאה, והתפעל מיופיה הרב.

פנה הקיסר אל העני ושאלו, כמה הוא רוצה בשכרה של האבן? אדוני הקיסר, אומר העני, כלום יכול אני לדעת כמה לבקש בעדה, הרי לא ידעתי כלל את ערכה בשעה שהגבהתי אותה, ואף על פי שלא ידע ששוויה רב, נתן הקיסר לעני ממון ונכסים רבים בעדה, קירבו קרבה יתירה והושיבו בסוד שריו ויועציו.

הנמשל: לומדיה ומקיימי מצוותיה, אינם צריכים כלל לחשב חשבון גודל ערכה ורום חשיבותה של התורה ומצוותיה, ולפעמים אף חייבים להסיח דעתם לגמרי מכך, כי רב ערכה מפי ומפנינים יקרה. מצווים אנו להרים את האבן הטובה, הלא הם התורה והמצוות, בלא לחשוב כלל על השכר הצפוי לנו בעבורה, ונאמן הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה שלא יקפח שכרה של שום בריה, וישלם לו לבעל המציאה שכרו משלם, וזהו מה שנתקנא בלעם בישראל, בשכר הרב לעתיד לבוא בשומרי התורה ומקיימי מצוותיה אף על פי שקצרה דעתם מלהבין את השכר הרב הצפון להם לעתיד לבוא.

השקפה לבית היהודי

מתלמידיו של אברהם אבינו

המשנה באבות (פרק ה, יט) מייטיבה לתאר את ההבדל בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע, ובעצם הכוונה להבדל בין ההולכים בשיטתו ודרכו של אברהם אבינו לאלו שחלילה לא זכו לכך. וכך אומרת המשנה "כל מי שיש בידו שלושה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלושה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו של אברהם אבינו, אוכלין בעולם הזה, ונוחלין בעולם הבא, שנאמר (משלי ח), להנחיל אוהבי יש, ואוצרותיהם אמלא. אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהינם, ויורדין לבאר שחת וכו'.

נמצאים אנו למדים ממשנה זו, שחז"ל לימדונו בעצם מהם "ערכי היסוד" של כל יהודי באשר הוא, אותם צריך לאמץ כל אדם שבביל הזכות להקרא מתלמידיו של אברהם אבינו, כלומר שלא מספיק שאנו מבני בניו, אלא חובה עלינו ללכת בדרכיו. וננסה להבין מעט מערכים אלו ולהנחילם בביתנו.

צער בעלי חיים

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי מִלְאָךְ ה' עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֲתוֹנְךָ" (במדבר כב, לב) כך אמר המלאך לבלעם, ואומר הרמב"ם (מורה נבוכים ג, יז) - צער בעלי חיים דאורייתא, מאמרו "על מה הכית את אתנך", והוא על דרך ההשלמה לנו, שלא נלמד מידת האכזריות, ולא נכאיב לבטלה ללא תועלת.

שאלה: אדם הלך לתומו ברחוב, ולפתע הבחין בחתול שאורב לתרנגולת על מנת לטרפה. החתול התקדם אט-אט לעבר הטרף, והתעורר ספק בלב האדם - האם יש להציל את התרנגולת, ע"י הפחדת החתול ה"רודף" והברחתו, או שמא אין לגרש את החתול כי זהו טבעו של עולם, שהחיה החזקה אוכלת את החלשה, ואם כן מדוע שנתערב ונמנע מהחיה החזקה להשיג את מזונה?...

תשובה: א) ראשית כל יש להדגיש, שבמקרה שהתרנגולת שייכת ליהודי מסוים, בודאי שקיימת חובה להצילה מהחתול האורב לה, כדי למנוע הפסד מבעליה, כדין "השבת אבידה" עליה ציוטה התורה.

ב) גם במקרה שהתרנגולת אינה שייכת לאף אדם, חידש הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל (התעוררות תשובה ב, קנז) שהרואה חתול הרודף אחר תרנגולים לטרפם - מותר ומצוה לחוס על התרנגולים, משום "צער בעלי חיים", ויש להצילם ע"י גרוש החתול ה"רודף"! ויש להוסיף שבדרך כלל מזומנים לחתול מזונותיו (בפחי האשפה ובכל מקום שיש בו שיורי מאכל), וממילא ראוי לחוס על התרנגולים ולהצילן, ואין פה הזק לחתול, שבודאי ילך וימצא את מזונו במקום אחר.

ג) אולם במקרה שהחתול אורב לעכבר על מנת לטרפו, נראה שבזה עדיף שלא להתערב, כי תפקיד החתול לנקר את הבתים מעכברים (בבא קמא פ. וכלשונו של ה"שאלת יעב"ץ א-יז: "מלאכת החתול מרובה לצוד עכברים"), וכידוע העכברים עוינים ומזיקים לבני אדם, ובגמרא (הוריות ג.) נאמר שהעכברים "סורן רע" - יצר ליבם רע ביותר, שגם בגדים וכלי בית שאינם דברי מאכל, העכברים נושכים ומזיקים, אף על פי שאין להם הנאה בכך.

לסיכום: א) אם החיה החלשה העומדת להיטרף שייכת ליהודי, מצוה להצילה משום השבת אבידה. ב) אם עומד להטרף עוף של הפקר, מצוה להבריח את החתול כדי להציל את העוף. ג) אם רודף החתול אחר עכבר, עדיף לאדם שלא להתערב, ולהניח לחתול לעסוק ב"מלאכתו".

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

אומר רבי עובדיה מברטנורא בפירושו למשנה זו: מתלמידיו של אברהם אבינו - למד ממנו והולך בדרכיו. עין טובה - מסתפק במה שיש לו ואינו חומד ממון אחרים, שכן מצינו באברהם שאמר למלך סדום (בראשית י"ד) "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך". ורוח נמוכה - ענוה יתירה. וכן מצינו אברהם אומר (שם י"ח) "ואנכי עפר ואפר". ונפש שפלה - זהירות והפרישה מן התאוות. ומצינו זה באברהם, דכתיב (שם י"ב) "הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את", שעד עכשיו לא הכיר בה (ביופיה של שרה) מרוב צניעות.

ונסיים בדבריו של הרמב"ם בפירושו למשנה זו: עין טובה כבר בארנו פעמים רבות, שענין עין טובה היא ההסתפקות, ונפש שפלה היא הזהירות, ורוח נמוכה היא הענוה יתירה, והשלוש שכנגדן הוא החריצות לקנות הממון והוא עין רעה, ורוב התאוה והיא נפש רחבה, והגאוה והיא רוח גבוהה. ומסיים הרמב"ם ואומר, והשלוש מעלות ההן נתפרסמו לאברהם אבינו, ומפני זה יקרא כל מי שימצאו בו אלו המעלות מתלמידיו של אברהם אבינו מפני שהתנהג במידותיו. ללמדנו עד כמה עלינו להתרחק מעין רעה ומהתאוה ומהגאוה ולדבוק בדרכיו של אברהם אבינו ע"ה.

כל מי שיש בידו
שלושה דברים
הללו, מתלמידיו
של אברהם אבינו
- עין טובה, ורוח
נמוכה, ונפש שפלה

הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל

בי"ט תמוז, ימלאו 23 שנה לפטירתו של ראש ישיבת "פורת יוסף", הגאון רבי בן-ציון אבא שאול זצ"ל, אשר זכה להעמיד תלמידים הרבה, חריף ובקיא בכל מכמני התורה, ועם כל זאת בעל פשטות וענווה מופלאים ואהבת ישראל שאין שני לה. בעדות אחת סיכם הרב מוצפי שליט"א את גדלותו המופלאה: זכיתי לראות פעם את רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל משתכר בפורים. תוך כדי שכרותו החל לבכות ולבקש: "תתפללו עלי שאדע הלכה אחת על בוריה!"... להורות לנו שככל שאדם גדול יותר - הוא יודע שאין סוף לחקר התורה הקדושה!

מהו כבוד התורה

הרב זצ"ל היה נוהג לנפוש בחופשת בין הזמנים, עם אשתו הרבנית, בבית תלמידו הרה"ג רבי משה גבאי זצ"ל בנתניה. יום אחד התכוננו הרב ותלמידו לצאת ולשאוף אוויר. כשביקשו לצאת, שאל הרב את אחד הנוכחים: "ומה עם הנשים? גם הן מתכוננות לטייל?" והאיש השיב: "הן צריכות לסדר את הבית, אחר-כך תצאנה לטייל".

התלמידים ששהו במקום, הבינו שמדובר בתגובה לא ראויה, אבל לא ציפו לתגובה כה חריפה של ראש הישיבה. הרב פשט מיד את ה'פראק' שלו, ניגש למטבח והחל להדיח את הכלים בעצמו. התלמידים ניסו להניאו מכך, בטענה שאין זה כבוד התורה... אבל הרב לא נענה להם, והמשיך לעבוד במטבח, ברצותו להקל את העול מעל אשתו, והדגיש שבראש ובראשונה צריכות הנשים לצאת ולהתאוורר, לאחר המאמצים העצומים שהן משקיעות כדי לאפשר לבעליהן וילדיהם ללמוד תורה.

מי יזכה בפתיחת ההיכל

פעם הגיעו אל הרב, נהג הסעה של ת"ת והמלווה לדין תורה: מי אמור לפתוח ולסגור את דלת ההסעה? הנהג טען: "אני מרוכז בנסיעה. אין באפשרותי להסב את תשומת הרב לפתיחת וסגירת הדלת בכל עצירה". המלווה טען כנגדו, "אני עסוק בהעלאת והורדת הילדים בהושבתם ובהשגחה עליהם. איני יכול להיות אחראי על הדלת!".

הקשיב הרב לטענותיהם והשיב: "אין לי פסק הלכתי לתת לכם ברגע זה. אולם ידוע כי אנשים מוכנים להשקיע כסף רב כדי לזכות בפתיחת וסגירת ההיכל בביה"כ, והנה לכם הזכות הזו באופן יומיומי, ולגמרי בחינם! בכל פעם שהדלת נפתחת, וילד נכנס לרכב בדרכו לתלמוד תורה, הרי זו פתיחת ההיכל! ילד יהודי הולך ללמוד תורה, ואתם יכולים לזכות לפתוח עבורו את דלת ההסעה! מי פתי לוותר על זכות זו?". הרהרו השניים בתשובתו ולאחר רגעים ספורים, שאלו: "כריע נא הרב, למי מגיעה הזכות לפתוח ולסגור את דלת ההסעה?... עשו פשרה", הציע הרב, "וחלקו את התפקיד ביניכם. העיקר שאף אחד מכם לא יחמיץ, חלילה, את הזכות".

מוסיקה

נמצאים אנו בפתחם של ימי בין המצרים, יהפכם הקב"ה לששון ולשמחה. גם אם נוהגים אתם לשמוע כלי נגינה ושירה במהלך ימי השנה, בשבועות הקרובים נהגו ישראל שלא לשמוע כלי שיר, כזכר וכאבלות על חורבן בית מקדשנו. ננסה ללמוד מעט על המוסיקה והנגינה והשפעתה על החיים בעולמנו.

מוסיקה טובה ולהבדיל מוסיקה רעה, משפיעות לא רק על בני אדם, אלא גם על צמחים ובעלי חיים. ברוסיה נערך לפני כשלושים שנה מחקר על החיטה. השמיעו לחיטים מוסיקה קלאסית רגועה בשדה בעזרת רמקולים ענקיים, וגילו שהחיטים הללו גדלו בקצב מהיר פי שלוש מצמיחת חיטים רגילים ונפח החיטה גדל. איכר אנגלי הרחיק לכת וגידל עגבניות ענקיות, ע"י שהרכיב אוזניות על כל עגבניה והשמיע להן מוסיקה רגועה.

אלו תוצאות חיוביות וטובות של מוסיקה נאותה ומכובדת.

נסיון דומה נעשה בעיר דנוור בארה"ב, אבל עם מוסיקה רעה ופרועה, ובמשך שלוש שבועות השמיעו לצמחים שונים במשך 4 שעות ביום את המוסיקה הפראית הזו, במקביל השמיעו לצמחים אחרים מוסיקה מעודנת. לא יאומן, הצמחים ששמעו מוסיקה רגועה הוציאו פרחים צבעוניים שהיטו עצמם לעבר הרמקול, בעוד שהקבוצה האחרת נטו לכיוון ההפוך מן הרמקול, ובתוך חודש ימים מתו.

פרופ' סינגל, אגרונום הודי, ערך מחקר דומה ועל פי ממצאיו, מוסיקה טובה מסוגלת להאיץ פי שניים את קצב הגדילה של הצמחים, וזה משפיע גם על הדורות הבאים של הצמחים ששמעו מוסיקה, כלומר המוסיקה הטובה משפיעה לטובה או לרעה, על הגנים של אותם פרחים.

לפני 25 שנה, פורסם מחקר מחריד אותו ביצע דייוויד מרול, תלמיד תיכון מווירג'יניה, הוא זכה על ממצאיו לפרסים יוקרתיים. על פי מחקרו מוסיקת הרוק משפיעה על אלימות וטיפשות. הוא לקח קבוצת עכברים, שידעו בממוצע לצאת לאחר 10 דקות ממבוך מסוים. אחר כך הוא חילק את העכברים לשלוש קבוצות. קבוצה א' שמעה בכל יום 10 שעות מוסיקה קלאסית, קבוצה ב' שמעה בכל יום 10 שעות מוסיקת רוק, וקבוצה ג' לא שמעה מוסיקה כלל.

לאחר שלוש שבועות הוא העביר את כל העכברים דרך המבוך שלוש פעמים בשבוע ומצא, כי העכברים שלא שמעו מוסיקה כלל, הצליחו לצאת ממנו תוך 5 דקות. העכברים ששמעו מוסיקה קלאסית היו מתוחכמים יותר ויצאו מן המבוך בדקה וחצי. העכברים ששמעו את המוסיקה המקולקלת יצאו מן המבוך רק אחרי 30 דקות. לא יאומן. התלמיד היה מעוניין להמשיך בניסוי המרתק שלו, אבל הוא נאלץ להפסיקו מסיבות מעציבות. העכברים ששמעו את המוסיקה הקולקלת נתקפו גלי אלימות, והרגו זה את זה.

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בס"מ טוב

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והרצאות

ההכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנוקדים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתנ"כית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייחוד, ועובר נקיין יסודי מידי יום ע"י חברת נקיין

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

ורכב תאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

באמצעות התפלה נעשה האדם כבריה חדשה

וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֱתוֹן (כב כח)

"נָתַן בַּהּ כֹּת לְדַבֵּר כַּעֲנִין ה' שֹׁפְתֵי תַפְתַּח" (תהלים נא י) ... כִּי מִה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן גַּם לְבַלְתִּי מוֹכֵן" (ספורנו).

באר המשגיח רבי ירחם ליבוביץ:

ההשואה בין תפלתו של דוד שיפתח ה' את פיו ויתן בו דעת להגיד תהלותיו לבין הגס העצום של פתיחת פי האתון שהיא בריאה מיוחדת שנבראה בששת ימי בראשית, מולמדת אותנו שפתיחת הפה לשבח ולהלל את הבורא פראוי משנה את האדם לבריה חדשה ממש. כאותו שנוי שנעשה באתונו של בלעם בשעה שפתח ה' את פיה ובכך התעללה מדרגת חי' למדבר'.

דעת חקמה ומוסר' ח"ג עמ' קמז

וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וּמִתּוֹךְ כֶּךָ וְצִאצְאֵינוּ

תָּמֹת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתִּהְיֶה אַחֲרֵיתִי כְּמֹהוּ" (כג י)

"שִׁתְּהִי אַחֲרֵיתִי וְצִאצְאֵי מַעֵי כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲמַנְסֵ בְנָיו שֶׁל אֲדָם וְיוֹצֵאֵי חֲלָצֵי נִקְרָאִים אַחֲרֵיתוֹ" (ספורנו).

אמר רבי שמשון דוד פינקוס:

בלעם בקש בקשה מפרכת - שהוא עצמו יחיה כגוי שפל ואלו צאצאיו יחיו כבעלי מעלה וכזרע ישראל. מציאות זו מנגדת לטבע הבריאה, שכן טבעם של ילדים ללכת בדרך אבותיהם. הדרך היחידה לזכות לבנים טובים היא דגמה אישית; כאשר הילדים רואים את הוריהם הולכים בדרך התורה והמצוות, אזי ממילא מבקשים אף הם לצעוד בדרךם.

זוהי הסבה שאנו כורכים מדי בקר בברכת התורה את הבקשה על עצמנו ועל צאצאינו כחטיבה אחת - וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאצְאֵינוּ... יודעי שמך ולומדי תורתך, ללמדנו כי כדי לזכות לבנים טובים כשאיפתנו עלינו להשתדל להיות בעצמנו "יודעי שמך ולומדי תורתך".

תפארת שמשון

נשיאות פנים בשכר נשיאות פנים

"לֹא הִבִּיט אָן בַּעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֹמֵל בְּיִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ וְתִרְעַת מִלֶּךְ בּוֹ" (כג כא)

דרש החתם סופר:

במסכת ברכות (כג ב) הביאו חכמים: "אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: 'בבוננו של

קריעת גזר דין בזכות עניתי אמן

"נָאִם שְׁמַע אֲמַרִי א-ל אֲשֶׁר מִחַזֵּה ש-דִּי יִחַזֵּה" (כד ד)

דרש האדמו"ר רבי יעקב משה מקאמרנא כי הכתוב שלפנינו רומז להבטחה שהבטיחו חכמים (תיקו"מ א): "כל העונה אמן בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבועים שנה", וכדלהלן: "נאם" - אותיות אמן; העונה אמן בכל עת שהוא שמע אמרי אל - שפאמרים ומשבחים את הקדוש ברוך הוא בברכה, יזכה שיקים בו: "מחזה ש-די יחזה", כלומר שיקרע גזר דינו. כפי שאמרו חכמים (תנחומא מקץ י) ששם ש-די רומז לקריעת גזר דין, וכמאמרו: "מי שאמר לשמים וארץ די [בברית העולם], לאמר ליסורי די".

שלשלת קאמרנא עמ' שעד

עולם, כתוב בתורתך (דברים יז): "אשר לא ישא פנים, והלא אתה נושא פנים לישראל דכתיב (במדבר ו כו): 'ישא ה' פניו אליך?' אמר להם: 'וכי לא ישא פנים לישראל שכתבתם להם בתורה (שם ח י): 'ואכלתם ושבעתם וברכתם והם מדקדקים על עצמם [לברך גם כשהם אוכלים רק] עד פאת ועד פביצה?!" ויש לבאר את עמק פונת הדברים, כי שבחם של ישראל הוא בכך שאף בזמן שהקדוש ברוך הוא נהוג עמם במדת הדין ומשפיע להם את מזונותיהם בקשי ובמדה מועטה, עד שאין להם כדי אכילה לשבע, בכל זאת הם מקבלים עליהם דין שמים באהבה ומברכים אותו.

למעלה זו רמז הפסוק שלפנינו: "לא הביט און בעקב ולא ראה עמל בישראל" - הקדוש ברוך הוא נושא פנים לישראל בכך שהוא מביט בזכותיהם ואינו מתחסל לעונותיהם (כפי שפרש רש"י ע"פ תנחומא יד), משום שגם כאשר ה' אלקינו עמו" - הוא נהוג עמם במדת הדין [הנרמזת בשם 'אלקים'], עדן ותרועת מלך בו" - נותרים הם בקרבם ורעותם אליו יתברך ואינם מתרעמים עליו כלל.

תורת משה

כדי לקום כיהודי יש ללכת לישן כיהודי

"הו עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף" (כג כד)

דרש האדמו"ר בעל 'ייטב לב':

סגלה ידועה היא למי שחפץ להשפיע קום בשעה מסוימת, שבשעה שהולך לישון יקרא קריאת שמע בכונה, ואחרי כן ישא תפלה ויפרט את השעה שהוא מבקש לקום; ומפקיד רוחו, והקדוש ברוך הוא מחזיר לו פקדונו בשעה שרוצה לקבלו".

סגלה זו נרמזה בפסוק שלפנינו. כיצד זוכים ישראל שיתקום בהם: "הו עם כלביא יקום וכארי יתנשא", בזכות שמקיימים בעצמם: "לא ישכב עד יאכל טרף", וכפי שפרש רש"י: "כיצד? קורא את שמע על מטתו ומפקיד רוחו ביד המקום".

יש הקמים כארי, ויש הקמים כלביא

"הו עם כלביא יקום וכארי יתנשא" (כג כד)

"כשהו עומדים משנתם שחרית, הן מתגברין כלביא וכארי לחטוף את המצוות, ולבשב טלית לקרא את שמע ולהניח תפלין" (רש"י).

יש להבין: מפני מה הצריך הכתוב להמשיך את הקמים בבקר גם לארי וגם לכלביא [גור אריות קטן (רמב"ד)], הלא אם פארי יתנשא, על אחת כמה וכמה ש: כלביא יקום?

פרש רבי שאול בראך רבה של קאשוי:

רמז הכתוב לשתי דרגות שיש במשפיעי הבקר: יש המתנשאים כארי בכך שהם משפיעים בשעה מקדמת דיה, ובכך הם יכולים לקרא קריאת שמע בזמנה בתוך סדר התפלה, ובעודם עטורים בתפלין - כאזהרת חכמים (ברכות יד ב): "כל הקורא קריאת שמע בלא תפלין - כאלו מעיד עדות שקר בעצמו". אולם פנגד' יש המתקשים להתנשא פארי, אלא מאחרים לקום כלביא סמוך לסוף זמן קריאת שמע. כיון שכך הם נאלצים לקרא קריאת שמע לפני התפלה, בלא תפלין ושלא על סדר התפלה, ורק לאחר מכן עומדים להתפלל.

אף רש"י רמז לכך בפרושו, כשהקדים "לקרא את שמע", ורק לאחר מכן: "ולהניח תפלין", אף שלכתחלה יש להניח תפלין קודם קריאת שמע כדי שלא יהיה הקורא כמעיד עדות שקר. זאת משום שבקש לרמז אף לאלו שדרגתם פחותה כלביא, אשר אף הם זוכים לקרא קריאת שמע בזמנה מדי בקר.

כהיום תמצאון

איך תבוא הגאולה?

"חסידי אחד התענה על אריכות הגלות, ונתגלה לו בחלום: איך תבוא הגאולה והעולם אינם משגיחים לענות אמן על הברכות שמבקשים בהן על הגאולה."

דרך משה [לרבי משה כהנא אב"ד גיביטש, אמשטרדם תנ"א] ליום י"א

בני אמונים. עונים אמן לכל ברכה.

גידל (יא): העקר העשירי - ההשגחה

השגחה פרטית על כל מעשי בני אדם העקר העשירי מחייבנו להאמין שהבורא יתברך שמו יודע את כל מעשי בני האדם ואת כל מחשבותיהם. להוציא מדעת הכופרים הקדמונים שסברו שלאחר הבריאה עזב הבורא את עולמו להנהגת השבע או מסר השגחתו לשלוחיו. בעקרו זה אנו מצהירים כי הקדוש ברוך הוא כבודו ובעצמו יודע ומשיג על כל מעשי בני האדם ומחשבותיהם. כפאמר (ירמיהו לב ט): "גדל העצה ורב העלילה אשר עיניך פקחות על כל דרכי בני אדם..." (פיה"מ הרמב"ם סנהדרין הקדמה לפ'). עקרו זה בא כהקדמה לעקר הבא שהקדוש ברוך הוא משלים שכו לעושי מצוותיו ומעניש לעוברים על דברו.

שאלת הידיעה והבחירה

על עקרו זה תלויה שאלתו המפורסמת של הרמב"ם (משנה ה ה), הלא היא שאלת הידיעה והבחירה: אם הקדוש ברוך הוא יודע את כל מעשי בני אדם מראש, כיצד ניתן לומר שהם עושים זאת מבחירה ואף לתובעם אם בחרו ברע, כהצטרפתו בעקרו הבא שהבורא משלים שכר ועונש?

אחת מהתשובות שנתנו לשאלה זו הוא הסברו של רבי משה אלמושיניו (פרמי משה גאון ט) בבאור דברי הרמב"ם (ס):

כל משיג הזמן הם משיגים אנושיים; שכל האדם נברא באופן שהוא אינו מסוגל לתפש שום מארע אלא בבחינת ההרחשותו מוגבלת לנקדת זמן מסוימת, בעבר, בהווה או בעתיד. נמצא שהמשיגים: "עבר" הווה ו"עתיד" הם משיגים אנושיים, ואולם לפני הבורא יתברך כל הזמנים בחינה אחת להם.

ענין זה נעלה מיכלת תפישתנו, באשר שכלנו אינו מסוגל לתפש משג שאינו מוגבל בזמן או במקום, ואולם הרי על פני נאמר (ישעיהו נה ח-ט): "כי לא מחשבותי כדרכיך, כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי דרכיך ומחשבותי כדרכיך".

אך זאת עלינו לדעת, כי ידעת ה' אינה סותרת לכל לכת הבחירה שנתן ביד האדם, שכן העבדה שהבורא יתברך צופה בעבר, בהווה ובעתיד כאחד, אינה מכריחה את בני האדם החיים בתוך מסגרת הזמן לבחור את בחירתם, ובדרך משל: כאשר אדם צופה מרחוק כהברו הרץ, לעיני הצופה מציאות ריצתו של הברו מכתת ואינה בת שנוי, אולם הרץ הוא בודאי בעל בחירה האם לרוץ או לא. הבורא יתברך הנעלה מעל משג הזמן צופה בנו מראש כשהוא עושים את המעשים בעתיד, אך לפי שאצלו אין משג של עתיד ואף העתיד הרי הוא לפיכך כהווה ועבר, לפיכך לנו הנתונים בתוך משג הזמן, שבו אנו חיים, מצימת הבחירה אם לעשותם או לאו.

ליסוד זה כון התנא (אבות פס) באומרו: "הכל צפוי והרשות נתונה"; "הכל צפוי" - בעבר, ואף על פי כן, עבדה זו אינה סותרת לכת הבחירה, אלא: "הרשות נתונה" ביד כל נברא לבחור בטוב או ברע.

אף הפיטן בפייט "גדל" רמן ליסוד זה: אף שהקדוש ברוך הוא "צופה ויודע סתרינו" מראש אף קדם שנעשו, אין ידעתו מפריעה לכת בחירתנו לפי שהוא "מביט לסוף דבר בקדמתו" - שיעדיעת העבר אינה מפריעה לכת הבחירה על האדם, אף ידעת העתיד אינה מפריעה (שניד צדק בסדרו ישעיהו הרמב"ם).

הקדוש ברוך הוא צופה במעשינו ויודע סתרינו - מחשבות לבנו מביט לסוף דבר בקדמתו - מראשית הבריאה.

תפלה, נסיון וישועה

אף על פי ששמו של ר' אליקים לא הזכר במפורש במכתב, נתן היה להבין בקלות מהכנו כי האשמים המרכזיים בכל המצב העגום שאליה נקלעו דירי הבנין הם לא אחרים מר' אליקים ומשפחתו.

אך למוחר לצין כי תכתב של המכתב היה תלוש מהמציאות לחלוטין. ר' אליקים הוא אברך עדין נפש ונעים הליכות, ורחוק ממריבה כרחוק מזרח ממערב. יתכן שיצר הקנאה עמד בעוכריו של אותו שכן בשעה שכתב את דבריו, אולם מפל מקום הדברים הקשים שנכתבו במכתב ועמדו בשעות האחרונות לעיניהם של כל השכנים בבנין, פלחו את לבו כמקורות חרב, והוא התמשה להשלים עמו.

פגיע וכואב מהר רבי אליקים תלש את המכתב מדפן המעלית, ואחר כנס לביתו כשהוא סוער ודואב. הפגיעה הפואבת בשלוב העיפות האפינית לסופו של יום הצליחה להשיג מלבו של ר' אליקים את הקבלה שיקבל זה עתה. מתוך הכאב שבו היה שרי הוא התשוב לצד השלחן בסלון, נטל לידיו גליון ניר וטוש שחר, והחל לכתב מכתב תגובה.

ר' אליקים נחן בלשון משחזר, ומכתב התגובה המפורט שיצא מתחת ידיו האמונות כשהוא כתוב לשם ויתפארת עשוי היה להשיב לאותו שכן מנה אמת אפים ובד בבד להבהיר לכל השכנים אחת ולתמיד מיהו האשם האמתי במצב שנוצר.

כתובת המכתב השקייטה בקמע את רוחו הסוערת, והוא הלך לישן בלב רגוע. מחר הוא יחלה את המכתב ויכתב ילקוט מעליו כל טענה ומענה.

למחרת בבקר התעורר כהרגלו בשעה מקדמת, וכאשר בדרכו לצאת לתפלה הבחין במכתב שהיה נח על השלחן בסלון קפא על מקומו בבהלה. לפתע ניזר שבקבלה שקבל רק אמש בעמדו בתפלה והוא הפה על מצחו בבהלה; "איך יתכן שלא הבתיני?! הרהר לעצמו, הלא משמים קבלו את תפילתי והעמידו בפני נסיון שכתבי לעמד בו, והנה אני עומד להפסיד הכל..."

תוך כדי הרהור נטל את המכתב מהשלחן, אותו המכתב שעל פסחו עמל אמש, קרע אותו לפסות קטנות והשליכו לפח האשפה.

ר' אליקים צעד בדרכו לבית הכנסת בפסיעות מתרוזנות. לבו התמלא בהודאה לקדוש ברוך הוא על כך שהזכיר לו את הקבלה שקבל אתמול בטרם הספיק לעשות מעשה בלתי הפיך.

את תפלת שחרית הוא התפלל בהתרוזמות רוח מיחדת, כזו השמורה למי שזכה לעמד בנסיון. גם הפעם הוא הרבה תפלה לפני ה' שיקבל את מנחת נפשו וקרבן עלבונו באהבה וימרו ויחוש להושיעו, ומשפטים תפלתו פשטה בלבו מן שלוח בלתי מרת. הוא חש כי הפעם ישועתו קרובה באמת.

במים הבאים היה עליו להמשיך ולהתמודד עם הנסיון. חסר התגובה מצדו התפרש בעיני פמה מהשכנים כהסכמה לדברים שנכתבו במכתב. הנסיון היה קשה, אולם היה לו ברור כי הקדוש ברוך הוא לא יעמיד בפניו נסיון שאין בכחו לעמד בו, והוא דבק בקבלה שקבל על עצמו ובחר שלא להגיב כלל.

כפצוי הסערה שהתחוללה בבנין מגוריהם שככה אט אט, אולם בד בבד החלה שמש השועה לזרז בביתם של ר' אליקים ורעייתו. פחות משנה לאחר מכן הם זכו לחבק בן זכר בריא ושלם, בשעה טובה ומצלחת.

תְּבִלִין לְשֶׁלֶחַן שַׁבֹּת

פְּרָשַׁת: בָּלָק

העלון לעלוי נשמת: בכור חי' בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמר בת יעקב - תנצב"ה.

ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: משה בן מזל-טוב, פורטונה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - בתוך שאר חולי עמו ישראל

עלון מספר: 259

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת: 7:22
יציאת השבת: 8:35
רבנו תם: 9:18
הזמנים לפי אופק חיפה

נקודה בפְּרָשָׁה

שְׂכָר טוֹב לִירָאִיו

"הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא" (כג, כד) שָׁנִים הם הפרושים העקריים בפסוק זה, ושְׂלֻבוֹתָם הם. האחד תלוי בשני. הפרוש האחד, שהפּתוֹב קדבר על נצחון במלחמה עם האויבים. והפרוש השני, שמדבר הוא בנצחון האדם על יצרו. ושְׂלֻבוֹתָם הם אהדדי. כי בנצחון גדול, על היצר, תלוי הנצחון במלחמה הקטנה, באויבים. לפיכך נתיחיל מפּוּ: "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא", פּרש רש"י: קשה עומדים משנתם שחרית הם מתגברים כלביא וכארי לחטף את המצוות: ללבש טלית, לקרא את שמע ולהניח תפלין. מעשים אלו, תפלה וטלית ותפלין, שאגורים כל כף, עד שמפליאה ההשואה לגבורת לביא וארי לעשותם. ואכן המהר"ל מפראג צ"ל כתב שענין זה עצמו בקשו להשמיענו, שלא לזלזל חלילה במצוות הנראות לנו כזעירות ושאגורות. גדע שפעלתן בגבתי מרומים, עצומה ומרעישה כפעלת לביא וארי. אין לנו משג כפה זכיות ואורה, כפה הגנה ושפע טובה מוסיפים אנו, לעצמנו ולמשפחתנו ולעם ישראל כּוּ, בטלית, בתפלין ובתפלה. חלק בלתי נפרד מהאמונה והבטחון של כל יהודי, הוא שהשם יתברך משלם שכר טוב ליראיו, וככל שהשקענו מאמצים גדולים יותר בקיום המצוה, כך גם נקבל שכר גדול יותר. ובזדאי שקבל זה, שעליו התמנכו כל הדורות, צריך להיות אחד מיסודות החנוכה. בואו ונשמע על מצות כבוד אב ואם, עד היכן היא מגעת, ואולי יותר נכון: עד היכן מגיע שכרה! הספור מופיע בספר 'שמעתי מרבי', ובו פרושים נאים שנגמרו על ידי הגאון רבי אליעזר שלום הפהן ליטעוּסקי, ז"ן ומו"צ בלודז', ונרשמו על ידי הרב ישראל צבי גרסטיצקי, שעשה לו מנהג של קבע ללכת מדי שבת לדרשותיו של הרב ליטעוּסקי,

ובמוצאי שבת העלה את הדברים על הכתב.

עם השתלטות הנאצים על לודז' והעברתם של כל היהודים לגטו, הורע מצב בריאותו של הרב ישראל צבי גרסטיצקי, ויום אחד הוא קרא לבתו עטל ובקש מפנה שיתצא מהגטו ותיבא לו פרוסת לחם.

הבת השיבה לאביה באמרה: 'אם תבקש מקני זהב או יהלומים, יהיה לי יותר קל להשיג אותם מאשר את פרוסת הלחם שצריך להביא מחוץ לגטו, שכן גם אתה יודע, אבא, שמדבר בפּוּז נפש של מוש'.

הבת ספרה שאביה התעקש ואמר לה: 'בתי היקרה, הלא יודעת את שבמקור כל ימי חיי סבלתי יסורים גדומים, למען שמו באהבה, אבל עתה, כשאני מרגיש שֵׁנֶפְשִׁי עומדת להפרד מן הגוף, אני רוצה לזכות עוד פעם אחת לתת שכח לכוראי על ידי ברכת המוציא לחם מן הארץ'.

בשמעה זאת, החליטה עטל לקיים את רצון אביה, ויהי מה. היא יוצאת אל מחוץ לגטו, והנה לאחר כמה פסיעות מופיע לפתע חיל נאצי, דורך את נשקו, וצועק לעברה בגסות: 'יהודיה, מה את עושה כאן? - - ?'

הבת הצעירה נבהלה מאד, ונדעה שחיייה שוים אצל הנאצי הלז כקלפת השום, ובניד עפעף הוא עלול ללחץ על ההדק ולהרגה.

דוקא בשל כך לבשה עטל אמיצות רוח, והחליטה לומר את האמת.

היא ספרה לחיל הנאצי שאביה שוכב על ערש דווי, ובקש מפנה להביא לו פרוסת לחם. "וכיון שהתורה שלנו מצוה על כבוד אב, ואם לא אעשה זאת אאבד את העולם הבא שלי, החלטתי לסכן את חיי וליצאת מן הגטו ולהביא לאבא את הפרוסה שבקש".

את המלים הללו אמרה הבת לחיל הנאצי, ונדעה מראש

שְׁקִימָת סְבִירוֹת גְּבוּהָה שְׁבִשְׁמַעוּ זֹאת תִּכְעַר בּוֹ חֶמְתוֹ וְהוּא יִרְקֹן עֲלֶיהָ אֶת מַחְסֵנֵי הַכְּדוּרִים בְּתַת הַמַּקְלָע שְׁלוֹ.
וְרָאָה זֶה פָּלָא. הַנְּאֻצִי שָׁמַע אֶת הַדְּבָרִים, וְלִבּוֹ הִתְרַכַּף! הוּא עֲצָמוֹ הוֹשִׁיט לָהּ פְּרוֹסַת לֶחֶם וְהִתִּיר לָהּ לְשׁוֹב בְּחֻזְרָה אֶל הַגָּטוֹ.
עֶטֶל הַגִּיעָה לְאֲבִיהָ, מְסַרָה לּוֹ אֶת הַפְּרוֹסָה, הוּא נָטַל אֶת יָדָיו

וּבְרַף בְּשִׁמְחָה, וְלֹאֲחֵר זָמַן קִצְרֵי הַשִּׁיב נִשְׁמָתוֹ לְבוֹרְאָו.
הַפָּלָא הַבְּלָתִי יֵאָמֵן הִזָּה שֶׁהִתְרַחַשׁ עִם הַחֵיל הַנְּאֻצִי, צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת לְבוֹתֵיהֶם שֶׁל הַיְלָדִים לְקִיּוּם מִצְוֹת כְּפֹד אָב וְאִם בְּמִלָּא הַדְּוָרָה וְדִקְדוּקָהּ. אִין הַסְּבֵר אַחֵר לָמָּה שְׁקָרָה שָׁם, בְּגִטוֹ לֹדְדִי, אֶלָּא שֶׁהִיא זֶה שְׁכָרָה שֶׁל מִצְוֹת כְּפֹד אָב וְאִם. (לְחֵנֶךָ בְּשִׁמְחָה)

ספור לשבת

"וגמילות חסדים"

לפני כחודש, בבוקר שגרתי אחד הלכה אשתי עם בנו לטיפת חלב. האחות בדקה את בנו, תינוק מתוק כבן שנה, והעלתה חשד כי הוא סובל מבעיה רפואית מסוימת.

היא הפנתה אותנו לרופא מומחה בתחום, ואכן התברר כי התינוק זקוק לניתוח דחוף. הבנו שאנו עומדים ליפול לתוך סחרחרה שתשבש את כל סדר היום שלנו. מלבד הזאגה לבריאותו של הילד, אנו עומדים לעבור עם הבן תהליך כואב ומייסר.

רק המחשבה על היום של הניתוח, עשתה לי לא טוב. יום של צום מהבוקר, כשהתינוק צורח ואסור לתת לו טיפת מטרנה. ניתוח חודרני שהחלמה אחריו ארוכה וכרוכה בכאבים שאינם נותנים מנוחה.

כבר דמיינתי את התינוק צורח מכאבים מבלי שנוכל לעזור לו, דמיינתי את שעות השינה האבודות שלי ושל בני הבית, ואת העיקר – שהרי ניתוח הוא תמיד גם סיכון כלשהו, ופחד אמיתי הזדחל ללבי. מי אמר שהניתוח יצליח? מי אמר שלא יצטרכו עוד אחד? באותו רגע הרגשתי איך בקשה אחת ענקית ממלאת את כל כולי, שהבן שלי יהיה בריא!

התהליך המקובל הוא, שקובעים אצל הרופא המנתח תור לבדיקה, כדי שהוא יראה בעצמו את התינוק ויאבחן את מצבו, ואחר כך קובעים תור לניתוח עצמו. קבענו תור אצל מנתח מומחה לבדיקה בעוד חודש, ובניתיים התפללנו לישועה.

יום לפני הבדיקה, שמתי לב שפניו של אחד מחברי הכולל אינם כתמול שלשום. בדרך כלל הוא לומד כסדר, שקוע רובו ככולו בסוגיה שלפניו, ואילו עתה נראה היה שהוא מוטרד, ודעתו מוסחת. שאלתי אותו מה מטריד אותו, והוא אמר שהוא צריך הלוואה דחופה של שלושים אלף שקל למשך חודש. חשבתי מעט, והגעתי למסקנה שיש באפשרותי להלוות את הסכום.

אמרתי לו שאני חושב שאוכל לעזור לו, אלא שעלי לשאול על כך בבית.

בזמן ארוחת הערב דיברתי על כך עם זוגתי, אך היא העלתה חששות גדולים. האם אני בטוח שחברי יחזיר את הכסף? זה לא כה פשוט... סכום גדול כל כך... לא רציתי ללחוץ עליה.

סיימנו את הארוחה, קמתי כדי לצאת לכולל ערב, ובדרך למתלה, לפני שלבשתי את הכובע והחליפה, הבחנתי בעלון המונח ליד המתלה. עיניי צדו בתוכו סיפור יפה, על אבא ובן שהלכו בדרך ובסלם חמש לחמניות. פגש אותם עני וביקש אוכל. נתן לו האב שתי לחמניות. שאל האב את הבן, "כמה לחמניות לדעתך נשארו לנו?" אמר הבן "שלוש לחמניות". אילפו האב בינה, "לא כן, בני."

את הלחמניות שיש לנו עכשיו ביד נאכל עוד מעט, ולא יישאר מהן כלום. רק שתי הלחמניות שנתנו לעני, הן תישארנה שלנו לעד. הרי הן כשני יהלומים רוחניים, שילוו אותנו לעולם הבא לנצח נצחים."

חזרתי למטבח והנחתי את העלון על השולחן. אשתי לא הבינה מה רוצה הסיפור להגיד, ואני הסברתי. "יש ביכולתנו לצבור לעצמנו הרבה יותר משני יהלומים. אנחנו יכולים לתת הלוואה של שלושים אלף שקלים לאברך שכל כך זקוק להם, ולזכות את החשבון הרוחני שלנו בשלושים אלף יהלומים."

הפעם היא לא היססה. היא נתנה את הסכמתה, ואני הרמתי טלפון לאברך היקר. אמרתי לו שיש ביכולתי לתת לו את ההלוואה. הוא כל כך התרגש. אנחת רווחה עצומה נעקרה מקרבו, אבן נגולה מלבו. סיימתי את השיחה בהרגשת רוממות, ונזכרתי בבדיקה שתיערך מחר לבני היקר. מיד פניתי לה' בתפילה, וביקשתי שבזכות ההלוואה הזאת, ירחם עלי הבורא ובני יהיה בריא לגמרי, ולא יצטרך בכלל לעבור ניתוח. שיתברר שלא צריכים לעשות כלום.

למחרת יצאה אשתי עם הבן לבדיקה, ואני נשארתי בבית עם הילדים האחרים, מצפה לתוצאות בקוצר רוח. אחרי כמה שעות התקשרה אשתי נסערת. הגיעה הבשורה שכה חיכיתי לה! הרופא אמר שהבעיה נפתרה מעצמה, ואין כל צורך בניתוח. הילד בריא ושלם, שכך יהיו בריאים כל ילדי ישראל!

הדבר הראשון שעלה לי בראש אחרי השיחה המרנינה הזאת, הוא הבריייתא שאנו אומרים אחרי ברכות התורה, "אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא... גמילות חסדים". תודה לדי' שזיכה אותנו לראות זאת בחוש! (גליון

אותם ליד שלחן מיחד. היא דאגה גם שישרתו אותם כראוי. כאשר סימו את הארוחה נגשה אליהם ושאלה: "נו, האם מצא חן בעיניכם האכל שלי?"

"טוב מאוד" אמר ה"חפץ חיים", "זה היה מצין."
 "ואיך אתם נהניתם מהאכל שלי?" פנתה האשה לרב השני.
 "הו, זה היה די טוב", השיב, "אך יכול היה להיות יותר מלוח."
 כאשר עזבה אותם האשה החויר ה"חפץ חיים" והכריז: "כל ימי מנעתי מלדבר לשון הרע ולשמע לשון הרע, ואיך עשה ה' שאבוא אתך ואצטרך לסבל ולשמע אותך דובר לשון הרע! אני מצטער שבאתי אתך לכאן ואני משכנע שמטרת נסיעתנו אינה דבר מצוה טהור, שאם לא כן לא היה קורה לי כדבר הזה!"

בראותו את תגובתו החריפה של ה"חפץ חיים", נפחד הרב והתבלבל: "וכי מה אמרתי, שהיה כל כך גורא?" גמגם, "אמרתי שהאכל היה טוב, רק הוספתי שהיו צריכים להוסיף עוד קצת מלח."
 "אתה אינך מודע לכוחן של מלים", אמר ה"חפץ חיים" מתוך כבי. "המארכת שלנו כנראה אינה המבשלת. הטבחית עלולה בהחלט להיות אלמנה עניה הזקוקה לעבודתה כדי לתמרך במשפחתה. עכשו, בגלל מה שאמרתי, תלך בעלת הבית למטבח ותלונן בפני הטבחית על שהאכל לא היה מלוח די הצורך."

כדי להגן על עצמה תכחיש האלמנה העניה ותאמר: 'בודאי, אני שמה מספיק מלח באכל, אפלו טעמתי אותו לפני שהגשתי'.
 ואז בעלת הבית תאשים אותה בשקר ותאמר: 'האם את חושבת שהרבנים שקרנים? את היא זו המשקרת!' ואז בעלת הבית תכעס כל כך עד שהיא תפטר את המבשלת המסכנה, והיא תשאר מחסרת פרנסה.

צא וחשב, כמה עברות גרמת על ידי דבורך: א: דברת לשון הרע. ב: גרמת לבעלת הבית להקשיב ולשמע לשון הרע. ג: גרמת לבעלת הבית לחזר על לשון הרע בפני המבשלת, וזהו כבר חטא של רכילות. ד: גרמת לטבחית לשקר. ה: בגללך בעלת הבית גרמה צער וכאב לאלמנה. ו: גרמת לריב ולהפרת התורה!"

חיך הרב בשקט ובכבוד: "רבי ישראל מאיר, הנך מרחיק לכת! כמה מלים פשוטות אינן יכולות לגרם לכל זה!" אמר לו ה"חפץ חיים": "אם זה מה שאתה חושב, הבה נלך למטבח ונראה בעצמנו." פתחם את דלת המטבח, ראו שבעלת הבית אכן נזפה קשות בטבחית, והאשה העניה עמדה כשהיא מוחה דמעות מעיניה. כשראה הרב מה התרחש שם, החויר ורץ אל הטבחית, התחנן לסליחתה והתנצל על הנזק והצער שנגרם לה.

הוא התחנן בפני בעלת הבית שתסלח לאשה ותשכח את המקרה. כמו כן, בקש בתחנונים שתרשה לטבחית להמשיך בעבודתה. הוא אפלו הציע לה תשלום עבור החזקת הטבחית.

בעלת הבית היתה אשה טובה ונדיבה וגם רצתה למלא את מבקשו של הרב ואמרה: "ודאי, ודאי, אני רק רציתי שהיא תתרשם ותדע שצריכים להיות יותר זהירים. היא באמת טבחית מעלה והיא תמשיך

בעבודתה." (גליון משכן שילה)

באחד מבתי הכנסת עלה פעם שליח צבור, בור ועלג, וקרא בשבוסים שהביאו לידי גחוך, והנה ברגע מסים נפלט מפי אותו חזן שבוס מלים כל כך מצחיק שאף אחד לא היה מסגל לכבש את צחוקו, חוץ מהגאון הגדול רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל ראש ישיבת סלבודקה שעמד בכבד ראש כדי לא לבישו חס ושלום.
 לאחר מכן נשאל כיצד הצליח לכבש את צחוקו והשיב: "צירתי לעצמי כיצד אשא פנים כשאתיצב לפני בית דין של מעלה, אם יעלה אפלו דל שחוק בפיי!"

לקהל המשתתפים בשמחת בר המצוה של אחד מילדי העיר בני ברק נכונה הפתעה: בפתחו של אולם השמחות נראתה לפתע דמות מכרת. "הסטיפלר!" עברה הלחישה מפה לאזן, והכל קמו ממקומותיהם, מבקשים לחזות בהדרת פניו של הצדיק, אשר זה זמן רב אינו יוצא – מפאת חלשתו – מפתח ביתו.
 נרגשים במיוחד היו בני משפחתו של חתן השמחה; נרגשים ונבוכים כאחת –

הן אין הם קרובי משפחתה של רבי יעקב ישראל קניבסקי. על מה ולמה זכו הם אפוא, כי הצדיק, ששנים רבות אינו משתתף אף בשמחות משפחתיות, יגיע דוקא לשמחתם??
 עד מהרה התבררו הדברים. שכן, עם הכנסו לאולם השמחות בקש הסטיפלר לשוחח ביחידות עם חתן בר המצוה. נפעם לחלוטין שמע הנער מה בפיו של צדיק הדור. ובתם השיחה, עזב האורח הנכבד את המקום. "מה אמר לך?" הקיפו הנוכחים את הנער, "מה אמר לך הסטיפלר?"

נשנק מהתרגשות הצליח הנער לפלט: "הוא בא לבקש ממני מחילה..."

הסתבר, כי אביו של חתן השמחה נוהג להתפלל בבית המדרש "לדרמן" – בו התפלל הסטיפלר זצ"ל.

בעת שהיה הילד כבן שבע שנים, נדמה היה לו, למרן ז"ע, כי הילד לומד בזמן התפלה.

הוא גער בו על כך, ואחר כך התברר לו כי סודרו של הילד דומה היה לגמרא, והילד אמנם התפלל ולא למד.

כיון שכך, חפץ הצדיק לבקש את מחילתו של הילד, אך לפי שקטנים אינם בני מחילה – לא יכל לבקש את מחילתו. לפיכך, ברר הסטיפלר זצ"ל מה שמו של הילד ומה גילו.

שש שנים שמר את הדבר בלבו, ובהתקרב מועד בר-המצוה של הנער, בקש לדעת היכן תערך שמחת המצוה. ומיד עם צאת הכוכבים, ביום בו מלאו לנער י"ג שנים והוא יצא מגדר "קטן", מהר הצדיק לבקש את מחילתו...

ה"חפץ חיים" יצא פעם בלויית רב אחד למסע בן שלושה ימים לדבר מצוה בעירה בפולין. בדרכם עצרו בפנדק שהיה ידוע ברמת כשרותו הטובה. בעלת המסעדה זהתה את הבאים כרכנים חשובים והושיבה

ביירות

זהו זה סופי!!! הוחלט שנתניהו לא יעשה חפיפה לבנט כי יש לו קרחת...

מישהו אמר לי הערב שהימין צריך לדעת להפסיד בכבוד. אמרתי לו שזה יקרה שהשמאל יידע לנצח בכבוד...

מתן כהנה מימינה (שהולכת שמאלה) לגפני: קראתם לנו להוריד את הכיפה, מתי שכבת במארב בגשם וקראת שמע ישראל? מתי התפללת לפני שיצאת לקרב? גפני: עשיתי את זה יחד עם יאיר לפיד...

אם בן גביר מסוגל לעורר כזה בלגן, רק לדמיין מה מסוגל לעשות גביר...

זהו אפשר לבטל את כיפת הברזל חמאס הבטיח שלא ישגר טילים על ישראל אחרי ששמע שללפיד יש חגורה שחורה...

רק בישראל:
על כל 120 חברי הכנסת
יש 13,634 מאבטחים...

חדש בשבוע הספר:
איך להיות ראש הממשלה עם 6 מנדטים - במחיר מבצע.

בכנסת הושיבו את גפני מאחרי בנט וזאת למה??? כדי שהוא ישמור לו על הכיפה שליצמן רוצה להוריד לו...

ההסכמים נחשפים: שנתיים בנט מצטלם בלשכה ואז לפיד שנתיים...

בכה יעשה לאיש שתמס שתי חניות

חירות

חידת הגיון:

ארבעה אנשים משכו בחבל. שניים מכל צד. הם מנסים לראות מי מצליח למשוך את כל החבל. הם שחקו כמה פעמים,
1: אשר ושמעון מול עמרם ויענקי = אשר ושמעון נצחו בקלות.
2: אשר ועמרם מול שמעון ויענקי = שמעון ויענקי נצחו בקושי.
3: אשר ויענקי מול עמרם ושמעון = הכוחות היו שווים ואף אחד לא ניצח.
סדרו את האנשים לפי הכח שלהם. התחילו בחזק וסיימו בחלש!

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

10

חידת בלשים:

משפחה יצאה לנופש במלון. לפתע נשמעים דפיקות בדלת הדרם. הם פותחים והאדם שעמד שם אמר: "אופס, חשבתי שזה החדר שלי". מיד התקשר האב למשרטה, ואמר להם שהגיע גנב לחדרם. לאחר שנחקר האיש, הודה שרצה לגנוב. כיצד ידע אבא שבאמת האיש רצה לגנוב?

פתרון לבלשות מהעלון הקודם:

ביצה שנופלת מעץ גבוה - נשברת. ולכן לא יתכן שהשועל מצא אותה שלימה בתחתית העץ.

חידת ההגיון באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

היצאת ש:

פתלס:

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:33

ר"ת: 21:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 507 25.6.2021 - טו' תמוז תשפ"א

זו השעה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשְׁתָּה - בְּכֶלֶךָ

וַיִּקֶם בַּלְעָם בְּבֹקֶר (כב,כא)

ודקדק הרה"ק ה' לב שמחה' זי"ע (פרשת וירא) בשינוי הלשון, שכאן כתיב 'וַיִּקֶם', ואילו גבי אברהם אבינו כתיב בפרשת העקידה' (בראשית כב,ג) 'וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר', וביאר: כי הנה אם יצייר אדם לעצמו אשר מחר בבוקר עליו לשחוט את בנו יחידו שנולד לו לעת זקנתו, הרי פשיטא שכל אותו הלילה לא יוכל לעצום עין בידעו את המצפה לו למחרת, אמנם אברהם אבינו לא שינה לו הדבר מאומה מסדר יומו, בלילה עלה על משכבו וישן כמו כל לילה, ולמחר השכים בבוקר מוקדם לקיים צווי בוראו יתברך, וכל זאת משם שהיה מושלם במידת ההשתוות, ולא היה אצלו שום נפקא מינה אם הקב"ה רוצה ממנו את בנו אם לאו, וממילא היתה לו מנוחת הדעת ושלוות הנפש.

אבל בלעם, לא הצליח לישן כל הלילה ושכב על מיטתו כל הלילה טרוד ועסוק במחשבותיו ודמיונותיו שלמחר הולך הוא לקלל את עם ישראל שונאיו, ולכן כשיצא ממיטתו בבוקר כתיב 'וַיִּקֶם' ולא 'וַיִּשְׁכַּם' כיון שלא הקיץ משנתו כלל רק יצא וקם ממיטתו.

כָּעֵת יֹאמַר לַיְעֶקֶב וְלִישְׂרָאֵל מַה פָּעַל אֵל (כג,כג)

הרה"ק ה' דברי ישראל' זי"ע ביאר את הפסוק: כידוע 'יעקב' מרמז על מדרגה פחותה יותר, ואילו 'ישראל' מרמז על הצדיקים, והכי קאמר, כָּעֵת - לתלות את הפגעים בזמן וב'עת', כלומר שתקופה זו קשה.. יאמר רק לַיְעֶקֶב' עקב, שרק מי שהוא נחות דרגא יאמר כן, אבל 'ישראל' - המה יאמרו על כל מה שיבוא עליהם שהוא פָּעַל אֵל, מפעולתו של הקב"ה. (באר הפרשה).

וַיֵּשֶׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו וְתָהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים (כד,ב)
וכתב רש"י: ביקש להכניס בהם עין רעה. הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל כתב, כי יתכן שמטעם עין הרע נוהגים הדרשנים ומגידי המישרים לעטוף עצמם בטלית, שכן כשלוש ציצית מובא בזוהר הק' שלא מוזיק לו עין הרע, ומכיון שבעת הדרשה מצוי עין הרע ובמיוחד כשהדרשן הוא "פה מפיק מרגליות", לכן נהגו הדרשנים להתעטף בטלית כדי שתגן עליהם. (איש לרעהו)

נאם שמע אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים (כד,ד)
כותב הרה"ק תפארת שלמה' כי כל מדרגותיו של האדם ועליותיו וירידותיו תלויות במידה בה הוא שומר את עיניו ממראות אסורות, והרה"ק הלב שמחה' מפרש נפלא את הפסוק: אפילו אדם גדול ש'שמע אמרי אל', ורואה 'מחזה שדי', אף על פי כן יהיה 'נפל' מכל מדרגותיו אם חס ושלום יהיה 'גלוי עינים' – שלא ישמור את עיניו.

(הערת העורך: ואולי אפשר לרמוז על שמירת העיניים בס"ד מחזה שדי יחזה נפל – ר"ת למפרע נשים, רמוז לשמור את עיניו מהסתכלות על נשים, כי אם תחילה לא ישמור על עיניו, סופו שלא יצליח לשמור על הברית מילה, וזה רמוז בסופי תיבות 'יחזה נפל וגלוי עינים' יוצא 'מילה').

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו (כג,כא)
ופירש כ"ק האדמו"ר, גאב"ד אונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בספרו משנה הלכות מ"מ עה"ת) את הפסוק כך: "לא הביט און ביעקב"... כלומר: אדם שלא רואה כל עוול וחסרון בעם ישראל. אינו מביט על עוונם וחובותם, אלא מלמד עליהם רק זכות. רואה הוא רק את מעלתם. אדם כזה יזכה ש"ה" אלוקיו יהיה עמו" – שהשכינה תהא מתייחדת עמו, "ותרועת מלך בו" – שהקב"ה נעשה לו כ"רע" שואלין חז"ל בגמרא (קידושין מ.) על הנאמר "אמרו צדיק כי טוב" (ישעיה ג-י): וכי יש צדיק שהוא טוב ויש צדיק שאינו טוב? אלא, טוב לשמים ולבריות זהו צדיק טוב. טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב.

ותמה רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהודע): היאך יתכן שאדם שהוא רע לבריות, שחוטא בעבירות שבין אדם לחברו, יקרא צדיק? וגם היאך יתכן שיהיה טוב לשמים, והרי הקב"ה מקפיד על עבירות שבין אדם לחברו יותר מעבירות שבין אדם למקום?! ותידע הבן יהודע: אכן אין מדובר כאן באדם שחוטא בעבירות שבין אדם לחברו כגון שפוגע בו בגופו או בממונו, אלא שמלמד קטיגוריה על ישראל ואינו מלמד עליהם זכות לכן הוא רע לבריות. ומכיון שכך, אף שהוא טוב לשמים, מכל מקום נקרא צדיק שאינו טוב. ('איש לרעהו')

מעשה שאירע בבית דינו של הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל: יהודי שיצא חייב בדין החל לצעוק בקול גדול. רבי ניסים ישב ושתק. שאל אחד הנוכחים בפליאה: "מה זאת. היאך אפשר לסבול התנהגות מחוצפת כזאת?". השיב לו רבי ניסים בנחת: "האם הרווחת פעם מאה אלף שקל?" השיב הלה בשלילה. "והאם הפסדת מאה אלף שקל?" "לא! אם כן" – אמר רבי ניסים – "אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. לפי דעתו הוא הפסיד כעת מאה אלף שקל, ויש לו צער גדול מאוד". (הלמות עמלים)

עוד מסופר על הגאון רבי פנחס אליהו רוטנברג זצ"ל (רבה של פילץ) נקלע לאחת העיירות והבחין ברעש והמולה ברחוב העיר. התענין לפשר ההמולה, וסיפרו לו כי היום נתפס הגנב שרוקן את קופות הצדקה בעיר מזה תקופה. היה זה עלם יתום אשר היה גם חיגר ושוטה והיה גונב מהקופות אשר בבית הכנסת, ובכסף היה משקיט רעבוננו וגם שותה לשכרה. אנשי המקום נמנו וגמרו לגרשו מן העיירה, אך הלה גם אחרי שהנחיתו עליו מכות נאמנות סירב לזוז ממקומו. מיהר רבי פנחס אליהו ושאל את ראש המדברים: "האם היית פעם עלם יתום?" והלה השיב: "ברוך ה', לא!", חזר רבי פנחס ושאל: "ושמא חיגר היית ורעב ללחם?" והלה השיב "לא!" – "ושמא התהלכת ללא חינוך וללא בית?" – "גם זה לא" – השיב. "אם כן" – צעק רבי פנחס לעברו – "היאך העזת לדון אותו, הרי קבעו חז"ל "ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו?". ('בית קוצק')

וַיַּחַד אִף בַּלְעָם וַיַּד אֶת הָאֲתוֹן בַּמַּקַּל (כב,כז)
באמת מדוע בלעם הכה את האתון ולא קיללו, שהרי כוחו היה בפיו? בספר 'דרך שיחה' מביא מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, את דברי המדרש שאם היה מקלל את האתון לא היה בכוחו לקלל גם את ישראל. וכנראה שבדרך זו היה מאבד את כוחו. ומשום כך מקלו של אלישע לא הועיל, כי גחזי נסה זאת בדרך והחיה כלב מת וכיון שעשה פעם אחת – פקע כוחו.

ומסופר על רבי מרדכי בנעט זצ"ל שביקש להשיב לאחד הכרת הטוב, ואמר לו שיקנה כרטיס הגרלה וכי הוא יזכה. לאחר שהלך הלה וקנה כרטיס, עשה בביתו הגרלה לראות אם באמת יזכה, ואכן יצא הכרטיס שלו. להפתעתו – בהגרלה שהיתה אחר כך, לא זכה. ומשום כך הוא בא בטענה לרבי מרדכי בנעט. רבי מרדכי אמר לו כי לא יתכן שלא זכה, וסיפר הלה מה שעשה שניסה את ההגרלה בביתו וכי הצליח. אמר לו רבי מרדכי, אם כן הפסדת בידיים! אני התפללתי שיצא המספר שלך ובאמת הוא יצא.

וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל הַנֶּהָר (כב,ה)
בעל 'כף החיים' בספרו 'שמח ישראל' מבאר את הפסוק: שהמילה 'פתורה' רומזת לפה תורה, ואילו הנהר רומז למי התורה ההולכים ונמשכים כנהר, ללמד שבלעם קיבל מסר משמים שהוא לא יכול לקלל את עם ישראל משום כוח תורתם. אולם בלעם לא הבין את המסר משום המידות הרעות שהיו בו, ולכן האתון לחצה את רגלו על הגדר ושברה אותה. אבל אנו נלמד מכך שאם נידבק בתורה בכל כוחנו, לא יוכלו לנו כל העומדים עלינו לכלותינו. ('פחד דוד')

חיים באמונה – הרב חיים זאיד שליט"א (מתוך 'משכן שילה')
ילד נפלא נסע באופניים שלוה משכן שלו ושיחק להנאתו. להוריו לא היה כסף לקנות לו אופניים, ולכן מידי פעם היה לוה מהשכן. באחת מנסיעותיו נתקל בברזל גבוה, סורג שהיה לצד הכביש. האופניים התעקמו לגמרי והיה צריך לתקנם. כידוע, על פי ההלכה "קטן פגיעתו רעה", זאת אומרת שכל מי שניזוק מקטן מפסיד, כי אין אפשרות לחייב קטן, ורק כשיגדל חייב לצאת ידי שמים. אך אותו ילד מתוק צלצל אליי ואמר לי שהוא רוצה לנהוג לפני משורת הדין ולשלם לחבירו על תיקון האופניים.

אמרתי לו: "אשריך", מה הוא עשה? היה לו חסכונות של 300 ש"ח שחסך במשך שתיים עשרה שנה מדמי חנוכה, דמי פורים ועוד סכומים קטנים שאסף כל השנים. הוא לקח את כל הכסף, נסע לחנות אופניים ותיקן אותם בכל הכסף שאסף. הוא שמח שמחה גדולה על שהוציא את כל הכסף שחסך עבור מצווה גדולה.

והקב"ה משלם. אותו ילד סיפר לי שלאחר כמה ימים התקיימה הגרלה על אופניים ב"אבות ובנים", והוא זכה במקום הראשון וקיבל אופניים יקרים מאוד. בזכות מצווה של תלמיד מתוק שהוציא את כל הונו כדי לא להיכשל בגזל, זיכה אותו הקב"ה באופניים משלו.

לֹא הִבִּיט אֹן בַּיַּעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל (כג,כא)
לא הביט און ביעקב בגימטריה 'צבור', כי כאשר האדם מתפלל בצבור אין מביטים בשמים בעוונותיו. ונוטריון לא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל 'לב רע', שגם בלעם שהיה בעל לב רע ואותיותיו עמל ב', לא מצא חסרון בישראל, שאין בהם ערלים, ומרומז בנוטריון התיבות:
לא רָאָה עֵמֶל – ערל (כפתור ופרח)

לא אוכל לעבר את פי ה' (כב, יח)

סיפור מדהים אותו סיפר לאחרונה הראשון לציון הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א על אביו הגדול מרן מאור ישראל רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל, הממחיש לנו כמה ההנהגה בדרך התורה מצילה את האדם בגדר דגלי חסידיו ישמור:

מרן זצ"ל בצעירותו התארס עם נערה, כשהוא כהרגלו עוסק בתורה, היו נפגשים מפעם לפעם, מילות כבוד, שיחה קצרה, אך מרן כולו היה תורה. באחת הימים פנתה הנערה לחתנה לעתיד וביקשה שאולי נלך לראות איזה סרט יחד, יש להבהיר שהימים אז לא היו כמו היום, ובפרט אצל בעלי הבתים שגדלו על תמימות ולא גדלו על עולם הישיבות - לא היתה להם המודעות, וזה היה מצוי.

החתן עובדיה נבהל מהרעיון ואמר מה פתאום, איך אפשר ללכת למקומות כאלו, זה לא ראוי ולא מתאים לאנשים יראי שמים, אך משביקשה שוב כשבתמימותה אינה מבינה את הבעיה בדבר, אמר לה הבחור 'אולי אנחנו לא מתאימים, וכדאי שנמצא כל אחד את זיווגו המתאים לו ולשאיפותיו הרוחניות' וכך הזוג 'עזב שידוך' והם נפרדו בהבנה כל אחד לדרכו.

לאחר מכן זכה הבחור החשוב שכבר אז היה תלמיד חכם גדול, להתארס עם בתו הצנועה של רבי אברהם פתאל זצ"ל הלא היא הרבנית מרגלית ע"ה שהיתה כל ימיה שומרת לבל יפריעו למרן לעסוק בתורה והם בנו בית מפואר של תורה, כשהרבנית מתמסרת כולה לגדל ולחנך את ילדיה ומשפחתה הברוכה לתפארת.

בשנותיו האחרונות של מרן זצוק"ל, כך מספר הראש"ל שליט"א, הגיעה אישה מבוגרת למעונו של מרן זצוק"ל, שבאה לבקש ברכה, והיא סיפרה שהיא זו שהיתה מאורסת למרן בשידוך הראשון, הכניסו אותה, והיא סיפרה למרן שזכר כמובן את אירוסיו הראשונים על אף שבעים השנה שעברו, ואז, היא אמרה לו דבר מדהים. 'תראה איך הקדוש ברוך הוא שמר עליך, אז נפרדנו בגלל שרציתי ללכת לראות סרט, ואמרת זה לא מתאים, אבל תדע לך שהשם הציל אותך, אני התחתנתי אחר כך, ואז התברר שאני עקרה, ועד עכשיו אין לי ילדים. ועכשיו תראה כמה אתה זכית, למשפחה מפוארת כזו, כולם רבנים תלמידי חכמים, רק בגלל שלא רצית לעזוב את הלימוד וללכת לראות סרט' ('שערי העיר')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.

לורע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 638 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 524 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מרת סבתי שמחה בת סרח [י"ד תמוז] י"א תמוז תשפ"א

999 ה'תשפ"א

בלק - תוכן ענייני הפרשה

- א. בלק מלך מואב מפחד מעם ישראל, שניצחו את סיחון ועוג ושוכנים כעת סמוך לגבולו, וקורא לבלעם בן בעור לקללם.
- ב. בלעם מבקש רשות מהשם ללכת והקב"ה אומר לו, שלא יקללם ושלא יברכם, וכשקראו שליחי בלק לבלעם שנית, הרשה ה' לבלעם ללכת למואב ולדבר אך ורק כפי דברי ה' (כב, ח-ז).
- ג. האתון שעליה בלעם רוכב, רואה מלאך ומשנה מהדרך. בלעם מכה בה והאתון מוכיחה אותו, דו-שיח בין האתון לבלעם. לאחר מכן 'נפקחו' עיני בלעם וגם הוא ראה את המלאך, שהתרה בו שנית, להגיד לבלק אך ורק את שהשם יאמר.
- ד. מפגש בלק עם בלעם (כב, לו-מא).
- ה. בלעם מצוה ב-3 מקומות על בניית 7 מזבחות ועל הקרבת - 14 קרבנות לה' (סה"כ 42 קרבנות) ומנסה לקלל את ישראל בכל אחד מהמקומות. והקב"ה הופך את הקללה לברכה. בלק כועס על ברכותיו של בלעם, ואז בלעם מתנבא על גדולת ישראל לעתיד לבוא, ושישראל יכבשו (לעתיד) את כל העולם ויבוא משיח (כג, א-ל: כד, א-כה).
- ו. במקום לקלל, מציע בלעם לבלק, להחטיא את עם ישראל להצמד ל'בעל פעור', ומצליח להחטיא את עם ישראל בעבודה זרה ובגלוי עריות (כה, א-ד).
- ז. כתוצאה מכך, פורצת מגפה בעם, בה מתים עשרים וארבעה אלף איש. פינחס בן אלעזר הכהן, הורג (תוך כדי שרשרת ניסים), את נשיא שבט שמעון יחד עם בתו של בלק מלך מואב (כזבי בת צור), והמגפה נעצרה (כה, ה-ט).

"וַיבֹא אֱלֹקִים אֶל בְּלָעַם לִילָה" (כ"ב ב)

הקב"ה בא לבלעם בליל פסח

מובא במדרש (במדבר רבה פ"כ י"ב, תנחומא ישן ס' י"א): זה שאמר הכתוב (שמות יב, מב) 'לִיל שְׁמֵרִים הוּא לָהּ', הוא הלילה הזה! ומשמע שבא הקב"ה לבלעם בליל פסח. וכן ביאר הרוקח: 'בלעם לילה' (עם הכולל) בגימטריה 'ליל פסח' (218). אמנם יש להעיר על זה מסדר השתלשלות הדברים בפסוקי התורה, שמשמע שכל מעשה בלק ובלעם אירעה אחר מלחמות סיחון ועוג שהיו בחודשי אלול ותשרי, וכמבואר במדרש (במדבר רבה פ"ט ל"ב). וכן העיר רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (תפארת יונתן ד"ה והשבות): "איתא ב'מגלה עמוקות' (פר' ואתחנן, אופן ק"ה) שמעשה זה היה בסוף אלול, ולכך אמרו נמתין עד יום טוב ראשון של ראש השנה, ואז נידונים ישראל, וגם לשטן יש רשות בעת ההיא לקטרג, ואז רצה לקלל, ולזה תיבת 'ארה' - ראשי תיבות = א' ראש השנה, אכן כשראה בלעם שישראל תוקעין בשופר בראש השנה, וא"כ אין רשות לשטן לקטרג, ואז אמר 'לינו פה הלילה' (כב, ח) והיה דוחה אותם מיום אל יום עד יום הכיפורים, וצדקה עשה הקב"ה עמהם שלא כעס בעשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, ולכן נקבעו ימים אלו לתשובה, שהמתינו עד יום הכפורים ואז אין רשות לשטן לקטרג, ואדרבא מלאך רע בעל כרחו יענה אמון, ולכך באמת הוצרך גם כן (בלעם) לברכם, וכשראו כך הלכו להם".

[אוצר פלאות התורה]

כתוב בפרשה (כב, יג): "וַיִּקַּם בְּלָעַם בְּבֹקֶר וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי בְלָק לְכוּ אֵל אֲרֻצְכֶם כִּי מֵאֵן ה' לְתַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם".

תמוהה הזריזות הזו לשלחם מיד עם אור בוקר, מדוע מיד כשקם מיהר לשלחם. אומר על כך ה"אור החיים" הק' שדיבר הכתוב בגנות בלעם, להודיע צרות עינו, שמיהר לשלחם קודם הגעת זמן אכילת הבוקר, כפי הנהוג, וחשש שאם יתעכבו בעיר תהיה סעודתם עליו. לכך מיהר לשלחם שילכו לאכול ב"הילטון" לא פה...

ועדיין צריך להבין מה באה התורה ללמדנו בזה, וכי לולא זאת לא ידענו את רשעותו הגדולה של בלעם, והרי היה שפל אישים שפרץ גדרו של עולם, ומה משנה אם נתן 'ארוחת בוקר' לאורחיו או לא.

רעיון מוסרי מאלף מביא על כך הגאון רבי שרגא גרוסברד בספרו "דעת שרגא". וכך הוא כותב: דבר זה בא ללמדנו, שהפגום בבין אדם למקום פגום אף בבין אדם לחבירו.

אנשי העולם טועים לחשוב, שיתכן לחטוא כנגד הקב"ה ועם כל זאת להיות אדם בעל נימוסים ודרך ארץ, זה טעות מוכחת, בלעם שהיה רשע כלפי שמיא היה פגום בצורה נוראה גם כלפי אנשים אחרים. היו לו אורחים שלנו בלילה בביתו ובבוקר מזדרז מיד איך שהתעורר משנתו לשלחם מביתו, כדי שלא יהיה צריך לתת להם פת שחרית, כילות וקמצנות מאין כמוה!!!

אי אפשר להיות רשע כלפי שמיא וביחד עם זה להיות בעל נימוסים ודרך ארץ, מי שירוד מבחינה רוחנית, לוקה בחסר גם בהתנהגותו עם הזולת! ואם תשאל והלא חזינן אנשים חופשיים מן המצוות בעלי נימוסים דרך ארץ ונדיבות לב וא"כ זה לא מחייב שהפגום בבין אדם למקום פגום בבין אדם לחבירו? את התשובה הזו נבין על פי המעשה הידוע שהיה עם רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל.

לרבי יהונתן אייבשיץ היה ויכוח עם השרים של המלך אם אפשר לשנות את הטבע של בעלי חיים. הם טענו שכן. ורבי יהונתן טען שאפשר לאלף אבל לא לשנות.

בינתיים הם אילפו חתול למלצר וכשגמרו קראו לרבי יהונתן שיבוא להיוכח שניתן לשנות את טבע בעלי החיים.

רבי יהונתן אייבשיץ מיהר לבוא סגר את קופסת הטבק ובלא שימת לב סגר על עכבר קטן ובא.

ואז קראו לחתול שימלצר למזומנים. והנה מגיע חתול עם פפיון וסינר ומחלק אוכל למזומנים. רבי יהונתן אייבשיץ פתח את קופסת הטבק ומשם קפץ העכבר, ואיך שהחתול ראה את העכבר זרק את המגש עם כל האוכל ורץ אחרי העכבר ללוכדו, ואז ראו כולם שלבעל חי אי אפשר לשנות את הטבע ואם כן זה רק לאלף!

אדם שפגום בבין אדם למקום גם אם הוא נראה בעל מידות ודרך ארץ זה לא שורשי ואמיתי זהו בסך הכל חלון ראוה והצגה. אם רק תנסה לבדוקו בכוסו, כיסו וכעסו אז תראה את פרצופו האמיתי ואיך הוא פגום בבין אדם לחבירו.

וכבר ראינו את הגרמנים ימ"ש שהיו אנשי התרבות בעולם, ולאן זה הוביל להרג של מליונים. יסוד זה למדונו חז"ל כל מי שמרחם על אכזרים, סופו להתאכזר לרחמנים.

mit me

המשומד מנצח על החיפושים. כעבור זמן מה ציווה המשומד על החיילים לבדוק את ארון הקודש. בצער ובחרדה הביטו היהודים על חילול כלי הקודש באין בידם לעשות מאומה, ולא הבינו מה זה ועל מה זה. פתחו החיילים את ארון הקודש, והנה הוציא המשומד את הבקבוק, הגישו לפחה ואמר: בקבוק זה - דם הילד הנרצח בו! נטל הפחה את הבקבוק לידי, הריח בו, והנה - יין רגיל בו! נבהל המשומד עד מאוד בראותו את הנס הגדול שאירע ליהודים, נפל לרגלי הפחה והודה בפניו על מזימתו הרעה אשר חשב לעשות ליהודים.

ביקש הפחה סליחה מאת היהודים על הפריעו אותם בעת התפילה על לא עוול בכפם, ואת המשומד ציווה להוציא, ולהסיר את ראשו מעליו... ומאז התקינו שלא לקדש ולהבדיל בבית הכסת ה"חורבה". [נפלאות ישראל]

"רְאָה עֲמַל בְּיִשְׂרָאֵל" (כג, כא) - סיפור

סיפר הגרב"צ פלמן זצ"ל, באחד מימי הקיץ בעת שלמד בישיבת פוניבז' היה יום חם במיוחד, והיה קשה לשבת ללמוד. היתה קצת הרגשת רפיון מהחום הכבד, בישיבה לא היו מזגנים, גם מאווררים בקושי היו, ומתוך כך היה חם מאוד. בשעות הצהרים בעת שהתגבר החום, אמר הגרב"צ לחברותא שלו: "בוא נרד אל ה'חזון איש', ונראה מה הוא עושה היום, אם הוא יושב ולומד כדרכו כל הימים, סימן שהחום אינו סיבה להפסיק ללמוד, ועלינו להמשיך ללמוד". ומדיבור למעשה ירדו שני הבחורים לבית ה'חזון איש' לראות וללמוד ממנו מעשה רב, הם נכנסו ביראה לחדרו של גאון ישראל. והם רואים את החזו"א יושב ליד השולחן עם הגמרא והספרים ושקוע כל כולו בעמל התורה כדרכו יום יום. בחדרו של החזו"א היה חם כבכל המקומות. וכן היו בחדר הרבה זבובים ומעופפים אחרים, כיון שבני ברק היתה בנויה בסמוך לפרדסים, ומשם באו להם המעופפים לתוככי הבתים. כל זה לא השפיע על עמל התורה של החזו"א, ולא ראו בו שום שינוי בין יום זה לשאר הימים. מראה החזו"א ביום כזה, ובמצב שכזה, היווה להם תשובה מיידית על השאלה שלשמה באו, אין הבדל בין יום זה לשאר הימים, ומצוות תלמוד תורה נוהגת באותה רמה כבשאר הימים. אלא שהתמיהה גדולה, איך אפשר ללמוד בלא שיפריע לו החום הגדול והזבובים הרבים שבאו בעקבות החום, החליט הבחור שחייבים לשאול שאלה זו את ה'חזון איש' בעצמו. הוא התקרב אל ה'חזון איש', כדי להמתין לרגע שירים עיניו מהגמרא ויבחין בו, אבל רגע זה התמהמה.

אך הבחור לא וויתר, והחליט להמתין עד שיקבל התשובה לשאלתו. לאחר כמחצית השעה הבחין בו ה'חזון איש' ושאלו לרצונו. הבחור החל לשאול "איך אפשר ללמוד כשכל החדר מלא בהרבה זבובים"?... ה'חזון איש' כתשובה סידר את המשקפים שלו כדי לראות ולחפש את הזבובים שממלאים את החדר, ותוך כדי הוא עונה לבחור "אני לא רואה כלום". אם ה'חזון איש' לא רואה את הזבובים, ולכן הם לא מפריעים לו אז מה אפשר לשאול, אז הבחור פונה לשאלה השניה והעיקרית, הרי את החום מרגישים גם בלי לראות אותו, והוא אומר ל'חזון איש' חם מאוד היום, "איך אפשר ללמוד בכזה חום"? ה'חזון איש' מתפלא מאוד ואומר "היום חם? והיה נראה שה'חזון איש' מתפלא מה אותו בחור רוצה, הוא ישב ולמד ולא הרגיש לא בזבובים ולא בחום.

ה'חזון איש' שראה את הבחור מתפלא על תשובה זו, המשיך וא"ל "תדע לך, הזבובים והחום הם רק עד שנכנסים לסוגיא, אבל מהרגע שנכנסים לסוגיא, אין זבובים ואין חום, לא מרגישים שום דבר"! [שלמים מציון]

"לא ישכב ער יאכל טרף ודם חללים ישטה"

(כג, כד) - זה יין או דם? - סיפור

וברש"י: "לא ישכב" - בלילה על מטתו עד שהוא אוכל ומחבל כל מזיק הבא לטרפו, כיצד קורא את שמע על מטתו, ומפקיד רוחו ביד המקום, בא מחנה וגייס להזיקם, הקב"ה שומרם ונלחם מלחמותם ומפילם חללים.

וב'אור החיים' הק': "ישטה" - לפי מה שהקדמנו כי על ידי הריגת עכ"ם נדבקים חלקי הקדושה בעם ה' בסוד כי לחמנו הם (יד, ט) כמו כן אמר כאן ישטה והבן ורז"ל (חולין לה:): למדו מכאן דם שחשוב משקה.

לפני מאות בשנים חי בירושלים יהודי רשע שהמיר את דתו, וכדרך כל המומרים, אף הוא שונא היה את אחיו היהודים תכלית השנאה. יום-יום היה יושב וחורש מחשבות איך להעליל עלילות על אחיו היהודים, ולהמיט עליהם צרות. יום ששי אחד, עלה בלבו רעיון שטני: מנהג היה נהוג בבתי הכנסיות בירושלים לקדש ולהבדיל בבית הכנסת.

גם בחורבת ר' יהודה החסיד אשר בירושלים, שמרו על מנהג זה מדורי דורות. המשומד ידע, כי שמש בית הכנסת נוהג בכל ערב שבת להביא ל'חורבה' בקבוק יין אדום לקידוש ולהבדלה, ולאחר הקידוש בליל שבת, מחביא הוא את הבקבוק בארון הקודש. מיהר המשומד ללבוש בגדי שיראין, כנהוג בעם ישראל לכבוד שבת קודש, ובא לו עם כניסת השבת לחורבת ר' יהודה החסיד, יחד עם כל הציבור המגיע להתפלל ולקבל את פני שבת המלכה. כה שונה היה מראהו בהיותו לבוש כיהודי ירא ושלם, עד שאף בני ביתו לא יכולים היו לזהות את העומד לפניהם. אף מתפללי ה'חורבה', אשר הכירוהו היטב, לא חשדו לרגע במתפלל החדש אשר הופיע בבית הכנסת. לאחר התפילה עזבו המתפללים את בית הכנסת, והלכו לביתם. רק המשומד נשאר לבדו בבית הכנסת. בזריזות ניגש אל ארון הקודש, פתח אותו, הוציא משם את בקבוק היין, והעמיד במקומו בקבוק מלא דם! לאחר שביצע את זממו הנורא, שב לביתו שמח וטוב לב, בחשבו כי סוף-סוף יעלה בידו להתנקם ביהודים.

אך אלוקי ישראל, אשר "לא ינום ולא ישן שומר ישרא"ל", לא הניח בידו לבצע את זממו. באישון לילה, חלם השמש כי איש זקן, נשוא פנים, אשר פניו מזהירים, עומד על ידו ואומר לו: "קום מהר והלכת אל ה'חורבה', כי אש פרצה בארון הקודש, ועומדת לכלות את כל העיר"!!!

ויקץ השמש בבהלה, ויזדרז מאוד, וירוץ אל ה'חורבה' במהירות גדולה, כי ירא פן חס ושלום ישרף בית הכנסת, אך בהתקרבו אל בית הכנסת לא ראה אש. הוא לא חזר תיכף לביתו, אלא נכנס ל'חורבה', והתבונן סביבו לדעת על מה בא לו החלום הזה. הוא ניגש אל ארון הקודש לראות אולי יש שם אש, ופרט אחד עורר את תשומת לבו: דלת ארון הקודש הייתה פתוחה מעט, למרות שסגר אותה היטב. פתח הוא את הארון, ובחן בתשומת לב את תכולתו, בחששו שמא מאן דהוא נגע בבקבוק היין. הוציא את הבקבוק ובדק אותו לאור ה"נר תמיד", ומה נבהל השמש בראותו כי אין זה בקבוק היין שהעמיד, אלא בקבוק מלא דם... מיד הזדרז השמש, שפך את הדם והעמיד יין במקומו. חזר השמש לביתו, ויעל על משכבו שקט ורגוע. אך האיר היום, והמשומד מיהר אל ארמון הפחה, ויגד לו כי היהודים רצחו תינוק נכרי, כדי ללוש בדמו את המצות. חרה אף הפחה מאוד, ויבטיח למשומד כי אם אמנם אמת הדבר, יגזור על היהודים גזירות נוראות, ומרה תהיה אחרית יהודי ירושלים! היהודים נקלהו, כדרכם, לתפילת שחרית של שבת בהנץ החמה, ומה מאוד נבהלו בראותם שהפחה, המשומד וגדוד חיילים באו לבית הכנסת, ויחפשו בו חיפוש מדוקדק, כאשר

"הן עם פלביא יקום וכארי יתנשא" (כג, כד)

סיפורו של הרב וואזנר ראש ישיבת "חכמי לובלין" בבני ברק, רבה של שכונת "זכרון מאיר" בעיר ומחבר סדרת ספרי שו"ת "שבט הלוי", מופיע בספר הנקרא "ולא שבט הלוי בלבד". בסיפור חייו של הרב מתואר כיצד גדל והתעלה בתורה, כשמצעירותו נדבק לתורה, בכל מצב ומול כל קושי. הרב וואזנר זצ"ל לא הגיע מבית של גאונים או גדולי תורה, אלא מבית חרדי רגיל, והקב"ה בכל דור ודור מכין את הצדיקים הללו שתהיה להם הצלה, כדי שיעמידו תורה בכלל ישראל. הוא נולד בעיר וינה שבאוסטריה. רוב היהודים בעיר היו מודרניים, וכך היה החינוך שהתחנכו. כך, למשל, הרב וואזנר בעצמו למד שחיה בצעירותו, כך גם אשתו לעתיד (הידע הזה הוא שעמד להם להינצל, כפי שנראה בהמשך הסיפור).

כשנה וחצי לפני שפרצה מלחמת העולם השנייה, הרגיש הרב וואזנר כי הקרקע בוערת תחת רגליו. הוא שמע על הצורך הנאצי שהתחיל לכבוש מדינות, ויום אחד שמע שיחה של צעירים אוסטריים האומרים לקבוצה של יהודים: "אתם היהודים לא תמשיכו לאכול את לחמנו". הוא שב הביתה ואמר לאשתו, **שקיבל החלטה לעזוב את אוסטריה**, על אף שבאותה תקופה הוא כבר מסר שיעורי תורה בפרשבורג והיה לו ילד קטן בגיל שנה וחצי. חמיו היה איש עשיר, והרב סיפר לו על כוונתו לעזוב את המדינה. **"אני מריח ריח של שריפה. אירופה בוערת. צריך לברוח מכאן!"** "לאן תלכו?" שאל חמיו, והרב וואזנר השיב: "לארץ ישראל".

באותה תקופה שלטו בארץ ישראל הבריטים, והם ניהלו מדיניות שלא אפשרה ליהודים לעלות לארץ בלי 'סרטיפיקט' (אישור עליה). האיטורים הללו ניתנו במשורה, כאשר ההנהגה הציונית, ששלטה על האיטורים הללו, דאגה שרוב מקבלי האיטורים יהיו אנשים חילוניים, ובקושי העניקו מספר איטורים בודדים לחרדים - וזאת כדי שלא יגיעו לארץ יותר מידי חרדים... חמיו טען שזו סכנת נפשות לנסוע לארץ ישראל, ואילו הרב וואזנר טען שזו סכנה להישאר באירופה. החליטו שניהם לשאול תלמיד חכם חשוב שהתגורר בפרשבורג, שהיה מקובל על שניהם. השיב להם אותו תלמיד חכם: "הגמרא (כתובות קי:) אומרת: **'הכל מעלין לארץ ישראל'**, זו הלכה פסוקה ברמב"ם (הלכות אישות פרק י"ג הלכה כ'), ולכן אי אפשר למנוע מאדם לעשות זאת". "ומה יהיה באשר לפרנסה"? הוסיף חמיו להקשות באוזני חתנו. "על מנת כן", השיב לו הרב. "וכיצד תסעו בלי סרטיפיקט"? הרב השיב שישנה אוניה המפליגה לארץ בעליה בלתי לגאלית, והוא יפליג באוניה הזו. הבעיה היתה מה לעשות עם הילד הקטן. הרב וואזנר הסכים להשאירו בבית חמיו, וכאשר הוא יסתדר בארץ, כבר ימצא את הדרך להביאו אליו.

האנגלים שלטו בארץ, והם מנעו מאותן ספינות בלתי חוקיות להגיע לחופי הארץ. הם היו מציבים צופים בחופי ארץ ישראל, כדי שיראו את הספינות מגיעות וימנעו מהן לעגון בחופי הארץ. ואכן, לאחר ימים ארוכים של הפלגה, כאשר התקרבה הספינה לחופי הארץ, התברר לקברניט שהם התגלו על ידי הבריטים, ואם ינסו להתקרב לחוף - ילכדו. הוא המשיך להפליג במרחק מהחוף, כדי לנסות למצוא מקום לעגון, אבל במהלך ההפלגה נגמר הדלק של הספינה, והיא נעצרה במקום. היה זה יום שני של חנוכה שנת תרצ"ט, כאשר הספינה נעצרה מול חוף נתניה, במרחק של כשני קילומטרים מהחוף. הקברניט הודיע לנוסעים, שהדרך היחידה להגיע לחוף היא בשחיה בלילה, **ביום החשוך. חודש כסלו, ים סוער, הנוסעים קפצו לים והחלו לשחות.**

הרב וואזנר סיפר שהוא ואשתו התרחקו מעט מהנוסעים האחרים מטעמי צניעות, והם, כאמור, ידעו לשחות, וזה היה להם להצלה. רק שישה אנשים מכל נוסעי האוניה הגיעו בשלום לחוף! הרב ואשתו נותרו חסרי כל, כאשר רק הבגדים הרטובים לעורם, והם החלו לחפש בית שיש על דלתו מזוזה. כאשר מצאו בית כזה, דפקו על הדלת, עייפים,

רטובים ורעבים. היה זה באמצע הלילה, עוד קודם עלות השחר, ובעל הבית שהתעורר משנתו ופתח את הדלת, גילה שני אנשים רטובים ותשושים. לתדהמתם, פתח הלה בצעקות שיסתלקו, וטרק את הדלת! כל ימיו היה רגיל הרב לומר לבניו, כי יעקב אבינו אמר על עצמו "כי במקלי עברתי את הַיַּרְדֵּן" (בראשית לב, יא) - ליעקב אבינו היה לפחות מקל, ואילו לו עצמו, אפילו מקל לא היה, ועם כל זאת הצליח לשרוד ולהינצל! לאחר מכן הם דפקו על דלת נוספת, ושם פתחו להם את הדלת, הכניסו אותם פנימה, נתנו להם אוכל ובגדים, ומעט כסף כדי שיוכלו להמשיך בדרכם. הם הגיעו לירושלים, שם החל הרב לחפש ישיבה או כולל, וגם בית מגורים. כסף לא היה להם, ואשתו הצדקת הסכימה להסתובב בין הבתים ולבדוק אם מחפשים עוזרת לנקיון וכיבוס בגדים, כך תוכל להרוויח מעט כסף. כבר ביומו הראשון בירושלים, אסף הרב חבורה של אברכים ומסר להם שיעור בהלכה. לאחר מכן הוא הצטרף לכולל שלמדו בו באותה עת כמה מגדולי הדור, כמו הגרש"ז אויערבך זצ"ל ועוד. העוני היה כל כך גדול, עד שהוא ביקש שיממנו לו כסף לנסיעה לכולל, תוך שהוא מבטיח שגם בשעת הנסיעה יעסוק בתורה ללא הפסקה. אי אפשר לתאר את עמלו בתורה באותם הימים, כאשר הוא בעוני ובחוסר כל. הוא היה גר סמוך לרב דושינסקי (רב העדה החרדית בירושלים), והיה מדבר עימו כל הזמן בלימוד.

סיפר הרב דושינסקי, כי בכל עת שהסתכל לעבר חלונו של הרב וואזנר, היה רואהו יושב ועוסק בתורה, עד שלא ידע אימתי הוא הולך לישון...

בינתיים נולד להם הילד השני כאן בארץ, כאשר בנם הגדול, כאמור, נותר בחו"ל אצל חמיו וחמותו. **מלחמת העולם השנייה פרצה ובמשך שש שנים הם לא ידעו מה עלה מגורל בנם.** הידיעות שהגיעו מעבר לים דיברו על הרג המוני יהודים, והדאגה היתה רבה. כל אותה עת הרגיעו הרב דושינסקי והבטיח כי בעזרת ה' יראה את בנו בריא ושלם ויגדלו לתורה. בנסים גלויים הצליח הילד לשרוד את ימי השואה הנוראים. חמיו מסר אותו לידי גויה הונגרית, יחד עם בן דודו, ושילם לה הון עתק, תוך שהוא מבטיח לה שאם הילד יינצל, ישלם לה סכום כסף נוסף. אותה גויה שמרה על שני הילדים במסירות, וכל אימת ששמעה שהקלגסים הארורים מחפשים אחרי יהודים, החליפה מקום מחבוא.

פעם אחת הלשינו השכנים הארורים שהיא מחביאה ילדים יהודיים, והקלגסים הגיעו אליה. היא הכחישה בכל תוקף ואז לקחו את בעלה ואמרו לה שאם לא תגלה היכן הילדים, הם יהרגו אותה. הגויה המשיכה להכחיש, והארורים ירו בבעלה למוות! עד כדי כך היתה גדולה מסירותה למען הילדים. אותה גויה היתה מחסידות אומות העולם. בגמר המלחמה, נותרו הילדים בריאים ושלמים. ובנו הגיע אל הוריו בריא ושלם.

אלו הן מקצת מהתלאות שעבר הרב במהלך השנים, כאשר בכל מצב המשיך לעמול בתורה, עד שיצא שמו למרחקים. כבר בגיל עשרים ושש הוא התמנה למורה הוראה ודיין בעדה החרדית בירושלים. זה היה דבר מופלא ויוצא דופן, עד שבאחד מעיתוני אותה תקופה פורסמה הידיעה המופלאה, שהעדה החרדית מינתה אברך צעיר לדיין.

שמעו הגיעו עד ל"חזון איש", והוא פנה אליו בבקשה שיבוא לכהן כרבה של שכונת "זכרון מאיר" בבני ברק. ואכן הרב וואזנר הגיע לבני ברק, שם הקים את ישיבתו הגדולה, ישיבת "חכמי לובלין", הרביץ תורה ברבים, פסקיו שהופיעו בספרי "שבט הלוי" התפרסמו בעולם כולו והוא העמיד אלפי תלמידים, המפוזרים בכל קצוות תבל. התקיימו ברב דברי המשנה באבות (פרק ו): "כל העוסק בתורה לשמה - זוכה לדברים הרבה".

"אני נוסע!" קרא הנהג. הוא החל להתניע, והאם מיהרה להיכנס לרכב. תוך רגע נראה פיוח עולה מקצה הרחוב. הם נסעו.

איטה פרצה בבכי קורע לבבות, איזה כיף לאמא ולאחיותיה. הן הולכות לנסוע באוניה, רק היא לא... אבל השכנה עמלה להרגיע את הילדה. לרגע לא התחרטה על הצעד שעשתה. בשום שלב בכלל הדו-שיח המשוונה בינה לבין האמא של בנות משפחת ברקוביץ, לא חשבה השכנה אם היא מדברת בהיגיון, אם זה התפקיד שלה להביע דעה, ומי היא שתתערב. היא עשתה מה שעשתה מתוך דחף פנימי לא ברור, כאילו חייה תלויים בזה. כי אכן, היא היתה שליחה משמים להציל את זכר המשפחה.

איטה נשארה בארץ, ולא יכלה לסלוח לשכנה הרעה שהפרידה אותה מכולן, ומנעה ממנה את הטיול הקסום. מספר שבועות שהו בנות המשפחה על אדמת פולין. הסבא והסבתא קיבלו אותן בהתרגשות ובשמחה. סוף-סוף יכולים הם לראות את הנחת מארץ ישראל. היו אלה שבועות עמוסי חוויה, שהסתיימו באופן טראגי. הסוף ידוע...

בסוף הקיץ עלה היטלר ימ"ש לשלטון בגרמניה, ופולין היתה הראשונה לחוש את נחת זרועו. בחיפה לא ידעו בתחילה מה קורה, למה אי אפשר ליצור קשר, ומדוע לא מגיע כל אות חיים מבנות המשפחה. כשנודעו ממדי האסון, הבינו שאין למי לחכות. האם ובנותיה לבית ברקוביץ נספו ונהרגו על קידוש השם, ה' יקום דמן.

הנצר היחיד שנשאר ממשפחת ברקוביץ החיפאית היה הילדה הקטנה שהשכנה לא נתנה לה לנסוע. היא נותרה בחיים, גדלה בצל אביה, ולימים נישאה והקימה משפחה לתפארת, מחשובי המשפחות בחסידות גור.

[מתוך השגחה פרטית 22]

"את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר..."

(כב, ו) - את נשאת איתו! - סיפור מרגש

בשנת תרצ"ג, עלה זוג צעיר מפולין לארץ ישראל. משפחת ברקוביץ. הם השאירו מאחור משפחה אוהבת והורים מסורים, ועלו לחונן את עפר הארץ.

עד שנת תרח"צ כבר היו להם ארבע בנות. בכל פעם שההורים הצעירים והמאושרים חבקו תינוקות רכה וזעירה, היה אושרם מהול בכאב ובגעגוע. הסבא והסבתא מעולם לא ראו את הבנות, ילידות ארץ הקודש. האם החזיקה קשר רצוף של מכתבים עם הוריה שבפולין, כאשר פעם אחר פעם עולה השאלה, מתי ייפגשו וירגיעו את הגעגועים העזים. בשלב מסוים הוחלט לבצע את הביקור בפועל. משפחת ברקוביץ תיסע לפולין למשך הקיץ. הסבא והסבתא ירוו נחת מהנכדות המתקוות, והילדות תחזקנה את קשריהן עם הדור הקודם, תראינה בעיניהן את השורשים, ותדענה היטב מאיזו משפחה מפוארת באה אימן.

מהרגע שנפלה ההחלטה החלו ההכנות לנסיעה. האם ובנותיה היו אמורות לעלות על אוניה, וזו תינשא על גלי הים במשך שבוע שלם! בשבוע זה היתה האניה אמורה לעגון במספר נמלים, כך שהנסיעה היוותה פרויקט בפני עצמו. המון אוכל, המון בגדים, בגדי קיץ ובגדי חורף, תעסוקה לנסיעה, ניירות ומסמכים ומאות פריטים שאסור לשכוח נארזו בשימת לב.

הילדות היו נרגשות, והציפיה הלכה וגדלה מיום ליום... סוף סוף הגיע היום המיוחל. מוגית נעצרה בסמוך לביתה של משפחת ברקוביץ בחיפה.

ר' חיים יצחק, האב, יצא לסייע בהעמסת המזוודות הכבדות. הילדות קפצו בעליזות ובהתרגשות. עוד רגע הן תעלנה למונית, והוא ינפנף להן לשלום. ההחלטה היתה שרק האם והבנות תיסענה, והוא יישאר בארץ.

פתאום יוצאת מהבניין הסמוך שכנה, גברת בנצלבין. "אתם נוסעים לחוץ לארץ? לפולין?" היא שואלת את האם, כמי שכבר יודעת את התשובה. היא מניחה את ידה על כתפה של הילדה הקטנה, ואומרת, "בשביל מה את צריכה לקחת את כל ארבע הבנות? את איטה תשאירי אצלי. אני אטפל בה כמו שצריך". "מה פתאום?" נרעשה האם לשמע הרעיון, "מה עלה על דעתך? כבר חודש שלם שאנחנו מתכוננות לנסיעה הזאת. אין שום היגיון בזה שאשאיר בת אחת ואסע עם האחרות. היא בת שלי בדיוק כמו כולן".

"את לא תשתלטי על ארבע", פסקה השכנה את פסוקה. "לא נוסעים עם כל כך הרבה ילדים. איטה, את איתו".

איטה, הילדה הקטנה, התחילה לבכות. "אני רוצה לנסוע". "תראי איך היא רוצה לבוא אתנו", אמרה האמא.

"את בכלל..." גברת בנצלבין היתה שכנה קרובה ומסורה, אבל ההתערבות שלה היתה ממש בוטה וחסרת טקט. איזה מין דבר זה, לרדת מהבית ולעצור את המונית לנסיעה מתוכננת?...

הנהג שבתחילה חיכה בנחת, איבד את הסבלנות. "מה הוויכוחים האלה? נוסעים או לא נוסעים?..."

השכנה החזיקה בידה של איטה, והאם המשיכה לדבר ולשכנע בסערת רוחות, "מה קורה שם?..." שאל הנהג בעצבנות. "מה הוויכוחים האלה? אי אפשר ככה". הוא צועק, האמא מתווכחת, והשכנה פשוט לא מרשה לאם לקחת את ילדתה.

בברכת התורה

ברינה

רון

"לְאִדָּם מְעַרְכֵי יָב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה

נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה

שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם

אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו

מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון

מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה

חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: שמחה בת סרח - י"ד תמוז

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ועל בני פאולה

זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר

רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'כי עמך הסליחה...'

במזל טוב נולד לנו בן שישי והשמחה הייתה גדולה. לקראת השחרור מבית החולים התינוק החל לפרס, בדיקות עומק גילו כי התינוק מפרס פרכוס פנימי גם כאשר הגוף במנוחה ואין שום סימנים חיצוניים. הרופאים החלו טיפול תרופתי שלא ממש עזר.

ראיתי כי הרופאים במבוכה גדולה ואינם יודעים כיצד לעזור לתינוק. ניגשתי לרבנים לקבל ברכות עד שהגעתי לצדיק אחד שאמר לי כי המקור לכל הבעיות הינו קפידה ממישהו עלי. ניסיתי לחשוב מי זה יכול להיות הרי אני לא טיפוס שפוגע בזולת מטבעי. התחלתי להתקשר לחברים מהווה ומהעבר אבל אף אחד לא הצליח להיזכר במי פגעתי.

הייתי שבור לגמרי, מצד אחד מותש מהריצות לבית החולים וטיפול בשאר בני הבית ומאידך למצוא את זה שנפגע. נסעתי לעוד צדיק גדול לבקש ממנו ישועה. סמוך ונראה לחצר הצדיק סימן לי מישהו להוריד את החלון, פתחתי את החלון והוא שאל איך מגיעים לבית הצדיק. התחלתי להסביר לו ובאמצע ההסבר הוא אמר: "מי זה אתה!!? מה אתה? לא רוצה שום דבר!!!" והוא הלך בזעם.

נזכרתי בפנים שלו שהוא למד איתי לפני שנים רבות ולא זכרתי מה עשיתי לו. תניתי את הרכב בצד הדרך ורצתי אחריו לנסות לפייסו אך הוא ברח ולא הסכים לשוחח איתי מילה וחצי מילה. הבנתי שאין טעם לרוץ אחריו כי הוא בעצמו רוצה להגיע לצדיק. החלטתי לארוב לו באזור ההמתנה בכדי לנסות לפייס אותו.

אשתי היתה באוטו וראתה כל מה שארע והתפללה שאצליח לפייס אותו. בחצר כמתוכנן צדתי אותו כאשר התיישב בנחת. ניגשתי אליו בדמעות ותחנונים אבל הוא מצדו החל לצעוק שיעזרו לו להעיף אותי ממנו... למרות הצרחות שלו בקשתי ממנו בדמעות שירחם עלי ועל בני אך ללא הועיל. בסופו של דבר הגיעה אשתי ובדמעות שליש התחננה אליו שיעשה למענה ולמען העולל הקטן שזה בוודאי רק הקפידה שלו שגורם לכל הצרה הזו וכבר חלפו שנים רבות ומה תרוויח מזה שלא תמחל שילד בישראל ימות האם זה לא אכזריות?

בסופו של דבר התעשת והסכים לחלוף. לקחתי את הטלפון שלו וכבר הגיע תורי להיכנס אל הצדיק, הבאתי לו את הפתקא. כשחיוך נסוך על פניו אמר: "אני רואה שהכל כבר הסתדר..."

כעבור יומיים התקשר הנפגע לבקש מחילה על הביזיונות שעשה לי וכמובן סלחתי ושמתו שמצאנו את הנפגע.

יום ראשון תוכנן ניתוח ובדיקות פולשניות ברך הנולד. במקום זה שינו הרופאים כיוון והחליטו לנסות להוריד אותו מכל התרופות במינימום גבוהים ביותר... בינתיים חלפו שבועיים והמינונים יורדים והמצב הולך ומשתפר.

מתוך הודיה על ההווה ובקשה על העתיד לרפואה שלימה וגאולה שלימה.

בעל המעשה: א.ב.ש.

הפענוץ לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

שמירת העיניים בהודשי הקיץ!

גם שכונות חילוניות, וכן חולפים הם על פני רחוב יפו המרכזי, ומלאים במראות שאינם טהורות, ולמה לי לטמא את העיניים הקדושות באותם מראות אסורות. - זו גם הסיבה שמעדיף אני להתהלך בצידי הכביש ולא על המדרכה, כדי שלא להיתקל במראות אסורות! ואשר שאלת שיש בזה מעט סיכון, בהליכתי בשולי הכביש השייך למכונות ולא להולכי הרגל. - הנה כבר אמרו רבותינו ז"ל בכל שכיוצא בזה (ברכות סא): "אחורי ארי, ולא אחורי אשה".

[טיב הזכרונות - מרן הגר"פ עפשטיין זצוק"ל]

• § • § •

סיפר לי איש נאמן מפה עיה"ק ת"ו, שלפני כמה שנים ניגש אל 'רופא משפחה' מחמת כאבים עזים שחש בגבו. בהיותו אז חבר 'קופת חולים מאוחדת' לא נצרך להרחיק לכת, אלא נכנס אל אחד הסניפים של 'מאוחדת' שבתוככי השכונות החרדיות של ירושלים.

הרופא המסור ערך לו בדיקת עומק מקיפה, וגילה שצמחה לו 'יבלת' קטנה בגבו, והיא הגורמת לו לכל הסבל הקשה. רשם לו אפוא הרופא 'רצפט' של משחה טובה וכמה טיפות חזקות, וציווה עליו למשוח את המשחה וליטול את התרופה פעמיים ביום, ובתוך שבועיים, הבטיח הרופא, תירקב כל אותה היבלת וטיפול מעצמה!

ואכן התחיל הפציינט בתהליך הריפוי כמצות הרופא, אך בפועל הועילו התרופות רק כדי להפיג את הכאב הדוקר שבגב, אבל את היבלת הם לא הסירו, והיא נשארה תקועה כפי שהיתה!

לאחר כשנתיים עבר האיש אל 'קופת חולים כללית', והנה באחד הימים קפצו להם פתאום במקום היבלת שלוש יבלות בבת אחת! וגרמו לו ייסורים קשים. ברצונו להתפנות אל הרופא עם בעייתו, אמרו לו במוקד הטלפוני שהנוהל בקופת חולים כללית הוא, שעליו להזמין תור אצל רופא מיוחד המתמחה בתחום זה ספציפית, ולא אצל רופא המשפחה שבמרפאה השכונתית.

אולם, כשבירר היכן ממוקמת היא מרפאתו של אותו רופא מומחה, נאמר לו שעליו להגיע אל אחת השכונות הרחוקות שבירושלים, שכונה חילונית לגמרי, שהכל מתהלכים בה בלא שום צניעות וקדושה, רחמנא ליצלן. הוא נחרד על נפשו מלצאת אל אותו מקום טמא, ולא אבה לגשת שם אל הרופא. וכשדחקוהו בני ביתו על כך שכדי למנוע את סבלו מוכרח הוא לגשת אל הרופא, אמר שאין כאן ענין של 'פיקוח נפש' כלל וכלל, ועדיף לו לסבול את ייסורי הגוף מאשר לטמא את הנפש ואת העיניים הקדושות!

והנה לא חלף שבוע ובבת אחת נפלו ונשרו כל שלושת היבלות גם יחד! בלא שיצטרך לשום טיפול רפואי כל שהוא! במקום שרבעה אותה יבלת שנים רבות, נפלה פתאום בבת אחת, היא עם כל גרורותיה, לנוכח 'שמירת העיניים' ששמר האיש את עצמו מכל משמר, ויהי לפלא! ללמדך, שאין אדם מפסיד משמירת העיניים כלום! כי אם בהיפך, מן השמים הראו לו שטוב עשה בשמירת עיניו הקדושות, והיבלות יכלות גם ליפול מעצמן, בלא שום חיתוך, ולא נצרך לשום טיפול רפואי! - הכל בזכות 'שמירת העיניים'.

הנה העם היצא ממצרים ויכס את עין הארץ ב, יא

בספר הקדוש "תפארת שלמה מפרש ברמזי פסוק זה, שיעקר מזרעם של אנשי מואב ומדין שהתפחדו כל כך מבני ישראל, הוא משום מצות "שמירת העיניים" של ישראל קדושים, שבמקום שיש "שמירת העיניים" הרי הם משומרים מכל משמר, ושכינתא קדישא שריא בהו להצילם ולברכם בכל הנצרך להם לטובה ולברכה. כד"א (דברים כג, טו) "כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנך, להצילך ולתת אויבך לפניך, והיה מחנך קדוש, ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך".

חל"ק (בפרשא דידן): "פירוש, הנה עם יצא ממצרים - שהיא ערוות הארץ, וכסה את עין הארץ - אף על פי כן שמרו בחינת הראות. ולזאת היו דואגים (שם ד) 'עתה ילחכו הקהל וגו' את כל סביבותינו, פי' מחמת גודל הקדשה גם הסביבות אשר רשעים יהלכו בו גם זאת יבטלו, ולא יהיה עוד שום אחיזה לסטרא אחרא בגבול הקדושה".

"שהיו נשמרים מאד בפרט בחינת הראות, שהוא עיקר הקדושה. כמ"ש (בראשית לח, כא) 'הקדשה היא בעיניים', עיקר הקדושה הוא בעיניים".

"לכן היו אותם הרשעים מחפשים עילה להכניס בהם תאוות הייצר המותר להם, אם לא יתקדשו בהם כראוי כו'. כמ"ש (כב, ו) 'אולי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ' כו', על ידי הארציות שהוא ההכרח אל האדם, עי"ז 'אגרשנו' מקדושה ע"י הסט"א להיות להם אחיזה בו. - פוק חזי מה עלתה בם בעצתו עם בנות מואב, ה' יפר עצתם וכו" עכלה"ט.

בעמדנו כה בחודשי הקיץ הלוהטים, ידוע מ"ש רבינו האר"י ז"ל שחודשי 'תמוז ואב' הינם כנגד שתי העיניים של ישראל, ולכן הם נקראים חודשי עיניים. ובחדשים אלו יש התגברות קשה של הסטרא אחרא בעיקר כדי לטמאות את עיניהם הקדושים של ישראל. - ואדרבה 'מאובי תחכמי', עלינו להתחזק דוקא בחדשים אלו בהתגברות 'שמירת העיניים', ובכך נזכה להתברך בכל ברכת טוב, אמן.

• § • § •

מרן הראב"ד הגה"צ רבי פנחס עפשטיין זצוק"ל, נצרך ללכת רבות מביתו שבשכונת 'בתי ברדיא' [שטעטלאך], אל הבית דין דהעדה החרדית שבמאה שערים. זו היא דרך ארוכה ולא קלה כלל, ובכל זאת העדיף הצדיק אף בשנות זקנותו לעשות את כל דרכו ברגל, ושלא להיעזר באוטובוסים שנסעו בשכונות ירושלים.

ולא זו בלבד, אלא שבכל אותה דרך ארוכה לא היה צועד על גבי המדרכה כמקובל בין הולכי הרגל, כי אם בפאתי הכביש, סמוך וצמוד אל המדרכה.

פעם התלווה אליו בדרכו אחד מתלמידיו, שכשראה את כל אותה הדרך שצועד הרב על הכביש, התפלל על כך ושאל את הרב: ראשית, מדוע לא יעלה על האוטובוס שיקחה מהרה לביתו. ותו, אם כבר צועד ברגל מדוע אינו עולה על גבי המדרכה, שבצעידה על הכביש יש גם מעט סכנה!

הטעים לו הרב והסביר, שתי שאלותיך תשובה אחת להם, והכל משום "שמירת העיניים"! הלא האוטובוסים האלה שהנך מדבר עוברים בהרבה שכונות בירושלים, חלקם

• § • § •

אחד מגדולי הצדיקים שבירושלים קראת דשופריא בדור שלפנינו, היה הגה"צ רבי דוד בהר"ן זצוק"ל, שהיה מפורסם בהנהגותיו הקדושות, שהיה מחמיר בכל דבר ובכל ענין למהדרין מן המהדרין! בסדרי אפיית המצות של פסח, היתה לו לר' דוד חומרא ישנה מקדמת דנא, להשתמש בחג הפסח אך ורק במצות שנאפו בתנור ראשון בלבד, שכידוע יש בהם יותר הידור משאר המצות.

לצורך כך היה עליו להופיע בשערי מאפיית המצות בשעה מוקדמת מאוד, כדי 'לתפוס' את תחילת היום במאפייה, ולקבל את מצותיו מאפיית 'תנור ראשון' שביום כדרכו.

המאפייה היתה באזור התעשייה שבשכונת 'גבעת שאול', ואילו הצדיק רבי דוד בהר"ן התגורר הרחק בשכונת "שערי חסד" הוותיקה. ועליו היה לעלות על אוטובוס קו מס' 11, המגיע בין היתר גם לגבעת שאול. - ברם, היתה לו לר' דוד 'חומרא' בשמירת העיניים, שהיה נוהג סלטול בעצמו בכל פעם שעלה לאוטובוס היה מתיישב מאחורי הנהג בדוקא, כדי לשמור את עיניו הק'. - מכל מושבי האוטובוס הרבים לא מצא לו ר' דוד מקום מהודר ומתאים לשיבה כי אם מאחורי הנהג בלבד, שם לא ניתן להיכשל בישיבה 'מאחורי אשה' וכיוצא. ובאם הבחין שאותו מקום שאחורי הנהג כבר תפוס, היה ממתין אל האוטובוס הבא...

והנה באותו בוקר השכים רבי דוד והזדרז להגיע אל תחנת קו 11 עם שחר, כדי להגיע במהרה אל המאפייה, שם יוכל 'לתפוס' לו את 'תנור ראשון' כדרכו. - אך להוותו כשהגיע האוטובוס הבחין ר' דוד שהמושב שמאחורי הנהג כבר תפוס, ואם כן נמצא שכל האוטובוס כולו נפסל בעיניו, הוא נאלץ עתה לעמוד בהמתנה נוספת בתחנה, עד שיגיעו האוטובוסים הבאים, ויימצא בהם מקום המושב שמאחורי הנהג פנוי.

המלווה שהתלווה אל ר' דוד באותה דרך חשש שמחמת האיחור עלולים הם להפסיד את פתיחת המאפייה, ולאחר את המצות של תנור ראשון. הוא שאל אפוא את ר' דוד, אולי ניתן פעם אחת לוותר על 'חומרת הידור' זו, ולעלות כך על כל אוטובוס שיבוא, שהרי מפסידים הם כבר את כל המצות של 'תנור ראשון'!

חיין רבי דוד הצדיק ואמר, המטרה אינה מקדשת את האמצעים!... עדיף לי לאכול מצות רגילות ללא הידור 'תנור ראשון', ולא ליפול חלילה בפגם העיניים, ולהילכד ברשת שפורש היצר הרע לחטוף את העיניים של איש ישראל קודש! - בכל שנה אוכל אני מצות מהודרות של 'תנור ראשון', והשנה אוכל מצות מהודרות של 'שמירת העיניים'.

המתין אפוא ר' דוד עוד שעה ארוכה בתחנה, עד

ישמח לב מבקשי ה'

הנני לוחדיע כי מאד שאול מהשוק יצא לאור במהדורה חדשה

ספר טיב התחזקות

שמחה

• • •

ניתן להשיג בתנחומי הספרים ניתן להשיג בתנחומי הספרים

שהגיע אוטובוס שניתן לשבת בו מאחורי הנהג כמנהגו בקודש, שלא לשבת מאחורי אשה. - ולמתור לציון, שלא הפסיד ר' דוד באיחורו באותו יום ולא כלום, ובאורח פלא לא הגיע אף אדם באותו יום בבוקר אל המאפייה, ועל אף שהגיע ר' דוד בשעה מאוחרת זכה לקבל את המצות של 'תנור ראשון', וכד"א (תהלים קמה, יט) "רצון יראיו יעשה"!

[מתוך שיחת הכנה לחג הפסח]

• § • § •

אברך ירא שמים נצרך לנסיעה באוטובוס בקווי תחבורה פנימית שבתוך העיר, בהיותו אמון על מצות "שמירת העיניים" שמר מאוד על ראות עיניו, ומלבד מה שישב כל העת במקומו בעיניים מושפלות בקדושה וטהרה, בכל פעם שעברה אשה לידו עצם לגמרי את עיניו, כדי שלא לראות ברע. הנסיעה התארכה והזדחלה בפקקי תנועה ארוכים [טרעפיק], ולבינתיים התנמנם לו האברך ונרדם קמעא, נים ולא נים, והנה בחלומו חולם הוא שיש כאן באוטובוס שעכשיו נוסע בו חפץ חשוד! - הוא התעורר בבעתה, אך תיכף חשב לעצמו (זכריה י, ב): "חלומות שווא ידברו"...

כעבור כמה דקות שוב נפלה עליו תרדמה קמעא, ומראה החלום חוזר חלילה, הוא חולם שיש כאן עכשיו חפץ חשוד! - ושוב התעורר מיד בבהלה גדולה, הוא הסתכל סביבו היטב, אישוני עיניו ריצדו אנה ואנה ברוב פחד, והנה גילה מתחת לאחד הספסלים מונח זרוק 'חפץ חשוד' שאינו שייך לאף אחד. הוא ניגש מיידיית אל הנהג, ודיווח לו על הממצא המדאיג. הנהג הזהיר החליט שלא לקחת סיכון, הוא עצר תיכף את האוטובוס, ביקש מכל הנוסעים לרדת, והזעיק את המשטרה.

כעבור דקות מספר כבר היה האוטובוס מוקף בכוחות משטרה, שהגיעו עם 'חבלן משטרה', השוטרים החלו להרחיק את כל הנוסעים ואת הסקרנים הרבים שהצטרפו אליהם, סרטי משטרה נמתחו סביב סיבי, והחבלן החל במלאכתו, הרובוט התקדם אל

היעד בהכוננת שלט רחוק, והנה נודע שאכן מונחת פצצה מסוכנת בתוככי אותו תיק חשוד! - על אתר ביצע החבלן פיצוץ מבוקר, התיק ותכולתו התרסקו לרסיסים בלא שיגרמו נזק כלום.

היהודים כולם הודו לה' על הנס הגדול שנעשה עמם, בהצלתם ממוות לחיים. והאיש שגילה את המטמון קיבל 'מדליה' עם אות ציון לשבח על ערנות מצילת חיים!

האיש שהיה נרגש מאוד מפלאי נס ההצלה הגדול, שגלגלו על ידו מן השמים, נסע לנתיבות אל צדיק הדור הרה"ק רבי ישראל אבוחצירא זצוק"ל, הבבא סאלי. - כששמע הצדיק את סיפורו, אמר: דע לך, שכבר נגזרה גזירה עליך ועל כל יושבי האוטובוס רחמנא ליצלן, אבל זכות מצות 'שמירת העיניים' שלך באותה נסיעה עשתה רושם גדול בשמים, והרחיקה את המקטרג מאותו אוטובוס הרחק כמטחווי קשת, וממילא 'מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה', ובזכות המצוה הגדולה שלך ניצל כלם!

[טיב הזכונת - מן הבבא סאלי זצוק"ל]

• § • § •

המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א אשר התפרסם בעולם כפה מפיק מרגליות, הנואם בחסד עליון, נקרא רבות אל מעבר לים כדי לישא דברי חיזוק בפני אחינו בני ישראל שבמדינת הים.

המשגיח הצדיק מחמיר על עצמו בעלותו אל כבש המטוס, שלא לשבת כי אם בכיסאות שבמחלקה הראשונה, הנקראת 'ביזנס קלאס', למרות המחיר הגבוה יותר. וזאת משום הידור במצוה הגדולה של "שמירת העיניים", שבכיסאות הצפופים שבתוככי המטוס ניתן להיכשל במראות אסורות.

באחת מן הנסיעות אחרו את מועד הטיסה, והאווירון המריא לזרכו בלעדיהם, בלית ברירה נאלצו לרכוש 'כרטיס טיסה' חדש. בנו של הצדיק שהתלווה אליו בדרכו, פנה אל אביו ושאל אולי נסתפק עתה ברכישת כרטיס רגיל, שכן מספיק כבר הפסדנו באיחור הטיסה כרטיס יקר ערך של הביזנס קלאס, ולמה לנו להוציא עוד מחיר שכזה על כרטיס יקר נוסף? הרי גם בכרטיס רגיל ניתן לשבת בשורה הראשונה של הספסלים הרגילים, ובכך לא ניכשל בשמירת העיניים או בישיבה אחורי אשה.

הביט המשגיח על בנו, ושאל בפליאה: בכמה מסתכמת הוצאה זו של שתי הכרטיסים גם יחד? - כארבעת אלפים דולר [4000\$]! וכי לא שווה לנו להוציא כמה אלפי דולרים, בשביל להינצל אף מראיה אחת של איסור!

ולא הסכים הרב הצדיק לוותר על הידור "שמירת העיניים", ונאלצו לרכוש כרטיס מחודש במחלקה הראשונה בדוקא, כדי לשמור את העיניים היטב!

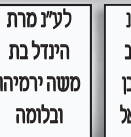
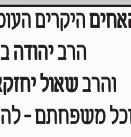
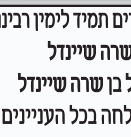
[מפריסות - קובץ 170206-0720]

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל המצוי"ב

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

רגלו אל הקיר כמו שכתוב "ותלחץ רגל בלעם אל הקיר", והלחיצה היתה כל כך חזרה שהפכה אותו לחיגר, וכמו שהגמ' אומרת, בלעם חיגר ברגלו היה, ואחרי כל זה היא עוד שואלת "מה עשיתי לך" וכי יש היתול גדול מזה. (מדשן ביתך)

ויעל בלעם לבלק פר ואיל במזבח (כג, ב)

בפעם ראשון כתיב ויעל בלק ובלעם פר ואיל, ובב' פעמים האחרונים כתוב שרק בלק העלה? מתרץ הגר"ח קניבסקי שליט"א, עפמ"ש בגמרא (נדה ל"א). על דבר זה נסמית עינו של בלעם וכו' שאמר ומספר את רובע, ולכך כתיב אח"כ שתום העין, א"כ היה בעל מום ובעל מום פסול להקריב אפי' בבמה כמבואר בזבחים ט"ז, ואפי' בן נח כדאיתא בב"ר (פ"ל ס"ו גבי נח), ואע"ג דבסנהדרין ק"ה. מבואר שגם מתחלה היה חגר ברגלו מהאיתון שלחצה את רגלו, (ועי' מהרש"א שם ובבעל הטורים פ' וילך שפי' ובחזקוני בלק פ' גדר מזה) כבר פירש"י שם דבוקא דאטמא שף מדוכתי ואין זה מחוסר אבר וכשר בב"נ כמו בכמה דידהו משא"כ סומא דהוי מחוסר אבר כמבואר בזבחים ס"ח: [ובתוס' שם כתבו דוקא נחטמה וגם כאן נחטמה כמש"כ רש"י בפסוק שתום] וגבי נח הנ"ל צ"ל שהיה ג"כ מחו"א וצ"ע. (טעמא דקרא)

כגנות עלי נהר (כד, ז) ובתרגום כגנת שקיא דעל פרת. וצ"ע למה דוקא על פרת. וי"ל דמבואר בתוס' (גיטין ג' ד"ה מאי) דא"א לזרוע על שפת הנהר משום שהמים מקלקלין הזרעים א"כ איזה שבח זה כגנות על הנהר, אמנם בפרת איתא בב"ר פט"ז מעשי מודיעים עלי אדם נוטע בי ירק והיא עומדת לג' ימים, א"כ שם הגנות מוצלחים ביותר וראוי לזריעה ולכן תרגם דעל פרת. (טעמא דקרא)

יודע דעת עליון (כד, טז) "בלעם היה יודע לכוין את השעה שהקב"ה כועס וכו' אמר להם הקב"ה דעו כמה צדקות עשיתו עמכם שלא כעסתי עליכם כל אותם הימים, שאם כעסתי עליכם לא נשתייר וכו' (ברכות ז. סנהדרין קה:).

צריך להבין, לשם מה שינה הקב"ה את כל סדר הבריאה שלא לזעום, הרי יכול היה לגרום לשנוי טבע קטן בהרבה שבאותו רגע של הזעם לא יקלל בלעם כגון להפיל עליו תרדמה או להסיח דעתו, לשם מה היה צריך שהקב"ה בכבודו ובעצמו ישנה מהנהגתו עם העולם? אלא, ביאר הגה"צ רבי גדליה אייזמן וצ"ל משגיח קול תורה, מכאן נראה עד כמה ניתן לכל אדם כח הבחירה, שקל יותר לשנות את כל מעשה בראשית מאשר להתערב בבחירתו של האדם אם להצדיק או להרשיע את דרכיו! זהו יסוד מבהיל והוא מטיל את כל כובד הבחירה של האדם על עצמו בלבד, עליו מוטלת הבחירה. (לתתך עליון)

ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן ויצמד לבעל פעור וגו' (כה, ב)

מה שהשמיענו הכתוב "ויאכל העם" אשר נראה ללא צורך (שהרי עיקר חטאם היה מה שהשתחוו לאלהיהן ולא מה שאכלו). הוא מחמת שבעל פעור נקרא כך על שם שפורעין לפניו פי הטבעת ומוציאין רעי וזו היא עבודתו כמו שפרש"י כאן. וכיון שישראל אכלו את המן שהיה נבלע באברים ולא היה יוצא ממנו רעי, על כן לא היו יכולים לעבוד את בעל פעור. וכנגד זה התחכמו בנות מואב ונתנו לבני ישראל לאכול תחילה ממאכליהן וזהו מזון שאינו נבלע באברים אלא יוצא לבחון ובה יכלו להוציא רעי לפני בעל פעור ולעובדו רח"ל, ודו"ק.

ויאמר אלוקים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא (כב, יב)

"לא תלך עמהם" – אמר לו: אם כן, אקללם במקומי, אמר לו: לא תאור את העם, אמר לו: אם כן אברכם, אמר לו: אינם צריכין לברכתך, כי ברוך הוא, משל אומרים לצרעה – לא מדובשך ולא מעוקצך (רש"י) הדברים תמוהים מאוד, היכן שמענו שאדם המבקש לקלל ואינו מצליח אומר: נחא, אם איני יכול לקלל, לפחות אברך? זאת ועוד, המשל שהביא רש"י לכאורה אינו דומה כלל לנמשל, שהרי דבש בלא עוקץ כולם רוצים. ואילו כוונת הנמשל הוא, שגם ברכה בלי קללה אינה רצויה מפיו של "בעל העוקץ" – בלעם?

אלא ביאר הגאון רבי יוסף שוורץ זצ"ל בספרו "גנוי יוסף" בשם הקדמונים: מצינו במדרש, מפני מה היתה רבקה עקרה, כדי שלא יאמרו שברכת הרשעים שבירכה – "אחתנו את היי לאלפי רבבה", נשאה פירות והתקיימה. ומכאן, שברכת רשעים אינה ברכה אלא קללה, שהרי הברכה שברכה לא רק שלא הועילה, אלא קלקלה ונעשתה עקרה. וזו היתה כוונתו המרושעת של בלעם, אמר להקב"ה אם איני יכול לקללם, אם כן אברכם, וכוונתו בברכה כזו שינזקו כמו רבקה. ברכה זו דומה לעוקץ עטוף במעטפת דבש מתוק! בזה דומה המשל לנמשל. אולם טעה בלעם טעות גדולה משום שאין ברכתו דומה לברכת רבקה, רבקה אמנו לא נתברכה אלא מפי משפחתה, ואם היתה נפקדת – היו אומרים שברכתם עשתה פירות, לכן היה הכרח שתהיה רבקה עקרה, שידעו הכל שלא היתה תועלת בברכתם. אבל בני ישראל המבורכים מפי ה' כבר מקדמות דנא, ברכת בלעם לא תזיק להם, כי מי פתי לומר שברכתו נשאה פירות, הלא הכל יודעים שהקב"ה בירך אותם עוד קודם לכן. הוא אשר אמר הקב"ה לבלעם "כי ברוך הוא" אני ברכתים עוד לפניך, וא"כ ברכתך לא תשפיע עליהם. (צמח דוד)

ויפתח ה' את פי האתון (כב, כח)

נתן בה כח לדבר – כענין "ה' שפתי תפתח" (ספורנו) בספר 'יונת אלם' בו נקבצו מעט מאוצרות תורתו של העילוי המפורסם רבי יונה מיונסקער (קרפילוב) זצ"ל ה"ד, מגדולי ובחירי הישיבה במיר, נדפסה שיחה מאת מורו המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל מרשימות שמועותיו של הק' הי"ד. בדבריו תמה מרן המשגיח על דברי הספורנו הללו, לכאורה זה היקש של פלא, מה מקום יש להשוות בין בקשתו של דוד המלך ע"ה שביקש "ה' שפתי תפתח", והכוונה שיהיה לו סייעתא דשמיא לעמוד כראוי לפניו בתפילה ולומר תהילות ה', לנס העצום של פתיחת פי האתון, שנמנה במשנה באבות (ה, ו) בין עשרה דברים שנבראו בערב שבת בין השמשות? ברם באמת כך הוא, אכן יש כח עליה בתפילה בדרגה כזו, שנעשה האדם כבירה חדשה, פתיחת פיו של דוד המלך לומר שבחי ה' הרי היא בריאה חדשה ממש כפתיחת פיה של האתון. יכול האדם לחולל בקרבו בכל יום נס מעין פתיחת פי האתון, כאשר הוא עומד ומתפלל באופן הנכון, גם אם איננו ראוים ובלתי מוכן, מקבל הוא כוחות מיוחדים.

ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי וגו' (כב, כט)

התרגום מתרגם "ארי חיכת ביי". שואל האדמו"ר רבי גרשון העניך מראדיזין, היכן מוזכר שהיא צחקה ממנו? ומתרץ, הרי האתון לחצה

על פתחו של שאול

יְיָ חָרַף אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְּצֵב מִלְאָךְ ה' בְּדָרְךָ לְשֹׁטֵן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל אֶתְנֹו וַשֶּׁנִּי נֶעְרָיו עִמּוֹ (כ"ב, כ"ב) ופרש"י: "לשטן לו - מלאך של רחמים היה, והיה רוצה למנעו מלחטאו שלא יחטא ויאבד". לכאורה עלינו להבין, במה זכה בלעם שמלאך של רחמים ישלח משמים להצילו מלחטאו? הרי לא מדובר בצדיק נסתר, אלא בבלעם הרשע, שרצה לקלל את עם ישראל ולכלותם! תשובה לכך, נמצא בעקבות המעשה הבא: מעשה באברך יקר, העוסק בפענוח וההדרת כתיב יד עתיקים, ולשם כך מבלה הוא שעות ארוכות בספריות אוניברסיטאיות לשם עיון בכתיב יד ובספרים נדירים אותם ניתן למצוא רק שם. נוכח השעות הארוכות שהוא עושה במקום, נוהג מיועדנו להביא עמו את סעודתו למקום, וכך, מפעם לפעם הוא עורך הפסקה וסועד את ליבו.

באחד מאותם ימים אותם עשה מיועדנו בספריה, לאחר שעות של עיון – ערך הפסקה, סעד את ליבו, ולכשסיים, החל לברך ברכת המזון בקול רם, כמנהגו. הוא כלל לא הבחין בספרנית, אשר הטתה אוזן לברכתו, ולבסוף כאשר סיים היא פנתה אליו והעירה לו כי בברכה השלישית הוא אמר: "שלא נבוש, ולא נכלם, ולא נכשל", בעוד המילים האחרונות: "ולא נכשל" – אינן מופיעות באף אחד מהסידורים המצויים בספריה.

ואכן, כאשר עיין האברך בסידור, הוא נתן דעתו לכך שהנוסח בו בירך אכן אינו מופיע בנוסח ברכת המזון, אולם מאידך – הוא זכר היטב כי כך היה גם אביו מברך... לפיכך, הוא הבטיח לספרנית כי יברר בעבורה את המקור לנוסח האמור, ונראה היה שהדבר חשוב לה ביותר: בטרם עזב את המקום, שעות לאחר מכן, היא הזכירה לו את הבטחתו וציינה כי הינה ממתינה לתשובה.

להשלמת התמונה נציין, כי הספרנית המדוברת, לא נראתה כמי שנמנית על עדת החרדים לדבר השם... בדיוק להיפך, ניכר היה בה כי הינה רחוקה מתורה וממצוות, מה שגרם למיועדנו לתהות בינו לבין עצמו, מה לנערה חילונית גמורה, ולנוסח ברכת המזון? ובכל זאת, גמר בדעתו, כי מאחר והתחייב להתחקות אחר הנוסח בו בירך אביו – הוא יעשה זאת.

בסופו של דבר, החיפוש נשאו פירות. מיועדנו מצא את הנוסח באחד הסידורים, ומיד מיהר לצלם את העמוד, להקיף את המילים המדוברות בעיגול, ולשלוח את הדף אל הספריה. בכך, סבר מיועדנו, בא הסיפור אל סופו הטוב.

עברו שנים, והיהודי קיבל בדואר הזמנה לחתונה. עיון קצר בהזמנה הבהיר לו, כי אינו מכיר את צד החתן וגם לא את צד הכלה, ובירור מהיר עם בני הבית לא הותיר כל ספק, גם הם לא הכירו אף לא אחד מהצדדים. ברגע הראשון, נטה מיועדנו להשליך את ההזמנה לפח ולהתעלם ממנה, אולם לאחר מכן החליט כי לא יפסיד מאומה אם ישמח חתן וכלה אלמונים, ובאותה הזדמנות גם יתנה לפשר ההזמנה...

בהגיעו אל האולם, חיכתה למיועדנו הפתעה ראשונה. אחד מבני המשפחה ניגש אליו מיד עם הכנסו, בירר את זהותו, וכאשר שמע את שמו – הביע את שמחתו על שטרם להגיע, ומסר את בקשתה של הכלה כי יסור לשוחח עמה.

"לפחות לא הגעתי לשוא... ניכר שציפו לי!", הרהר מיועדנו בליבו בעודו עושה את דרכו אל הכלה, מבלי לשער בדעתו איזו הפתעה מצפה לו. התברר, כי הכלה לא הייתה אחרת מאשר אותה ספרנית, אשר ביקשה ממנו בשעתו לברר את פשר הנוסח בו בירך את ברכת המזון. מאחר ולמיטב זכרונו, הספרנית המדוברת הייתה רחוקה מתורה ומצוות, בעוד החתונה הנוכחית נראתה כחתונה חרדית לכל דבר – התקשה מיועדנו לכלוא את סקרנותו, ואכן, הכלה פתחה וסיפרה: היא נולדה וגדלה בבית דתי, אולם בשלב מסוים בחייה – סטתה מהדרך ועזבה את הדת לחלוטין. במהלך עבודתה כספרנית היא אף הכירה בחור אמריקאי נחמד, אשר הציע לה להינשא לו, אולם אז התברר כי מדובר בגוי גמור... המידע החדש, גרם לאותה נערה התלבטות רבתית: מחד – הלא היא עצמה הייתה רחוקה מתורה ומצוות, ולהלכה היהודית לא היה כל משקל בעיניה. אולם מאידך, הלא מדובר בצעד מרחיק לכת שאת משמעותו היא הבינה היטב – ניתוק מוחלט מהעם היהודי! בסופו של דבר, סוכם בינה ובין אותו בחור, כי עד ליום מסוים עליה להחליט האם מוכנה היא לעקור עמו לאמריקה ולהינשא לו, או שמא לא... וראו זה פלא, בדיוק באותו היום – הגיע המכתב ממיועדנו, ובו מודגשות המילים 'שלא נכשל'! למרות ריחוקה מתורה ומצוות, הבינה הספרנית היטב את משמעותו של המסר השמיימי. היא הבינה, כי לא לחינם שלחו אליה משמים את המילים הללו, בדיוק ביום המסויים הזה, אלא בכדי להבהיר לה כי תתחרט ברבות הימים על שעשתה צעד אשר בודאי משמעותו כשלון, בושה וכלימה, לעולם ועד... ואכן, עוד באותו היום מיהרה הספרנית להודיע לגוי כי אין כוונתה להינשא לו, והיא מנתקת כל קשר עמו. מאותו היום ואילך – החל אצלה תהליך מחשבתי עמוק, שהוביל אותה בסופו של דבר לחזרה בתשובה שלמה, כאשר תקופה קצרה לאחר מכן הכירה את חתנה – בעל תשובה גם הוא, והיום הם זכו לעמוד יחדיו תחת החופה!

כעת, כבר היה ברור למיועדנו, מדוע שלחה אותו ההשגחה באותו היום לברך ברכת המזון בקול דוקא לאזניה של הספרנית החילונית... משום שלעיתים, דוקא ברגע האחרון, רגע לפני שהאדם נופל לשאול תחתית ומאבד את עולמו – הוא זוכה לאיתות מיוחד משמים שקורא לו: "עצור!".

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן אמנם, בלעם לא היה צדיק גדול, ולא הייתה לו זכות מיוחדת. אולם דוקא משום שהוא עמד על פי שאול, צעד אחד לפני שהוא חוטא בחטא שיוביל לאבדו – ניתנה לו הזדמנות אחרונה, ומשמים שגרו לעברו איתות באמצעות מלאך של רחמים. אילו היה משכיל להטות אוזן ולעצור – היה מרוויח את עולמו. אולם מאחר שלא הקשיב ולא שינה את דרכו – הרי שסופו היה בלתי נמנע!

(מתוך "ללמדך - במדבר" שיצא בס"ד לאור בימים אלו מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

האם צריך להסיר בשבת ממחזיק המפתחות את הכרטיס כניסה למקוה?

שאלה: מצוי היום בהרבה מקוואות שערים שנפתחים באופן אוטומטי ע"י כמין כרטיס עגול שמעבירים אותו לפני קורא הכרטיסים, ועל ידו מזהה המערכת את המנויים ששילמו דמי כניסה כנדרש. ובשבת שהשימוש בכרטיס זה אסור, המקוואות פתוחות לכל המעוניין, ויש לעיין האם ניתן למצוא עצה שלא יצטרך להסיר את הכרטיס ממחזיק המפתחות בכל יום שיש? **תשובה:** הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א הורה, שהדבר פשוט שכרטיס זה הינו מוקצה, והוא לכל הפחות כלי שמלאכתו לאיסור, ויתכן דחשיב אפילו מוקצה מחמת גופו, שהרי אין לו כל שימוש בתורת כלי בשבת, והרי הוא כעצים ואבנים. וא"כ אף אם נאמר שאין המחזיק מפתחות נעשה בסיס לדבר האסור, מכיון שהמפתחות האחרים הצוררים בו שוים בערכם לכרטיס הזה והו"ל בסיס לדבר האסור והמותר, מ"מ אסור לטלטלו בתוך צרור המפתחות בשבת, שהרי יש עליו חובת נייעור לכתחילה. והגאון רבי שמאי גרוס שליט"א נתן עצה לזה, שידביק על כרטיס זה תמונה של רבו, ויתבונן בה מפעם לפעם ויקיים בה את הכתוב: והיו עיניך רואות את מורייך, ומכיון שהוא נהנה מן ההתבוננות בתמונה, נחשב עי"ז הכרטיס לכלי שמלאכתו לאיסור ולהיתר, ואין עליו דין מוקצה כלל (וישמע משה).

חידה שבועית

מה האכנה מות'ן באות'ות. כ.נ.א.3.

תשובה על חידה פ"ש: לא הוזכר בהם משה רבינו. **תשובה לחידה:** מטילדה צריכה לפנות לאחד העובדים ולשאל אותו, כשהיא מצביעה על העוגה: "אם אשאל את חברך אם זאת עוגה חלבית – מה הוא יענה לי?, אם העובר עונה: "כן", הרי העוגה בודאי פרוזה, משום שאם היה זה השקן שנשאל – הרי תשובתו שקרית, והפוכה ממה שהיה אומר חברו דובר האמת. ואם היה זה דובר האמת שנשאל, תשובתו האמיתית תהיה השקר – שיגיד העובר השני, ואז עליה לקבל את התשובה כשקרית. במקרה שהעובר יענה לא, סימן שהעוגה חלבית, ממש על פי אותו היגיון. **תזכורת:** 1. כניסה להגרלה לתושבי פתח תקווה בלבד. 2. לעונים על שתי החידות.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות הרב אבי שמואל – ברהם לנשואי הבת הנכדה משפחת אלוני הולדת הבת משפחות אנסככר הולדת הבת הנכדה משפחות וינברג – ריין להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות **גני הדן:** משפחת הרב ועקנין לנשואי הבן משפחות טנגולד – הרב גוטפריד הולדת הבת הנכדה משפחת בינצווייג לנשואי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל
 רמי גרינברג, ראש העיר
 פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר שבבתורה

שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בלק

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

בשכונת 'שערי חסד' - היתה תקופה נוראה, תינוקות קטנים נפטרו בזה אחר זה, והמבוכה והצער גדלו מיום ליום. בצר להם חפצו אנשי השכונה להתחזק באיזה דבר שיהיה למליץ יושר עליהם. אך, 'כשם שפרצופיהם שונים, כך דעותיהם שונות' (ברכת דף נח ע"א), כל אחד ממליץ על קבלה אחרת. האחד בתפילה, והשני בשמירת שבת, השלישי בלימוד תורה, ועוד ועוד. לבסוף החליטו להיכנס אל הקודש פנימה, אל רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל שהיה מתושבי השכונה, והחליטו ללכת על פי עצתו. מששאלו את הרב במה כראי להתחזק? שמח הרב על הרעיון ואמר "לדעתי, צריך להתחזק במידת הנתינה לזולת בין השכנים, ובמיוחד בעניני מגורים. יש כאן כמה וכמה משפחות מרובות ילדים, שרצו להוסיף חדר או מרפסת, והשכנים מסרבים להתום להם. דבר זה מהווה קיטרוג גדול ונורא בשמים, שהרי 'זה נהנה וזה לא חסרי, ואפשר שקיטרוג זה גרם לכל הצרות. אם תצליחו לתקן את הדבר הזה, בודאי שיוסר הקיטרוג והכל יחזור על מקומו בשלום, שהרי כשניתן זה לזה בעין יפה ובנפש חפיעה, אף מן השמים יתנו לנו כל טוב כהנה וכהנה" - סיים רבי שלמה זלמן. השואלים נדהמו, על "חיווק" שכזה הם לא חשבו... נאמנים לפסקו של הרב, הלכו וכינסו אסיפה גדולה של כל אנשי השכונה, באסיפה סיפרו על הצרות שהתרחשו על כמה וכמה מתושבי השכונה, ועל ההחלטה להתחזק לתועלת העניין. ושעל כן נכנסו אל הקודש פנימה אל רבי שלמה זלמן שפסק את פסקו ואמר, שלדעתו הסיבה לכל זה היא צרות העין וחוסר הפירגון בין איש לרעהו, ובמיוחד בין השכנים בעניני המגורים, ומעתה כל אחד ואחד יעשה כל מה שיש לאל ידו לעשות למנוע את המשחית והמגיפה מקרבנו, הדברים פעלו את פעולתם וכבר באותו הערב נחתמו כמה וכמה חתימות לאישורי תוספת בניה בכל רחבי השכונה. והפלא הגדול קרה, זמן קצר לאחר מכן, לא נשמע עוד שוד ושבר בגבולם, חלפו הצרות כלעומת שבאו... (והודש טוב)

סיפר הרב מפוניבז' זצ"ל שפעם שהה עם הרב מטשעבין רבי דוב בעריש ווידענפלד זצ"ל במעיינות המרפא במארינבד. ובאותו מקום היה באותם ימים יהודי מסכן, שהיה מטריד את הרבנים שהיו שם בשאלות והערות סרק, והיה קשה להיפטר ממנו. ובאחד הימים ראה איך שאותו יהודי ניגש לרב מטשעבין והחל לדבר איתו, והלך מרן הרב מפוניבז' כל כבוד הדרך, ובסיומה, התנצל בפני הרב מטשעבין, שהלך אחריהם. משום שלא יכל להסיר עינו מהצורה האצילית, שהרב מטשעבין דיבר עם אותו יהודי, בסבלנות ובהקשבה מופלאים. (ישר התורה)

רבי אהרן מבעלזא זי"ע אמר פעם כי מי שמכניס אורח, אפילו אם הוא לוקח כסף על זה, מקיים מצות הכנסת אורחים, משום שעושה קצת יותר ממה שהכסף מחייב אותו לעשות. פעם עבר הרב מבעלזא ליד בית שהכניסה אליו היתה מסכיב דרך החצר ואמר: בית כזה אינו כביתו של אברהם אבינו להכנסת אורחים. בגלל שהכניסה צריכה להיות מלפנים כדי שהאורח ימצא את הכניסה ולא יצטרך לחפש אחריה. אחד מחסידי בא לקבל ברכה כאשר קיבל "רשיון" נהיגה ברכב. אמר לו הרבי: שני דברים עליך לקיים. א. את החוקים בנוגע לנהיגה, עליך לקיים בתוקף. ב. להכניס אורחים לתוך המכונית שלך. (בקדושתו של אהרן)

סיפר ר' משה חיים רוזנבוים ז"ל, מהתושבים הראשונים בשיכון ויזניץ בבני ברק, כי לעתים בתום עבודתו, לאחר שערך קניות בעיר, לפנות ערב שרך את רגליו בדרך העפר כשהוא נושא סלים עמוסים ממרכז העיר לדיירתו. מפעם לפעם היה פוגש את מרן החזון איש זצ"ל, אשר לפנות ערב היה יוצא לשאוף מעט אויר, וכשמרן זצ"ל ראהו בעמלו, ביקש להרשות לו לקיים את מצות "עוזב תעוזב" כשהוא מסייע לו לסחוב את חבילותיו, והיה מלווהו עד השיכון, אגב הליכתם היה מתעניין החזון איש אודות מצבו המשפחתי והכלכלי. (מאיר החיים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וישלח מלאכים אל בלעם בן בער נאמר במסכת אבות (פרק ה'): כול מי שיש בידו שלשה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע... שואל ה"חתם סופר" על דברי המשנה. מדוע לא מנה התנא בפשטות את ההבדלים בין אברהם אבינו לבלעם הרשע, ובחר להבליט את ההבדלים דרך תלמידיו של זה, ותלמידיו של זה. אלא רמזה לנו המשנה שיש לפעמים אדם המפורסם בחכמה ובידאת שמים, ומכל מקום יש חילוקי דעות על פעולותיו ועל מעשיו, יש הדנים אותו לחיוב ויש הדנים אותו לזכות. כיצד ניתן לבחון ולהכיר לאשורו את מהותו של אותו אדם - על פי תלמידיו. רב הלומד עם תלמידיו והם מצליחים בדרכי ה', סימן יפה הוא לרב שדרכו אמת וישר. אך אם תלמידיו נגועים בכל מידה רעה, אות הוא לרשעותו של רבם. על כן מתלמידיהם של אברהם אבינו ובלעם הרשע, ניכר ההבדל התהומי בין רבותיהם. (של"י אורוות)

ויאמר בלעם אל מלאך ה' חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אם רע בעיניך אשובה לוי מוסר השכל גדול למרנו מפרשה זו, והוא מבואר מתוך דברי רבינו בחיי, שבלעם הרשע שהיה גדול בנבואה באומות העולם, להבדיל אלף אלפי הבדלות, כמו משה רבינו ואפילו כששמע מהקב"ה שאינו חפץ שילך, ואח"כ ראה שהאתון עשתה לו כל כך הרבה עיכובים, עדיין לא ראה ולא הבין, שמן השמים מעכבים בידו. ולא עוד, אלא שכאשר פתח ה' את פי האתון, והוכיחה אותו, החל בלעם להתנוכח עם האתון, ולא נתן לבו ללמוד ולהבין שאין הקב"ה חפץ שילך. עד כדי כך שגם כשאחר כך פתח ה' את עינו, וראה את המלאך, אמר "חטאתי כי לא ידעתי" ותמדה איך יכל לומר, שלא ידע, והלא אפילו ילד קטן כבר היה מבין ותופס, שאין רצון ה' בהליכה זו. ומוכח מכאן, שכשארם יש לו תאוות ממון, ותאוות כבוד, הרי הוא משועבד לתאוותיו, ואינו דואה כלום ממש כעיוור באפילה. (משולחן רבי אליהו ברוך)

כי מראש צרים ארנא ומנגעות אשורנו הן עם לבדר ישכן ובגוים לא יתחשב: כי המגיד מדובנא ביאר פסוק זה במשל לאדם הצועד בדרך אל העיר הגדולה. אם הדרך ישירה ואין מפסיק בינו ובין העיר לא הר ולא גבעה, הרי יכול הוא לדאות את העיר אף אם היא רחוקה ממנו כבדת דרך רבה. לא כן אם מפסיק הר או גבעה, הרי אפילו אם העיר קרובה אינו יכול לדאותה ונדמה לו כאילו היא עדיין רחוקה ממנו מאוד. הנמשל: בלעם הרשע מסביר מדוע יש לישראל זכות אבות אף שכבר עברו הרבה דורות בין האבות ובין בנייה אחריהם. וזאת משום שאין בין דור האבות ודור הבנים שום דבר מפסיק. כי מאז ועד עתה לא נתערב בישראל שום זרע גוי אחר. וזה מה שנאמר "כי מראש צורים אראנו ומנגעות אשורנו" עם ישראל דומה לאדם ההולך במישור ללא כל הפסקה של הר או גבעה, ומדוע? מפני מעלתם "הן עם לבדר ישכון ובגוים לא יתחשב" לאורך כל השנים לא נתערבו בגויים, ומשום כך עומדת להם זכות אבותם.

וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הנבר שתם העין: פירש רש"י: שתם העין - עינו נקודה ומוצאת לחוץ. ויש לתמוה כי בתרגום אונקלוס תרגם להיפך: גברא דשפיר חוי, כלומר שבלעם ראה טוב, ואם כן כיצד פירש רש"י שעינו של בלעם היתה נקודה? ברם, באמת אין אדם זוכה לנבואה אלא אם כן מקדש ומטהר את כל החושים והאברים שלו לעבודת ה', וכפי שעשו כל הנביאים, אבל בלעם הרי היה הניגוד הגמור מזה, שכן הוא סימא את כל חושו ואיבריו. על כן כאשר רצו מן השמים להשרות עליו נבואה כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם, סימאוהו ה' יתברך באחת מעיניו, למען לא יוכל לחטוא לכל הפחות בעין זו. ויצא אפוא, שמכיון שהעין זו היתה סתומה היה מיטיב לדאות בה (קהלת יצחק כשם הבעל שם טוב)

סיפור מההפטרה

הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוקיך: לייב, תלמיד בן ארבע עשרה, למד בישיבה קטנה ברוסיה, והיה בדרכו הביתה. הרכבת היתה אמורה להגיע לתחנה ביום חמישי אחר הצהריים. הוא היה אמור לעלות עליה ולנסוע איתה לביתו שבסטוצ'ין אשר בפולין. לייב ידע שגם כאשר הרכבת תגיע בזמן הוא יגיע לביתו רק כמה שעות לפני שבת. הרכבת הופיעה בתחנה רק ביום חמישי בערב, וכשלייב עלה על הרכבת כבר החשיך היום. ביום שישי בבוקר הוא נוכח שלא יתכן שיגיע לסטוצ'ין לפני כניסת השבת. הוא כנראה יאלץ לשבות במקום אחר. הוא שאל את המבקר באלו תחנות תעצור הרכבת, והחליט שאם יזדה את אחד משמות הערים כמקום יהודי, הוא ירד מהרכבת בתקווה שמישהו יזמין אותו לשבת. למרבה שמחתו אמר לו המבקר שאחת התחנות היא בעיר הקרובה לראדין. לייב התרגש מכיוון שדודו הזקן - החפץ חיים בעצמו - גר בראדין. סבו של לייב היה אחיו של החפץ חיים. כנראה שהוא יוכל לשבות בשבת בביתו של החפץ חיים. כשהרכבת עצרה, לקח לייב את מטלטליו וירד, שאל אנשים על הכיוון לראדין, ועשה את דרכו במהירות הגדולה ביותר לביתו של החפץ חיים. כשהגיע לבית התקבל בשמחה על ידי הרבנית. היא הסבירה שבעלה כבר יצא לבית הכנסת, והוסיפה שבדרך כלל הרב הולך לבית הכנסת מוקדם כי מנהגו הוא ללמוד עם האנשים שמתאספים שם לפני תחילת התפילה. היא הציעה ללייב לנח קמעה לפני שיצא לבית הכנסת. מכיון שלא ישן בלילה האחרון מפאת שלטולי הרכבת, נרדם הנער העייף מיד. כשהתעורר, הבחין בחפץ חיים שכבר ישב על יד שולחן השבת, כשהוא לומד בספר. החפץ חיים קיבלו בחמימות, אמר לו ליטול את ידיו, להתפלל קבלת שבת ומעריב, ולאחר מכן הם יאכלו את סעודת השבת. כשסיים לייב את התפילה, קרא החפץ חיים לאשתו כדי להצטרף אליהם. הרב קידש, ושלושתם - הרב הזקן, אשתו, והנער בן הארבע עשרה ישבו לאכול את סעודת השבת יחד. לאחר הסעודה, התנצל החפץ חיים ופנה לחדרו לישון. לייב, הלך גם הוא לישון. הוא ניסה להרדם שוב, אך ללא הצלחה. הוא קם והלך למטבח, על המדף הבחין בשעון. הוא הרים אותו והביט במחוגים. הוא שפסף את עיניו כלא מאמין. נראה היה שהשעון פועל כשורה - אבל השעה היתה ארבע; כיצד יתכן שהשעה קעת ארבע לפנות בוקר? לאחר מכן הוא פנה שוב לישון. כשהתעורר בבוקר ניגש למטבח, שם ראה את הרבנית, אשת החפץ חיים. "נוט שבעס" הוא פתח, אחר כך שאל את השאלה שהטרידה אותו: "אתמול בלילה, לאחר הסעודה, לא הצלחתי להרדם ולכן נכנסתי למטבח וראיתי שהמחוגים הראו את השעה ארבע לפנות בוקר. האם השעון הזה פועל כראוי? באיזו שעה סיימנו את הסעודה? "כן", היא ענתה, "זה היה מאד מאוחר כשסיימנו". "אבל הסעודה לא ארכה זמן רב כל כך". מחה לייב הנבוך. "באיזו שעה התחלנו לאכול? האם ישנתי כל כך הרבה זמן מאז שהגעתי לכאן?" "אספר לך מה קרה", אמרה הרבנית, "כשחזר הרב מבית הכנסת, ישנת שינה עמוקה מאד. רציתי להעיר אותך כדי שתשמע קידוש, אבל בעלי לא הרשה לי. הוא אמר שאתה עייף מהמסע הארוך, והציע שאני ארשה לך לנח. הוא אמר שהוא יחכה לך ויקדש כשתתעורר. כשעבר פרק זמן ולא רצה שאני אחכה, הוא ביקש מבננו אהרן וממני לקדש ולאכול את הסעודה. בעלי ישב ולמד וחיכה עד שתתעורר. סיכמנו שכאשר תתעורר הוא יקרא לי ונשב יחד לכבודך לסעודת השבת". הרבנית הוסיפה: "ישנת כמה שעות, אבל הרב עמד על כך שלא נתחיל את סעודת ליל שבת בלעדית". החפץ חיים וגם אשתו לא היו מספרים דבר לנער על התנהגותם המופתית אם לא היה מברר את הדבר! ("המגיד מספר")

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי שלום שבדרון זצ"ל, שפעם הוא הגיע לדרוש בקרית גת, לציבור שחלקם עדין לא שמר תורה ומצוות, ובין השאר אמר להם את הדברים הבאים: אתם יודעים מה ההבדל בין הדור שלנו, לדורות הקודמים? פעם לא היו חוגגים "בת מצוה", והיום כל בת רוצה שיעשו לה "בת מצוה". מה קרה? אלא שבדרון הקודם הבת הבינה שאין כל טעם שיעשו לה "בת מצוה" וזאת משום: שהבן לפני שהגיע לגיל מצוות לא הניח תפילין, ומעתה חייב "תפילין", כמו כן עד היום לא היה הבן חייב בלימוד "תורה", ומעתה מחויב ללמוד, ומה עם הבת? היא הרי לא חייבת בכל זה, ולכן לא מגיע לה שיעשו לה "בת מצוה" אבל במצב של היום שגם הבן אינו מניח תפילין ולא לומד תורה ובכל זאת חוגגים לו "בר מצוה"... ולפיכך אומרת הבת: אם כך אז גם לי מגיע!... המשיך הרב שבדרון לספר: אחרי תקופה ארוכה פגשתי יהודי חוזר בתשובה, שסיפר לי כי הוא מקריית גת ובגלל ה"הרעיון" הוזה ששמעתי ממך, חזרתי בתשובה... (אוצר בר מצוה)

"ענין של טעם"

הטעם שנקראת מצווה הוא מלשון "צוותא" וחיבור, כי אדם פשוט אין לו שום יחס ושייכות עם המלך הגדול הרם והנישא, אך כאשר המלך מצווהו לעשות איזה דבר, הציווי מאחד ומחבר אותו עם המלך. (ספר המאמרים)

"מפי כתבם"

יש תלמידים שהם ידועים, שהם "רשמיים", תלמידים מובהקים של אותו רב, שהוא מכיר אותם והם מכירים אותו, מכירים באורח הדדי בעובדה כי הרב הוא שגידל אותם הוא שחינך אותם, והביא אותם אל ההצלחה, להתפתחות ולעלייה. אך יש גם תלמידים לא ישרים, בעקיפין, "סודיים", נעלמים, "בלתי רשמיים", אשר אינם ידועים וגלויים לכל, שאינם ידועים אף לרבם, אלו תלמידים "בעילום שם" שלא הרב מכיר אותם והם גם לא מכירים את רבם, שהרי על כן הושפעו ממנו מרחוק, בלא כל קשר אישי, אלא רק מפי השמועה, מן התיאור שמתארים את הרב, אותו, שמועתו, תורתו ומעשיו וחכמתו, הם נדבקים אל כל אלה מתוך השמועה, הם מתלהבים מן הדוגמה שמוצגת מתוך התיאור הזה, אבל אין הרב מכיר אותם ואין הם מכירים את הרב. ומספרים על המגיד מדובנא זצ"ל אשר גידל בביתו ילד יתום. ילד זה אביו היה מחור עמו על הפתחים, מתגורר בבית הכנסת ולן בבית הכנסת אורחים, אך לפתע נפטר האב והילד האומלל נשאר בודד וגלמוד. אסף אותו המגיד מדובנא לביתו, גידלו וחינכו עד שגדל ונעשה לגאון הדור, והוא הגאון הידוע רבי שלמה קלוגר זצ"ל. וכאשר נפטר המגיד מדובנא לעולם הבא, הראו לו חמישים ספרים שחיבר וייחסו אותם לו. תמה המגיד ואמר: הלא אינם שלי? לא אני חיברתי אותם ואיני יודע עליהם! השיבו לו וגילו לו, כי באמת הם ספרים שחוברו על ידי רבי שלמה קלוגר, אך כיוון שהוא גידל אותו, הציל את גופו ונפשו והיה הגורם לכל ההצלחות שלו, ותודות לכך הגיע למה שהגיע, הרי זוקפים את כל הספרים לזכותו, משייכים ומייחסים אותם אליו. אם כן אל יאמר האדם "עץ יבש אני", כי כשיבוא בעולם הבא, מראים ומגלים לו וזוקפים לזכותו הרבה תלמידים בלתי רשמיים. (קול צופך רבי חיים ויצחק זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם יעבור על "מדבר שקר תרחק", אפילו שהוא שותק? **תשובה:** תלמיד הרואה שרבו טועה בדין, ושותק, עובר על "מדבר שקר תרחק" (שבועות ל"א) (אבן בחון)

מפתחמי אור יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

שאלת חכם חצי תשובה. (רמבין)

ישנם הרבה נותני עיצה לאחרים, ומעט לעצמם. (חזון נחום)

אל תטריד לבך על האבוד ממך, אך תשמור מה שנשאר בידך. (כתר חוכמה)

פניני הפרשה

בלק

עלון מס'

1092

שנה כ"ב התשפ"א

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

נבואה בלי כלי

בלעם הרשע קיבל מן השמים מעלות גדולות וכוחות על טבעיים עד כדי כך שהקב"ה השרה שכינתו עליו, ונאמר עליו "יודע דעת עליון". ואמרו חז"ל לא קם בישראל כמשה, אבל באומות העולם קם, והוא בלעם. לבלעם היתה מדרגה של משה רבנו, ארון הנביאים, ויש להתבונן איך זכה גוי רשע כזה לכל המעלות הנשגבות הללו, הרי לכל מעלה שאדם זוכה צריך קנין והכנה? ויותר יש להבין, הרי בלעם היה בעל מדות מושחתות, אוהב ממון וכבוד ומוכן לאבד עם שלם עבור בצע כסף, הכיצד נתנו לאדם כזה כח לקלל, הרי הוא האדם הכי גרוע בתחומו, את כל הכחות ההרסניים שיש בעולם הוא מגייס לצרכיו ותאוותיו האישיות, והרי הוא פרץ גדרו של עולם שבתחלה היו גדורים בעריות והוא נתן להם עצה להפקיר עצמם לזנות?

רש"י כבר עמד על כך: ואם תאמר מפני מה השרה הקב"ה שכינתו על גוי רשע? כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות לומר, אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב. העמיד להם נביאים והם פרצו גדרו של עולם. ועדיין הדבר פלא, אם הוא זכה למדרגה כה גבוהה ברוחניות, איך נפל לשיא השפלות והתנהג בצורה הכי לא מוסרית, הרי אפילו מי שזוכה ללמוד תורה בלי להגיע לנבואה, בכל זאת זוכה לכמה וכמה מעלות כמובא במסכת אבות פ"ו?

מבאר הגאון רבי חיים יצחק חייקין זצ"ל (הובא בספר "משולחן גבוה") על פי המבואר בספר "נפש החיים" שמה שאמרו חז"ל יראת ה' היא אוצרו, הכוונה: לפי גודל האוצר שהאדם מכין לעצמו, כך נשמרים בתוכו תבואות התורה ומעלותיה. ואם בתורה כך, כל שכן במעלות הנבואה שצריך כלי גדול כדי לשמור ולאגור את כל המעלות הרוחניות שיש בנבואה. אבל כשהכלי שבור או שאין כלי בכלל, גם אם האדם יקבל נבואה, בקל יכול לאבד הכל. לכן גם כשנתנו לבלעם מן השמים כוחות והשגות כמשה רבנו, הוא לא הצליח להכיל אותם, כי משה הכין כלים לנבואה על ידי קדושה וענוה, ואילו בלעם שלא היה לו שמץ מזה, כל נבואה וכל מעלה לא נתפסה בו והתנהג כבהמה בצורה השפלה ביותר.

*

מסופר על הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל שהיה מקורב לבעל "כף החיים", וזכה לראותו כותב את ספרו הגדול בעליית הגג שבבית הכנסת "שושנים לדוד" בירושלים. וכן זכה לדבר עמו בדברי תורה, אבל מה שהתפעל ממנו במיוחד בגדלותו הנוראה שכאשר היה מברך כל ברכה, היה מכון מלה במלה בכוונה כמברך את המלך. וכיון שיראת ה' היתה אוצרו, זכה שכל דבריו הנכתבים והנאמרים הם יסודות ההלכה לדורות.

דרכי הפרד"ס <small>אופנים במימוש התורה</small>	עצה טובה
<p>שם הניקוד</p> <p>דוגמא לרמוז כזה, אפשר למצוא בספר "בית נאמן" על הפסוק "ומכל הַחַי" (בראשית ו, יט): "יחיד בתנ"ך שבאה הה"א בקמץ ונרשם עליו במסרה ל' (לית בקמץ), כי בכל מקום או הַחַי בשני פתחין או הַחַי בסגול וקמץ באס"ף. ואפשר שבא לרמוז שצריך להתקמץ ולא להביא יותר משניים מכל מין (חוץ מהטהורים), כדי שהתיבה תכיל את כלם".</p>	<p>אם מישוהו אמר או עשה משהו שפגע בכך, נסה למצוא או להמציא לעצמך סיבות מדוע הדבר אינו פוגע בכך. נסה אפילו למצוא דברים טובים בפגיעה הזו. גם אם אתה לא מצליח לעשות זאת, אל תִּרְאָה שאתה נפגע. הדבר הטוב ביותר שתוכל לעשות לפוגע, הוא להראות לו שהוא הצליח. זה יגרום לו בוודאות לנסות שוב. (ספר "עצות מהחיים" ח"א).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"על כל אב ואב מוטלת המצוה להודיע לילדיו את אשר קיבל הוא מאבותיו ואבותיהם עד משה רבינו ע"ה מידיעת התורה והמצוה. ואם אין ידיעה לאב, מחויב הוא לשכור לבנו מלמד ללמדו תורה, וכמ"ש בתורה 'והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב' וכו' וכן נפסק בשלחן ערוך יורה דעה סימן ר"מ".

(מגיד חדשות" ח"ט עמ' קל"ח)

ועתה שבו נא בזה גם אתם הלילה ואדעה מה יוסף ה' דבר עמי

קשה לי, הרי כבר אמר לו ה' לפני כן בפעם הראשונה שלא ילך ויקלל את ישראל כי ברוך הוא, ומה עלה בלבו של בלעם שהסתפק אולי עתה ירשה לו ה' ללכת ולקללם. ואפשר לענ"ד לומר שמכיון שראה שלפני כן שאלו הקב"ה מי האנשים האלה עמו, חשב שאם כן אין הקב"ה יודע הכל, ואולי גם כעת אינו יודע מה שבלבו ויתכן שחזר בו וכעת ירשה לו (וכמו שכתב רש"י לעיל בפסוק ט'). (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ויפתח ה' את פי האתון וגו'

יש לדקדק מדוע לא אמר "ותפתח האתון את פיה" כמו שנאמר לגבי "פי הארץ" (לעיל טז, לב) "ותפתח הארץ את פיה" וגו'? ויש לתרץ שבפתיחת פי האתון הנם היה מפליא יותר, שהאתון פתחה את פיה לדבר, ולכן נזכר שהקב"ה פתח את פיה. (הן בשפתותיך, כת"י).

נקודת חן / עובדיה חן

גדולי ישראל על גדולי ישראל

בעט אָמֵן את ספרו "ענף עץ אבות" הכולל מאות סיפורים על גדולי ישראל. גם בהגדת "חזון עובדיה" מובאים עשרות סיפורים בטוב טעם ודעת.

להבדיל בין החיים, גם מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א, הוציא בשנים האחרונות סידרה מונומנטלית על גדולי ישראל בשם "מגדולי ישראל". חשוב להדגיש כי אין מדובר בעוד ספר תולדות, כי-אם בסדרת ספרים, המעניקה זוית ראייה נדירה ומקורית של גדול בישראל על גדולי ישראל מכל הזמנים ומכל החוגים, תוך ניתוח מדויק של אישיותם ושיטתם, מתוך היכרות מקיפה ומעמיקה בכתביהם. הספרים כלולים בידע עצום, ובין השורות מובלעים עשרות חידושי תורה ורעיונות מקוריים. יחודיותה של הסידרה מתבטאת בהערכה כנה אמיתית ומדויקת לגדולי ישראל ללא גוזמאות הנהוגות אצל כותבי הביוגרפיות למיניהם, ודומה שאין לו חבר בתחום ספרי התולדות (אולי ספר "אישים ושיטות" של הרב זוין). הנה למשל הגדרה מעניינת על הגאון יעב"ץ המתובלת בהומור: "ובכמה ענינים יש באופיו מחכמי ספרד הראשונים. וסימנין: היעב"ץ (177) הוא חצי "ספרדי" (354)". בסידרה זה, יותר מכל ספריו של מרן הגר"מ שליט"א, באה לידי ביטוי נהדר יכולת הכתיבה המופלאה שלו, העשירה בפיוטיות קצב ורגש יוצא דופן.

מי שנחשב בדורנו גדול הביוגרפים החרדיים הוא הרב אהרן סורסקי שליט"א, שחיבר עשרות ספרי ביוגרפיה על רבנים מהדורות האחרונים, כשהידועים שבהם הם: "פאר הדור" תולדות החזון איש, על ששת חלקיו, וכן "וזאת ליהודה" תולדות הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל. סגנון כתיבתו משלב בין הסגנון הספרותי-מליצי הישן לבין הכתיבה העכשווית, כאשר רבים ממטבעות לשונו שאובים מן המקורות.

כתיבת דברי ימי חכמי ישראל, אינה מלאכת ספרות גרידא. כל ביוגרף חייב להיות סופר, אבל לא כל סופר יכול להיות ביוגרף. נוסף לכישורי כתיבה ועריכה, הכותב עצמו צריך להיות בעל אישיות תורנית בעלת הבנה חינוכית. ואכן, בדרך כלל כותבי ספרי הביוגרפיה הם אנשים תלמידי חכמים.

היו גם מגדולי ישראל עצמם שמצאו זמן לשלוח ידם בכתיבה על גדולי ישראל. הידוע מכולם הוא מרן החיד"א שחיבר את היצירה המופלאה "שם הגדולים".

מי שנודע בדורות הקודמים כמחבר ספרים על גדולי ישראל, הוא הרב מאיר להמן זצ"ל שהיה חלוץ הספרות החרדית. הוא לחם בתנועת ההשכלה, שאותה ראה כסכנה לקיומו של העם היהודי, ויחד לכך את מפעל חייו - כתיבת סיפורים לנוער. עשרות ספרים הוציא, חלקם היו ביוגרפיות על אישים ידועים בתולדות עם ישראל, ורובם היו סיפורים עלילתיים שבהם שזורים מסרים כנגד חידושים ושינויים ביהדות. עבודתו נגדעה באבה כאשר נפטר ממחלה והוא בן חמשים ותשע שנים. בעקבותיו ניסו לכתוב ספרי קריאה ברוח היהדות: שרה הירש, הרב שלמה כהן, הרב יהושע זליג שכנוביץ ועוד.

מלבד הספרים לנוער, שראה בהם 'צורך שעה' להצלת הדור הצעיר, כתב הרב להמן גם ספרים תורניים חשובים המעידים על גדולתו בתורה, כמו: פירוש על מסכת אבות בשם "מאיר נתיב" ופירוש להגדה של פסח. כמו כן הוציא לאור את פירוש הר"ש סיריליאו ממגורשי ספרד על תלמוד ירושלמי סדר זרעים עם הערות.

בדורנו, מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל מצא זמן לכתוב

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הכנסת אורחים מושלמת

שאם כבר משלמים הם כה יקר, הם ידאגו להצדיק את המחיר... במשך השבת כולה, דרשו בלי בושה מכל אשר בחרו, משל היו אדונים המסכים על שלחן טרקלינם ובעל האכסניה הוא משרתם עושה דברים. רבי ישעיה מצדו עמד בהסכם ועמד הכן לשמשם בנדיבות ובלי שום תלונה. השבת עברה על האורחים בנעימים. הם אכלו ממיטב המאכלים ושתו ממבחר המשקים, כאילו משלהם הם אוכלים.

ביום ראשון עם אור ראשון של בוקר, השכימו לצאת לדרכם. לפני שנפרדו ממארחם, הניח כל אחד מהם חמשה זהובים לפניו, וביקשו עוד לדעת כמה עליהם לשלם על הגלגל שלקחו ממנו.

מה הופתעו הסוחרים כשרבי ישעיה השיב להם את כספם, וכשחיוך רחב מתפשט על פניו, אמר בפליאה: "כלום עלה על דעתכם שאמכור מצוה יקרה כהכנסת אורחים תמורת חמשה זהובים?!".

גבותיהם של הסוחרים הורמו באחת, ורבי ישעיה מיהר להסביר: "אינני למדן, כפרי פשוט הנני. אין אני יודע מתן שכרן של מצוות, אבל פעם אחת נכנסתי לבית מדרשו של הגאון רבינו אליהו מוילנא בשעה שהזכיר את מאמר רבותינו ז"ל (שבועות ל"ה ע"ב) "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה", וביארו על פי מה שאנו אומרים בברכת הלבנה: "אלמלא לא זכו בני ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אלא פעם אחת בחודש - דיים", ואילו מצות הכנסת אורחים תדירה היא - בכל עת שבא אורח לפנינו, ולכן גדולה היא יותר מקבלת פני שכינה. והנה עכשיו זכיתי אני הכפרי הפשוט במצוה גדולה וחשובה זאת וכיצד אמירנה בממון...".

הוסיף רבי ישעיה ואמר להם, שאף את הגלגל נותן הוא להם במתנה, אבל בקשה אחת לו להם, שמכאן ואילך יזהרו ויקפידו שלא לנסוע בדרך בערב שבת לאחר חצות. הסוחרים ניאותו וקיבלו על עצמם מכאן ואילך לא לנסוע בדרך בערב שבת אחר חצות היום, אך בטרם נפרדו שטחו בפניו את תמיהתם: אם אינו חפץ מר בתשלום עבור הכנסת האורחים, מדוע אם כן סיכם עמנו לפני שבת את מחיר האירוח?! מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר! ?

ענה ואמר להם רבי ישעיה: "אילו הייתם יודעים שאני מארח אתכם בלא תשלום, לא הייתם מרגישים בנוח ליהנות ממה שאתם חפצים והייתם מסתפקים במועט. רציתי שתרגישו כאילו אתם בביתכם".

צדיק תמים היה רבי ישעיה מהכפר זוכוביץ הסמוך למיר, ובמצוה אחת היה מהדר ביותר - מצות הכנסת אורחים.

יום ששי אחד אחר חצות, עברה דרך היער הסמוך לביתו עגלה עם כמה סוחרים יהודים ששבו מהיריד לעירם. יצא רבי ישעיה לקראתם, ושיחר פניהם שישארו בכפר לשבות אצלו. הסוחרים לא הכירו את רבי ישעיה, וסרבו להיענות לבקשתו. בטוחים היו כי כוונתו לקבל מהם שכר אכילה ולינה, ומה להם ולכפרו, מבקשים הם להגיע לעירם ולשבות בביתם את שבתם.

דחק בהם רבי ישעיה: "הרי ערב שבת היום, והדרך לעיר עוד רחוקה, מוטב שתשבתו אצלי. הכל כבר מתוקן לסעודה - בשר דגים וכל מטעמים, גם חדרים מרווחים מחכים לכם, ואף מנין לנו בכפר, מדוע לכם לנסוע ולהגיע עם חשכה?...". אך הסוחרים בשלהם - מעוניינים הם להגיע לביתם. כאשר המשיכו בדרכם ועברו דרך של כמה מילין, נשבר לפתע גלגל אחד מאופני העגלה. העגלון מיהר לחזור ברגל לכפר, וביקש מרבי ישעיה למכור לו גלגל חליפי.

נתן לו רבי ישעיה גלגל ואמר לו: "מהר חזור את הסוחרים לכפר, שהרי עוד זמן לא רב תשקע החמה, ואין כל תקוה להגיע לעיר לפני השבת".

עתה אנוסים היו הסוחרים לחזור לכפר ולהתארח באכסנייתו של רבי ישעיה.

שמח רבי ישעיה לקראת אורחיו, את הסוסים הכניס לאורוותו, ואת משרתו ציוה לדאוג להם למספוא. מיהרו האורחים להתכונן לקבל פני שבת המלכה, והנה נכנס רבי ישעיה אל חדרם וכה אמר להם: "בתור פונדקאי, איני אוהב לעמוד על המקח לאחר השבת, מעדיף אני לסכם מראש את המחיר - שלש סעודות שבת לרבות סעודה רביעית ומחיר לינה, יעלו לכם חמשה זהובים לכל אחד. המחיר יקר, אך במחיר זה תוכלו לבקש את המאכלים הטובים ביותר ללא כל הגבלה, ולהרגיש בנוח לקחת מכל אשר תחפצו".

החליפו הסוחרים מבטים רושפים והשתאו על המחיר המפולפל, במוחם חלפה מחשבה זהה: הן ידענו מתחילה כי כפרי זה בלתי אל הממון עינו, וכל כוונתו אינה אלא לנצל את מצוקתנו כדי להעשיר את כיסו... מכיון שברירה אחרת לא נותרה בפניהם, הוכרחו להסכים למחיר שנכפה עליהם. אך בלבם החליטו

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: כשמרימים כוס יין או משקה חריף לשתות, נוהגים לומר "להיים" לפני הברכה. האם הדבר מותר? תשובה: עיין בשו"ת יחזה דעת (ח"א סימן נ"א) בשם הרב שיירי כנה"ג (א"ח סי' קע"ד הג"ט אות ב') שאפשר לומר למסובים "בשמחתכם" ואח"כ לברך ולשתות, כי גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה. ע"ש. והוא הדין לאמירת "להיים". וכן אומרים "להיים" בקידוש לפני ברכת בורא פרי הגפן. ויש מקור לזה בגמרא שבת דף ס"ז ע"ב (סוף פרק ששי).

שאלה: האם מותר לאב להשיא את בנו או בתו בליל יארצייט (לא בשנה הראשונה) של האב או האם? תשובה: נראה דלכתחילה אין לעשות כן מפני דברי הרמ"א ביורה דעה (סימן שצ"א) שאסור לאכול בסעודה בליל יארצייט ע"ש. ובדיעבד אם קבעו החופה בליל יארצייט, מותר להשתתף ולסמוך על המתירים.

שאלה: האם המלה "שבת" היא לשון זכר או נקבה? תשובה: הרד"ק בספר מכלול מסתפק בזה. אבל יותר נראה שהיא לשון נקבה. ומה שכתוב בישעיה (נ"ו ב') "שומר שבת מחללו", הכוונה ליום השבת.

שאלה: עשינו "זכרון דברים" לקניית דירה בט"ו בתמוז, והתימת החוזה מתוכננת לתאריך כ"ו בתמוז, האם כדאי לדחות את תאריך התימת החוזה? תשובה: לפני ראש חדש אב אין בעיה לחתום חוזה, ושיהיה בהצלחה.

שאלה: האם מותר בימי בין המצרים לקנות בגד ולחדשו בשבת? תשובה: נהגו שלא לברך שהחיינו גם בשבתות כדעת מרן החיד"א והשדי חמד ועוד. אם יש צורך, אפשר לסמוך על המקילין, ואם לא – כדאי לימנע כדי להרגיש את צער החורבן והגלות.

שאלה: האם מותר בתשעת הימים לקנות או למכור חולצות לתלבושת אחידה לתלמידות? תשובה: אם כדי ללבוש אותן בשנה הבאה, מותר למכור ולקנות.

שאלה: האם בשבוע שחל בו תשעה באב מותר לקנות נעליים בהנחה, במדה והמחיר יעלה לאחר מכן? תשובה: רק אם ההנחה רצינית – 50 שקל ומעלה. בית המקדש שחרב שווה הרבה יותר.

שאלה: יש לנו מפעל קטן שמכינים ומעצבים בו כובעים ומטפחות, ורצינו לדעת האם מותר לתפור מטפחות ולהשאיר הגימור לאחר תשעה באב? תשובה: כל דבר שלצורך פרנסה מותר (חוץ ממויית חוטים, מפני אבן השתיה), ובלבד שלא למכור ושלא ללבוש עד אחרי תשעה באב, וטוב שהגימור יהיה אחרי תשעה באב.

חידת השבוע

ידועה מעלת "עשרה ראשונים". היכן מצינו מעלה ב"עשרה אחרונים"?

הפתרון: הרב סדר היום (סדר הלימוד אחרי התפלה) כתב שמצוה לאחר יציאתו מבית הכנסת בסוף התפלה, כדי שיהיה מעשרה אחרונים היוצאים מבית הכנסת. ועיין בהלכה ברורה (סי' צ' אות מ"א).

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו

אַלְדָּנוֹת

לְעֵלְמָנוּ עֶבֶת

פֶּלֶשֶׁת פֶּלֶק

כ"ג, אֲדָיוֹן 3

הַחֲדוּשׁ הוּא שֵׁישׁ בְּזֶה מְדְרָגוֹת, אָדָם עוֹשֶׂה עוֹד קֶצֶת הַדּוֹר ב'וֹלָא יִרְאֶה' יֵשׁ לוֹ עוֹד הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, עוֹד דְּרָגָה בְּקִרְבַּת ה', וְאִם ח"ו עוֹשֶׂה פְּחוֹת הַדּוֹר הָרִי זֶה בְּחִינָה שֶׁל 'וְשֵׁב מֵאַחֲרָיו' רח"ל. וְהוּן הֵן הַדְּבָרִים שְׂאֵמְרוּ חז"ל 'כָּל מְקוֹם שְׂאֵתָה מוֹצֵא גֵדֵר עָרוֹה אֵתָה מוֹצֵא קִדְשָׁה', הֵינֵה, עוֹד גֵּדֵר קִדְשָׁה פְּרוּשׁוֹ עוֹד קִרְבַּת אֱלֻקִּים.

מְדוּעַ לֹא אֵכֵל מֵהַדְּגִים

הַרְה"ק רַבֵּי יִשְׂרָאֵל אַבִּיחֶצִירָא זִיע"א, ה'בִּבְבֵּא סֵאלִי, הַקֶּפִּיד עַל נְשׁוֹת הַבֵּית שֶׁלֹּא תִצְאָנָה מִן הַבֵּית לֹלָא צָרָה. סְפָרָה הַרְבֵּנִית ע"ה כִּי הִיא לֹא הַפִּירָה אֵת הָרְחוּב שְׁבוּ הָיוּ גָרִים.

וּמַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה, שְׁהַרְבֵּנִית נוֹכַחָה לְדַעַת בְּיוֹם חֲמִישִׁי כִּי חֲסָרִים מַעֲט דְגִים לְשַׁבָּת, וְלֹא יִכְלֶה לְשַׁלַּח שְׁלִיחַ לְקַנֵּית הַדְּגִים, הִיא יִצְאָה מִן הַבֵּית בְּהַחֲבֵא כְּדִי לְקַנֵּית דְגִים לְשַׁבָּת, אֲךָ מַעֲיֵנִי רוּחוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ לֹא נִסְתַּר דְּבַר: הוּא לֹא אֵכֵל מִן הַדְּגִים הָאֵלֶּה בְּשַׁבָּת. וְהַרְמֵז הַדֵּק הִיָּה מוֹבֵן דִּי צָרְכוּ.

כְּשֶׁרָצוּ בְּנוֹת הַבֵּית לְקַנֵּית שְׁמָלוֹת לְעֵצְמוֹ, דוֹרֵשׁ הִיָּה רַבְּנֵנוּ לְהַבִּיא תּוֹפְרַת הַבֵּיתָה שֶׁתִּתְפַּר לָהֵן בְּגָדֵי צְנִיעוּת לְפִי מְדוּתִיהֶן, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִשׁוּטְטוּ בְּרְחוּבוֹת בְּחַפּוּשׁ אַחֲרֵי בְּגָדִים ('הַסְּבֵא קְדִישָׁא - בַּבֵּא סֵאלִי עֵמוּד סח).

הַתְּגָלוֹת ה'עֵטְרַת צְבִי' מְזִידִיטְשׁוּב

עֲבָדָה נוֹרְאָה סֵפֵר פֵּעַם הַרְה"ק רַבֵּי אֶהֲרֹן רֵאטָה זִיע"א, בַּעַל 'שׁוֹמֵר אֲמוּנִים', בְּפִרְטוּת לְמַהֲרָבִיו, פֵּעַם אַחַת לְאַחַר תְּפִלַּת שְׁחִירַת כְּשׁוֹנְכַס לְנוֹה קִדְשׁוֹ שֶׁלַּח לְקֵרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתוֹ וּלְכַמָּה מִקְרָבִים, וְסֵפֵר אֲזִי בְּהַתְּרָגְשׁוֹת עֲצוּמָה, וּמַעֲיֵנִיו הַקְּדוּשׁוֹת זָלְגוּ דְמַעוֹת, הָאִיף שְׁבֻזָּה הַלִּילָה הִיָּה לוֹ חֲזִיוֹן נוֹרָא, שְׂרָאָה אֵת הַרְה"ק בַּעַל 'עֵטְרַת צְבִי' מְזִידִיטְשׁוּב זִיע"א, וְהִיָּה מְתָאֵר אֵת צוּרְתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְהַדִּיקָנָא קְדִישָׁא שֶׁל ה'עֵטְרַת צְבִי'. וְהִרְאָה לְעֵטְרַת צְבִי זִיע"א אֵת סֵפֵרוֹ הַקְּדוּשׁ 'שׁוֹמֵר אֲמוּנִים'. וְעֵיץ בּוֹ וְאַחַר

חֲדוּשׁ גְּדוֹל חֲדָשׁ ה'חֶפֶץ חַיִּים' בְּדְבָרָיו

מֵה טְבוּ אֶהֲלִיף יַעֲקֹב וְגו' (כד, ה).

בְּאַחַד הַכְּנוּסִים שֶׁהַתְּאַסְפוּ הַאֲנָשִׁים בְּאוּלָם עֵנֵק הוֹכֵן לְנִשְׁיִם מְקוֹם מִיחַד בִּיִצִיעַ לְמַעְלָה. הִיָּה זֶה קֶדָם בּוֹאוֹ שֶׁל הַרְה"ק ה'אֲמֵרִי אֲמַת' מַגִּיור זִיע"א אֶל הַמְּקוֹם, הַחֲסִידִים שֶׁהִגִּיעוּ לְשֵׁם לֹא הִנִּיחוּ אֵת הַדְּבַר וְלֹא הִסְפִּימוּ שֶׁתְּהִיָּה אֲפִשְׁרוּת שִׁירָאוֹ אֵת הַנְּשִׁים לְמַעְלָה, וְאֵמְרוּ כִּי עַד שֶׁלֹּא יִתְקַן וְיִלּוֹן לֹא יִנִּיחוּ לְאֲדָמוֹ"ר מַגִּיור לְהַכְּנִס לְאוּלָם. הַתְּעוֹרֵר וּפְחוֹת גְּדוֹל בֵּין הַנְּאֻסְפִים, אֵלֶּה טוֹעֵנִים שֶׁהִגְבֵּה בּוֹ נִמְצָאָת הַעֲזוּרַת נְשִׁים מִסְפִּיק וּמַבְדִּיל דִּין, וְאֵלֶּה מַתְעַקְשִׁים כְּנִגְדָם. נִמְנֵנוּ וְגַמְרוּ לְשַׁאֵל אֵת מְרַנָּא ה'חֶפֶץ חַיִּים' זִיע"א וְכַכֵּל הַיּוֹצֵא מִפִּיו יַעֲשֵׂה.

לְאַחַר שֶׁשָּׁמַע דְּבָרֵי שְׁנֵי הַצְּדָדִים אֲמַר ה'חֶפֶץ חַיִּים', שְׂאֵע"פ שֶׁהַדְּבַר מְתַר עַל פִּי דִין, אֲמַנְסָם כִּיּוֹן שְׁבָאִים כְּאֵלֶּה הַמְּבַקְשִׁים לְהַחֲמִיר בְּזֶה חִיבִים לְהַעֲנוֹת לָהֶם וּלְהַתְקִין אֵת הִירֵיעוֹת. וְאֵמַר: מֵהַ הָאֲסוֹן הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁיִּכּוֹל לְהִיּוֹת לְכֻלֵּל יִשְׂרָאֵל? שֶׁהַקַּב"ה יַעֲזֹב אוֹתָנוּ רח"ל, שֶׁכֵּן כָּל זְמַן שֶׁהוּא ית"ש אֲתָנוּ אֲזִי גַם כִּי אֵלֶּךָ בְּגִיא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֲתָה עֵמְדִי, אֲמַנְסָם אִם ח"ו לֹא זוֹכִים לְמַצֵּב הַזֶּה אֵלֶּה הַקַּב"ה עוֹזֵב אוֹתָנוּ אֲזִי הַסְּתַרְתָּ פְּנִיךָ הִיּוֹתִי נְבָהֵל'. הַמְּשִׁיךְ הַחֶפֶץ חַיִּים וְאֵמַר: עַל מֵה כְּתוּב שֶׁהַקַּב"ה עוֹזֵב אֵת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִרְאֶה בְּךָ עָרוֹת דְּבַר וְשֵׁב מֵאַחֲרָיו, אִם כֵּה, כָּל הַדּוֹר שְׂאֵפְשֵׁר לְעַשׂוֹת ב'וֹלָא יִרְאֶה' הַכֵּל כְּדָא, הִלָּא אֲנַחְנוּ זְקוּקִים לְעֵזֵר הַשִּׁי"ת, וּבְכֵן, עֲלִינוּ לְהַחֲמִיר.

מַעֲשֵׂה זֶה סֵפֵר כְּעַד רֵאִיָּה הַגָּאוֹן רַבֵּי אַבְרָהָם קְלִמְנוֹבִיץ וְצ"ל, נִשְׂיָא יְשִׁיבַת מִיר, שְׁנַכַּח בְּמְקוֹם, וְשָׁח זֹאת בְּמִשְׁךְ הַשְּׁנִים פְּעֻמִּים רַבּוֹת. בְּנוֹ הַגָּאוֹן רַבֵּי שְׂרָגָא מְשֵׁה קְלִמְנוֹבִיץ וְצ"ל הוֹסִיף וְאֵמַר: ה'חֶפֶץ חַיִּים' חֲדָשׁ בְּדְבָרָיו חֲדוּשׁ גְּדוֹל בְּמֵה שְׁבָרוֹר לְכַלְנוּ שֶׁהַקַּב"ה נִמְצָא אֲתָנוּ בְּכָל מְקוֹם, אוּלָם

וְדַרְשׁוּ חֲז"ל ('ילקוט שמעוני' בלק רמז תשעא): בְּשֶׁעָה שִׁירְדוּ לַמִּצְרִים הָיוּ צְנוּעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּתוֹךְ אָהֳלוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר 'אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ'... אֲלָא כָּל אֶחָד בְּאָהֳלוֹ צְנוּעַ, וְאִפְלוּ כְּשֶׁהָיוּ שָׂשִׂים רְבוּא בְּמִדְבַר כִּךָ הָיוּ צְנוּעִים וְלֹא הָיָה אֶחָד מֵהֶם פּוֹתַח פְּתָחוֹ כִּנְגַד פְּתָחוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, כִּיּוֹן שֶׁצִּפְפָּה בַלְעָם 'וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל שָׁכֵן לְשִׁבְטֵי', הִתְחִיל מִשְׁבָּחֵן 'מִה טָבוּ אֱהֲלֵיךָ יַעֲקֹב'.

וַיְדוּעִים דְּבָרֵי הַמְהַר"ל מִפְּרָאג בְּסִפְרֵי 'נִצַּח יִשְׂרָאֵל' (פֶּרֶק נט): הִנֵּה בְּאֵרוֹ הַכְּתוּב הַזֶּה שֶׁאָמַר 'מִה טָבוּ אֱהֲלֵיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֵיךָ יִשְׂרָאֵל' עַל קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל וְצִנְיָעוּתָם. כִּי הָאֵהֶל שֵׁם הַצִּנְיָעוּת, וְלִכְךָ אָמַר שְׂרָאִי שֶׁתִּשְׂרָה שְׁכִינָה עֲלֵיהֶן.

וְהֵגִיד עַל זֶה הַרְה"ק רַבִּי מִנְחֵם מִנְדֵּל מְלִיבֹאֵיטִשׁ זִיע"א ('לקוטי שיחות' תשל"ח, פרשת בלק): מִתְּכֵן פְּרוּשׁוֹ שֶׁל רַש"י נִרְאֶה גְדֹל עֵינֵי הַצִּנְיָעוּת, שֶׁאִף זֶה שֶׁאֵין פְּתִיחֵיהֶם מְכוּנֵין זֶה כִּנְגַד זֶה, שֶׁלְכֹאֲוֶרָה אֵינוֹ עֵינֵי עֲקָרֵי כְּצִנְיָעוּת שֶׁהָיָה תְּכֵלִיתוֹ הוּא רַק שְׁלֹא יִצְיֵץ לְתוֹךְ אָהֶל חֲבֵרוֹ, הִנֵּה גַם דְּבַר זֶה בָּכָחוֹ לִפְעַל שֶׁאִפְלוּ בַלְעָם הִרְשַׁע עָלָה בְּלָבוֹ שְׁלֹא לְקַלְלֵם, וְעַד שֶׁבִּרְכַם 'כִּנְחָלִים נִטְיוֹ' וְגו'.

הַהוֹרָאָה מְזַה, אֵל יֵאמֹר אָדָם שֶׁבְּדַבַּר גְּדוֹל וְעֲקָרֵי בְּצִנְיָעוּת, כְּעֵינֵי זֶה שֶׁכָּל שֶׁבֵט וְשֶׁבֵט שׁוֹכֵן לְעַצְמוֹ וְאֵינוֹ מְעַרְבִין יֵהִי נֹהֵר, אֲבָל בְּפֶרֶט קַל בְּיוֹתֵר אֵין מִן הַהֲכָרַח לְדַקְדֵק כָּל כֶּה, כִּי עֲלֵיו לְדַעַת שֶׁגַם פֶּרֶט זֶה הוּא עֵינֵי עֲקָרֵי עַד שֶׁבָּכָחוֹ לְהַפְּךָ כָּל עֵינֵי בִלְתֵי רְצוֹי מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה.

וְעֵדִין מְקוּם לְפִתּוֹי הַיָּצֵר, בְּמִה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּנוֹגַע לְהַנְהִיגָה קְבוּעָה, אֲבָל כְּשֶׁהִנְדוּן בְּהַנְהִיגָה עֲרֵאִית אֵין מִן הַחוּבָה לְדַקְדֵק כָּל כֶּה בְּצִנְיָעוּת וּבְקִלּוֹת כְּבַחְמוּרוֹת, גַּם בְּזֶה בָּאָה הַהוֹרָאָה רְאָה פְּתִיחֵיהֶם שֶׁאֵינוֹ מְכוּנֵין זֶה מוֹל זֶה גַּם בְּהִיּוֹתָם בְּאֱהֲלִים 'אֱהֲלֵיךָ יַעֲקֹב' אִפְלוּ בְּאֵהֶל עֲרֵאִי נֹגַע זְהִירוֹת וְצִנְיָעוּת כְּזֶה.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

כִּךָ אָמַר לְהַגְאֹן הַקְּדוֹשׁ, הַאִיךָ שְׁעוֹסֵק עֲכָשׁוֹ לְתַקֵּן תְּקִנּוֹת וְגִדְרִים בְּעֵינֵי בְּגֵדֵי צִנְיָעוֹת הַנָּשִׁים, וְאִז עֲנֵה וְאָמַר לוֹ ה'עֲטֵרֶת צְבִי' בְּזֶה הַלְשׁוֹן: כָּל מִה שֶׁאֵתָּה עוֹשֶׂה וְכָל מִה שֶׁאֵתָּה אוֹמֵר, הוּא טוֹב וְנִתְקַבַּל בְּשָׁמַיִם. כִּךָ הָיָה מְסַפֵּר כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הַצְּבוּר עַד כְּמִה נַחַת רוּחַ נְעֻשָׁה וְנִפְעַל בְּשָׁמַיִם עַל יְדֵי שְׁמִירַת גְּדָרֵי לְבוּשֵׁי הַצִּנְיָעוֹת בְּכֻלָּל. וְהָיָה הַדְּבַר נֹגַע בְּלָבוֹ וְנִפְשׁוֹ שֶׁיִּלְכוּ הַנָּשִׁים בְּלְבוּשֵׁי קְדֻשָׁה וְצִנְיָעוּת.

וּמַעֲשֵׂה שֶׁהָיָה עֲבָדָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תַּש"ו, שָׁנָה וּמְחִצָּה קֹדֶם הַסְּתַלְקוּתוֹ מִן הָעוֹלָם, טָרַם שֶׁנִּגְשׁ לְמַעֲמַד הַנּוֹרָא וְהַנְּשָׁגֵב שֶׁל תְּקִיעַת שׁוֹפָר, צִוָּה ה'שׁוֹמֵר אֲמוּנִים' בְּבֵית מְדֻרְשׁוֹ לְקַרֵּב אֶת הַבִּימָה סְמוּךְ לְצַד הָעִזְרַת נָשִׁים, שֶׁיִּשְׁמְעוּ גַם הַנָּשִׁים הַדְּרָשָׁה קֹדֶם תְּקִיעַת שׁוֹפָר, וּבְאֲמָצַע הַדְּרָשָׁה הִתְחִיל בְּמַר נִפְשׁוֹ וּבְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ לְהַפְצִיר מִהַנָּשִׁים צְדָקְנִיּוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ אִז בְּהָעִזְרַת נָשִׁים, שֶׁיִּמְסְרוּ נַפְשָׁם הֵם וּבְנוֹתֵיהֶם לְלַכֵּת בְּהַתְּקִנּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְבוּשֵׁי בְּגָדֵי הַצִּנְיָעוֹת שֶׁתִּתְקַן. וְסִים וְאָמַר, כִּי אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְתַקִּיעַת שׁוֹפָר עַד שֶׁיִּבְטִיחוּ הַנָּשִׁים בְּפֶה מְלֵא שְׁמִקְבָּלִים עֲלֵיהֶם וְעַל זֶרְעָם לְשֹׁמֵר כָּל הַגְּדָרִים וְהַסִּיגִים מִבְּגָדֵי לְבוּשֵׁי הַצִּנְיָעוֹת שֶׁתִּתְקַן.

וְכִךָ הוּא שֶׁכָּל הַנָּשִׁים הַבְּטִיחוּ אִז בְּמַעֲמַד הַנּוֹרָא בְּפֶה מְלֵא לְשֹׁמֵר וְלִילָךְ בְּלְבוּשֵׁי הַצִּנְיָעוֹת כְּפִי שֶׁהִתְקִין וְהַדְרִיךְ אוֹתָם רַבְּנוֹ. וּבְזֶה הַמְּלִיצָה יִשְׂרָה מְקַבֵּלֶת שְׁמִירַת בְּגָדֵי לְבוּשֵׁי הַצִּנְיָעוֹת נִגַּשׁ הַרְה"ק לְתַקִּיעַת שׁוֹפָר בְּשִׁמְחָה וְהַתְּרַגְּשׁוֹת עֲצוּמָה.

אִפְלוּ בְּאֵהֶל עֲרֵאִי נֹגַע זְהִירוֹת וְצִנְיָעוֹת כְּזֶה
בְּפֶרֶשׁת הַשְּׁבוּעַ, פֶּרֶשׁת בְּלָק, כְּתִיב (בְּמִדְבַר כַּד ה') 'מִה טָבוּ אֱהֲלֵיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֵיךָ יִשְׂרָאֵל', וּפֶרֶשׁ רַש"י: 'מִה טָבוּ אֱהֲלֵיךָ' - עַל שֶׁרָאָה פְּתִיחֵיהֶם שֶׁאֵינוֹ מְכוּנֵין זֶה מוֹל זֶה.

הַפּוֹתְרִים נִכְוֵה יִכְנָסוּ לְהַגְרֵלָה אִי"ה עַל סִידוּר מְתִיבְתָא מְנַחָה מְעַרִיב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהַדָּר".
אֵת הַפְּתִירוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי

לְמַסְפֵּר פֶּקֶס: 077-470-26-81
או לְמֵייל: magdenot@gmail.com
נֹא לְכַתּוֹב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּקֵית וְטִלְפוּן.
בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיין "עֲבוּר חִידוּן לְנוֹעַר".

חִידוּן אֵלְ? נֹת - נוֹשֵׂא פֶרְסִים
אֵיזָה כָּלִי נִשְׁקַ מְזָכֵר בְּפֶרֶשָׁה זֹ, אֵךְ אֵינוֹ מוֹפִיעַ שׁוֹב בְּכָל הַתּוֹרָה?

פְּתִירוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יִפּוֹרְסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

פְּתִירוֹן הַחִידָה - פֶּרֶשׁת תְּזַרִיעַ מְצוּרַע:

ש. אֵיזוֹ מִכָּה מְעַשֵׂר מְכוֹת מְצִרִים מוֹפִיעָה בְּפֶרֶשָׁה זֹ (תְּזַרִיעַ)?
ת. הַתּוֹרָה דְּנָה בְּהַלְכוֹת צִרְעַת הַשְּׁחִין בְּעוֹר (וַיִּקְרָא יג, יח). שְׁחִין הוּא אֶחָד מֵעֵשֶׂר הַמְכוֹת הַמוֹפִיעוֹת בְּפֶרֶשׁת וָרָא (שְׁמוֹת ט, ט).

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוּר מְתִיבְתָא מְנַחָה מְעַרִיב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהַדָּר":

פֶּרֶשׁת תְּזַרִיעַ-מְצוּרַע:
ה' שְׁלֵמָה קִנִּיג מַחִיפָה.

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 19
פרשת בלק תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

שמזיק אינו נראה לשלשה (ברכות מג, ב), ולכן פיון שיצא מלאך
לשטן לו הרי הוא בבחינת מזיק, ולכן לא נראה לבלעם פיון שהיו
שלשה אנשים, ולכן נאמר ושני נעריו רק אחר שיצא המזיק בכדי
להסביר למה לא נראה לו.

[אור החיים הק']

בלעם היה יודע את רבונו ומכונן למרוד בו

ויחר אף אלקים כי הולך הוא (כב, כב).
צריך להבין למה חרה אף ה' בבלעם, הרי הוא היה שלוחו של בלק
ואמרין שבאומות העולם יש שליח לדבר עברה והיה צריך להיות
החרון אף על בלק, ואפשר לומר דרש"י אומר על פי הולך הוא,
ראה שהדבר רע בעיני המקום ונתאנה לילה, הרי שהיה בבחינת
יודע את רבונו ומכונן למרוד בו, ולכן היה עליו חרון אף.

[באר מנחם]

משה העמיד את השמש כמו יהושע

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי (כב, ב).
ובבעל הטורים שראה שעמדה לו השמש (חמה) למשה, ולהבין היכן
זה מרמז בקרא, אפשר לומר שסופי תבות של את כל אשר עשה
ישראל בגימטריא תרס"ה כמנין הראשי תבות של שראה שעמדה
לו השמש למשה, וכן תבת עשה הוא ראשי תבות שעמדה השמש
עבורו.

[דמשק אליעזר]

המלאך לא נראה בפני בלעם כיון שהיו שלשה אנשים

ויחר אף אלקים כי הולך הוא ויתיצב מלאך ה' בדרך לשטן לו והוא
רכב על אתנו ושני נעריו עמו (כב, כב).
צריך להבין למה נאמר ושני נעריו רק אחר ויתיצב מלאך ה'
בדרך לשטן לו, היה צריך לומר ושני נעריו מיד אחר וילך
עם שרי בלק, ואפשר לומר דהגמרא אומרת

בקרוב פוסטרים חדשים!
לקראת סיום מסכת יומא והתחלת מסכת סוכה ב'דף היומי'.
הורד אינך פוסטר אינוד אינוד הכל היומי וגלה רבי הנכנס לק:
DAF.TFILOT.ORG

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י"ט

ביתו של האפר

בא הנה עצלני" – קרא האפר – "הא לך כלי עבודה מעדר את ומגרפה!" – הצביע האפר על הכלים שעמדו ליד הארוה ובתנועות ידים הסביר לו מה עליו לעשות.

יצחק נטל את הכלים והחל לעבוד במרץ.

"אשתדל להשביע את רצונך, אולי כך יקל עלי בדרישותי", אמר לעצמו כשהוא חופר במעדר סביב הערוגות שיד אדם לא טפלה בהן כבר זמן רב.

האפרה נכנסה בינתיים למטבח ויצחק חשש: "מי יודע מה היא מבשלת עבורי... אינני רוצה להתגאל (להטמא) במאכלי טריפה, מה אעשה?" – שאל כשהוא מביט סביבו – "הן השער סגור והאפר מביט בי בשבע עינים, לא אכל לברוח!"

כך עבד יצחק שעות ארוכות כשמידי פעם הוא מנגב את הזיעה שניגרה ממצחו ללא הרף. האפר עמד בצד בזרועות שלובות ונהנה לראות כיצד מלאכתו נעשית בידי אחרים.

"ורה!" – קרא האפר לעבר המטבח – "האם הארוחה כבר מוכנה?"

"דא (כן), אנריי!" – ענתה האפרה והזמינה אותו לבא לאכל.

האפר נגש אל יצחק ורמז לו להכנס הביתה ולאכל. יצחק הביט במרק השמנוני שהוגש לו, הבחין בכתיות הבשר שצפו מעליו, וחס בחילה...

"אבוי לי", בכה בלב, "חזיר הם רוצים להאכילני".

"אתה נגעל מהתבשיל, יהודי, אה?" – שאל האפר וחיך בהנאה.

"הו, רבוננו של עולם", נשא יצחק תפלה חרישית, "נא עזר לי שלא אפול קרבו לזעמו של האפר הקנאי לדתו, עזר לי לצאת מכאן בריא ושלם, שלם בנשמתו ושלם בגופי..."

באותו רגע נשמעה חריקת צירי שער הכניסה, האפר הגיע לביתו ויצחק חשש עד מאד מה צפוי לו עתה...

"מה נתת לו לאכל?" – התעניין האפר.

"לחם טרי ודייסת ארז בחלב", ענתה האפרה בתום לב.

"שוטה שכמותך!" – גער בה האפר – "וכי סבורה את שהעקשן הבזוי הזה בא לכאן כדי למלא את כרסו ולהשמין ללא תמורה? ח... ח... ח... את יודעת היטב לשם מה הוא נמסר לדינו, עלינו לאלץ אותו להמיר את דתו".

"הוא היה כל כך רעב, רציתי שיהיה לו כח לעזר לך, הלא כבר זמן רב מצפה אתה שמשוהו יטפל בגינה המזוהמת שלנו, וינכש את העשבים והקוצים", הצטדקה האפרה.

"אמנם את צודקת, אולם היה עליך להכין אכל מסוג אחר, מעדנים שאינם אהובים על היהודים... אני מבקש שלפחות בארוחת הצהרים תתקני את המעגות ותבשילי עבורו מרק מבשר חזיר מעולה".

פניו של יצחק החזירו בשומעו מה מצפה לו בארוחה הבאה (יצחק למד בינתיים להבין מלים רבות ברוסית וגם לפי תנועות ידיהם הבין למה הם מתכוונים). הוא נסה להסתיר את הפחד מעיני האפר, אך לשווא. האפר הבחין בכך ופרץ בצחוק פרוע:

"ח... ח... ח... עוד תלקק את אצבעותיך בהנאה."

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1181!

מֵאֵז עֲבָרוּ עֲלֵיהֶם יָמִים רַבִּים, חֲדָשִׁים
אֲחָדִים שֶׁל נְסִיעוֹת וְחַנּוּיֹת כְּשֶׁהֵם נִשְׁלָחִים לְלִינְה
בְּבֵתֵי אֲכָרִים וּבְאֲרוֹנוֹת.

הַנְּעָרִים אֲבָדוּ לְגַמְרֵי אֶת חֻשְׁבוֹן הַיָּמִים עֲלֵיו שֶׁמָּרוּ בְּתַחֲלָה.
הֵם כָּבָר לֹא יָדְעוּ מִתִּי מַגִּיעָה הַשְּׁבֵת וּמִתִּי חֲלִים הַחֲגִים.
כָּל יְדִיעוֹתֵיהֶם אוֹדוֹת הַיְהוּדוֹת הַחֲלוּ לְהִתְעַרְפֵּל בְּגִלְגֵּל טֶלְטוּלִי
הַדְּרָה, הַסֶּבֶל וְהַעֲנִיָּוָה, יְסוּרֵי הָרֶעֶב, וְהַמְחָסוֹר בְּשִׁינָה. נִדְמָה הִיָּה
לָהֶם, כִּי מֵאֵז וּמִתְמִיד הֵם נוֹדְדִים בְּדַרְכֵיכֶם וְלֹא זָכְרוּ אֶפְיָלוּ אֶת
חֲבָרֵיהֶם וּמְרָאָה הַעֲיִרָה מִמְּנֶה הַגִּיעוּ.

רַק סֵפֶר הַתְּהִלִּים הִקְטִין שְׁנוֹתַי בְּיַדִּי יִצְחָק לֹא יָתֵן לוֹ לְשַׁכַּח
אֶת יְהוּדוֹתָיו וְאֶת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ. בְּזָכוֹתָיו הוּא זָכַר מִדוּעָה הוּא כֹּה
מִתְעַקֵּשׁ עַל אֲמוּנָתוֹ, וְדַאי לֹאֵל עַקְשָׁנוּתוֹ זֶה כָּבָר קָשֶׁה הִיָּה
לוֹ לִזְכֹּר שֶׁהוּא יְהוּדִי... אֶפְיָלוּ אֶת שִׁפְתַי הֵאֵידִישׁ נִסּוּ הַמְּפַקְדִים
לְהַשְׁכִּיחַ מֵהֶם בְּכַח וְלֹא הִרְשׁוּ לָהֶם בְּשׁוֹם פְּנִים וְאָפוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ
בָּהּ (רַק כְּשֶׁהַחֲזִילִים וְהַמְּפַקְדִים לֹא שָׁמְעוּ אוֹתָם הֵיוּ הַנְּעָרִים
מִשׁוֹחָחִים בִּינֵיהֶם בְּאִיִּדִישׁ, אֲךָ לֹא הֵיוּ לָהֶם הַיְהוּדָנוּיֹת רַבּוֹת
לְךָ).

לְעַמַּת זֹאת, מִיּוֹם לַיּוֹם לְמָדוּ עוֹד וְעוֹד מְלִים בְּרוֹסִית מִפִּי
הַחֲזִילִים וְהַבִּינּוּ אֶת דְּבָרֵיהֶם.

אִט־אִט הַשְּׁתַנָּה מִזֶּה הַיּוֹר הַקִּיצִי וּבְמִקוֹמוֹ הַגִּיעָה הַסֵּתֵר, הַקּוֹר
גָּבַר, גִּשְׁמִים הַחֲלוּ לְרַדֵּת וְהַדְּרָכִים הִפְכוּ לְבוֹץ טוֹבְעָנִי.

מִדִּי פַעַם שֶׁקָּעוּ גִלְגְּלֵי הַכַּרְכָּרָה בְּבוֹץ וְהַנְּעָרִים נִקְרָאוּ לְחַלֵּץ
אוֹתָהּ כְּשֶׁהַחֲזִילִים וְהַמְּפַקְדִים אֵינָם מְסִיעִים לָהֶם רַק עוֹמְדִים
מִהֲצַד וּמְחַלְקִים לָהֶם הוֹרָאוֹת.

קָשָׁה לְתַאֵר אֶת תְּלֵאוֹת הַדְּרָךְ שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם בְּמִסְעֵם הַמְּפַרָּה.
הֵם גַּם לֹא יָכְלוּ לְהִתְנַחֵם וְלִזְמֹר בְּבִטְחָה שֶׁכֹּאֲשֶׁר הֵם יִגִּיעוּ לְמַחְזוֹ
חֲפָצָם יִהְיֶה לָהֶם טוֹב יוֹתֵר.

וְהִנֵּה בְּאֶחָד הַיָּמִים נִעְצְרָה הַכַּרְכָּרָה בְּפִתְחוֹ שֶׁל שַׁעַר הַקְּבוּעַ
בְּגֵדֵר הַגְּבוּהָה הַמְּקִיפָה בְּנֵין גְּבוּהָה בַּעַל חֲלוֹנוֹת קֹטְנִים.

"הֵאֵם זֶהוּ הַיַּעַד הַסּוֹפִי שֶׁלְקִרְאָתוֹ הַתְּעַנְנּוּ זְמַן כֹּה רַב בְּדַרְכֵיכֶם?"
- שֶׁאֵלּוּ הַנְּעָרִים זֶה אֶת זֶה.

"סְקוֹרוּ! סְקוֹרוּ! (מַהֲרוּ! מַהֲרוּ!) - הֵאֵיִצוּ בָהֶם הַחֲזִילִים שֶׁפָּתְחוּ
עֲבוּרָם אֶת דַּלַּת הַכַּרְכָּרָה וּבְקִשׁוֹ מֵהֶם לְהַכְנִס פְּנִימָה. הַשׁוֹעֵר
פָּתַח עֲבוּרָם אֶת הַשַּׁעַר וְהַנְּעָרִים נִכְנסוּ פְּנִימָה.

עוֹד לְפָנַי שֶׁהִסְפִּיקוּ לְפָנוֹת כֹּה זָכָה הַתְּנַפְלוּ עֲלֵיהֶם שֶׁשֶׁה חֲזִילִים
גְּבַרְתָּנִים, כָּל זֹג הַתְּנַפֵּל עַל נַעַר אֶחָד, מְנַע מִמֶּנּוּ אֲפִשְׁרוֹת לְזוֹז,
וְעַד מִהֲרָה הוֹפִיעַ אִישׁ לְבוּשׁ בְּחֻלּוֹק לְבָן, אֲשֶׁר הַחֲזִיק תַּעַר
גִּלְבִּים (סִפִּין גִּלּוּחַ) וְגִלַּח בְּבֵת אַחַת אֶת הַפְּאוֹת וְהַשַּׁעַר עַד
שֶׁרָאשָׁם נוֹתֵר קֶרֶח לְחֻלוֹטִין.

"אֵם זוֹהִי רַק קְבֻלַּת הַפְּנִים", לַחֵשׁ הַלֵּל לְיִצְחָק, "מִי יוֹדַע מַה
מִצְפָּה לָנוּ בְּהַמְּשָׁוִי!"

בְּתוֹךְ הַמְּחֻנָּה פְּנִימָה, גָּלוּ שְׁלֹשַׁת הַנְּעָרִים קְבוּצָה שֶׁל עוֹד
כְּתֻשָׁה נְעָרִים יְהוּדִים, גַּם הֵם בַּעֲלֵי רֹאשׁ קֶרֶח, לְבוּשִׁים בְּמַדִּים
צְבָאִים וּפְנִיָהם מַעֲדוֹת עַל הַסֶּבֶל הָרַב שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם.

יִצְחָק יָשַׁב דּוֹמָם מוֹל מְנוֹתוֹ וְלֹא נָגַע
בוֹ. הָאֲכָר בְּקֶשׁ מִמֶּנּוּ לֶאֱכֹל כְּשֶׁהוּא נִעְזָר בְּתַנּוּעוֹת
יְדֵיָם, אֲךָ מִשְׁטַרְבֵּי יִצְחָק לָגַעַת בְּמִרְקָה, תִּפְסַת הָאֲכָר אֶת
הַפֶּה מִלֵּא אוֹתָהּ בְּמִרְקָה וְרָצָה לְהִאֲכִילוֹ בְּכַח, אֲךָ יִצְחָק חָשַׁק
(סָגַר) אֶת שִׁנָּיו הַיֵּטֵב, סוֹבֵב אֶת רֹאשׁוֹ חֹסֵם אֶת פִּיו וְלֹא
אֲפִשֵׁר לוֹ לְבַצֵּעַ אֶת זְמָמוֹ.

"כִּכְהָ?" - רָגַז הָאֲכָר וְהַחֲזִילִט לְלַמְדוֹ לְקַח: בִּידוֹ הָאֲחַת הַחֲזִיק
אֶת הַפֶּה וּבִידוֹ הַשְּׁנֵיָה סָתַם אֶת אִפּוֹ שֶׁל יִצְחָק. לֹא הִיָּתַר
לְיִצְחָק בְּרִירָה אֲלֵא לְפִתּוֹחַ אֶת פִּיו כְּדִי לְנַשּׁוֹם וְהָאֲכָר נִצַּל אֶת
הַיְהוּדָנוּת וְשִׁפְךָ לְפִיו אֶת הַמְּרָק.

יִצְחָק הַתְּכוּנֵן מֵרֹאשׁ לְאֲפִשְׁרוֹת כְּזֹאת, אֲךָ הַרְגֵּשְׁתָּ הַבְּחִילָה
שֶׁהֲצִיָּקָה לוֹ עוֹד קוֹדֵם, הַתְּגַבְרָה וְהוּא הַחֵל לְהִקְיֵא עַד שֶׁאֲפִילוֹ
הָאֲכָר הַתְּרַחַק מִמֶּנּוּ וְהַחֵל לְצָרוֹחַ "פֶּרֶשִׁיבוּ, פֶּרֶשִׁיבוּ! (מַגְעִילוּ!)."

"עֲזוּב אוֹתוֹ, מִדוּעָה אֲתָה מִתְּאַכְזֵר אֵלָיו כֹּל כֵּךְ?" - זָעָקָה הָאֲכָרָה
טוֹבַת הַלֵּב שֶׁהַבְּטָה בְּדַאָּה בְּמִתְרַחֵשׁ סְבִיבָה, "אֲתָה רוֹאָה שֶׁהוּא
אֵינּוּ מְרַגֵּשׁ בְּטוֹבוֹ"

"אֵינִי לֹא אֲוֹתֵר לוֹ!" - צָרַח הָאֲכָר שֶׁהַפְּתַע מִהַעֲזוֹתוֹ שֶׁל הַנַּעַר
הַסְּרָבֵן וְנִגַּשׁ אֵלָיו בְּאֲגָרוֹפִים קְמוּצִים כְּדִי לְהַכּוֹתוֹ, אֲלֵא שֶׁאֵז
נִשְׁמַעוֹ לְפִתַּע נְקִישׁוֹת בְּדַלַּת.

הָאֲכָר חוֹר בּוֹ מִמְחַשְׁבֵּתוֹ נִסָּה לְשׁוֹת לְפָנָיו אֲרֻשַׁת שֶׁל חִיּוּה,
וְנִגַּשׁ לְפִתּוֹחַ אֶת הַדַּלַּת. הַחֲזִילִים הַרוֹסִים עָמְדוּ בְּפִתְחַ וּבְקִשְׁוֹ
לְמַסּוֹר לְיַדֵּיהֶם אֶת יִצְחָק כִּינּוּן שֶׁהֵם עוֹמְדִים לִיסוּעַ.

"חֲבֵל", אָמַר הָאֲכָר בְּאֲכֻזָּה, "כִּמְעַט שֶׁהֲצִלְחֵתִי לְהַכְנִיעוֹ, אֵינִי
בְּטוֹחַ שֶׁלּוֹ הִיָּתֵם מִשְׁאִירִים אוֹתוֹ אֲצִלִּי עוֹד יוֹמִים-שְׁלֹשָׁה, הִיָּתִי
הוֹפֵךְ אוֹתוֹ לְנוֹצְרֵי אֲדוּקָה, וּמִסָּב לְכַמֵּר שְׁלָנוּ קוֹרֵת רוּחַ רַבָּה!"

"לוֹ הַדְּבָר הִיָּה תְלוּי בְנוֹ - נִיחָא, אֲךָ אֵנּוּ כְּפוּפִים לְהוֹרָאוֹתֵיהֶם
שֶׁל הַמְּפַקְדִים הַמְּמוּנִים עֲלֵינוּ", עָנּוּ הַחֲזִילִים וְהַסְּתַלְקוּ כְּשֶׁהֵם
אוֹחֲזִים בְּיַדֵּי שֶׁל יִצְחָק.

"יָדִי עוֹדִפְנִים!" - סָנַן הָאֲכָר מִבֵּין שִׁנָּיו בְּכַעַס כְּשֶׁרָאָה אֶת טְרַפּוֹ
נִמְלַט מִבֵּין שִׁנָּיו.

"שְׁלוּם לָךְ נַעַר יְהוּדִי", קָרָאָה אַחֲרָיו הָאֲכָרָה בְּשִׁפְתַי הַאִיִּדִישׁ,
"הַחֲזוֹק מִעַמִּד, אֲתָה גְבוּר אֲמַתִּי", כְּשֶׁבַעֲלָה הָאֲכָר וְגַם הַחֲזִילִים
לֹא הַבִּינוּ אֶת דְּבָרֵיהָ, כְּמוֹכֵן.

כְּשֶׁעָלָה יִצְחָק לְכַרְכָּרָה כָּבָר מִצָּא שֶׁם אֶת הַלֵּל וְחִימְקָה. מִצְּבוֹ
שֶׁל חִימְקָה הַשְּׁתַפֵּר לֹא הָרָה, אוֹלָם הַלֵּל הִיָּה נְרָאָה מְכֹה וְחַבּוּל.
הוּא סֵפֶר לְיִצְחָק כִּי הוּא נִקְלַע לְיַד אֲכָר, אֲשֶׁר הַתְּעַלֵּל בוֹ לְעֵינָי
יְדִידוֹ וּלְבַסּוֹף הַשְּׁתַפֵּר וְהַתְּנַפְלוּ עֲלָיו וְכִמְעַט מִחֲצוֹ אוֹתוֹ לְמוֹת.

"גַּם אֵינִי לֹא לְקַחְתִּי דָבָשׁ בְּבִיתוֹ שֶׁל הָאֲכָר", הִרְגִיעַ אוֹתוֹ יִצְחָק
וְסִפֵּר לוֹ מַה עָבַר עֲלָיו וְכִיצַד נִצַּל בְּרַגַע הָאֲחֵרוֹן.

"אֵם כֹּה, שִׁפְר עָלֵי חֲלָקִי", הַתְּעַרַב חִימְקָה וְסִפֵּר לְחֲבָרָיו כִּי
הוּא זָכָה לְטַפּוֹל מְסוּר וְנוֹתֵר אֲסִיר תּוֹדָה לְאִשְׁתֵּי הָאֲכָר הַמְּסוּרָה
שֶׁדַּאָּה לְהַחֲלִמָתוֹ.

הַכַּרְכָּרָה הַמְּשִׁיכָה בְּדַרְכָּה מְבַלִּי שֶׁהַנְּעָרִים יָדְעוּ לָאֵן. אֲךָ דְבָר
אֶחָד הִיָּה רְרוּר לָהֶם, כִּי הַעֲתִיד אֵינּוּ מְבֹשֵׁר טוֹבוֹת וְאֲמָנָם,

הַמְּשַׁךְ בְּשַׁבּוּעַ הַבָּא בַּעֲזַהשִׁי"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיֶאֱרָצִיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"ח תמוז - מרת רחל לאה ב"ר ישראל

י"ט תמוז - ר' חיים יעקב צבי ב"ר אהרן שיינפלד

י"ט תמוז - מרת חנה בת שבע ב"ר יעקב הלוי

כ' תמוז - הג"ר הלל בהג"ר ברוך בענדיט "כוונת הלב" ליכטענשטיין

כ' תמוז - ר' אברהם אבא ב"ר יוסף בירבויים

כ' תמוז - ר' אברהם נתן נטע ב"ר משה יוסף ווייסביין

כ"א תמוז - רבי אברהם מתתיהו בהג"ר מנחם נחום "משטעפענעשט"

כ"א תמוז - ר' ישכר דוב ב"ר אלטר יצחק אייזיק ינקוביץ

כ"א תמוז - מרת הינדל ב"ר יוסף דאקס

כ"א תמוז - מרת רייזא ב"ר צבי כץ

כ"א תמוז - מרת געלא ב"ר משה רוזן

כ"ב תמוז - ר' משה זאב ב"ר יחזקאל יודא הכהן קאהן

כ"ב תמוז - ר' אברהם יוסף ב"ר משה יוסף נוסבויים

כ"ב תמוז - ר' יהודה ב"ר יואל

ט"ז תמוז - הג"ר יוסף יוזפא בהג"ר משה "החתם סופר" סופר

ט"ז תמוז - רבי אלכסנדר יו"ט ליפא ב"ר יצחק אייזיק מדאלינא

ט"ז תמוז - ר' שרגא פיינויל ב"ר מרדכי בינדר

ט"ז תמוז - ר' יוסף ב"ר שמואל טורנר

ט"ז תמוז - ר' משה ב"ר יצחק צבי ליפשיץ

ט"ז תמוז - מרת בת' ב"ר אליעזר כץ

ט"ז תמוז - מרת אסתר ב"ר בן ציון

ט"ז תמוז - ה' ישי בהג"ר חיים פסח הורוביץ

י"ז תמוז - הג"ר מרדכי לייב הג"ר נפתלי הערץ "לבושי מרדכי" ממאד

י"ז תמוז - מרת רחל ב"ר משה

י"ז תמוז - מרת גאלדא רבקה ב"ר חנני' יו"ט ליפא

י"ח תמוז - ר' פנחס ב"ר מנחם ברקוביץ

י"ח תמוז - ר' אלתר משה ב"ר לוי הלוי

י"ח תמוז - מרת מירל ב"ר כתריאל שלום לעוו

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדֵים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמוֹת, וְאוֹלֵי גַם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוּף הַחֶדָּשׁ!!!

אֶפְשָׁר לְהִכַּנס מִיּוֹם שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדָּשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבִסְךָ
הַכֹּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדָּשׁ.

אִז קְדִימָה חִיגוּ עִלְשׁוֹ לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוּלָה!

ילְדֵים יְקָרִים שִׁמּוּ לִבְ: הַהִגְרָלָה נֶעְרַכֶת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הִתְקַשְׁרֶתֶם, לְכֵן חֲשׂוּב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פְּעַם מְאוּתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אוקרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

077-204-9772

נִתֵּן לְהַרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אַךְ וְרַק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

{ אז נדברו }

פרשת בלק תשפ"א | לסדר: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקיו עמו. | גליון מספר: 518

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

אני עושה שנאת חנם? מה פתאום... זה הוא!!!

כולנו יודעים שבית המקדש נחרב על שנאת חנם... ושנאת חנם הרי לא צריך להסביר לנו מה זה... אנחנו יודעים טוב מאוד איך זה נוצר... אבל משום מה!!! יש מידע מסוים שחז"ל מסתייגים מאיתנו ובשיטתיות!!! מה?? מה היה הנושא של השנאת חנם בדור של החורבן??

הרי לכל שנאת חנם... אם זה מריבה על איזה בנין או ירושה או איזה ויכוח בהשקפה... ומסתמא גם בדור של החורבן היה שם איזה מוקד הצתה... היה שם את המכוננית תופת שהתפוצצה וממנה התחיל כל המחלוקת... ומה?? מה זה היה? ניסיתי לנחש... אולי זה מתחיל מבית שמאי ובית הלל... אבל כנראה שלא!!! חשבתי אולי זה קשור איכשהו לויכוח של חכמים וצדוקים וגם ודאי שלא!! (כי זה לא שנאת חנם... הצדוקים היו אפיקורסים גמורים והיה מצוה לשנא אותם) חשבתי שזה אולי קשור להנהו בריוני... אבא סיקרא וזה לא לגמרי נשמע... כי סו"ס לא כ"כ הגיוני שכלל ישראל נתבעו על שנאת חנם בייחס לסיקריקים שהיו רוצחים גמורים... אז מה כן?? איך!!! אין מידע! חז"ל כביכול מסתייגים מאיתנו את הפרט הדומיננטי הזה... למה??

האמת היא שזו שאלת סקרנות נטו!!! מה היה הנושא?? ולמה חז"ל מסתייגים את זה??

התחדשנו בס"ד:

מהיום ניתן שוב לקבל את
הגיליון בשירות פקס
באמצעות שיחת טלפון:

0795319191

(ניתן לפעול לפי ההוראות
המפורטות שם..)

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

אבל יש לי עוד שאלת סקרנות: כולנו מכירים את המעשה בקמצא ובר קמצא שעל זה נחרב בית המקדש... אבל אם שמת לב שוב יש פרט מאוד דומיננטי בסיפור... שחז"ל לא חושפים לנו... הרי הסיפור היה שבר קמצא הגיע לסעודה והבעה"ב התנפל עליו בחמת זעם... תצא מפה... והוא לא הסכים להקשיב לו וזרק אותו מכל המדרגות... וחכמים היו שם ולא מיהו בו... וזה לא היה בסדר ולכן הוא הלך והלשין וקרה מה שקרה... תסלח לי: אותי לימדו שאין עשן בלי אש... אם אותו בעה"ב התנפל בכזו חמת זעם על בר קמצא... כנראה שבר קמצא לא היה טלית שכולה תכלת!!! כנראה שהוא עשה משהו מאוד מאוד גרוע ש... שזה הגיע לו ביושר!!! בפרט!!! בפרט אם חכמים היו שם ולא ראו לנכון למחות... כנראה שבר קמצא הזמין את הביזיונות האלו במו ידיו... ולא הגיע לו שיעזרו לו... בקיצור: זה ברור שבר קמצא לא היה שה תמים!! הוא היה פה הפרוייקטור הגדול... ומשום מה חז"ל משתיקים לגמרי ולא מציגים לנו את התמונה המושלמת... הם מציגים לפנינו את בר קמצא כאילו מדובר באיש תם וישר נעים הליכות שהגיע לסעודה והתנפלו עליו על לא עוול בכפו והוא עד הרגע הזה לא יודע למה "נפלו" עליו... אז שוב אותה שאלה: למה חז"ל בכוונה לא משתפים אותנו מה היה נסיבות השנאת חנם? על מה ניטש הייחוס?? דבר שני: באמת מסקרן אותי מה... מה עשה בר קמצא... סו"ס אם חכמים לא מיהו סימן שהוא עשה משהו מאוד מאוד גרוע... ואילו מצד שני: סו"ס יש תביעה למה כן ביזו אותו...

אז צריך למצא פה איזה נוסחה... של מעשה שמצד אחד הוא מעשה נורא גרוע!!!! ומצד שני למרות שהוא גרוע אסור היה בשום אופן לבזות אותו... ועד כדי כך שבגלל זה נחרב ביהמ"ק...

תנסה לדמיין מה יכול להיות... אני שובר את הראש לחפש כזו סיטואציה... של מעשה כזה שמצד אחד לא יעשה ברמה הכי חמורה... ומצד שני: לא מצדיק שיחרפו ויבזו אותו... יש לך רעיון???

עד כאן שתי שאלות הסקרנות שלי... כעת לפני שניגש לתשובה... יש לי סיפור...

היה זה בחודש אלול... התפללתי מנחה בבית כנסת נוסח אשכנז... ומי שניגש שם לש"ץ היה אחד שמתפלל נוסח ספרד... וכשהגיעו לסוף התפילה הוא החליט על דעת עצמו להגיד לדוד ה' אורי וישעי!! מי שידע: נוסח אשכנז אומרים לדוד ה' במעריב ולא במנחה... וכאן זה הרי נוסח אשכנז... והוא בכל זאת התעקש בכוונה לומר במנחה לדוד ה' אורי וישעי ואח"כ הוא עוד עשה קדיש... **אזה אזה... אין לך מושג מה שהלך שם... איזה צעקות... התנפלויות... אדוני: פה זה אשכנז!! אל תשנה... מנהג המקום... הוצפה שכזו... זה כמעט נגמר במכות...**

עכשיו בינינו: במקרה הספציפי הזה אני היכרתי את הנפשות הפועלות... ואני אומר לך שהם צדקו בצעקות שלהם... כי הכרתי את הבן אדם וידעתי שהוא עשה את זה בכוונה... הוא ידע שזה יקפיץ אותם והוא רק רצה לבדוק לאיזה טונים זה יגיע... וממילא הוא הזמין את זה וקיבל את זה ביושר... ההתפרצות עליו היתה די במקום... **ואני כעת שואל אותך:** ההתפרצות שהציבור התפרץ עליו... האם זה נחשב בכלל **שנאת חנם** או לא? (על השנאה אני לא שואל... ברור שהייתה שם שנאה מכובדת... השאלה שלי האם השנאה הזו הייתה בכלל שנאת חנם או לא?) **לכאורה לא!!!** כי מתי זה שנאת חנם? **כשזה בחינם!! סתם!!** אבל כאן זה הרי לא היה חנם... סו"ס הוא באמת לא היה בסדר... ממילא ההתפרצות עליו לא הייתה לחינם... **אז... מה אתה אומר??**

אז זהו שכין!!! אני טוען בתוקף שזה כן היה שנאת חנם... למרות שהם צדקו בצעקות שלהם... למרות שלא לחינם הם כעסו עליו... עדיין זה בכלל שנאת חנם!!! **ואתה יודע למה??** כעת תקשיב טוב למשפט הבא: **שנאת חנם לא צריכה להיות חניני ת!!!**
מספיק שהיא לא שווה את המחיר... לא שווה-- זה חנינם!!!

המחמאות שמהדלת האחורית...

לכל פרשה בתורה יש את הערכים התורניים שלה... פרשת משפטים זה נזיקין... כי תצא זה נשים... פרשת קורח זה זרעים... ויקרא צו- קדשים... פרשת שמות עד בשלח זה אמונה והשגחה פרטית... וכן הלאה...

והנה אנחנו בפרשת בלק!!! מה הערך התורני שנלמד בפרשת בלק?? מה הסוגיה הנלמדת בפרשת בלק??

התשובה היא: פרשת בלק זה מסכת יהודי!!!

פרשת בלק מתחילתה ועד סופה עוסקת בסוגיה המהותית שעומדת ברומו של עולם שאנחנו כמעט ולא מודעים לקיומה... סוגיה שנקראת יהודי!! בלעם רוצה לקלל את העם היהודי... הוא מחפש לתפוס אותם בקלקלתם... והרבש"ע לא נותן לו!! סכניס לו חכה לתוך הפה ומכריח אותו לשבח אותם ולברך אותם... לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל...

רק לשבר את האוזן: עיר וקדיש ר' אהרן מבעלזא זיע"א... מה היה המעלה הכי גדולה שלו?? שהוא היה יהודי!!! כמובן שזה נשמע מגוחך... ר' אהרן מבעלזא קדוש ה'... כל כולו דבקות וקדושה וטהרה ופרישות וכל השיעור קומה שלו... אחרי הכל... אחרי כל המעלות הנשגבות שלו... בסופו של דבר יש מעלה אחת שעולה על הכל... הוא היה יהודי!!! מה הראיה שזו המעלה הכי גדולה שלו?? תאר לעצמך שר' אהרן מבעלזא היה קדוש וטהור אבל הוא לא היה יהודי... זה היה שווה משהו?? כלום!!! יהודי זה חלק אלוך ממעלה!! זה משהו שפועל בשמיים... אחרי שזה פועל... כעת אפשר לשדרג את המכונה הזו לעילא ולעילא... אבל אם זה לא עובד... אז מה זה משנה אם זה מכונת משחק שעולה 5 שקל לבין מכונת על שלט משוכללת או מכונת גדולה שיש בלונג פארק... שניהם לא עובדים!! שניהם לא לוקחים אותך לשום מקום!! יהודי זה מרכבה לשכינה הקדושה... זו מכונת אמיתית שיכולה להוביל את הנהגת ה'... עכשיו: כמה המכונת הזו שווה? האם היא טאראנטע או לימוזינה?? זה כבר ההבדל בין ר' אהרן מבעלזא לבין ריקנין שבך... אבל בלעם בלעם... שתדע לך: שגם ריקנין שבך הם אמנם טרנטע... אבל לפניך!!! הוא יהודי ואתה לא יהודי!!!

רק השאלה הנשאלת: למה בלעם הוא זה שצריך לגלות לנו את הסוד הזה?? למה צריך שהוא ירצה לקלל ותכלס יצאו לו ברכות ושבחים מהפה??

התשובה היא פשוטה: אמא שלי ע"ה לימדה אותי שמחמאות ישירות לא מדברות אליה... (כי סו"ס לפי הספר אמורים להחמיא... וברור שמרן שלי"א בחן את הילדים והתפעל מידיעתם... מה תרצה שיהיה כתוב בעיתון?? שהוא היה מוזנע מהבורות שלהם?) אבל כשהמחמאה מגיעה מהדלת האחורית... כאן זה אמיתי!!! כשאתה עומד מאחורי הדלת ואתה שומע שנים שמסיחים לפי תומם... הוי... איזה בן אדם טוב הוא... זו מחמאה!!! כשבלעם מחמיא זה מהדלת האחורית... אבל זה לא רק זה!! זה יותר מזה... כשיהודי עומד מול הרבש"ע... כאן צריך להיות צדיק... הקב"ה תובע מאיתנו להתקדם... מתי הקב"ה מולה את חיבתו אלינו?? שמגיע איזה בן אדם זר ורשע ומנסה לגנות אותנו... כאן הקב"ה מתפרץ עליו בזעם... אתה תדבר על הילדים שלי... יתכן שהקב"ה בעצמו ככה ידבר אלינו!!! אבל זה מגיע בתור חינוך... ואילו כשבלעם מגיע ואומר אותו דבר ממקום של גנות... כאן הקב"ה אומר לו באמת מה הוא חושב עלינו... כי ה' דיבר טוב על ישראל...

מילה אחת מלב אל לב לידידי הצעיר שלא מסתדר עם ההורים...

בפרשת השבוע אנחנו פוגשים את המושג וייתייב מלאך ה' בדרך לשטן---לו!!! היה פה שטן!! בדרך כלל שטן זה דבר לא טוב... אנחנו חוששים ממעשה שטן... השטן בדרך כלל מנסה להפריע ולטרפד את כל התכניות שלנו... **אז זהו** שצריך לדעת שלפעמים השטן הזה הוא מלאך של רחמים... שהוא אמנם מתייבב כשטן... אבל שטן-לו!!!

"מלאך של רחמים היה, והיה רוצה למנעו מלחטא, שלא יחטא ויאבד" (לשון רש"י)... צריך לזכור: שלא תמיד מעשה שטן זה דבר שלילי!! לפעמים זה מלאך של רחמים... שטן-לו!! הוא בסה"כ מנסה למנוע ממך לעשות את טעות חיך שהולך לעלות לך ביוקר...

פעם התייעץ איתי בחור האם לעשות רישיון... הסברתי לו כמה שזה לא כדאי... והוא לא הבין... ניסיתי עוד קצת להסביר והוא התעקש... טוב... כעת הגיע השלב שהוא התחיל לחשוש שאני אפריע לו... שאני אתקע לו מקלות בגלגלים ואני אלשין לראש ישיבה וכו'...

אמרתי לו: תרגע... אני לא אפריע לך... צר לי!!! כמה שאני אוהב אותך ומרחם עליך... עדיין אני בן אדם... **אני לא מלאך!!** אם הייתי מלאך של רחמים הייתי יוצא לשטן לך... הייתי באמת יוצא נגדך כמו שטן ותוקע לך מקלות בגלגלים כדי למנוע ממך בכל דרך לעשות את הטעות הזו... אבל בשביל זה צריך רחמים של מלאך... ואני לא מלאך... הרחמים שלי מוגבלים וממילא אני לא מספיק מרחם עליך בשביל להתאמץ כ"כ למעןך... אני לא עד כדי כך אוהב אותך לעשות לך טוב גם אם תקלל אותי... **אבל תדע לך!!! אמרתי לו:**

תדע לך שההורים שלך הם כן מלאכים!!! ההורים שלך האלו שהספקת לספר לי בחצי שעה האחרונה איזה שטן הם בשבילך... תדע לך שהם מרחמים עליך אבל לא סתם... **הם מלאכים של רחמים!!!** כ"כ אכפת להם ממך... הם מרחמים עליך בכזו עוצמה שהם מוכנים שאתה תסתכל עליהם כמו שטן העיקר להציל אותך מלהסתבך בכל מיני בעיות...

מה אעשה שאני לא עד כדי כך אוהב אותך... ולכן אני פה האיש הנחמד... אני האיש הטוב שהולך איתך באותו ראש... וההורים שלך הם ה-ויתייב מלאך ה' בדרך לשטן-לו!!!

(ואל תאמין לי... עזוב... אני סתם מבלבל את השכל... אני לא מבין מהחיים שלי... אני סתם אומר... אני רק מבקש ממך בקשה אחת: תגזור קופון זה ותשמור אותו בכיס... תפתח את השורות האלו בעוד שנתיים שלוש ותגיד לי אם צדקתי או לא... עשינו עסק??) אני לא מבקש שתאהב את השטן!!! אני לא מצפה ממך שתנשק את כפות רגלי ההורים שלך בו בזמן שאתה מרגיש שהם לא הולכים איתך באותו ראש... זכותך... גם אני בגיל שלך סימנתי את ההורים שלי כמ... ע"ל... אז עכשיו תורן!!! אז אני לא מגיע אליך בטענות... **אבל!!! דבר אחד אני כן מצפה ממך**

שתבין:

הרי אותי אתה כן אוהב!!! אדון אז נדברו הוא אלאכפאק... ואני שואל אותך: מי יותר אוהב אותך?? אדון אז נדברו או ההורים שלך?? מי שילם את החובות האחרונים שלך? ההורים או אז נדברו?? מי סופג את ההתפרצויות שלך? אני או ההורים?? מי מממן אותך מיום שנולדת עד היום? אני או ההורים שלך?? אז תגיד לי: מי יותר אוהב אותך?? אני או ההורים?? **את זה אני כן מצפה ממך שתבין!!!** שלכה"פ תבין שאני לא אוהב אותך יותר מהם... שוב: האם ההורים שלך אוהבים אותך?? לא!! ממש לא!! אבל מה שבטוח: כל מישהו אחר בעולם שאוהב אותך... הוא לא מגרד את קצה האהבה שיש להורים שלך אליך...

ואת זה אתה מוכרח להבין!!! כי אתה לא מטומטם!! אתה יודע טוב מאוד שאני לא מוכן להשקיע עליך שקל... וההורים שלך... אוהו... כמה עברו איתך... כמה הוציאו עליך... הם ודאי אוהבים אותך יותר ממני! ואם בכל זאת... אחרי כל האהבה שלהם... אם אני הוא האיש הטוב והם השטן... אז אני חושב שמתעורר פה איזה חשד קל... ש... שאולי... אולי אולי יש לך עסק מול מלאך של רחמים שמתייבב בדרך לשטן---לו!!! אז שוב: כפי שכבר הקדמתי... אני מבין אותך שאתה כעת מתעצבן עליהם כמו בלעם שכועס על המלאך של רחמים הזה... סו"ס הוא כעת נראה שטן... **אבל לפחות תהיה מוכן וערוך לקראת ההפתעה הגדולה!!!** שיום אחד בהי"ל לפתע... יגל ה' את עיני בלעם וירא את מלאך ה' ניצב בדרך!! יום אחד בהי"ל נפתחים העיניים ואתה קולט שההורים האלו... השטן הזה... זה בסה"כ היו מלאך של רחמים... והיום הזה יגיע... שלא תגיד שלא אמרתי...

נו... אבל תכלס... מה אני רוצה כעת מהחיים שלך?? הרי אתה עכשיו רוכב על האתון כמו בלעם... דוהר קדימה... אל תגידו לי מה לעשות... אל תלחצו אותי לקיר... אל תנסו להטות אותי מהדרך שבה אני רוצה ללכת... תנו לי לחיות... דיי... תרדו לי מהחיים...

אז שוב!!! זכותך!!! בשלב מסוים מלאך הרחמים זר לפינה... הוא מרים ידיים... אין לו רשות יותר מידי למנוע מהאדם לילך בדרך שהוא רוצה לילך... **אני רוצה לבשר לך שיום אחד אתה תנצח!!** ההורים שלך יום אחד יכנעו ויתנו לך לעשות מה שאתה רוצה... הייד... קרע שטן... הצלחתי להתפטר מהשטן... זהו... יותר לא מציקים לי... לא מפריעים לי...

אבל תקופה מאוד קצרה לאחמ"כ אתה תמצא את עצמך בוכה איפה שאף אחד לא רואה... וגם אז לא נורא... אבא ואמא ימשיכו לאהוב אותך ולקבל אותך בזרועות פתוחות... ואז אתה תבין שהם היו מלאכי רחמים... ואז נוכל לסגור את הפרשה...

אבל תעשה טובה... רק אל תהיה כמו הגבבר של הפרשה... נאום הגבר שתום העין... בלעם היה גבר אמיתי... אם אני החלטתי משהו אני הולך עד הסוף... גם אם כעת מגלה שעשיתי את טעות חיי... נשארתי חיגר וסומא ומוכה וחבל ומבוזה... אבל אני לא חוזר ביי!! זה גבבר נוסח נאום הגבר- בלעם... אוי לאותו גבר... לפחות כזה אל תהיה!!! ברגע שאתה מזהה שההורים צדקו... תעמוד כמו גבר ותגיד להם: אתם המלאכי רחמים שלי!!!

ולסיום: כמה מילים בכנות: אני מציע לך לפתוח ראש גדול... גם אם כעת מאוד קשה לך לקבל את הדעה של ההורים והחלטת לעשות הפוך מהם... לכה"פ תדע בשכל שהם האנשים הכי טובים שלך!!! מותר להפריד רשויות... נכון... אני לא עומד בזה... אני כעת לא מסוגל לשמוע בקולם... אבל לכן מה?? לכן אני צריך להיות עקום ולחשוב שהם רוצים את רעתי? לא!! הם המלאכי רחמים שלי!!! ואני פה בבעיה... אני כעת לא עומד בזה...

לפחות תכיר בחולשה!!! כן... אני מצפה ממך פה למשהו שאני לא השכלתי לעשות אותו... אני הייתי ראש בקיר... אם אני מבין אחרת... מוכרח להיות שההורים טועים בגדול ורוצים את רעתי... אבל לך מותר להיות קצת יותר אינטלגנט!! ולקרא מפה... אבא ואמא: אני יודע שאתם רוצים את טובתי... ואני גם מבין בשכל שאתם צודקים... מה אני אעשה שכעת אני סתום העין... אני מתפלל לה' שכמה שיותר מהר יגל ה' את עיני ואני גם אבין את זה ברגש... אבל כעת אני לכה"פ מבין בשכל שאתם עומדים בדרך לשטן---לו!!!

אז יש בזה כמה תשובות טכניות פשוטות... אבל אני אתחיל דווקא עם התשובה האישית שלי... שמסתמא אתה הכי פחות תתחבר אליה...

מה אעשה שאני ציוני!!! אני הציוני המקורי מהסוג של ר' אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל... אני אוהב את **ארץ ישראל**... אני מחובר בכל נימי נפשי למצוות התלויות בארץ... וממילא הראש שלי עובד בצורה אחרת!!!

האדמה אמנם שייכת לחקלאי.. אבל ארץ ישראל **היא שלי!!!**

אם החקלאי לא יושבת את האדמה שלו... זה בעיה שלו... הוא מחלל שבת... אבל מה יהיה עם **ארץ ישראל שלי**... ארץ ישראל היא לא אדמה פרטית שלי... ארץ ישראל זה עניין שלי!! **שאני אגלה לך סוד:** אתה יודע למה סבתא שלי נולדה בהונגריה?? אתה יודע למה דוד שלי ר' מיכאל דוב בער וויסמנדאל היה גר בצכסלובקיה?? **אתה יודע למה?** כי אלטער אלטער זיידע שלנו היה גר כאן בארץ ישראל והוא לא שמר שמיטה!!! ומשה רבינו הזהיר אותו באלף אזהרות בפרשת בהר שאם הוא לא ישמור שמיטה יבואו עליו כל הקללות שבפרשת בחוקותי... והוא כנראה לא שמע... ומה שקרה "והארץ תעזב מהם ותרץ את שבתותיה בהשמה מהם והם ירצו את עוונם" (לא שמים לב... אבל פרשת הקללות לא מתחילה בבחוקותי, אלא בבהר... הפרשה מתחילה בשמיטה ומסיימת בעונש על שמיטה)

והנה... עכשיו... לא יודע איך זה קרה... אבל יום אחד נולדתי... ומצאתי את עצמי בארץ ישראל... לא יודע מי עשה את זה ואיך זה התגלגל אבל אני כעת כאן!! וכעת לקראת שנת התשפ"ב **קיים סיכוי שרוב אדמות ארץ ישראל ישתבו בשנת השמיטה!!!** אתה שומע? עם קצת מאמץ מצידנו יש סיכוי שרוב אדמות **ארץ ישראל! לא מדינת ישראל!!! ארץ ישראל**... רוב האדמות הולכות לשבות בשנת השמיטה... לי ולך הקטנים יש את האפשרות לגרום שיקרה הדבר המבהיל הזה!!! **אז תגיד לי:** מעניין אותי החקלאי?? הוא נושא פה?? האדמה במקרה הטוב מוחכרת לו... **אני מדבר איתך כאן על ארץ ישראל שלי!!!** רבותי: קצת ציונות אמיתית...

שתבינו: כל ההסלמה בדרום בחודש שעבר... הכל התחיל מימין קיצוני שמרוב אהבתם לא"י הם רוצים לגאול בתים וקרקעות... וההשקפה שלנו נגד זה כי זה התגרות באומות ובנקודה הזו אנחנו אנטי ציונים... אנחנו לא עולים בחומה... **אבל אני לא מדבר על זה...** אני ציוני נוסח סאטמאר... אני רוצה לגאול קרקעות בארץ ישראל לא בגישה לאומנית!! אלא מתוך כמיהה שבקרקות האלו יתנהגו לפי צרון התורה...

חסידי קהילת קודש סאטמאר... זכיתי והילד שלי לומד בחידר על טהרת קודש שממומן על ידכם... אתם ב"ה גואלים מוסדות אחד אחרי השני כדי שיתנהגו על טהרת הקודש ולא ע"י עוקרי הדת... **אז הנה! יש לנו כעת משימה מאוד נקודתית!** יש כך וכך קרקעות בארץ ישראל שהציונים במשך מאה חמישים שנה דאגו שלא ישמרו שם שמיטה...

אמיתי... אה... אתה לא גיבור...? אתה לא מסוגל להשבית את השדה?? אז כל טוב!!! הפסדת!!! לא קבלת את התואר גיבור כח...

טען לי אותו אחד: לא מקובל עלי שאנחנו ניגש חקלאי... נעטוף אותו בצמר גפן... נתרום לו כסף... נעזור לו לשמור שמיטה... והוא עוד יקבל את התואר גיבור כח... למה לי לא עוזרים?? גם לי קשה... גם אני צריך המון המון גבורה בשביל לשמור על עצמי... למה מרן ר' חיים קנייבסקי לא מבקש ממני ברכה... למה רק הוא מקבל כותרות??

אתה יודע מה עניתי לו?? הנה... עניתי בעצמך את התשובה... לפני רגע שאלת אותי למה הרבש"ע לא מציץ מהעננים וקורץ לך... אז הנה!!! עניתי את התשובה! **תחליט! אתה גיבור או לא גיבור???** אתה רוצה שעל כל התגברות הרבש"ע יעטוף אותך בצמר גפן ויחמיא ויגיד לך שכל העולם עומד עליך... לא אדוני! תחליט: אתה רוצה להיות גיבור או לא?? אתה רוצה להיות חייל נאמן של הקב"ה... או שאתה כל הזמן מחכה לקופלימנטים?? **אדוני: גבורי כח זה גיבור כח!!!**

קום כמו חיל אמיתי!!! וקדימה... תסתער מול החזית... תלחם עבורנו...

אין הכי נמי... מה שנכון נכון... אותם חקלאים הם לא בהכרח אנשים גיבורים!! ובשביל זה אנחנו פה... מקום הניחו לנו להתגדר בו בשביל להזרים להם כוחות ולעשות אותם גיבורים... אז במקום להתעצבן ולא לפרגן להם... אדרבה... **קח קרדיט** ותבין שנדרש להיות גיבור אמיתי!!!

ממך נדרש להתגבר איפה שאף אחד לא רואה... אף אחד לא ירכיב אותך על הכתפיים... אף אחד לא יעשה עליך כתבות מעריצות בעיתון... אף אחד לא יגייס כסף בשביל לעזור לך להתגבר... אתה נמצא לבד לבד בשדה הקרב... נלחם לבד!! נאבק לבד!!! מתגבר לבד למענו יתברך...

וכמובן!!!!!! כמובן שאח"כ אתה שואל אותי: מי אמר שאני חשוב בעיני הקב"ה?? מי אמר? אולי לא... **אז הנה!! כעת יש לך מדגם...** קח את כל הערצה שיש לנו לחקלאים **ויש לנו!!!** מגיע להם הערצה!! אחרי הכל יש פה הרבה גבורה!!! וכעת דון מינה ומינה... תנסה להשוות את הגבורה שלהם לעומתך... ברור שנדרש ממך גבורה פי מאה!!

אבל תבין שאת הגבורה שלך אי אפשר להנציח בעיתון... וגם מרן ר' חיים קנייבסקי לא יבקש ממך ברכה... אבל הרבש"ע בכבודו ובעצמו מפקיד בידיים של צדיק יסוד... את כל הברכה והשפע של העולם...

גיבור הכח" שמעולם לא קיבל כותרות בעיתון...

בימים אלו אנחנו פוגשים ומצדיעים לשני סוגים של "גיבורי כח"!!!

יש מצד אחד את הגיבורי כח החדשים שנכנסים כעת לזירה... הלא הם החקלאים שאוטוטו צריכים להשבית את שדותיהם במשך שנה שלימה (שאיך לנו מושג באיזה ניסיון קשה מדובר... רק לשבר את האוזן... אם היו אומרים לי כעת להיגמל מהכוס קפה שלי למשך שנה שלימה היה לי נננורא קשה... אז זה... טיפ טיפ... טיפה יותר... וזה כמובן רק מההיבט המקובע הזה... יש לזה עוד כמה השלכות ודו"ק)

אבל!!! במקביל... יש לנו את הגיבורי כח הותיקים... את הצבא קבע... את החיילים למודי הקרב עם עיטורי גבורה שלחלקם יש גם צלקות גבורה על מאבקי איתנים שלא תמיד צלחו... הלא הם המתמודדים מידי יום ביומו בענייני קדושה... אמנם לכולנו יש התמודדויות בזה... אבל יש חייל ויש חייל... ויש כאלו שהניסיונות שלהם יותר משמעותיים... כן... זה בדיוק כמו שמיטה... לכולנו יהיה שנת שמיטה... ובכל זאת יש חקלאי ויש חרדי קלאסי שצריך להיזהר בהפסד או סחורה בפירות שביעית...

והאמת שלא זכרתי את הגמ' בקידושין שמקשרת בין שני הגיבורי כח האלו... כן... הגמ' בקידושין אומרת שגיבורי כח עושי דברו הולך על שני אנשים... או על שומרי שמיטה או על רווק (והיום גם אברך) הדר בעיר ואינו חוטא... אני שכחתי את הגמ' הזו. אבל אתה יודע מי הזכיר לי את זה?

התקשר אלי חבר לקבל כח בהתמודדויות בענייני קדושה... שנינו כבר הרבה זמן מתחזקים אחד מהשני... וכעת הגיע תורו לקבל ממני כח...

התחלתי להזכיר לי את המאמרי חז"ל עד כמה הוא חשוב בשמים... ומה שכתוב בזה"ק שמי שעומד בניסיונות בקדושה הקב"ה מוסר בידיים שלנו את כל הברכות... ואז הוא טען לי את הטענה שכ"כ מוכרת לי באופן אישי: אם באמת באמת ההתגברות שלי כ"כ חשובה בשמים... אז אנה ה'... למה ה' לא מציץ עלי מהעננים ושולח לי איזה קריצת עין... שהרבש"ע יגיד מילה... שיגיד שהוא מרוצה ממני...

כן... זה קשה... אתה מתמודד... וזה קשה... ואין פה אף אחד שיטפח לך על השכם כי אף אחד לא יודע... ורק הרבש"ע יודע... אז נו... רבש"ע... תגיד לי מילה... אבל ש... ש... שקט!!! לא רק שאין פידבק... ההרגשה היא דפוקה... סו"ס ניסיונות בקדושה זה בוצ... זה רפשו... ואפס פידבק...

ואז תוך כדי השיחה!!! בשלב מסוים העברנו נושא... ואז... לא יודע איך הגענו לזה... הוא התחיל לדבר איתי על "קרן השביעית"... הוא אומר לי: לא יודע!! קרן השביעית זה משהו שמעצבן אותי... אני לא מבין למה אני צריך לעזור לחקלאי לשמור שמיטה!!! שיחליט: אתה רוצה להיות גיבור כח? אז בבקשה... תשבית את השדה שלך כמו גיבור

יודע מה עובר עליך כשאתה יודע שיש לך פה אפשרות גלישה ואתה מתגבר. איזה חזית היתה לך כעת פה!! את זה אף אחד לא יודע... סליחה... בעצם כולם יודעים... ו. ולא יודעים כלום.

וממילא אתה הגיבור האמיתי!!! ומי כמון יודע עד כמה שזה לא סתם מחמאה... אני לא טופח לך על השכם ואומר לך: איזה גבבר אתה... יש פה באמת באמת צורך בהמון המון גבורה!!! אז אין ברירה... קח את הקרדיט!!! אתה מוכרח לטפוח לעצמך על השכם... ידינו כבולות... ---

אמר לי פעם בחור אחד בתסכול: אני פושע ורשע... ולמה??? הרי אם מישהו היה נותן לי מאה שקל ואומר לי: זה בשביל שתשמור על העיניים בשעה הקרובה... הייתי שומר... נכון?? זאת אומרת: שאם לא שמרתי על העיניים... זה אומר שהיראת שמים שלי לא שווה מאה שקל?? לא כך??

אמרתי לו: אני מבין את הטענה אבל יש לך טעות!!! אתה טוען שאם הייתי נותן לך מאה שקל היית שומר על העיניים... **ואני שואל אותך למה??** בגלל שאתה רוצה להרויח מאה שקל?? בגלל שאתה לא רוצה להפסיד מאה שקל?? **לא!!! אם תתבונן היטב**

היטב... לא זו הסיבה!! הסיבה היא: שאם הייתי מבטיח לך מאה שקל על שמירת עיניים... היית קולט שהשמירת עיניים שלך **שווה!!! שווה מאה שקל!!** וזה מה שהיה נותן לך כח... לא הנגן שהיית קונה במאה שקל האלו... לא זה מה שהיה מדבר אליך... (זה אולי מדבר אליך בשעות של ישיבת בין הזמנים) אבל בשמירת העיניים... עיקר הקושי נובע מחוסר הערכה והכרה בהתגברות שלי... ברגע שאני רק אעמיד אותך מול עשרים שקל ואתה תפנים שתנודות העפעפיים שלך שוות עשרים שקל... אתה תקבל כח לשמור על העיניים... **אם ככה...**

אמרתי לאותו אחד: אתה טוען שהיראת שמים שלך לא שווה מאה שקל... הראיה: שאם היו נותנים לך מאה שקל היית מתגבר... אז זהו שלא!!! יש לך טעות באבחון... הנקודה פה היא אחרת: תראה באיזה שפל של דימוי עצמי רוחני אתה נמצא... הרי אם הייתי נותן לך עשרים שקל על שמירת עיניים היית שומר... נו... ואם אתה לא שומר... סימן שאתה עד כדי כך לא מחשיב את ההתגברות שלך... שאתה לא שם על זה אפילו עשרים שקל... **וזו הבעיה שלך!!!** מול נקודת התורפה הזו אתה צריך לעבוד!! להתחיל להעריך את העמידה בניסיונות שלך!!! תתחיל להפנים שאתה גיבור כח הרבה יותר מהחלקאים שאנחנו מחבקים אותם בימים אלו... כן... צריך לדעת שכמה שהניסיונות כיום קשים יותר בסופו של דבר עיקר הקושי הוא: **הנוער בסיכון שבנו!!!** אני לא קולט כמה אני מעניין את אבא שבשמים... אתה לא קולט כמה אכפת לרבש"ע אם אתה מתגבר למענו או שלא... ועיקר היצר הרע פה "ויזנב"!!! לעשות ממך זנב... לתת לך תחושה שהתגברות שלך לא שווה עשרים שקל... אם רק תשנה את התפיסה ותפתח זה"ק ותראה מה כתוב על זה... אתה תהיה גיבור כח!!! אז הנה... לשנה הקרובה יש לך גיבורי כח בכותרות מול העיניים... תעמוד מולם ותזכור שלמעשה אתה הגיבור כח האמיתי כאן... רק מה נעשה שאתה עדיין בחזית... עדיין לא חזרת משדה הקרב...

כסף... ואני לא מכיר אחד שהלך להיות חקלאי!! יש לי חבר שפתח חנות סלולר... יש אחד שעובד במחשבים... יש קבלן... יש מתווך... וכן הלאה וכן הלאה... כל האנשים האלו זה אנשים שרצו לעשות כסף... למה אני לא מכיר אחחד שהלך להיות חקלאי?? הרי הם מרויחים מליונים?? למה כמעט כל החקלאים זה... זה בנים של חקלאים?? התשובה ברורה: חקלאי לא מרויח הרבה כסף!!! הוא כן צריך לגלגל הרבה כסף!! יש הוצאות אדירות וצריך לדאוג שהכנסות יהיו טיפה יותר... וזה בדיוק הסיפור הבעייתי כאן!!! שברגע שמגיע שנת השמיטה נפער פער מלחיץ בין ההכנסות להוצאות... שכמובן... לי יש בטחון גמור שציויתי את ברכתי וכו'... אבל זה טוב רק לשדה שלי!!! לא לשדה שלוו!! (בטחון בה' זה רק לשימוש אישי... אין לי רשות לבטוח בה' שיתן כסף לעני... וגם לא שייסדר את החקלאי בשמיטה...)

עד כאן חקלאים... אגב: אני לא חקלאי!!! אני לא עושה מזה כסף...

מה כן??? חלק מהאדמות כן שייכים לי... אני עדיין לא יודע איזה אדמה... כשהמשיח יגיע יתברר לי... אנא ה'... רחם עלי... תגלגל איכשהו שהשדה אחוזה של נחלת הבית אב שלי תשבות בשנת השמיטה...

ואנחנו כעת רוצים לגאול את האדמות האלו... **עם קצת מאמץ אנחנו גואלים את השדה אחוזה של סבא שלך!!!** כן... לכל יהודי יש שדה אחוזה בארץ ישראל... ושדה אחוזה למי שיוזע זה דברים העומדים ברומו של עולם...

וככל הנראה השדה אחוזה של סבא שלך נעבדת בשנת השמיטה... ואנחנו יכולים בלי הרבה מאמץ לגרום שהארץ ישראל שלנו תהיה מושבת בשנת השמיטה שזה מקרב את הגאולה!!! (אל תשכח שלא

אומרים תיקון חצות בשנת שמיטה... שמיטה זה גאולה בפועל...)

אם ככה... אז מי רואה פה את החקלאי... הוא בכלל לא הנושא... אני לא עוסק עכשיו בקירוב... **אני חושב על הארץ ישראל האהובה שלי...**

זו התשובה שלי... זו הסיבה שאני תרמתי לקרן השביעית... אבל לאלו שלא מתחברים לארץ ישראל... (אלו שכבר לוטשים עיניים לשדה תעופה לברוח ביולי אוגוסט לנופש ב... לא יודע איפה) לכם יש הסברים הרבה יותר פשוטים...

לחקלאים יש קושי מאוד מאוד גדול לשמור שמיטה!!! זה לא כמו פעם שלכל אחד היה שדה משלו... מדובר כאן במערכת חכירה ועובדים זרים שאי אפשר לעצור את זה פתאום **ומדובר בהפסדי עתק!!!** שאם היה כזה ניסיון ליהודי עובד ה' נשגב הוא היה עומד בזה... (גם לא בטוח... כי לצערנו בדיני ממונות יש כל מיני הפתעות לא נעימות) אבל כשמדובר ביהודי פשוט כמוני וכמוך (ואולי קצת פחות) ובבת אחת נוחת עליו ניסיון בסדר גודל של הפסדים של מיליונים... **זה ניסיון שלא מותאם לממדים שלנו!** והיות ואנחנו יכולים לעזור לו... ע"י השתתפות של כמה שקלים בחודש למשך שנה וחצי אנחנו יכולים קצת לאזן את עוצמת הניסיון... שתהיה קצת יותר מותאמת לרמה שלו... **אז יש עניין לעזור לו כי זה משהו שאפשר!!! אפשר לעזור באמצעות כסף!!!** אם הייתי יכול באמצעות כסף לתת כח לחבר שלי בהתמודדות שלו בקדושה הייתי מתרים אותך בשבילו ולא לחקלאי... דא עקא!! שניסיונות בקדושה זה לא שייך לכסף!!! זה שייך לחדר יחוד של קוב"ה עם המתמודד... כסף לא יעזור כאן... לא תצליח לשחד את הרבש"ע בכסף... הוא רוצה אותו בגודל טבעי!!! בשמחתם לא יתערב זה... הייתי מאוד שמח לתת לו כמה שקלים כדי שיהיה לי חלק וזכות בעמידה בניסיונות של חבר שלי בקדושה... **אבל אין!!!**

בשמחתם לא יתערב זה... יהיו לך לבדך ואין לזרים איתך. אבל כאן?? כאן בשמיטה אני כן יכול לדחוף את עצמי... כאן יש חקלאים שצועקים גיוואלד... אין לנו את כוחות הנפש להיות גיבורי כח... ואני יכול לתת להם את הכח!! **זה לא בחינם!!! אני לא פראיירער.** ברגע שאני נותן להם כח להיות גיבורי כח... אז יש פה שותפות גמורה וחלוטה שאני בעצמי נהיה גיבור כח!!! זה תקף הלכתית לא פחות ממכירת חמץ...

וכאן במאמר המוסגר: ישנה איזושהי שמועה שחקלאים הם מיליונרים... **אני לא יודע על מה אתה מדבר.** אני מכיר הרבה אנשים שרצו לעשות

אבל בכל זאת!!! בכל זאת רק הרבש"ע יודע מה עובר עליך. רק הוא יתברך יודע עד כמה אצלך השמירה הבסיסית ביותר עולה לך בדם וביזע... רק הרבש"ע

המרפסת שעל החומה... המשקיפה להר צופים...

ברוכים הבאים לבית משפחת צופיה... כן... הרבה עולי רגלים מכירים את המשפחה שלנו... אנחנו מתגוררים בירושלים... אבל לא סתם!!! הבית שלנו ממוקם באזור איסטרטגי... אנחנו גרים צמוד לחומת ירושלים!!! אמנם המחיר הוא שאנחנו יחסית רחוקים מבית המקדש ביחס לבתים אחרים... אבל סוף סוף אנחנו הברוכים הבאים של כל עולי הרגלים... אז דבר ראשון: בזכות זה יש לנו זכות לפתוח מרפסת!!! בירושלים אין שום מרפסת... אסור לפתוח מרפסת מפני אוהל הטומאה... אבל לנו יש מרפסת שפתוחה מעל החומה החוצה... בזה אין שום בעיה... ובאמת בזכות המיקום היחודי שלנו יש לנו כל מיני תפקידים מיוחדים ואהובים... אנחנו משמשים הרבה פעמים בתפקיד: "קול צופיך נשאו קול..." הנה!! לדוגמה: בתקופה הזו יש כל כמה ימים תהלוכות מרהיבות עין של מביאי הביכורים שעולים לירושלים... וברגע שהם מתחילים להתקרב לירושלים יש משלחת מיוחדת מירושלים שיוצאים לקראתם לקבל את פניהם... (תלי לפי חשיבות האנשים מביאי הביכורים... אם זה קבוצה מכובדת או גדולה במיוחד אז יוצאים לפניהם אפילו הגזברים והפחות וכו'...)

עכ"פ לפני שבוע ימים נקש אצלנו בבלת לא פחות ולא יותר אחד מ'ז' האמרכלים של בית המקדש!!! אוה... איזה אורח חשוב... אבל הייתה לו בקשה צנועה... אנחנו פה בעמדת היכון... אנחנו יודעים שמחר אמורים להגיע לכאן משלחת של ביכורי יין מקדש נפתלי שזה מרחק רב... ואנחנו רוצים לקבל את פניהם בצורה מכובדת... ואנחנו לא יודעים בדיוק מתי הם מגיעים... האם אתם יכולים לתת לי התרעה קצרה מראש??

בטח... בשמחה... אם האמרכל בכבודו ובעצמו מבקש צריך לעשות לו שירות מיוחד... יענקי התארגן בזריזות ויצא לשער העיר שמתחת הבית שלנו... וחיכה לאיזה טרמפ... ותוך כמה דקות היה שם יהודי שבדיוק יצא מירושלים שמח וטוב לב... (אתמול הוא הקריב קרבן תודה ונשאר בלילה מדין לינה ועכשיו הוא יצא...) יענקי ביקש אם הוא יכול להצטרף איתו לכמה ק"מ ספורים... ואחרי חצי שעה נסיעה בכרכרה הגענו להר הסמוך הנקרא צופים... שם יענקי ביקש לרדת... ו... ורץ מהר למשפחת אבן בוהן... זו משפחה שאנחנו איתם בקשר עין!!! אנחנו רואים אותם מהמרפסת שלנו והם רואים אותנו... ומאיך יש להם תצפית להר שממול- דהיינו להר רמה... (ושם גם להם יש קשר עין עם משפחה אחרת שגם להם יש תצפית להר שממול וכן הלאה) יענקי מידי פעם מבקר אצלם ומתאם את המשימות הנדרשות... והוא סיכם איתם שברגע שהם רואים תנועה של עולי רגלים מכיוון רמה... מיד לסמן לנו ואנחנו נזעיק את האמרכל והגזברים לצאת לקראת מביאי הביכורים...

יענקי חזר מהשליחות... כעת שוב הוא בא לעמוד על אם הדרך לחפש טרמפ חזר לירושלים... והנה... את מי הוא רואה?? את היהודי הנחמד שלקח אותי מירושלים... מה קרה?? למה לא המשכנת?? למה אתה נראה עצוב?? אל תשאל... כשירדת מהכרכרה פה בהר צופים... פתאום נדלקה לי נורה אדומה... פתחתי את המזוודה ומצאתי שם כזית בשר תודה ששכחתי לשרוף אותו בירושלים... (תכננתי לשמור אותו למישהו שרצה לאכול ובסוף הוא לא הגיע) וקיי"ל: מי שיצא מירושלים וזכר שיש בידו בשר קודש, אם עבר צופים שורפו במקומו... כבר לא מטריחים אותו לחזור כי זה מידי רחוק... אבל אם לא עבר צופים חזר ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה... בקיצור: אני צריך לשוב על עקבותי ולחזור ולשרוף ועכשיו ללכת לבקש עצים מעצי המערכה... לא נעים... יענקי עודד אותנו... אל תדאג... זה בסדר... אני אחזור איתך לירושלים ותבא אלינו הבייתה... אני אדאג לך לעצים... לא תצטרך לבקש עצים מהמערכה... אותו יהודי חזר עם יענקי... יענקי ארגן לו כמה עצים שנשארו מכהן אחד שהתארח אצלנו בדיוק אתמול וגם הוא שרף את הנותר של החזה ושוק שהוא לא הצליח לסיים ונשאר לו עצים... אותו יהודי מאוד שמח... זו הרגשה לא נעימה לקחת עצים מהמערכה... (נכון שלב ב"ד מתנה עליהם ולכן זה לא מעילה... סוף זה שירות שנותנים לאורחים שמגיעים לירושלים ומאיפה יש להם אפשרות להשיג עצים... אבל סוף סוף זה ממון הלשכה... והנה חסכנו לו את זה...) אדא לא נתנה לאותו יהודי לצאת עד שלא ילך למקווה לטבול לטהרת מעש... ופינקה אותו בטלס עשיר של מעשר שני וכוס יין משובח של כרם רבעי.

והנה... למחרת בבוקר... כל כמה דקות אנחנו מסתכלים לעבר שכננו מהר הצופים... והנה לפתע... מישהו שם מניף בסודרין... מוליך ומביא מעלה ומוריד... מהר מהר ללכת לאמרכל... תוק תוק... הגיע לנו מידע שעולי הרגלים נמצאים כעת ברמה!!! מרחק של שעה וחצי משערי ירושלים... תוך עשרים דקות אנחנו רואים משלחת מכובדת ביותר יוצאת מירושלים... יענקי מהר קרא לחברים... עוד מעט התהלוכה מגיעה... המרפסת שלנו כבר מלאה בילדים... זכות קדימה לאורחים כסובן... והנה!!! אנחנו כבר שומעים את הקול הענוג של החליל... וכבר מרחוק אנחנו רואים נחשול אדם מתקרב... עוד מעט כל האומנים מירושלים יסגרו את החנויות ויקומו לקראת מביאי הביכורים... יום אחד אנחנו יושבים פה במרפסת ולפתע אנחנו רואים מחזה יוצא דופן... עדר עענעק של עגלים הולך ומתקרב לשערי ירושלים... משהו שלא נגמר... מה קרה פה?? מישהו פה התבלבל וחושב שירושלים זה שדה מקנה של רועי בקר...? ואתה יודע מה מתברר?? שזה המעשר בהמה של רבי אלעזר בן עזריה!!! כן... רב"ע היה כזה עשיר מופלג שתירסר אלפי עגלי הווה מעשר מעדריה כל שנה מחדש!!! אוה... ברוך המשלם שכן טוב ליריאינו... תראה מה שזה... 12,000 עגלים מצייפים היום את ירושלים במעשר בהמה!!! (מה תגיד על שאול המלך שמסמתי שנתמנה פרנס על הציבור כתוב ויפקדו בטלמים מאתיים אלף... אם ככה המעשר בהמה שלו היה 20,000 אבל כנראה זה יצא פחות כי סוף הוא היה צריך להפריש גם בכור להכן... לעומת רב"ע שכמדומני היה כהן) אתה יודע מה המשמעות?? שהיום ומחר יש לנו ארוחת צהרים בשרית... כל תושבי ירושלים הולכים להתחלק בבשר הזה... לכה"פ שאשר אחד... קדימה... כל הילדים למקווה... היום אנחנו צריכים לאכול על טהרת קודש... כמובן שמרוב שאנחנו כבר רגילים לראות את המחזות... אנחנו יכולים לזהות מרחוק כל אחד מאיפה הוא מגיע ובשביל מה הוא מגיע לירושלים... כשאנחנו רואים יהודי שמגיע עם עגלה מלאה בפירות אנחנו יודעים שהוא מגיע כאן מהאזור... כי בדרך כלל מי שמביא פירות מעשר שני לירושלים הוא מחלל אותם על מעות... רק חכמים תקנו שמהלך יום אחד מירושלים לכל צד צריכים להעלות את הפירות עצמם כדי לעטר שוקי ירושלים בפירות... (ואתה מבין לבד שיעניק מיד שועט במדרגות ושואל אם אפשר לקחת פרי אחד... שהרי מעשר שני לא ניתן למכירה אלא אלא נותנים זה לזה כטובה... אז למה לא לבקש... בדרך כלל אנשים נותנים בשמחה...) אבל אנחנו נאלץ לעצור כאן... כי ביום ראשון הקרוב קרה דבר שלא יאומן!!! אתה יודע מה לא יאומן?? לא האמינו כל מלכי ארץ כל יושבי תבל כי יבא צר ואויב בשערי ירושלים... כן... לא האמינו... הזאת העיר אשר יאמרו כלילת יופי משוש כל הארץ... אבל היד אכן נשתלחה במקדש ועל זה יש לנו את שבעה עשר בתמוז ואת שלושת השבועות שאחריו שבהם חומת הר ציון הורידו כנחל דמעה, אל תתני פוגת לך אל תדום בת עיניך... קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נוכח פני ה'... שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות... ובימינו לא רעב ללחם ולא צמא למים... עטופים ברעב פנימי וצמאון צחיחים לתוכן ולפנימיות לשמוע דבר ה'... שאי אליו כפיך על כל אותם צעירים שמחפשים את עצמם... ויתקיים בנו במהרה מקרא שכתוב: "והיה אחרי כן, אשפוך את רוחי על כל בשר, ונבאו בניכם ובנותיכם, וזקיכם חלומות יחלומון, בחורכים חזיונות יראו... ובירושלים תהיה פליטה ובשרידים אשר ה' קורא"

ושוב מגיעים ימי בין המיצרים:

ושוב מגיעים ימי בין המיצרים... בפעם האלף תשע מאות חמישים ו... שוב מתאבלים על חורבן בית המקדש... שוב מסתבכים האם מותר וואקלי ועל איזה סיום אפשר לאכול בשר... שוב אוכלים את הלב שאנחנו לא מספיק מרגישים את החורבן... ושוב מחכים שזה יעבור ונוכל להתחיל את החגיגה של בין הזמנים... מה שנכון נכון...

האמת היא: שכמה שדווקא בשנה האחרונה התחלתי להבין את עצמי יותר מכל שנה אחרת... הרי רק לפני חודשים ספורים היינו עמוק עמוק בתוך הקורונה... נו... ועכשיו מישהו מדבר על זה?? מישהו מתעסק עם זה?? זהו... חורנו לשגרה ואנחנו עסוקים באלף ואחד דברים אחרים... זאת אומרת: החיים חזקים מהכל!! לא משנה מה היה וכמה שזה היה נורא... בסופו של דבר מתרגלים לכל דבר... חוזרים מאוד מהר לשגרה וממשיכים את החיים הלאה... אם ככה... אז לכאורה

אותו דבר בייחס לחורבן בית המקדש... כמה שהחורבן היה איום ונורא... סוף זה קרה לפני כן וכך זמן... ומאז מירוף החיים ממשוך... אז כמו שכבר לא חושבים על הקורונה ביום יום וכמו שסבתא שלי לא חשבה על השואה ביום יום... אז למה שאני אחשוב פתאום על ביהמ"ק שנחרב פעם פעם??

התשובה היא פשוטה:

יש הבדל תהומי בין חסר חיצוני לחסר פנימי!!

אם יום אחד בהיר הגיעה איזה קורונה מסין... ובגלל זה הייתי צריך ללכת עם מסיכה... ברגע שהקורונה עזבה והמסיכה ירדה לי מהפרצוף אין שום סיבה שאני אוכר בקורונה פתאום באמצע החיים... כי הקורונה עצמה היא בעיה חיצונית... המסכה פתרון חיצוני... ממילא אין סיבה שאווכר את זה סתם כך חצי שנה לאחמ"כ... אבל!!! ל"ע אלמנה ששייכלה את בעלה בקורונה... היא פוגשת את הקורונה בוקר צהרים וערב... כי בעלה זה לא איזה קורונה שהגיעה מסין וחזרה לשם בחזרה... בעלה היה כל החיים שלה!!! תפס את כל המציאות שלה וברגע שהוא נפטר... החסר זועק כל הזמן... (גודר פריצות ישראל יגידו פריצות עמו ישראל ברחמים...)

על אותו משקל: כל קושי וכל אסון אפשר יום אחד לשכוח!! אבל כשזה משהו מבפנים... כשהחלל זועק מכל פינה אי אפשר לשכוח... ואסור לשכוח!! כי השכחה פה היא לא חיובית אלא התרגלות שככה זה החיים!! וזה לא ככה!!! צריך ליכור שבית המקדש נחרב ולו בשביל לדעת שאם חסר לנו כמה חלקים בפזל... הם מחכים לנו שם... כשהייתי בחור אלטער היו לי כל מיני קשיים... ומטבע הדברים תליתי את כל הבעיות שלי בזה שאני לא נשוי... ואמנם בחלק גדולתי כי ובחלק לא... אבל ברמה העקרונית בודאי שצדקתי!! כי הרי בן אדם שלא נשוי הוא חצי בן אדם... ממילא כל בעיה הכי קטנה שמתעוררת ההיגיון אומר שזה שייך ל"חצי ש"ס השני" שאני לא יודע...

או זהו!!! שאם אנחנו רואים כל מיני דברים לא מתוקנים בעולם... צריך לדעת ש-עד אבא אל מקדשי קל

אבינה!!! החלקי פזל שהחסרים לנו מחכים לנו שם... ולנו לא נותר אלא להרים עיניים מצפות ולהתחנן: כי מחכים אנחנו לך מתי תמולך בציון... כלומר ככה: אל תצפה מעצמך שתתחיל לדמיין את בית המקדש וזה יגרום לך להתעורר להצטרע בצער השכינה... עזוב... זה גדול עלינו... תסתכל ימינה ושמאלה... תראה את הנתונים היבשים שמי כמוך מכיר אותך... יש דברים שלא מסתדרים לך?? אתה פוגש הסתרת פנים... או הנה!!! פרטים בבית המקדש... הנתונים שאנחנו פוגשים בחיים שלנו הם מספיק מעוררים אותנו להבין שמישהו פה חסר... ומשהו פה מתבשל ורוחש מתחת לפני השטח... ופרטים נוספים בבית המקדש השלישי שייבנה במהרה אמן.

שנאת חינום לא צריכה בהכרח להיות חנימית!!

המשך: אני חוזר על המשפט מעמוד 1 בגיליון זה... **שנאת חינום לא צריכה להיות חנימית!!**
מספיק שהיא לא שווה את המחיר... לא שווה-- זה חינום!!

הבנת מה אמרתי במשפט הזה? ? אני אסביר:

אנחנו בטוחים שנאת חינום זה... זה פשוטו כמשמעו לחינום... סוסתם שנהא בלי סיבה... אבל לא!! זה לא נכון!! שנאת חינום זה לא בהכרח שזה סתם לחינום... רק מה? ? **מספיק שזה לא שווה את המחיר!!** יש כלל בכלכלה: כל דבר שלא ריווחי... אוטומטית הוא חינום!! **שנאת**: אני מכיר שני אנשים שלוקחים אנשים ברכב שלהם בחינם!! יש יהודי בעל חסד אמיתי שלוקח אנשים ברכב שלו בחינם... **זה חינום מסוג אחד!! אבל יש חינום מסוג אחר...** מדובר בנהג מונית שדווקא לוקח כסף אבל בסוף חודש יוצא שההכנסות שלו לא מכסות את ההוצאות... יוצא שגם הוא עובד בחינם... כלומר: זה שהוא לוקח כסף... זה לא סתירה שהוא עדיין **עובד לחינם**... הבנת? ? על אותו משקל: שנאת חינום זה לא בהכרח שהיא סתם שנהא ללא סיבה... סו"ס אנחנו לא טפשים... כשאנחנו רבים אחד עם השני כמעט תמיד יש סיבה... ובדרך כלל היא גם מוצדקת... אבל עדיין... אם זה לא שווה את המחיר... אם ככה... **אז השנהא היא ל--חינם!!**

הנה לך... חינור הזה שהבאתי לפני רגע... **אני שואל אותך:** הצעקות האם להגיד 'לדוד ה' אורי וישעי' במנחה או להגיד במעריב? האם זה נושא כ"כ מהותי שהוא שווה הצעות והלבנת פנים בבית מדרש עד כמעט הרמת יד? ? זה שווה או לא שווה? ? תענה לי...

ברור שלא!! אם זה לא שווה... אז הנה לך שנהא ל--חינם!!

הם צודקים? ? כן!! מגיע לו צעקות? ? כן!! אבל הם זה שווה? ? לא!!

לא מספיק שההכנסות כיסו את ההוצאות!! אני צריך שזה יהיה שווה... ואם הצעקות האלו לא שוות בנזק המלך... אם הרבש"ע מוותר על הלדוד ה' אורי וישעי שלכם אם הוא כרוך בצעקות בבית הכנסת... אז מה זה עוזר לי שהצדק איתך... תכל"ס... באת כאן לבית הכנסת כדי לעשות נחת רוח לרבש"ע וזה לא צלח!! הפסדת בתוצאה הסופית!!

(ואגב: ישנם אנשים שהמורים טינה אחד לשני על סיבות מאוד מוצדקות... יש להם ויכוח על חצי מיליון שקל... אבל כל מי שנוגע בדבר יודע שהויכוח הזה לחינם... כי המריבה הזו גובה מחיר גרשי וסביבתי הרבה יותר יקר מחצי מיליון שקל... ממילא זה שנתא לחינם... שנהא שלא שווה את המחיר שלה... הרי לך שנאת חינום)

אז הנה!! את הנקודה הזו אנחנו מתקשים לקלוט!!

אנחנו מתקשים להבין שנאת חינום לא שייך למי שצודק או לא...

רוצה הוכחה פשוטה שזה אחת הנקודות שאנחנו לא קולטים? ?

תלך למישהו שמחרחר ריב ומעורר שנאת חינום בקהילה... לך ותנסה לדבר על לבו... תשאל אותו: למה? ? למה אתה מעורר שנאת חינום... הרי על זה נחרב ביהמ"ק וכו' וכו'... **אתה יודע מה הוא יענה לך? ?** הוא יתעצבן ויגיד לך: מה... מה אמרת... ש-אני? ? אני עושה שנאת חינום? ? מה פתאום!! **אני לגמרי צודק והוא! הוא הטועה...** הוא עושה את השנאת חינום... ואז כמובן הוא ישב ויסביר לך כמה שהשני טועה בגדול והוא צודק!! (ואני מסכים איתו!! אני בעד... אני לא חולק עליו...)

שמת לב מה הוא יענה לך? הוא יסביר לך למה השנהא שלו **מוצדקת!!** עד כמה השני לא בסדר וממילא השנהא שלי היא לא שנאת חינום!!!

אז זהו שלא!! צדיק שלי: מתי תבין שנאת חינום אין הכוונה שאתה לא צודק... הפירוש של חינום זה-- שזה לא שווה את המחיר...

אם אני מגיע לך בטענה שאתה מעורר שנאת חינום... אל תענה לי שאתה צודק... זה לא מעניין אותי שאתה צודק!! אני במקרה גם חושב שאתה צודק!! רק מה? ? אני צריך שתוכיח לי שהשנהא שלך שווה את המחיר והיא לא לחינם!! שתוכיח לי שהנושא שעליו אתה מקדש מלחמה הוא כ"כ מהותי וכ"כ נוגע ביסודות היהדות ששווה להכפיש ולהלבין פנים ולגייס ולסכן את כל המידות רעות שלנו על זה... אני לבנתיים פוגש רק את ההוצאות האסטרונומיות של מחיר השנהא... לעת עתה אני לא רואה שההכנסות מכסות את ההוצאות... כל זמן שאתה לא מראה לי שהשנהא שלך שווה את המחיר... אז היא לא שווה... ומקובלנו ש-- **מה שלא שווה -- שנאת חינום!! הרי לך שנאת חינום!!** כל שנהא שלא שווה את המחיר היקר שלה... הרי לך שנאת חינום!!!

---**בפתח הגיליון הצגתי שתי שאלות סקרנות:** שאלה ראשונה: מה היה החבית הנפץ שסביבה התלקח השנאת חינום בדור החורבן? ? על איזה בנין הם רבו? ? על איזה בית כנסת... על איזה ירושה? ? למה חז"ל מתעלמים בצורה בוטה ולא מגלים לנו סביב מה ניטשה המחלוקת...

התשובה היא: התשובה היא: שזה לא רלוונטי!! אם השאלה היתה מי צודק... כאן חז"ל היו מגישים בפנינו את ההשקפה הצרופה, שהיה ויכוח, וריב"ז צודק ואבא סיקרא לא!! אז זהו!! שהנושא פה לא היה מי צודק... היתה פה בעיקר שאלה של שער יציג... שווה או לא שווה... שווה לריב על זה או לא שווה... שני הצדדים צדק!! לכל אחד היו טענות מוצדקות אבל זה לא היה שווה את השנאה... השנאה לא היתה שווה... הרי לך שנאת חינום... שנהא לחינם!!

בעה"ב להתנפל עליו בחמת זעם ולזרוק אותו מכל המדרגות? ? איזה מכונית תופת בר קמצא פוצץ שהצדיק את ההתפרצות עליו עד כדי כך שרובן לא ראו צורך למחות? ? אז זהו!! שהשבוע נפל לא האסימון... השבוע ניסיתי לדמיין מה כבר יכול להיות שבר קמצא עשה... ונפל לי איזה כיוון... אבל רקע קצר:

תאר לעצמך: אנחנו עומדים כעת במירון ב"ג בעומר... עוד שעה יהיה פה מעמד ההדלקה של אחד מגדולי הצדיקים... ומי שמכיר והשתתף במעמדות ההדלקה במירון... כבר שעה לפני כן העוילים מתחיל להגיע... יש כבר ניגוני התעוררות ולבנתיים שופכים שמן... ואז שרים 'ויהי נועם' והעסק מתחיל להתחמם... ועוד אנשים מגיעים ונהיה צפוף וצפוף... ואז שרים "לעשות רצונך אלוקי חפצתי" והעניינים נעצמות בדקות... ואז נהיה אש. והרגע הגדול הולך ומתקרב... ועומדים על קצות האצבעות וכעת שרים ד' בבות... כל רגע נופך האוירה הולכת ומתחשמלת... ואז מוכרים את זכות ההדלקה... מישהו קנה בחמישים אלף שקל... והנה הצדיק מתקרב למקום ההדלקה... ואפשר למשש את ההתרגשות באויר

ואז... לפתע פתאום!! אל תשאל מה קרה... בעיצומם של הרגעים הכי מרטיטים... שניה לפני ההדלקה... הגיע איזה חצוף מחוצץ ובחיוך קוננסי שפך נפט ואציתו והופה!! הדליק... הדליק את המשואה...

זהו... זה דולק... בקיצור: הן אדם גנב את ההדלקה...

תגיד לי: מה היית עושה לו? ? יותר נכון: מה העויילים היה עושה לו? ?

אני אומר לך בכנות: הייתי גומממר אותו מכות... הוא היה יוצא משם עם שברים בגולגולת... **וזה מגיע לו ביושר!!** כזה חצוף וטיפש!! ציבור שלם עומד פה ומחכה... מכרו את זה בחמישים אלף שקל... כולם מחכים... והגויילים הזה מגיע ומדליק... כל בוקס שנתנו לו מגיע לו בתזמון מלא... **ואני עכשיו שואל אותך:** האם המכות והשנאה והתיעוב והדחיה שכולנו מרגישים כלפיו... האם זה נקרא שנאת חינום? ?

לכאורה מה פתאום... וכי כועסים עליו לחינם? ? הטיפש הזה הזמין את זה... הוא עשה דבר מאוד הכי טפשי ומכוער שמצדק את הכעס כלפיו...

אבל התפלאל לשמוע שכן!! זה שנאת חינום... אתה יודע למה? ?

כי שוב אותו חשבון: קח את כל העניין הנשגב של ההדלקה במירון על כל ההשפעות הנשגבות והשמן והדבקות והתמורות ואולי האנשים שהיו פה... תעמיד אותם מול מכות רצח שנותנים ליהודי טיפש אמנם אבל יהודי... **תגיד לי: מה עומד במשקל מול מה? ?** ברור שכל ההדלקה על כל החיזוק וההשפעות שלה... סו"ס זה לא מצוה מדאורייתא ולא מדרבנן... **זה בנוסם!!** זה מנהג חשוב וקדוש... אבל עדיין הוא בנוסם... אם ככה הוא לא שווה ערך ליהודי שיתפנה לבית חולים עם שברים בצלעות!! **תבין:** מילא אם היו מכריזים ברמקול באלף אזהרות שאף אחד לא יעזי להוציא את האייפון הלא מסונן שלו במעמד ההדלקה... ואותו אחד היה מוציא והיו מתנפלים עליו ונותנים לו מכות... נו... זה אמנם לא בסדר (כי אני דרכנו באלמות) אבל לכה"פ זה שווה משהו!! יש פה ביטוי שאנחנו לא ניתן יד לפושעים ונהג כלפם באפס סובלנות!! זו שנהא שלכה"פ שווה את המחיר!!

העבירה מסר שנוגע בציפור נפשנו... אבל מי ידליק את המדורה... זה או זה... נו... זה כ"כ מהותי? ? מעצבן? ? **כן...** מהותי? ? **לא!!** לא שווה את מחיר השנהא!! במילים אחרות: ברגע שיהודי קיבל פה יהודי... כל ההדלקה הזו נהייתה לא שווה עכ"פ מבחינתו של האבא של אותו יהודי שכעת נסע איתו לבי"ח!! באנו לכאן כדי "לעשות רצונך אלוקי חפצתי" והתברר שהמעמד הזה לא היה לרצון לפני ה'... באנו לכאן בשביל "ויהי נועם מעשי ידינו" "וכעת הקב"ה ממש לא שבע רצון ממעשי ידינו "להתפאר..." אם ככה... היות ובסוף יצא שכל ההדלקה הזו לא היתה שווה... אם זה לא היה שווה... יצא לחינם הרבצנו לו... אם לחינם כעסנו עליו... אז יש פה **שנאה ל-חינום!!**

כעת שיש לב: אנחנו צודקים? ? **כן!!** מגיע לו מכות? ? **בטח!!** אבל זה היה שווה? ? **לא!!** אם ככה יצאנו בידיים ריקות... **אז זהו!! לא תאמין...** שהאיש הזה מהמדורה היה לא פחות ולא יותר בר קמצא...

אני כמובן לא יודע באמת מה בר קמצא באמת עשה... **אבל זה היה משהו בסגנון הזה...** בר קמצא עשה משהו מאוד מאוד מכוער וממש בלתי נסבל ובלתי נסלח... הוא הצליח להוציא אותנו מהכלים... אבל במה? בנושאים שהם בנוסם בעבודת ה'!! מה שבטוח הוא לא הוציא אייפון... כי אם על זה היו זורקים אותו מכל המדרגות... על זה לא היה נחרב ביהמ"ק... (אדרבה בית ראשון נחרב על זה שלא זרקו את האנשים האלו מהמדרגות) רק מה? הוא עשה אמנם משהו לא בסדר... משהו שלא לגמרי מתאים למנהג רבתי... שאצלנו זה... זה עולה לנו בחיים... וכנראה שהוא ידע כמה שזה קריטי אצלנו (בדיוק כמו שליטאי יודע מה הסדרין אדם של החסיד וההיפך)... ובכל זאת הוא החליט לעשות בדווקא... (מי שמעניין אותו מנין לי זאת עיין בגמ' שם בגיטין את השני מעשים נוספים שמוביאים בנשימה אחת אשקא דריספך ותרנגולא ותרנגולא ותראה שזה היה הנושא ואכמ"ל)... ממילא כמה שהוא יעצבן וכמה שזה הגיע לו ביושר... **אז כבר לא של דבר ברגע שהקבאות על מנהגים ובנוסים הגיעו על חשבון הלבנת פנים... זה כבר לא שווה...** כן... יש מושג שנקרא: **זה כבר לא שווה ליו!!** מכיר את המושג הזה? ? לדוגמא: פעם הייתי צריך לנסוע דחוף דחוף לבני ברק... דווקא היה לי אוטובוס... אבל הוא מגיע באיחור חצי שעה... רק הייתי מגיע יותר מאוחר... אין ברירה... התקשרתי למונית... כן... אני מגיע... תוך **חצי שעה** אני אצלך... אמרתי לו: לא תודה!! עוד חצי שעה **זה כבר לא שווה ליו!!** כי בשביל להגיע מאוחר יש לי כבר אוטובוס... **זה כבר לא שווה ליו!!** אם תשים לב: אנחנו משתמשים מאוד הרבה עם המושג הזה ביום יום... מדובר בכל מיני דקדוקי עניו... שלפי החשבון שכך וכך משתלם לי... אבל זה על הגבול... כי אם זה נהיה טיפ טיפה יותר מסורבל או יקר או כרוך בהחלפת אוטובוס **זה כבר לא שווה ליו!!**

אז זהו!! לפני שמתחילים לריב על כל מיני עקרונות בעבודת ה'... צריך לבדוק טוב טוב... אולי זה... **זה כבר לא שווה ליו!!** ואם זה לא שווה לי... אז גם אני צודק לגמרי... הרי זה בכלל שנהא ל--חינם!!

זה לא סוד שכמעט מאה אחוז מהשנאת חינום שיש בינינו מתבססת על דברים לא מהותיים!! מוצדקים? ? **כן!!** הגיוניים? ? **כן!!** יש לנו טענות קשות אחד על השני? ? **כן!!** אבל מהותיים? ? לא!!

זה לא!! תסכים איתי שלא!! רוב השנאת חינום שלנו קשור איכשהו לאיזה -דוד ה' אורי וישעי... האם הגיע אותו במנחה או במעריב... **וזה מוכרח להיות ככה...** כי כשמדובר בנושאים באמת מהותיים... כאן בדרך כלל אין סיבה שהיה שנאת חינום... כי אז שני הצדדים דווקא מבינים אחד את השני... כי כשיש באמת פערים מהותיים ביניהם אז יש איזושהי הבנה למה אנחנו לא באותו קו... אז זהו!! שצריך ללמוד בכל ויכוח להפעיל שיקול ש-**זה כבר לא שווה ליו!!** את השיקול המוכר הזה שאנחנו עושים אותו מול כל מונית וכל מבצע של 3 ב-10... צריך לדעת שלשנאה יש מחיר... והמחיר שלה יקר. בשביל שזה יהיה שווה את המחיר צריך שזה יהיה נושא מהותי... ובדרך כלל זה לא שווה את המחיר...

מהיום תכניס לראש: שנאת חינום זה לא קשור לצודק ולא צודק!! זה קשור לחינם או לא חינום... אם זה שווה את המחיר טוב טוב... אם זה לא שווה את המחיר הנה לך שנהא ל--חינם!! (ואגב: זו הסיבה שרק לגבי שנהא יש מושג של שנאת חינום... אבל באהבה לא שייך אהבת חינום... זה לא קשור... ודו"ק)

וכמובן שיש!! יש מקרים מיוחדים שזה כן שווה את המחיר... לפעמים כן צריך לעזור קול זעקו ולהמחות ולהתנגד גם במחיר של "כי תראה חמור שונאך..." כן... ברור שיש גם כזה דבר!! אבל תנוח דעתך... לא במקרה שלי ושלך... ונסיים בתחינה הדדית מאחד לשני: למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך למען בית ה' אלוקינו אבקשה טוב לך...

מספורי המגיד

הוא סיפר לו על אותו נבל בנג'י שכל ייעודו בחיים הוא להרע לאחרים, מרגע שחיים שלום מנסה להתקרב הוא מניח קשיים על כל צעד קטן, לאחרונה הצליח לרתום את מפקד המחנה שהוא אדם קשה ושמוח להציק לחיים שלום, הם מנסים בכל מחיר למנוע כל פגישה עם אפרים זלמן וכעת אין דרך אך להעביר את ההצעה של השידוך דרכה רוצים הם להשיבו אליהם.

רב מיילאך היה מופתע מאד, הוא לא האמין שזה יהיה הכיוון, אבל האמין במו'צ' שטוהר פסיקתו אין על קד ערעור, אם הוא אוחז שק צריך להיות הכיוון צריכים להתאמץ להוציא זאת אל הפועל, השאלה הקשה אך מעבירים את ההצעה אליו לאחר שניתק מוגע בלי לתת תאריך בעתיד.

"רב משה יוסף תן לי לישון על הנושא, אולי כאדם מהצד שלא נמצא בלחץ יעלה בידי רעיון, אחרי הלימוד אשב עם עצמי ואחשוב על כל מי כיוונים". ענה לאחר זמן מה של מחשבה.

ברגע ששמע רב משה יוסף כי רב מיילאך נרתם למשימה נחה דעתו צלילות דעתו שבה אליו וכעבור מספר רגעים נכנס שוב לעניין, הפעם הבין את הקושיא לעומק, הוא הציע כמה כיוונים מחשבה ויחד ישבו על פירוק הקושיא עד שנחה דעת שניהם.

לאחר יומיים שב רב מיילאך עם רעיון:

במסגרת פרנסתי הכרתי יהודי מסורתי ששמו שמושי גלבוע, הוא אדם מאד מעניין, גובהו כגובה עוג מלך הבשן, מי מדבר על היקפו שבהתאם, גבורתו הפיזית היא פשוט לא לתיאור, יש אומרים בלשון גזמא שהוא יכול לשבור סלע במכה אחת, יש המכנים אותו "שמשון הגיבור-מהדורא בתרא" הוא שירת בצה"ל עד לפני שנה, הוא סיים שם בדרגה מכוונת למד, יש לו קשרים חזקים עם הצבא, הוא משמש כיום ספק מזון בגוש דן, תן לי את השם של המחנה הצבאי ובהזדמנות הראשונה הוא יעשה שם ביקור.

רב משה יוסף העביר את כל הפרטים שהיו ידועים לו על המקום בו נמצא חיים שלום. כעבור מספר ימים הגיע שמושי גלבוע לעשות ביקור במחנה, הוא עצר את החייל הראשון ושאלו על סגן חיים שלום פינקלשטיין, הלה נבהל למראה הענק ובהלה מלמל בחופזה שהוא לא מכיר את כל החיילים, זה מחנה ענק וקשה להכיר את כל השמות. כך היה עם החייל השני והשלישי, שמושי לא נואש יש לו כמה שעות לבלות במקום, הוא ישאל פה ושם בצורה עדינה בלי למשוך תשומת לב יתירה.

ואכן עשה זאת בחוכמה יתירה שלא יראה שיש לו עניין בחיים שלום, כדי לא לגרום לו צרות. הוא תחקר עוד מספר חיילים אך העלה חרס ביזו, רק לפני יציאתו פגש בחייל שהכיר את חיים שלום, הוא הסכים למסור לו הודעה שיש אדם שמחפש אותו בדחיפות ואם הוא יכול להיפגש עמו ליד אגף האפסנאות. החייל דאג להודיע לחיים שלום, אבל בו זמנית טרח ליידיע את בנג'י כי הגיע איזה "הר אדם" לחפש את חיים שלום.

"אתה בטוח שמחפשים אותו ולא סתם?" שאל בנג'י מוטרד, התיאור שנתן לו החייל נתן לו הבהירה לו כי זהו "שמושי גלבוע"-הר אדם, יצא לו לראותו פעם הוא התרשם שיכול לכתוש אותו ולעשות ממנו "נקטר פירות" מוצלח, לראע נכנס בו: פחד" רגש לא מוכר, שאולי לא כדאי להתעסק איתו.

מעניין מאד מה הקשר המחזיק שביניהם? אבל אם יש לו כזה פטרוץ, הסיפור קצת יותר מורכב, זה מעלה את רמת הסיכון! אבל בנג'י הוא ברנש ללא חת, הוא לא ירפה את ידיו מטורפו עד לסילוקו מהמחנה והלוואי מכל הצבא.

כשקיבל חיים שלום את ההודעה הפתאומית שיש איזה איש מן הנפילים שמחפש אותו, היה דרוך לדעת מיהו ומה מטרתו? מאז המכתב האחרון ששלח למשפחת היוזמן היה בטוח כי הקשר שלו נקטע לתקופה, הוא לא האמין שהם יעזו להיכנס למחנה לחפש אותו, מי אם כן מחפש אותו?

הוא יצא לאגף האפסנאות, הוא פגש באדם חילוני בעל ממדים כבירים שנשען על משאית הובלה, ביזו מולל חתיכת עץ, נהנה לראות את העץ נטחן באיטיות תחת כפות ידיו הכבירות, חיים שלום היה המום, מי זה האיש ומה לו עמו?

האיש רמז לו להיכנס לחדרון שהועמד לרשותו, הוא לחץ את ידו הענוגה של חיים שלום שנבלעה בכפו כאילו הייתה איזו כפית קטנה, חיים שלום באותו רגע שמח שלא לחץ את ידו, היא לא הייתה חוזרת אליו שלימה.

למרות עוצמתו וגבורתו התברר כי אותו שמושי הוא אדם נעים הליכות, לאחר כמה דקות שיחה נעלמו החשדות מלב חיים שלום, השיחה התנהלה ברוגע רב, שמושי בירר איתו את כל הפרטים לוודא שהוא פוגש את האדם הנכון, רק לאחר שלא היה ספק בדבר, העביר לו מכתב שכתב לו אפרים זלמן, הוא מפציר בו לצאת פעם אחת מן המחנה, יש לו להעביר לו מסר חשוב ביותר שבעבור שניהם הוא קריטי ביותר.

הנוסח הדרמטי ביותר הפתיע את חיים שלום, מעולם לא פנה אליו אפרים זלמן בצורה כה דרמטית, הוא מתחנן לפניו להיפגש עמו לכל הפחות פעם אחת. מה יכול לקרות אם יצא מהמחנה פעם אחת? מנוסח ההודעה נראה שזו לא פגישת געגועים אלא

מספורי המגיד

מעבר לך, הסקרנות ניצתה בתוכו והעלתה בתוכו את החשק הרב להיפגש למרות כל הסכנות, השאלה איך יצא, כאשר בנגי לא מפסיק מלעקוב אחריו?

"יש לי בעיה לוגיסטית לא פשוטה איך להיפגש איתו, אין לי דרך איך לצאת מן המחנה, זמני מאוד מוגבל והרכב שברשותי לא מורשה ליציאות שלא במסגרת הצבא" השיב בהתחמקות.

"אם זו כל הבעיה, הנח לי אני אסדר לך את הפגישה ברכבי, תן לי תאריך שנוח לך להיפגש, אני אעביר להם את הזמנים וכן נתאם את הפגישה" השיב שמשי שכבר ידע על קצה המזלג את הבעיות אותן עובר חיים שלום.

בנגי עקב מרחוק אחרי שמשי וחיים שלום, הוא ראה אותם נכנסים לחדר, לא הייתה לו דרך לשמוע על מה מדברים, אבל יכול היה לשער על מה הם דברו, מוחו החריף ציף נתונים, הקשר עם אפרים זלמן מניב פירות, הוא גייס את משפחתו ולמרות הפירוד כעת היא מעוניינת לעזור לחיים שלום לצאת מהמחנה.

הוא ידע מהטלגרף המהיר ששלח חיים שלום מפקיד הדואר (שהיה אחד מהחבורה) הלה תרגם לו את תוכן הטלגרף, הוא הבין שחיים שלום מרים ידיים, הוא מוג לב ואינו מסוגל להתעמת חזיתית עם הלחצים שהוא מפעיל כנגדו, מצד אחד זה שימח אותו שהצליח להראות לחיים שלום מי הוא הבעל הבית, אך גם זה לא טוב, הוא לא רוצה את חיים שלום במחנה, הוא עוד עלול יום אחד להגיע לשפיץ זה יאכל אותו.

הוא נקרע בין שני רצונות סותרים, לזרוק את חיים שלום מהצבא כטוראי, מאיך רוח הסדזים שלו דורש להותירו, כדי להשפיל אותו כל יום מחדש, לתת לו את ההרגשה שהוא אפס, זה נתן לו המון סיפוק בחיים הכעורים שלו.

דבר ראשון צריכים ליידע את מיסטר איקס (מאנשי המאפיה התל אביבית עמו היה מחובר) כי יש בתמונה עוד דמות במערכה, הוא נתן את הפרטים שיש לו על שמשי גלבוץ וביקש שיברר לו אם הוא אדם מסוכן ואיך צריכים להיערך כשהוא יהיה בתוך התמונה.

"מה אתה יודע עם מי אתה מתעסק? יש לך מושג מי זה שמשי גלבוץ? הוא יכול לעשות ממך "מנחה בלולה בשמן" רק מ"שנענדאלע" (מכה באחת האצבעות) אם הוא יתביית עליך אתה אבוד, אל תתעסק איתו בשום פנים ואופן.

"מיסטר איקס אתה מנסה להפחיד אותי? רגש הפחד זר לי אני חי מאתגרים מסוכנים, זה נותן לי את האדרנלין".

"אתה משוגע לחלוטין, בשביל מה אתה מרויח כסף רק כדי לאמלל אנשים?! מעולם לא פגשתי אדם מרושע כמוך, מילא כל עוד שהעסק לא התחיל להסתבך עוד הבנתי, בגלל שריחמתי עליך עשיתי לך מחיר לא מי יודע מה, אבל להילחם עם שמשי הגברתן זה סיפור אחר, אתה מבין, הוא אדם חזק מאד, אני לא יכול לקחת נגדו רק מקצוענים של ממש, המחיר משתנה לחלוטין, אתה תצטרך למשכן את הדירות של הילדים שלך בקצב הזה, תרד מן העץ הזה, כך יקל עליך ועלי.

בנגי נדהם מסגנון דיבורו הבוטח של מיסטר איקס, הוא לא אוהב שמדברים אליו כאל משוגע, הוא בעצמו לא ידע להסביר את האובססיה שהייתה לו נגד חיים שלום, הוא תיעב אותו בלי שיוכל בעצמו לתת הסבר על מה ולמה, גם יצר הסאדיזם פעפע בקרבו זה נתן לו המון אדרנלין והזרים דם לעורקיו.

הוא ביקש ממיסטר איקס לקחת את המשימה, ואת המפרעה הוא יתן לו בלי לתת הסבר מהיכן, בזמן האחרון למד לפרוץ לכל מיני מקומות, הוא עשה עבודה נקיה בלי להשאיר עקבות, משם הייתה לו הכנסה נאה ביותר בלי להפריש מעושר כספים.

מיסטר איקס הבין בעצמו שהפציינט שלו יש לו כנראה מקורות מימון נוספים שעליהם הוא אינו מדווח, הוא לא איש החוק אין לו צורך לדעת אם עסקיו חוקיים או לא, אם הוא ישלם לו טבין ותקילין למה שימנע אותו מהמשימה? אל לו להימנע מלקחת משימה נוספת שיכולה לתת לו מרווח נשימה לעבור את החודש ביתר קלות.

הוא הודיע לו שיצמיד לו שני עוקבים מקצועניים שעובדים אצלו כבר תקופה ארוכה מאד, הוא יכין עוד גיבוי נוסף במקרה חירום, עליו רק להודיע לו בקשר מתי שמשי נכנס לפעולה, את היתר הוא יעשה, האנשים שלו יודעים לעקוב בלי שירגישו שהם נצמדים כעלוקות לאובייקט שלהם.

הלב רועד לנסח מחדש את ההסכם:

מולי ישב בלשכה שלו לחוץ מאד עם התוכנית האחרונה שלו, הריכוז שלו נמוך לאחרונה, שבועיים עברו מאז ההבטחה שלו ללינור, לעשות הסכם מיוחד, אבל מהבטחה עד לקיום לוקח אצלו זמן רב, כל פעם שהוא מנסה לנסח הסכם, הידיים שלו רועדות, לפתע מתגלים אליו הוריו כאילו בהקיץ, הם מסתכלים עליו בפנים זועפות הוא שומע כאילו בקול את שאלתם: "איך אתה מעז אחרי כל ההתרעות שלנו להמשיך את הקשר עם אותה "אויסווארפ" (בריה שפלה מאד) על איזה בסיס תבנה את ביתך, עם מה תחוק את בניך ובנותיך? האם בשביל זה אתה מעמיד דור שיהיה תלוש לחלוטין מהמקורות? תדע לך שאם לא תתעשת בזמן תאבד לנצח, כל ימך תחיה כגוי גמור עם אשה כזו אין סיכוי לחזור בתשובה, אנו לא נמחל לך על כך שהבאת לנו צאצאים כמעט גויים, שהם מחללי שבת ואוכלי נבילות וטרופות"

פרשת בלק

אולם לבלעם היתה ראייה ניצחת שהקפדת ישראל שלא יהיו הפתחים מכוונים נובעת רק מצניעות: הראיה היא משבט יוסף, שלא שלטה בהם עין הרע, שהרי נמשלו לדגים כידוע (עייני ברכות כ. ועוד), וכאשר ראה שגם בשבטו של יוסף אין הפתחים מכוונים - מזה הוכיח שהקפדתם אינה נובעת מחשש עין הרע אלא בשל ענין הצניעות, ועל כן אמר: ראויים הם שתשרה שכונה עליהם!

ועדיין כל זה יהיה נכון רק אם כל שבט ושבט שוכן לעצמו, אז יש להוכיח מהקפדתם של בני שבט יוסף שלא יהיו פתחיהם מכוונים, אולם אם כל השבטים היו מעורבים זה בזה, שוב תחזור הקושיה: מנין ידע בלעם שמקפידים הם על צניעות, והלא יתכן שחוששים הם מעין הרע, ומיוסף גם-כן אין ראייה, כי יתכן שההקפדה של בני יוסף היתה משום שמי שהתגורר מולם - שלא היה משבט יוסף, וממילא לא היתה בו תכונת הדגים שלא שולטת בהם עין הרע - הוא שהקפיד שלא יכניס בו שכנו עין הרע (שהרי בני יוסף לא שלטה בהם עין הרע, אבל להכניס באחרים עין הרע ודאי יכלו)?

משום כך היה צורך להקדים ולומר שבלעם ראה שכל שבט ושבט שוכן לעצמו ואין מעורבים בשבט אחר, ומאחר שלמרות זאת מקפידים בני יוסף שלא יהיו פתחיהם מכוונים - ודאי שכוונתם משום צניעות ולא משום חשש עין הרע, ולכן אמר: ראויים הם שתשרה שכונה עליהם!
זו הסיבה שדרשה זו נדרשה בפסוק זה ולא בפסוק "מה טובו".

(כמוצא שלל רב)

ודברי פי חכם חן!

"וַיַּחַד אֶף בְּלָק אֶל בְּלָעָם... לִקְבֵי אֵיבֵי קְרֵאתֶיהָ וְהִנֵּה בְרַכְתָּ בְּרַךְ זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים... וַיֹּאמֶר בְּלָעָם אֶל בְּלָק... אִם יִתֵּן לִי בְּלָק מְלֵא בֵיתוֹ פְּסָף וְזָהָב לֹא אוֹכֵל לְעֵבֶר אֶת פִּי ה' " (כד, י-ג).

צריכים להתבונן, מדוע זעם כל-כך בלק על בלעם ומה היתה סיבת חרון האף הגדול הזה, הרי בלעם, מיד בבואו אל בלק, אמר בראשית דבריו: "הנה באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה, הדבר אשר ישים אלוקים בפי אותו אדבר" (כב, לה), הרי שבלעם הקדים והודיע לבלק שאין באפשרותו לומר דבר נגד רצון ה', ומדוע איפוא יצא נגדו בלק בחמת זעם על שקיים ציווי ה' ובירך את ישראל.

את הדברים ביאר הגאון בעל 'בית הלוי' זצ"ל בדרך משל: אם יאמר אדם לחבירו, הנני נותן לך עשרים וחמשה רובלים ולך הכה את רב העיר על לחיו, ישיב לה: "לא אוכל לעשות הדבר הזה". ואם יאמר אדם לאיש אחר: הנני נותן לך עשרים וחמשה רובלים, לך ותרים את חומת העיר, ישיב לה: "לא אוכל לעשות הדבר הזה". והנה, הגם ששניהם השיבו תשובה זהה, בוודאי יש הבדל מהותי ביניהם. הראשון "יכול" להכות את רב העיר על לחיו, אלא ששכלו ורוחו האנושית מונעים בעדו מלעשות מעשה כה שפל ולכן הוא משיב "לא אוכל". ברם השני, באמת אינו מסוגל להרים את החומה.

ויש נפקא-מינה ביניהם: אם יגדיל המבקש את שכר המעשה ויבטיח לראשון עשרת אלפים רובלים ובלבד שיכה את רב העיר על לחיו, יתכן שיסכים לעשות זאת, ואם פיקח הוא, יבטיח לרב העיר אלף רובלים, כדי שהלה יסכים לכך... ברם לשני, אף אם יבטיחו מיליון רובלים, אין הוא מסוגל לבצע את הבקשה, כיון שזהו מעל לכוחותיו.

כאשר הודיע בלעם לבלק שאין ביכולתו לקלל את ישראל נגד רצון ה', חשב בלק שכוונת בלעם לומר, שאין רצונו לעשות דבר נגד רצון הקב"ה, בגלל טוהר רוחו. אך בלק אשר הכיר את מידותיו הרעות של בלעם סבר כי אם יוסיף לו כסף וזהב, יכול להטות את לבו לאשר יחפוץ. אך כאשר ראה בלק פעם אחר פעם כי בלעם עומד בדעתו ואינו מקלל את ישראל, חרה בו אפו ואמר לו בועם, מה זאת עשית "לקוב אויבי קראתיך והנה ברכת בריך".

על כך השיב לו בלעם: טעית בהבנתך. סבור היית כי באמת אוכל לקלל את ישראל ורק רוחי העדינה תמנע אותי לעבור על רצון ה', ובשל כך חשבת כי הכסף יטה את רצוני. אין הדבר כן, האמת היא שאף "אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב - לא אוכל" - אין לי כל אפשרות, "לעבור את פי ה' ". כדברי חז"ל בסנהדרין (קה): שנתן הקב"ה "חכה" בפי בלעם אשר מנעה ממנו את האפשרות לקלל.

(בית יצחק)

"וַיֵּרָא בְּלָק בֶּן צִפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי וַיִּגַּר מוֹאֵב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד פִּי רַב הוּא וַיִּקְץ מוֹאֵב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל... וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל בְּלָעָם" (כב, ב-ה).

כמה דקדוקים יש לדקדק בפסוקים אלו: א. "וירא בלק... ויגר מואב" - לכאורה היה צריך להיות שבלק ראה ובלק פחד!
ב. מדוע התורה לא ציינה כבר בתחילה ש'בלק בן ציפור מלך למואב בעת ההיא'?

ג. מאחר וכל המואבים והמדיינים פחדו מבני ישראל, מדוע נאמר "וישלח מלאכים אל בלעם", מדוע רק בלק שלח?

וביאר המהר"ל דיסקין צוק"ל, את כל הפסוקים הללו באופן נפלא: "וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי" - ולבד מזאת ראה בלק ש"ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא" - שכל עמו מפחדים מבני ישראל, וכן ראה בלק ש"ויקץ מואב מפני בני ישראל". ועוד ראה בלק ש"ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה", ועל דברים אלו שאמרו מואב אל זקני מדין, הוסיפו ואמרו: "ובלק בן ציפור מלך למואב בעת ההיא" - כלומר: לא די בכך שבני ישראל יבואו וילחכו את סביבותינו, אלא גם יש לנו מלך חלש ופחדן - בלק!

כשראה בלק את כל זאת - שעמו מפחדים מבני ישראל ושהם אומרים שמלכם מלך חלש הוא, מיד "וישלח מלאכים אל בלעם" להראות לעמו שאיננו חדל-מעש, אלא שהוא יודע להילחם בבני ישראל בכח שבפה...

(מתוקים מדבש)

"וַיִּשְׂא בְלָעָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו וְתַהֵי עֲלָיו רוּחַ אֱ-לֹקִים" (כד, ב).

מפרש רש"י: "שוכן לשבטיו" - ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין, ראה שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה, שלא יציץ לתוך אוהל חבירו. ותהי עליו רוח אלוקים - עלה בליבו שלא יקללם.

לכאורה מה שכתב רש"י "ראה שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה", אין מקומו כאן אלא על הפסוק "מה טובו אהליך יעקב"?

לאמיתו של דבר, לא על רש"י יש להקשות זאת, אלא על הגמרא (בבא בתרא סג), שם דרש רבי יוחנן דרשה זו על הפסוק שלפנינו - ולמה לא דרש זאת על הפסוק "מה טובו אהליך יעקב", שכפי הנראה מתאים יותר לדרשה זו?

תירוץ חריף על כך, מובא בשמו של הגאון רבי שמחה כהן רפאפורט זצ"ל, אב"ד לובלין:

פסק השולחן ערוך (ח"מ קנד, ג) שלא יפתח אדם פתח כנגד פתח או חלון כנגד חלון, **והוסיף הרמ"א** שבפתח כנגד פתח לא מועילה חזקה, ואילו לענין חלון כנגד חלון ישנה מחלוקת אם מועילה חזקה. **וכתב הסמ"ע**, שהטור הסיק שהטעם שלא מועילה חזקה בפתח כנגד פתח הוא משום שבאיסור עשוי, שכן למדו חז"ל מדברי בלעם שלא היו פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, והיינו שהאיסור הוא משום צניעות ולכן לא מועילה מחילה והסכמה, אולם לדברי היש אומרים הסובר שמועילה מחילה בחלון נגד חלון, שיטתו היא שאיסור פתח כנגד פתח אינו משום צניעות אלא משום עין הרע, ולכן מועילה מחילה גם בפתח נגד פתח.

לכאורה ניתן להכריע בין שתי השיטות, ממה שהובא בגמרא (בבא בתרא, ש) שכאשר ראה בלעם שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, אמר: ראויים אלו שתשרה שכונה עליהם, ואם כן מכאן ראה שהטעם הוא משום צניעות, שהיא מצוה גדולה כידוע, ובזכות שישראל מקפידים עליה ובונים את פתחיהם לא זה כנגד זה, ראויים שתשרה שכונה עליהם, אולם אם טעם אי-בניית הפתחים זה כנגד זה היא משום עין הרע, אין שום הבנה לדברי בלעם: וכי בשביל ששומרים על עצמם שלא תשלוט בהם עין הרע ראויים שתשרה שכונה עליהם? אלא ודאי שהטעם הוא משום צניעות!

ועדיין עלינו לברר נקודה זו: מנין לבלעם שישראל לא מכוונים את פתחיהם משום צניעות, והלא יתכן שאינם מקפידים על צניעות, אלא חוששים הם מעין הרע?

הוא חשד בהם לחינם, ובייש אותם, ממש 'רעה תחת טובה'. מה עושים?...

הוא התקשר אליי בנבך כולו, לא ידע מה לעשות, וביקש ממני עצה, כיצד לפצות אותם על העגמת-נפש הגדולה שנגרמה לזוג שמטפלים בו מכל הלב.

אמרתי לו, תחזיר להם טובה בצורה כזו: הרי אין להם ילדים למעלה מ-10 שנים. תלך אתה ורעייתך לכותל כל יום, במשך 40 יום רצופים, ותתפלל עליהם לקב"ה שיזכו להיפקד בזרע של קיימא. אמנם זה קשה לביצוע, אך אפשרי.

היה זה כשבוע וחצי לפני חג הפסח. יצחק קיבל על עצמו להתפלל עליהם 40 יום בכותל, והתנצל מעומק הלב על הצער והבושה שנגרמו להם. הם סלחו לו בלב שלם. באמת זוג צדיקים...

יצחק ורעייתו החלו לעלות לירושלים יום יום, למרות גילם המבוגר. הם מצאו נהג מונית שנוסע כל יום לירושלים בלאו הכי, והוא הסיע אותם במחיר די מוזל. כך יום יום. שבת הגדול - פרשת "צו" התש"ע, ערב בדיקת חמץ, ערב פסח... גם בחג הפסח הם הגיעו מיד במוצאי החג לכותל והמשיכו להתפלל. בשבת חוה"מ הם שבתו בדירה ברובע היהודי, וכן הלאה...

באמצע חודש אייר, לקראת 'פסח שני', הם סיימו את מסלול ה-40 יום בכותל, כשבאמת - הם התפללו על הזוג מעומקי ליבם ממש.

ולא תאמינו לסיום המפתיע. בחול המועד פסח של שנת התשע"א, נולדה להם בת בשעה טובה ומוצלחת, אחרי כ"כ הרבה שנים של ציפיה. שנה בדיק לאחר התפילות!

הזוג המאושר הודו ליצחק ורעייתו על כל התפילות, והמשיכו וממשיכים עד היום הזה לעזור לזוג במסירות נפלאה.

למדים אנו מכאן כמה דברים: לא לחשוך בשום אדם באשר הוא, וודאי שלא באלו גומלים לנו טובות. וגם, אדם שרוצה להחזיר לחברו טובה, יוכל לעשות זאת ע"י תפילה, שכוחה גדול מאד, ובמיוחד תפילה הבאה מעומק הלב, סיים הרב זאיד את סיפורו.

בשנית. הוא בא אליי, וסיפר לי זאת. גם הפעם הרגעתי אותו ואמרתי לו שאבדוק את הנושא.

אבל, יום אחד, כשהמצב-רוח של יצחק לא היה במיטבו, בלשון המעטה, הוא התפרץ עליהם בצעקות, שהם אלו שגנבו את הכסף ושיחזירו לו מיד. רק עכשיו הוא אמר להם שהוא חושד בהם.

בני הזוג נפגעו עד עמקי נשמתם: 'אנחנו מטפלים בו שעות ע"ג שעות, במסירות נפש ובהתמדה, והוא חושד בנו?'

הם עלו אליי עצובים ובוכים, מתאר הרב זאיד, "ואמרו לי זאת. הם אמרו שזה לא הם, הרב יאמין לנו", ולכאורה - ניכרים דברי אמת. נראה מתוך סיפורם שזה באמת לא הם ושאלו להם מושג ואפילו לא שמץ של מושג להיכן הכסף נעלם. לגבי הבגדים החדשים והמחשב הם אמרו ש"לאחר תקופה מסוימת רצינו קצת להשתדרג, וחסכנו בשביל זה כאלפיים שקל".

נו...ו. הרגעתי אותם ואמרתי להם שאני ידבר עם יצחק, ואל תדאגו העניינים ייתדרו בע"ה. קראתי ליצחק, הסברתי לו את זה וביקשתי ממנו להמשיך לכבד את הזוג ולא לחשוך בהם. הוא טען שהם משקרים, אבל הסכים שלא לדבר איתם יותר על הכסף שנעלם.

העניינים נרגעו. כל זה היה לקראת סוף חודשי החורף של שנת התש"ע, שנה שעברה. הגיע חודש ניסן ועמו הנקינות לפסח.

באחר הצהריים בהיר אחד של תחילת חודש ניסן, הגיעה אחת הנכדות לנקות את ביתם של יצחק ורעייתו שיחיו. בין היתר היא ניקתה את המדפים. ואז?...

כפי שאתם מנחשים, הכסף נמצא מאחורי הספרים באותו מדף שם הוא הונח, לא מתאר ולא משער למה הוא גרם. היא מיד הלכה לסבא יצחק והביאה לו את הסכום. מה התברר? שמסיבה כלשהיא הכסף צנח למאחורי הספרים והוא לא טרח לחפש שם... הוא ספר את הסכום, ורואה שלא חסר אפילו דולר אחד. 5,000 דולר בדיק היו מונחים שם.

הוא לא ידע את נפשו מרוב בושה. אמנם בני הזוג הדתיים עוד לא ידעו ממצאת הכסף, אבל עדיין -

מגיד המישרים הרה"ג ר' חיים זאיד שליט"א, סיפר סיפור מיוחד שהתרחש עימו, ושפרטיו אומתו על-ידינו בשיחה שקיימנו עימו. וכה דבריו:

"ישנם זוג ניצולי שואה, בגיל מבוגר מאוד, שגרם לידי בשכונת פרדס-כץ בני ברק. יום אחד, הבעל - יצחק שמו - לא חש בטוב. משראו כך בניו, החליטו להצמיד לו מטפל. יצחק דרש שהמטפל יהיה מבני אברהם יצחק ויעקב, יהודי. הוא טען שאם המטפל יהיה גוי, זה יזכיר לו את השואה, והוא לא בדיק רוצה להיזכר בה..."

באמת, מצאו זוג דתיים בני 35 בערך, שעברו מהדרום לבני ברק, והסכימו לקבל על עצמם את הטיפול ביצחק. לאותו זוג לא היו ילדים, למעלה מ-10 שנים. הם החלו לטפל ביצחק במסירות נפש ממש, כשהבעל מטפל ביצחק, ואשתו, באשתו של יצחק. נהיו ביניהם קשרים טובים מאוד, ב"ה.

יום אחד, אחד מבניו של יצחק המתגורר בירושלים, הגיע לבקר אותו. הוא הביא עמו 5,000 דולר שהיה צריך למסור לו, ונתן זאת לאביו.

הניח זאת יצחק על הספרים בסלון, במדף די גבוה, והמשיך בשגרת יומו. לאחר כמה ימים, הוא נזכר בכסף והלך ליטול אותו מהמדף. אך למגינת ליבו, הכסף לא היה מונח שם...

אין כסף!!! מה עושים?

יצחק התקשר אליי מיד, מספר הרב זאיד. "הוא סיפר לי את כל הסיפור, כשחשדו מופנה לזוג הדתיים שמטפלים בו, בטענה שהם היחידים שהסתובבו פה בבית מאז שבנו הלך והם יודעים מה בדיק נעשה כאן.

מיד הרגעתי אותו, והסברתי לו שיכול להיות שהוא התבלבל והניח את הכסף במקום אחר, ובכל מקרה - "הו' דן את כל האדם לכף זכות", ואל תחשוך בהם. הם מטפלים בו במסירות ובנאמנות, וא"א 'להפיל' עליהם את החשד.

הוא נרגע זמנית והסכים איתי. שבוע לאחר מכן, רואה יצחק שהבעל פתאום מתלבש בבגדי יוקרה מעוצבים שלא היה לובש עד עכשיו, ושהאשה התירה לעצמה לקנות מחשב נייד משוכלל... כסף מנין? זה מיד העלה את חשדו של הזקן

פנינה לשבת
בנייני הלכה ואגדה

האם מותר לתלות לחם בתוך שקית? חלק ב'

תליית פת הבאה בכיסוני: בספר ברכת השם (עמ' שלד) שהאריך לפלפל האם גם במיני מזונות שייך טעם זה, ע"ש. דעת מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שגם פת הבאה בכיסוני היא בכלל זה. כך גם משמע מהגר"ח פלאגי זצ"ל (שם), שעורר להימנע מלתלות בסוכה ב'כיסוני' (= ב'כיסוני', שהוא כפת הבאה בכיסוני) לנוי. ועע"ש לגבי תליית פת העירוב, ובב"י (או"ח, ס"ס ססו) ובדרכי-משה (שם, סק"א) בשם האגור.

וע"ע בזה ביפה ללב (שם, ובהערות חוקר לב) שהוסיף להקשות מדברי המדרש, ובשו"ת ברכת יהודה (שם, וכן בח"ו י"ד, ד).

תליית פירורי הבדיקת חמץ: היפה ללב (או"ח, ר"ס תלד) הקשה על מה שכתב השו"ע לגבי פירורי הבדיקת-חמץ, שאחת מהאפשרויות היא ש'יתלנו באויר', מהגמ' בפסחים הנ"ל. וציין לדברי אביו (הגדה של פסח חיים לראש, דיני עירובין אות א, דף כו. בנד"מ ע"י מכון 'שובי נפשו', וכן במועד לכל חי ס' כא, אות מב). וכן הקשה בארחות חיים (ספינקא, שם סק"ד).

והמעין שם יראה, שהגר"ח פלאגי כתב ליישב, שכיון שאינו עושה כן אלא כדי להינצל מאיסור חמץ, הו"ל דבר מצוה, ו'שומר מצוה לא ידע רע' (קהלת ת, ה). וכן תירץ בכה"ח (סופר, שם, סק"ג). וכל"ה בשו"ת שדה יצחק (וי"ס, ס"ס קפט) ע"ש. ובספר גם אני אודך (פסח, ס"ה) כתב ליישב באופנים נוספים. ובאחרונים האריכו עוד ביישוב מנהג תליית האפיקומן, ואכמ"ל.

יש הטוענים, שבזמנינו אין חשש: א. בספר ליקוטי הזאבי (פסחים, אות שפא) כתב, שאינו מעתיק את הדין הנ"ל, כי העולם לא נזהרים בכך, ואפשר שכיון שדשו בו רבים והקילו בו, שומר פתאים ה' (תהלים קטז, ו), וכעין מש"כ בשבת (קכט). לענין הקזת דם ביום ג' [ויש לציין, שבשו"ת שלמת חיים (י"ד ס"ה) מבואר, ששייך לומר כך רק על אדם שאינו יודע מהענין האיסור, ועליו יגן הפס', אך

משולחנו של העורך

בעלמא 'לא עבדין פירווקא לסכנתא' (ע"ז ל, ו) וה"ה הכא].

ב. עוד הוסיף לבאר, שבאלו המלכויות אין המזיקין מצויים, וכמו שכתבו התוס' (יומא עז: ועוד). ע"כ. סברה זו נכונה, רק אם נניח שענין תליית הפת הוא ענין סגולי של מזיקים, ולא משום בזיון הפת.

ג. הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ביאר (ב'פרדס יוסף' החדש, הגש"פ סי' יט) בשם זקנו הגאון רבי לוי הכהן רבינוביץ זצ"ל (בעל 'מעדני השולחן'), שלא נהגו בזה כי משמע בגמרא שכל הקפיא היא 'כדאמרי אינשי: תלא סילתא, תלא מזוניה', אבל היום לא אומרים האנשים כך, ורק מי שלומד גמ' זו מתעורר לחשוש, ולכן אין קפיא. וכעין דבריו כתב הגאון האידר"ת (קונטרס 'קושט דברי אמת', שבדפוס בסוף ספר 'עניני בנימין' למר אביב, עמ' קצא וע"ש), שאין חשש בדבר שאנשים לא חוששים, וכעין מה שמבואר בספר חסידים (סי' רסא) ע"ש. וכעין זה מבואר במאירי בפסחים (קט:), שאין לאכול 'זוגות' כי אנשים רגילים ליהזר מזה.

ד. דעה מעניינת הביא בספר וזאת הברכה (שם), שכל החשש הוא דוקא בביתו של האדם, כלשון הגמ' "תליא בביתא", אך במקום ציבורי, כמו גן וכד', ליכא קפיא. ע"כ. ויש להעיר, שמחשש הפוסקים (בא"ח [שם] ועוד) לגבי תליית פת העירוב בבית הכנסת, שהוא מקום ציבורי, לא משמע כן. ודו"ק.

העולה מן האמור: התולה פתו הוא קשה לעניות. בבשר, דגים, פירות וכד' אין חשש זה, כי 'דרכו בכך'. יש אומרים שגם בתולה פת הבאה בכיסוני הוא קשה לעניות. נחלקו האחרונים בתליית לחם בתוך תיק/שקית, רוב הפוסקים התירו, כי לא שייך בזה בזיון, ויש שאסרו כי האיסור הוא 'ענין סגולי'. ולדעת האול"צ, בפת שאינה שלו, אינו קשה לעניות. ויש חולקים. ולצורך מצוה, יש להתיר [ויש שכתבו, שבזמנינו אין הארות והערות יתקבלו בברכה!].

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, יהודה בן יוסף ז"ל, מאיר בן מרדכי ז"ל, אליהו בן דייזי ז"ל, הרב שמואל בן שפרה, נתן יעקב בן ליהו, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, יעל בת רבקה.

לרפואת אימת שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חיים, מונירה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, יוסף בן מלום, יצחק בן ליהו בתוש"ח

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אילה, רחמים בן מונירה, עידן ויליך בני מרים, מש"פ מנצור וכל התורמים והספיעים בהפצה. אליהו בן אילה

לזיווג הגון שרה בת אילה, רבקה בת דבורה

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת טז' תמוז התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:34	20:25	י-ם
19:31	20:23	ת"א
19:35	20:26	חיפה
19:31	20:22	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבד דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעילה תחי'

עיקר משאת חיוו של רבי **בנימין זאב חשין** זצ"ל היה להשיב לב בנים לאביהם שבשמים, וזכה להציל אלפים אשר היו רחוקים מן היהדות, וחזרו בתשובה שלימה.

הרבה מגדולי ישראל אשר באו לנחם בימי השבעה את בני המשפחה התבטאו: נכון שיש היום המוני בעלי תשובה, אך **מי התחיל** את תנועת התשובה, מי החל במהפכה, הלא הוא מורנו הרב חשין זצ"ל, הוא התחיל בזמן שהיה צריך לשבור את הקירות, בזמן שאף אחד לא חשב שאפשר לעשות משהו, הוא שבר את החומות הללו, שעומדים נגד העניין של התשובה.

תכנן בן אדם אף על פי שהוא משתוקק לכבוד

למעשה היה רבי **יהודה ליאון** זצ"ל אחד מן הצדיקים הגנוזים ומיוחדים בדור האחרון ועל אף כי לא היה נראה למדן גדול זכה בגודל צדקותו ועבודתו את בבוראו לדרגות גבוהות בעבודת ה' עד כי מעידים מקורביו יהודים חשופים ונכבדים כי היה מעין **החזן מלובלין** זיע"א

אשר היה **רואה מתחילת העולם** ועד סופו ואף רבי יהודה ליאון היה צופה הכל כפשוטו ממש זאת מדגישים בפנינו מקורביו אשר זכו להסתופף בצילו.

לבי אברהם יפת זצ"ל היה זריז לעבודת בוראו תמיד היה רץ למצוות אם למלאכת השחיטה ואם למול ילדי ישראל וכן לפדיון נפש לחולים **כל עיסוקו** היה במצוות ומעשים טובים לא היה לו פנאי לבטלה והיה משכים ללימוד התורה ולמעשים טובים ולזיכוי הרבים למרות ייסוריו ומכאוביו הרבים כשהיו מודיעים לו על ברית או שעליו לבוא לשחוט היה כאילו **קם לתחייה** מהדק החגורה לשיכוך הכאבים ורץ בקלילות לעשות רצון אביו שבשמים.

דג שנסחף עם הזרם - הוא דג מת.

זקני ירושלים מספרים על ימי נעוריהם אשר נהגו ללכת יחד עם רבי **יצחק דוד** זצ"ל לכותל, ובעוברים דרך שער שכס היו הערבים זורקים עגבניות וביצים עליהם, אך כשהיו רואים את רבי יצחק דוד היו מפסיקים לזרוק ונוהגים בו כבוד באומרם, "הדא מא בשוף עול בנת' **וה לא מסתכל על נשים**" ולכן החברים בישיבה אשר רצו ללכת לכותל ללא סיכונים היו הולכים רק עם ר' יצחק דוד.

מה שאתה אומר זה מה שאתה.

"הייטב לבי" אמר בדרך צחות כשהיה פעם איש אחד אשר היה שש ושמש מאד בשמחת התורה, וראה כי גם היצה"ר הולך וסובב אותו. אמר ליצר הרע-לשמחה זו מה היא עושה? וכי גם אתה עסקת בתורה והשיב לו היצר הרע למה אתה מתפלא על זה? **וכי למדת שום דבר בלעדך?** הרי כל מה שאתה רואה בידך שלי הוא, כי הכול היה מצדי מלא פניות וגאוה.

שינוי צורת המחשבה שלך - טוביל לשינוי צורת ההרגשה שלך.

ארבעה מיני גאים הם: **אחד**, אשר נשא לשוא נפשו בלי מעלה ויתרון. **השני**, מתהלל החכם בחכמתו, הגיבור בגבורתו והעשיר בעושרו. ואלו השניים מתגאים בפני עצמם. ועוד שניים המתגאים על זולתם: האחד, חכם בחוכמתו וגיבור בגבורתו... והשני, מרוב גאותו **מראה את עצמו** ענו ושפל רוח.

נקודה לפהשפה

תמיד בהיותו צעיר חלם שימי להתגייס ליחידת העילית של "שייטת 13" המכונים "**אנשי הצפרדע**" ואכן בגיל 18 הוא הגיש מועמדות והוזמן לגיבוש ליחידה. המשימה הראשונה הייתה לרוץ 12 קילומטרים עם משקל של 40 קילו על הגב. שימי הרגיש שכוחו הולך ואוזל. כל כמה דקות פרש עוד חייל. **הייאוש** החל לכרסם גם בליבו, אבל אז הוא החליט להמשיך עוד עשר דקות. עשר הדקות עברו במאמץ עליון, אבל בסיומן החליט להמשיך עוד עשר דקות. חש שימי שהוא מתמוטט, אבל הוא גייס את כל כוחות נפשו והחליט לעשות מאמץ אחרון של עוד עשר דקות בלבד... בסוף היום התברר ש-25% מהמועמדים פרשו מהגיבוש. שימי היה בין אלו **שהצליחו לשרוד**. ביום השני התברר שאתמול זו הייתה רק מנת פתיחה קלילה. ביום השלישי הלכו האימונים ונעשו קשים עוד יותר. ביום הרביעי כבר נראו האימונים כמו התעללות של ממש... המאמץ העצום והמתמשך היה מעבר לכוחותיו, אבל תמיד הוא אמר לעצמו שהוא לא נשבר עכשיו, אלא ממשיך רק עוד עשר דקות. אחרי עשר הדקות הוא היה מחליט להמשיך עוד עשר דקות, ועוד עשר דקות - עד לסיום המשימה. אחרי שנה שרד 35 לוחמים בלבד. בטקס ההשבעה עמד שימי בחזה מתוח, והיה גאה מאוד בעצמו.

הוא החל את שירותו המבצעי, שאיפתו הייתה להגיע ליחידה המובחרת ביותר בתוך - השייטת, היחידה **הטובה בעולם** ללוחמה בטרור, ואכן, לאחר כמה חודשים קרא המפקד לשימי ואמר לו: 'אני עוקב אחרי ביצועיך המדהימים. אתה יכול להגיע להרבה יותר. לכן המלצתי לקדם אותך, עד מהרה התברר לשימי שכל מה שעבר עד עכשיו, היה משחק ילדים. בלילה האחרון של 'שבוע הגיהנום' קיבל שימי הוראה לשחות בבריכת מי קרח בידיים קשורות, עד שהמפקד יורה לו לצאת מהמים, שעה עברה ושימי שוחה הלך ושוב, כששריריו נקרעים, כל גופו קפוא והוא על סף עילפון. המפקד לא נתן לו כל סימן לצאת המים. עוד חצי שעה עברה, ושימי עדיין שוחה בשאריות כוחותיו. אחרי עוד עשר דקות שימי מאבד גובה ומתחיל לשקוע אל תחתית הבריכה. המפקד נותן אות, ושני חיילים מזנקים ומוציאים אותו מהבריכה ומשיבים את נפשו. 'בוא, תתכסה בשמיכה ושתה משהו חם', אומר מפקד, היחידה הזו לא מתאימה לכל אחד. תצהיר על פרישה! שימי שמע את הדברים, והתמלא **כוחות מחדשים**. הוא לא מתייאש! הוא לא נכנע הוא זינק ממקומו וקפץ בחזרה אל הבריכה. 'לא, אדוני המפקד, קרא בקול, אני שוחה לפחות עוד עשר דקות, ואחר כך נדבר'... המפקד הביט בו בחיוך מלא גאווה, ואמר לו: 'אתה יכול לצאת מהמים, רב סמל שימי. אנשים כמוך אנו צריכים. התקבלת!!!'

אחד התכסיסים הכי מוצלחים זה לפרק את המשימה ליחידות קטנות. למשל לומר לעצמך: 'אני אתגבר על היצר הרע רק חמש או עשר דקות - ואחר כך נראה... מי שנושה כך - אין משימה שגדולה עליו. והוא אשר יזכה להימנות על חיילי היחידה המובחרת ביותר של הקדוש ברוך הוא! (העורך)

עיקר שורש כל חסא ואשמה והתרחקותו מפתח הש"ת ואהבתו היא הגאון

הרה"ק רבי יום טוב

טיטלבוים זיע"א סבל מאד מתנגדיו. יום אחד נזרקה אבן גדולה לתוך חדרו, שכמעט פגעה בו. תלמידיו היו בטוחים כי מתנגדיו השליכו את האבן, אך רבי יום טוב סרב לקבל **שיהודים עשו** מעשה כזה. אמרו התלמידים: "רבי, יש בידינו ראיות חותכות לכך!" עדי ראה שיכולים להעיד!"

אך הרבי השתיקם: "הס לנו מלהטיל דופי ביהודים כשרים, כאילו השליכו אבנים גדולים כאלה". והוסיף בחיך: "סבור אני שהאבנים החלו לריב, וכל אחת אמרה: אני אנוח על ראשו של הרבי. עשו שלום בניהו, וכל האבנים נעשו אבן אחת גדולה..."

להמליץ ישר. ללמד זכות. לנסות למצוא את הטוב ואת החיוב בכל אדם. לדון לכף זכות. אם משתדלים מאד. מוצאים **שהדבר אפשרי** ולא כל כך קשה...

שר החסד בדור האחרון כך אפשר להגדיר את רבי **אברום ההרנוביץ** זצ"ל שכן למעשה היה זורע צדקות בצורה שאין לה אח ורע והגם כי ברוך ה' התברך הדור האחרון בארגוני חסד מופלאים אך חסד אשר יצא **מאדם פרטי** ובמימדים אדירים כאלו אין כמעט בנמצא.

במשך ימי חייו חילק מצרכים כספים מוצרי חשמל ועוד מקררים ותנורים חדשים היו יוצאים תחת ידו לאלפי חתנים בגדים חדשים ויקרים הייתה זוגתו הצדקת (אשר הייתה דמות למופת של אישה גדולה וצדקנית) מחללת לרוב ולא אחת היו אלה בגדים שרק **זה עתה קנתה לעצמה**.

העולם מעולם לא נפסק - המחשבה בטובו בכל יום מעשה בראשית"

ביים המהפכה הבולשביסטית (תרע"ח) אסרו על הלימודים ביישיבת וואלוז'ין. ואולם הגאון רבי **רפאל שפירא** זצ"ל החליט שהוא יבוא בכל זאת באותו יום ליישיבה מתוך השערה שהיה דרך ארץ מפניו ולא פריעוהו בלימודו. ואכן הוא ישב ביישיבה כל היום והוא **ולמד בשקידה** לפתע כנס צעיר יהודי ליישיבה ופקד עליו לעזוב את האולם. ומכיוון שהדבר היה כרוך בפיקוח נפש, לא סירב לו רבי רפאל אלא עזב את הישיבה.

למחרת היום נסע אותו צעיר באוניה, ובדרך נסיעתו החלה סערה גדולה ביים והאוניה טבעה, ומת הצעיר הלז. לאחר זמן מה הגיעה אמו של הצעיר לפני רבי רפאל וסיפרה לו בחרדה, **כי בנה טבע ביים** אינו נותן לה מנוחה. הוא בא אליה בחלום כבר מספר פעמים ומבקש ממנה שתלך לבקש מחילה בשמו מרבי רפאל על אותו מעשה שפגע בו.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר" (במדבר כב, ו).

רבינו **חיים בן עטר** זיע"א שבקרוב (ט"ז תמוז) חוגגים אנו את יום הילולתו, מודקק כהרגלו בקודש בעמקות גדולה בכל אות מאותיות התורה הקדושה, ומקשה שבפסוק זה לכאורה היה יותר נכון ומדויק לכתוב "את אשר תברך יבורך" (בלשון עתיד, ולא מבורך-בלשון עבר), וכמו סיום הפסוק "ואשר תאר יואר" (לשון עתיד). ומדוע שינתה התורה בלשון הפסוק בין ברכתו לקללתו של בלעם?

אלא מסביר אדוננו אור החיים הקדוש שבעים בלעם הרשע היה בעל עין רעה ולא היה מסוגל בשום פנים ואופן לברך רק לקלל, אלא שהרשע הזה היה מערים, וכשהיה רואה באצטגנינות שפלוני יעלה לגדולה או יבורך בדבר אחר, היה עושה עצמו כמו שמברכו, וכשבא הדבר ומתברך, חושב אותו אדם שברכתו של בלעם גרמה, ולא כן הוא אלא מזלו גרם. וכך עשה לבלק שראה בכוכבו שעתידי למלוך במוצא וברכו בדבר עצמו לרמותו, כי הוא הסובב, ולכן אמר את אשר תברך 'מבורך' כבר לפני כן, ולא מברכת בלעם.

בלעם יכול היה לברך רק את מי שהוא כבר מבורך קודם לכן, **כי מראש צרים אראנו** (במדבר כג, ט), בלעם מברך רק את מי שהוא כבר מראש מבורך, אך אין בכוחו וביכולתו לברך אדם ולהשפיע עליו טובה וברכה בברכתו.

ומה שמצאנו הרבה ברכות בדברי בלעם לעם ישראל, אומרים רבותינו ז"ל (סנהדרין קח ע"ב) שמברכותיו של אותו רשע רואים שהוא רצה לקלל, אך בגלל החכמה ש'ה' שם לו בפיו נאלץ להוציא מפיו ברכות. אכן, לבסוף הכל נהפך לקללות ומתו בעוונות עשרים וארבע אלף מעם ישראל, נורא ואיום, וכל זה מקללתו ומעצותיו של בלעם הרשע שיעץ להחטיא את עם ישראל. לעומת זאת לקלל כן היה לו כח, בלשונו הטמאה ובעינו הרעה יכול היה להרע ולהזיק לאנשים. ולכן הדגישה התורה ודקדקה בלשונו **"ואשר תאר יואר"** בעתיד, דבכה הטומאה שלו להרע ולהזיק לאחרים.

יהי רצון שזכות אדוננו אור החיים הקדוש תהיה למליץ יושר בעבור כל כלל ישראל שנוכה לראות בקרוב בישיבת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

אחד ניכנס לחנות של תשמישי קדושה ורואה כל מיני תמונות של צדיקים כל תמונה 250 ש"ח פתאום רואה בצד מסגרת בלי תמונה וכתוב 800 ש"ח שואל את המוכר מה זה? עונה לו המוכר **זה צדיק ניסתו**

גלה מי אתה? מה תפקידך? ומה מקומך במחזה האדיר של היקום.

להצלחת ורפואת הדסה צביה בת אניגיל וזיווג והצלחה רפאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אנישולום בן אורה

אברך מעיר אחת בא לפני מר"ן **הרב שך** זצ"ל, ושאלה בפיו: בנו הגיע לגיל חינוך, בעירו שתי מוסדות חינוך, תלמוד תורה ובית ספר של החינוך העצמאי. בבית הספר רמת לימודים גבוהה ומשמעת קפדנית, ולומדים הרבה יותר.

התלמוד תורה נמצא עדיין **בתחילת דרכו** והלימודים שם חלשים יותר. אך לעומת זאת החברה בו טובה יותר. כי כולם בני אברכים. במה יבחר? ענהו מרן: אין ספק שיש לפעול להעלות את רמת הלימודים בתלמוד תורה, אבל בכל מקרה אפשר יהיה **להשלים** את החסר ולגשר על הפער. אבל לחברה לא טובה כל כך **אין תיקון!**

הלא התורה, לשון הוראה. ומדוע דברה התורה במשה רבנו. והודיעתנו שסירב בענותותו ללכת בשליחות המקום לגאול את ישראל. מה ביקשה ללמדנו? אלא אף כאן גלומה הוראה והדרכה. שהמקבל על עצמו **משימה לטובת הכלל**, הרוחנית והגשמית, כמשה רבנו שנשלח לגאול את ישראל ולהנחילם תורה, עליו לעשות זאת ללא כל שיקול אישי. כשלעצמו מעדיף היה להסתופף בבית המדרש וכל מעיניו בפעולתו בלתי לה' לבדו!

מרב הגאון רבי **איסר זלמן מליצר** זצ"ל, שכאשר נשלח על ידי **הסבא מסלבודקא** זצ"ל לייסד את ישיבת סלוצק, אמר לו הסבא קודם צאתו: "כדאי היה שתעלה לבית המוסר, ותלמד שעה מוסר". והשבתי לעצמי - אמר הגרא"ז - שהוא תובע ממני יותר מאדי. אברך צעיר הולך לפתוח ישיבה, וכבר תובעים ממנו את כל הלשמה.... וסיים באומרו, שאת כל הקשיים שהיו לו בסלוצק, תולה הוא בכך שלא שמע אז בקול הסבא מסלבודקא ולא עלה ללמוד מוסר...

"באים אברכים מוכשרים, שקדנים ומעמיקים, נמרצים ונועצים בי האם לפתוח ישיבה. ואינם יודעים כלל זה, שאם אינם בטוחים לחלוטין ב'לשמה', לא יוכלו לבטוח שתלווים סייעתא דשמיא במפעלים.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא? בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

אחד נימצא על גג של בנין של 10 קומות ומתחיל לצעוק אני קופץ אין לי אישה אין לי ילדים אין לי פרנסה אין לי בריאות ניגש אליו חסיד אומר לו אחי אין יאוש בעולם כלל.

מה אין גם יאוש? ישר קפץ...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוהנה בן תנינה, ניגמה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, ניגל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאל, שלמה בן דונה, **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

מפארת ששלת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זי"ע

סגולת הצדיק משפנסט זי"ע א

שבת הילולא של נכדו הרה"ק משפנסט מגלה הסגולה הפלאית להזכרת שמו בליל שישי

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משפנסט]

זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

ליל שישי

גליון

36

פרשת בלק תשפ"א

לאקור הסגולה

סגולתו הדי נא בידו עשרת עיונים בסגולת הרה"ק מפראהבישט זי"ע

לכבוד יומא דהילולא של כ"ק אדמו"ר הרה"ק משפנסט זי"ע אשר הסגולה נאמרה מפי קדשו

המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה, דרבי חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא, ואמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא, ר' ינאי אומר בואי כלה בואי שדיבר בקדשו בנו הרה"ק הס"ק מרוזין זי"ע (עירין קדישין, ליקוטים דף נג): לבאר ענין סיפורי הצדיקים, וזה לשון קדשו: עכשיו שהעולם הוא בבחינת קטנות לכן כשצריך הצדיק להיטיב להעולם אינו רק בסיפורי מעשיות ודברים פשוטים, וזה פירוש הפסוק (שיר השירים ח) 'אחות לנו קטנה', כי אחות נקרא כנסת ישראל. כשישראל הם בבחינת קטנות ושדיים אין לה, היינו חכמה ובינה. 'מה נעשה לאחותינו' במה יכול הצדיק לעשות טובה לכנסת ישראל. רק ביום שידובר בה הצדיק סיפורי מעשיות בזה עושה טובה לה. ופעם אחד בא אל אדוני אבי וצוקלה"ה רענדאר אחד וסיפר לו שאדון שלו רוצה לדחותו מארענעדע קודם פסת. והיה אבי ז"ל יושב ודיבר סיפורי מעשיות כל עת התנצלותו, וקודם צאתו אמר לו 'דבי, מה תשובתי על זה', אמר לו 'כבר עשית לך טובה כו' לך לשלום'.

כמו כן אמר מרן אדמו"ר הזקן הרה"ק משפנסט זי"ע (מובא בס' אמונת אמת) כי לספר מאמר אחד מצדיק בבוקר הוא חשוב כמו דף וזהו הקדוש, שני מאמרים חשוב כמו שני דפים וזהו, ג' מאמרים 'איז גוט און גוט' (טוב וטוב). לספר מאמר מצדיק בלילה קודם השיכבה חשוב כמו קריאת שמע, ב' מאמרים חשוב כמו קריאת שמע גדולה, ג' מאמרים 'איז גוט און גוט' (טוב וטוב). והמש"ך הרה"ק משפנסט ואמר: כסבורים אתם שצריכים לספר דוקא אחד לחבירו? לא, אלא הוא כמו קריאת שמע שהוא בינו לבין קונו, כמו כן הסיפור מהצדיק יכול להיות בינו לבורא עולם, עד כאן דברי קדשו.

וכתיפה מן הים לבאר ענין זה, יבואו דברי קדשו של הרה"ק בעל תפארת שלמה (לשבת חזון ד"ה אז תרצה) שכתב בזה הלשון: כשבא יום השבת יש שמחה לפני השם יתברך ברוך הוא יותר מבזמן שבת המקדש היה קיים, משום דבשבת קודש נעשה היחוד למעלה גם בזמן הגלות, כי הוא קביעא וקיימא, ובימי החול כביכול גם הקב"ה בגלות על דרך עמו אנכי בצרה. אם כן כשבא יום שבת קודש יש לו להשי"ת שמחה גדולה שנעשה היחוד ויוצא מהגלות... נמצא העולה מזה, ללמוד שיהיה כל אחד ואחד מבני ישראל ביום השבת בשמחה, כי עיקר הצער של בני אדם צריך להיות על גלות השכינה, שהוא בחול עמנו בגלות. אך בשבת קודש שיש לשכינה הקדושה גם כן שמחה, ממילא אף אנו יש לנו לשמוח ביום שבת קודש, כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להשם יתברך ברוך הוא אם אנו בשמחה, כמו שכתבו רבות בספרים הקדושים. עכ"ל. והנה אחר שנתבאר בקיצור נמרץ גודל הענין לשמוח ביום השבת, יובן הטעם לסגולה שתהיה שבת שמחה.

וכדי לבאר הענין שמר הרה"ק מפראהבישט זי"ע לדבר ממנו נראה לומר על פי דברי קדשו של בנו הרה"ק מרוזין זי"ע (בית ישראל יב: עירין קדישין השלם עמ' תריד) שאמר: העולם אומרים כשמדברים במוצאי שבת קודש מהבעל שם טוב היא סגולה לפרנסה, וכשמדברים מהרה"ק רבי זוסיא זי"ע ומאחיו הרה"ק רבי אלימלך זי"ע, מאחד מה היא סגולה ליראת שמים ומאחד מהם סגולה לבנים. ואני אומר כי לאו דוקא מהצדיקים הנ"ל, ולא דוקא במוצאי שבת קודש, ולא דוקא להני מילי הנ"ל, ע"כ. דיינו שכוונתו היתה לומר שסיפורי צדיקים בכל עת היא סגולה לכל דבר. וענין זה נתבאר עוד בספרים

לקראת יומא דהילולא קדישא של מרן אדמו"ר הרה"ק משפנסט וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, יצאנו ללקט נפזרים, לעיין בסגולה אשר השאיר אחריו והודיע לדורות האחרונים, האי צדיק קודש מגזע אראלים ותרשישים בית מלכות רוזין, ולמעלה בקודש הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע. בספר אמונת אמת (עמוד קלא) הובאה הסגולה בזה הלשון: רבינו הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משפנסט היה אומר בשמו של אביו רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום משפנסט זי"ע: דער טאטע זי"ע האט געזאגט ווער ס'ויל האבן א פריילאכין שבת, זאל ער רעדן בליל שישי פון דעם הייליגען זיידען דער גרויסער רבי שלום פון פרוהבישט זי"ע, און אז הער האט גישט קיין סיפור זאהל הער רעדן פון זיינע הייליגע טישן און בענק. - אבי זי"ע אמר מי שחפץ שיהיה לו שמחה בשבת, שישוחח בליל שישי מזקני הק' רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע. ובאם אין לו סיפור לספר שידבר משולחנותיו וספסליו הקדושים]. (סגולה זו הובאה עוד בכתבים, ראה אוצר ישראל ח"א, אוצר השבת ח"ב, וזכות אבות ועוד).

וכן היה נוהג תלמיד אדמו"ר הרה"ק משפנסט, ה"ה הרה"ק ר' חיים זאנוויל מריבניץ זי"ע לשתות לחיים בכל ליל שישי והיה חוזר כן בשעה זו. בגליונו 'סגולת שלום' (גליון 3) הובאה הנהגתו של הרה"ק מריבניץ זי"ע כפי שתיאר זאת הרה"ח רבי יחזקאל הערמאן הי"ו בן המש"ב"ק הרה"ח רבי יצחק הערמאן ז"ל, אשר הוסיף בשמו של הרה"ק מריבניץ שהיה מוסיף ואומר שהוא גם סגולה שיועיל לשתות לחיים ולהזכיר שמו הטהור, או להדליק נר לזכר נשמתו הק'.

סגולה זו היתה לנכסי צאן ברזל בקרב כל חסידי רוזין הנוהגים להזכיר את שמו של הרה"ק מפראהבישט בכל ליל שישי ובכל עת שנוקקים לישועה היו מזכירים את שמו של הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע כסגולה לפעול דבר ישועה ורחמים.

היסוד לסגולה

ידוע ומפורסם מה שהרבו לכתוב הפוסקים והמקובלים, בענין החיוב והמצוה לשמוח בשבת קודש, וכמו שכתב בשו"ע (או"ח סימן רסב סעיף ג) 'לבש בגדי הנאים וישמח בביתא שבת כיוצא לקראת

כשהולך רבי ישראל מרוזין לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורה אמר, אבי רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני, ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

ששי יכפיל מזונו, ויכולים ביום הששי לתקן שני המדות, מדה שלו מדה התקשרות, וגם מידת המלכות שהוא תיקון הדיבור. לכן צריכים ללמוד כל הלילה של יום ו' ולא להפסיק בדברים בטלים חס וחלילה, כי לא די שאינו מתקן בזה רק שמקלקל עוד חס וחלילה. ובקיץ בלילות הקצרים בוודאי בנקל לו ללמוד כל הלילה, ואפילו בחורף בלילות הארוכים שקשה ללמוד כל הלילה יכול לדבר סיפורי מעשיות של צדיקים. ע"כ.

היוצא מכל האמור הוא, כי ענין ההכנה והתיקון של שבת קודש מתחיל מליל שיש, ואפשר לפעול זאת אף על ידי סיפורי צדיקים. ולכאורה מטעם זה אמר רבינו הק' שידברו ממנו בליל יום השישי, כי על ידי זה ממתקן את הדינים וכל דיניו מתעברין מינה, ולית השלטת אחת בכולהו עלמין, וממילא יזכו לשמוח בשמחה כחנת היוצא לקראת כלה, כיון שאחר שנמתקן הדינים והסתלקו שוב לא יהיה מי שיעכב את השמחה.

סגולת הזכרת שמו

כאמור, הזכרת שמו של הרה"ק משמשת בקרב החסידים כסגולה ידועה, בכל עת אשר מאן הוא נזקק לישועה או ללימוד וזכות על כלל ישראל, היו מזכירים את שמו של הרה"ק מפראהבישט לדבר ישועה ורחמים.

בספר מילין סתימין (שם בהערה) הובא מפי הרה"ח ר' משה כהן ז"ל מעיה"ק ירושלים על גיסו ותלמידו של הרה"ק מפראהבישט ז"ל, הלא הוא הרה"ק רבי אריה ליב מבנדור ז"ל, שלא היה עומד להתפלל עד אשר היה שח מרבו הרבי ר' שלום, ובאם לא הזדמן לו לשוחח ממנו, היה מתעטף בטליתו ולפני שפתח בתפילה היה פותח ואומר בהתלהבות שלוש פעמים: "רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום - הודו לה' קראו בשמו..."

סיפור זה הובא גם בספר אבן ישראל (דף 1) בגריסה קצת שונה: שמעתי מהרב רבי שלום מאומן ע"ה, ששמע מהרב החסיד המופלג רבי לוי מבנדור ז"ל, שהיה מנהג שלא היה עומד להתפלל עד שלא היה לו עם מי לדבר אודות רבו הרה"ק רבי שלום זלה"ה, ומתי שלא היה לו עם מי לדבר, היה נוהג לקרא בקול כשהטלית מופשט על כתפיו, ג' פעמים 'רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום'.

נוסח הזכרת שמו

בענין הזכרת שמו של הרה"ק מפראהבישט ז"ל, מובא בספר מילין סתימין (אות סז) את אשר התבטא אדמוה"ז הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט ז"ל, ואמר "אז מ'דערמאנט דעם זיידען רבי שלום, זאל מאן ניט זאגן רבי שלום, נאר אדער מ'זאל זאגען דער רבי רבי שלום, אדער דער גרויסער רבי שלום" [כשמזכירים את זקני הרה"ק ר' שלום, לא יאמרו סתם ר' שלום, רק הרבי ר' שלום או ר' שלום הגדול] ז"ל.

ואכן כך נהגו בני ישרים ובשפתי צדיקים להזכיר את שמו עם שם אביו, כשהיו מזכירים את זכותו של "דער גרויסער רבי שלום בן רבי אברהם המלאך" שתגן עלינו ועל כל ישראל לטובה.

טיש און בענק

התבטאות מעניינת מצאנו בסגולה זו, מעבר להזכרת שמו של רביה"ק או סיפורי מעשיהם של צדיקים, והוא שבאם אין סיפור לספר עליו ידברו לכה"פ משולחנותיו וספסליו - דבר שצריך ביאור בפני עצמו.

הנה בספרי רבותינו הקדושים ביארו שהצדיק על ידי שמעלה את הניצוצות הקדושים על ידי עבודתו, על ידי זה הוא מקדש את כל חפציו, ומעלה אותם אל הקדושה, וכמו שספר על רבינו הרה"ק מפראהבישט בנו מרון הס"ק מרוז'ין (מגדיל ישועות ח"ב סיפור כח): פעם בא אל בית אבי הצדיק הרה"ק מו"ה שלום שכנא זצ"ל, איזה אדון גדול ועשיר גדול שהיה שר העיר או שר כפר, יחד עם איש יהודי ממכיריו ומיודעיו, והלך אותו אדון עשיר בכל חדרי בית אבי הצדיק ז"ל, וראה את כל המטלטלין והרהיטים שבביתו, והביט בעיניו כשהוא משתומם ואחוז התפעלות, ותמה מאד על מה שראו עיניו, עד שפנה אל היהודי שליווה אותו ושאלו: איך יתכן אשר אלי הביאו רהיטים יקרים מכל

קצוי תבל מהמוקמות הגדולים עבור הון רב, ועם כל זאת אין להם חן, ועם כל זאת הרהיטים הנמצאים כאן אינם אף על פי שאינם שוים אפילו חלק אחד מעשר משווי הרהיטים שבבית, ועם כל זאת כל הרואה אותו ישמח בו, ומראהו ישמח לבב אנוש'. וסיים על זה המרן הס"ק מרוז'ין ז"ל, כי האמת הוא כך, במקום שהשכינה שורה שם חדוה כמו שכתוב (דברי הימים א טז כז) "עזו וחדוה במקומו", ונאמר (תהלים סח יד) "וצדיקים ישמחו ויעלצו" וכו', מה שאין כן במקומות שאין השכינה שורה, כמו שמצינו בזהוה (וישב ק"פ ע"ב) שכנינתא לא שריא באתר עציבו, (ובפרשת ויחי רטז ע"ב) שכנינתא לא שריא אלא באתר חדו וכו'. שמעתי מפיו הקדוש, ע"כ.

ואולי על פי זה אפשר לבאר את מאמרו של רבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ל על דבר 'פון זיינע הייליגע טישן און בענק', אשר כידוע עיקר עבודתו בקודש היתה דווקא בדברים הגשמיים, וכיון שזכה להעלות את חפציו הגשמיים למקום של קדושה הרי שדי לספר מהם כדי לזכות לכל הדברים שבסגולת סיפורי הצדיקים.

ובאופן אחר ביאר ענין זה בדרך העבודה כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן שליט"א (אמרי קודש, י"ח טבת תשע"ב - ציריך), אשר דיבר בקדשו והרחיב לבאר זאת על דרך העבודה באהבה ויראה, ואמר שהרי אמרו חז"ל (ע"ז יט): "ועלהו לא יבול" (תהלים א ג) שאפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד, ובכך יש לומר הכונה בדבריו 'זאל מען רעדן פון אונזערע טישן', דהיינו שולחנותיו הקד' אשר ערך בשבת קודש.

ומה שאמר 'און בענק' יש לפרש ע"פ המסופר מהרה"ק הרבי רבי ברוך ממעז'בוז' ז"ל, שפעם אחת בא לפניו אדם חשוב, ובחדרו של הרבי רבי ברוכל לא היה כי אם כסא אחד, הוא הכסא עליו ישב הוא עצמו, וכשבא אותו אדם חשוב ציוה הרבי רבי ברוכל למשמשו שיצא החוצה, 'דארטן איז דא צווי בענקליך, ברענג אריין איינע פון די צווי בענקליך' (שם יש ב' כסאות, הכנס לכאן אחד משתי הכסאות). אותו אדם חשוב הבין שהרבי רבי ברוכל לא האריך בלשונו לחינם, שהרי היה יכול לומר בקצרה הבא כסא, על כן שאל לפניו למה רבנו מנהי כוננו. ענה לו הרבי רבי ברוכל, הנה יש בעולם ב' מיני 'בענקעניש' (געגעיעים ואהבה. דהיינו, לשון 'בענק' משתמע לשני פנים, כסא\ספסל וכן לשון געגעיעים). האחת היא אהבת השי"ת וגעגעיעו וכיסופיו כביכול לבני ישראל, כדכתיב (מלאכי א, ב) "אהבתי אתכם אמר ה'", אשר היא אהבה עזה שאין לתארה, עד שקורא להם "בני בכורי ישראל" (שמות ד כב), 'בנים אתם לה' אלהיכם" (דברים יד א). והשנית היא האהבה שצריכים בני ישראל לאהוב להשי"ת ולכסוף אליו יתברך, כמאמר הכתוב (דברים ו ה) "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", וכן כתיב (שם יב) "מה ה' אלקיך שואל מעמך וגו' ולאהבה אותה". והנה אהבת ה' וכיסופיו לשראל הרי היא תמידית ואינה נפסקת לעולם, אולם אצלך ראיתי שהגן חסר האהבה האחרת, היינו אהבת בני ישראל וכיסופיהם להשי"ת, על כן צויתי 'ברענג אריין איינע פון די צווי בענקליך' (הכנס נא את שני הכסאות\געגעיעים) להביא גם ה'בענקעניש' האחר - הגעגעיעים והכיסופין ואהבה להשי"ת.

ובזה יש לפרש כוונת זקני הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט ז"ל במה שאמר שיספרו מה'בענק' שלו, דהיינו שישוחחו וידברו אודות הגעגעיעים והכיסופין שצריך בר ישראל לעורר בנפשו כלפי השי"ת. כי כיסופין אלו מבני ישראל להשי"ת מתעוררים ביתר שאת ביום השבת, אשר הוא יום שמתעוררת בו אהבת ה' לישראל, שכן אמרו חז"ל (שבת י): אמר לו הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל, שהשבת היא מתנה מהשי"ת לישראל, ומי הוא הנותן מתנה ולמי הוא נותן - הלא האהוב נותן מתנה לאהוב, ואף השי"ת בתיתו מתנה טובה לישראל את יום השבת הרי זה מתון אהבתו לישראל, וכיון שמתעוררת אהבת ה' לישראל הזמן גרמא שתתעורר לעומת זה אהבת בני ישראל להשי"ת, שבכל

ימות השבוע ששת ימי המעשה יש שהאדם טרוד בעסקי החולין, ואין תמיד הזמן מוכשר להתבונן ולהגות באהבה והכיסופין שצריכים לאהוב ולכסוף להשי"ת. אבל שבת קודש הרי הוא יום מנוחה, והוא הזמן הראוי והמוכשר לעורר הגעגעיעים והאהבה הראויים להשי"ת. ע"כ נועם שיחת קדשו של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

הסגולה בזמנינו

סיפורים רבים אודות סגולה זו מתהלכים בינותינו, על אנשים שבשעת צרה וצוקה הזכירו את שמו של הרה"ק מפראהבישט ז"ל, ואכן כאשר בא שבת בא מנוחה כאשר הם יוצאים מן המצוקה בה הם היו שרויים בששת ימי המעשה.

בגליונו סגולת שלום (גליון 5) הובאו סיפורי ישועות על ידי סגולה זו, מפי הד"ר הרב פקטורביץ ממודיעין-עילית, ולתועלת הקוראים נביא שוב אחד מהם, כפי שסופר מכל ראשון: יום אחד נכנסה אלי אם בוכייה למרפאה שלי ברחוב נתיבות המשפט במודיעין עילית כשעל ידיה נישא בנה. מתברר שלילד הקטן הופיעו כתמים שחורים כפני נמק, הכתמים הופיעו על פני הגוף. ד"ר פקטורביץ לא היה צריך יותר משתי שניות של העפת מבט אל הילד כדי לאבחן את המחלה בשמה, והורה להזיעק אמבולנס בדחיפות. למרבה הנס, היה אמבולנס בקרבת מקום, ובתוך שתי דקות היה הד"ר עם הילד והאם - ברכב ההצלה שפינה אותם לבית החולים.

היה זה יום חמישי בערב, לצד הפיגוי לבית החולים אבחן ד"ר פקטורביץ שמצבו של הילד בכי רע והסיכויים להחלמה מלאה - לא משחקים לטובתו. יותר מאשר לפנות את החולה לבית החולים ולבוא למסור את אבחנתו החדה במיון, כדי שלא לעכב את הטיפול המידי בו עד שרופא יראה אותו, לא היה ביזו לעשות דבר. התיישב הד"ר בדעתו, ונזכר שישנה סגולה מעט פחות מוכרת, אך ידועה בקרב חסידים קדמונים לשבת שמחה ומלאה כל טוב, לשבת שלא יחסר בה דבר והורדת שפע של הצלחה לשבוע שאחריה, לומר בליל שישני את המשפט הבא: "בזכות רבי שלום שכנא הגדול מפראהבישט בן רבי אברהם המלאך אביו של רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל - שנוכה לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך עושר וכבוד ומתוך מיעוט עיונות, ובזכות שבת המלכה תשרה הברכה בנו ובזרע זרענו עד סוף כל הדורות אכ"ר".

ההורים שאינם חסידים - לא הם ולא אבותיהם - חזרו אחרי דברי הרופא, מתוך אמונה תמימה. אפילו מצית נשלפה מאי שם, ואש הודלקה לזכר רבי שלום שכנא בנו של רבי אברהם המלאך ז"ל, ע"ה, בהבהה לרגע קט, וכבתה. וכל זה - חוזר הדוקטור ומדגיש - נעשה בתוככי האמבולנס...

צריך להדגיש - אמר הדוקטור בהתרגשות - הפלא היה משך זמן ההחלמה, הוא שב להכרתו תוך פחות מארבע שעות שזה פלא עצום, ופלא לא פחות מזה היה שתוך שבוע היה בריא לחלוטין, מהירות פלאית של ההחלמה.

כאשר נקרא ד"ר פקטורביץ בהזמנה לבר המצווה של אותו ילד ששולבה עם סעודת הודיה לילד שקם לתחייה באותו מקרה באמבולנס, הדוקטור שליווה מאז את הילד קם וסיפר לנוכחים בחגיגה המרגשת, כי הסיכויים של הילד לצאת בחיים מאותו אירוע היו קלושים למדי. שעותיו היו ספורות, כיוון שהמחלה תקפה אותו והייתה בשיאה. היה כפסע שהנמק יתפרס בתוך הגוף ויעשה נזק בלתי הפיך לאבריו הפנימיים של הנער. אבל היתה לנו אמונה בהשם עם אמונת צדיקים, וההורים האמינו כי הקדוש ברוך הוא יכול להושיעם, ואם יש את 'סגולת פראהבישט' - סגולה שתהיה שבת שמחה, אז למה לא - וכך היה בסופו של דבר! לא נאריך כאן בסיפורי מופתים רבים נוספים שבפי ד"ר פקטורביץ, מלבד סיפורים רבים שהגיעו לשולחן המערכת, ונסיים בדבריו של הדוקטור שבסיים דבריו אומר: הפלא הזה מלווה אותי, וזכיתי לראות עוד ניסים פלאיים בזכות הסגולה השמחה לשבת שמחה של הרבי מפראהבישט זיע"א.

אשת חבר

הרבנית הצדקנית המפורסמת מרת חוה'לה מחברתו הטהורה של מרן הקדוש רבי שלום הגדול מפראהבישט ואמו של מרן הסבא קדישא מרוז'ין זיעוכי"א - אם כל חי

מנו"כ בית העלמין דסאדיגורה אוקראינה במקום שמיחוס כפתח האהל הישן של בנה מרנא הסבא קדישא מרוז'ין זיע"א

כי נכון הדבר מאת ה'. הם נשארו לשובת בפראהבישט, ולמחרת חזרו לקארלין אל מורם ורבים וסיפרו לו את כל אשר קרה אותם ואת הדברים הנשגבים ששמעו מפי הרה"ק רבי נחום. בשומעו זאת, ניאות והסכים גם רבי שלמה לשידוך, וההתקשרות היתה למציאות. רבינו הק' רבי שלום נלקח לחתן בבית הרה"ק רבי נחום, עבור נכדתו מרת חוה, בת בתו מרת מלכה'לה - אשת הרה"ק רבי אברהם מקורסיטשוב.

לקראת מועד הנישואין

בהגיע מועד הנישואין, יצא רבי שלמה מקרלין לנסוע עם החתן אל עיר מגורי הכלה, אשר בה אמורה הייתה להיערך החתונה, כפי הנהוג. בדרכם, עברו בעיר דינוביץ, אשר בה התגורר הצדיק הקדוש, רבי ישעיה מדינוביץ, מגדולי תלמידי סעודה רבתי לכבודו של החתן הנעלה, נכד רבו המגיד ממזריטש, בהשתתפותם של כל בני העיר. בתפילה שנערכה לפני הסעודה, האריך העלם החתן בתפילת השמונה-עשרה, גם לאחר שרבי ישעיה, הצדיק הקשיש אשר עבר בעצמו לפני התיבה, סיים את תפילתו. לפליאתם של כל הנוכחים, המתין רבי ישעיה ולא החל בחזרת הש"ץ, עד שרבי שלום, העלם הצעיר, סיים את תפילתו.

משם, המשיכו רבי שלמה מקרלין והחתן במסעם, כשהם עורכים את תחנתם הבאה בברדיטשוב. גם כאן, הורה הצדיק הקדוש הנודע, רבי לוי יצחק מברדיטשוב, לערוך סעודה גדולה לכבודו של החתן הקדוש, כשהוא עצמו משתתף בה. לאחר שנפרדו להמשיך בדרכם, הזמין רבי לוי יצחק את בעלי הכלי-זמר המקומיים והורה להם ללוות את העגלה בשירים ובכינורות, במצלתיים ובחצוצרות. אך מה עצומה היתה השתאותם של כל בני העיר, כאשר הצדיק הגדול מברדיטשוב בכבודו ובעצמו, יצא במחול בראש חבורת המנגנים ורקד לפניהם לקול צלילי השיר עדי צאתם מן העיר.

בשובו הביתה מן הליווי המלכותי, התרעמה הרבנית מברדיטשוב ושאלה את רבי לוי יצחק:

"כלום לא היה די בסעודה הגדולה שערכת לכבודו של החתן הצעיר, עד כי מצאת לנחוק להקל בכבודך ולרקוד כנער בחוצות קריה לפני העגלה, לעיני כל בני קהילתך?!" הכי צדק יכולתי שלא לרקוד? - השיב לה רבי לוי יצחק מיניה-וביה - "שעה שראיתי את אליהו הנביא הולך אף הוא ורוקד לפני המנגנים?!"

(מתוך ספר "מעיני הישועה" - שטפטיט פ"א)

גדולי צדיקי הדור דברו בשבחה ומעלתה

ראה בספר בית ישראל (עמ' ה אות ה) הרה"ק מאפטא זללה"ה קרא את הצדקת חוה'לי "ארון הקודש" בעת שהיתה מעוברת עם בנה רבינו הק' מרוז'ין ואמר שהיא מעוברת עם ספר תורה, וראה בהספד קול נהי על הסבא קדישא מרוז'ין להגאון החסיד רבי יוסף לנדא אבדק"ק

יום י"ב בתמוז יומא דהילולא של הרבנית הצדקנית מרת חוה'לה - אם כל חי - מצויין בכל חצרות הקודש דבית רוז'ין כיום הילולא של גדולי הצדיקים, ונוהגים בו ככל יומא דהילולא בסעודות מרעים, שתיית לחיים, הדלקת נר,

ואין אומרים תחנון. נציג בזה בקצרה תולדותיה ותולדות בעלה הקדוש ה"גרויסער" רבי שלום והתהוות הזיווג ביניהם.

רבינו, הרה"ק רבי שלום שכנא, נולד לאביו הרה"ק רבי אברהם המלאך, בשנת ה'תקכ"ט, כ"ד שנים לפני פטירת זקינו הרה"ק המגיד ממעזריטש זצוק"ל.

בשנת ה'תקל"ז, בהיות רבי שלום בן שמונה שנים, נסתלק מאיתו אביו הק', שעלה בסעודה לגני מרומים כשהוא אך בן ל"ז שנים, והותיר אחריו שני יתומים קטנים. הגדול מביניהם היה מי שהתפרסם לימים כרבי ישראל חיים מלודמיר, והצעיר הלא הוא רבינו רבי שלום, מי שלימים התפרסם בעולם כולו כרבי שלום הגדול מפראהבישט.

זוגתו של רבי אברהם, אמו של רבינו, הצדקנית מרת גיטל ע"ה, אשר חייתה בצילו של בעלה המלאך הק' והסתגלה לחיי צדקות ופרישות בכל גיוני הקדושה המופלגים בהם נצטיין בעלה הק', גמרה אומר לאחר הסתלקותו לעלות בגפה לארץ-הקודש ולחונן את עפרה. ואכן, היא עלתה ונת"שבה בטבריה עד לפטירתה. את גידולם וחינוכם של שני בניה הפקידה בידי הרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ע, בעל ה"שמע שלמה", שהיה מגדולי החבריא קדישא - תלמידי חמיה המגיד הגדול ממעזריטש. רבי שלמה לקח את היתומים לביתו וגידלם בחיבה ובהערצה, כשהוא מתמסר לחינוכם ומאציל עליהם מזיו הוד קדושתו וטהרתו. בצל קורתו צמחו השניים לאילנות גדולים רבי פארות.

זיווג שנגמר בשמים

כידוע, גדולי תלמידי המגיד הגדול ממעזריטש ראו לעצמם זכות להתדבק באותו זרע קודש, צאצאי רבם הגדול, להכניסם אל ביתם ולהשיאם לצאצאיהם. ואכן, משהגיע הרה"ק רבי ישראל חיים לפרקו, היה לחתנו של מגדלו ומאמצו הרה"ק רבי שלמה קארלינער ז"ע, אשר בחר בו כחתן לבתו הצדקנית. ואילו משהגיע האח הצעיר רבינו הרה"ק רבי שלום לפרקו, ראה הרה"ק רבי נחום מטשרנוביל ז"ע (שהתגורר אז עדיין בפראהבישט) זכות לעצמו להכניסו אל ביתו, ועשה כל מאמץ לזכות בכך. דבר זה עלה בידו באופן מופלא ביותר וקא זכו ליה מן שמיא.

הרבנית הצדקנית מרת חוה'לה נולדה לאביה הגדול הרה"ק רבי אברהם מקריסטשוב ז"ע חתנו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל ז"ע. בגיל צעיר מאוד זכתה לזווה המיועד לה מרן הקדוש רבי שלום הגדול מפראהבישט ז"ע. על השתלשלות הדברים איך זכתה לך מסופר בספר "בך יברך ישראל" של נכדה הרה"ק רבי לוי יצחק מאזיערנא ז"ע וכה מסופר שם ששמע מפי

ציון המצוינת של מרן הסב"ק מרוז'ין ובניו זצ"ל בעיר סאדיגורה, המצבה השנייה משמאל היא מצבת קבורת הרבנית חוה ע"ה

אמו מרת גיטל'ה - בתו של מרן קדוש ישראל מרוז'ין, כי בהגיע זקינו רבי שלום לפרקו, שלח מגדלו-מאמצו רבי שלמה מקארלין שניים מנאמניו לתור ולחפש עבורו שידוך מתאים. לפני צאתם ציווה אותם לאמר: "הרי אתם עובדים בדרכם את העיר פראהבישט, מקום מושבו של הרה"ק רבי נחום בעל ה"מאור עינים". הנני מזוהר אתכם לבל תתעכבו שם אף רגע, אלא תמשיכו הלאה לדרככם". יצאו השניים לדרך, והזדמן להם שחלפו בפראהבישט ביום ו' ערב ש"ק, וכפי שנצטוו ע"י רבם המשיכו הלאה בדרכם על אף הזמן הדחוק שעמד לרשותם. באותה שעה שעברו שם, נח הרה"ק רבי נחום את מנוחתו לקראת קבלת שבת מלכתא. והנה בחלומו נראה לו כי נמצא הוא בעולם העליון ושם הוא שומע כי אומרים לו: "עתה היא שעת הכושר לשדך את נכדתך עם נכד רבך המגיד הגדול ממעזריטש". בעודו בחלומו הסכים רבי נחום וגמר ועשה את השידוכין בעולם העליון. בהקיצו ובראותו כי הנה חלום, שאל את אנשיו: "האם ראיתם עגלה עוברת בעיירתנו זה עתה?". השיבו לו כי אכן ראו עגלה ובה שני אנשים, עוברת במהירות גדולה את העיר. שלח הרה"ק רבי נחום שליחים רצים להשיבם מהרה העירה. הרצים יצאו דחופים והשיגו את העגלה ואת אנשיה חונים בכפר סמוך, כאשר בדעתם לשובת שם. לאחר הפצרות מרובות לא יכלו האנשים להשיב ריקים את שלוחי הרה"ק רבי נחום, וחזרו איתם לפראהבישט. משהגיעו לפראהבישט הוכנסו תיכף ומיד אל הקודש פנימה. סיפר להם הצדיק את דבר החלום, בהפסירו: "כיוון שכבר נעשה השידוך למעלה, ובכן מה יצא הדבר, ואולי לכם לנסות ימין ושמאל". שני השלוחים, שידעו בברור כי און לא שמעה על מטרתם, נסיעתם, השתוממו והתפלאו למשמע הדברים, והבינו

יאס (עמי כ"ב) ואמו הצדקת מרת חוה ממש היתה ארון הקודש כידוע לכל שבכל משך תשעה ירחי לידתה היתה כל כבודה בת מלך פנימה לפני ולפנים בחדר שבכל אותן תשעה חדשים לא בא שום בן אדם לחדרה זולת הנערות הראויות לה לעשות מלאכתה דבר יום ביומו.

הפצעת שמשו של מרן הסב"ק מרוז'ין בעולם

מסופר כי כמה ימים לפני לידתה היתה אמו הצדקנית מרת חוה'לה מקשה לילד ובעצם יום ר"ה אחווה בתוקף חבלי הלידה אך הולד לא יצא מרחם אמו, ויאמר אביו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט כנראה שמפני קדושת היום אין הולד חפץ לצאת פן יחללו עליו את החג, וציווה כסגולה לסגור את תריסי הבית למען לא יראה בו אור היום אך גם זה לא הועיל ורק במוצאי יו"ט בצום גדליה יצא לאור העולם.

ש"ח

יצחק עמי כ"ב

על קדושת בנה הפעוט הריז'ינער

הרבנית הצדיקת מגראנוויע [כפיה"נ מדובר ברבנית חנה יוטא מגראנוב בת הרה"ק מפראהבישט ואחותו של הסב"ק מרוז'ין, אשת רבי יצחק מגראנוב בן הרה"ק רבי מרדכי מקרמניץ] נחלתה ובאה [אמה] הצדיקת מ' חוה'לה, אם הרוזינר לבקרה, וסיפרה הצדיקת מ' חוה'לה ז"ל שכשילדה את בנה הקדוש אור ישראל מרוז'ין לא הספיק לה החלב להניק אותו ושכרה מינקת שתניק את הילד, אך הילד לא רצה בשום אופן לאכול, חשבו שכנראה הילד הוא מפוקח והוא כבר מכיר את האם.. לכן הוא מסרב לאכול מאשה אחרת, טיכסנו עצה כדת מה לעשות עם הילד הפעוט החכם.. שילשלנו את תריסי החלונות ויהי ערב

בצהרי יום כי חשבו שבחושך מרומה זה הרי לא יראה הילד ולא יבחינו מי המיניקת.. אולם גם המצאה מחוכמה שלנו לא הועילה כלום אל בני הילד הקדוש, ישראליקל שלי יחיה לאורך ימים ושנים טובים לא רצה בשום אופן לינוק, באתי ושאלתי את בעלי הקדוש (אדמו"ר מוה"ר שלום שכנא זצ"ל) והוא ז"ל השיב שאין עצה רק שאני אניק את הילד, אבל בעלי הקדוש! טענתו הרי לא יספיק מעט החלב לך הנולד? - נענה בעלי הק' ואמר: הילד הוא מסתפק במה שיש לו, והש"ת ישפיע ברכה במעט החלב שיש לך להברות את גופו לעבודת הש"י.

(כתבי מרן מהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא ניאמץ)

מחנכת את ילדיה הקדושים

הרבנית הצדקנית מרת חוה'לה היתה מעורה היטב בחינוכם של ילדיה לגדול ולצמוח לאילני ברבבי כדוגמת אביהם הק' הגרויסער רבי שלום ואבותיו הק', וכך מסופר בספרנו "אמונת אמת שטפנשט" איך לקחה את ילדיה אל הגה"ק "הרב בעל התניא" ז"ל (מועתק מתוך הספר שמעונו טובות להגה"ח חיים אברהם דייטשמן אב"ד סאראקא דף ל"ז ע"ב); שמעתי מאת ידיד נפשי ש"ב הרבני המופלא ומופלג מו"ה אליעזר נ"י רויטבארג מיאמפאלא פאדאליען נקרא ר' אליעזר פייבוליס, שסיפר לו איש אחד מהימן כי בעת שהיה הרב הצדיק רבי מנחם נחום משטיפינעשט בעיר יאססע [יאס], הלך אליו הרב החסיד הישישי רבי יצחק משה מיאססע אשר היה חוזר היינו מתורגמן אצל הרב הגאון הקדוש רבי שניאור זלמן מלאדי, ואח"כ קבלוהו ממדינת רומעניען להיות לרב ומנהיג להם להגיד להם חסידות חב"ד וכאשר בא הרב הצדיק ר' מנחם נחום הנ"ל ליאססע בא אליו הרב החסיד איש אמת ר' יצחק משה ז"ל ואמרו אליו מקורביו אשר לא נאה ולא יאה לאדמו"ר הישישי הכי נכבד הוא והאיך יקל כל כך בכבודו לילך אל איש רך בשנים בן הרב מוה"ר מרוז'ין. ענה הרב החסיד

רבי יצחק משה הנ"ל, כי שמע מפה קדוש אדמו"ר קודש הקדשים מרן מוהרש"ז מלאדי, כי בעת נוסעו מס"ט פטרבורג ונסע דרך עיר פראבישטש מקום משכנו של הרשב"א ז"ל, [דבי שלום רבבי אברהם המלאך] ובאתה אליו הצדקת מרת חוה אשת הרה"צ רבי שלום הנ"ל עם שני בניה הרב רבי אברהם ז"ל והרב רבי ישראל מרוז'ין ז"ל, והאחרון היה כבן שבע או שמונה שנים, ואמר הרה"ק מוהרש"ז מלאדי עליהם, כי ראה בעיר פראבישטש תרי בוצינא דנהורא ונהנה מהם מאד מאד, והצעיר הוא מוהר"י מרוז'ין שאל את פי הרב הקדוש מוהרש"ז מלאדי, אם קורין את שמע פסוק ראשון של ק"ש שצריך להיות במסירת נפש אשר הוא ממש ביטול היש, האיך קורין אח"כ פסוק ואהבת וגו' אשר הוא הרגשת היש. וענה אדמו"ר מוהרש"ז מלאדי ז"ל ואמר בזה"ל, אני אמרתי

אהל הצדיקים והרבניות בעיר סאדינורה

לו תירוך ערוך וארוך, אשר אילו היו הימים דיו, וקני כל חורשתא, ודיירי ארעא ספרי ורשמי רשוותא לא היו יכולין לכתוב כל הענין בפרוטרוט, והקטן הזה הבין. כן שמעתי מפיו של אדמו"ר מוהרש"ז מלאדי לזאת מוכרח אנכי לכבד את יוצאי חלציו כי זכה לעצמו וגם לזרעו אחריו, ולזאת אל יפלא בעיניכם על שאני איש זקן, הולך לקבל פני בנו אשר הוא רך בשנים, ודפח"ח.

דואגת לעתיד בנה הריז'ינער

הצדקת חוה'לה אמו של מרן מרוז'ין נסעה אל הה"צ מאפסא זי"ע והגישה קובלנא לפניו שזה איזה שנים מנישואיו בנה מרן ז"ל והוא מתנהג בפרישות יתירה ודואגת מאד פן ח"ו לא יוליד בנים ובכתה מאד ושאלה ואמרה הכי ניחא ליה למר שיהיה נפסק זרע קודש של הרב המגיד זללה"ה? השיב לה הרב מאפסא אם יבוא בנכם הנה לפני אבטיח לכס שילידי בנים ובנות, ובכן, גזרה הרבנית חוה'לה על בנה בגזירות כיבוד-אם שישע אל הרב מאפסא וכאשר בא והתייצב לפני הרב מאפסא הסתכל עליו ואמר בחרדה: כתיב "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו" עלי נאמר פסוק זה. והתחיל לצעוק, מה זאת עשיתי שהבטחתי שלרב מרוז'ין שיהיה לו בנים מתחלה כסבור הייתי שהוא רק בבחינת נשמה, עכשיו אני רואה שהוא במעלת נשמה לנשמה, ותפס בדיקנא קדישא שלו והמשיך ואמר: לולא זאת שמקווה אני שלא יכלימו את הזקן הלבן הזה לא אדע כלל...

(ספר נוסח ישראל עמי"ט ע"ב)

על רום מעלת בנה הגדול רבי אברהם מפראהבישט

מסופר כי לאחת הסתלקותו של בנה רבי אברהם מפראהבישט [נסתלק י"ז אדר תקע"ג] נסעה אם הבנים מרת חוה'לה זללה"ה להרה"ק מאפסא לקבל תנחומים על בן צדיק כמותו שהלך בדמי ימיו לעולם העליון, ואמר לה

הרה"ק מאפסא משל ליריד הגדול העומד זמן רב לערך חמשה או ששה שבועות ויש סוחרים גדולים אנשי חיל, שקונים את כל הסחורה הנצרך להם בב' או ג' ימים וד"ל.

ובדברים אלו ניתנחמה. (בית ישראל, אוהל אברהם אות 1)

טיבה של מחלוקת

אדמו"ר הקדוש אור שבעת הימים אור ישראל מרוז'ין זצ"ל אמר שיש בענין מחלוקת שבין צדיקים דברים בגו דברים טמירים ורוזין עילאין ומחלוקת זו אם היא נשמרת כראוי שלא יתאחוז בה החיצונים רח"ל היא סגולה נפלאה לאריכות ימים ושנים טובות ולכן כשבא אלי חסיד שוטה ואמר לי שהה"ק מאפסא זצ"ל הלשין עלי חשבתי שעכשיו הוא העת וזמן גרמא לרקם בינו ובין הרב הקדוש הנ"ל איזו סיכסוך ודין ודברים אמנם אמי הצדיקת ע"ה [מרת חוה'לה] נכנסה אלי ואמרה לי בני היקר:

לך והתרחק מדרכים אלו אם כי יש בזה אורחות צדיקים והה"ק רבי ברוך ממעוזבו זצ"ל היה לו בזה ענינים גבוהים, הרי אתה רואה שהתחלת עם הרב הקדוש והנורא רבי משה מסאוורין זצ"ל והוא ז"ל חשב ברצינות שיש לך איזו קפיא עליו והקפיד גם הוא ונשאר ברוגז עליך, ולכן סיימה אמי הצדיקת ע"ה איני רוצה שתסכן את הידידות שבינך לבין הרב מאפסא ואל תאבד ח"ו ידי יקר ואוהב נאמן גאון וצדיק הדור כמו הקדוש מאפסא (ז"ל).

(כתבי מרן מהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק

פיאטרא ניאמץ)

במחברת אחרת כתב מרן מהר"ש טוביאס זצ"ל בלשון אחר: הרוזינר זי"ע אמר, מחלוקת היא סגולה לאריכות ימים ושנים, אני רצייתי

לעשות מחלוקת עם הגה"ק מוה"ר אברהם יהושע העשל מאפסא ז"ל, אמרה לי אמה ע"ה, כלך בני מדרך זה, הרי לא כולם יבינו כוננתך, התחלת עם הרב הצדיק מסאוורין ז"ל והוא חשב באמת שכונתך להתקוטט ומה לך ולצרה?

התענית ביום הקדוש אינו יכול להזיק

לפני הסתלקותה נחלתה הרבנית הצדקנית מרת חוה'לה ומסופר כי הה"צ הגאון הקוה"ט מאפסא ז"ל אמר להצדיקת חוה'לה ז"ל שהיתה חולנית מאוד ומסוכנת - משך זמן רב לפני פטירתה, שלא תתענה תעניתים הרגילים ושאלה את הה"צ בתמימות ובתמיהון, וביום המר (ט' באב) מה היא חוות דעת קדשו של הה"צ מאפסא? - תאכלי אטריות דקות (דינע פארסאלוף) השיב הצדיק כשחיוך קל עובר על שפתיו הקדושים.

וביום הקדוש מה עליה לעשות? - מה אתם משוים זה לזה? (וזאס גלייכט עין איינס צים אנדערין) בריאת העולם היה שהאדם מוכרח לאכול, ואם האדם אינו אוכל אז הוא מתנגד לדרך הטבע, ומזיק לו התענית, ולכן אל לא לאדם חלוש להתענות, אמנם ביום הקדוש, שכל הבריאה חכמה ליום זה [ע"ל הפסוק "מים יצורו ולו אחד בהם" זה יו"כ (ע"ד שאמרו ז"ל וזו אחד בהם' לו יום הכפורים, תנחומא בראשית כ"ח א)]. הרי כל הבריאה היתה שישאל עם סגולתו לא יאכלו ביום זה, אין התענית מזיקה לו ואדרבה מי שאוכל ח"ו ביום הקדוש הוא הוא המתנגד לדרך הטבע והאכילה ביום זה מזיקה לו. - יה"ר ויתן השי"ת כל טוב לישראל סלה.

(כתבי מרן מהר"ש טוביאס זצ"ל)

זכתה להכנס

בהיכלו של בעלה הק' בגן-עדן

בשנה קודם הסתלקותה, חלתה הצדקת חוה'לה אם הבנים הצדיקים הקדושים מרן אדמו"ר מרוז'ין ואחיו

הרא"א זי"ע בחולי השילשול ר"ל והי לה יסורים נוראים, והנה לאחר שעלתה נשמתה השמימה ביום הג' לימי אבלה סיפר נכדה הגדול הרה"צ הק' ר' שלום יוסף זל"ה אשר כל עת מחלתה היתה תמוהה ופלא בעיניו שאביו הה"ק הרזי"נער הוא פועל ישועות ומשפיע רפואות לכל העולם ולאמו הצדקת לא הושיע בתפלתו, ועכשיו נתיישרה תמימתו. שכן עתה שמע מאביו הק' אשר בבוא אמו הצדק להעולם העליון, בקשה שיליכו אותה להיכלו של בעלה היא זקנתו הרה"ק ר' שלום מפראהבישט זללה"ה והשיבו לה שהדבר קשה מחמת שבעלה הר"ש

הוא בהיכל גבוה ונשא מאד ורחוק מאד מהעולם התחתון, ואינו יכול לסבול האויר המגושם מהעוה"ז שהיא זה מקרוב באה משם, והודיעו הדבר לבעלה רבי שלום וביקש בעדה שם וגם אנכי בקשתי מכאן עבורה, ובצירוף היסורין שסבלה כל משך השנה ממחלתה הקשה, על ידי זה זכתה שהכניסו אותה להיכל בעלה זללה"ה. (בית ישראל - אוהל אברהם אות 2)

וכך גם סיפר זאת כ"ק האדמו"ר מבאיאן שליט"א (בשיחה עם הגאון רבי דניאל אלטר שליט"א): אמו של הרה"ק מרוז'ין היה שמה חוה, ואמר עליה הרה"ק מרוז'ין שהיא היתה חוה האמיתית, "אם כל חי", ובסוף ימיה סבלה יסורים קשים. בעת שישב בנה הרזי"נער שבעה לאחר הסתלקותה, יצא בנו בכורו, הרה"ק רבי שלום יוסף, מהחדר שישב אביו שבעה, ואמר שעכשיו נתיישר לו דבר תמיהה שהיה לחידוש בעיניו, שזקנתו אם שיהי סבלה כל כך הרבה יסורים לפני פטירתה, ואביו הרה"ק לא פעל עבורה להקל עליה יסוריה, מאחר שפעל ישועות עבור כל ישראל ועבורה לא פעל. אך עכשיו נתיישרה תמיהתו באשר שמע מאביו, כי מיד לאחר פטירתה בעלות נשמתה השמימה, ביקשה להיכנס תיכף להיכל בעלה הרה"ק רבי שלום מפרוהוביטש, ואמרו לה, שנשמה שזוה עכשיו באה מעולם-הזה, אי אפשר לה לעלות תיכף למקום גבוה כל-כה. ואמר אבי הרה"ק, שבזכות היסורים שסבלה ובזכות מה שפעל עבורה, עלתה עכשיו מיד למקום בעלה. אין מבקשים על יסורים, אבל כשיש יסורים אין מוכרים אותם, והרי הם באים לו לאדם לתועלתו.

(אדמו"ר מבאיאן שליט"א אהל תשע"ב)

וביתר פירוט כתב גם מורינו מוהר"ש טוביאס בכתביו: הרה"צ מרוז'ין זי"ע כשישב והתאבל - רח"ל - על אמו הצדקנית חוה'לה ע"ה, פעם בשוחחו עם אנ"ש אמר בפה קדשו, אם לא הייתי מתבייש הייתי מצוה להציג לפני כלי זמר וזמרו לפני למרבה השמחה שאני רואה כעת איך אמה הצדיקת ע"ה זכתה להכנס בהיכל קדשו המבהיק והמאיר של אדוני אבי מורי הרב הצדיק רבי שלום ז"ל, השמחה גדולה מאוד מזומוטי חתן וכלה ואורות גדולים מה שאין אוזן הגשמי יכול לקלוט, ולכל זה הגיעה בימים ספורים לאחר פטירתה - בימי השבעה - אני לא ציירתי איך תוכל פעם להגיע לבוא ולהכנס בהיכל בעלה, אבי מורי ע"ה בשעה שבכל יום ויום אבי מורי ז"ל מתעלה מדרגא לדרגא ומן

העולם ועד עולם אחר גבוה וגבוה ממנו הרבה, אמנם לפי שהיתה חולה זמן ארוך והיו לה יסורים ועיגומי נפש רבים בזה דלגה על כל המדריגות בפ"א וזכתה להכנס אליו.

(כתבי מרן מהר"ש טוביאס זצ"ל)

[ועיין בספרינו 'רשפי קודש' (עמ' מ"ה הערה ע"א) כע"ז מה שמוזכר בכתבי מרן מהר"ש טוביאס זצ"ל אב"ד פיאטרא ניאמין רומניה אודות הרבנית בלומה רייזל אשת הרה"ק רבי שלום יוסף מרוז'ין שנסתלקה כ"ו שנים אחריו].

נקברה בהיכל מרן הסב"ק מרוז'ין - ברצועה היוצאת מארץ הקודש

הרבנית הצדקת חוה נסתלקה ביום י"ב תמוז תר"ה (אודות שנת פטירתה ראה בספר 'אגרות הרה"ק מרוז'ין ובניו' ח"א בפרקי מובא עמוד רנח הערה 36 הדן אם נפטרה בשנת תר"ד, ומצדד לומר שנפטרה בתר"ה, אמנם לענ"ד אין כאן שאלה כי על מצבתה נחרט ש'נפטרה ביום ה' י"ב תמוז' ובשנת תר"ה היה י"ב תמוז ביום ה' בעוד שבשנת תר"ד יוצא י"ב תמוז יום שבת). וצינונה הק' ניצב בסאדיגורא לצד האהל של בנה רבינו הסב"ק וצאצאיו, כיום עם חידוש והרחבת האהל הק' נמצאת מצבת קודשה בתוך האהל בצד השמאלי לצד הציננים הק'.

יצוין כי בספר "בית ישראל" (עמ' י"ט) מביא שסיפר הרה"ח ר' משה דוד שהיה משמש בקודש אצל אדמו"ה"ז אביר יעקב מסדיגורא זל"ה, אשר פ"א הלך מרן הרזי"נער לטייל מחוץ לעיר והלך ובא עד מקום בית החיים, ועמד שמה ובתוך כך נשמע קול כלבים נובחים, ואמר למשמשו התשמע מה שהכלבים אומרים?: כי כאן יש רצועה מארץ הקודש! ולקח מרן הרזי"נער את הקנה שבידו ונעץ בקרקע, ואמר "עד כאן נמשכת הרצועה" ואחר פטירתו שם באותו מקום נגנו ארון הקודש ושם מנוחתו כבוד. כן גם נדפס בספר "דרש משה" (ח"ב לרבי משה קאהלנברג עמ' כ"ז ע"א) וכשאמר בנה הסבא קדישא מרוז'ין הקדיש לפני קברה של אמו הצדיקת מרת חוה'לה ופסע השלש פסיעות לאחוריו אמר "עד כאן גבול ארץ ישראל". ואכן באחרית ימיו נקבר שמה ושם חלקת מחוקק ספון.

"אם כל חי" - דברי מרן הסב"ק מרוז'ין ביארציט הראשון

בספר "תפארת ישראל" לה"ח רבי שלמה טלינגטור (עמ' מ"ד) מביא בזה"ל ביום י"ב תמוז יאר-ציט הראשון של הצדקת חוה'לה אמו של אדמו"ר זל"ה אמר הסבא קדישא מרוז'ין בל"ק: זיא איז גיווען דיא אמת'ע חוה אם כל חי דער אייבערשטער זאל העלפן אויך זכות זאל ביי שטייען אויף מיר אין איהר מיין ווייב אין אויף מיינע קינדער אויף דיא יודען וואס פארין צי מיר אין אויף כלל

ישראל, [בתרגום היא הרי היתה חוה האמיתית "אם כל חי", שהשי"ת יעזור שזכותה תעמוד לי ולזוגתי ולילדי ולכל היהודים הנוסעים אליו ועל כל כלל ישראל].

דברי מרן הרה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל עליה

הרב החסיד הוותיק רבי משה חזן (למק) ז"ל סיפר: כי בשעותיו בחצר הקודש באיאן, ביום י"ב תמוז - יום הסתלקות "אם כל חי" הרבנית הצדקת חוה'לה ע"ה, היה גם הוא בין העומדים בשני השורות לקראת הליכת אדמו"ר הק' ה"פחד יצחק" מבאיאן זי"ע, מביתו נאוה

קודש לקלוזי לתפלת שחרית כנהוג. בהופעת אדמו"ר הק' בתווך בין שני השורות, נענה אחד מזקני החסידים ואמר בהתרגשות לפני אדמו"ר הק' ה"פחד יצחק" מבאיאן זי"ע: "היום הוא יומא דהילולא של הרבנית הצדקת חוה'לה ע"ה, בנה הסבא קדישא מרוז'ין זי"ע אמר עליה שהיתה בבחינת "אם כל חי". וזקנה הרה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל זי"ע אמר: "אני שואל אצלה, כמו הכהן גדול באורים ותומים".

(מפי הרה"ח מו"ה מאיר שטרנברג שליט"א ב"ב ששמע מפיו)

"וואס טיהט מען דען נישט פין קינדער וועגין"

מקובל כי מרן הסב"ק התייעץ עם אמו בדבר להוריד נשמת בנו הצעיר הרה"ק רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין לזה העולם מה שיעלה לו ביסורים ורדיפות וענתה לו אמו צדקת זו ואמרה לו בפתגם היודי "וואס טיהט מען דען נישט פין קינדער וועגין" (בתרגום: מה לא עושים למען הילדים), וראה ענין זה מובא בכמה ספרים וכתבי החסידים: בספר כנסת ישראל (עמ' ע"א ע"ב) אודות ענין ישיבתו במאסר בעת שהיה מרן מרוז'ין זי"ע כלוא בחצר המטרה בקיוב כנודע, ואמו הצדקת חוה'לה היתה מצטערת מאד ומתגעגעת לראות איזה איש שראה פני קדשו במאסר, והנה איש אחד מנכבדי החסידים אשר היה לו מהלכים בין גדולי השלטון ועשה השתדלות גדולה אצל שרי בית הסוהר ועלתה בידו ליכנס לפניו למחיצתו של מרן מרוז'ין במקום מאסרו, ודיבר עמו וקיבל ממנו "פריסת שלום" להביא לאמו וביקש ממנו האיש שיאמר לו איזה אות וסימן לאמו למען אשר תאמין לדבריו שדיבר עמו, נענה מרן ואמר לו: הנה תבדיר לאמי כי כל ענין ישיבתי במאסר היא החייבת גבול ועל ידה נעשה הדבר! וכשבא והרצה את הדברים לפני אמו והגיד לה את הסימן, השיבה הצדקת מרת חוה'לה: אמת, כנים הדברים שאני החייבת בסיבת ישיבתו במאסר, ואספר לכם גופא דעובדא הכי הוי: קודם שנולד בנו האחרון שבקדושה - הוא מרן הרה"ק רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין זי"ע - בא הרזי"נער לפני אמו ואמר לה כי הנה יש ביכולתי עתה להוריד נשמה גבוהה וגדולה מאד שלא היה בזה העולם זה ערך ב' אלפים שנה אך צריכים לזה לסבול ולקבל י"ע גלות קשה, ורוצה לשמוע ממני עצתי, והשבתי לו בני "וואס טיהט מען דען נישט פין קינדער וועגין"

[מה לא עושים בעבור ילדים].

וכך גם כתב רבי משה קאהלנברג בספרו "דרש משה": ויונעם עפ"י ששמעתי ששאלו לו מפני מה הוא מקבל עליו יסורין, והשיב אמי חייבת בדבר, שגילו לי משמים שיש ביכולתי להמשך נשמה גדולה שלא היתה בזה העולם הרבה יותר מאלף שנים אבל הנני צריך לקבל עלי יסורין אמרו שכוון על בנו הצעיר ר' מרדכי שרגא הה"צ מהוסיאטין ושאלתי עצת אמי תחי' והשיבה לי וכי איזה דבר אינם עושים בשביל בנים, ומנו"כ בעיר סאדיגורא וכשאמר הקדיש לפני קברה ופסע השלש פסיעות לאחוריו אמר עד כאן גבול ארץ ישראל וכן באחרית ימיו נקבר שמה, והייתי על קבר קדושים אלו זי"ע

(דרש משה ח"ב דף כו)

ובכת"י הר"י אחד מחסידיו אדמו"ה"ז מסאדיגורא מובא אמר הרה"ק מלעווא, אבי זצוקללה"ה אמר על מאטי'נאו שלו - מרן הרה"ק רבי מרדכי שרגא מהוסיאטין - אשר נשמה כזו לא יורד לזה העולם רק פ"א בז' מאות שנה אמר על מאטי'נאו שלו שהוא דער אמת'ר "מרדכי היהודי" דיא "שושנה", וראה גם בספר "שיח יצחק" (עמ' קכ"ח) מהרה"ק רב יצחק מהוסיאטין: אביו הס"ק הרה"ק מרוז'ין זי"ע היה אומר שנשמה כזו שיש לאא"ז זי"ע לא ירדה לעולם כבר יותר מאלפיים שנה, וכדי להוריד את נשמתו נשמה גדולה וגבוהה כזו היה צריך לקבל י"ע יסורים ועול גלות, וידוע שקיבל י"ע לשהות במאסר, ששלח אז בעת מאסרו להודיע לאמו הצדקנית חוה'לה לאמר שהיא אשמה במאסרו בהזכירו ששאל בעצתה

מצבת קברה של הרבנית מרת חוה ע"ה

וזה נוסח מצבתה הק':
פ"נ
האשה הרבנית
הצדקנית המפורסמת
אם כל חי מרת
חוה בת אדמו"ר
הקדוש מוהר"ר
אברהם זללה"ה
שנפטרה יום ה'
י"ב תמוז
ת.נ.צ.ב.ה.

הנהגות ישרות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הנעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

ואחר כך יאמר 'ישתבח', והברכות שפיקדם קריאת-שמע, והברכות שלאחר קריאת-שמע, שאין בזה הזכרת החיצונים כלל, רק גדלת הבורא יתברך-שמו, שפבר נפלו בקרפנות ובזמירות.

שלמות שלום - השלמות וציונים

וחלילה לומר על בורא עולם שינוי רצון, כתיב (מלאכי ג') 'אני ה' לא שנית'. אמנם כבר נודע מספרים שבאמת הכל תולה מצד המקבלים, ואתה תחזה, טרם כל אנו אומרים פסוקי דזמרה, וחז"ל אמרו למה נקרא פסוקי דזמרה, על שם שמזמרים הקליפות, ולכאורה מי האיש שראה אפילו פעם אחת קליפות מוטלים לארץ בבית המדרש. אמנם הכוונה שמזמר הקליפיות מקרב לבו ועצמותו, על דרך משל, באומרו (תהלים קמ"ט) 'גדול ה' ומהולל מאד', מתחיל לשוב אליו יתברך, ונותן אל לבו האמנותי כי אדבר, גדול ה' ומלא כל הארץ כבודו, אם כן למה עשיתי ככה, כזאת וכזאת עשיתי, כי ידע איניש בנפשיה גריעות ערכו ומחשבותיו הפרטים שמושקע בהם תמיד, ואזי מתחיל להתחרט ולתהות על הראשונות, וכן באומרו (תהלים קמ"ט) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, אזי ישיב אמרו אל לבו, אם כן למה גרע אני, הלא גם אני אחת מהנהגות, ותולה החסרון בבחינת עצמו שאינו כל מוכן ומוכשר לקבל ההטבה, ומקבל על עצמו לקשוט מלא קומתו במדות טובות, ולהשליך מעליו כל מום ממגע נכרי, כי אם מראש עד עקב ישרה אלהותו על כל פרטי האיברים והחושים, וכמוהו מהזמירות מזמר בקרבן את הקליפיות ממדות המגוננות שמרגיש בעצמו, ואחר כך יתכן לו להתפלל, משמעו לשון התחברות, לייחד פנימיות מחשבתו לרוממות אלהותו, וכשבא לקריאת שמע נעשה אחדות אחד עם הבורא ברוך הוא. עד כאן לשון קדשו.

כשנכנס לפני מלך המלכים צריך לדעת את כל המכשולות כשם שנכנס למלך בשר ודם

ועוד מצאנו בענין זה דברים נוראים שכתב המקובל האלקי רבי יוסף גיקטיליא זצ"ל בספרו הקדוש **שערי אורה** (השער הראשון, הספירה העשירית) וזה לשונו: צריך האדם לבדוק עצמו ולהיזהר כשרוצה להתפלל לפני ה' יתברך, ולראות ולהבין אם יש לו מקטרגים ומעכבים לקבל תפילתו, ויש לו לסקל המסילה ולהרים מכשול מדרכיו. משל לאדם ההולך לחצר המלך להפיק שאלה, שהוא צריך להזדרז ולדעת אם יש בדרך פגע או סכנה. ומלבד זה יש לו להתבונן כמה שערים יש בבית המלך, זה לפני מזה, ולהכיר אותם השוערים הממונים לשמור השערים, ולהיותו אהוב אצל כולם, ולדעת אם יש בהם איש שונאו שישלם עמו. ומלבד כל זה ראוי לו לדעת ולהתבונן בבגדים שהוא לבוש אם הוא ראוי להיכנס בהם בחצר המלך, כמו שאמר 'כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק' (אסתר ב.ד), ומלבד כל זה ראוי לו לבדוק בעצמו אם הוא הגון לדבר לפני המלך והשרים והסגנים אשר לפניו, ואם יש בהם מי שיערער על בקשתו, וכמו כן אם יזדמן לו שיתעכב בהיכל המלך שעה או שתיים אם יכול לסבול. ורז"ל הוצרכו להעיר אותנו ואמרו כלל גדול: 'מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא', ואם במלכות בשר ודם יש לו להיזהר בכל אלו הדברים שאמרנו, כל שכן בהיות האדם נכנס להקביל פני מלך מלכי המלכים הקב"ה יתברך ויתעלה, שיש לו לאדם להבין ולדעת כי מן הארץ ועד הרקיע אין שם מקום פנוי, אלא הכול מלא גדודים והמונים מהם טהורים בעלי חסד ורחמים, ויש למטה מהם כמה בריות טמאות מזיקים ומקטרגים, וכולם עומדים ופורחים באוויר. ואין מן הארץ ועד הרקיע מקום פנוי, אלא הכול מלא המונים, מהם לשלום מהם למלחמה, מהם לטובה ומהם לרעה, מהם לחיים ומהם למוות. ועל זה מיוסד שיר של פגעים (תהלים צ"א) 'יושב בסתר עליון', 'כי הוא יצילך', 'באברתו', 'לא תירא', 'מדבר באופל יהלוך', 'כי מלאכיו'. וכל אלו המחנות בין הארץ ובין השמים, דוגמת ההולך בדרך במקום סכנה, כך תפילתו של אדם עוברת בין אלו הכיתות ועולה עד לרקיע, אם יש בו זכות לה פגענו למטים תפילתו, ואם אין בו זכות, כמה פגעים ומשחיתים פוגעים בדרך. ולפי זה הדרך תיקן דוד המלך עליו השלום הזמירות, כדי לפנות דרך לתפילות לעבור, כי כל אותן הכיתות הן כמו ענן מעכבין לעלות התפילה. ועל זה נאמר (איכה ג' מד) 'סכתה בענן לך מעבור תפלה'. וכשבא דוד עליו השלום והתקין זמירות, בהיות האדם מסדר אותן הזמירות אזי מסתלקין והולכין להם אותם המשחיתים והמלקלים והמעכבים, ונקראו זמירות מלשון מזמר, 'זכרת הזוללים במזמורת' (ישעיה יח.ה). ועל זה אמר הכתוב (תהלים ק"ט) 'זמירות היו לי חוקך בבית מגורי'. כלומר, באותם המקומות שהיית מתירא מהן בדרך והיה לי פחד ומגור, באותן הזמירות פורטים והכרתים. ולפי זה הדרך נאמר (איוב לה.ו) 'ברון יחד כוכבי בוקר' וגו', וענין רינה הם הזמירות הנאמרים בבוקר, ואזי יתפזרו ויתרועעו כל בעלי הדין הקשה הנקראים בני אלהים. ולשון יריעו מלשון 'רועה התרועעה הארץ' (ישעיה כד.ט). עכ"ל.

ואם כן אחר אמירת פסוקי דזמרה באהבה ויראה בשירה ובזמרה ועל ידי זה הכרית את כל המקטרגים, שוב אין להם מקום, ועל כן לא נשאר לנו אלא לספר בגדולת הבורא.

אין בברכות קריאת שמע הזכרות החיצונים

'ואחר כך יאמר ישתבח והברכות וכו' שאין בזה הזכרת החיצונים כלל וכו' שכבר נפלו בקרבנות ובזמירות. ראה מאמר חז"ל (ברכות יא.) אמר ר' יעקב אמר רב אושעיא (ישעיהו מה ז) 'יצר אור ובורא חשך לימא יצר אור ובורא נוגה כדכתיב קאמרין אלא מעתה (ישעיהו מה ז) עושה שלום ובורא רע מי קא אמרין כדכתיב אלא כתיב רע וקרין הכל לישנא מעליא.

ובסיודור שיח יצחק כתב לפרש הטעם שאנו אומרים 'ובורא את הכל', כי מפי עליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג.לה) וכוונת הכתוב באמרו 'בורא רע' שנתן הקדוש ברוך הוא בינה באדם להבחין בין טוב ובין רע.

ונראה שדבריהם עולים בקנה אחד יחד עם דברי רבינו, שכתב שאין בברכות קריאת שמע הזכרת החיצונים כלל רק גדולת הבורא יתברך שמו, ועל כן אין מזכירים בהן בריאת הרע אלא בלישנא מעליא.

חז"ל תיקנו פסוקי דזמרה לחתוך המקטרגים

ומה שכתב 'שכבר נפלו בקרבנות ובזמירות' הוא כמו שנתבאר בסעיפים הקודמים שעל ידי הזמירות והקרבות מכריתים את כל כחות החיצונים והקליפות, ראה מה שכתב השל"ה בספרו הקדוש (פר' בשלה, תורה אור) וזה לשונו: ענין עמוד התפלה, אשר סביב רשעים יתהלכון הם כחות של מחבלים העומדים למנוע את התפלה שלא תלך למעלה, וצריך התחכמות גדול לזה. ואחד מהענינים הוא פסוקי דזמרה, שהם חותכין הקליפות ועושין דרך שתוכל התפילה אחר כך לעבור... אמנם יש עוד פנימיות לדבר, כבר רמזתי למעלה והארכתי במקום אחר, כי בין שמים לארץ מלא מקטרגים שלא מניחים לעלות התפילה, ורז"ל תקנו פסוקי דזמרה לחתך אותם שתוכל התפלה לעלות, ועל כן השח בין ברוך שאמר לישתבח, שאז אין פסוקי דזמרה פועלים, חוזרת התפילה מאותן מערכי המלחמה, שהן הקליפות הלוחמות נגד התפילה. ע"כ.

וכן ביאר ענין זה בנועם שיח בספה"ק **זרע קודש** (לפסח, ליום ז' ד"ה ולכן) הטעם לאמירת פסוקי דזמרה, וזה לשונו: לכן אומרים בכל יום פסוקי דזמרה דודם קרית שמע ותפילה, שהם דברים העומדים ברומו של עולם, וצריך לאומרים בקדושה וטהרה לנר"ן (-נפש רוח נשמה) במחשבה זכה, ולכן מכריתין תחילת הקליפות על ידי פסוקי דזמרה ואמירת השירה, לזמר כל עריצים ולהכרית החוחים והקוצים הסובבים ומעכבים השפעת הקדושה והטהרה ממקור עליון. כן כתבו בספרים שיש מן הארץ עד לרקיע ש"ץ אוריים מלאים קליפות (ענין אור חדש בראשית ד.), ולכן נקרא החזן ש"ץ, על כי על ידי השירות והשכחות שמשורר בקול נעים נכרתו ורנו נכרתים ונסתלקים הקליפות מן הש"ץ אוריים. ולכן שם 'קר"ע שט"ן' הוא בתפילת רבי נחוניא בן הקנה בראשי תיבות ק'בל ר'נת ע'מך ש'גבנו ט'הרנו נ'ורא, שעל ידי רינה מקבלין טהרה, כי על ידי הרינה נקרע הכוחות הסטרא אחרא. כי ענין השירה הוא ממדת גבורה, שעל ידי התלהבות לבו באש הגבורה משורר כענין שלהובין דרחומי (ראה זוה"ק ח"ג ל.ג.), ועל ידי זה מעוררין הגבורות הקדושות שהיו במחשבה הקדומה, כמו שאמרו חז"ל (פסיקתא רבתי פר' מ) עלה במחשבה לבראות כבודת הדין, והם לאכפריא דינא כמו שכתב בזה"ק (ח"ג קלא: קמ.) שעל ידי שורש הדינים נמתקים הדינים, ואז נכרתים הסטרא אחרא והרשעים, ומתגלה הקדושה והטהרה על ישראל.

כיסוי הדינים על ידי הזמירות ביראה ואהבה

וראה עוד בספה"ק **אובה ישראל** (פר' חיי שרה, ד"ה ויצא) שכתב לפרש הכתוב (בראשית כד סה) 'ותקח הצעירה ותתכס' בזה הלשון: הצעירה גימטרי' 'רנה', היינו שהועילה הצדקת רבקה אמנו ע"ה בתפלתה, שעל ידי הרינה וזמרה של פסוקי דזמרה בכונה שלימה, ביראה ואהבה, יוכלו להתכסות מהדינים וגם לבטלם מעליהם ולהגן בעדם. גם זמירות הוא לשון זמיר עריצים. היינו שעל ידי הזמירות באימה ויראה ואהבה באמת ותמים, יוכל לזמר ולהכרית כל המוסטינים והמקטרגים, ולבטל כל הדינים מעליהם וכל היסורין ולהמתיקם בשורשם. ובהו יושפע להם כל טוב, כן יהי רצון אמן.

וכבר הובאו לעיל דבריו הקדושים של הרה"ק **בעל אור המאיר** (דרוש לראש השנה, ד"ה ורו"ל) שביאר את ענין כריתת הקליפות על ידי אמירת המזמורים, וזה לשון קדשו: רז"ל נתעוררו (ברכות לב.) 'לעולם יסדר אדם שבחיו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך יתפלל', ולכאורה איה איפה המקום לסדר את השבחים, וכי על קערות. ולהבין, כי ראוי לשום לב איך סדרו לנו אנשי כנסת הגדולה י"ב אמצעות לשאול רפואה ומוזנא ומפלת שונאים וכדומה מצרכי המרובים, וכי יש שינוי רצון לפניו יתברך חס ושלום, חלילה

תורת שלום

מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

אבות - פרק ו

ההנהגה הרצויה לפני המקום היא כשאינה בקפדנות

מונח כתר משובצת בכל סגולת מלכים, מה שאין הפה יכול לדבר ולתאר עוצם סגולת הכתר הזה, ועל הכסא הזה הסמוך לשולחן ישב צדיק אחד גדול מאד, (יודע אני מי הוא הצדיק הזה רק אין ברצוני לומר לכם, כן אמר אדמו"ר ז"ל להמקורבים), ואמרו לזקני הקדוש רבי שלום ז"ע, שהכתר הנפלא הזה שמונח על השלחן הנאדר הזה, הוא מהתורה ומצוות של הצדיק הזה היושב על הכסא הסמוך להשלחן, ולפי שהיה מנהיג העולם בקפדנות (מיט שטערדיס, כן אמר בלשוננו הקדוש ז"ע) לפיכך לא זכה שינוח הכתר שלו על ראשו⁽¹⁾. ואמר עוד הפעם, יודע אני מי היה הצדיק הזה רק אין ברצוני לומר לכם), ואחר כך הקיץ עצמו זקני הרבי שלום מעלית נשמתו ושלח לקרוא את אבי ז"ל מרז"ן ז"ע וסיפר לו כל המעשה, ואמר לאבי ז"ל 'אני מספר לך בכיון את המעשה הזה שתבוא עת שתצטרך לזה', עד כאן לשון אדמו"ר ז"ע על הצעת המקורבים כנ"ל⁽²⁾.

דברי דוד - ליקוטים (עמ' קלד)

"וכתרך גדול מכתרם" (אבות פרק ו משנה ד).

פעם אחת התנצלו המקורבים לפניו [לפני הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב ז"ע] שמחמת רוב טובו וענוותנותו של אדמו"ר זצ"ל יזדמן לפעמים שלא יחושו העולם לפקודתו, וסומכין עצמם על זה שברוב טובו לא יתרעם עליהם. ובקשו מאדמו"ר ז"ע שיאמר כדבר מלך שלטון, אז תיכף לא יהיה שום איש מעיז לשנות חס ושלוש אחרי דברי קדשו. וישמע דבריהם ויעמוד איזה רגעים, ואחר כך פתח את פי קדשו ויספר להם כדבר הזה: זקני הקדוש רבי שלום מפראהבישט ז"ע היה לו פעם אחת עלית נשמה, וילך מהיכל להיכל עד שבא להיכל שהיה היכל תפארה משובץ בכל מיני שוהם וישפה, וכל סגולת יקרי ערך שאין לשער. ובהיכל הזה היה עומד שלחן וכסא מכל מיני אבני אקדה ספיר ויהלום, ועל השלחן הזה היה

שלמות שלום - השלמות וציונים

לראות בטובת בני ישראל. וזה היה גם כן חסרון של נדב ואביהו בקרבנתם לפני ה', פירוש, שהיו הולכים תמיד רק במדרגה זו לפני ה', לחוס רק על כבודו לבד, למסירות נפש עבורו ית"ש, לכך 'זימותו' כי זה הדרך הוא לעצמו, אבל לטובת הדור ולהנהיגם צריך הצדיק להיות בעל הרחמים לבקש טובתם ולעורר רחמים וחסדים. ומאשר לא ה' להם הנהגה בעולם הזה לכן נסתלקו מהעולם הזה. וכן היה באלהו, כזה, לכן אמר לו ה' יתברך 'ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתך' (מלכים א' י"ז). פירוש שהוא יה' תחתך במדרגה אחרת לעורר רחמים על טובת הדור. נמצא העולה מזה כי עיקר מעלת המנהיג עד ביאת הגואל במהרה בימינו. וזה שכתב בספר נגיד ומצוה שצריך לכוון בתפלה בשעה שאומרים 'אל נקמות ה' אל נקמות הופיע' על עשרה הרוגי מלכות, כדי ללקט הניצוצות הקדושים שבעשי' עד ביאת הגואל במהרה בימינו. וזה הרמז 'ואני' אג"ה אני בא"ר' אל' אל' נקמות ה' אל' נקמות הופיע, עיין שם. עכ"ל.

(2) ראה בספר שיח יצחק (עמ' יז) מהרה"ק רבי יצחק מהוסיאטין ז"ע סיפר סיפור זה בשינוי מעט, וזה לשונו: הרה"ק רבי דוד משה אדמו"ר הזקן מטשורטקוב סיפר שהרה"ק רבי שלום מפראהבישט, קודם הסתלקותו קרא אליו את בנו הרך הוא הרה"ק מרז"ן, ויספר לו שפעם היה לו עלית נשמה, ועלה למעלה מהיכל להיכל עד שהגיע להיכל שישב שם צדיק אחד ועל השולחן שלפניו היה מונח כתר נאדר משובץ באבנים טובות ויקרות, כתר זה נברא מתורתו וקדושתו של הצדיק אך לא היה לצדיק זה רשות לשים את הכתר על ראשו. וסיים שמשפר לפניו זאת, כי יגיע זמן שיצטרך לדעת זאת. הצדיק שישב שם למעלה הוא בוודאי מלך המשיח, ולא היה יכול לעטר הכתר על ראשו כי חטאי הדור מעכבים, ועדיין לא הגיע זמנו. וכיון שאמר לו אביו שמשפר לו זאת כי יגיע זמן שיצטרך לדעת זאת, הרי כי סבר שבזמנו יהיה כבר הדור ראוי לביאת מלך המשיח, אך לדאבונו כנראה לא היה דורו ראוי לכך. עכ"ל.

(1) אמרו במשנה (אבות פרק ב' משנה ה') 'לא הקפדן מלמד'. וראה בספר פלא יועץ (ע' הנהגה) שכתב בזה הלשון: כל אדם צריך להיות לו הנהגה טובה לידע להתנהג עם בניו הקטנים ועם בניו הגדולים ועם אשתו ועם משרתיו, וביותר צריך הנהגה לפרנס על הצבור לידע להתנהג עמהם לפי צרך שעה ולפי מה שהם לפי דעתם ולפי מדתם בסבלנות גדולה. והנהגה צריכה רבה להתנהג לפי הצורך, ובפרט למנהיגי הערים לפי חכמת ההנהגה כך יהיה תקון העיר ושלומה, וכו', ולכן צריך שיהא חכם ומבין מדעתו, ואם אינו סומך על ידיעתו שידע להתנהג כפי צרך שעה, יהיה כלל זה בידו, להתנהג לעולם עם כל אדם ברכות ופנים שוחקות ומלות מתוקות, כי ודאי קרוב לשכר ורחוק מן ההפסד, ובפרט בדורות הללו שחוצפא סגא, אפלו הבנים קטנים אינם מקבלים כל כך קשות, ולשון רכה תשבר גרם, כולי האי ואולי יהיו דבריו נשמעים, ובוזה יהיה אדם אהוב למעלה ונחמד למטה כל הימים, וה' לא ינוע טוב להולכים בתמים. וביתר שאת נתבאר ענין מנהיג הדור, שצריך להנהיג את בני ישראל בחסד וברחמים, כמו שכתב בשפה ברורה בספה"ק תפארת שלמה (פר' שמיני, דה" אג"ה) וזה לשון קדשו: על פי מה שנאמר במשה רבינו ע"ה שסרב בשליחות לגאול את בני ישראל ממצרים, הלא הוא היה אוהב נאמן ודורש טוב לעמו, ומדוע לא יחוש לגאלם. אך הנה ידוע כי גאולת מצרים לא היה בשלימות מחמת כי דלג את הקץ, שהגירה היה ד' מאות שנה ואם השלימו העת ההוא היה הגאולה בשלימות ולא היה שום שיעבוד וגלות עוד. וזה שאמר לו הש"י (שמות ג' יד) "אהי אשר אהי" בשאר גלויות. לכן סרב משה בשליחות הזה, כי רצונו היה יותר להתעכב עוד ולסבול צער הגלות עד שיתמלא הקץ, שיהיה הגאולה בשלימות, שלא יהיה עוד גלות. ועיקר כוונת משה רבינו ע"ה היה כדי שיתגדלו ויתרום כבודו יתברך שמו בעולם, כמו שאנו מצפים במהרה יהא שמייה רבא מברך וכו', ישמח ה' במעשיו, ונגד כבודו ית"ש לא ה' שוה בעיניו כלל צער של בני ישראל. אך רצון הש"י אינו כזה, כי חפצו ורצונו שיהיה מנהיג הדור כזה לעורר רחמים על בני ישראל ולא לחוס על כבוד הבורא לבד. וזה הענין שמצינו בר' ישמעאל בן אלישע שנכנס לפני ולפנים והיה מתפלל על בני ישראל, יהי רצון שיכבשו רחמיק את כעסך ויגולו רחמיק' כו'. לכאורה למה לא התפלל על כבוד הבורא ובכך תן פחדך וכדומה, אך באמת זה כבודו ית"ש

מכון חכמי רומניה
שע"י מוסדות שטפנישט בארה"ק
טלפון : 03-579-03-03

יומא טבא לרבנו
 ניתן להשיג
 במשרדי מכונינו את הספר
'נר ישראל' רוזין ז"ח
 מהדורה חדשה עם תוספות רבים
 ובסדר חדש ומאיר עינים
להשיג בנקודות המכון בהזמנה טלפונית:
 בני ברק, אלעד, גבעתיים, ירשלים

שכינת שלום
 מכון לחקר ותיקור מורשת מרן מפראהבישט זיע"א
 6160303@gmail.com

הודעה משמחת
 לאור הצטברות חומר רב מתולדות ותורת רבינו הקדוש מפראהבישט ולרגל עריכת ספר מקיף לתולדותיו ולתורתו נבקש בזאת מהקהל הרחב כל מי שיש בידיו וברשותו חומר מרבנו, עובדות, מכתבים ואמרי קודש וכל פרט היכול לשיפוך אור על חקר מורשתו שימצאים לידיו למען נוכל לשלבם בספר העומד לצאת לאור בעזה"ש ולהפיצם בגליונו "סגולת שלום" וכות רבינו שלום תגן עליו ועל כל ישראל אמן

בענין מעלת נביאי השי"ת ובענין נבואת בלעם

לרגל יומא דהילולא של הצדיק פועל ישועות משטפנשט הרה"ק רבי אברהם מתתיהו זיע"א נכתוב בעזה"י בענין מעלתם של נביאי השי"ת וחכם שעדיף מנביא ובמה שזה נוגע לפרשתן להבדיל לנבואת בלעם הרשע.

1) מן החכמים לא ניטלה הנבואה גם בזה"ז

נקדים דברי הגמ' (ב"ב ב.) מיום שחרב ביהמ"ק אע"פ שניטלה נבואה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה, וכתב הרמב"ן שם וז"ל ה"ק אע"פ שניטלה נבואת הנביאים שהוא המראה והחזון, נבואת החכמים שהיא בדרך החכמה לא ניטלה אלא יודעים האמת ברוח הקודש שבקרבם. ובריטב"א שם כתב וז"ל שיש שישגו בשכלם דברים הרבה שאין כח בשכל הטבעי להשיגם. ובתורת חיים שם כתב שנבואת החכמים היינו שמרוב חכמתו מחדש ואומר דינים והלכות ומכון אל האמת כאילו נוסד מסיני ע"כ.

עוד איתא בגמ' שם וחכם עדיף מנביא, וכתב הרמב"ן פ"י מאותו הנ"ח שיש לו כח לראות עתידות ואין לו דרכי הנבואה שהם מצד החכמה שרוח שכינה שורה עליו וכו' ע"כ. ובר"ן (בדרשות י"ב ד"ה ובהיות) כתב בהעדיפות של חכם על נביא, הוא שניבא אינו יכול לחדש דבר מלבו, משא"כ חכם מחדש בתורה בשכלו ובדעתו, ובין שאמר אמת או הפכו מצוה לשמוע לו ע"ש. ובראשונים ובאחרונים ביארו בעוד כמה אופנים ענין חכם עדיף מנביא.

והנה כתיב בתהלים (ע"ד, ט') אין עוד נביא, וכתב הרד"ק משמתו חגי זכריה ומלאכי לא היה לנו עוד נביא להגיד העתידות ומתי תהיה הגאולה, וכו' וצ"ל דודו אמר זה ע"ש העתיד, ובגמ' (ב"ב ד: ד:) חגי זכריה ומלאכי סוף נביאים הוו, ובגמ' (מגילה יד.) ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות נתנבאו להם לישראל ע"כ, ובסנהדרין (יא.) מפורש משמתו חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל וכו' ע"ש, ובילקו"ש (מלכים ב' רכ"ד) איתא כשעלה אליהו למעלה נתמעט הנבואה מן הנביאים ע"כ. ובע"ז בטלה הנבואה ואכ"מ, ומכ"ז מבואר דהנבואה שהיה קודם פסקה, ומה דמן החכמים לא ניטלה הוא באופן אחר וכמו שביארו הראשונים.

[ונציין כמה מראי מקומות מחז"ל הקודשים על גילויים בתורה שזוכה העמל בתורה.

תנן באבות (ו, א') כל הנוסק בתורה לשמה זכה לדברים הרבה וכו' ומגילין לו רזי תורה וכו' ע"ש. ואיתא בסנהדרין צט: נפש עמל עמלה לו כי אפי' עליו פיהו. הוא עמל במקום זה ותורתו עמלת לו במקום א', וכתב רש"י שמחזרת עליו ומבקשת מאת קונה למסור לו טעמי תורה וסדרה וכו' ע"כ. ואיתא בע"ז לה: מאי דכתיב לריח טעמין טובים למה ת"ח דומה וכו' וכו' עוד אלא דברים שמכוסין ממנו מתגלין לו, וכתב רש"י וז"ל מתגלין לו מעצמן בלא טורח כשהוא מלמדן ע"כ. וכ"ז מראה על גילויים שזוכה בתורה, ומלבד זאת מובאר דגם שאר הענינים יודעים חכמי התורה, וע"ז צריך להאריך בנפרד.]

ובשו"ת דברי חיים (ו"ד ח"ב ס"ב ק"ה) כתב שאין ספק שגם בזה"ז יש רוח הקודש עי"ש באריכות והביא לזה ראיה מגיטין (ז, ג) גבי ר' אביתר דאסכים מריה על ידיה, ופרשי"ל גלגלות לו סוד לכון בדברים הסתומים על אמיתתם [וכתב זה לגבי מלמד שהחביש רוח"ק של ספורי של האוה"ח הק', וכתב עליו שהוא אפיקורס ע"ש, וע"ז בס' תורת אמת שטפנשט ח"ב, פריס הסיפור בזה עם האדמו"ר משטפנשט זי"א, וע"ז בש"ד חמד (שוריר) הפאה (ז, ג). וידוע מש"כ הראב"ד (בהשגות, פ"ח מלוב"ה ה"ה) כבר הופיע רוח"ק בבית מדרשונו, והגרעק"א שם ציין שכע"ז כתב הראב"ד בה"ל בית הבחירה (ו, יו, יז). ובספר המפתח (פרנקל) שם יש בזה אריכות גדולה עם עשרות מראי מקומות שדברו בזה ע"ש ותרווה נחת.

2) איך בלעם התנבא ללא שהיה לו המעלות הנצרכות לנבואה

והנה בגמ' (בבב"ב לה.) אמר ר' יוחנן אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על גיבור ועשיר וחכם וענין, ובגמ' שם מבואר דהכונה גיבור בכח, עשיר בממון וכו' אבל הרמב"ם (ביסוה"ז, א') כתב מיסודי הדת שהקל מנבא את בני האדם, ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה גבור במדותיו וכו' אלא הוא מתגבר על יצרו תמיד וכו'. וכתב הכס"מ דמש"כ הרמב"ם שצריך שיהא גבור במדותיו, ועשיר שהוא שמח בחלקו, זה מסברא, דבגמ' לא נזכר זה

הרב צבי טפר

לחיות באמונה

כתוב בפרשתן שאמר בלעם - 'תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו', מבאר הכהן הגדול מאחיו, מרן החפץ חיים זיע"א, בלעם הרשע לא רצה לחיות חיי יהודי מאמין, רק נפשו חשקה למות מוות יהודי נאמן, יען חיי יהודי אמיתי אינם סוגה בשושנים, ורק קוצים ותחתנים זרועים בדרכו, ועליו להבליג על כולם. את זה הוא רשאי לעשות ואת זה אסור לו לעשות, 'את זה תאכלו ואת זה לא תאכלו', אבל לא כן המוות, היהודי המאמין יודע כי המוות הוא רק מעבר מחיי שעה לחיי עולם, מאמין הוא בהשאת הנפש ובשכר ועונש, ובשביל זה אין המוות מפיל עליו אימה כ"כ, ולכן רצה בלעם למות מות ישרים כמוהו, והתבטא החפץ חיים בזה"ל: **אבער עס איז ניט קיין קונץ צו שטארבען ווי א איד, דער גרעסטער קונץ איז אויס צו לעבען אלע יארהרען ווי א איד!** [ובתרגום ללה"ק: זה לא חוכמה למות כיהודי, החכמה היא לחיות כל החיים כיהודי].

הנלמד מזה דעל היהודי לחיות באמונה שלימה בכל ימי חייו ולעבוד את בוראו באמת ובתמים באהבה וביראה.

מתקברים אנו לימא דהילולא הפ"ח של אדונינו מורינו ורבינו עטרת ראשינו רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זיע"א, אשר עליו נאמר שכל ימיו היו מקשה אחת של לחיות באמונה ובעבודת השם, וכמו שסיפור הגאון החסיד הנודע רבי בני ברק רחמן זצ"ל, שבהיות רבינו כבן י"ט, עת שהשתתף בחתונה הגדולה של האדמו"ר הפחד יצחק מבאיאן זי"ע, עם בת הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע, המפורסמת בקהל החסידים בשם 'חתונת חאטין', בה השתתפו אלפי חסידים מכל קצוי רוסיה, גאליציה ובוקובינא, בראשות האדמו"רים צדיקי הדור. רבינו שהגיע קצת באיחור לחתונה, פילס לו בקושי דרך בין הקהל הרב, כדי למסור ברכתו למחותנים, אביו הקדוש רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע שהבחין בזה ממקום מושבו בשולחן המסובים בראש. עם ממקומו והכריז: פנו דרך לבני היחיד הקדוש. קם שמע ההכרזה, פנה זקן הצדיקים דוד הכלה הרה"ק רבי אהרון מטשערנוביל זי"ע, שישב בראש השולחן ושאל כמתמיה מי הוא זה הבן יחיד הקדוש? בהתקרב רבינו אל השולחן הרים הרה"ק מטשערנוביל את עיניו בהביטו בעין חודרת על רבינו, ונחה דעתו והפסיד: אה, אה, אה. כמאשר את הדברים.

וכגודל קדושתו ותפארתו בימי חייו כך היה גם לאחר פטירתו, אשר כידוע בשנת תשכ"ט הועלה ארונו של רבינו מהעיריה שטפנשט ברומניה לארץ ישראל לבית החיים נחלת יצחק בגבעתיים, והגיעו חברי החברה קדישא אשר התעסקו בקבורתו אשר גופו נותר שלם כביים פטירתו!

על כן כל אחד ואחד לקחת תוכחת מוסר מגולה לחיות באמונה שהכל מאיתו יתברך בחיים חיותו, ואז ידע שגם לאחר מאה ועשרים יזכה לחיי עולם, ובזה גם יזכור ויעלה את נשמתו של רבינו זיע"א, ובפרט שלא הותיר אחריו זש"ק.

סגולות מלאכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
 מתוך מפעל "סגולות מלאכים" (בכתיב) היא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דברי יום ביומו
 מאוצרות הרב **אברהם יעקב סלמון שליט"א**
 רב קהל שטפנשט

סגולת השתטחות על קברי צדיקים

קדושים כשהן בקבר הקב"ה

מיחד שמו עליהם

אמר רבי שמעון בר יוחאי אין הקב"ה מיחד שמו על הצדיקים בחייהו אלא לאחר מיתתן שנאמר (תהלים טז ג) 'לקדושים אשר בארץ המה', אימתי הן קדושים כשהן קבורים בארץ, שכל זמן שהן חיות אין הקב"ה מיחד שמו עליהם, כל כך למה שאין הקב"ה מאמין בהם שלא יטעה אותם יצר הרע, וכיון שמתים הקב"ה מיחד שמו עליהם.

(תלמודא פרישת תולדות סימן יז)

נפשות הצדיקים מודיעים לישיני חברון צער העולם

בשעתא דאצטריך עלמא רחמי וחייא אזלי ומודעי להו לנפשייהו דצדיקייא ובכאן על קברייהו אינון דאתחזי לאודעא להו מאי טעמא דשווין רעותא דלהו לאדבא נפשא בנפשא כדין אתערון נפשייהו דצדיקא ומתכנפי ואזלין ושאיין לדמיכי חברון ומודיעי להו צערא דעלמא וכלהו עאלין בההוא פתחא ומודיעי לרוח ואינון רוחין דמתעטרין בגן עדן מלאכי עילאין אזלי בינייהו וכלהו מודיעין לנשמה ונשמה אודעת לקב"ה וכלהו בעאן רחמי על חיין וחס קודשא בריך הוא על עלמא בגיניהו ועל דא אמר (שלמה קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו.

[תרגום: ובעשה שהעולם צריך רחמים, והחיים הולכים ומודיעים לנפשות הצדיקים ובוכים על קברייהם, אותם שראויים להודיע להם. מה הטעם, כי שמים רצונם להדבק נפש בנפש, אז מעוררים את נפשות הצדיקים, ומתכנסים והולכים ומשוטטים לישיני חברון, ומודיעים להם את צער העולם. וכלם נכנסים לאותו פתח גן העדן ומודיעים לרוח, ואותו רוחות שמתעטרות בגן עדן, הולכים ביניהן מלאכים עליונים, וכלם מודיעים לנשמה. והנשמה מודיעה לקב"ה, וכלם מבקשים רחמים על החיים, והקדוש בריך הוא חס על העולם בעבורם. ועל זה אמר שלמה, ושבח אני את המתים שכבר מתו וגו']

(זוהר ח"ג ע"א, א)

צדיק לאחר פטירתו נמצא בעולם יתור מבחיין

ועל דא תנינן צדיקא אף על גב דאתפטר מהאי עלמא לא אסתלק ולא אתאביד מכלהו עלמין דהא בכלהו עלמין אשתכח יתיר מחייו דבחייו אשתכח בהאי עלמא בלחודיו ולבתר אשתכח בתלת עלמין וזמין לגבייהו דכתיב שיר השירים א ג עלמות אהבוך אל תקרי עלמות אלא עלמות זכאה חולקוהו.

[תרגום: ועל זה שנינו, צדיק, אף על גב שנפטר מהעולם הזה, לא מסתלק ולא נאבד מכל העולמות, שהי בכל העולמות הוא נמצא יתור מבחיין, שבחייו נמצא בעולם הזה בלבדו, ואחר כך נמצא בשלשה עולמות וזמין אליהם, שכתוב (שיר א) עלמות אהבוך, אל תקרי עלמות אלא עלמות. אשרי חלקם.]

מקום קברי הצדיקים ראוי להמצא השפע שם

שאין ספק שראוי שנאמין שכמו שבזמן שבת המקדש קיים היה המעון ההוא המקודש מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה, עד שבאמצעות המקום ההוא היה שופע על כל ישראל כן ראוי שיהיו הנביאים והחכמים מוכנים לקבל החכמה והנבואה עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על המוכנים מבני דורם גם אם לא ישתתפו עמם, אבל מצד המצאם בדורם שהם עצמם כמו המקדש המקודש, ולפיכך בהימצא לחכמים והחסידיים בדורות יהיה השפע שופע עליהם ובאמצעותם אפשר שיהיה שופע על כל המוכנים מבני דורם, ול"ש לאותם שהם מתקרבים אליהם ומשתתפים עמם, ולא בחייהם בלבד כי גם אחרי מותם מקומות קברותיהן ראויין להימצא השפע שם בצד מן הצדדים, כי עצמותיהם אשר כבר היו כלים לחול עליהם השפע האלוקי עדיין נשאר בהם מן המעלה והכבוד שייסיק לכיוצא בזה, ומפני זה אמרו רז"ל (סוטה לד) שראוי להשתטח על קברי הצדיקים

ולתפלל שם, כי התפילה במקום ההוא תהיה רצויה יותר להימצא שם גופות אשר חל עליהם כבר השפע האלוקי.

(דרשות הר"ן דרוש השמיני)

התפילה מתקבלת ביותר על אדמת קודש קברי הצדיקים

מה שרגילים לילך לבית הקברות בתענית יש כמה טעמים בגמ' וכו' ואמר שנראה לו טעם אחר משום שבת הקברות מקום מנוחת הצדיקים, ומתוך כך הוא מקום קדוש וטהור והתפלה נתקבלה ביותר על אדמת קודש.

(מהר"ל בהלכות תענית סימן יח)

תפילה על קברי צדיקים קרוב להיות תפלתו נשמעת

הנה נתבאר שיש הכנה גדולה לשפע האלוקי במקום, וכמו כן המקום שהוא מוכן להתפלל בו כבר הוכן להיות תפלת ישראל נשמעת בו, ולכן המתפלל בו אפילו יחיד ואפילו בלי כוונה שלמה הוא קרוב להיות תפלתו נשמעת, וכמו שמצינו בכלב שהלך להשתטח על קברי אבות כדי שיציליהו השם מעצת המרגלים, שהיה בטוח שישמע תפלתו באותו מקום המקודש מצד היות בו אבות הקדושים וגופותם בהיותם חיים היו כלים להשתמש בהם בדבר שבקדושה.

(בית אלוקים שער התפילה פ"ה)

מקום השארת השכינה

בזמן שאין צדיקים בדור ואין מוצאה השכינה מקום לנוח אז היא שורה על הצדיקים ישני עפר.

(הגר"א תיקוני זוהר תיקון ו' דף כא ע"א)

קברי צדיקים שקול קודש הקדשים

כי הנה בזמן שבת המקדש קיים היתה השכינה שורה בבית קדש הקדשים, אך היו לה מסביב כמו עשרה חומות ומבצרים והיא הייתה מוקפת כביכול בעשר חומות, כמו ששינו במשנה כלים פרק א' א' עשר קדושות הן, מקודם ערים מוקפות חומה ואח"כ הר הבית והעזרה וההיכל וכו', ביחד הכל מגויים שם עשר קדושות, ובתוך תוכם היה קדש הקדשים ששם מקום שכינתו ית"ש, ועכשיו שחרב בית המקדש כתב הגר"א שהשכינה שורה על קברי הצדיקים הרי לנו שמקום קבורת הצדיקים שקול כנגד קדש הקדשים.

(לפני תדרשנו [הגאון רבי שריה דבליצקי זצ"ל] דרשות לחודש אלול, דרשה לכה"א אלול תשנ"ד עמוד עד)

קדושת ארץ ישראל

יש צדיקים שקדושת ארץ ישראל מגיע אליהם דמקומם הוא ארץ ישראל אפילו בחו"ל.

(צוואה מחיים, פאלאג'י ערך ארץ ישראל)

מקובלים אנו מפי הגה"ק המקובל בעל הלשם שבקברי צדיקים בחו"ל ישנה קדושה דארץ ישראל.

(ש"ת תשובות והנהגות ח"ב סי' סד)

תפילה על קברי צדיקים בחו"ל

אף שקבלה בדינו שמולכים את הצדיקים אחר הסתלקותן לארץ ישראל, אעפ"י כן מועיל ללכת על קברם שבחו"ל, משל למה הדבר דומה לשעת חירום אשר שר וראש העיר בורח כפליט לעיר אחרת, אבל משרדו מתפקד כבימי קדם ושולחים את המכתבים למקום השר והוא חותם עליהם.

(דברי חנה לחנה"ק מקאלשיץ נדפס"ח בסוף הספר הלכות והליכות עמ' לו)

הנפש מצויה על הקבר לשמוע תפלות ותחנונות של הבאים על הקברים

אמרו חכמים זכרונם לברכה (חולין ז:): גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, ולכן אנו הולכים על קברי אבות קדושים אשר בארץ המה ואומרים תפלות ותחנונים, העניין הוא כי האדם נברא בתלת קיטריין, והמה נפש רוח ונשמה, ואם זוכה עולה הנשמה לאחר מותו מיד לגן

עדן העליון, ורוח בגן עדן התחתון, והנפש תדירה תמיד בעולם הזה כדי לידע צער החיים והיא מעופפת על הרוב בין הקברים כל אחד על קבר גופה, והשם יתברך ברוך הוא גור כן להיות הנפשות מצויים על הקברים לטובת ישראל שיהיו הנפשות שומעים תפלות ותחנונות הבאים להתפלל על הקברים, וכל מי שיש לו איזה צער יבוא על קבר אבותיו וקרוביו ויודיע צערו להנפשות, כי הנפשות כשמעם את תחנונות החיים המתפללים על צערם עולים ומודיעים לרוחות שבגן עדן התחתון, והרוחות עולים אל חדרי גן עדן העליון אשר שם הנשמות ומעוררים אותם להיות באים ומתחננים לפני כסא כבודו יתברך להתפלל על החיים.

(יסוד יוסף פרק סז)

בטבע המתים להתפלל על השארית הנשאר

כי אף אם בעונותינו שרבו אבדנו כל טוב וכל ידיעה ולא נשאר לנו שום מדה טובה, עם כל זה כאשר יתעורר הענין שידעו המתים בצערנו הם בעצמם מפני צער בניהם ובני בניהם יתפללו עלינו מרצונם שלא בהכרח כלל ועיקר, וענין זה הוא בטבע אליהם להתפלל לפני קונם ולהתחנן על השארית הנשאר.

(אור יקר להרמ"ק על זוהר ח"ג סד)

היורו ותיקון קברי הצדיקים

אברהם איבנו לא הסתפק רק במקום הקבר לכבד בזה את קברי האבות, אלא הקדיש את כל השדה לכך, והקצה כל השדה למצוה אף שהיה יכול לצאת י"ד המצוה בקצה שדהו לבד והשאר יחזיקנו לזריעה ולאיילנות, לא יחפוץ בזה, ונתמון להיורו מצוה ונויה להדר קברי צדיקים במגרשי שדה סביב סביב.

(באר מים חיים פ' חיי שרה)

מעלת התפילה על קברי הצדיקים

הציון לקברי הצדיקים יועיל לצורך החיים, כי בראותם ציון אדם חשוב מעוררים לבקש רחמים על קברו עבור החיים והמתים, דודאי ינחא להו לצדיקים דאיתקרו בהו אינשי, ועוד כי בזה גורמים להם זכות דחשיבי למבעי רחמי לכולי דרא, ועוד דאגביה מבקשים רחמים על כל שכבי עמו ישראל.

(מעבר יצק חלק אמרי נועם פרק מ')

הנאה יש למתים שאוהביהם הולכים על קברייהם ומבקשין על נשמתן טובה

ברז"ל הגלעדי אמר אמות בעירי, כי הנאה יש למתים שאוהביהם הולכים על קברייהם ומבקשין על נשמתן טובה, ומטיבין להם באותו עולם, וגם כשמבקשים מהם הם מתפללים על החיים, וכלב בן יפונה נשאתטח על קברי אבות.

(ספר חסידים אות ה)

תפילה על קברי הצדיקים מורה על אמונת גדולה

הגם שיש בהליכה על קברי צדיקים סודות נוראים למי שבא בסוד ה' כמבואר בספרים, אבל נאמר על פי נגלה טעם אחר על דרך כלל, כי יש מהם הולכים בעת צרה להתפלל ויש מהם לכבד צדיקים, סוף סוף על דרך כלל הולכים באמונה זו שמאמינים בזכות אותם הצדיקים, והרי איתא במדרש רבה פרשת בשלח על הפסוק ויאמינו בה' ובמשה עבדו כל המאמין ברועה ישראל כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם, וממילא משמע דגם צדיקי דכל דור כמו כן, ולא עוד אלא אותה האמונה שמאמינים בצדיקים אחרי פטירתן שוכני עפר אותה האמונה נתעלה יותר מאמונת הצדיקים שהם בחיים חיותן, כי אינו דומה באם רואים את הצדיק פנים אל פנים והיה ענין רואות את מוריק, כי הנה בצדיק האמיתי כל זמן שבני אדם רואין את פניו נופל יראתו על פניהם, אם כן אין רבותא כל כך

ניסים גלויים בשטפנשט סיפורו המופלא של רבי ירחמיאל אונגר הי"ו מירושלים

ועמוסים של קרונות סלק סוכר שהיו מפרקים אותם מהרכבת בתחנה מיוחדת הצ' מודה לבית החרושת. ר' ירחמיאל מספר כי כל יהודי הכפר היו מתפרנסים ממפעל זה, שסיפק תעסוקה בשפע לכל האזור. על השאלה כמה יהודים התגוררו אצלם בכפר, הוא מספר במקום התגוררו 300 מש' פחות והיה להם בית כנסת גדול ותלמוד תורה, אמנם לפנה"צ היו חייבים מכח החוק ללמוד בבתי הספר הכלליים אך אה"צ הם מלאו את זמנם והשלימו אותו בלימודי קודש בחדר הנ"ל. אנחנו היינו 4 ילדים בבית ואבא ז"ל התפרנס אף הוא במפעל האמור, האמור.

על הזכיה שהיתה לראות ולהתברך מרבינו הק' משט' פנשט הוא מספר: אכן אבא היה נוסע אל הרבי ומסתופף החצר קדשו לעיתים תכו פות, והעיר סטפנשט ברא שות הרבי זי"ע היתה למרכז רוחני עבור העיירה שלנו, ר' ירחמיאל מטעים ואומר כל ניסי ההצלה שהיו לי אני זוקף כאמור לזכות הברכות שקב' לתי אישית מהרבי זי"ע.

הנס הראשון שאירע עימי היה עוד בהיותי בסך בן שנתיים עד אז לא הוצאתי הגה מהפה, בשונה מפ' עוטות רגילים בגילי, אבי נטל אותי עמו לחצר הרבי הקדוש והתאונן על הבן הפעוט ה"אילם" הרבי בירך אותי ועל אתר נתקיימה בי ברכתו ואני הקטן פציתי את פי והחלתי ללהג ולדבר כדרכם של תינוקות בגילי, כשהפלא העצום הזה מתרחש לעיני אבי וכל הסובבים.

בפעם השניה שעלה בחלקי לקבל את ברכתו והשפעתו של הרב על אתר, היתה כאשר גדלתי מעט ואבי רצה לשולחני לחיידר כמו כל הילדים בני גילי ואילו אני סרבתי בעקשנות בלתי מוסברת, לא עזרו הפצרות והבטחות האחרונים טרם הסתלקותו של הרבי הק', ואנוכי הייתי בן שנתיים ומחצה, הרבי נעץ בי את מבטיו הטהורים והרחמניים הושיט לי את ידו הק' ואמר לי: תבטיח לי שתסכים ללכת לחיידר? מיותר לציין מה הן השגותיו של פועט כמוני בקדושתו של הרבי הנערץ ולמרות זאת האוירה הקדושה ששררה בחדר חדרה לעצמותי ונערתתי על אתר והסכמתי ללכת לחיידר... הרבי המשיך להרעיף ולהאציל מברכות הק' כשידי הקטנה נתונה בידי הקדושות הרגשתי אז שזו לא סתם, כי מאז אני חש הרגשה והשגחה פרטית, שהקב"ה הולך איתי לכל מקום וברכותיו של הרבי וקרבתו מלוויים אותי בכל תחנות חיי.

לאחר שכאמור ר' ירחמיאל מגולל את קורות חייו הסוערים ובפרט בימי צר ומצוק, הוא מוסיף לספר על עוד נס גלוי של הצלת חיים שאותו זוקף ר' ירחמיאל לברכות רבינו הק' משטפנשט: בתקופת המלחמה השתלטו הרוסים על חבל נכבד באזורנו, ממש סמוך למקום שהותינו, באחד הימים ואני כנער יצאתי לשוטט ולטייל בסביבה ובלי משים פלשתי לצד השני של הטריטוריה הכבושה. רק דקות ספורות חלפו בטרם שמתי לב למשגה שלי, והנה נתקלתי בחייל רוסי שיכור שהרעים עלי בקולו והצריד ושאל צעק: מה אתה מחפש פה? הוא לא חשב פעמיים, ולא הרחרר לרגע שבעצם עליו להעביר אותי לידי מפקדו שיבדוק את הפולש הצעיר אם הוא שליח או מרגל של אי מי או סתם נער תמים שתעה בדרכו, ואח"כ ויחרוץ את דינו.

ללא ניד עפעף התקרב אלי החייל והדף אותי בחוזקה אל תוך בור-חפירה שהיה בצד הדרך, וכך הוא שולף את נשקו כדי לירות בי, וזה היה אצלו מאוד פשוט לירות בי ולקפד את פתילי חיי. האצבע כבר היתה על ההדק, ואך כפסע היה ביני ובין המוות והנה ממש באותו רגע חלף במקום חייל רוסי אחר שהבחין בסצנה המצמררת והמפחידה ובשבריר שניה הסיט במהירות את ידו של חברו השיכור הלופפת את האקדח שמכוון אלי, הקליע אמנם נורה איפה... אך למרבה הנס לאויר הפתוח... ניצלתי את הרגע הזה ונמל' טתי מהבור כל עוד נשמתי באפי...

אין לי כל הסבר מניח את הדעת מדוע נחלץ החייל השני לעזרתי והגן עלי, הוא פשוט בלם ועצר את החייל הרוצח השיכור מלבצע את זממו, ואני יודע מי הוא זה, אולי מלאך שנשלח משמים... ואני בטוח שהקב"ה הציל אותי בזכות ברכתו של הרבי הק' משטפנשט זי"ע.

ייש"כ להרב ישראל גרין ולמערכת 'מרוה לצמא' על עזרתם

הרב ירחמיאל אונגר הי"ו בעת סיפורו את נס ההצלה בביתו בירושלים

מעטים הם היום היהודים שעדיין זוכרים את מרן רבינו משטפנשט ולו רק בגלל היותם בדרך כלל בגיל הפעוטות. אחד מאותם יהודים הוא רבי ירחמיאל אונגר שיחי ממקימי מושב יסודות כיום בירושלים לאו"א שזכה לקבל את ברכתו האישית של רבינו זצוק"ל ועם ברכה זו הוא צועד ומלווה אותו עד היום הזה.

רבי ירחמיאל גולל את סיפור חייו והצלתו עבור הגליון הנפוץ "מרוה לצמא" ומשם שאבנו את הקטעים הרלוונטיים.

לאחר שגולל בארוכה את סיפור עלייתו ארצה בגיל שש עשרה, בספינת מעפילים ישנה ורעועה אשר מצבה הפיזי הצדיק את כנוייה, הספינה ששמה הוסב ל"רפיח" יצאה בג' בכסלו תש"ז מנמל באקר ביגוסלביה.

ובהמשך, לאחר שנקלעה לסערה והיא טבעה במצולות במפרץ של האי היווני השומם סי ריקה. לשם נמלטו נוסעי הספינה, מי שהצליח ניצל בנס ורבים ידו במצולות ר"ל. ורק לאחר מספר הועלו על משחתות יוניות שהובילו אותם להגליה בקפריסין, ומשם כבור מספר חודשים לארץ הקודש.

בהיכלו של רבינו הק' משטפנשט

מבין קטעי סיפור חייו והצלתו ועלייתו לארה"ק ניתן להבין כי הוא חווה לא פעם אחת ניסי ניסים והצלה כשהוא זוקף הכל לזכות ברכתו של רבינו הצדיק משטפנשט אשר זכה לראותו בגיל שנתיים ובגיל שלוש. רבי ירחמיאל נולד בשנת תרצ"א בעיירה רפעצ'ען הסמוכה לשי טפנשט שברומניה, העיירה ממוקמת על שפת הנהר "פרוט" שחוצה בין היתר את קו הגבול בין רומניה למולדובה.

בעיירה זו שכן בית החרושת לסוכר הגדול ביתר באזור הבלקן, בית החרושת היה שייך ליהודי תושב ארה"ב ושמו יוסיפוביץ, באזור היו מטעים רבים של סלק סוכר, לבד מה שהיו מגיעים ברכבות משא משלוחים רבים

מוסדות שטפנשט בארה"ק
ע"ש כ"ק מרן האדמו"רים משטפנשט זי"ע
רח' מנהרש"ל 13 בני ברק ת.ד. 460 ב"ב טלפון: 03-5790303

לקראת יומא דהילולא קדישא ה-פ"ח
דכ"ק מרן אדמו"ר הצדיק משטפנשט זי"ע וענכ"א

שבת פרשת בלק תשפ"א

שבת שכולה תורה

<p>יום שבת קודש - פרקי אבות בשעה 18:30 פה תפיץ מרגליות מזכה הרבים הרה"ח מרדכי לוי שליט"א מראה בכיר בארון או מתחיה - לשמשים</p>	<p>בין קבלת שבת לתפילה ערבית הרה"צ רבי יעקב יוסף כהן שליט"א זמז" ביהמ"ד משטפנשט</p>
<p>מלוה מלכה - בשעה 23:30 בהשתתפות הרה"ג ישראל דוד באך שליט"א</p>	<p>שחרית - חחילת התפילה בשעה 10:00 קידושא רבא לאחר התפילה בהשתתפות: הנה"צ רבי נפתלי רייזמן שליט"א ידע"ץ בעלות כ"ב מחנכי ויהודי ר' מאשיים וז"ל (המנהל ר' חיים בנחם) שולח מבאי ביתו של מרן משטפנשט זי"ע</p>

סעודת יומא דהילולא
ביום רביעי אור ל-כ"א תמוז תשפ"א בשעה 20:30

מורינו הגה"צ רבי חיים יצחק לאנדא שליט"א רב העיר ב"ב
הגה"צ רבי יוסף בנימין ואזנר שליט"א נאב"ד זכרון מאיר ב"ב
הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א נאב"ד שכון ו' ב"ב
הגה"צ רבי אהרון רוטר שליט"א מח"ס שערי אהרון
הגה"צ רבי חיים יוסף בידרמן שליט"א רב ביהמ"ד לעלוב ב"ב
הנה"צ רבי אלימלך וסרמן שליט"א אב"ד ירושלים
הרה"ג רבי **יצחק אייזיק טוביאס שליט"א** אב"ד ויוניץ בית שמש

בבית מדרשינו רח' מהרש"ל 13 ב"ב

אהבת קדומים

כח הצדיקים לפעול גם לאחר הסתלקותם

אדמו"ר זצ"ל מסקולען אוהז בהתרגשות בס"ת הזעיר של הצדיק משטפנשט ששרד לפליטה ונמצא במוסדות שטפנשט

אמרי קודש מהאדמו"ר מסקולען זי"ע - כ"א תמוז תשע"ב ביומא דהילולא של רבינו הרה"ק הרא"מ משטפנשט זי"ע

קדושתו של רבינו

לרבינו משטפנשט נסעו מכל העולם, כשהיו באים לפניו לא היו שומעים ממנו מאומה, ורק בשעה שהיה מברך את הנכנס לפניו היו שומעים איך שהוא אומר "דער אייבערשטער זאל העלפען" [השי"ת יעזור], ובה היה די כשרק הביטו עליו ראו שעומדים לפני מלאך ה' צבאות, והיה נופל פחד על על הרואה אותו. גם בשעת התפילות לא יכלו לראותו, שכן רבינו לא היה מתפלל יחד עם כל הציבור, וכדרך אדמו"ר"י בית רוז'ין שהיו מתפללים בחדר סמוך לבית המדרש, הציבור לא היו שומעים את קולו בשעת התפילה, הוא היה יושב ב"דאווען שטיבל" ומתפלל, והמנין התפללו בבית המדרש, ואעפ"כ היו נוהרים אליו יהודים מכל קצווי ארץ, תורתו מכרזת עלי מבחץ.

בשנות זקנותו לא היה נוסע לשאר מקומות, אבל בכל שנה היה נוסע לעיר יאס לקראת י"ד כסלו, יומא דהילולא של אביו, והיה נשאר שם למשך כמה שבועות, אי אפשר

זי"ע, והיה זה חידוש, לפי שהרה"ק היה עדיין בחיים חיותו, ואמר הרה"ק מרוז'ין שדודו אינו נמצא בעולם הזה זה י"ג שנה, שאף שהוא עדיין נמצא בעולם הזה, אבל בעצם הוא מסתובב כבר בעולם העליון, הצדיקים נמצאים בשני העולמות, בעולם הזה ובעולם הבא, לפי שהצדיקים חיים בעולם הזה יחד עם עולם הבא, שהם מעלים כל מה שיש בעולם הזה לעולם הבא.

וכמו שאמר הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע לבאר מה שנאמר (תהלים קמח, יג) 'הודו על ארץ ושמים', שהצדיקים עושים ארץ ושמים לאחד, שכאשר עוסקים בעניני עולם הזה לשם שמים, על ידי כן נעשה העולם הזה לעולם הבא.

ועל ידי כן יש לצדיקים הכח שגם כשהם נמצאים בעולם העליון, הם יכולים לפעול עבור העולם הזה, שהצדיקים נמצאים בשני העולמות כאחד, והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו (בראשית כח, יב), הצדיקים הם כמלאכי אלקים שהם עולים ויורדים בשני העולמות.

לחיים טובים ולשלום. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל. רבינו היה צדיק שהיה תמיד מתפלל על בני ישראל ופועל עבורם, גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיהם (חולין ז:), עכשיו יש להם כח יותר גדול, לפי שהם עומדים לפני כסא הכבוד, ולכן הם יכולים לפעול יותר. בני ישראל זקוקים לרפואות וישועות, והיי רצון שבני ישראל יושעו בגוף ובנפש, צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא (ברכות דס.), בעולם הזה אין מרפים מהם, שכל אחד בא לבקש רחמים על עצמו, וגם בעולם הבא אין מרפים מהם, לפי שיש להם עדיין שייכות עם העולם הזה, וכמו שנאמר (תהלים סא, ה) 'אגורה באהלך עולמים', בעולם הזה ובעולם הבא, הצדיקים נמצאים בשני העולמות, בעולם הזה ובעולם הבא.

בעת הולדתו של הרה"ק אדמו"ר הזקן מהוסיאטין זי"ע, בנו הצעיר של הרה"ק מרוז'ין, וקרא לו שמו מרכי שרגא. ואמר הרה"ק מרוז'ין שאת השם מרכי נתן לו על שמו של דו"ז הרה"ק ר' מרדכי מטשרנוביל

והתחנן להכנס לארץ ישראל, והקשו בגמרא (סוטה יד.) 'מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל, וכי לאכול מפריה הוא צריך או לשבוע מטובה הוא צריך? אלא כך אמר משה, הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי, והיינו שביקש לקיים מצוות התלויות בארץ, אבל משה רבינו נגזר עליו להשאר במדבר, לפי שהרועה לא היה יכול לעזוב את השה, שה פזורה במדבר, ודקדק הרה"ק מרוז'ין על מה שאמר בגמרא "וכי לאכול מפריה הוא צריך"? שמשמע שרק משה רבינו אינו צריך לאכול מפריה, אבל שאר בני ישראל צריכים לאכול מפירות ארץ ישראל, ומה נשתנה משה רבינו מכל ישראל, וביאר הרה"ק מרוז'ין, שהנה פירות ארץ ישראל מסוגלים ליראת שמים (כמ"ש הב"ח באו"ח סימן ר"ח), ועל זה שאלו וכי לאכול מפריה הוא צריך, שכן משה רבינו לא היה צריך לסגולה ליראת שמים.

הכלל הוא שכדי לעלות לארץ ישראל צריך האדם להכין עצמו, ואין די בקניית טיקעט, שאז דומה הנסיעה לנסיעה לאנגליה להבדיל, ואכן השוחט הכין עצמו לנסיעה באופן הראוי, ולאחר שכבר סידר את כל עניניו, נסע להפרד מרבינו, והנה כשהיה רבינו נוסע לעיר יאס, היו נכנסים לפניו משפחות שלמות, והיו כותבים בקוויטל כל אחד את צרכיו וגם משפחתו של השוחט נסעו עמו, ונכנסו כולם לרבינו, ובקוויטל של השוחט הוסיף אצל שמו שהוא רוצה לעלות לארץ ישראל, והוא מבקש ברכתו של רבינו.

הרבי הביט בקוויטל ובירך על כל הענינים, וכאשר הגיע לענין של ארץ ישראל נענה ואמר "דו וועסט שוין פארן מיט מיר". אתה כבר תסע עמי, ולפי שלא היה אז שום מדובר שרבינו יעלה לארץ ישראל, הבין התשובה שלא יסע, והדבר כאב לו, מאחר שכבר הכין עצמו לקראת הנסיעה, אבל אצל רבינו לא היה מושג שיחזרו וישאלו לדעתו מאחר שכבר גילה את דעתו.

ולפי שהשוחט היה בשנים הראשונות חברותא של רבינו, לכן היה יכול לדבר לרבינו, ואמר, מאחר שכן הוא, הנני מבקש לקבל כתונת של הרבי וביקש לקבל הבגד שיהיה לו, "לשמירה" לאחר מאה ועשרים שנה. שילבישו אותו בבגד זה קודם שיעלה למעלה לתת דין וחשבון, אבל רבינו לא ענה לו מאומה, ושב השוחט לביתו, ולפי שלא קיבל ברכת הפרידה מרבינו, לא עלה לארץ ישראל, וכך עברו י"ב שנה, ובכל שנה כשהיה רבינו בא ליאס היה נכנס לרבינו, ולא הזכיר מאומה מנסיעתו לארץ ישראל.

לאחר י"ב שנה כשנכנס לרבינו, ורבינו קרא את הקוויטל שלו, ונענה רבינו ואמר לגבאי הראשי הרה"ח ר' פסח לייב, שהוא היה כותב את הקוויטלעך, והוא היה מכניס לרבינו, ואמר לו רבינו, "פסח לייב גיב איהם א העמד"

בשטפנשט, וכאשר הלך להתפלל לבית המדרש, על הדרך כבר אחז בו אימה ופחד. בשעה שהיה אומר בליל שב"ק שלום עליכם, היה זה עבודה כעבודתו של הרה"ק מברדיטשוב, מתוך כריעות והשתחויות.

כח התורה

אחד הגיע פעם לרבינו משטפנשט ואמר לו שיש לו קושיא חמורה על דברי התוס', וצוה רבינו שיביאו לפניו גמרא, והורה לו לומר את דברי הגמרא, וגם הוא הראה באצבעו בגמרא, וכאשר סיים ללמוד את הגמרא שאלו רבינו האם אתה מבין כבר את התוס', ואמר הלה שהבין הכל.

מי ראוי לעלות לארץ ישראל - מעשה השוחט שרצה לעלות לאר"י

שמעתי מהשוחט שלנו בבוקרשט [אביו של ר' שואל כהנא זצ"ל מרחובות], שהיה מחסידי שטפנשט, אביו היה השוחט בעיר וואסלוי, כשהגיע אביו לימי הזקנה גמר בדעתו להניח את מקצוע השחיטה מידי, ולנצל את השנים שנשארו לו לחיות, וביקש לעלות לארץ ישראל ושם לחיות את השנים שהעניק לו השי"ת, ומינה אחד מבניו שימלא את מקומו כשוחט בוואסלוי.

והנה הנסיעה לארץ ישראל באותם השנים לא היה כמו בזמנינו, שקונים כרטיס ונוסעים, בדורות עברו היו צריכים לקנות כרטיס של תשובה, א טיקעט פון תשובה, שהיה האדם מכין עצמו כיצד יוכל לדרוך על אדמת הקודש, והיו מתענים תעניות, שהרי עומדים לעלות לארץ ישראל, היום קונים כרטיס ונוסעים, ומשום כן נראה כך הפנים שלנו.

וכן אמר אבי הק' זצ"ל, שהנה חז"ל אמרו אירא דארץ ישראל מחכים, והנה אנו רואים אנשים שנראים לדאבוננו כפי מה שהם נראים, וכאשר הם נוסעים לארץ ישראל הרי זה דומה בעיניהם כמי שנסעו לענגלאנד, ומתנהגים כפושעים גם שם, וכיצד יתכן הדבר שיש בארץ ישראל בני ישראל שאינם שומרי תורה ומצוות, ואין יודעים מאומה מהתורה, אלא שזה לעומת זה עשה האלקים, לפי שקדושת ארץ ישראל גדולה עד מאד, משום כן הקליפות שם הם יותר קשים משאר הארצות, אבל כשיודע האדם להיכן הוא עומד לעלות, שהרי זה ארץ האבות, המקום שם עבדו האבות הק' את השי"ת, כשנוסעים מתוך הכנה ומתוך התבוננות, האם הנני ראוי לדרוך על אדמת הקודש, על ידי כן יקבל מקדושת ארץ ישראל, שארץ ישראל באה לקבל פניו, ועל ידי כן הוא יכול לזכות למדרגות שלא היה יכול להשיגם בשבתו בארצות הגולה, אבל כשבאים ללא שום ידיעה וללא הכנה, הרי שהוא זוכה לקבלת פנים מהקליפות של ארץ ישראל, והרי הקליפות שבארץ ישראל גדולים מהקליפות שבשאר ארצות, ואם כן אפשר לרדת שם מהמדרגה, עד שנעשים 'להכעיס'. פירות ארץ ישראל הרי הם מסוגלים ליראת שמים, ואנו רואים שמה רבינו הפציר

לתאר איך שהיה נראה שם, וואס האט זיך דעמאלטס געטוהן דארטן!! שהיו באים מכל העיר והעיירות והכפרים הסמוכים, עד שהיו צריכים להביא משטרה בשעת הפרידה, שהיה שם ציבור גדול ביותר, והיו צריכים לשמור על הסדר, וגם הערלים היו באים לבקש ברכות, והיה שם קידוש ה' גדול, שגם הם נושעו שם.

בורא רפואות

כדאי להזכיר ענין אחד, שהרי בני ישראל צריכים לרפואות, בעיר יאס היה דר יהודי זקן אחד, שהיה עסוק הרבה במצות ביקור חולים, והיה רץ לבתי החולים, וכל מי שהיה צריך לרופא היה פונה אליו, פעם אחת נחלתה בתו בחולי קשה, והרופאים לא ידעו מה לעשות, והיה זה בתקופה שהיה רבינו ביאס, ונכנס היהודי לרבינו, ורבינו בירכו, אבל לפי שלא היה לו להיכן ללכת, וכי להיכן ילך, האם לבית החולים, ולכן אמר לרבי, רבי, איני יוצא מכאן, ואז שאלו רבינו בנוסח שלו, "האם יש לך אמונה", "האסטו אמונה"? וענה היהודי, כן, יש לי אמונה, ואמר לו הרבי, מאחר שיש לך אמונה, יכול אתה ללכת "ג'זונטע רייד" - לבריאות, ואכן מצב בתו הוטב עד שהבריאה לגמרי.

זקני, אבי אמי, היה נוסע לשטפנשט, פעם נחלו שני בניו, אחיה ואחותה של אמי, זקני נסע במהירות לשטפנשט, שכן העיר שטפנשט לא היה רחוק מעיר יאס, ונכנס זקני לרבינו ואמר לו ששני בניו נחלו ל"ע, ולא הרפה מרבינו, עד שהורה לו רבינו שיכניסו לחיים, וברכו שיסע לביתו וימצא את כולם בבריאות, וכאשר שב לביתו מצא ציבור גדול מסביב לבית, והוא חשש שמא כבר הגיע מאוחר מדאי, לאחר יציאת נשמה, אבל תיכף כשנכנס לבית התעורר אחד מהבנים החולים וצעק, "דער טאטע איז געקומען", שאבינו שב לבית, ותיכף התעוררה גם בתו וגם היא צעקה "דער טאטע איז געקומען", שאבינו שב לבית, שאכן אביהם בא והביא עמו הרפואה.

מופשט מהעולם

אצל רבינו היו באים המון חסידים, והיה זה לפלא, שכן בעת עריכת השולחן לא היה אומר תורה, ואף שרצו לשמוע איזה דבר, אבל ראו בחוש שאין הוא נמצא בעולם הזה, שהוא מופשט מהעולם הזה. ממש בבחינת "אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם" ובכל זאת "בכל הארץ יצא קוים" אבי הק' זצ"ל שבת פעם בשבת קודש

גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם

אבי זצ"ל דקדק במה שאמרו חז"ל גדולים

הזה, שהנה בגמרא ברכות (דף לד) לגבי הכריעות בשמונה עשרה, אלו ברכות שאדם שוחה בהן, באבות תחילה וסוף, בהודאה תחילה וסוף, כהן גדול בסוף כל ברכה וברכה, והמלך תחילת כל ברכה וברכה וסוף כל ברכה וברכה, ואמרו שם עוד, המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף, ופירש רש"י, 'כל מה שהוא גדול ביותר צריך להכניע ולהשפיל עצמו', וכמו כן הצדיק כפי מה שהוא מתעלה בעולמות העליונים, כך הוא מכניע עצמו יותר, וממילא הוא יותר קרוב אלינו, שכן הצדיק כפי מה שהוא מתעלה והולך, כך יש לו יותר שייכות עמנו.

השי"ת עזרנו שנתן לו את הצדיקים הק' הללו, שהם כמלאכי השרת, וצריכים אנו לקחת יותר אחריות, יותר התחייבות, שמאחר שהיה לו צדיקים קדושים אלו, היינו צריכים להראות יותר טוב, השי"ת יעזור לנו שנוכל לשוב בתשובה שלימה,

שיהיה רצון ושנתקדש. כשהיה אבי זצ"ל בא לרבינו היה מראה שיצאו כולם מהחדר, והיו נשאים רק בני המשפחה. וצוה לשיר: "ישלח לקץ הימין". ו"ברית אבות לבנים תזכור". ונענה ואמר: אבי זצ"ל הרגיש טעם בתיבות אלו, הוא הרגיש טעם בתפילה, הוא הכניס את ליבו לתוך התיבות הללו.

פסח לייב תן לו הכתונת, והבינו בניו מהו כוונת הדברים, אבל השוחט הותיק נעשה מלא שמחה, שהרבי זכרו לאחר י"ב שנה, שהוא הרגיש שאין לו עם מה לעלות לפני הבית דין של מעלה, ומשום כן הוא צריך לבגד של הרבי, ואכן כעבור זמן מה נסתלק השוחט לבית עולמו, ולאחר כמה חדשים נסתלק רבינו, שאכן הוא נסע עמו.

אבי פעל למען כבוד שמו ית' בהוראת ובהשראת רבינו הק' משטפנשט ושאר הצדיקים

אבי הק' היה נוסע לעיירות ומדבר דרשות ומעורר לשוב בתשובה, והיה מעורר על שמירת השבת, טהרת המשפחה וכדומה, והיה מקרב את בני ישראל,

וקודם שהיה אבי בא לעיר, היו מפרסמים קול קורא לבשר על ביקורו של אבי, ושצריכים להתעורר בתשובה, והצדיקים חתמו על הקול קורא, והיה לו חתימות מהרה"ק מפאשאן, ומהרה"ק מבוהוש, וגם רבינו חתם שאבי הק' עומד לבא ולעורר לתשובה, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, שיזכרו אותנו הצדיקים למעלה לטובה.

אדמו"ר מסקולען זצ"ל מדליק את נר התמיד בציון הרה"ק אדמו"ר הראשון משטפנשט בעיר יאס רומניה בשנת תש"ע

צדיקים במיתתן יותר מבחייהם, שהנה בכל שנה ביומא דהילולא מתעלה הצדיק יותר ויותר בהיכלות למעלה, ודייק אבי שמאחר שאנו מבקשים שהצדיק יזכור אותנו, והרי הצדיק עולה מעלה מעלה, וממילא הוא מתרחק יותר ויותר מהעולם הזה, והרי אנו מבקשים שהצדיק יהיה יותר קרוב אלינו, וביאר שאכן כפי מה שהצדיק מתעלה כך הוא מתקרב יותר לבני ישראל שבעולם

« המשך מעמוד 15 »

לדברים. כך מלאו הביואלארער חסידים את הזמן ששהה הצדיק בעיירתם, כל זמן ששהה הצדיק בקרבם. אבל קרב ובא היום שהצדיק והגבאים התחילו להכין עצמם לשוב לביתם, ועל פי התוכנית עמדו לנסוע לעיר יאס, שם ישהה עד לערב פסח, והתחילו החסידים לבא להפרד מהצדיק, לפי שהרבי עומד לעזוב את העיירה, ועוד זאת, שכן לקבל עוד ברכה ממנו, אין זה מקלקל. אתא ובא הערב האחרון, לאחר תפילת מנחה-מערב, עמדו אצל ישראל ופדומע אנטאניער שולחנות ערוכים, החסידים ישבו ואכלו ושתו ורקדו עד שהתחיל היום להאיר. הצדיק הקדוש בירך את כל הקהל, ונח מעט, והתפלל שחרית, וטעם משהו, כמו ציפור, וכמה מהחסידים זכו לאכול מהשיריים. לאחר מכן נעמדו החסידים בשתי שורות, והמתינו עד שיצא הצדיק מביתם של אנטאניער, ויעבור דרכם. כמלאך שנשלח משמי מרום לארץ, אחוז על ידי הגבאים וחסידיו ביוואלאר המסורים עבר את המקום, וכאשר נשאוהו על ידיהם הושיבוהו בתוך המזחלה, וכיסוהו בכמה כרים וכסתות, והשגוהו על כל זי שלו ועל כל ראה שלו. הצדיק נפרד מהם בלחש, ובירך את הציבור, והמזחלות יצאו לדרכם. וכך היה סדר נסיעתו: כשהיה מזוג אוויר קשה, והדרכים היו מכוסים בשלג, היו נוסעים לפני המזחלת של הצדיק כמה רוכבים עם מוסרות, באם יהיה צורך להסיר את השלג מהדרך, כדי שהמזחלת של הרבי יוכל ליסע יותר בקל.

טוב שאתן לה להמשיך לכבס בגדיה, וה'בעל-דבר" יכניס אותה אל המים. כמו שביקש לעשות, שאני ראיתי איך שהוא מסתובב מסביבה, והוא ניגש אליה בכל פעם כמי שרוצה לבלוע אותה, ולהשליכה אל המים, וכאשר ראיתי הדבר, שכחתי לגמרי מחברי, והתחלתי לכהות עם המקל במים, ואכן היא שבה לביתה כשהבגדים הם חצי מלוכלכים, אבל הבנים יהיה להם אם לשבת, וכי יהיה להם יותר טוב שלא יהיה להם אמא, מי היה נותן להם לאכול, והתחיל אברהם-מתתיהו לבכות. אז פנה הרבי לגבאים ואמר להם, נו, וכי לא אמרתי לכם שהרי זה מעשה של מתתיהו, עכשיו תלכו לדאוג שיהיה ליהודי ואשתו ובניו שבת שמחה, ובשעת סעודה שלישית ישב אברהם-מתתיהו עמכם בשולחן שלכם. שלמה ראובן היה מתמלא חיות כשהיה שומע עובדות אלו, והם נחרטו היטיב בזכרונם. באחד הימים בשעות הלילה, כשכבר נתאחרה השעה, ביקש ר' שלמה ראובן להכנס אל הצדיק, ולהשיח מעט את ליבו, וכך אמר, רבי קדוש, ב"ה על כל הטובות שהוא עושה עמנו, אבל יש דבר אחד שמקשה על אשתי פייעג, שעד עכשיו בנינו הערשעלע הוא בן יחיד. הצדיק אחז בידו וברכו בלחש, והוסיף ואמר לו, הנני מציע לך שתיקח לך יתום לביתך לגדלו, וטוב יהיה אם תגדל יתומה. כשסיפר ר' שלמה-ראובן את הדבר לאשתו, הכסימה פייעג לדיבר, אבל היכן ימצא עכשיו יתומה לגדלה, אבל הרי השי"ת הוא גדול, ומאחר שהצדיק אמר את דברו, יש לקוות

ואמרה, אילו לא היה זה בנו של הצדיק, הרי שהיתה זורקת עליו אבנים וכל מה שהיה נקלע לידה, כדי לגרשו וכך היתה מסיימת את הכביסה, אבל למעשה כל הילדים עמדו מהצד והביטו איך שאברהם-מתתיהו אינו נותן לה לכבס הבגדים, ולא התערבו, ומה היתה יכולה לעשות, מן הסתם נגזר עליהם כך, שכל שבת יש לו המזל שלו, שבשבת זו יהיו צריכים בניה הקטנים ללבוש כתונות שאינם מכובסים. כששמע הקבצן את הדברים נתכעס עד מאד, ותיכף הניח מה שהיה לו בידו, ורץ תיכף לקלוז ודרש מהגבאים שיניחו לו להכנס תיכף ומיד לרבי הקדוש, שהוא מוכרח לספר לו איזה דבר, והוא ממחר מאד, לפי שעוד מעט יהיה שעת חצות, והרבי יקבל עליו את השבת. הגבאים שהכירו אותו היטיב עשו ככל אשר יכלו שיוכל להכנס מיד לרבי ללא קוויטל. היהודי התחיל לספר לרבי מה שעשו לאשתו, שבניו נשארו עם כתונות חצי מכובסים, מחמת מעשיו של ילד יהודי אחר, כששמע הרבי את הדברים, אמר לגבאים: "הנני בטוח שהיה זה מעשה של אברהם-מתתיהו, שלחו לקרוא לו שיבא תיכף ומיד. כשכנס אברהם-מתתיהו לפני אביו עמד לפני אביו מתוך דרך ארץ, ושמע איך שהוא שואלו, אמור לי בני יקירי, למה עשית צרות אלו לאשתו של הסנדלר, שהרי היא היתה צריכה לכבס את הכתונות של בניה לכבוד שבת, כיצד היית יכול לעשות כדבר הזה, וכי זה נקרא לשחק. ויען אברהם-מתתיהו לאביו: אמת, אבי מה שאתה אומר, אבל, וכי היה יותר

מקוימים צוואת הצדוק

מוסדות שטפנשט בארה"ק

הני הרוק

מעמד כבוד חכמים ינחלו נערך ברוב פאר והדר בפרשת משפטים תשפ"א, לציון 24 שנים להקמת מוסדות שטפנשט, ולגמרה של תורה, כאשר אברכי כולל להוראה בראשות ראש הכולל הגה"צ רבי יוסף מנחם שטיין שליט"א עמדו בכור המבחן על לימודם במגמת ההוראה יו"ד ח"ב בהצלחה גדולה לפני גדולי ההוראה הגה"צ רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א רב אב"ד מערב ב"ב, הגה"צ הרב ברנדסדורפר שליט"א רב היכל ההוראה בירושלים והגה"צ רבי אליעזר דוד שפירא שליט"א רב ק"ק צאנז ב"ב

יאס רואנייה

הנסיעה ההיסטורית לציון האדמו"ר הראשון משטפנשט ביאס רומניה בהילולה בשנת תשפ"א הקורונה לא תשכח לעד, בתמונות: הריקודים עם פתיחת מחסום הגבול לראשונה, מאז פרוץ המגיפה, תפילה בציון הצדיק, סעודה בבית ההכנסת אורחים דשטפנשט ביאס, הקבוצה בפתח ההכנסת אורחים.

אהס תים

בנין הישיבה על קברו רחוב רמב"ם 1 גבעתיים פתוח כל ימות השנה לרווחת הלומדים והמתפללים, אברכי הכולל ובאי ציון הצדיק משטפנשט הנמצא ממול

אלסז

יבואו טהורים מסיבת חומש שנערכה לילדי המכינה בר"ח חודש תמוז תשפ"א, נואמים הגה"צ רבי זושא הורוביץ שליט"א רב קהילות החסידים

ראש העיר הרב ישראל בן רחל לאה פרוש שליט"א

ילדי המכינה בהכנסם למעמד

הגר"ז הורוביץ שליט"א רב קהילות החסידים באלעד עם הגרפ"ט שטינמן שליט"א ראש כוללי וי'ניץ אלעד

הגה"צ רבי זושא הורוביץ שליט"א

הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א

הגה"צ רבי ברוך ברוזבסקי שליט"א

בנין הת"ת ברחוב הרי"ף 12 אלעד שהושלם בס"ד, מעמד חנוכת הבית יערך לקראת מועד הכניסה של התלמידים למבנה בעז"ה לקראת ר"ח אלול תשפ"א

זכרונות קודש

שנשמעו בהיכלו של הצדיק

להגיד כמה מילין לכבוד ההילולא של הצדיק הקדוש משטפנסט זי"ע, מצד אחד הרגשתי שמחה וזכות להגיד דברים לכבודו של הצדיק, אמנם "עומדות היו רגלינו" מפחד וגודל קדושת המקום ביהמ"ד שהוקם ע"ש הצדיק הקדוש משטפנסט זי"ע, אשר כל העולם חרדו מקדושתו. ואיך אעמוד במקום גדולים, במקום קדוש כזה. אף על פי כן נתיישבתי בדעתי להגיד כמה מילין בס"ד שזכיתי לקבל ממנו"ר החסיד הנודע הרה"ג ר' משה וויס זצ"ל הנקרא ר' משה קאלראשער (ר' משה בטלן ז"ל) שזכה כעשר שנים להסתופף בצל הקדוש בשטפנסט, ולראות בעצמו גודל הקדושה וגודל כוחו של הצדיק שהשפיע ישועות ונפלאות לבני ישראל באהבה יתירה ומרובה, שהי' אצלו כל הדברים בבחינת "תא חזו" (ולא רק "תא שמע") שבעיניו ראה כל העניינים, ונמצא במכתב של הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זצ"ל שכתב דיש חילוק גדול בסיפורי צדיקים, בין מה שנדפס בספרים, או מה שנמסר מפה לאוזן איש מפי איש.

הדביקות של הרה"ק משטפנסט

והנה החסיד ר' משה ז"ל הנ"ל היה רגיל לחזור על הדביקות הגדולה של הצדיק הקדוש זי"ע בבורא כל עולמים ית"ש שראו אצלו בכל עת ורגע.

זכיתי להיות מקבל שני מפה קדשו

וכדאי לדעת שר' משה החסיד ז"ל לא היה כזה שנתפש בהתפעלות כ"כ מהר, כי מילדותו הי' מסתופף בצל קדושים, מאורן של ישראל באלכסנדר אצל ה"ש"מח ישראל" ואח"כ בסלונים אצל הרה"ק ה"דברי שמואל" ואצל הרה"ק ר' דוד מסקווירא זי"ע טרם שהגיע לשטפנסט. ישנה המימרא הידועה - אשר כעת היא כבר נפוצה בכל העולם "שזקנו הסבא קדישא מרוזין זי"ע למד האלף בית עם השטעפנסטער רבי", זכיתי בזה בס"ד להיות מקבל שני מפה קדשו, כי דבר זה שמעתי מפי מו"ר החסיד ר' משה ז"ל ששמע מפי"ק כשבויעים לפני הסתלקותו של בעל הילולא זי"ע שסיפר לו בעצמו שעוד זוכר היטב כשהיה ילד קטן, וזקינו הקדוש למד עמו את האלף בית עד ט' וסיים "א יוד ביסטו" (הנך יהודי- יהודי אמית, על כל המשתמע מכך).

מנהגו הקדוש בעת שהיה מברך יהודים

כמו"כ זכיתי לשמוע כמה דברים מפי מחותני רבי יחיאל זצ"ל האדמו"ר ממאקווא (חותן המלך כ"ק מרן מבעלזא זי"ע) שהיו בן גיסו של הצדיק בעל ההילולא זי"ע שאביו הרה"צ ר' משה מזידיטשוב ז"ל היה גיסו של בעל ההילולא, שניהם היו חתנים אצל הרה"ק ר' יחיאל זצ"ל אב"ד קאלבסוב (בן הרה"ק ראי" מראפשיץ זי"ע), שהרבה לספר שזכה בשטפנסט לקירבה יתירה, וראה את הפליאה הגדולה, מצד אחד גודל הדבקות של הרבי זי"ע בבורא כל עולמים ומצד השני גודל אהבת ישראל מה שהראה חיבה יתירה לכל יהודי שניגש אליו לקבל ברכתו, עד שמש מסר נפשו בשביל כולם וממנהגו הקדוש לקחת יד המבקש ולהצמידה אל ליבו

בסעודת ההילולא בבית מדרשינו שטפנסט בב"ב, נושא דברים האדמו"ר רפ"ש רבינוביץ מקאלשין שליט"א, משמאל נראה הגה"צ רבי משה וובר זצ"ל, אדמו"ר מקראלי זצ"ל, מימין ילחט"א הגה"ר בידרמן שליט"א רב ביהמ"ד לעלוב ב"ב

משאו השנתי של הגאון החסיד רבי משה וועבער זצ"ל

דומ"צ חסידי בעלזא בבני ברק

תלמידו המובהק של החסיד המפורסם הגה"ח רבי משה בטלן זצ"ל מגדולי ומזקני חסידי מרן הרה"ק משטפנסט זיע"א

שהיה נושא במקהלות עם קודש בשבת ההילולא קדישא בבית מדרשינו שטפנסט בב"ב

קווים לדמותו של שריד לדור דעה מורינו הגה"ח רבי משה וובר זצ"ל

הגה"ח רבי משה וובר זצ"ל, היה מזקני החסידים גאון בתורה והוראה וחסידות דומ"צ בעיר התורה בני ברק, ומרבני בית מדרש שטפנסט, כאשר מאז נוסד בשנת תשנ"ז עמד לימינו בעוז ובתעצמות ובהתלהבות דקדושה, להנחותינו הדרך ולהאיר נתיבותינו במשנת צדיקי קמאי, רבי משה דיין זצ"ל זכה לדלות מתורתם ומבאר מימיהם ולהשקות את עדרי הצאן בד"קנות מפליאה, בהיותו מהוה דוגמא חייה ואישית לכל היוצא מפיו, בענוות חן ובתבונה. החזיק עצמו לש"ב למרן הרה"ק משטפנסט זצ"ל כבן משפחה לרבנית משטפנסט ע"ה, וכתלמיד ותיק לגדול תלמידי הרה"ק משטפנסט זצ"ל הגה"ח רבי משה וויס זצ"ל המכונה רבי משה בטלן ממנו קנה חכמה וחסידות במנה גדושה. מאז נפתח בית מדרש שטפנסט בבני ברק היה רבי משה דיין כפי שכונה רבי משה וובר ע"ה מפאר את כינוסי ההילולא ב'שבתות שכולה תורה' אותם נוהגים לקיים לפני הילולא דצדיקיא, בהם היה מופיע ונושא מדברות קדשו, כאשר כל הקהל עושה אוזנו כאפרכסת, לשמוע מהני מילי מעלייתא שהיה רבי משה וובר זצ"ל מספר מכלי ראשון ממה ששמעו אוזניו ממורו ורבו הגה"ח רבי משה בטלן זצ"ל שהיה כל כולו לבת אש בעת הזכירו את שם הקדוש שטפנסט, דבריו הנלהבים נחרטו בקרב כל שומעיהם ובהתעודיות בהם התוועד בין כותלי בית מדרשינו היו המסובים מאזינים בערגה ובהתעוררות והתלהבות את דברותיו וזכרונותיו המרעידים את הנשמה.

רבי משה נסתלק השתא בעת רעווא דרעווין, שבת קודש לפרשת ויצא יעקב, הוא הודה הוא זיווה הוא הדרה, מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, ב"ב לחודש כסלו תשפ"א נתעלתה נשמתו לגנוי מרומים לחסות בצל הקדושים שאת תורתם למד ואת מידותיהם הנחיל כל ימי חייו. ת.נ.צ.ב.ה.

אין עושים נפשות לצדיקים דבריהם הן הן זכרונם, אנו מביאים בזאת את דרשתו המסורתית אותה נהג לדרוש בבית מדרשינו בשער בת רבים, ומדי פעם לתבל ולהוסיף עליה פפראות ונובלות חכמה כי ה' הטובה עליו, והיו דברים אלו מליצי יושר בעבורו ובעבורנו בעת יומא דהילולא קדישא, שיזכה להיות מכניס רחמים ומשמיע צדיק בהיכלו של בעל ההילולא הצדיק משטפנסט, בעבור כלל ישראל, להחיש גאולתנו ופדות נפשינו בב"א.

שפע טוב לחושובו שמו של הצדיק

כתיב "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו (מלאכי ג טז) וצריך לבאר למה נאמר 'אז' נדברו בלשן עבר ולא 'דברו' בלשן הווה, ב', וכן מהו הספר זכרון לפניו, ג, ומה ירמוז הפסוק 'יראי ה' ו'ואח"כ יפול ולחושבי שמו', ופירש הרה"ק אדמו"ר הראשון רבי מנחם נחום משטפנסט זיע"א, אז נדברו הכוונה שחסידי מדבר עם חברו בהתועדות חסידים על צדיקים והנהגותיהם, ואז ויקשב ה' וישמע, הקב"ה שומע שמדברים טוב על הצדיק, אזי הקב"ה כותב לו לצדיק את הזכויות שמדברים עליו בספר הזכרונות, ועל ידי כן מוסיף לו זכויות כגון עדן, אמנם הצדיק לא רוצה להשאר חייב לזכרויו בעולם הזה, ואז הוא משפיע שפע לחסידים שהזכירו את מעשיו הטובים, וזהו יראי ה', שזה הצדיק שמקבל שכרו בג"ע, ועל ידי כן נשפע טוב לחושבי שמו' אלו החסידים שמקבלים הברכה והשפע על שחשבו על הצדיק והוסיפו לו זכויות.

בית ה' נלך

מובא בספרים הקדושים בשם המדרש שדוד המלך היה אומר הגם "ששמחתי באומרים לי בית ד' נלך" שהיה אצלו חשיבות ושמחה כששמע קריאת "בית ד' נלך" מ"מ כשהגיע לשערים הי' אצלו הבחינה "עומדות הי' רגלינו בשערך ירושלים" שעמדו רגליו מפחד ד' ומגודל קדושת המקום.

דברי המדרש הללו נזכרתי כשקראו אותי לכאן ואמר לי "בית ד' נלך"

באר בשדה - שטפנסט

הקדוש וכך לברך בכל לב ממש, כך נראה לכל אחד ואחד.
 וכידוע ג"כ שהרה"ק מבאיאן טשערנוביץ ז"ל הזכיר מנהג זה של רבינו משטפנסט, היה זה בעת שביקשו אותו אחרי פטירת כ"ק מרן בעל ההילולא זי"ע שיבוא לגור בשטפנסט ולמלא מקום הרה"ק זי"ע ולא הסכים באמרו "ווינטשן וויא ער האט, קען איך נישט, מען מוז האלטן דערביי, ווען נישט הייסט עס נאר נאך געמאכט" (לברך כל יהודי כמו שהצדיק ברך אינני יכול, וצריך לזה דרגה גדולה ורק לעשות פעולה כמוהו אין זה כי אם רק דמיון וחיקוי, מה שאינני רוצה).

גשמיות השני היא רוחניות שלי

אמנם עפ"י הספרים הקדושים שני עבודות הנ"ל דביקות נפלאה בהקב"ה ולהשפיל עצמו לקרב כל יהודי ולטפל בכל בקשותיהם הגשמיים אינן שתי בחינות רק בחינה אחת. כמו שאמר ג"כ פעם הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק זצ"ל כשאני מטפל בעניני גשמיות של יהודי אחר הרי זה אצלי זה עבודה רוחנית, שבזה הנני ממלא ג"כ רצון ה' לעזור לכל יהודי בכל צרכיו וכמאמר הצדיקים דאהבת כל ישראל עומד עוד למעלה מאהבת ה' שמראה שאינו אוהב רק את המלך אלא אוהב גם את כל בניו של המלך כי בני ישראל נקראים בנים של הקב"ה.

מעלת העובדות מהצדיק משטפנסט

עפ"י הקדמה הנ"ל ננסה ג"כ בעזרת ה' לחזור על כמה דברים ששמענו בנוגע לצדיק הקדוש בעל ההילולא זי"ע מגודל קדושתו ודביקותו, ומברכותיו והישועות שפעל עבור כל בני ישראל כמאמר הסבא קדישא מרוזין זי"ע שכמו שמצווה לקיים "הללו את שם ה'" כמו"כ מצווה לקיים "הללו עבדי ה'".

הנה הרבה מהעובדות שזוכיר בס"ד אולי כבר ידועים ויש בהם אפילו שכבר נדפסו, אעפ"כ יש לנו פסק הלכה מאביו של הצדיק הבעל ההילולא זי"ע, האדמו"ר הק' הראשון רבי מנחם נחום משטפנסט זי"ע שסיפור מצדיקים לפני התפילה זה כמו דף לימוד בזה"ק, שיש מצווה ללמוד עוד פעם ועוד פעם, וכמו דף זוהר שכבר למדנו, יש מצווה לחזור עוד פעם ועוד פעם, כן סיפור מהצדיק גם מה שכבר שמענו וידענו.

סיפור צדיקים נחשב ללימוד

הרה"ק מווישווא זצ"ל הראה מקור להנ"ל שסיפור מצדיקים נחשב כלימוד גמ' או הלכה ממש דמצינו במס' כתובות (דף ק"ג:): "תנו רבנן והגמ' פותחת בסיפור פטירת רבי יהודה הנשיא בלא שום הלכה מפורשת וצ"ל מכאן נלמד ד"תנו רבנן" קאי גם על סיפור גרידא מהצדיקים שג"כ נחשב כמו ש"תנו רבנן".

קדוש קדוש

בענין גודל קדושת בעל ההילולא זי"ע בעודו בצעירותו אולי די שזוכיר את הסיפור הידוע אצל החתונה הגדולה של הרה"ק ר' יצחק מבאיאן זי"ע עם בתו של הרה"ק מרחמיסטריווקא זי"ע והיו נוכחים שם צדיקי בית רוזין וצדיקי בית טשערנוביל זי"ע והנה כשישבו כבר הקדושים והכיר מרחוק הרה"ק הראשון משטפנסט רבי נחום זי"ע שהנה בנו הצעיר (מרן בעל ההילולא זי"ע) שהיה בסך הכל כבן ח"י שנים נכנס להאולם אמר בקול "לאזט א דורך מין הייליגע בן יחיד" (תנו לעבור

לבני יחידי הקדוש) נענה זקן החבורה הרה"ק ר' אהרן מטשערנאביל זי"ע "לאז מיר נאר זען אויף וועם קען א טאטע זאגן הייליגע בן יחיד" וכשהתקרב מרן בעל ההילולא זי"ע אל השלחן הביט עליו הרה"ק רבי אהרן בעין פקיאח ואישר בפה מלא "אה, אה, אכן הנו הקדוש" ואולי גם שמו גרם כי בעת שנולד בימי חנוכה שנת תר"ז צוה זקנו הקדוש מרוזין זי"ע לקרות שמו "אברהם מתתיהו" ואמר אברהם ע"ש זקנו ר"א המלאך זי"ע ומתתיהו כי הזמן בחנוכה מעורר קדושת וגבורת מתתיהו כהן גדול.

יצטרכו להפציר בו לקבל ברכה

לפני פטירת אביו הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנסט זי"ע י"ד כסליו שנת תרכ"ט כשהיה בעל ההילולא אברך צעיר כבן כ"ב שנים, קרא הרה"ק את זקני אנ"ש ומסר להם "שמניח למלא מקומו את בנו הרה"ק, ועליכם לדעת שגם בכוח בני הקדוש לפעול עבורכם כל משאלות לבכם לטובה, רק החילוק שאצלי פעלתם יותר מהר ואצלו תצטרכו יותר להתאמץ ולהפציר עד שיבטיח לכם" והנה באתו מעמד היה נוכח ג"כ החסיד ר' נפתלי דסקל ז"ל (שה' קורין אותו ר' נפתלי מלמד, והוא זקינו של ידידי הרה"ח רבי נפתלי כהן שליט"א הנמצא כאן).

הכי דמי להתעקש

פעם כשאחד מנכדי ר' נפתלי מלמד הנ"ל נחלה רח"ל עד שהרופאים כבר נתייאשו ממנו נסע תיכף לשטפנסט לבעל ההילולא זי"ע לבקשו שיעורר רחמי שמים והשיבו מה הוא יכול לעזור ולהושיע, אז אמר לו ר' נפתלי מלמד ששמע בעצמו מאביו הק' כנ"ל "שגם בכוחו לפעול, רק צריכים להתאמץ" וחשב החסיד לעצמו איך יוכל להתעקש, אם יעכב את אדמו"ר מאכילתו אין זה עיכוב כי ממילא היו מוותר כ"ק ז"ל על אכילתו, רק בבוקר כשהאדמו"ר רצה להניח הטלית והתפילין הטמינם הנ"ל ניגש אל האדמו"ר ואמר שהוא הטמינם בהסתמך ע"ד כ"ק מרן אביו זצוק"ל שאם מתעקשים ניתן לפעול

הגר"מ וובר זצ"ל יוצא מהציון הקדוש בחצות הליל לאחר תפילות ותחנונים למען עם ישראל

ישועות, ואכן כ"ק בעל ההילולא הבטיח רפו"ש. וכשחזר הביתה מצא כבר שנכדו הבריא כאחד האדם.

ביטל ניתוח אבנים בכליות

מו"ר החסיד ר' משה ז"ל סיפר שבפעם הראשונה שהגיע לשטפנסט מצא אנשים עומדים בחצר כ"ק הרבי ז"ל ותבילה של אבנים קטנים בידם, וסיפרו המופת שפעל בעל ההילולא בתפילתו, שהזכירו לפניו איזה חולה רח"ל שיש לו אבנים בכליות והרופאים מדברים מאיזה ניתוח קשה רח"ל וברכס האדמו"ר ז"ל שלא יצטרכו לעשות הניתוח ובעזרת ה' יפטר מזה בלי ניתוח, ואכן יצאו כל האבנים מהחולה ללא הניתוח ומשם קיבצו את

אבנים האלו להראות כוחו של עבד ה' הצדיק זי"ע.
מה גורם לספר שבח הצדיקים

וצריך לדעת שבזה שמספרים נפלאות ה' אשר פעלו הצדיקים גורמים שני עניינים: א. שרבים מבני ישראל יהללו שמו יתב"ש כמש"כ בנועם מגדים (ריש פר' חוקת) זאת חוקת התורה אשר צוה ד' לאמר (לספר נפלאות יתב"ש, ולמה) "דבר אל בני ישראל" בשביל בני ישראל, שיתעורר עוד ישראל להודות לה', כמש"כ הרה"ק הנועם אלימלך זי"ע (בפר' שמות) אודה ד' מאוד בפי (ולמה בפה הלא בשפתיים א"א להוציא כל מה שבמחשבתו) רק כדי לקיים בתוך רבים אהללנו שיתהללו שמו יתב"ש בתוך רבים.

והענין הב' שניתן לפעול ע"י המופתים וישועות ד' שגם כעת בעת הסיפור ישפיעו משמים עוד פעם ישועות כאלה וכמו שכותב תלמידו וכן ביתו של המגיד הגדול ממזריטש זי"ע בסה"ק דברת שלמה (בפר' צו) "קיבלתי מאדמו"ר ז"ל שראיתי כמ"פ שהזכיר ישועות ה' הנעשה לאדם והצילו מצרה כזאת שעי"ז ישועת ד' גם כעת כמו שמרומז זה בתוה"ק כי תאמר בלבבך רבים הגויים האלה ממני איכה אוכל (נותנת התורה הק' עצה) זכור תזכור את אשר עשה ד' א' לפרעה ולמצרים (ועי"ז) כן יעשה לכל הגויים" ע"ש.

ע"כ מצוה עלינו לחזור ג"כ על ישועות ורפואות שפעל מרן בעל ההילולא זי"ע כדי שנדע להודות לד' על הישועות שעשה ועושה בכל עת לבני ולעורר שגם עכשיו בזכות הצדיקים ובעל ההילולא זי"ע כדי שנדע להודות לד' על הישועות לכלל ישראל לכלל ישראל ועושה בכל עת לבני, ולעורר שגם עכשיו בזכות הצדיקים ובעל ההילולא זי"ע יושפע שפע רב, רפואות וישועות לכלל ישראל ולכל אחד שפסות (כמש"כ ג"כ באגרא דכלה בפ' עקב) שע"י סיפור המופתים כעת הישועות מובטחות, וזוכה גם כעת לישועות ורפאות.

הצדיק משטפנסט מעבד רכבת לצורך רפואת יהודי

הרב קייסרמן ז"ל שזכה עוד להסתופף אצל הרה"ק בעל ההילולא זי"ע מספר שאחד מדודיו היו לו רח"ל איזה מחלה קשה ולא יכול היה לעמוד על רגליו והרופאים רח"ל לא מצאו שום תרופה ורצו לחתוך ר"ל, ונסעו לשטפנסט להזכיר לפני הצדיק את החולה ובמיוחד את דברי הרופאים שאמרו שצריך לחתוך הרגל ר"ל, ונענה בעל ההילולא הקדוש זי"ע שאינו מסכים לזה רק שיסעו לאיזה עיר שגר שם איזה פרופסור.

לפני יציאתם מהבית אמר להם הרבי הק' תסעו מהר כדי שתמצאו אותו עוד בבית והנה נסעו כמה שעות עד שהגיעו לאותו עיר וכששאלו איפה גר אותו פרופסור אנשי העיר הראו להם הדרך, אמנם איש אחד הוסיף שאין להם מה ללכת כי ראה היום בבוקר מזודרו הפרופסור אל תחנת הרכבת

בשעה שהרכבת עומד לצאת, אמנם משפחת החולה באמונתם הגדולה בדברי הרבי הקדוש זי"ע שאמר להם למהר שימצאו אותו בבית לקחו כרכרה (קאלעס) להגיע מהר לבית הפרופסור, והנה פלא כשהגיעו ודפקו בדלתו, הפרופסור בעצמו קיבל פניהם ובדק את החולה וקבע שא"צ שום ניתוח רק נתן איזה משחה ותיכף כססך את מקום הכאב הרגיש הטבה בעזרת ה', אח"כ שאל הפרופסור מי שלח אתכם אלי וכשהשיבו הרבי משטפנסט זי"ע אמר הפרופסור עכשיו מיושב איך מצאתם אותי בבית. כי באמת, היום בבוקר הוצרכתי לנסוע עם הרכבת וכשהגעתי לתחנת הרכבת הודיעו שיש איחור של 10 שעות

מסיבה בלתי ידועה, דבר שלא קרה לי אף פעם, אכן כנראה הקב"ה "רצון יראיו יעשה" ומסבב סיבות שיתמלאו דברי הצדיק שתמצאו אותי בבית.

מה הייתה הכוונה של הצדיק שבירן "שנים בריאות"?

גם סיפר לי ר' ישראל פייבוש עובדא מפליאה מבעל ההילולא ז"ע בשנת תשמ"ח כשהי' עם אמו הצ' בבית חולים בלינסון הגיעה לשם אשה זקנה בת 94 שנים שהגיעה רק על יום אחד שעשו לה ניתוח קטן להעביר הקטרקט מעיניה המפריעה לראיתה. ואמרו הרופאים

שבדרך כלל לא עושים ניתוח בגיל מבוגר כזו אולם אשה זקנה זו, בהיותה בריאה לגמרי ע"כ הסכימו לנתחה, ובאותו לילה שמע ר' ישראל הנ"ל שהאשה צקה "הייליגער רבי נישט דאס מיינט מען געזונטע יארן רבי איך בעט נאר געזונטע יארן" ואכן מיד בבוקר שוחררה בריאה שלימה.

ושאלה ר"י את כלתה של זקנה הנ"ל מה פשר הצעקות של הזקנה בלילה ולאזיה רבי התכוונה, וסיפרה שהזקנה חוזרת תמיד על העובדא שהגיע פעם הרבי הקדוש משטפנסט בעל ההילולא ז"ע לעיירת מגורי הוריה באמצע חורף שנת תרס"ח בהיותה נערה כבת 14 על כמה ימים, והנה בבוקר לפני התפילה כשהצדיק רצה ללכת למקוה הי' המקוה קר עד קפוא, בלי שום חימום, ובקושי פתחו פתח בקרח שכיסה את המקוה עם פטישים שיוכל הצדיק לטבול, ושמעו הנערה בבית איך שאביה מדבר שהנה הצדיק עד כמה מצטער עם טבילתו במקוה הקפוא המכוסה בקרח, והנערה כאב לה מאוד צערו של הצדיק, ואח"כ מילאה חבילות עם גלילי פחמים בלי לספר לאף אחד והובילה אותם לבור של המקוה והניחתם על גושי הקרח והדליקה אותם ובמשך כל הלילה ביערו הפחמים עד שלמחרת בבוקר כשהלך הצדיק לטבול במקוה מצא מקוה חמה, אמנם אף אחד לא ידע מזה שחימומו ומי חממו.

והנה אחרי תפילת שחרית צווה הרבי הק' להכריז כי מי שחימם את המקוה יגש אליו, וכמובן שאף אחד לא יגש מפחד, וצוה להכריז שוב, ושוב לא יגש אף אחד, וכולם השתוממו על כוונת הרבי בשאלותיו מי חימם? ואיך חממו? וכשאבי הנערה הנ"ל הגיע הביתה סיפר ג"כ שפלא מה ששמעו שהרבי צוה להכריז, והלא אין ידוע לאף אחד מחימום המקוה, ואז נענתה הנערה (הזקנה דנו) וספרה שאכן, היא היא, מי שחיממה אתמול את המקוה לאחר ששמעה על צערו של הצדיק, ונענה אביו שהיא מוכרחת לבוא עמו אל הצדיק כמו שצוה להכריז.

אמנם אמה של הילדה החלה לצעוק שלא תלך, הרי מי ידוע אולי יש קפיא מהרבי על שחיממו המקוה בלי ידיעתו, ואולי תקבל ח"ו איזה

עד שהוכרח להודות ונגמר המשפט לטובת הברך היורש האמיתי.

כמו"כ ידועות עדויות, סיפורים מהרבה אנשים שנגשו בעת צרתם לציון הקדוש ובעזרתו יתברך נושעו בזכות הרבי בכל משאלות ליבם לטובה. בפרט ביומא דהילולא שנתעורר בכל שנה אותן רפואות וישועות שפעל הצדיק בהיותו בעלמא הדין.

ביום ההילולא ניתן להושיע באותן ישועות שהושיע בחייו

ועל גודל מעלת יום היארצייט אפשר לומר כמו שפירש גדול אחד הגמ' במס' (ב"ב) אבן טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו ע"ה שכל חולה שהיה מביט עליו היה מתרפא וכשנפטר תלוהו הקב"ה בגלגל חמה, שמרומז בזה שהאבן טובה שעזר ורפא לבני ישראל של הצדיקים, וכשנפטרים מעוה"ז תלוהו הקב"ה בגלגל חמה וכשהחמה מגיע שוב בשנים הבאות לאותו יום שנפטר הצדיק ניתן שוב ושוב להתרפאות באותן הישועות שפעל

הדיין הגר"מ ובר זצ"ל מעתיר בתפילה בציון הקדוש למען תומכי מוסדות שטפנסט ביום ההילולא קדישא

הונדערט גזונטע יארן" ואכן נתקיימו דברי הצדיק שאף פעם בחיים לא חלתה וע"כ צעקה גם הילדה "רבי געזונטע יאהרן"

וסיפרה כלתה האמא תמיד חוזרת שאינה מפחדת שאם הרבי הבטיח הונדערט געזונטע יאהרן בטווחה היא שלפני שנת תשנ"ד לא תסתלק מעולם. ז"ע.

הברכה מבטלת החולי

כמו"כ סיפר לי חסיד א' שידוע מה שבגבר אחד שעשה טובה להצדיק ביקר פעם בווינן והצלומים הראו שח"ו כל הריאה שלו כבר אבודה והוא חולי מסוכן רח"ל אעפ"כ כשהצדיק ברכו אח"כ באריכות ימים חי כמה שנים טובות ובריאות וכן רבים עד אין מספר.

'מציון' הצדיק 'יסעדך'

הישועות והמופתים שפעל הצדיק בעזהש"ת לכל בני יקויים "ישלח עוזך מוקדש ומציון יסעדך". כי בספה"ק "תורת שמעון" מהרה"ק ר' שמעון מיערסלאב ז"ע שמרומז בפסוקים אלו גודל קדושת הצדיקים שפועלים ישועות לכלל ישראל גם אחרי פטירתם בפרט עת השתטחות על ציון קדשם וזה מרומז בפס' "מציון יסעדך" שהם משפיעים ישועות לבני" גם מציון קדשם, ודבר זה רואים בס"ד בחוש אצל רבינו הק', גם כעת מציון קדשו של בעל ההילולא שכל הבקשות שמבקשים שם בזכות הצדיק אינן חוזרות ריקם, רק הקב"ה ממלאן לטובה בזכות הצדיק הקדוש ז"ע.

ישועות כיום בציון הצדיק

איש אחד סיפר לי מה שמע מאיש פשוט שהיה לו אמונת צדיקים וכשנפטר אביו עשה גיטו מסמכים מזוייפים כאילו האבא הנחיל כל רכושו רק לחתנו ולבתו והבן יצא נקי מהכל וראה שהשופט בבית המשפט נוטה לאשר הכל לטובת גיטו, והסתובב בלב דאגה, וחברו יעצו: שמע בקולי ותסע לנחלת יצחק אל ציונו של הצדיק משטפנסט ז"ע שיעורר עליך רחמים, וכן עשה והגיע אל ציון הקדוש והדליק שם שתי נרות, ושפך את מצוקת ליבו שהצדיק יעורר רחמים שלא יוכלו לשלחו ריקם מכל רכוש בית אביו, והנה מיד למחרתו קרה פלא גדול, כשהגיע שוב לבית המשפט כאילו נהפך לבב השופט לטובתו והתחיל לצעוק על גיטו שיגלה מיד מי זייף כל המסמכים והתעודות

הצדיק אצל הקב"ה עבור כלל ישראל. כמו שאומרים בשם הרה"ק הרבי ר' מיכל מזלאטשוב ז"ע דלא בכדי נקראים יום הזכרון יום פטירת הצדיק בשם יומא דהילולא, דהילולא בלשון הגמ' הוא יום החתונה דכמו שמונהג אצל חתונה לתת לכבוד החתן "דורון דרשה" כמו"כ ביומא דהילולא של הצדיק נותן הקב"ה "דורון דרשה" לכבוד הצדיק ומה הוא הדורון דרשה שהצדיק מקבל? שכל הבקשות שמתפללים ומבקשים על ציון הקדוש עוזר הקב"ה וממלאן לכבודו של הצדיק בעל ההילולא לכל מילי דמיטיב.

יום כ"א תמוז יום ישועה

צדיקים וחסידים הזכירו גודל קדושת יום דהילולא של הצדיק משטפנסט ז"ע יום כ"א תמוז שחל באותו יום בשבוע שבו יחול יום הכיפורים הבא עלינו לטובה וכמו שהאריך ג"כ המגיד הק' מטריסק ז"ע בפ"ר שביום ההילולא של הצדיק נתמלא כל העולמות בשמחה ומשפיעים ישועות לעולם הזה.

בכבוד האכסניה שטפנסט

ולסיום הדברים כמה מילין בכבודם של אכסניה - ביהמ"ד שטפנסט בני ברק, אשרי חלקם של הרבנים והגבאים שיח' והנהלת ביהמ"ד שטפנסט בראשות הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א העושה לילות כימים להנצחת זכרוננו הטהור של האי צדיק, וזכה להקים בית מקדש מעט ע"ש האי צדיק הקדוש בעל ההילולא ז"ע ועכ"י שזה גורם שלא ימוש זכרוננו הקדוש ויזכר שמו הקדוש בחרדה ובהדרת כבוד שזה גופא משפיע ברכה וישועה לכלל ישראל, כמו שפירש החוזה הקדוש מלובלין ז"ע "זכר צדיק לברכה", שבוזה גופא שמזכירים שם הצדיק גורמים "ברכה" לכל העולם כי הצדיק הוא כצינור שע"י עוברים ויורדים ההשפעות והישועות לכלל ישראל, וכן יהי רצון שנוזה בזכות הצדיק ברוב רחמיו יתב"ש להתברך בשפע ברכה והצלחה בטובות הגשמיות ובטובת הרוחניות כל אחד בפרטות ויעורר הצדיק הקדוש ביחד עם אבותיו הקדושים רחמיו יתב"ש שישלח לנו משיח צדקינו להרמת קרנם של ישראל ולבנין בית מקדשניו ברחמים ורצון בימינו במהרה.

ימים מקדם שטפנשט

זכרונות מהווי חיי חצר רבותינו הקדושים משטפנשט
ובמיוחד עת ביקוריהם השנתיים בעיירה ביוואלאר

מאת ט. מערבי-סלמון [תרגום משפת האידיש]

הקשר בין ביוואלאר לצדיק משטפנשט

העיירה ביוואלאר היתה במצב של התפתחות, והיא קבלה מדי יום צורה יותר נאה, יהודי העיירה היו מקושרים ביותר עם וואסלוי, סוליצא, ובפרט עם העיר שטפנישט. שם שכן חצר הקודש של הצדיק הגדול.

יהודי העיירה ביוואלאר היו משתדכים עם היהודים מהעיירות שמסביב, והיו עורכים השמחות מעיירה אחת לשניה.

זאת יש לציין שלא היו גומרים שידוך אחד בלא שנכנסו לצדיק משטפנשט לשאול בעצת הצדיק, אם השידוך הוא שידוך ראוי. לפעמים לא היו נוסעים עד לשטפנשט, אלא היו ממתינים עד לימים הצדיק הקדוש היה מבקר באחד העיירות שבאזור שכן בכל שנה היה הצדיק מבקר בעיירות אלו, בעיירה זו או בעיירה אחרת. בימי חנוכה או בשאר הזדמנויות, ואז היו נכנסים לצדיק לבקש עצה וברכה וכדומה.

הביקור השנתי בביוואלאר

בעיירה ביוואלאר היו מתחילים את ההכנות לביקורו של הצדיק משטפנשט בימי חנוכה כמה שבועות לפני הביקור. עיקר ההכנות התחילו בביתו של ישראל אנטאנירס, שם היה האכסניא של הצדיק הקדוש והגבאים.

שמו של ר' ישראל אנטאנירס הלך לפניו כשומר תורה ומצוות וטוב לב, מלבד מה שהיה עשיר גדול, וגם אשתו פרומע, גם היא היתה צדקנית גדולה, והיתה ידועה בצדקתה שהיתה מכבדת את השבתות והימים טובים באופן מופלא, והצדקות שהיתה מחלקת, והמטבח הכשר שניהלה, שם הטוב הלך לפניהם למרחקים, עד שהגיע לחצר הקודש של הרבי, ולכן הוחלט שהמקום הראוי לאכסניא עבור הצדיק בעיירה ביוואלאר הוא בביתם של ר' ישראל ופרומע.

בכל ימי ההכנות וימי הביקור היה ר' ישראל מניח את כל עסקיו ומסחריו, וכל דאגתו היה רק שהצדיק והגבאים והחסידים יגישו כמי שהם נמצאים בביתם, ולצידו דאגה גם אשתו פרומע להעמיד מטבח מהודר וטעים עבור כל האורחים, ולקחה לה לעוזרת את חברתה טויבע-ביילע, אשתו של ר' אברהם איציק קעטרא, כדי שהיא תבשל עבור הצדיק.

וכאשר היו מסיימים את ההכנות והבית היה מוכן עבור הצדיק, היו נועלים את חדרו של הצדיק, את המטבח ואת החדר שיועד עבור התפילה, והתחילו ימי ההמתנה לשליח המיוחד מהקלויז בשטפנשט, שיבא לבקר ולבדוק את הכל מוכן ומסור על הצד הטוב ביותר, ואז הוא היה מודיע באיזה יום ובאיזה שעה יצאו הצדיק ופמליתו משטפנשט לעבר ביוואלאר.

האיש משלנו בחצר הצדיק

השליח המיוחד היה במשך הרבה שנים הרה"ח ר' נפתלי שוחט, שהיה יליד העיירה, אלא שמחמת

הוא היה מחזיק את המושכות בגאווה גדולה, תוך כדי שזמר חסידי עומד על פיו, ולקח לו את ה' לעזר, וכך יצאו לדרך.

את הסוסים היו מקשטים בפעמונים, וליד עיניהם היו קושרים ממחטות לבנות, וכאשר הסוסים היו רצים, היו הסוסים נראים כצפורים לבנות העפות ומכות בכנפיהם.

גם אם מזג האוויר היה קשה ביותר, לא היה דבר שמונע את החסידים מלצאת לקבל את פני הצדיק הנשגב.

ר' שלמה-ראובן היה תמיד מבין הראשונים שיצאו לקבל את פני הצדיק, והיה יוצא לבילה האחרון מביתו של ר' ישראל אנטאנירס, האכסניא של הצדיק הקדוש.

ולפי שהיה לו סוס ועגלה משל עצמו, וגם מזחלת, הרי שבימים הללו הוא היה מרגיש כאדם העשיר ביותר והמאושר ביותר עלי אדמות.

הוא היה מקשט את סוסיו בקישוטים נאים, ותמיד היו נוסעים עמו במזחלת הרב, השוחט ור' אברהם הרוסי.

שלמה ראובן היה מתיישב במזחלת יחד עם בנו הערשעלע על הקרש המרופד שרפדה אשתו פייגע, לפי שהיא דאגה שבעלה ובנה הערשעלע ישבו ישיבה נוחה, וכך נסעו בראש החסידים.

כשהיו באים למחצית הדרך שבין שטפנשט וביוואלאר, והיה זה בדרך כלל אין בעדעריי, והיו עוצרים חסידי ביוואלאר מדרכם, והיו יורדים מהעגלות והכרכרות, וממתינים לצדיק ומלוויו, והמלווים משטפנשט היו באים באותו הזמן לאמצע הדרך, ומוסרים את הרבי לידיהם המסורות של חסידי ביוואלאר.

הצדיק והגבאי ראשון ר' נפתלי שוחט, הלבושים בבגדים הנאים ביותר לפי מה שהיה באותם הזמנים, היו נוסעים בימי הקיץ בכרכרה גדולה ונאה, ובחורף היו נוסעים במזחלת עמוקה, רתומה לסוסים ענקיים, ומאחוריהם היו נוסעים מחנה גדול של סוסים ועגלות, שם נסעו המלווים של הרבי, חסידי שטפנשט, וגם הם היו נשארים לעמוד באמצע הדרך, פנים אל פנים עם החסידים מביוואלאר, ואז היו נפרדים בגעגוע ובדמעות, ומשמר היוצא מברך את המשמר הנכנס לשלום, וכך קבלו החסידים מביוואלאר את הרבי בידים פתוחות ולבבות נרגשות.

הרבי, השוחט, ר' ישראל אנטאניר וארבעת הגבאים של ארבעת בתי המדרש של ביוואלאר היו ניגשים לכרכרה או למזחלת שהרבי היה נוסע בה, והיו אומרים:

- ברוך הבא! - שלום עליכם, רבי!

ואז היו כל הציבור מסובבים את הצדיק ובאמצע השדה הירוק או על השלג הלבן והוצח היו יוצאים בריקוד שהיה נראה שלעולם לא יגמר.

על הצורה המלכותית של הצדיק היה יכול כל אחד לראות קרני אור, וראו על פניו את שביעות רצונו מהקבלת פנים החמה, וכאשר

גודל אדיקותו ואהבתו לצדיקים מבית שטפנשט הוא זכה להתמנות לגבאי ראשון בבית הצדיק.

וכאשר ר' נפתלי שוחט היה מופיע בעיירה, היתה מתעוררת השמחה בליבות יהודי העיירה, כי מי עוד ידע לספר על רוח הקודש המופיעה בדרך קבע אצל הצדיק ועל הניסים והנפלאות שהצדיק פועל, כמו ר' נפתלי?!

ר' נפתלי שוחט לא היה רק ירא שמים מרבים, הוא היה גם פקח וחכם מחוכם, הוא ידע להסתדר עם אנשים, מתי להגיד כן ומתי להגיד לא, מלבד זאת היו כל יהודי העיירה גאים בו עד מאד, וכי

דבר קטן הוא בעיניכם, שמכל העיירות מסביב זכתה רק ביוואלאר לאיש משלה בחצר הקודש שבשטפנשט וכגבאי ראשון!...

כשהיה ר' נפתלי שוחט מבקר בעיירה, הוא היה מסתובב בין יהודיה כמלך, עבור כל אחד היה לו איזה מענה, אם חיך, או רפואה, או דיבור של נחמה, והיה כותב לכל אחד את בקשתו על הקוויטל, והיה דואג שלכל החסידים יהיה מה לאכול בסעודה שלישית, ושלכל אחד יגיע "כזית" מהשיריים של הצדיק.

וכאשר היו יוצאים בריקוד, היה רוקד ר' נפתלי עם כל אחד ואחד, אבל הריקוד היפה ביותר היה כשהיה ר' נפתלי שוחט רוקד יחד עם ר' שלמה-ראובן ור' אברהם הרוסי, שלשה יהודים אלו היו כאיש אחד, כל השלשה היו גבוהים, בעלי זקנים לבנים ארוכים ובעלי פיאות, לבושים בקאפאטעס ארוכים, קוטשמעס גבוהים, והיו רוקדים כשהם אחוים זה בזה, ועיניהם נשאות למרום, הריקוד שלהם היה ריקוד מיוחד, הם היו מתרחקים זה מזה ושוב מתקרבים, עד שנהיו כאיש אחד, תוך כדי שהם שרים דברי שבח והודיה לה' שבמרומים, ובשעת הריקוד היו כל היהודים מביטים עליהם מתוך רגשי כבוד ודרך ארץ, ותוך כדי מחיאות כפים היו מוסיפים: אכן, אכן, אלקינו נמצא תמיד, אלקינו נמצא תמיד.

כתמונה הזו היו יכולים לראות כמעט בכל לילה שהצדיק משטפנשט שהה בעיירה.

כשהיו מתקרבים ימי ביקורו של הצדיק לביוואלאר, היתה שמחתו של ר' נפתלי שוחט מרקיעה שחקים, עד שאפשר לומר עליו שהוא נמצא כבר ברקיע השביעי.

קבלת פני הצדיק

בדרך כלל היה הצדיק מגיע לביוואלאר ביום שלישי בשבוע, באמצע היום.

באותו היום לא פתחו יהודי העיירה והעיירות שמסביב את חנויותיהם ובית מסחרם, הם היו לובשים בגדי שבת ויום טוב, ויוצאים לקבל את פני האורח החשוב.

ולפי שלא לכל יהודי העיירה היו סוסים ועגלות, או מזחלות - אם הביקור היה בימי החורף - היו מתארגנים היהודים לקבוצות, והיו שוכרים אצל הגויים סוס ועגלה או מזחלת, או שני סוסים וכרכרה גדולה, ואחד מהחסידים היה מתנדב בשמחה רבה ובכבוד גדול להיות הרכב החסיד

התחילו להכין את המשך הדרך, היה הרבי הקדוש מברך את החסידים השבים לשטפונסט, ומברך את חסידי ביוואלאר שהיה נוסע עמהם. כשבאו לכניסת העיירה, היו עומדים נערים מגודלים שעד עכשיו סגרו את הדרך בחבל ארוך, וכאשר נראה לעיניהם הכרכרה או המחולת של הצדיק, היו פותחים את החבל ופתחו להם את הדרך, ושאר הנערים היו שופכים דלי מים לפני העגלות.

גם גויי העיירה היו יוצאים לקבל פני הצדיק וכורעים לפני הצדיק הקדוש.

כשהיו באים לפני ביתו של ר' ישראל אנטאנירס, מקום האכסניא של הצדיק, היו עומדים היהודים בשתי שורות, ומושיטים ידיהם ל"שלום עליכם" וכן היה הרבי נכנס לאכסניא, תוך כדי שהיהודים הממתנינים נאבקו ונדחפו ודחקו זה את זה, כדי לזכות לכל הפחות לגעת בידים במלבוש של הצדיק.

וגם ילדים קטנים עם פיאות נאים היו נדחקים וחפשו דרך לגשת לנשק את ידיו של הצדיק.

כשהיו מגיעים לאכסניא היה הצדיק עוצר ואומר דברי ברכה ודברי הודאה להשי"ת שעבר את הדרך בשלום, ואז היה מתיישב אצל השולחן הערוך, בעת שהמקורבים היו נערכים לזכות לתפוס שריים.

ימי הביקור כימי חג ומועד

ככה זה היה נמשך כל הזמן שהצדיק ופמליתו שהו בעיירה, עבור חסידי העיירה היו הימים ממש כימים-טובים.

ביום השני לביקורו של הצדיק בעיירה, היו מתחילים לחלות ולקבל פני הרבי הקדוש עם בקשות. מסביב לשולחן ארוך היו יושבים הגבאים וכותבים את הקוויטלך - הבקשות שביקש כל אחד מהרבי, חלק מהאנשים בקשו על בריאות, חלקם בקשו על פרנסה, אחרים בקשו לזכות לבנים, או לזיווגים הגונים עבור בנותיהם שגדלו, ואין להם לתת אפילו עבור נדן.

וכן באו האנשים והלכו האנשים, ובביתם של ישראל ופרומע שרתה השכינה והאירה בכל פינה. בין הערביים היו באים חשובי החסידים להתפלל מנחה ומעריב, והיו נשארים עד לשעות הקטנות של הלילה, ובשעות הללו היה שם ההתלהבות באופן שאין לשער, והזכרון של הערבים הללו נשארו חרוטים בזכרון של כולם.

פעם אחת היה שכאשר הצדיק עבר בבית, בלווייתו של נפתלי שוחט, אזי הוא עצר בפתאומיות ליד המטבח, שם עמדה טיובע-ביילע ובשלה, הצדיק התחיל לשאול בשלום בניה, וטיובע-ביילע בביישנות ובעינים מושפלות אמרה שהיא מרגישה מאושרת מה שהיא זוכה לבשל עבור הצדיק הקדוש ועבור הגבאים, והרבי בירך אותה בבראות, לה ולבני משפחתה, ושתזכה לבשל עבורו ועבור החסידים עוד רבות בשנים, כשיבא לעיירה ביוואלאר, ושיחיה שמה.

כשנפתלי שוחט שמע את ברכתו של הצדיק לטיובע-ביילע, אשתו של אברהם-איציק קעטראר, אזי סיפר את הדברים לחסידים

בשעת מנחה-מעריב, החסידים רצו להבין מה היה כוונתו של הצדיק כשאמר "אז איר נאמען זאל אויך לעבן", שגם שמה יחיה, אבל גם נפתלי שוחט לא ידע לברר את הדברים.

שנים לאחר מכן סיפר זקננו בשביעות רצון גדולה לבניו ונכדיו:

היה זה בלילה אחד, כשבחוץ שרר מזג אוויר קשה ביותר, ונפתלי שוחט ישב בביתו של ר' ישראל אנטאניער וסיפר לחסידים ולידידים מהמופתים של הצדיק ושל בנו הרה"ק ר' אברהם-מתתיהו:

וכך אמר, תבינו יהודים חשובים ויקרים, אנו הגבאים וחסידיו שטפונסט יודעים, שכאשר הצדיק מבקש שביאו לו את סוסו, אזי הוא נוסע ליער להתפלל על איזה ענין, ואז אין מי שמצטרף לנסיעה, שכן ציוה עלינו, והוא חוזר מהנסיעה כשם שנסע, ללא שיאמר איזה דבר, שקוע ברעיוני.

אנו הגבאים יחד עם החסידים הבינו שהוא מבקש לשהות ביער לבדו, ולכן היינו עומדים בשער של הקלוזי בשטפונסט, וממתנינים שישוב בשלום, וכאשר היה שב מנסיעתו, היינו רצים לקבל פניו ולקחת את הסוס, והיינו מסייעים לו להכנס לקלוזי.

יום אחד כשעמדנו וציפינו לצדיק שישוב, נחרדנו לראות איך שהסוס שב לבדו מפחד, ורץ לתוך השער הפתוח, כמובן שאנו נחרדנו עד מאד, ורצנו ללא נשמה ליער לבדוק מה קרה לצדיק שלנו, באמצע הדרך פגשנו בו, כשהוא מהלך לאטו, מהרהר במחשבותיו, וכאשר הצדיק ראה אותנו מפחדים, פנה אלינו בחיוך באמר, "הסוס שלי נחרד מפני הרעש הגדול שהיה ביער..."

[1] ראה עוד במילין סתימן אות כד על מעשה כעין זה שהיה אצל אדמו"ר ז"ל שטפונסט: ספרו לר' החסידים כאשר בא אדמו"ר ז"ל לשטפונסט, היה בעת שרצה לטייל, רכב על סוס, ומקורבו ר' שלמה נסע מאחוריו גם כן על סוס, והחסידים נסעו אחריהם עם עגלה, ופעם אחת כשרכב על הסוס, ונסע על הדרך קרוב מבית החיים, הרכין הסוס את עצמו לארץ, ונשאר אדמו"ר ז"ל שוכב על הארץ בלא שום הכאה, והסוס רץ לחצר הקודש, וישחק אדמו"ר ז"ל ויאמר: "וואס זאגט איר אויך דעם פערד, ער האט מורא פאר א מת, אז די פערד האבן מורא פאר א מת טויגען זיי מיר ניט" (מה הנכס אומרים על סוס זה, הוא מפחד ממת - סוסים המפחדים ממתים אינם ראוים לשמש עבורי), עכלק'ק ז"ע, ואחר כמה ימים שלח אותם ע"י מקורבו ר' שלמה לאס ושם מבר אותם וקנה אחרים, ובאיחור כמה חדשים נסע האדון שקנה אותם קרוב

לנהר זישיע ונטבעו הסוסים בהנהר.

היה זה חיוך שקבלו החסידים והגבאים מהרבי אודות גודל מסירותם אליו, אבל מה שאמר "הסוס שלי נחרד מפני הרעש הגדול שהיה ביער..." לא היה מי שהבין, כמו שלא הבינו את ברכתה ששמה ישאר לחיות, וכן שאר דברי'ם שהיה אומר.

ומאז אותו מעשה עם הסוס לא היה חסיד אי גבאי שראה את הרבי עם חיוך על פניו, אלא תמיד היה יושב מתעמק במחשבותיו, אבל כשהיה הגבאי קורא לפניו בקשה של יהודי, אזי היה משתתף במה שקראו לפניו, ולפעמים היה שואל האם מדובר באותו האב או אותה האם שבאים להזכיר עצמם לפניו.

השלג שנצח את השריפה

נפתלי שוחט היה לו תמיד מה לספר, וכך סיפר: שנה אחת כשעמד הצדיק משטפונסט לצאת לדרכו משטפונסט לביוואלאר, והיה זה בדרך כלל בתקופת חנוכה, כשהחורף כבר שרר בשק קפאוונו ולובנו, נשמעה השמועה שפרצה שריפה לא רחוק מחצר הקודש בשטפונסט, והיה זה לאחר שכבר עשו את כל ההכנות לצאת לדרך, והתחילו להרגיש את עשן השריפה.

מה עושים? הגבאים נכנסו לצדיק וספרו לו אודות השריפה, שהאש בוערת לא רחוק מהקלוזי, והאש מתפרצת לכל הצדדים, כמי שמבקשת לבלוע את כל העיירה שטפונסט, והיהודים אין בכוחם לכבות בעצמם את האש.

מה עושים? הצדיק עמד מכסאו, וניגש לחלון והתחיל להביט

לחוץ, בחוץ היה מזג אוויר קר יבש, השמש זורחת ומחממת, כאם חורגת, ודרך החלון שהצדיק הביט, כבר ראו את הלהבות הגדולות הפורצות לכל צד כלשונות ארוכים, והצדיק משטפונסט עומד ומביט.

לפתע נתקדרו השמים בעננים כבדים, מהשמש הזורחת לא נשאר זכר, והתחיל לרדת שלג כבד, פתיתי שלג גדולים שעדיין לא נראו כמותן, ובמשך כמה רגעים השתלט השלג על האש, וחנק את לשונות האש, וכל העיר שטפונסט נתכסתה בכיסוי לבן שמימי.

הגבאים והחסידים יצאו מכליהם ונודעו לגמרי כששמעו איך שהצדיק אומר להם כשחזר להתיישב על כסאו: עכשיו יהודים, קודם שאנו יוצאים לנסיעה, צריכים לדאוג לכל האנשים שהאש התנקמה בהם, והשלג ישוב להטיב כל מה שנשאר להם.

הדיבור של הצדיק הוא כידוע צו קדוש, ותיכף מיהרו כל החסידים לסייע לכל הנצרכים בכל מה שאפשר, ושוב להכין את המשך המסע, והפעם, כאות הוקרה לניסים שפעל עבורם הרבי הקדוש, באו כל אנשי העיר, מנער ועד זקן, להפרד מהצדיק, וברכוהו שיעבור את הדרך בשלום.

כן, כן, חסידים יקרים, המשיך נפתלי שוחט לומר, השי"ת הוא לעולם, וכוחו של הצדיק הוא גדול.

במעללי יתנח נער

ר' נפתלי היה במצב של סיפור כוחו של הרבי, והביא עוד דוגמא:

בכל יום היו נכנסים לקלוזי כמה נערים, והיו לוקחים עמם את הרה"ק ר' אברהם מתתיהו, שהיה אז כבן שבע שנה, כדי לשחק עמו.

ביום שישי אחד עמדו הנערים על הגשר מעל המים, שהלכו מעט מים רועשים, שנקרא ביטאו, והמים הלכו ונכנסו לנהר פרוט, ועמדו והביטו איך איך שאשתו של הסנדלר העני כובסת את הכתונות של בניה לכבוד שבת.

אברהם-מתתיהו, בנו של הצדיק ידע שהסנדלר עם משפחתו הגדולה חיים מקצבה, ושאשתו באה בימות הקיץ בכל יום שישי בבוקר לכבס את הכתונות של בניה לכבוד שבת, ובזמן זה יושבים בניה הקטנים בבית עד שאמם שבה מהנהר עם הבגדים המכובסים, מיובשת מהשמש ומהרוחות. אשתו של הסנדלר העני עמדה והכתה על הבגדים הרטובים עם המקל על גבי בול עץ עגול, ושפכה על הבגדים מי אפר, שהביאה מביתה, במקום נתר ובורית, כי מחמת עניותה לא היה לה מהיכן לקנות הבורית, ורחצה כל כתונת לבד במים הרצים.

ולפתע הגיעו אברהם-מתתיהו הילד עם חבריו הילדים ליד הגשר במקום שעמדה האשה וכבסה הבגדים, ולקח אברהם-מתתיהו הילד מקל ארוך, והתחיל להכות על גבי המים, עד שהמים עלו על האשה, והפריעו לה בכיבוס הבגדים, היא התבלבלה ולא ידעה מה לעשות, אבל מאחר שלא רצתה לעמוד ולהלחם כנגד אברהם-מתתיהו, ולא נשאר לה ברירה אחרת, כי אם לאסוף את הבגדים שעדיין לא כבסה, ואת שני בניה הקטנים, שלקחה עמה כדי שלא יפריעו לאביהם בעבודתו היחידה שהיה לה בשבוע זה, ושבה לביתה.

כשראה הסנדלר שאשתו שבה במהירות לביתה, שאלה, למה מיהרת היום לשוב לביתה, ואם תוכלי לכבס הבגדים במהירות גדולה כל כך, הלא תוכלי להרוויח הרבה יותר ממה שאני מרוויח בסנדלרות, וספרה לו האשה שהבגדים עדיין אינם מכובסים, אלא שבנו של הצדיק לא נתן לה לכבס את הבגדים, שבכל מקום שהלכה והתרחקה ממנו, הלך הוא אחריה והכה כל העת עם המקל במים והרטיב אותה וכך רדף אחריה עד שראה שהיא הלכה משם.

איך פועלים ישועות בציון בשטפנשט

שיחה עם הרה"ג רבי נפתלי צבי פרוש שליט"א
יו"ר ומנהל "דגל ירושלים" אודות שרשרת הנסים והפלאות
שזכה לראותם מקרוב בחסותו ובליווי של
הרה"ח המפורסם ר' פנחס שלום ווסרמן זצ"ל

הוא ידע עלי, היה לי שכן ממול ר' חיים אב' שהיה לו כמה אחיות מבוגרות ועדיין לא מצאו את זיווגן, וגם לו הוא אמר שישע לציון הק' של רבינו משטפנשט ושם ימצאו את הישועה, ואז אומר לו ר' חיים, היודע אתה, אם אתה יודע על הצדיק, יש לי כאן שכן ממול שהוא מצפה לישועה של זש"ק כמה שנים, תפנה אליו. ואכן הוא אומר ועושה המתין עד שגמרתי את השיעור ועלה אלי הביתה ודובר עמי ושלח אותי להתפלל בציון הקדוש.

ושם נושעתי בסיעתא דשמיא!!

לאחר תקופה נודע לי על אברך שגם הוא מצפה כמה שנים לזש"ק, והוא הרב פ' מחנך בת"ת המסורה, באתי לר"פ ואמרתי לו, הנה אברך זה יש לו ב"ה הרבה כסף אבל אין לו ילדים בבית, מה יש לו מזה, ואז הוא אמר לי קח כסף ותן לו ואמור לו שישע לשם, אני ירדתי לאברך הזה וסיפרתי לו את הסיפור, הייתי אצל ר' פנחס ווסרמן, ולאחר כשנתיים מתקשר אלי האברך וסיפר לי שנוולד לו בן, והוא הזמין אותי לשלום זכר.

*

ונספר עוד סיפור, בנו של הרב יהושע פולק, הרב מאיר טוביה פולק, שעורר את כל עם ישראל בהספד הנורא על בתו בדברי אמונה פשוטה בה', לאחר נישואיו לא היו לו בנים, ואני לקחתי אותו אחרי שנים שכבר לא נושע בזש"ק לציון הק' של רבינו משטפנשט, ואני זוכר איך שבדרך נסיעתנו בהלוך שאל אותי אם יש לו סיכוי שעוד יהיו לו ילדים, כי זה היה כבר שנים לאחר נישואיו, אמרתי לו, תראה, אנו נוסעים למקום שרואים שם ישועות, תבא לשם ותתפלל ותבקש ובע"ה תוושע.

לקחתי אותו לשם, התפללנו, חזרנו לישבת "עטרת", שם הוא מכהן כמשגיח, וברוך ה' שהוא נפקד בזש"ק ונולדו לו הרבה בנים ובנות.

*

ואספר עוד סיפור: אמי ע"ה היתה צריכה לעבור ניתוח, היא היתה מאד לא רגועה, לקחתי אותה לציון הק' של רבינו משטפנשט, וכאשר חזרנו הלכנו לפרופסור, ואז היא נכנסה לחדר הניתוח, ללא שום מתח ולחץ, וב"ה שהניתוח הצליח.

*

הרב ווסרמן היה שמו ר' פנחס שלום בן ר' שמואל בנימין, והיארצית שלו הוא בט"ז כסלו תשנ"ז, ונטמן בהר המנוחות (גוש י"ב חלקה ב' שורה ג' קבר 5) הוא לא זכה לזש"ק, ויהי דברינו אלו לעילוי נשמתו בגן עדן.

לי, הציון בבית החיים בנחלת יצחק, אני נוסע לשם לעיתים קרובות וגם היום אני נוסע עם מישהו אחר. אתה תקח ספיישל [מונית לנסיעה מיוחדת], אתה ספיישל" אני משלם, אמרתי לו, אתה משלם, הרי יש לי כסף, והוא ענה לי, אתה תשלם כשתהיה אבא, הוא נתן לי כסף, אמרתי לו, והלא אינני יודע היכן הציון הקדוש, ענה לי ר' פנחס, אני לוקח עמי את הרה"ג ר' מ"ו, ר"מ

מצבת הרה"ח רבי פנחס שלום ווסרמן זצ"ל בהר המנוחות. על מצבתו נחרט: "מנחיל אמונת אומן בבורא עולם ובצדיקי הדורות, דבוק בתום ברבותיו הצדיקים הרה"ק משטפנשט ומריבניץ זיע"א"

בישיבת גור, שגם הוא ממתין כמה שנים לבנים, אתה תראה אותי עומד אצל הציון הק' עם היהודי הזה, ובקיצור, הוא הודיע לי, אתה מגיע לרבי עם ספיישל, כך הוא היה מורה לנו להגיע עם המונית ספיישל.

כשבאתי לשם כבר ראיתי אותו מתפלל שם על הציון, בדרך חזור רצינו לשלם לו את הכסף, אבל הוא מאד כעס, ושאל למה אתם מתרגזים עלי שאני משלם, השי"ת יעזור כשתפקדו תשלמו. מעשה זה היה בערב ראש חודש ניסן תשמ"ו.

וב"ה במוצאי פורים תשמ"ז נולדה בתי הבכורה

!!!!

כשהוא הגיע אלי זה היה שבועיים אחרי שחזרתי מארה"ב, שם שהיתי במשך שלש חדשים, וכיצד

אחד החסידים המפורסמים של הצדיק משטפנשט אשר פרסם את דבר הסגולה הפלאית לבוא במיוחד ולהתעקש על קברו של הצדיק משטפנשט היה החסיד רבי פנחס שלום ווסרמן זצ"ל מיאס אשר לא זכה להשאיר זש"ק, אבל רבי פנחס שלום ווסרמן זכה שהרבה שהיו זקוקים לזש"ק נפקדו בדבר ישועה ורחמים בזכות שגילה להם את סדר התפילה בציון הקדוש משטפנשט בגבעתיים, הוא עצמו זכה לנס פלאי גם בציון הרה"ק אדמו"ר הראשון משטפנשט ביאס כאשר היה העלמין ביאס והחל ונכנס לציון הקדוש בבית העלמין ביאס והחל שואג בשאגות עצומות פרקי תהילים ובקשות עד שנושע באופן פלאי. את הרה"ג נפתלי צבי פרוש שליט"א קשה עד למאוד להשיג בימים אלו של ההכנות למבחנים העולמיים על דיני שביעית ברחבי העולם, לקראת שנת השבע שנת וצוויית את ברכתי שבפתח. אולם מששמע את מבוקשינו לפרסם את הסגולות שהפיץ רבי פנחס שלום ווסרמן זצ"ל מיד פינה לנו מזמנו ברוחב לב וסיפר לנו מעשי פלא, הוא אף הפציר בנו שלא נפרסם את שמו בהיותו צנוע ונחבא את כללים, אולם למען פרסום זכרו של האי צדיק ולמען הנצחת זכרו של מקורבו הרב ווסרמן נאלצנו להמרות את פיו ולפרסם דברים בשם אמרם ובכך לזרז ולהביא גאולה לעולם בב"א, והוא רחום יכפר. לסיום נזכר הרב פרוש שליט"א באנקדוטה מענינת מאביו הרה"ח ר' מנחם זצ"ל, שהינו פעם באירוע ליד ת"א ביום ההילולא קדישא של הצדיק משטפנשט והזכרתי לאבי שהיום היא צ של השטפנשעשטער רבי, כששמע זאת אבי רבי מנחם שכבר היה חלוש ועל כסא גלגילם, התחזק והתנער כארי וזעק: "נפתלי, מפארט שוין" נוסעים מיד, אבא זצ"ל התלהב מהעובדה שיזכה להיות ביום ההילולא קדישא בציון הקדוש, ואכן נסענו ובעזרתכם פילסנו דרך והגענו עד לציון הקדוש, אבא זכר לי זמן רב את הזכות שזכה להתפלל ביום ההילולא בשטפנשט.

*

הרב סלומון: כיצד הכרתם את הרב פנחס שלום ווסרמן?

הרב נפתלי צבי פרוש: שנים מספר לאחר שוואיי, באחד הימים מתדפק על דלת ביתי יהודי חסידי תמים לבב דמות של חסיד רומני טיפוסי מלפני המלחמה, והוא פונה אלי ישר ולענין: שמעתי שאין לכם ילדים, תפנו לציון הצדיק משטפנשט. לשאלתי אותו היכן הציון ומה איפה פירוש הוראתו ובקשתו, נענה ואמר

השמחה בעניני דיומא

רבה משה רבינו

מה נכבד היום

בו זכינו לפתוח עלון חדש לשמח כלל ישראל ונקרא שמו בישראל

"השמחה בעניני דיומא"

שבו יבוא מידי שבוע בדיחות משעשות ומצחיקות לשמח את הלבבות, ישתבח הבורא שנתן לנו הכוחות להוציא גליון זה לאור, יעזור ה' ונזכה לשמח את עם ישראל עוד ועוד ושיבוא משיח צדקינו בקרוב, אמן.

נ.ב. נשמח לקבל כל מיני רעיונות והערות והארות על הגליון במייל:

a0503210@gmail.com

בברכה מרובה

העורך

הודעת מערכת:

השבוע יוצא 2 גיליונות גיליון בלק א', מספר: 4. גיליון בלק ב', מספר: 5. שבת שלום.

כריתות

מה בלק בלעם רצו לקלל ולהשמיד את עם ישראל כך-גם היום בלק ובלעם רוצים לקלל ולהשמיד את עם ישראל {שבל"ק ר"ת: בנט, ליברמן, קושניר, {יו"ר ועדת הכספים}. בלע"ם ר"ת: בני {גנץ}, לפיד, עודד פורר, מיכאלי, השם יעזור.....

ש. איך יודעים שבלק היה אמריקאי?

ת. שהוא אמר "ואשר תאור יו-אר....."

בל"ק ר"ת - בא לי קוגל. אחרי שסיים את המנה.

אומר בלע"ם - בא לי עוד מנה.

אחרי שאכל כמה מנות, טפח על בטנו ואמר פנח"ס פה נטמן חצי סיר....

מתנגד שאל חסיד: למה מביאים לאדמו"ר צלחת מלאה בארבס, כשהוא אוכל רק כמות של שלש כפיות? עונה החסיד: מאותה סיבה, שראש ישיבתך נכנס להיכל עם גמרא בא בתרא עבה, אבל הוא לומד רק שלשה דפים במשך הזמן.....

המשטר - בריתה

איך קוראים לממשלה הנוכחית?
ממשלה מעצבנט.....

פלוני ראה מישהו יושב ב'ויברך דוד' והעיר לו: למה אתה יושב. ענה אותו מישהו: למה לא אמרת כלום כשישבת בבית, בלי פרנסה? במסגרת החוקים בין גברים לנשים שיוזמת מרצ: גברים יחוייבו לצרוח כשיראו ג'וק.....

כפי שדיוחנו שבוע שעבר.

בנט לא מפספס יום אחד מהלשכה בכנסת ובעיקר במשרד ראש הממשלה. העיקר שידעו שהוא רה"מ כי כל יום בשעה: 8:25 בנט מצטלם כשהוא יוצא מהבית לכנסת. בשעה: 9:15 בנט מצטלם כשהוא בכניסה לכנסת כשהוא אומר בוקר טוב למאבטח, הרי הוא אמר שהוא ראש הממשלה של כולם. בשעה: 9:45 בנט מצטלם על כסא ראש הממשלה בפתיחת הישיבה במבט של 'צלם אותי כאילו אני לא רואה'. בשעה: 10:30 בנט מסיים את הישיבה ושולח את התמונות כדי שככווווולם ידעו שהוא ראש הממשלה.....

קוראים יקרים:

לכל מי שיש לו מאמרים בעניני השמחה נא לשלוח למערכת!

נא לשלוח במייל: a0503210@gmail.com

ניתן לשלוח את החומר

המצחיק שלכם

למייל:

a0503210@gmail.com

עד ליום שני בערב.

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

לוח מודעות בזכרון משה:

אברך ירא שמים מוכן ללמוד עם ילדכם עד שידע גמ"ח לכלי עבודה להוציא שולחנות וכסאות לשמחות. נא להתקשר 9999. אם אין מענה נא להשאיר. טנדר בעל 15 מקומות, שיסיע אתכם לפולין ולרוסיה, ליארצייט של הבד"צ העדה החרדית. הלווייתם תצא בשעה שלש. בדיוק אנו מנפים את הקמח שנבדק ע"י אברך ירא שמים שיש לו אסמכתא לאוזני המן בטעם פרג. הרבנים מבקשים, להוציא את הרבנים הגאונים מבתיכם ולזרוק את המחשבים על ראשה של אשה אלמנה צעירה שנשארה לבדה, אחר האסון הנורא בלידת התאומים, שיחיו. הצבור נקרא לשלום זכר, בבית ההלויות שמגר בשעה שנים בצהריים. והצדיק יהא מליץ יושר על בשר בקר טרי בהשגחת בד"צ חוג חתם סופר. מחסן להשכרה בתוכו פנטהאוז בן חמשה חדרים, בזיל הזול. שלח מכתב לרבי. נגד הטלפונים הלא כשרים הפגנה על גזירת התימנים. דירה משופצת משעת קצירה. עשויה מקמח ומים ללא חשש קטניות. הכנסת כלה חשובה הלוייה תצא במיטה ברחוב שומרון אחד. שני תוכים של תלמיד חכם שלקה בליבו, מחתן בן חמישים, בציון הקדוש מיבניאל, בלי טריקים, בלי שטיקים, הבטחתי ונושעתי, אנא תרמו בעין יפה. דירה בת חמשה חדרים. ארבעים שקל פיצה. 40 יום יתפללו עליך בכותל. שומו שמים. הרבי מסאטמר. אסור להצביע. הצבע ג', גדולי הדור יתפללו עליך, במחיר משקפים אחד חנם. איסור גמור להשתמש באינטרנט. כתובתנו באינטרנט: הכלה החשובה מרת ביבי סיטר תשמור על ילדכם כל הצום. דייאטה אחת ולתמיד אחד שמנה מאד, ספירת העומר. בתוך הסוכה. עם כל הקשויים. שיפוץ כל הדירה, חנוכיה מכסף טהור. והאסלות בחינם. גיוואלד, שלש שעות מחכים בים ומחה ה' דמעה מעל כל פנים יחי אדוננו מלך המשיח.

הרב מיכאל לסרי

תודנו לר' מאיר עבוד ששלח זאת למערכת.

שימו לב! נשאר חוברות בודדות.

בשורה משמחת ניתן לקנות את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'.

אלעד: ר' חיים אחרק. רחוב: ר' יוסי בן-קסמא 5. פלאפון: 0527133917. לתאם מראש.

ירושלים: ברמות פולין: רחוב: ועד ארבעה ארצות 82 קומה 2 דירה 25.

מרכז העיר: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

חדש! חדש! חדש! חדש! ביתר עילית: גבעה B רחוב: החוזה מלובלין 52/4 טלפון: 02-5662240

לתאם מראש בין השעות: 21:00 - 22:00 בלילה.

גבעה A רחוב: האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין 30 קומה 1, טלפון: 02-5803804 לתאם מראש בשעות הערב.

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

השכרת אופניים חשמליים ורגילות.
קורקינט חשמלי.
אצלינו יש גם תיקונים,
ומכירת חלקי אופנים חשמליים + רגילים.
0527-625-454

הקלדות
במחירים מוזלים
058-3234-941

הטשולנ'ט הביתי
בכל ליל שישי מתקומת מכירה של הטשולנ'ט
הביתי בר"ח שלמה מוסאיוף בירושלים
מהשעה: 20:00 בערב
מת טשולנ'ט 22 פ. 0548-437-050

מנוי לכל שנת ה'תשפ"ב

רוצה לקבל לבית* את העלונים שייצאו בעזרת השם בשנת תשפ"ב
ולשלם רק על עלות המשלוח התקשר עוד היום ל- 058-323-49-41

עלות המנוי 7 ₪ לחודש. למנויים ישנים 6 ₪ לחודש.

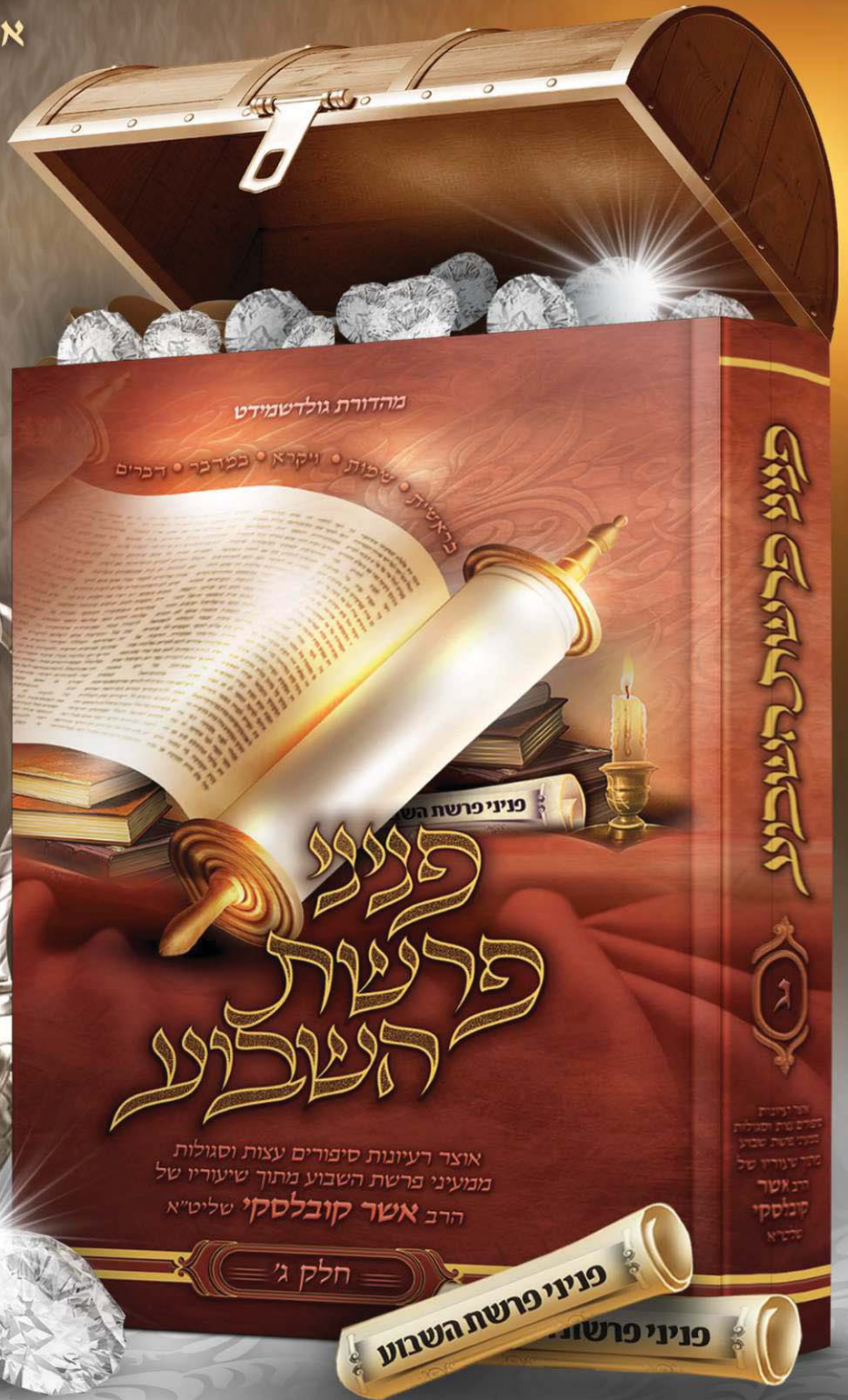
שימו לב! 10 הראשונים מקבלים את חוברת מס' 2 במתנה.

מספר המקומות מוגבל.

ירושלים בלבד בשכונות: סנהדריה, סנהדריה המורחבת, רמת אשכול, בר-אילן, גוש 80, עזרת תורה, שמואל הנביא, ארזי הבירה מעלות דפנה, בוכרים, גאולה, מקור ברוך, קרית צאנו, בעלזא, בית ישראל, מאה שערים, נוה עבי, סרוצקין, רוממה, שיכון חב"ד, מנחת יצחק, גני גאולה, מתחם שנלר, זכרון משה, כרם אברהם, מוסררה, והסביבה.

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א

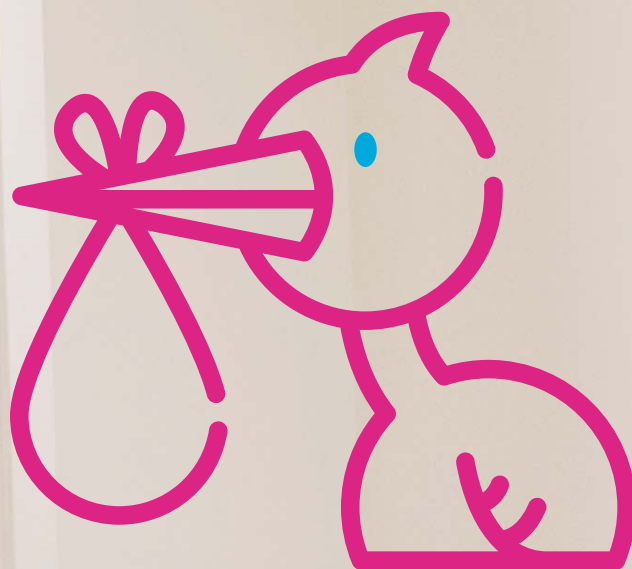

מוטיבנאה

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

אין כמו הרגע
הזה שהעבודה
המוכנה נוחתת
אצלך בבית
במשלוח ישיר
ומהיר

לקוחות גרפומט

נהנים גם משירות משלוחים מהיר

בנוסף לשירות והיחס האישי
יש לכם אפשרות לקבל את החומרים
במשלוח מהיר עד הבית

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

גרפומט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00